DK

O ZAMAN ERDEM, ERDEMLERİMDEN BİRİ DEĞİLDİ

SANA AMAN VERİRSEM ADAM DEĞİLİM

HASTA, KÖTÜ VEYA HER İKİSİYDİM

YALNIZCA ÖLDÜRMEKTEN ZEVK ALIYORUM

SANA BİR PARÇA DAHA BAĞIRSAK GÖNDERECEĞİM

BİR MİLYON DOLARI MAHKÛM EDEMEZSİN

BİR ADAMIN AŞKINDAN DOLAYI ÖLMEK ZORUNDA KALACAĞIM

SUÇ KİTABI

BİR YALANLAR TRENİNDEYDİM. ATLAYAMIYORDUM

BUNA ASLA İNANMAYACAKSIN TRENİ ÇALDILAR

DOĞRU BİR ŞEYLER YAPARSAK KİMSE HATIRLAMAZ. YANLIŞ BİR ŞEYLER YAPARSAK KİMSE UNUTMAZ

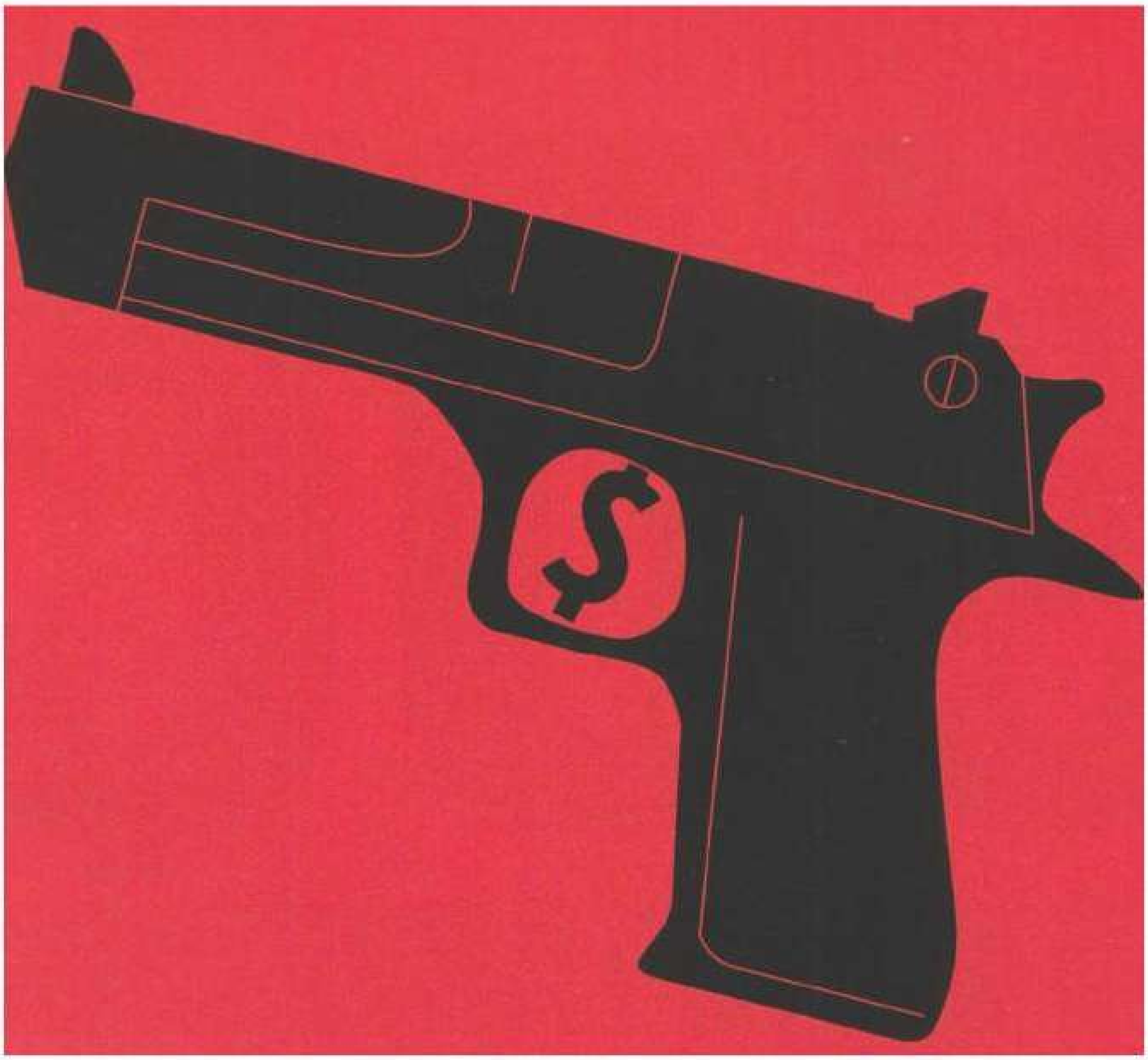
BAKİRELERİN KANI ONUN GENÇ KALMASINI SAĞLAYACAK

HER ZAMAN KÜMESTEKİ ZAVALLI BİR TAVUK GİBİ HİSSETTİM

BÜYÜK FİKİRLERİ KOLAYCA ANLAYIN

ÖNSÖZ PETER JAMES

ALFA

SUÇ KİTABI

ÖNSÖZ
PETER JAMES

Alfa Yayınları: 3247
Başvuru: 17

SUÇ KİTABI

Orijinal Adı The Crime Book
İngilizce Aslından Çeviren Murat Erden

1. Basım: 2018
ISBN 978-605-171-574-2

Sertifika No: 10905

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Yazı İşleri Müdürü Ellen Dupont
Kıdemli Tasarımcı Nick Avery
Kıdemli Editör Nathan Joyce
Tasarım Uygulama Elif Çepikkurt

Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu, İstanbul/Türkiye
Tel: (0212) 511 53 03 - 513 87 51 - 512 30 46
Faks: (0212) 519 33 00
www.alfakitap.com info@alfakitap.com

A WORLD OF IDEAS: SEE ALL THERE IS TO KNOW (www.dk.com)
Çin'de üretilmiştir. Printed in China.

KATKIDA BULUNANLAR

SHANNA HOGAN

Shanna Hogan, ödüllü bir gazeteci ve *Picture Perfect. The Jodi Arias Story* dahil olmak üzere *The New York Times* en çok satanlar listesine girmiş üç gerçek suç kitabının yazarıdır. Arizona State University mezunu olan Shanna sayısız eser için yazılar kaleme aldı, makale yazıları ve araştırmacı gazeteciliğinden dolayı 20'den fazla ödül aldı ve *The View, Dateline, 20/20, CNN, Oxygen ve Investigation Discovery* dahil olmak üzere sayısız televizyon programına katıldı. Eşi ve iki köpeğiyle birlikte Phoenix, Arizona'da yaşamaktadır.

MICHAEL KERRIGAN

Michael Kerrigon Oxford, University College'ta eğitim gördü. Pek çok kitabı arasında *A History of Punishment, The War on Drugs, The American Presidency: A Dark History, The Catholic Church: A Dark History* ve *A Handbook of Scotland's History* yer almaktadır. *The Times Literary Supplement* için düzenli olarak eleştiri yazıları kaleme almakta ve ailesiyle birlikte Edinburgh'ta yaşamaktadır.

LEE MELLOR

Dr. (tez aşamasında) Lee Mellor bir suçbilimci, öğretim üyesi, müzisyen ve suç üzerine altı kitabın yazarıdır. Halihazırda Montreal Concordia Üniversitesinde sapkın cinayetler ve cinsel suçlar üzerinde doktorasını yapmaktadır. American Investigative Society of Cold Cases akademik komitesinin başkanı olarak Pennsylvania, Missouri, Ohio ve Londra'da faili meçhul olaylarla ilgili olarak polise danışmanlık yapmaktadır. Kanada, Toronto'da ikamet etmektedir.

REBECCA MORRIS

Rebecca Morris, *The New York Times* en çok satanlar listesine girmiş *A Killing in Amish Country* ve Gregg Olsen ile birlikte kaleme aldığı *If I Can't Have You* kitaplarının yazarıdır. Tecrübeli bir gazeteci olarak ayrıca *Ted and Ann-The Mystery of a Missing Child* ve *Her Neighbor Ted Bundy* gibi çok satan kitapların yazarıdır. Washington, Seattle'da yaşamaktadır.

CATHY SCOTT

Los Angeles Times en çok satan yazar listesine girmiş olan Cathy Scott, *The New York Times* ve *Reuters*'da kaleme aldığı yazılarla kendini ispatlamış bir cinayet romanı yazarı ve araştırmacı gazetecidir. En çok *The Killing of Tupac Shakur* ve *The Murder of Biggie Smalls* adlı eserleriyle tanınsa da, *Murder of a Mafia Daughter*'da mafya kızı Susan Berman ve uyuşturucu kralı "Freeway" Rick Ross dahil olmak üzere sokak çeteleri ve organize suçlar hakkında kapsamlı yazılar kaleme aldı. *The Rough Guide to True Crime* ve başrollerinde Michael Madsen'ın oynadığı uzun metrajlı bir filme uyarlanan *Death in the Desert* adlı eserler de dahil olmak üzere diğer çeşitli gerçek suç çalışmalarının müellifidir.

İÇİNDEKİLER

10 GİRİŞ

EŞKIYALAR, SOYGUNCULAR VE KUNDAKÇILAR

18 **Bütün ihanetlerin babası**
Thomas Blood

19 **Medeni, nazik bir soyguncu**
John Nevison

20 **Sana aman verirsem adam değilim**
Edward "Karasakal" Teach

22 **Burke kasap, Hare hırsız, Knox da sığır etini alan oğlan**
Burke ve Hare

24 **Onlar cesur dostlardı. Onlar gerçek insanlardı**
James-Younger Çetesi

26 **Bir adamın aşkından dolayı ölmek zorunda kalacağım**
Bonnie ve Clyde

30 **Buna asla inanmayacaksın-Treni çaldılar**
Büyük Tren Soygunu

36 **Heyecan bağımlısı**
Bill Mason

37 **Benim için o sadece çok fazla hurda altın**
Dünya Kupasının Çalınması

38 **Hanımefendi, bu nota baksanız iyi olur**
D.B. Cooper

44 **Silahsız, nefret ve de şiddet olmadan**
Société Générale Bankası Soygunu

45 **Zenginlerden çaldım böylece onlar gibi yaşayabilirdim**
John Mclean

46 **Kahramanlıklarımın şarkısını söyle, kavgalarımı anlat... başarısızlıklarımı affet**
Phoolan Devi

48 **Ateş bir metres, bir âşık haline gelir**
John Leonard Orr

54 **O, kusursuz suçtu**
Antwerp Elması Soygunu

56 **O alarm sistemleri konusunda bir uzmandı**
Cellini Salt Cellar'ın Çalınması

57 **Tuhaf ve inanılmaz, fakat gerçek bir suç dosyasıydı**
Rusya-Estonya Votka Boru Hattı

58 **Eski kafalı suçlu Londra beyefendileri**
Hatton Garden Soygunu

DOLANDIRICILAR

64 **Kötü nasihatların etkisiyle... şehit düştüm**
Elmas Gerdanlık Olayı

66 **Böyle bir meblağa insanlar şapka çıkardılar**
Crawford Mirası

68 **Bugüne kadar yaşamış en mülayim sahtekâr**
Eyfel Kulesinin Satışı

70 **Domela'nın hikâyesi büyük maskaralığın cinnetiyle çınlıyordu**
Harry Domela

74 **Eserim bir müzede yeteri kadar uzun süre sergilenirse, gerçek olur**
Elmyr de Hory

78 **Bu çalma değil, çünkü bana ne veriliyorsa onu alıyorum**
Doris Payne

80 **Botu şişirip adayı terk ettiler. Ondan sonra kimse ne olduğunu bilmiyor görünüyor**
Alcatraz'dan Kaçış

86 **O zaman erdem, erdemlerimden biri değildi**
Frank Abagnale

88 **Bir yalanlar trenindeydim. Atlayamıyordum**
Clifford Irving

90 **İlk başta Hitler'in hayatını taklit ettim, fakat daha sonra kendimi Hitler gibi hissetmeye başladım**
Konrad Kujau

94 **Eğer bu at değiştirilmemişse ben de burada değilim**
Fine Cotton Skandalı

BEYAZ YAKA SUÇLULAR

100 **Para… çoğu zaman yığınların hezeyanının bir sebebi olmuştur**
Mississippi Dalaveresi

101 **Kaybettiğin bir şey yok, onurunu kurtar**
Kara Cuma Altın Skandalı

102 **Şu bildik, Paul'e borcunu ödemek için Peter'ı soyma oyunu**
Charles Ponzi

108 **Bir milyon doları mahkûm edemezsin**
Teapot Dome Skandalı

110 **Vatandaşlar ölüyordu; Sağda, solda ve her yerde**
Bhopal Felaketi

114 **Dünyanın en büyük gasp olayı**
Londra Şehri Tahvil Hırsızlığı

116 **Hepsi sadece büyük bir yalan**
Bernie Madoff

122 **Suç sayılabilecek hiçbir şey yapmadığıma eminim**
Enron Skandalı

124 **Bir bankanın varlığını tehlikeye attı**
Jérôme Kerviel

126 **Rüşvet hoş görülüyordu ve… ödüllendiriliyordu**
Siemens Skandalı

128 **Ebeveynlerinin bodrumunda yaramazlık yapanlar yalnızca inek çocuklar değil**
Spyeye Kötü Amaçlı Yazılım Verisi Hırsızlığı

130 **Usulsüzlükler… Volkswagen'in temsil ettiği her şeye ters düşüyor**
Volkswagen Emsiyon Skandalı

ORGANİZE SUÇLAR

136 **Ticaretler içinde en tehlikelisi kaçakçının ticaretidir**
Hawkhurst Çetesi

138 **Sicilya'da bir hırsızlar tarikatı var**
Sicilya Mafyası

146 **Onlar her şeyi yapmaya cesaret ederler**
Triadlar

150 **Daha önce hiç bu kadar alçak, zorba bir çete kurulmamıştı**
Wild Bunch

152 **Yasaklama sorun yaratmaktan başka bir işe yaramadı**
Bira Savaşları

154 **Eğer patron uçan karganın beyaz olduğunu söylüyorsa kabul etmelisin**
Yakuza

160 **Doğru bir şeyler yaparsak kimse hatırlamaz. Yanlış bir şeyler yaparsak kimse unutmaz**
Cehennem Melekleri

164 **Hayatımızın en iyi yıllarıydı**
Kraylar ve Richardsonlar

166 **Bütün imparatorluklar kan ve ateş üzerine kurulmuştur**
Medellín Karteli

168 **Her zaman iş hakkındaydı, asla çeteler hakkında olmadı**
"Otoban" Rick Ross

ADAM KAÇIRMA

176 **Ona eski kılıçlardan daha az değer veriyordu**
Pocahontas'ın Kaçırılması

177 **Harikulade gerçek hayat romantizmi**
Tichborne Davacısı

178 **Anne, bebeğimizi çaldılar**
Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası

186 **Pazartesiden bu yana adam kaçıranların elindeyim**
III. John Paul Getty'nin Kaçırılması

188 **Ben bir ödleğim. Ölmek istemiyordum**
Patty Hearst'ün kaçırılması

190 **Geceleri hâlâ gece lambası kapalı uyuyamıyorum. Metroya binemiyorum**
Chowchilla Kaçırma Vakası

196 **Her zaman kümesteki zavallı bir tavuk gibi hissettim**
Natascha Kampusch'un kaçırılması

CİNAYET VAKALARI

202 **Dumanı tüten bir tabanca kadar olağandışı açık bir vaka**
Neanderthal Cinayeti

203 **Adaletin kılıcıyla işlendi**
Jean Calas

204 **Cinnet nedeniyle suçlu değil**
Daniel M'Naghten

206 **Katherine'e ayrılması için uyarıda bulunmuştu**
Yağ Damıtan Katil

208 **Lizzie Borden eline bir balta aldı ve annesine kırk defa vurdu**
Lizzie Borden

212 **Parmak izi almanın tek başına hem hatasız hem de uygulanabilir olduğu kanıtlandı**
Stratton Kardeşler

216 **Tanrı'ya şükür bitti. Endişeli bekleyiş çok uzun sürmüştü**
Dr. Crippen

217 **Beni teslim alan bir irade tarafından hareket ettiriliyordum**
Madame Cailaux

218 **Güzel siyah saçlarıyla çok hoş görünüyordu**
Kara Dahlia Cinayeti

224 **Sanatçı kimyasallar hakkında o kadar bilgiliydi ki... bu korkutucuydu**
Sadamichi Hirasawa

226 **Bir sürü olağandışı ve kaçık düşüncenin kurbanı olmuştum**
Texas Kulesi Katliamı

230 **Şimdi karışıklık zamanı**
Manson Ailesi

238 **Bir yaban köpeği bebeğimi kaçırdı**
Azaria Chamberlain'ın ölümü

240 **Dünya üzerindeki en büyüklerden birini öldürene kadar Bay Hiç Kimseydim**
John Lennon Cinayeti

241 **Kim seni benim için gönderdi? Sana bunu yapmanı kim söyledi?**
Roberto Calvi Cinayeti

242 **Ölüm hücresindeydim ve masumdum**
Kirk Bloodsworth

244 **Benzeri olmayan bir kötülük eylemi**
James Bulger Cinayeti

246 **Korkarım bu adam beni bir gün öldürecek**
O.J. Simpson

252 **Spy Craft mağazasındaki cinayet**
Craig Jacobsen

254 **İnsanlar bizden korkuyor ve bizimle konuşmak istemiyordu**
Tupac Shakur ve Biggie Smalls Cinayeti

SERİ KATİLLER

262 **İnsanları öldürmek... sadece spor olsun diye**
Liu Pengli

263 **Söz konusu Dame Alice'in belirli bir iblisi vardı**
Alice Kyteler

264 **Bakirelerin kanı onun genç kalmasını sağlayacak**
Elizabeth Báthory

266 **Sana bir parça daha bağırsak göndereceğim**
Karındeşen Jack

274 **Benimle olmaktansa ölmeyi tercih ederler**
Harvey Glatman

276 **Yalnızca öldürmekten zevk alıyorum**
Ted Bundy

284 **Hesaplı, acımasız ve soğukkanlı cinayetler**
Ian Brady ve Myra Hindley

286 **Kelimelerin ifade edebileceğinden daha korkunç**
Fred ve Rosemary West

288 **Zodiac konuşuyor**
Zodiac Katili

290 **Kendini bir tür tıp tanrısı olarak görüyordu**
Harold Shipman

292 **Doğanın bir hatası**
Andrei Chikatilo

293 **Hasta, kötü veya her ikisiydim**
Jaffrey Dahmer

294 **Genç kadınlar için bir tehlike**
Colin Pitchfork

298 **Reklamını oku. Olasılıklar hakkında konuşalım**
John Edward Robinson

SUİKASTLER VE SİYASİ KOMPLOLAR

304 **Para için doyumsuz ve utanç verici şehvet**
Pertinax Suikastı

305 **Birisini zanaatkârca öldürmek**
Haşhaşiler

306 **Böylece daima tiranlara karşı**
Abraham Lincoln Suikastı

310 **Dreyfus masum. Buna yemin ederim! Bunun için hayatımı tehlikeye attım -onurumu!**
Dreyfus Olayı

312 **Eğer kanımı dökerlerse, elleri kirli kalacak**
Rasputin Suikastı

316 **Bu işin içinde başka bir iş var**
John F. Kennedy Suikastı

322 **Seni son bir kez öpüyorum**
Aldo Moro'un kaçırılması

324 **Barbarlık dört bir tarafımızdaydı**
Ingrid Betancourt'un kaçırılması

326 **Barbarca ve acımasızca**
Alexander Litvinenko'nun Zehirlenmesi

322 REHBER

344 İNDEKS

351 ATIF KAYNAKLARI

352 TEŞEKKÜR

ÖNSÖZ

Bir yazar olarak kariyerimi suça borçluyum – birden fazla şekilde. 1982 yılında ilk casus-gerilim romanım yayımlandıktan kısa bir süre sonra Brighton'daki evimiz soyuldu. Parmak izlerini almaya gelen genç bir dedektif olan Mike Harris kitabı görünce, araştırmalarım için Susex Emniyetinin yardımına ihtiyacım olursa kendisini arayabileceğimi söyledi.

Mike kendisi de bir dedektif olan Renate'le evliydi ve ondan sonraki birkaç yıl boyunca ben ve eski eşim onlarla çok sıkı dost olduk. Neredeyse bütün arkadaş çevreleri müdahale, cinayet, trafik, çocuk koruma, antika ve dolandırıcılık gibi farklı emniyet birimi mensuplarından oluşuyordu. Onlarla konuştukça, hiç kimsenin insan hayatını 30 yıllık bir polisten daha iyi anlayamayacağını fark ettim. İnsanlık halinin her bir yüzüyle karşılaşıyorlar.

Soruşturulan her suç ayrılmaz suçlu, kurban ve polis üçlüsünü içerir. Midemizi bulandıran tecavüz, aile içi şiddet, hayır kurumlarının soyulması, yaşlılara tuzak kurulması ve çocuk istismarı gibi suçlar bile en az diğer görünüşte "çekici" suçlar kadar bizi heyecan içinde bırakır. Ve kötü adamın kişiliğinin kurbanlarına verdiği yıkım, çaresizlik ve ölümü aştığı, katıksız enerjileriyle bizi esir alan suçlar vardır. Eyfel Kulesini hurdacılara satan dahi üçkâğıtçı Victor Lustig'e ve arsız, dahice planlanmış olan, fakat neredeyse Ealing Komedyası tadında Hatton Garden Elmas Soygunu'na uzun zamandır gizli bir hayranlık duydum.

Oldukça benzer şekilde 1963 Büyük Tren Soygunu ulusun dikkatini çekti – o zaman İngiltere'de yapılmış en gözü pek ve büyük soygundu.

Bir süre sonra hapisten çıkınca çetenin kaçış şoförü John James'le öğle yemeği yedim. Araba yarışı kariyerine devam etmek için finansman arayışındaydı. Karizmatik bir adam olarak pişman bir şekilde, eğer makiniste kalıcı bir yara vermemiş olsalar bugün hâlâ kahraman olarak görüleceklerini anlattı. Fakat bu şüphesiz gerçek suçla ilgili sorun – birileri zarar görür. Bonnie ve Clyde hikâyesinin ihtişam ve canlılığı insafsız mermi sağanağı altında acımasız ve iç karartıcı bir sona ulaşır.

Fakat bu, kurgu veya gerçek olsun, Karındeşen Jack'ten, yüzden fazla üniversiteli genç kıza tecavüz edip öldürdüğü tahmin edilen son derece zeki ve büyüleyici Ted Bundy'e kadar canavarlara karşı olan sonsuz ilgimizi durdurmaz. Kurgu dedektif romanlarının sayfaları, cinayet dizileri ve filmlerinden tabloidlerimiz, gazetelerimiz ve televizyon haberlerimizdeki tamamen bağımlılık yapan cinayetlere kadar neden suça bu kadar kendimizi kaptırıyoruz.

Herkese uyan bir cevap olduğuna inanmıyorum, bunun birçok cevabı var. Eski seri banka souyguncusu Steve Tulley'le laflıyordum. Tulley, delikanlılık çağlarında ilk soygunundan dolayı hapisteyken Reggie Kray'la tanışmış ve öğrencisi olmak ve bildiği her şeyi ona öğretmesi için Kray'ı ikna etmiş. 58 yaşında meteliksiz biri olarak Tulley Brighton'da kiralık bir odada yaşıyor. Çalıp kaçtığı en büyük para miktarının ne kadar olduğunu sordum. Bir banka soygunundan kaldırdığı 50 bin sterlin olduğunu söyledi. Öyleyse bu parayla ne yapmıştı? Heyecanla, o parayla Brighton Metropole Hotel'de suit bir oda kiraladığını ve kendi sözleriyle "hepsi bitene kadar altı ay boyunca hovardaca harcadığını" söyledi.

Steve'e, "Eğer hayatını tekrar baştan yaşaması için bir şans verilirse her şeyi daha farklı yapar mıydı?" diye sordum. Gözleri parıldayarak "hayır" diye yanıtladı. Her şeyi aynen yapardım. Tüm mesele andrenalin anlayacağın!

Peter James
Roy Grace romanlarının en çok satan yazarı

GİRİŞ

Suç –kovuşturulabilir ve kanun tarafından cezalandırılabilir yasadışı eylemler– dört bir tarafımızda, nispeten önemsiz kabahatlerden gerçekten adi, ifade edilemeyecek kötü eylemlere kadar.

Bu farklı ihlallerin failleri çok uzun süredir akademik dünyayı ve bazı insanların suç işlemeye diğerlerinden daha meyilli ve bazı niteliklerin suçlulara mahsus olup olmadığı gibi sorulara cevap arayan daha geniş halk kitlelerini cezbetmiştir.

Gerçekten Eski Yunanlar fizyonomi "bilimi"ne –belirli yüz özelliklerinin kişinin karakteri ve mizacı hususunda bir şeyleri nasıl ortaya çıkardığıyla ilgili çalışma– kendilerini kaptırmışlardır. Bu tür düşünceler şimdi biraz gülünç gibi görünse de Eski Yunanlar tarafından yaygın bir şekilde kabul görmüş ve yüzyıllar boyunca belirli aralıklarla yeniden canlanmıştır; bunların en dikkat çekicisine 1770'lerde İsviçreli yazar Kaspar Lavatar öncülük etmiştir.

Bu kitapta ele alınan suçları bir araya getiren şey, öyle ya da böyle, sahip oldukları kötü şöhretleri. Nefes kesen yaratıcılıkları, arsız fırsatçılıkları, Makyavelist entrikaları veya menfur niyetlerinden kaynaklanmış olsun, bu suçlar yüzyıllar boyunca kendilerini gösterdiler.

Faillerin çoğu nefret ve tiksinmeyle karşılansa da, bazıları isyankârlıkları ve kurallara karşı koymaları nedeniyle yüzyıllar boyu oldukça romantize edilmişlerdir. Çoğu zaman, Bonnie ve Clyde, Büyük Tren Soygunu ve Phoolan Devi gibi suçlarının son derece ciddi niteliklerine rağmen olmuştur.

Bazı vakalar yeni ilklere imza atarken, bazıları halkı korumak ve diğerlerini aynı suçu işlemekten sakındırmak için yeni yasaların hızla geçmesine yol açmıştır. Kamuoyunca oldukça bilinen 1932'deki Lindbergh Bebek kaçırma olayının soruşturması sırasında halkın öfkesi sadece bir ay sonra ABD Kongresini Federal Kaçırma Yasasını çıkarması için harekete geçirdi.

Ayrıca Lindbergh Yasası olarak bilinen kanun, kaçırmayı ölümle cezalandırılabilecek federal bir suç yaptı. Birleşik Krallık adli tarihinde türünün ilk örneği olan 1843'teki Daniel M'Naghten vakası gibi diğer vakalar öncü yasal savunma stratejileri içeriyordu. M'Naghten cezai ehliyeti olmadığı savunmasıyla sansasyonel bir cinayetten beraat etti ve hayatının geri kalanını geçirmek üzere akıl hastanesine gönderildi.

> Yasalar örümcek ağı gibidir, küçük sinekler takılırken yaban arıları ve eşek arıları delip geçerler.
> **Jonathan Swift**

Yıllar boyunca suç

Tarih boyunca çok önemli anlar yeni suçları ön plana çıkartmıştır. 19. yüzyıl sonlarında, örneğin, kısmen kanunsuzları dizginleyecek ve adaletin önüne çıkaracak polis gücünün eksikliğinden şehirlerin ve kasabaların büyümesiyle kanun tanımazlık arttı. Bunlardan biri Vahşi Batının Jesse James'i ve onun, Amerikan tarihinin gündüz vakti tren ve banka soyan ilk çetesi haline gelen James-Younger Çetesiydi. 1920'den 1930'a kadar süren İçki Yasağı boyunca, Chicago'nun Sheldon Çetesi şehrin güneybatısındaki İrlanda şeridinde en büyük yasadışı alkol tedarikçisi haline gelmek için rekabet ettiğinde organize suç çabucak çoğaldı.

Bu zaman aralığında ABD'de suç sayısı o kadar arttı ki Uluslararası Polis Amirleri Birliği suç istatistiklerini toplamaya başladı. Bu; yerel,

idari bölge ve eyalet kolluk güçlerinin uyumlu çalışmasıyla toplanan Tektip Suç Raporlarının –ilki Ocak 1930'da yayımlandı– yayımlanmasıyla doruğa ulaştı. Bu, ABD genelinde işlenen suçların sayısı ve çeşitlerini izlemek için hayati bir araç haline geldi. Oldukça tutuldu ve dünya genelindeki diğer ülkelerin kolluk güçlerine aynı şeyi yapmaları için ilham kaynağı oldu.

En büyük suç

Cinayete gelince, değişmez bir şekilde vahşi ve rahatsız edicidir. İster kiralık katil, aşk cinayeti veya bir yabancıya karşı nedensiz bir şiddet eylemi olsun, eylem ve trajiktir.

Tarihteki ilk cinayetin 430.000 yıl önce işlendiğine inanılıyor. Bununla birlikte, bu cinayet ancak 2015 yılında arkeologlar İspanya, Atapuerca'da çalışırken bir Neanderthal kafatasını bir araya getirerek onun sopayla öldürüldüğü ve mağara kuyusuna atıldığıyla ilgili kanıt buldukları zaman keşfedilebildi.

Seri katillere karşı inkâr edilemez bir halk ilgisi var – özellikle zanlının hiçbir zaman yakalanamadığı vakalarda. Londra'daki Karındeşen Jack ve California'daki Zodiac katili vakalarının her ikisi de sürmekte olan çağdaş analiz ve spekülasyonların kaynağıdır. Bazı suçlar o kadar korkunç ki, failin ismi kalıcı bir şekilde betimlenemeyen kötüyle ilişkilendirilir hale gelir. 1970'li yıllarda Pasifik Kuzeybatı'da onlarca genç kadını dehşet verici bir şekilde öldüren Ted Bundy bunun tipik bir örneğidir. Gerçek şu ki, Bundy'nin çekici, saygıdeğer bir adam olması şoku daha da artırdı: klişe canavar seri katil görünüşüne uymuyordu.

Kötü adamlar ve teknoloji

1962 yılında Alcatraz Federal Hapishanesinden kaçış uluslararası sansasyona yol açtı. Müfettişler kaçakların San Francisco körfezini geçmeye çalışırken öldükleri sonucuna vardılar – fakat 2015 yılında meydana çıkan deliller akla sorular getirdi. böyle bir kaçış eğer bugün olmuş olsaydı, muazzam bir insan avı internetten canlı yayınlanır ve suçluların kaçmasını daha zor hale getirirdi. DNA ve parmak izi gibi suçların tespiti ve çözülmesi hususundaki teknolojik gelişmelere suçluların bunları işlemek ve yakalanmaktan paçayı kurtarmak için kullandıkları tekniklerde giderek artan bir sofistikasyon eşlik etti. 2011 yılında Rus bilgisayar korsanı Aleksandr Panin 50 milyon bilgisayardaki gizli bilgilere erişebildi. 2016 Şubatında bilgisayar korsanları ülkeye adım bile atmadan Bangladeş merkez bankasından 81 milyon dolar (64 milyon sterlin) çaldı. Suç metotları zamanla evrim geçirmiş olsa da, bizim suça ve faile olan ilgimiz eskisi kadar güçlü bir şekilde devam ediyor. ■

> Adaletsizliği işleyen çekenden daha sefil bir haldedir.
> **Platon**

EŞKIYALA
SOYGUNC
VE KUND

AR,
CULAR
AKÇILAR

1671

İrlandalı Thomas Blood Londra Kulesinden İngiliz **Kraliyet Mücevherlerini** çalmaya kalkışıyor.

1676

İngiltere'de **eşkıya** John Nevison suç işlendiği zaman başka yerde olduğu gerekçesini uydurabilmek için bir gün içinde 320 kilometre at sürüyor.

1716–18

Korsan Edward "Karasakal" Teach, Karayipler'de ve Amerika'nın Doğu sahilleri boyunca **gemileri yağmalıyor.**

1827–28

İskoçyalı mezar soyguncuları William Burke ve William Hare parçalanması için **cesetlerin satılmasından** para kazanmak için cinayete başvuruyorlar.

1866–82

Jesse James James-Younger Çetesine Amerika'nın ortabatısı boyunca **tren ve banka soygunlarında** liderlik yapıyor.

1930–34

Bonnie ve Clyde birkaç ABD eyaleti boyunca **suç serisi turuna** çıkıyorlar, köşeye kıstırıldıklarında adam kaçırıyor ve cinayet işliyorlar.

Halk uzun süre haydutları romantik bir hale sokmuş, cesaretlerine, cüretlerine ve başkalarının kurallarına göre yaşamaya razı olmamalarına hayranlık duymuştur. Birçoğu sıradan basit suçlular yerine gözü pek insanlar olarak kabul edilmiştir. Bir Buick sedanla seyahat eden, soyguncular ve katillerle pansiyonlarda ve boş ahırlarda saklanan, 1930'larda Amerika'da faaliyet gösteren kanun kaçakları Bonnie Parker ve Clyde Barrow hakkında halkın algısı bu yöndeydi. Bonnie ve Clyde'ın suçları iğrençti, fakat halkın hayal gücünü ele geçirmiş ve en son serüvenleriyle ilgili haberleri zevkle okuyan bir taraftar güruhunu kendilerine çekmişlerdi.

15 çete üyesinin 1963 yılında Galasgow'dan Londra'ya giden treni hedef aldığı Büyük Tren Soygunu için de aynı durum geçerliydi. Başlıklar, kayak maskeleri takarak ve eldiven giyerek 2,6 milyon sterlin (bugünkü değeriyle 49 milyon sterlin) nakit para içeren 120 posta çantasını çaldılar ve makinist Jack Mills'i ağır bir şekilde yaraladılar. Bununla birlikte, şiddetli ve yasadışı serüvenlerine rağmen İngiliz halkının bir kısmı Büyük Tren Soyguncularını yüceltti ve bazılarının kanundan kaçmasından memnun oldu.

Diğer meşhur soygunlar ve suç ortaklıkları gibi Büyük Tren Soygunu ve Bonnie ve Clyde'ın hikâyeleri halkın asırlık kötü adam sevgisine hitap eden filmlere uyarlandı.

Sevimli haydut kavramı tamamen hayali bir şey değil. 1670'lerde İngiliz bir eşkıya olan John Nevison centilmence tavırlarıyla bilniyordu. At sırtında posta arabalarını soyarken kurbanlarının parasını almadan önce özür dilerdi. Tuhaf bir şekilde Nevison tarafından soyulmak neredeyse bir onur haline gelmişti. Günün erken saatlerinde işlediği bir suça, suç işlendiği zaman başka bir yerde olduğu gerekçesini uydurabilmek için bir gün içinde Kent'ten York'a 320 kilometre at sürdüğünde efsanevi konumu daha da pekişti – ona "Hızlı Jack" lakabını kazandıran bir başarı.

Yaratıcı suçlar

Bazen belirli suçların nefes kesici cüretlerine hayranlık duymaktan başka elimizden bir şey gelmez. Modern zamanların en cüretkâr soygunlarından biri Kasım 1971 yılında ABD'nin kuzeybatısında havada gerçekleşti. Daha sonra D.B. Cooper olarak bilinen bir Boeing 727 hava korsanı 20$'lık banknotlar halinde 200.000 dolar (158.000 ster-

1963
Büyük Tren Soyguncuları Glasgow'dan Londra'ya giden posta treninden 2,6 milyon sterlinden (bugünkü değeriyle 49 milyon sterlin) fazla para çalıyor.

1971
Washington Eyaletinde D.B. Cooper adıyla tanınan bir kişi bir **uçağı kaçırıyor** ve 200.000 $ fidye aldıktan sonra paraşütle kaçıyor.

1979–83
Hindistan, Uttar Pradesh'te **Haydut Kraliçe** olarak bilinen Phoolan Devi onlarca kez yol keserek soygun gerçekleştiriyor.

1984–91
Profesyonel yangın incelemecisi ve gizli kundakçı John Leonard Orr güney California'da **bir dizi ölümcül yangın çıkarıyor.**

2003
Belçika'da hırsızlar Antwerp Elmas Merkezi'nin kasasına girip 100 milyon $ değerinde **elmas çalıyor.**

2015
Eski kurt hırsızlar **İngiltere tarihinin en büyük soygununda** Orta Londra'da Hatton Garden Safe Deposit Şirketini yağmalıyor.

lin) fidyeyi aldıktan sonra paraşütle atlayarak olay yerinden kaçtı.

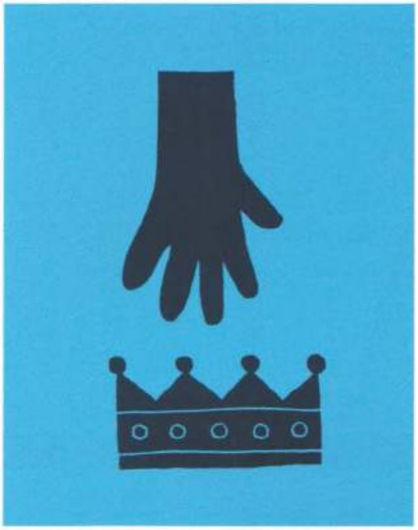
Birkaç yıl sonra Fransa'nın Nice şehrinde hırsızlar şehrin kanalizasyon sisteminden Société Générale Bankasına bir tünel açtıklarında, tarihin en büyük silahlı soygununu gerçekleştirdiler. 2003 yılında bir hırsızlık çetesi, "kusursuz suç" adını verdikleri şeyi işlemek için Antwerp Elmas Merkezinin iki kat altındaki görünüşte delinemez yeraltı kasasını deldiklerinde aynı ihtirası gösterdiler. 100 milyon dolar değerinde elması götürdüler. Elebaşları olay yerine yakın bir yerde DNA kalıntılarını bırakarak ölümcül bir hata yaptı.

Sanat eserlerinin çalınması da halkın hayal gücünü esir alıyor, çünkü çoğu kez sonuçları hakkında çok fazla düşünmeden cüretkâr bir fırsatçılık sergilerler. Amatör sanat hırsızı Robert Mang'ın bir müzenin dışındaki bir yapı iskelesine tırmanıp, kırık bir pencereden geçerek İtalyan ressam Benvenuto Cellini'nin milyonlarca dolar değerindeki bir eserini çaldığı 2003'teki vaka örnek olarak verilebilir. Ne yazık ki, bu minyatür şaheser için bir piyasa olmadığından ağaçlıklara gömmek zorunda kaldı.

Daha karanlık eylemler

Bütün haydutlar ve soyguncular, suçlunun olağanüstü soğukkanlılığından dolayı gönülsüz bir saygı uyandırmıyor. 19. yüzyıl Edinburgh'unda Dr. Robert Knox'un üniversitedeki anatomi dersine kadavra sağlamak için cinayet işleyen mezar soyguncuları William Burke ve William Hare'ın vakası tüyler ürpertici bir hikâyeydi. Yangın incelemecisi John Leonard Orr'un California'da yaptığı kundaklamaların büyüklüğü özellikle karanlık ve rahatsız ediciydi. Bu vakayı aydınlatmak çok zordu, çünkü delillerin çoğu yangınla yok oluyordu. Yangın cihazının üzerinde bıraktığı kısmi parmak izi yakalanmasına yol açtı.

Medyanın teveccühüyle efsanevi kişilikler haline gelen Bonnie ve Clyde, Büyük Tren Soyguncularından farklı olarak, Orr kendi efsanesini yarattı ve gizlice işlediği suçlar için olay yerinde bulunan ilk incelemeci olma unvanını kazandı. Fakat Orr'un korkusuzluğu ve usta bir manipulatör olması, bu bölümde gösterilecek haydut ve hırsızlarla ortak özelliği. Hepsi suç tarihine, bazı vakalarda mitsel bir konuma çıkan kötü şöhretleri sayesinde girdi. ■

BÜTÜN İHANETLERİN BABASI

THOMAS BLOOD, 1671

KISACA

YER
Londra Kulesi, BK

TEMA
Mücevher hırsızlığı

ÖNCE
1303 Fakirleşmiş bir yün tüccarı olan Pudlicott'lu Richard, Kral I. Edward'ın mücevher, altın ve sikkelerden oluşan Westminster Abbey'deki paha biçilmez hazinesinin çoğunu çalıyor.

SONRA
11 Eylül 1792 Hırsızlar, Paris'teki Hôtel du Garde-Meuble de la Couronne Kraliyet Hazinesine giriyor ve Fransız Kraliyet Mücevherlerinin çoğunu çalıyor; hepsi olmasa da çoğu sonradan kurtarıldı.

11 Ağustos 1994 Üç adam Fransa Cannes'da bulunan Carlton Hotel'deki bir sergiden 48 milyon sterlin değerindeki mücevher ve kıymetli taşı alıp kaçıyor.

İrlanda doğumlu Thomas Blood (1618-80) İngiliz Sivil Savaşı (1642-51) sırasında I. Charles'ın kraliyet taraftarlarına karşı parlamentocular için savaştı ve zafer kazanan Oliver Cromwell onu kendi memleketindeki mülklerle ödüllendirdi. Bu mülklere, Blood'un düzeltilmesi gereken bir yanlış olarak gördüğü, II. Charles'ın yönetiminde Kraliyetin Restorasyonu döneminde el konuldu. Sadece maddi kaygılarla değil, sembolik olarak kralın kafasını kopararak Kral I. Charles'ın 1649'daki kaderini hatırlatmak amacıyla kraliyet mücevherlerini çalmak için gizli bir plan yaptı.

1671'in başlarında hayali din adamı Muhterem "Ayloffe" olarak kimliğini değiştirdi ve kendini eşi olarak tanıtan bayan bir suç ortağıyla birlikte Blood, Mücevher Ofisinin Müdürü yaşlı Talbot Edwards'a bir tur için ödeme yaptı. Tur sırasında "Bayan Ayloffe" yalandan hastalanmış gibi davrandı ve Edwards ve eşi ona yardım etmek etmek için geldi. Minnettar Muhterem Ayloffe daha fazla ziyarette bulunarak Edwards'ın güvenini kazandı. 5 Mayıs'ta Ayloffe Edwards'ı mücevherleri ortaya çıkarmaya ikna etti ve bekleyen arkadaşlarını hemen içeri aldı. Edwards'ı etkisiz hale getirerek ve döverek, çete üyeleri tacı düzleştirdi ve taşıması kolay olsun diye testereyle ikiye böldü. At sırtında kaçmaya çalıştılar fakat hemen yakalandılar.

Kral Blood'ı affederek tebasını şaşırttı. Bazıları Kral'ın, Blood'ın gözü pekliğinden eğlendiğini öne sürerken; diğerleri Kral'ın onu casus olarak işe aldığını iddia etti. Her halükârda Blood akabinde kraliyet sarayında gözde haline geldi. ■

> Bu cesur bir girişimdi, ancak başarısız oldu! Bir taç içindi!
> **Thomas Blood**

Ayrıca bakınız: Société Générale Bankası Soygunu 44 ■ Antwerp Elması Soygunu 54-55 ■ Elmas Gerdanlık Olayı 64-65

MEDENİ, NAZİK BİR SOYGUNCU

JOHN NEVISON, 1676

KISACA

YER
Gads Hill, Rochester yakınları, Kent, BK

TEMA
Eşkıyalık

ÖNCE
1491-1518 Shropshire'da yolculuk yapanları soyan bir İngiliz soylusu olan Humphery Kynaston iddiaya göre çaldıklarını fakirlere dağıtıyor.

SONRA
1710'lar "Fişeklik" olarak bilinen Louis Dominique Paris'in içinde ve çevresinde eşkıyalık yapıyor.

1735-37 Eşkıya Dick Turpin Londra belediye sınırları içerisinde bir seri soygun gerçekleştiriyor. 1739 yılında York'ta yakalanıyor ve at hırsızlığından dolayı idam ediliyor.

Eşkıya John Nevison'a en meşhur serüveninden dolayı Kral II. Charles tarafından "Hızlı Nick" lakabı takıldığı varsayılıyor. Rochester, Kent yakınlarında bir yolcuyu soyduktan sonra umutsuzca suç işlendiğinde başka bir yerde olduğunu ispatlamaya ihtiyaç duydu, bu nedenle bir kurnazlık planladı. Thames Nehrinin öbür tarafına geçti ve York'a doğru aynı gün içerisinde 320 kilometre dörtnala at koşturdu, ondan sonra York Belediye Başkanını konuşmaya tuttu ve bir bowl oyunu için bahse girdi. Nevison Belediye Başkanının saatin (20:00) kaç olduğunu bilmesini sağladı. Tezgâh işe yaradı ve Belediye Başkanı duruşma sırasında Nevison'ın bulunduğu yer konusunda lehine şahitlik yaptı. Jüri bu adamın fiziksel olarak aynı gün içerisinde bu kadar mesafeyi alabileceğine akıl erdiremedi ve sonuç olarak beraat etti.

Nevison 1658 Dunkirk Savaşı gazisiydi ve silah kullanmada ve at sürmede oldukça yetenekliydi. Ayrıca oldukça kibar ve zarif bir adamdı, bu vasıfların onu sıradan bir hırsızdan fazlası yaptığına inanıyordu.

Nevison'ın gösterişli tarzı ve saraylı tavırları, Kral II. Charles'la iddia edilen buluşmalarının 1680 yılına ait tasvirinde gayet açık olarak görülüyor.

Efsanevi suçluların serüvenlerinin detaylarını yayımlayan *Newgate Calendar*, kibarlığı ve tarzı nedeniyle onun "bayanlar için oldukça çekici" olduğunu söylüyor. Bu onun saygınlığını artırdı ve onun tarafından soyulmayı bir onur haline getirecek oldukça tuhaf bir etkiye sahipti. ■

Ayrıca bakınız: Büyük Tren Soygunu 30-35

SANA AMAN VERİRSEM ADAM DEĞİLİM

EDWARD "KARASAKAL" TEACH, 1716-18

KISACA

YER
Karayipler ve Kuzey Amerika'nın Batı Sahilleri

TEMA
Korsanlık

ÖNCE
1667–83 Galli korsan ve daha sonra Kraliyet Donanması Amirali olan Henry Morgan Karayipler'deki İspanyol yerleşimlerine yönelik saldırılarıyla ünlü oluyor.

1689-96 Ünlü bir İskoç korsan ve korsan avcısı olan Kaptan William Kidd, Karayipler'deki gemi ve adaları yağmalıyor.

SONRA
1717–18 Geçmişte zengin bir toprak sahibi olmasından dolayı "Centilmen" lakabını alan Barbadoslu korsan Stede Bonnet Karayipler'de gemileri yağmalıyor.

1719-22 Galli bir korsan olan Bartholomew "Kara Bart" Roberts Amerika ve Batı Afrika'da yüzlerce gemiye baskın düzenliyor.

En başarılı korsan olmaktan çok uzak olsa da Edward "Karasakal" Teach şüphesiz en kötü şöhrete sahip olanıdır. Başlangıçta Kraliçe Anne Savaşı (1702-13) döneminde devlet adına korsanlık yapıyordu, düşmanlıklar sona erdiğinde korsanlığa döndü.

1716'da Karasakal, Bahamalar'daki Nassau "korsan cumhuriyeti"ne gitti. Orada, onu bir yelkenlinin sorumlusu yapan Kaptan Benjamin Hornigold'la tanıştı. Çift birlikte, Küba ve Bermuda çevresindeki sularda ve Amerika'nın Doğu Sahili boyunca gemileri yağmaladı. Hornigold ve Teaching, kısa bir süre sonra İspanyol bir savaş gemisiyle yaptığı bir çarpışmada ağır yaralanan Barbadoslu korsan "Centilmen" Stede Bonnet ile karşılaştı. Bonnet'in mürettebatının yarısı hayatını kaybetmiş ve geri kalan 70 kişi liderliğine olan inançlarını yitirmişti. Üç adam güçlerini birleştirdi ve Bonnet geçici olarak yelkenlisi *Revenge*'ın kumandasını Karasakal'a teslim etti.

İdareyi ele alma

Kasım 1717'de Martinik Adası yakınlarındaki bir baskın sırasında Hornigold, 200 tonluk bir fırkateyn olan La Concord de Nantes'i ele geçirdi. Hornigold, bu değerli geminin sorumluluğunu Karasakal'a verdi

Karasakal'ın korkunç görünüşü ününe tam uyuyordu, fakat bulgular onun şiddete en son çare olarak başvurduğunu gösteriyor. Cesaret dolu maceraları büyük ölçüde o öldükten sonra romantik bir hal almıştır.

Karasakal bu fırkateyne *Queen Anne's Revenge* ismini koydu. Aralık ayında, Kral George eski hayatını resmen terk eden her korsanı bağışlayan Dokunulmazlık Kanununu onayladı. İngiliz gemileri de dahil

Ayrıca bakınız: Hawkhurst Çetesi 136-37

olmak üzere istedikleri gemiye saldırabilecekleriyle ilgili bir kararda aleyhte oy kullandığı için kendisinin ve Karasakal'ın mürettebatının ortak oyuyla kaptanlıktan edilen Hornigold Kral'ın affından faydalandı ve Karasakal ile yollarını ayırdı.

Sonunda, Bonnet'in adamları Karasakal'ın emrine girmeyi seçerek onu terk etti. Karasakal naiplerinden birini *Revenge*'ın sorumluluğuna getirdi ve Bonnet'i gemisinde bir "misafir" olarak tuttu. Kısa süre sonra Karasakal, Charleston limanını ablukaya aldığı Kuzey Carolina'ya gitti ve dokuz gemi ele geçirdi ve zengin bir tüccar ve politikacıyı fidye karşılığı serbest bıraktı.

Charleston'dan ayrılırken *Queen Anne's Revenge* karaya oturdu. Filosunu Topsail Inlet'e demirledikten sonra Bonnet ve Karasakal kara yoluyla, Vali Charles Eden tarafından Haziran 1718'de affedildikleri North Carolina'nın Bath kentine yolculuk ettiler. Bununla birlikte, Bonnet oradayken Karasakal filoya gizlice döndü, *Revenge* ve filodaki diğer iki gemiyi yağmaladı ve malları kendi yalkenlisi *Adventure*'a nakletti.

> Haydi güverteye atlayalım ve hepsini parçalara ayıralım.
> **Edward "Blackbeard" Teach**

Bağışlanma şartlarını ihlal ettiği için Karasakal'ın başına gayet cömert bir ödül konuldu. 22 Kasım 1718'de, Teğmen Robert Maynard'ın komutasındaki Kraliyet Donanmasına ait iki yelkenli, Ocracoke Limanında *Adventure*'ı yakaladı.

Son direniş

Kraliyet Donanmasına ait gemileri atlatan Karasakal, onları kum adacığına çekti. Kaçmak yerine Maynard'ın gemilerine borda ateşi yaptı. Duman yatıştığında, güvertede yalnızca teğmen ve birkaç mürettebatı kalmıştı.

Karasakal 23 kişilik korsan grubunun geminin güvertesine çıkmasını emretti.

Adamları gemiye tırmanınca, güvertenin altında saklanmakta olan 30 denizci ortaya çıktı. Maynard ve Karasakal çakmaklı tüfeklerini birbirlerine doğrulttular ve ateşlediler. Karasakal ıskaladı fakat Maynard onu karnından vurdu. Buna rağmen, Karasakal toparlandı ve Maynard'ın kılıcını kudretli palasıyla ikiye ayırdı. Kısa süreli avantajından yararlanmak üzereyken, Maynard'ın adamlarından biri Karasakal'ın omuzuna mızrak sapladı. Sayıca ve silahça üstünlüğü kaybeden Karasakal'ın tayfası teslim oldu, fakat o savaşmaya devam etti. Beş kurşun yarası ve 20 kılıç darbesi aldıktan sonra nihayet öldü.

Maynard adamlarından Karasakal'ın kafasını cıvadradan sallandırmalarını istedi. Daha sonra, diğer korsanlara karşı bir uyarı olarak Hampton Nehri kıyısında bir kazığa taktı. ■

Devlet adına korsanlık yapan Sir Henry Morgan 1754 yılına ait bu gravürde Küba'nın Puerto del Principe şehrine saldırıp, ele geçirirken gösteriliyor.

"Yasal" korsanlık

Sosyologlar çok uzun zamandır suç ve sapmayı durumsal olarak kabul etmişlerdir –zamanla ve bir yerden diğerine değişir. Korsanlık bu olgunun oldukça güzel bir örneğidir.

13. yüzyılın ortalarında İngiltere Kralı III. Henry, denizcilerin yabancı gemilere saldırıp, yağmalamalarına izin veren "korsanlık salahiyetnameleri" adı verilen ruhsatlar vermeye başladı. 1295 yılından sonra bu ruhsatlar *korsanlık fermanı* olarak anılmaya başlandı. 16 ve 18. yüzyılda, İspanyol ticaret filolarına baskınlar gerçekleştiren Francis Drake'in de aralarında bulunduğu kraliyet izni olmadan faaliyet gösterenler de dahil olmak üzere, devlet adına korsanlık yapanlar kat be kat arttı. Kraliçe Anne Savaşı sırasında İngiliz korsanları düzenli olarak Fransız ve İspanyol gemilerini yağmaladı. Ancak, uluslar arasındaki düşmanlıklar sona erdiğinde, aynı profesyonel yağmacılar aniden kendilerini yasanın öbür tarafında buldular. Açıktır ki, cezai olarak nitelendirilen şey, toplumsal yapıların yer değiştirmesine bağlıdır; bunlar, daha büyük politik ve ekonomik realiteler tarafından dikte edilmektedir.

BURKE KASAP, HARE HIRSIZ, KNOX DA SIĞIR ETİNİ ALAN OĞLAN

BURKE VE HARE, 1827–28

KISACA

YER
Edinburgh, İskoçya, BK

TEMA
Mezar soygunculuğu ve birden fazla cinayet

ÖNCE
Kasım 1825 Bir mezar soyguncusu olan Thomas Tuite, beş cesetle ve cepleri diş takımlarıyla dolu olarak İrlanda, Dublin'de bir bekçi tarafından yakalanıyor.

SONRA
7 Kasım 1876 Bir kalpazan çetesi, Abraham Lincoln'un cesedini çalmak ve karşılığında fidye talep etmek için İllinois, Springfield'daki Oak Ridge Mezarlığına giriyor. Kumpas, çete üyesi kılığına giren bir Gizli Servis ajanı tarafından engelleniyor.

Bir çift İrlandalı göçmen, açgözlülüklerine yenik düşünce 19. yüzyılda İskoçya'da, mezar soyguncusu ve nihayetinde katil oldular.

William Burke ve William Hare Edinburgh'da işçiydi. Ikili, Burke ve kız arkadaşı Helen McDougal, Hare ve eşi Margaret tarafından işletilen Edinburgh'daki bir pansiyona taşındıktan sonra tanıştılar.

Yaşlı bir kiracı kirasını ödemeden doğal yollardan ölünce, Burke ve Hare mezarlığa gizlice girdiler, tabutunu kazıp çıkardılar, cesedini çalıp bir çay sandığı içinde Edinburgh Üniversitesi Tıp Fakültesine götürdüler.

Diseksiyon dersleri için acil olarak kadavraya ihtiyacı olan meşhur anatomi hocası Dr. Robert Knox onlara ceset için 7 sterlin ve 10 şilin ödedi.

Benzersiz bir iş fikri

Başarılarından esinlenerek ve bu kadar kolay bir gelir akışından memnun olan çift, bunu defalarca tekrarladı; yeni gömülmüş olan tabutları çaldılar ve kadavraları Knox'a sattılar. Ancak çok geçmeden gecenin ortasında mezarları kazmaktan bıktılar. Bu yüzden, Kasım 1827'de bir kiracı hastalandığında, Burke ağzını ve burnunu kapatarak adamın ölümünü hızlandırdı –Burke'ten dolayı "burking" olarak bilinen bir boğarak öldürme tekniği.

Bu ilk cinayet, ikilinin evsizleri ve fahişeleri hedef aldıkları cinayetler serisinin başlangıcı oldu. İzledikleri yöntem, kurban uykuya dalana kadar ona durmadan içirmekti. Ondan

Hare (sol) ve Burke (Sağ) Edinburgh'un anatomi araştırmalarında Avrupa'nın önde gelen merkezi olduğu zamanlarda, kadavraların yasal olarak tedarik edilmesindeki sıkıntıyı maddi çıkarları için kullandılar.

Ayrıca bakınız: Karındeşen Jack 266-73

Robert Knox, kariyeri Burke ve Hare vakasına karıştığı için gölgede kalmış önde gelen İskoç anatomist.

sonra Burke benzersiz taktiğini kullanıp, onları boğarak öldürüyordu.

Cesedi bir çay sandığına yüklediler ve gece Dr. Knox'un ameliyathanesine taşıdılar. Her ceset için 7-10 sterlin kazandılar.

Burke ve Hare, İrlandalı kadın Margaret Docherty'nin cesedi Hare'nin pansiyonunda misafir olarak kalan Ann ve James Gray tarafından keşfedilene kadar 11 ay boyunca cinayetlerden paçalarını kurtardılar.

Graylar polise haber verdi ve yapılan sorgu polisi Dr. Knox'a götürdü. Docherty'nin cesedi o zamandan beri Knox'un diseksiyon sahnesine dönüşmüş olan üniversite amfisine taşınmıştı.

Bir gazete haberi, Burke ve Hare'i işaret ettikten sonra, yargılanmaları için büyük çapta halk protestoları meydana geldi. Kısa bir süre sonra William Burke, William Hare, Helen McDougal ve Margaret Hare polis tarafından tutuklandı ve cinayetle suçlandılar. Dr. Knox polis tarafından sorguya çekildi, ancak teknik olarak kanunları ihlal etmediği için tutuklanmadı.

Herkes kendisi için

Mahkûmiyet için daha fazla kanıt gerektiğinden, başsavcı dördünden birinin itirafta bulunmasını sağlamaya çalıştı ve Hare'i seçti. Dokunulmazlık teklif edildi ve Burke'ün cinayetleri işlediğine tanıklık etti. Burke daha sonra üç cinayetten mahkûm edildi ve 28 Ocak 1829'da, 25.000 kişi civarında, tezahüratta bulunan bir kalabalığın önünde asıldı.

İnsanların darağacına nazır iyi bir görüş için 1 sterline kadar para ödediği söylendi.

Burke'ün cesedi, Dr Knox'un rakibi Dr. Monro tarafından Edinburgh Üniversitesi Eski Kolejinin anatomi amfisinde halkın önünde parçalara ayrıldı. Çok fazla ilgi olduğundan, küçük çaplı bir isyan çıktı. İskeleti daha sonra Edinburgh Tıp Fakültesine bağışlandı. Hare suç ortağı olduğunu itiraf etmesine rağmen serbest bırakıldı ve İngiltere'ye kaçtı. İtibarı zedelenen Dr. Knox, tıbbi kariyerini yeniden canlandırmak için Londra'ya taşındı.

Toplam olarak, Burke ve Hare, West Port Cinayetleri diye bilinen vakalarda 16 kurbanı öldürdü. Cinayetler, ıslahhanelerdeki sahipsiz cesetlerin 48 saat sonra kadavra amacıyla kullanılabilmesine olanak sağlayarak kadavra arzını artıran 1832 Anatomi Yasasının yürürlüğe girmesine neden oldu. Bu mezar soygunculuğu vakalarının azalmasında oldukça etkili oldu. ■

> Eminim… ülke tarihinde herhangi bir açıdan bu vakaya paralel hiçbir şey sergilenmemiştir.
> **Lord Meadowbank**

Psikopati teşhisi

Hare Psikopati Kontrol Listesi (Kanadalı psikolog Robert Hare'den adını alan) bir kişinin psikopatik eğilimlerini tanımlamak için kullanılan bir teşhis aracıdır. Esasında suçluları değerlendirmek üzere tasarlanmış, öncelikle mülakatla kişisel özelliklerin ölçüldüğü 20 maddelik çizelgedir. Özne, her bir özellik için her birinin kendisine nasıl uygulandığına bağlı olarak bir puan alır. Özellikler şunları içerir: pişmanlık eksikliği, empati eksikliği, eylemlerin sorumluluğunu kabul etmeme, dürtüsellik ve patolojik yalan.

Psikopatlar suç işlediğinde, muhtemelen eylemleri bir amaca yöneliktir. Psikopat katillerin sebepleri çoğunlukla güç veya sadistçe zevk almadır. Tüm şiddet suçluları psikopat değildir, fakat FBI soruşturmaları psikopat suçluların daha ciddi suç geçmişine sahip olduğunu ve daha fazla kronik şiddet eğilimi gösterdiğini tespit etti.

ONLAR CESUR DOSTLARDI. ONLAR GERÇEK İNSANLARDI

JAMES-YOUNGER ÇETESİ 1866–82

KISACA

YER
Missouri, Kansas, Kentucky, Arkansas, Iowa, Texas ve West Virginia, ABD

TEMA
Silahlı Soygun

ÖNCE
1790-1802 Samuel "Kurtadam" Mason ve çetesi Ohio ve Missisippi nehirlerinde nehir gemisi yolcularını soyuyor.

1863-64 Amerikan Sivil Savaşı sırasında Konfedere taraftarı bir gerilla lideri olan William "Kanlı Bill" Anderson Missouri ve Kansas'ta Federe askerlerine karşı haydutlardan oluşan bir çeteye liderlik yapıyor

SONRA
1897 Savcı iken sonradan haydut olan Al Jennings, Jennings çetesini kuruyor ve Oklahoma'da trenleri soyuyor.

Şubat 1866'dan Eylül 1876'ya kadar James-Younger Çetesi on iki banka, beş tren, beş posta arabası ve bir sergi bilet gişesi soydu. Suç serileri Amerikan Sivil Savaşının (1861-65) başlarında James Kardeşlerin Jesse ve Frank-Younger Kardeşlerle –Cole, Jim, John ve Bob– güç birliği yapmasıyla başladı. Sivil savaş sırasında sivil birlikçilere saldıran Konfedere gerillalar olarak savaştılar. Düşmanlıklar sona erdikten sonra Jesse James grubu banka soyan bir birliğe dönüştürdü. Bazı tarihçiler, çetenin 1866 yılında Missouri'deki Clay County Tasarruf Sandığını hedef almasını, ABD tarihinde gündüz vakti yapılan ilk silahlı soygun olarak kabul ediyor.

Çete bütün tren soygunları boyunca, hasılatları özellikle düşük olduğu zaman, yolcuları yalnızca iki defa soydu. Her iki ayda bir soygun yaptılar, soygunları arasında kanundan kaçmak amacıyla saklandılar. Saklanmaları için evlerini açan sempatizanlarından yardım aldılar. Çete, takip edilmelerini zorlaştırmak için harita ve pusula kullandı ve işlek yollardan kaçındı.

Çete büyüdü ve Missouri, Kansas, Kentucky, Arkansas, Iowa, Texas ve West Virginia'da bankaları, trenleri ve posta arabalarını soymak için Ortabatı eyaletleri arasında sürüklenip durdular. 3 Haziran 1871'de Iowa, Crydon'da bir bankayı soydular fakat şüpheli olarak teşhis edildiler. O tarihten itibaren James-Younger Çetesi olarak bilindiler.

Jesse James (sol) Younger Kardeşlerin ikisiyle poz veriyor. Jesse'nin romantik bir şekilde sunulan imajına ve Robin Hood ile kıyaslanmasına rağmen, yağmaladığı şeyleri fakirlerle paylaştığına dair hiçbir kanıt yok.

Ayrıca Bakınız: Bonnie ve Clyde 26–29 ▪ Wild Bunch 150–51

İzlerinin sürülmesi

1874 yılında bir tren soygunundan sonra, bu soygundan en büyük zarara uğramış olan Adams Express Şirketi, Pinkerton Ulusal Dedektiflik Ajansından çeteyi yakalamaları için yardım aldı.

Mart 1874'te ajansın kurucusu Alan Pinkerton, James'i takip etmesi için dedektif Joseph Whicher'ı yolladı fakat Whicher bir gün sonra ölü olarak bulundu. Küplere binen Pinkerton çeteyi takip için bu sefer bir grup dedektifi yolladı, fakat grup beceriksiz bir baskın sırasında ancak Jesse'nin 8 yaşındaki üvey kardeşini öldürmeyi ve yanıcı bir aletle Jesse'nin annesini yaralamayı başarabildi. Bu olaydan dolayı ayıplanan Pinkerton geri çekildi ve çete dur durak bilmeden soygunlara devam etti.

1876 yılında Younger kardeşler Minnesota'daki Northfield First National Bankasını soymaya çalışırken pusuya düşünce, James-Younger çetesi dağıldı.

James Kardeşler bacaklarından yaralandı, fakat at sırtında kaçmayı başardı ve 3 yıl sonra Jesse yeni bir çete kurana kadar dikkat çekmemeye çalıştılar. James çetesinin devri, çete üyelerinden Robert Ford'un, Jesse James'in başına konan 10.000 dolar (189.000 sterlin) ödülü almak için ihanet etmesi ve James'lerin evinde onu sırtından vurmasıyla 1882 yılında sona erdi. ■

Kanun kaçaklarının romantize edilmesi

Eski batının kanun kaçaklarının serüvenleri, çoğu gerçekten katil olmasına rağmen, abartılmış ve romantize edilmiştir. Suçluların esir alan cazibesinin sebebi çekim ve iticilik, sevgi ve nefret duygularının çatışmasından kaynaklanmaktadır.

Kanun kaçakları, kanunlara uymayı reddedişleri ve bir zamanlar olduğumuz yaramazlık yapan çocuğu temsilleriyle özgürlüğü somutlaştırıyorlar. Bazen beklenmeyen yardımseverlikten dolayı onlardan övgüyle bahsediliyor: cömert eşkıyalar ve Robin Hood gibi figürler sözde fedakârlık güdüleri ve insanlara "hizmet" etmeleri nedeniyle halkın sevgisini kazanmışlardır.

Robert Ford'un 1882 yılında Jesse James'i öldürmesi ulusal bir duyarlılık oluşturduğundan, buna halkın tepkisi tipik bir örnektir. ABD genelinde *The New York Times* dahil olmak üzere gazetelerde makaleler yayımlanmıştı. James öyle bir cazibeye sahipti ki, ülkenin dört bir yanından insanlar efsanevi hırsızın cesedini görmeye geldi.

BİR ADAMIN AŞKINDAN DOLAYI ÖLMEK ZORUNDA KALACAĞIM

BONNIE VE CLYDE, 1930–34

KISACA

YER
Orta ABD

TEMA
Gangsterler

ÖNCE
3 Şubat 1889 Daha çok Belle Star olarak bilinen kanun kaçağı Myra Mybelle Starr, Oklahoma King Creek yakınlarında vurularak öldürülüyor.

SONRA
22 Temmuz 1934 Bunalım dönemi gangsterlerinden ve azılı banka soyguncusu John Dillinger kaçmaya çalışırken federal ajanlar tarafından öldürülüyor.

27 Kasım 1934 FBI ajanları, o zamanlar "bir numaralı halk düşmanı" olarak damgalanan gangster ve banka soyguncusu George "Bebek Yüz" Nelson'u öldürüyor.

13 Nisan 1933'ün geç saatlerinde iki polis arabası Missouri'nin rüzgârlı şehri Joplin'deki Oak Ridge Drive üzerinde bulunan apartmanın önünde durdu. Kiralık apartman dairesinde, içlerinde Bonnie Parker ve Clyde Barrow'un da olduğu beş azılı kanun kaçağından oluşan Barrow çetesi yaşıyordu. Çete Missouri ve komşu eyaletlerde bir dizi silahlı soygun gerçekleştirdikten sonra son 12 günü saklanarak geçirmişti.

Polis içeridekilere dışarı çıkmaları için bağırınca, Barrow en sevdiği silahını -M1918 Browning Otomatik Tüfek- kaparak, kırık bir camdan ateş açmaya başladı.

Ayrıca Bakınız: James Younger Çetesi 24-25 ▪ Wild Bunch 150-51

Bonnie simgeleşmiş yüksek topuklu ayakkabılarını giymiş, şakayla bir av tüfeğini Clyde'a doğrultuyor. Daha sonra geçirdiği bir araç kazası sonucu Parker'ın bacakları ciddi bir şekilde yanmış, zorlukla yürüyebilmesine neden olmuştur.

> Cenazeci dışında hiçkimse asla beni ele geçiremeyecek... kendi hayatıma kendim son vereceğim.
> **Clyde Barrow**

Sevgilisi Parker kendi silahıyla polisleri yaylım ateşine tuttu ve kurşunlar etraftaki ağaçları parçalara ayırdı. Kurşun yağmuru altında çete Missouri polis memurlarından Dedektif Harry Mcginnis ve Taşra Polisi J.W. Harryman'ı öldürdü.

Bonnie ve Clyde arkalarında bir cephanelik, Parker'ın el yazması şiirlerini ve genç âşıkları birer halk efsanesi haline getiren ve nihayetinde çöküşlerine yol açan banyo edilmemiş film makaralarını bırakarak kaçtılar.

Fotoğraflarda çift çalıntı bir arabanın önünde otomatik silahlarla neşeli bir şekilde poz veriyordu. Bir resimde Parker dişleri arasına bir puro sıkıştırmış ve bir elinde pistol tutuyordu.

Kısa süre içinde kanun kaçağı aşıkların hikâyeleri ülke genelinde gazetelerin ön sayfalarını süslemeye başladı.

Süperstar suçlular

Bankaları soydukları, polisleri öldürdükleri dört yıllık suç serileri Amerikan halkına heyecan ve zevk verdi. Abartılan imajlarından çok uzak, Barrow çetesinin suçları güç bela kurtulmalar, acemice soygunlar ve ölümcül yaralanmalarla noktalanıyordu.

FBI'ın, eyaletler arası banka soygunları ve kaçırmalarla mücadele edecek gücünün olmadığı, henüz tecrübesiz bir kurum olduğu 1931-35 arası "Halk Düşmanı Dönemi" – Büyük Buhranın arkaplanında tanınmış bir dizi suçlunun Amerika genelinde oldukça ciddi zararlara yol açtığı bir dönem– olarak bilinir.

1930 yılındaki ilk karşılaşmalarından itibaren anında aralarında sıkı bir bağ oluştu ve Bonnie, Clyde'ın sadık bir yol arkadaşı oldu. Aralarında duygusal bir yakınlaşma oluştuktan kısa bir süre sonra, Barrow hırsızlıktan yakalandı ve

Texas'taki Eastham hapishanesine gönderildi.

Orada kendisine hakaret eden bir mahkûmu demir boruyla dövüp öldürerek ilk cinayetini işledi. Parker'ın içeriye kaçak olarak silah sokmasından sonra Barrow hapishaneden kaçtı fakat sonrasında yakalandı.

Suç serisi başlıyor

Şubat 1932 yılında affedildi, parmaklıkların arkasında uğradığı istismarlardan dolayı adalet sistemine karşı intikam peşinde olan duygusuzlaşmış ve keskin bir suçlu olarak hapishaneden çıktı. Parker'la tekrar birleşen Barrow arkadaşlarından oluşan bir çete kurarak kırsal bölgelerdeki benzin istasyonlarını soyup, köşeye kıstırıldıklarında adam kaçırdılar ve öldürdüler.

1932-34 arasında çetenin birçok sivil ve dokuz polis memurunu öldürdüğü düşünülüyor. Barrow resmi olarak ilk defa, bir soygun sonrası dükkân sahibini vurup öldürdüğünde cinayetle suçlandı. Birkaç ay sonra Barrow ve bir çete üyesi Oklahama'da kendilerine yaklaşan bir Şerif yardımcısını öldürdü ve Şerifi yaraladı. Bu, Barrow çetesinin ilk defa bir kanun görevlisini öldürmesiydi.

Nisan 1933'te Clyde'ın kardeşi Buck hapishaneden çıktı ve yeni eşi Blanche'la birlikte Missouri, Joplin'deki apartmanda çeteye katıldılar, fakat sonunda on iki gün boyunca süren alkolün su gibi aktığı, gürültülü partiler polisin dikkatini çekti. Bu silahlı çatışmadan sonra oluşan şöhretleri, çete için yakalanmaktan, polis tarafından avlanmaktan, basın tarafından izlenmekten ve ateşli bir halk kitlesi tarafından takip edilmekten kurtulmayı oldukça zor hale getirdi.

Sonraki üç ay boyunca çete Texas'tan, İndiana ve Minnesota'ya taşındı ve kamp alanlarında uyudu.

The Dallas Morning News

Posse Kills Clyde Barrow and Bonnie Parker

Manchukuan Farm Villages Wrecked By Japanese Bombs

Elusive Dallas Desperadoes Shot to Death in Louisiana

Dillinger's Girl And Doctor Aiding Him Get 2 Years

Church Must Aid New Deal Because Taught by Christ

Dallas Deputy Tells Of Ending Long Chase

Comrades Praise Men That Trapped Barrow and Parker

Dallas Morning News gazetesinin, Bonnie ve Clyde'ın öldürüldüğünü haber veren nüshası 500.000 sattı. Daha sonra bir grup gazete satıcısı çocuk Parker'ın cenazesine en büyük çelengi yolladı.

Çete FBI öncesi, kaçakları takip ederken polislerin eyalet sınırlarını geçmesini engelleyen " eyalet sınırı kuralı"ndan faydalanarak eyalet sınırlarına yakın yerlerde suç işleyerek bankaları soydular, insanları kaçırdılar, arabaları çaldılar.

Halkın fikir değişiyor

Sonunda ikilinin cinayetleri o kadar soğukkanlı hale geldi ki, halkın hayranlığı azalmaya başladı. Texas Ceza Departmanı, eski Texas Muhafızı Yüzbaşı Frank A. Hamer'ı Barrow çetesini yok etmek için özel olarak görevlendirdi. Hamer, Texas ve Louisiana polislerinden oluşan bir ekip kurdu. ABD tarihinde halk tarafından en takip edilen ve en çarpıcı insan avıydı.

1933 yazı gibi çete dağılmaya başladı. 10 Haziranda Barrow, Texas, Wellington yakınlarında kazayla arabayı bir çukura düşürdü ve Parker'ın sağ ayağında 3. derece yanık oluştu. Yaraları o kadar ciddiydi ki, çoğu zaman yürüyemiyor ve Barrow tarafından taşınmak zorunda kalıyordu.

Bir ay sonra, 19 Temmuzdaki bir silahlı çatışmada Buck başından vuruldu, Blanche ayrıca yaralandı ve bir gözünü kaybetti, buna rağmen Buck şuurunu kaybetmedi, o ve çetenin geri kalanı kaçmayı başardı.

Takip sona eriyor

Günler sonra, 24 Temmuzda başka bir çatışma sırasında Buck sırtından vuruldu ve Blanche'la birlikte yakalandılar. Buck, hastanaye kal-

> Canlı olarak yakalanmış olmalarındansa ikisinin de öldürülmüş olması daha iyi oldu.
> **Blanche Barrow**

dırıldı, 29 Temmuzda ameliyat sonrası zatürreden öldü fakat öncesinde doktorların verdiği uyarıcı ilaçlar sayesinde polislerin sorularını cevaplayabildi.

Barrow ve Parker'ın takibi Sailes'in güneyinde, Louisiana'nın Piney Ormanı boyunca kesilen bir yolda sona erdi. Hamer'ın öncülüğünde, polis memurları, çiftin hareketlerini izledi, inceledi ve çetenin eyalet sınırlarının kenarlarında kamp kurduğunu keşfetti.

Çiftin bölgede olacağını belirten bir ipucunu kullanarak, Hamer hareket tarzlarını öngördü ve Louisiana kırsalındaki karayolu kenarında tuzak kurdu. 23 Mayıs 1934 sabahı saat 9.15'te çalılıklara gizlenen altı polis, Barrow'un çalınmış Ford V8'le hızla yaklaştığını gördü ve arabaya 130 mermi sıktı. Barrow ve Parker onlarca kurşun yedi ve ölümcül yaralar aldı.

İçinde cesetler olduğu halde delik deşik olmuş araba kasabaya çekilince, meraklı bir grup arabanın etrafını sardı. İzleyiciler, Parker'ın kanlı elbise parçaları ve saçı dahil olmak üzere hatıra eşya topladı. Hatta bir adam Barrow'un tetik parmağını koparmaya çalıştı. Çalıntı silahlar ve saksafon dahil olmak üzere çifte ait eşyalar ekip üyeleri tarafından saklandı ve hatıra eşya olarak satıldı.

Tuzak, çift canlı olarak ele geçirilmeye çalışılmadığı için tartışmalara yol açtı.

Daha sonra, ilk ateşi açan Louisiana polis memuru Prentiss Oakley kanun kaçaklarına teslim olma imkanı verilmediği için pişmanlığını ifade etti.

Bonnie ve Clyde'ın kanlı sonu 1930'ların "Halk Düşmanı Dönemi" nin sonu oldu. 1930 yazında federal hükümet banka soygunu ve adam kaçırma gibi suçları federal suçlar haline getiren yasayı çıkardı – FBI ajanlarının suçluları eyalet sınırlarını geçerek yakalayabilmesine olanak sağlayan yasal bir devrimdi. ■

Ölüm arabası o kadar ilgi odağı haline geldi ki, taktikleri ortaya çıkmaya başladı. Yerel şerif arabayı muhafaza etmek istedi fakat arabanın sahibi dava açtı. Şu anda Nevada'da bir kumarhanede sergileniyor.

Warren Beatty ve Faye Dunaway'in başrollerinde oynadığı 1967 tarihli ikilinin suç serisinin uyarlamasında oldukça çekici ve hatta şık olarak gösterildiler.

Ünlü Suçlular

Bonnie ve Clyde, gazetelerin ve radyoların yoğun bir şekilde suçlarını haberleştirmesinden dolayı Buhran döneminin ilk ünlü suçluları olarak ortaya çıktı.

George "Bebek Yüz" Nelson ve "Güzel Çocuk" Floyd gibi kanun kaçakları da ölümcül hikâyeleri ülke genelinde gazetelerin baş sayfalarında çıktığı için efsane haline geldi. Bu dönem boyunca, hayal kırıklığına uğramış, kızgın halk, işsizlik ve aşırı yoksullukla yüz yüze, dergilerin, gazetelerin ve radyoların günlük maceralarını yayınlamasıyla birlikte bu gangsterlere oldukça saygı duydu.

Bonnie ve Clyde efsanesi, ikilinin maceralarını genç nesile tanıtan 1967 tarihli, Akademi Ödüllü *Bonnie ve Clyde* filmiyle daha da büyüdü. Film, seks ve şiddeti rahat bir şekilde sunmasıyla çığır açıcı bulundu. Bununla birlikte, birkaç çift ünlü kanun kaçaklarından esinlendiklerini iddia ederek benzer suçları deneyince böylesine büyüleyici bir tasvir rahatsız edici sorulara neden oldu.

BUNA ASLA İNANMAYACAKSIN TRENİ ÇALDILAR

BÜYÜK TREN SOYGUNU, 8 AĞUSTOS 1963

KISACA

YER
Ledburn, Buckinghamshire, Birleşik Krallık

TEMA
Tren Soygunu

ÖNCE
15 Mayıs 1855 Londra Köprüsünden Folkestone'a doğru yol almakta olan South Eastern Railway'e ait bir trendeki kasalardan 200 libre (91 kg) civarında altın çalınıyor.

12 Haziran 1924 Newton Çetesi Illinois, Rondout yakınlarında bir tren soygunu gerçekleştiriyor ve bu soygunu o zaman itibariyle tarihteki en büyük tren soygunu yapacak olan 3 milyon dolara (bugünkü değeri 33 milyon sterlin) yakın parayı çalıyor.

SONRA
31 Mart 1976 Cork'tan Dublin'e doğru yol almakta olan bir tren Sallins Köyü yakınlarında İrlanda Cumhuriyetçi Sosyalist Parti mensuplarınca soyuluyor.

1960'ların başında hayat çoğu Londralı için sefalet içinde ve monotondu. Savaş sonrası tayınlamadan kaynaklanan kemer sıkmanın hatıraları hala çok canlıydı ve henüz altı yıl önce bitmişti.

Et kara borsasına sosis fabrikasından et satarak kolay para kazanmanın tadını almış olan Ronald Christopher "Herif" Edwards arkadaşı Gordon Goody'le birlikte hırsızlığa geçiş yapıyordu. Kanunlarla olan sorunları bir avukatın katibi olan Brian Field'la irtibata geçmelerini sağlamıştı. Field'ın hizmetleri sadece savunmalarını hazırlamakla sınırlı kalmadı. Kazancın belirli bir kısmı karşılığında potansiyel kurban olarak firmasının müşterilerinin bilgilerini ikiliye verecekti.

1963'ün başlarında, Field onları yalnızca "İrlandalı" olarak bilinen bir yabancıyla tanıştırdı. Belfast doğumlu olduğuna inanılan yoz Manchester posta işçisi Patrick McKenna onlara ilgi çekici haberler getirdi: Glasgow'dan Londra'ya giden trenlerde yüklü miktarda para taşınıyordu. Baştan çıkarıcı bir hedef – eğer Goody'nin ve Edwards'ın maaşından fazlaysa. Aldıkları bilgiyi Güney Londralı tecrübeli bir suçlu olan Bruce Richards Reynolds'a götürdüler. İlerleyen aylarda Reynolds geçici bir çete kurdu.

> Büyük Tren Soygunun ardındaki cesaret ve yeteneğe hayranlık duyan bir tek ben miyim?
> **Graham Greene**

En iyi hesaplanmış planlar

Plan çok şık bir şekilde basitti. Treni Buckinghamshire kırsalında, sinyale müdahale edebilecekleri Ledburn köyüne yakın Sears geçişinde durduracaklardı. Burası treni durdurmak için en uygun yer olsa da, yüksek toprak dolgular ganimetleri boşaltmak için orayı elverişsiz hale getiriyordu. Bu nedenle trenin yakınlardaki Bridego Köprüsüne götürülmesi gerekiyordu.

Ronnie Biggs

Çetenin "çaycı"sı olarak ciddiye alınmamasına itiraz etse de, Ronnie Biggs'in Büyük Tren Soygunundaki rolü pek önemli kabul edilmez. Güney Londra, Stockwell'de 1929 yılında doğan Biggs, Wandsworth Hapishanesinde Bruce Reynolds'la tanıştığı zamanlar biraz talihsiz bir hırsız ve silahlı soyguncuydu. Büyük Tren Soygunu onun ilk ve tek önemli soygunuydu. Asıl görevi, çetenin yedek makinist olarak düşündüğü fakat lokomotife aşina olmadığı için olay günü treni hareket ettiremeyen "Stan Agate"i çeteye katmaktı.

Biggs'in parmak izleri çetenin saklanma yerinde bir ketçap şişesinin üzerinde bulundu ve yakalandı. 8 Temmuz 1965 yılında ip merdiven kullanarak Wandsworth Hapishanesinden kaçtı. Brüksel'e ve oradan da, 1970 yılında henüz İngiltere'yle suçluların iadesi anlaşması olmayan Brezilya'ya yerleşmeden önce, Avustralya'ya gitti. Sonunda Biggs, hikâyesinin münhasır hakları karşılığında *The Sun* gazetesine ait bir jetle İngiltere'ye döndü. 7 Mayıs 2001 yılında RAF Northolt'a indikten dakikalar sonra göz altına alındı.

Ayrıca Bakınız: James Younger Çetesi 24-25 ▪ Wild Bunch 150-51

Tren, çetenin toprak dolgunun aşağısında insan zinciri oluşturduğu Bridego Köprüsünün hemen öncesinde durduruldu. Ganimeti resimdeki siyah aracın olduğu yerdeki kamyona yüklediler.

Posta trenleri genellikle uzundu, vagonlarında yolculuk boyunca mektupları ve paketleri tasnif eden 80 civarında işçi oluyordu. Çete değerli paketlerin, önden ikinci vagonda olduğunu keşfetmişti, bu nedenle ilk iki vagonu ayırmayı planladılar. Bridego köprüsüne vardıklarında, toprak dolgunun aşağısında oluşturdukları insan zinciriyle taahhütlü posta torbalarını kamyona boşaltabileceklerdi.

Reynolds hiçbir şeyi şansa bırakmak istemiyordu, bu nedenle kaçırdıkları makinistin treni hareket ettirmeyi kabul etmemesi ihtimaline karşı, çete üyelerinden biri aylarca lokomotif kılavuzlarını çalıştı. Öğretmen kılığına girerek, banliyö hatlarında çalışan bir makinisti bir tur için kendisini de yanında götürmeye ikna etti: yakından izleyerek, temel şeyleri öğrendi. Sağlama almak için çeteye oldukça tecrübeli bir makinisti dahil etti. Field bu arada, soygundan sonra saklanma yerleri olacak, Sears Geçişinden kabaca 50 km uzakta, terk edilmiş Leatherslade çiftliğini almak için pazarlık yapıyordu.

Sinyal zaferi

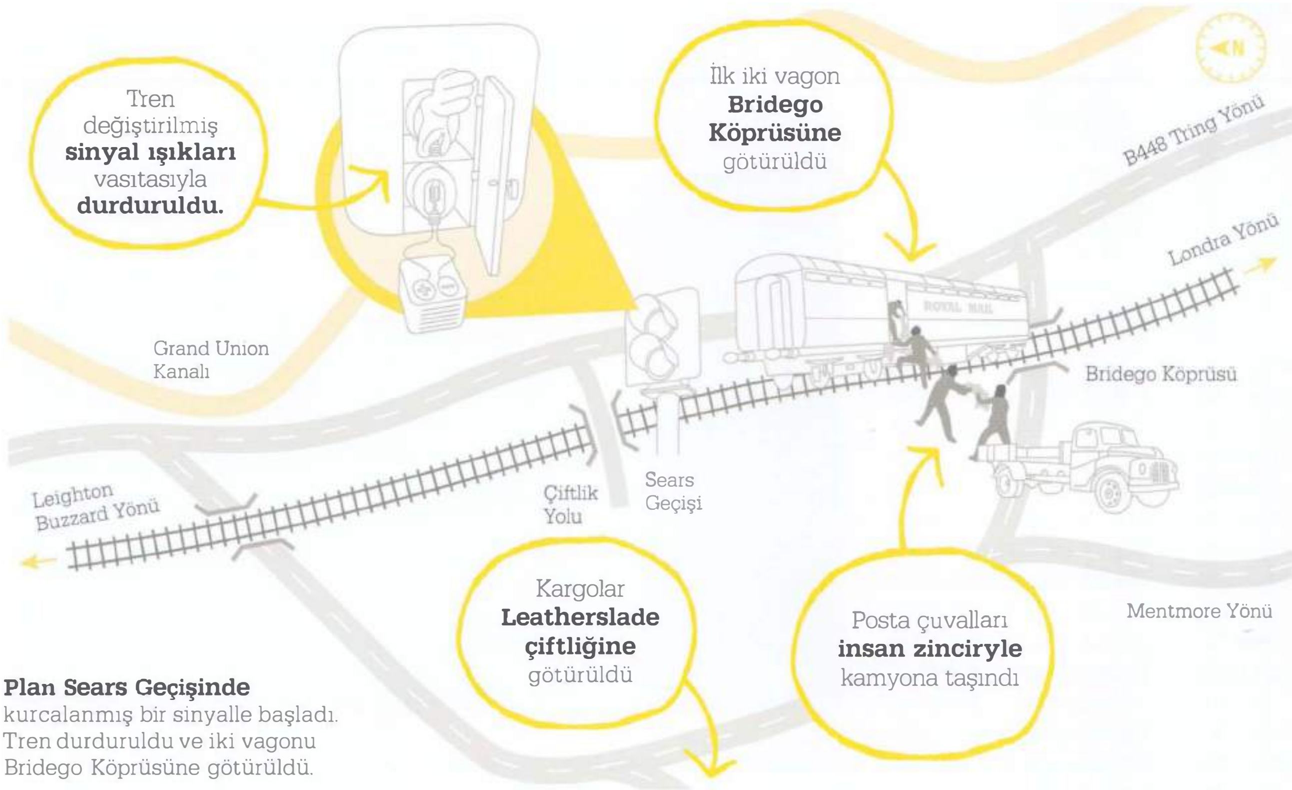
7 Ağustos Çarşamba akşam üstü saat 7'den hemen önce tren emektar makinist Jack Mills yönetiminde ve yanından yardımcı makinist David Whitby olduğu halde Glasgow'dan ayrıldı. Bir sonraki pazartesi resmi tatil olduğundan bankalar kapalı olacağı için, değerli paketleri taşıyan vagon çetenin beklediği gibi 300.000 sterlinden ziyade 2,6 milyon sterlinin üzerinde nakit para taşıyordu.

Tren Sears Geçidine vardığında çete üyeleri sinyal ışıklarını kurcaladılar, yeşil ışığı kapatmak için üzerine bir eldiven geçirdiler ve kırmızı "dur" işaretini başka bir aküye bağladılar. Şaşıran Mills treni durdurdu ve Whitby olanları incelemeye gitti. Hat boyundaki telefondan olayı haber vermeye çalışırken, kabloların kesilmiş olduğunu fark etti.

> Karşınızda duran "efsane"yi İngiliz medyası yarattı, o yüzden belki de size sormalıyım kimim ben.
> **Ronnie Biggs**

Whitby trene dönerken kayak maskeli ve motosikletçi kaskı takmış kişilerce toprak dolgunun aşağısına doğru fırlatıldı. Bu arada maskeli ve eldivenli çete üyeleri Mills'in bulunduğu kabine tırmandı ve demir bir çubukla onu bayılttılar, diğerleri arka taraftaki vagonları değerli paketleri taşıyan vagondan ayırdı ve posta işçilerini etkisiz hale getirdikten sonra ellerini bağladı.

Kısa sürede yedek sürücünün – çete tarafından "Stan Agate" olarak bilinen bir emekli – teknoloji harikası Sınıf 40 Dizel Lokomotifi kullanamadığı ortaya çıktı. Bu nedenle, Mills'i bayıltmış olan soyguncuların onu tekrar ayıltmaları gerekti. Böylece onları Bridego Köprüsüne kadar götürebilecekti. İnsan zinciriyle posta çuvallarını toprak dolgunun aşağısına taşıyan çete, kamyonu hızlı bir şekilde yükledi. Değerli yük vagonundaki elleri kelepçeli işçileri 30 dakikaya kadar polisi aramaması

Plan Sears Geçişinde kurcalanmış bir sinyalle başladı. Tren durduruldu ve iki vagonu Bridego Köprüsüne götürüldü.

için uyaran çete, muzaffer bir şekilde Leatherslade çiftliğindeki saklanma yerlerine doğru yola koyuldu.

Kaçınılmaz hata

Gerçekten "büyük bir tren soygunuydu" ve eğer bir film sahnesini andırıyorsa, bunun sebebi böyle ayrıntılı planlanmış bir silahlı soygunun son yıllarda suçlulardan çok film senaristleri arasında popüler olmasındandı.

Böyle suçlar sadece riskli değil, oldukça emek de gerektiriyordu. On yediye yakın insan buna dahil olmuş görünse de, bugüne kadar birkaç katılımcı halen teşhis edilemedi. Potansiyel bir tehlike kaynağı olacak bölünmeye sebep olmaması için çete üyeleri hemen ganimeti eşit bir şekilde paylaştı.

Çok fazla kişi dahil olduğundan operasyon risk taşıyordu, örneğin çete üyelerinden biri ganimeti hakkında gevezelik yapabilir veya soygun hakkında sağda solda konuşabilirdi.

En sonunda çete liderinin ahbaplarından biri –hapishanede ve anlaşma umudu içinde– dedikodu gazetesi vasıtasıyla duyduğuyla bir bilgiyi iletti, müfettişlerin iz sürmesi için hayati bir ipucu sağladı.

> Açıkçası parayı sevdiğin için hırsız olursun, fakat ikinci sebep bunun verdiği heyecandır.
> **"Buster" Edwards**

Plan aydınlatılıyor

Bu arada güven yerini gerginliğe bırakmıştı. Plan bir hafta boyunca göze batmamaya çalışmaktı, fakat kısa sürede polisin –sistematik olarak kırsal kesimi tarayarak– yaklaşmakta olduğu ortaya çıktı. Dedektifler, soyguncuların yüksek güvenlikli vagon çalışanlarına verdiği, saklanma yerinin yarım saatlik bir sürüş mesafesinde olduğunu gösteren 30 dakika uyarısını dikkate almışlardı. Komşuların çiftlikte olağandışı hareketlilik olduğunu bildirmesi üzerine polisler Leatherslade çiftliğini aradı. Soyguncular kaçmıştı fakat parmak izleri oynadıkları –gerçek parayla– bir monopoly oyunun ve bir ketçap şişesinin üzerinde bulundu. Planlaması ne kadar sabırla yapılmış olsa da, tezgâhın

Daha sonra medya tarafından "Soyguncuların Tüneği" olarak adlandırılan Leatherslade çiftliği, soyguncuların orada saklandığını düşünen çiftçi John Marris'in ihbarı üzerine polis tarafından arandı.

çökmesi o kadar ani ve kaotik oldu. Soyguncuların on biri Güney Londra'da beraber hemen yakalandı.

11 soyguncunun çoğunluğu, kimsenin ölmediği bir suç için çok ağır bir şekilde, 30 yıl hapis cezasıyla cezalandırıldı. Bununla birlikte bu, soyguncular için sempati oluşmasına neden oldu. İkisi hapisten kaçtı – Ağustos 1964'te çete üyelerinden birinin arkadaşı olan Charlie Wilson onu kaçırmak için Birmingham'daki Winson Green Hapishanesini bastı: sonraki temmuz ayında Ronnie Biggs Londra'daki Wandsworth Hapishanesinin duvarlarından atlayarak kaçtı.

Efsanevi konum

Soygunun gözü pekliği inkâr edilemez, fakat tren ekibinde yarattığı uzun vadeli travma kolayca görmezden gelindi. Mills hayatının geri kalanında post- travmatik baş ağrıları çekti ve asla tam olarak iyileşemedi. Whitby birkaç yıl sonra, 34 yaşında kalp krizinden öldü. Fakat bu trajediler, 2,6 milyon sterlinlik vurgunun yalnızca bir kısmının kurtarılmış olması gerçeğinden dolayı güç kazanmış olan suçun gittikçe artan bir şekilde romantize edilmesinin gölgesinde kaldı. Suç, eski moda otoriteye karşı küstahça saygısızlığın revaçta olduğu –ve ressam Andy Warhol'un herkesin on beş dakikalığına ünlü olacağını iddia ettiği– bir dönemde meydana geldi.

Biggs daha sonra Sex Pistols'la birlikte bir albüm çıkardı ve Edwards *Buster* (1988) filminin konusu oldu - onun bölümü rock yıldızı Phil Collins tarafından oynandı. Suçtan sadece üç yıl sonra, ciddi suçların bile komik ve eğlendirici olabileceği temasının işlendiği, *The Great St. Trinian's Train Robbery* filmi piyasaya sürüldü. ■

Mazeret Tahliyesi

6 Ağustos 2009 tarihinde zatürre nedeniyle oldukça hasta düşen 80 yaşındaki Ronnie Biggs "mazeret" nedeniyle tahliye edildi – Birleşik Krallık'ta çok nadir rastlanan bir durum. 6000 sayılı Hapishane Hizmetleri Talimatına göre, bir mahkûm ancak "trajik ailevi durumlar" veya kendisi birkaç ay içinde ölümle sonuçlanacak bir hastalığa yakalanmışsa başvurabilir. Biggs 2013 yılına kadar hayatta kaldı, fakat bu çok az tartışmaya yol açtı. Buna karşın, Biggs'in tahliyesinden birkaç hafta sonra 103 sefer sayılı Pan Am uçağını bombalamakla suçlanan Abdelbaset al- Megrahi mazeret gerekçesiyle İskoç Adalet Bakanlığı tarafından serbest bırakılınca, karar İngiliz ve ABD basını tarafından kınandı.

Megrahi'ye ölümcül prostat kanseri teşhisi konmuştu, fakat hastaneden tahliye edilmesi, aynı şekilde Albay Kaddafi'nin onu alması için özel uçağını göndermesi ve Libya'da kahramanlar gibi karşılanması protestolara neden oldu.

Üç adam soygunla bağlantılı oldukları gerekçesiyle başlarının üstünde battaniye polis tarafından alınıp götürülüyor. Yoğun medya ilgisi resmin sol üst köşesinde net olarak görülüyor.

HEYECAN BAĞIMLISI

BILL MASON, 1960'LAR–1980'LER

KISACA

YER
Dr. Armand Hammer'ın apartmanı, Güney Florida, ABD

TEMA
Mücevher hırsızlığı

ÖNCE
1950–1998 İrlandalı bir hırsız olan Peter Scott 1952 yılında yakalanıncaya kadar yüz elliden fazla evi soyuyor; 1960 yılında film yıldızı Sophia Loren'e ait 260.000 dolar (206.000 sterlin) değerinde gerdanlığı çalıyor.

SONRA
2004–06 Başarılı İspanyol hırsız Ignacio del Rio, sadece iki yıllık periyotta Los Angeles'ta 1.000'den fazla soygun gerçekleştirdiğini itiraf ediyor; 2 milyon dolar (bugünkü değeri 1,5 milyon sterlin) değerinde elmas ve Degas'a ait 10 milyon dolar (7,4 milyon sterlin) değerinde bir tablo.

Bill Mason gündüzleri sıradan bir mal müdürü, geceleri ise azılı bir hırsızdı. Şüphelenmeyen ev sahipleri uyurken, o duvarları tırmanıyor, korkulukların etrafında parmaklarının ucunda yürüyor, balkonlara tırmanıyor ve zar zor açık pencerelerden içeri giriyordu.

Islak ve rüzgârlı bir gece Mason, haftalardır planlamakta olduğu şeyi eyleme koydu.

Bütün kaslarını çalıştırarak, balkon kapısını açık bulacağı, petrol zengini Dr. Armand Hammer'ın 15. kattaki apartman dairesine tırmandı. Bayan Hammer'ın birkaç milyon dolar değerindeki mücevher kutusunu yastık kılıflarından birinin içine koydu.

İronik bir şekilde, kaçarken yolu üstündeki ön kapının kolayca açılabilecek tek bir kilitle korunduğunu gördü. Üçüncü kattaki açık bir pencereden kaçtı ve yere inmek için tırmanma çengeli kullandı. Mason her seferinde özenle arkasında iz bırakmamaya dikkat etti; polis tek bir şüpheli bile teşhis edemedi.

20 yıl boyunca kurban olarak zengin ve ünlüleri hedef alan –Olimpiyat altın madalyasını kaybeden yüzücü ve aktör Johnny "Tarzan" Weissmuller dahil olmak üzere– Mason yaklaşık 120 milyon dolar değerinde mücevher çaldı. Soygunlar sırasında yaşadığı adrenalin artışı ve ünlülerle olan gizli sürtüşmelerin cazibesi onda bağımlılık yapmıştı.

> Şaşkın ev sakinlerine göre, mücevherler sanki buharlaşmış gibi görünüyordu.
> **Bill Mason**

Mason sonunda polisin kurduğu bir tuzak sonucu yakalandı ve daha sonra 2003 yılında *Confessions of Master Jewel Thief* adlı biyografisini yayımladı. ■

Ayrıca Bakınız: John Mclean 45 ▪ Antwerp Elmas Soygunu 54-55 ▪ Doris Payne 78-79

BENİM İÇİN O SADECE ÇOK FAZLA HURDA ALTIN

DÜNYA KUPASININ ÇALINMASI, MART 1966

KISACA

YER
Cenrall Hall, Westminster, Londra, Birleşik Krallık

TEMA
Paha piçilmez kupanın çalınması

ÖNCE
9 Ekim 1964 Sörf şampiyonu Jack Roland, Amerikan Doğal Tarih Müzesinde bulunan Değerli Taşlar ve Madenler Salonuna girerek J.P.Morgan mücevher koleksiyonunu çalıyor.

SONRA
19 Aralık 1983 Jules Rimet Kupası bu sefer Rio de Janeiro'da bulunan Brezilya Futbol Konfederasyonundan çalınıyor. Kupa bu sefer bir daha bulunamıyor.

4 Aralık 2014 Red Bull Racing'in İngiltere'de bulunan genel merkezinin kapısını bir jiple kırıp içeri giren 7 kişi tarafından 60 Formula 1 kupası çalınıyor.

İngiliz futbol taraftarları için 1966 takımlarının dünya kupasını kazandığı tek yıl olarak hatıralarında yer almaktadır. Jules Rimet Kupasının turnuva başlamadan 6 ay önce çalınmış olması, İngiltere kaptanı Bobby Moore'un neredeyse kutlamada taklit bir kupa kaldırması anlamına geliyordu.

Londra'daki Westminster Central Hall'de sergilenirken kupa korunuyordu, fakat hırsızlar korumaların arasından gizlice içeri sokularak zorla cam fanusu açtı ve kupayı çaldı. Geniş çaplı bir soruşturmaya rağmen metropolitan polisi, kupanın güvenli bir şekilde dönmesi için 15.000 sterlin (bugünkü değeri 196.000 sterlin) talep eden bir not alana kadar ne olduğuyla ilgili en ufak bir ipucuna ulaşamamıştı.

Notu göndereni yakalama çabası Edward Betchley adında basit bir hırsıza götürdü fakat kupa yine ortada yoktu. Pickles adında bir İskoç çoban köpeği sahibi David Corbett tarafından yürüyüşe çıkartılıp, sahibinin Güney Londra, Upper Norwood'da bulunan evinin yakınlarında tepenin altındaki bir koliyi eşeleleyip çıkartana kadar kupa ortaya çıkmadı.

Hikâye halen, söz konusu suç olunca çalınan şeyin "değer"inin hesaplanması açısından oldukça çarpıcı. Ve herkesçe bilinen şeyleri çalmaya değer mi? Orijinal kupanın eritilmesi –ki bu hırsızın elden çıkarabilmesinin tek yoluydu– parasal olarak değerini oldukça düşürecekti. Fakat kupanın sembolik değeri paha biçilmezdi. Orijinalinin yerine bir replikası üretildi ve 1997 yılında bir müzayedede 254.000 sterlin gelir sağladı.■

Pickles sahibine, ev almak için kullandığı, 5.000 £'luk bir ödül kazandırdı. Pickles daha sonra Ulusal Köpek Savunma Ligi tarafından gümüş madalyayla ödüllendirildi.

Ayrıca Bakınız: Thomas Blood 18 ▪ Cellini Salt Cellar'ın Çalınması

HANIMEFENDİ, BU NOTA BAKSANIZ İYİ OLUR

D.B. COOPER, 24 KASIM 1971

KISACA

YER
Portland, Oregon ve Seattle arası, Washington, ABD

TEMA
Uçak kaçırma

ÖNCE
31 Ekim 1969 Madalayalı bir denizci olan Raffaele Minichiello Los Angeles'tan TWA uçağını kaçırıyor ve Roma'da yakalanıyor.

SONRA
10 Kasım 1972 Southern Havayollarına ait 49 sefer sayılı uçak 10 milyon dolar (8 milyon sterlin) talep eden 3 kişi tarafından kaçırılıyor. Sonunda Küba, Havana'da yakalanıyorlar.

3 Haziran 1972 Willie Roger Holder Los Angeles'tan Seattle'a gitmekte olan 701 sefer sayılı Western Havayollarına ait uçağı kaçırıyor ve 500.000 dolar (396.000 sterlin) fidye ve siyahi eylemci Angela Davis'in serbest bırakılmasını talep ediyor.

D.B. Cooper tarafından kaçırılan Northwest Orient Boeing 727 fotoğrafta 1968'de Portland havaalanındayken gösteriliyor. Arka merdiven doğrudan kuyruk altına yerleştirilmiştir.

24 Kasım 1971 günü öğleden sonra, kırklarının ortasında siyah bir takım elbise giymiş, siyah klipsli kravat takmış ve siyah bir evrak çantası taşıyan kimliği saptanamamış biri suç dünyasına girdi. Daha sonra basın tarafından D.B. Cooper adı verilen adam 305 sefer sayılı Northwest Orient uçağına Oregon, Portland'dan Seattle'a gitmek için bindi. Uçuş sırasında uçuş görevlisi Florance Schaffer'a çantasında bir bomba olduğunu yazan bir not iletti. Ona aygıtı gösterdikten sonra taleplerini iletti: 4 paraşüt, Seattle-Tacoma Havaalanına indiği zaman uçağı bekleyen bir yakıt kamyonu ve 20 dolarlık banknotlar halinde 200.000 dolar (158.000 sterlin) istedi, aksi takdirde uçağı havaya uçurmakla tehdit etti. O akşamın ilerleyen saatlerinde meydana gelenler, Amerikan tarihinin en kafa karıştırıcı gizemlerinden biridir.

Paraşütle kaçış

Uçak Seattle'a indiğinde Cooper yolcuları ve üç uçuş görevlisinden ikisini bıraktı. Görevliler paraşütleri ve parayı teslim ettiler. Cooper Mexico City'e doğru 3.000 metre (10.000 fit) irtifada ve tekletmeyecek en düşük hızda uçma talimatı verdi. 45 dakikalık bir uçuştan sonra uçuş görevlisini kokpite yolladıktan sonra paraşütü taktı. Portland'ın kuzeyine yakın bir yerlerde arka merdivenleri indirdi ve yağmurlu bir gecede Boeing 727'den karanlığın içine atladı. FBI muazzam bir insan avı başlattı ve ordu yardıma çağrıldı. Copeer'ın inmiş olabileceğini tahmin ettikleri alanı kapı kapı arama yaparak helikopter ve bine yakın askerle taradılar. Hatta askeri casus uçak Boeing 727'nin bütün uçuş güzergahını fotoğrafladı. Hiçbiri bir şey bulamadı.

Yetkililerin tüm bulabildiği kimliği tespit edilemeyen şahsın Dan veya Dale Cooper adına bir bilet satın aldığıydı. Polisler bileti satan kişiyi sorguladıklarında o gün yol-

> 60'ların sonu ve 70'lerin başında uçak kaçırmalar çok yaygın değildi. O zamanların felsefesi "İşbirliği yap", taleplerini karşıla, uçak indiğinde çaresine bakarızdı.
> **Larry Carr**

culardan hiçbirinin şüpheli gibi görünüp görünmediğini sordu. Tereddüt etmeden "Evet, Dale Cooper" diye yanıtladı. Polis hemen ardından bir gazeteciye şüphelinin adının "D. Cooper" olduğunu söyledi. Ancak ismi tam olarak anlayamayan gazeteci "D'mi yoksa B'mi?" diye sordu. Polis memuru "Evet" diye yanıtladı. Ve böylece D.B. Cooper efsanesi doğdu.

Cooper'ın profilinin çıkarılması

Schaffner polise uçak korsanın fiziksel görünüşü tasvir etti - kırklarının ortasında, 1,7 ila 2 metre arasında uzunlukta, 77-81 kg ağırlığında ve birbirine yakın kahverengi gözlere sahip. Polise uçak korsanının güzel konuşan, kibar ve sakin olduğunu, Burbon içtiğini, hatta içtiklerinin adisyonlarını ödediğini ve para üstünü kendisine verdiğini söyledi. Schaffner ayrıca, uçak korsanının uçuş mürettebatının Seattle'da indikleri zaman yiyecek bir şeyler isteyip istemediğini sorduğunu açıkladı.

McChord Hava Üssünün 20 dakikalık sürüş mesafesinde olduğunu söylemiş – sivillerin çoğunun bilmediği bir detay. Uçak tercihi de –bir 727-100– paraşütle atlamak için oldukça idealdi. Bu faktörlerin hepsi hava kuvvetlerinden emekli birisi olabileceğini gösteriyordu.

Bununla birlikte güvenlik donanımının, termal giysisinin veya -57° dereceye varan serinletici rüzgâra karşı az da olsa bir koruma sağlayabilecek başlığının olmaması onun ordu mensubu olduğu iddialarına şüphe düşürdü. FBI müfettişleri olayın başından itibaren böyle bir atlayıştan sonra hayatta kalamayacağını ileri sürdüler.

> "Neresinden bakarsan bak, soruşturmanın kapandığından veya hikâyenin sona erdiğinden pek emin değilim."
> **Geoff Gray**

Para bulundu

Sekiz yıl sonra, Şubat 1980'de 8 yaşındaki Brian Ingram ve ailesi Washington eyaletinin Vancouver şehrine yakın Columbia Nehrinde piknik yapıyordu. Aile kamp ateşi için bir yeri temizlerken, Brian nehre yakın kumların içinden bir paket çıkardı.

Olağanüstü keşfinin değeri 20 dolarlık banknotlar halinde 5.800 dolardı –2.800 doları kendisine verildi–, paraların seri numarası Tarmac, Seattle'de Cooper'a fidye olarak verilen parayla uyuşuyordu.

FBI kumsalı aradı ve nehrin tabanını taradı fakat hiçbir şey bulamadı. Buna rağmen, arama halkın D.B.Cooper efsanesine ve kayıp 144.000 dolara olan ilgisini tekrar canlandırdı.

D.B. Cooper uçak kaçırma olayı bir efsane için gerekli olan her şeyi içeriyordu –yanına kâr kaldı, kimse incinmedi, ve kaderi hâlâ gizemini koruyor. Halkın ilgisi dönemsel olarak FBI'ın hâlâ Cooper'ı aradığı haberleriyle yeniden canlanıyor.

Bir noktada olayı banka soygunu gibi ele almaya karar verdiler ve ilgili herhangi bir bilgi alabilmek için halktan yardım istediler. Klipsli bir kravat taktığı gibi daha önce bilinmeyen bilgileri sızdırdılar ve D.B. Cooper çılgınlığı tekrar başladı.

FBI 1972'de, mürettebatın ve yolcuların hatıralarına dayanarak D.B. Cooper'ın karma resmini üretti.

Suçlu profillemesi

Suçlu profillemesi belirli bir suçu işlemiş olan şahsın en olası tipini tanımlama sürecidir. Müfettişler şüphelinin davranışlarına, kişisel özelliklerine; yaş, ırk ve lokasyon da dahil olmak üzere demografik değişkenlere bakarak psikolojik resmini oluşturmaya çalışırlar.

D.B. Cooper olayında, havacılık sektörüyle ve Boeing 727'yle ilgili bilgisi onun Hava Kuvvetlerinde zaman geçirmiş biri olabileceği izlenimini uyandırıyorken, paraşütle atlama yeteneğinin eksikliği kargo yükleyiciliği gibi yardımcı işçilik yapmış olabileceği izlenimi uyandırıyordu. 1970-71 yılları arasında havacılık sektöründe meydana gelen ekonomik darboğaz sırasında işini kaybetmiş ve bu ona suçu işlemesi için maddi motivasyon sağlamış olabilirdi.

Gerçek şu ki, suçtan kısa süre sonra D.B. Cooper'ın sadece evine dönüp ve her zamanki gibi pazartesi işine giden oranın bir sakini olduğu şeklindeki hayal kırıklığına uğratan olasılık konuşulmaya başlanınca, FBI bölgede ortadan kaybolan herhangi birisini bulamadı.

Komik Teori

Seattle Özel Ajanı Larry Carr 2008 yılında FBI soruşturmasını devraldığında, insanlardan gelen mesajların çoğunun olayı çözmemesi yönünde istekler olduğunu açıkladı. Görünen o ki, D.B. Cooper bir çeşit halk kahramanı olmuştu.

Buna rağmen Carr, işini titizlikle sürdürdü. Hava korsanının ismini Fransızca bir çizgi romandan almış olabileceğini düşündü. İngilizceye hiç çevrilmemiş olan bu kurgu seride, Kanada Kraliyet Hava Kuvvetlerinde test pilotu olan Dan Cooper uzayda maceralara atılıyor ve o çağdaki tarihi olaylarda yer alıyordu.

Uçağın kaçırılmasına yakın yayımlanan ilk bölümünün kapağında Dan Cooper'ın paraşütle atlarken bir resmi yer alıyordu. Bu Carr'ın, hava korsanının Hava Kuvvetleri mensubu olmasından, fakat aynı zamanda bu çizgi romanı okuyabileceği denizaşırı ülkelerde bulunduğundan şüphelenmesine yol açtı.

DNA profillemesindeki gelişmeyle, FBI ajanları Cooper'ın uçakta bıraktığı klipsli kravatı bir daha incelediler. Kravatta kısmi bir DNA kalıntısı buldular fakat bu yıllardır araştırdıkları şüphelilerin hiçbiriyle uyuşmadı.

Umut verici ipuçları

İlgi çeken şüphelilerden biri Vietnam gazisi L.D. (Lynn) Cooper'dı. Yeğeni Marla Cooper, kırk yıllık bir aile sırrına sahip olduğunu iddia ederek –Amcası Lynn Doyle Cooper'ın D.B. Cooper olduğu– 2011'de FBI'la irtibata geçti.

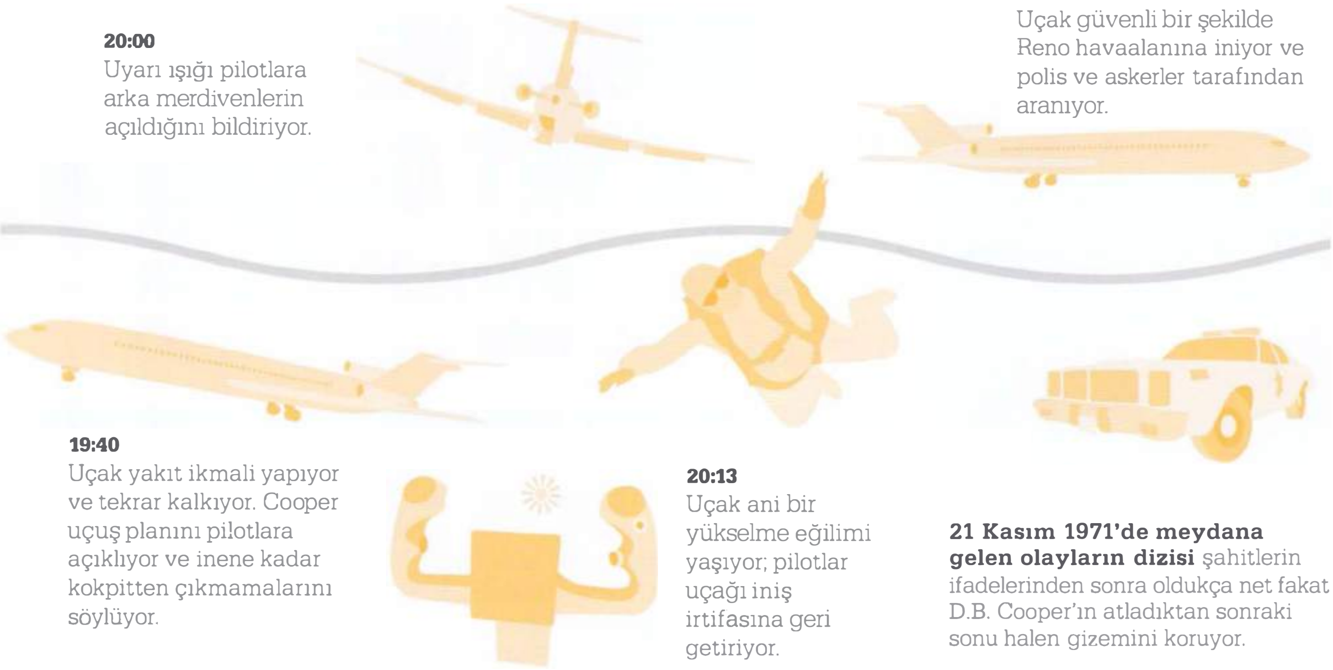
Amcası, 1971'de şükran gününden bir veya iki gün sonra ağır yaralı bir şekilde eve geldiğinde sekiz yaşında olduğunu söyledi. Cooper, araba kazasında yaralandığını iddia etmiş. Ailesine "parasal sorunlar artık bitti" dediğini duymuştu. Yeğeninin FBI'a başvurduğu tarihlerde ölmüş olan Cooper, ona başarılı bir atlayış yapması için gereken eğitimi ve inmesi için güvenli yeri bulması için bilgiyi sağlamış olabilecek mühendislik sürveyanı olarak çalışmıştı.

Marla Cooper, FBI'a Cooper'ın DNA'sını taşıyabileceğini düşündüğü bir gitar askısı verdi; fakat askının üzerinde DNA bulunamadı. Müfettişleri amcasının kızıyla irtibata geçirdi fakat kadının DNA'sı kravat üzerindeki DNA ile uyuşmadı – D.B. Cooper'ın DNA'sı olabilecek veya olmayabilecek. FBI halen bunun gayet umut verici bir delil olduğunu düşünüyor, fakat müfettişler L.D. Cooper ile hava korsanı arasında kesin bir bağlantı kuramadılar.

Soruşturmanın sonunda, FBI hâlâ hava korsanının uçakta bıraktığı parmak iziyle bir parmak izini eşleştirmeye çalışıyordu.

Kalıcı miras

D.B. Cooper vakası, özellikle olaydan sonraki iki yıl içinde onu taklit eden bir dizi suça yol açtı. Sadece

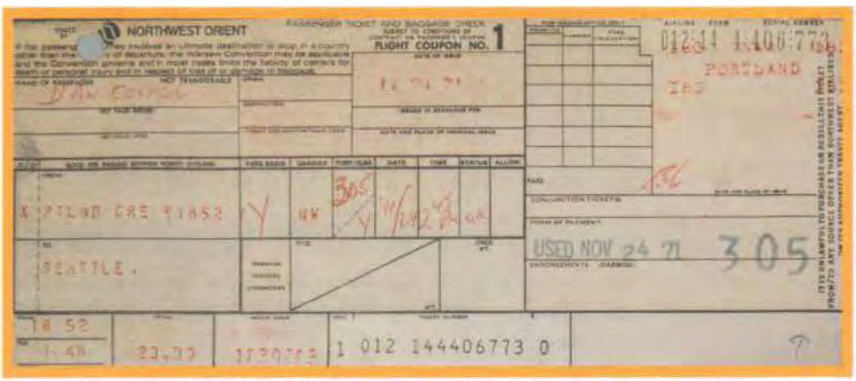

21 Kasım 1971'de meydana gelen olayların dizisi şahitlerin ifadelerinden sonra oldukça net fakat D.B. Cooper'ın atladıktan sonraki sonu halen gizemini koruyor.

1972 yılında 15 benzer suç girişimi oldu, fakat faillerin hepsi yakalandı. Toplamda, Amerikan hava sahasında 1961 ve 1973 yılları arasında 160 uçak kaçırma olayı meydana geldi.

Bu olaylardan sonra güvenlik önlemleri kayda değer bir şekilde artırıldı ve valizler kontrolden geçirilmeye başlandı.

D.B. Cooper atlayıştan kurtulmuş olsun veya olmasın mirası adının verildiği bir uçak parçasıyla yaşıyor. 1972 yılında Ulusal Havacılık Otoritesi (FAA), uçuş halindeyken arka merdivenlerin açılmasını engelleyen mekanik bir aerodinamik takoz olan "Cooper valfi"nin Boeing 727'lere monte edilmesini şart koştu. Esrarengiz D.B. Cooper vakası dünyanın çözülmeyen tek hava korsanlığıdır. 45 yıl boyunca binlerce ipucunun incelenmesinden sonra, FBI Temmuz 2016'da olayın aktif soruşturmasını sonlandırdığını duyurdu, fakat dosyanın kapanmadığını vurguladı. Bu arada D.B. Cooper efsanesi şarkılarda, filmlerde, belgesellerde, sayısız kitaplarda ve binlerce koltuk dedektifinin hayatında yaşıyor. ■

Dan Cooper, kimlği tanımlanamayan şahsın havaalanında gişeciye verdiği ısımdi. Klipsli kravat ve 1980'de kurtarılan parayla birlikte bu bilet onun mevcudiyetiyle ilgili tek delildi.

SİLAHSIZ, NEFRET VE DE ŞİDDET OLMADAN

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE BANKASI SOYGUNU 16–20 TEMMUZ 1976

KISACA

YER
Nice, Fransa

TEMA
Banka kasa dairesi soygunu

ÖNCE
Ocak 1976 Lübnan'ın Beyrut şehrinde bulunan The British Bank of the Middle East, içinde 22 milyon sterlin (bugünkü değeriyle 140 milyon sterlin) olan banka kasalarını alıp kaçan gerillalar tarafından soyuluyor.

SONRA
19-20 Aralık 2004 Silahlı bir çete, Norther Bank'ın Kuzey İrlanda'nın Belfast kentinde bulunan Donegall Meydanı şubesinin kasalarından 26,5 milyon sterlin nakit para çalıyor.

6 Ağustos 2005 Hırsızlar Brezilya merkez bankasının Fortaleza şehrinde bulunan şubesine tünel kazıyor ve 65 milyon dolardan (52 milyon sterlin) fazla parayı çalıyor.

1976 yılı Bastil Günü haftası boyunca, Fransız bir fotoğrafçı ve eski bir paraşütçü asker olan Albert Spaggiari liderliğindeki 20 kişiden oluşan bir ekip Société Générale Bankasına girdi. Şehrin kanalizasyon sisteminden kasa dairesine 7,5 metre uzunluğunda tünel kazmak için iki ay harcadılar.

Kasa dairesine ulaştıktan sonra, yemek pişirip, içip ve tuvalet olarak gümüş çorba kaselerini kullanırken, manivelayla 400 banka kasasını açmak için dört gün harcadılar.

"Kanalizasyon çetesi" 8-10 milyon dolar değerinde nakit, altın, mücevher ve değerli taşla kaçtı. Kaçmadan önce Spaggiari kasa dairesinin duvarına, kendisini üst düzey bir suçlu olarak tanımladığı Fransızca "sans armes, ni haine, ni violence" (silahsız, nefret ve de şiddet olmadan) diye yazdı.

> Bir hırsızın hayatının getirdiği tüm zevkler, katlandığı ağır fedakârlıkları telafi etmez.
> **"Amigo", Spaggiari'nin ekibinin bir üyesi**

Basın tarafından "yüzyılın soygunu" olarak adlandırılan soygun, o zaman itibariyle tarihteki en büyük hırsızlıktı. Bununla birlikte, 1976 Ocak ayının sonlarına doğru Spaggiari yakalandı ve suçunu itiraf etti. Bir duruşma sırasında hakimin dikkatini dağıtarak pencereden park halindeki bir arabanın üstüne atladı ve kendisini bekleyen bir motosikletle cesur bir kaçış gerçekleştirdi.

Daha sonra gıyabında mahkûm edildi ve ömür boyu hapisle cezalandırıldı fakat 1989 yılında ölene kadar bulunamadı. Diğer altı adam yakalandı; üçü beraat etti, diğerleri beş ila yedi yıl arasında hapisle cezalandırıldı. Soygundan elde edilen vurgun asla kurtarılamadı. ■

Ayrıca Bakınız: Antwerp Elmas Soygunu 54-55 ▪ Hatton Garden Soygunu 58-59

ZENGİNLERDEN ÇALDIM BÖYLECE ONLAR GİBİ YAŞAYABİLİRDİM

JOHN MACLEAN, 1970'LER

KISACA

YER
Florida, ABD

TEMA
Ev Soygunu

ÖNCE
1850'ler–1878 İngiliz hırsız Charles Peace Manchester, Hull, Doncaster ve güney Londra, Blackheath'de bir dizi ev soygunu gerçekleştiriyor.

SONRA
2006–09 Hillside Hırsızlık Çetesi adı verilen bir şebeke Los Angeles, Sunset Bulvarı manzaralı zengin sakinlerin ikamet ettiği yüz elliden fazla eve hırsızlık amacıyla giriyor.

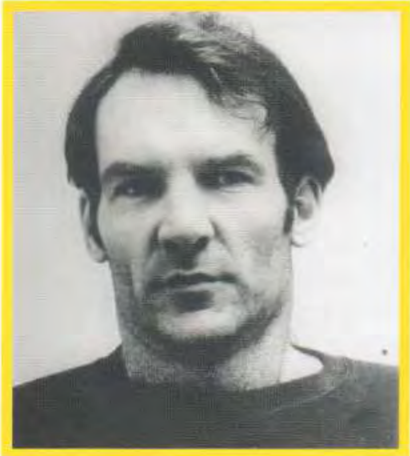
1983–2011 Becerikli Hint bir hırsız olan Madhukar Mohandas Hindistan'ın Mumbai şehrinin zengin bölgelerinde elliden fazla eve hırsızlık amacıyla giriyor ve bir servet biriktiriyor.

"Süper Hırsız" lakabı takılan John (Jack) MacLean'ın 1970'lerde ikibinden fazla eve hırsızlık amacıyla girdiği tahmin ediliyor. Zengin kurbanları hedef aldı ve vurgunlarından 100 milyon dolardan (80 milyon sterlin) fazla para alıp kaçtı. En bilinen vurgunu, 1979 yılında Johnson ve Johnson Şirketinin kadın varisinin malikanesinden 1 milyon dolar (80.000 sterlin) değerinde mücevher çaldığı olaydı. Sadece zenginlerden çalsa da, Robin Hood karakterinden oldukça uzaktı. Çaldığı milyonları, kurbanlarının hayat tarzı gibi helikopter, sürat teknesi, bir deniz uçağı ve yazlık bir ev almak için kullandı.

Maclean sonunda, kristal kakmalı bir telsizin kendisini Fort Lauderdale soygununa ilişkilendirmesiyle 1979 yılında yakalandı. Hapishanedeki zamanını 1983 yılında basılan *Secrets of a Superthief* (*Bir Süper Hırsızın Sırları*) isimli kitabı yazarak geçirdi.

MacLean hapisteyken, müfettişler kilitli kapıları ve alarmları rahatlıkla aşabilme yeteneğine sahip bir şahsa atfettikleri bir dizi tecavüz ve cinsel darp olayının tamamen durduğunu fark etti.

1981 yılında MacLean iki cürümden suçlandı fakat bilahare davalar düştü. Bununla birlikte DNA testlerindeki ilerlemelerle, MacLean on yıl önce işlediğine inanılan yüzlerce cinsel tecavüzün ikisinden Ekim 2012 yılında yakalandı. ■

John MacLean'in Fort Lauderdale soygunundan dolayı yakalanmasından sonraki sabıka fotoğrafı. Daha sonraları hatıralarında bu suçu böbürlenerek anlattı.

Ayrıca Bakınız: Bill Mason 36 ▪ Doris Payne 78–79

KAHRAMANLIKLARIMIN ŞARKISINI SÖYLE, KAVGALARIMI ANLAT... BAŞARISIZLIKLARIMI AFFET

PHOOLAN DEVI, 1979–ŞUBAT 1983

KISACA

YER
Uttar Pradesh, Hindistan

TEMA
Eşkıyalık

ÖNCE
1890'lar Köylü bir öz-savunma grubu olan The Big Swords Society haydutlara karşı koruma sağlama amacıyla Çin'de kuruluyor.

1868 Kendince adalet dağıtan bir grup Indiana eyaletinin New Albany şehrinde bulunan hapishaneyi basıyor ve üç çete üyesini infaz ediyor.

SONRA
1980'ler El Salvador'da The Sombra Negra (Kara Gölge) grubu kuruluyor ve suçluları ve çete üyelerini infaz ediyor.

2013 Kendine verdiği adla "Diana, Otobüs Şoförü Avcısı", otobüs şoförleri tarafından işlendiği iddia edilen tecavüz ve cinayetlerden dolayı Meksika, Ciudad Juárez'de iki kişiyi öldürüyor.

Phoolan Devi'nin silah seçimi, çete lideri ve ortağı Vikram Mallah'ın kullanmayı öğrettiği bir tüfekti. Sonunda tüfeği tezahürat yapan bir taraftar grubunun önünde bıraktı.

1981 yılı Sevgililer Gününde Hindistan'ın Uttar Paradesh eyaletinde bulunan Behmai köyünün sakinleri bir düğün için hazırlık yaparken, 18 yaşındaki Phoolan Devi intikamını planladı.

Yedi ay önce alt kastlardan birisine mensup çete üyesi bir kız çoçuğu çoğunlukla üst kast mensuplarından oluşan Behmaili bir çete tarafından kaçırılmıştı. Üç hafta boyunca, Devi bir yere kapatılarak tecavüze uğradı. Çetesinin geri kalanını toplayarak köye dönmeden önce, iki çete üyesi ve alt kast mensubu bir köylünün yardımıyla kaçtı. Çetesi, ona tecavüz eden iki kişinin de olduğu Behmaili 22 köylüyü yakaladı ve Devi'nin talimatıyla her birini vurarak öldürdü. Behmai katliamı olarak bilinen bu olay, Hindistan tarihinin en büyük toplu infazıydı ve büyük bir insan avına yol açtı. "Eşkıya Kraliçesi" efsanesi doğdu.

Ayrıca Bakınız: James–Younger Çetesi 24-25 ▪ Wild Bunch 150 – 51

> Ne acılar çektiğimi yalnızca ben biliyorum. Yaşarken ölmüş gib hissetmenin ne olduğunu yalnızca ben biliyorum.
> **Phoolan Devi**

Robin Hood figürü

Devi, Hindistan'ın alt kastları için bir kahraman haline geldi, suçları Hindistan'ın kırsal bölgelerindeki kadınların katlandığı zulümlerin intikamı olarak yüceltildi.

10 Ağustos 1963 yılında Uttar Pradesh'in kırsal bölgelerinde alt kasta mensup bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Devi oldukça fakir büyüdü. 11 yaşına geldiğinde ailesi üç katı yaşındaki bir erkekle bir inek karşılığında onu evlendirdi. 1979 yılında küfürbaz kocasından kaçtıktan sonra, onu bir yüzkarası olarak gören ailesi tarafından dışlandı.

16 yaşında, hayatta kalmak için sınırlı seçeneklere sahip, yerel çetenin tek kadın üyesi (silahlı eşkıya) oldu. Devi kısa sürede, yüzlerce baskın ve yol kesme gerçekleştirerek, üst kasta ait köyleri yağmalayarak ve zenginleri fidye için kaçırarak çetenin liderliğine kadar yükseldi. En meşhur suçlarından birinde bir kasabayı basıp yağmaladı, daha sonra malları fakirlere dağıtarak Robin Hood figürü olarak statüsünü pekiştirdi.

Yakalanması ve serbest bırakılması

Devi yakalanmamak için kaçarak, hayatını onları korumak için harcadığı köylüler tarafından saklanarak iki yıl geçirdi. Fakat Şubat 1983'te hem kendisinin hem de çete üyelerinin çok az ceza karşılığında teslim olması için anlaştı.

Devi tezahürat yapan binlerce seyircinin önünde yakalandı ve daha sonra otuzu hırsızlık ve adam kaçırma olan 48 suçla suçlandı. Sonraki 11 yılını hapiste yargılanmak için bekleyerek geçirdi, fakat fakirlerin ve mazlumların umut feneri olarak kalmaya devam etti. Devi 1994 yılında şartlı olarak tahliye edildi ve hakkındaki tüm suçlamalar düşürüldü.

Devi'nin hayatını anlatan *Eşkıya Kraliçesi* filmi 1994 yılında piyasaya sürüldü. Anında Hindistan'da, yıkıcı olduğu ve tecavüzün vahşiliğini çok açık tasvir ettiği için yasaklandı.

Politikaya atıldı ve Parlamento Üyesi oldu. Fakat 25 temmuz 2001 yılında maskeli üç kişi tarafından pusuya düşürüldü ve öldürüldü. Katillerinden birisi, Phoolan Devi suikastını Behmai katliamı sırasında öldürülen üst kast mensubu erkeklerin intikamı için gerçekleştirdiğini iddia etti. ■

Suç ve adaylık

Bazı ülkelerde belirli suçları işleyenlerin kamu görevi yapmasına izin verilmez. Gerekçe, böyle ciddi suçları işleyenlerin vatandaşlık yükümlülüklerine uygun olmadığı ve bir vatandaş olmaktan aciz olanların, bir makamı işgal etme haklarının olmadığıdır. Fakat aynı zamanda, seçmenlerin kendi menfaatleri için kanunları ihlal eden insanları onların menfaati için ihlal edenlere göre daha az tercih ettiğini öne süren bulgular var. Hiçbir şey, adam kaçırma, eşkıyalık gibi birçok ciddi suçla suçlanan Phoolan Devi'nin adaylığını koymasını engelleyemedi.

Alt kastların savunucusu ve ezilen kadınların bir kahramanı olarak önemli sayıda takipçisi vardı. Buna rağmen herkes, özellikle onun aday olmasına izin verilmesine öfkeli üst kast mensupları tarafından pek sevilmiyordu. 1996 yılında Hindistan Genel Seçimlerinde 37.000 oyun çoğunu alarak parlamento üyesi oldu. Sonraki yıl koltuğunu kaybetti fakat 2001 yılında tekrar kazandı.

ATEŞ BİR METRES, BİR ÂŞIK HALİNE GELİR

JOHN LEONARD ORR, 1984–91

KISACA

YER
Güney California, ABD

TEMA
Seri Kundaklama

ÖNCE
1979–80 Bruce Lee (doğum adı Peter Dinsdale) İngiltere'nin Yorkshire bölgesindeki memleketi Hull ve çevresinde 11 kundaklama eylemi gerçekleştiriyor.

SONRA
1985–2005 Üretken Amerikalı bir kundakçı olan Thomas Sweat çoğunluğu Washington D.C. bölgesinde olmak üzere dört yüze yakın yangın çıkarıyor.

1992–93 Washington eyaletinden seri bir kundakçı olan Paul Kenneth Keller altı aylık bir süre içinde Seattle ve çevresinde 76 yangın çıkarıyor.

Kurak iklimi ve geniş yaban bölgeleriyle California ateş çıkarmak isteyenler için bir cazibe merkezidir. Ancak hiçbiri John Leonard Orr'un insanların ve mülklerin başına getirdiği ateşli felaketin yanına yaklaşamadı. 1980'lerin başında Los Angeles bölgesinde bazen günde üç taneye varan bir seri yangın başladı. Bir olayda, 65 ev çıkan yangında küle dönüştü. Fakat 10 Ekim 1984'e kadar bu yangınlarda insanlar hayatını kaybetmedi.

Sabahın 7'sinde, South Pasadena'daki Ole's Home Center'daki hoparlör tertibatı acil bir uyarıda bulundu. Teçhizattan ya da departmandan duman çıktığını fark ederek, kasiyer Jim Obdan müşterilerin dükkândan kaçmasına yardım etmek için düşünmeden içeri daldı ve bu sırada kötü bir şekilde yandı. İş arkadaşları Jimmy Cetina ve Carolyn Kraus, müşteriler, sevgi dolu bir büyükanne ve iki yaşındaki torunu, Ada Deal ve Matthew Troidl bu kadar şanslı değildi. Ertesi sabah, kundaklama müfettişleri kararmış olan kalıntıları menşei –nedenini belirlemek için yangının ilk başladığı yer– için araştırdılar. Yangının ilk çıktığı yeri bulamayınca, bunun bir elektrik kazası olduğuna karar verdiler. Ancak Bakersfield Yangın Departmanından tecrübeli bir kundaklama müfettişi olan Yüzbaşı Marvin Casey, ateşin kasıtlı olarak yanıcı yastık yığınından çıkarıldığından emindi. Ocak 1987'de Pasadena'nın kuzeyinde Bakersfield şehrinde şüpheli bazı yangınlar çıktı. Bir el sanatları mağazasında, Marvin Casey kurutulmuş çiçeklerle dolu bir kutunun içinde bir yangın çıkartıcı cihaz buldu. Lastik bir bantla bir sigaranın ortasına bağlanmış ve sarı astarlı bir kâğıt kılıfının içine gizlenmiş ilkel fakat etkili üç kibritti. Sigarayı yaktıktan sonra, sigaranın yanarak kibritleri tutuşturmasına ve yangını başlatmasına kadar failin olay yerini terk etmek için yeterli zamanı olurdu.

Aynı günün ilerleyen saatlerinde, Bakersfield'daki Hancock Dokuma mağazasında yastık ve köpük kauçuğu içeren bir bidonda ikinci bir yangın çıktı. Kundaklama izi, Tulare'deki bir yangın ve ardından da Fresno'daki bir başka yangınla birlikte hızla artarak devam etti.

Bakersfield el sanatları mağazası hariç, Casey her yangının yastık yığınından başladığını tespit etti.

> John Orr uzun zaman Los Angeles polis memuru olmak istedi. 1981'de başvurdu. Psikolojik test dışındaki tüm testleri geçti.
> **Joseph Wambaugh**

Yangın Çıkarma Deliliği

Kundakçıların büyük çoğunluğu sigorta dolandırıcıları veya dikkat çekmek isteyen kişiler olsa da, piromaniler ateş çıkarmaktan zevk alma derecesinde dürtüye sahip türüne az rastlanır bir türdür. Piromanilerden daha nadir olan pirofilya hastaları alevlerden, duman kokusundan, yoğun ısıdan ve (bazen) cehennemle savaşmak için yarışan sirenlerin sesinden cinsel olarak uyarılırlar. Orr'un çoğunlukla otobiyografik olan *Points of Origin* adlı kitabındaki çok sayıda girdi, başkarakter olan Aaron Stiles'in (yani Orr'un kendisi), bu tehlikeli parafil bozukluğa sahip olduğunu göstermektedir.

Çok satan bir yazar olmadan önce Los Angeles Polis departmanında 20 yıl dedektif çavuş olarak görev yapan Joseph Wambaugh *Fire Lover* adlı kitabında Orr'un hayat hikayesini yazdı. Wambaugh, Orr'un elyazmalarında ateşle seks arasındaki bağlantının sürekli olduğunu, bunun Orr'un motivasyonunun ana cihetini oluşturduğunu ve bu teorinin müfettiş Marvin Casey tarafından da paylaşıldığını raporladı.

Cüretkâr bir teori

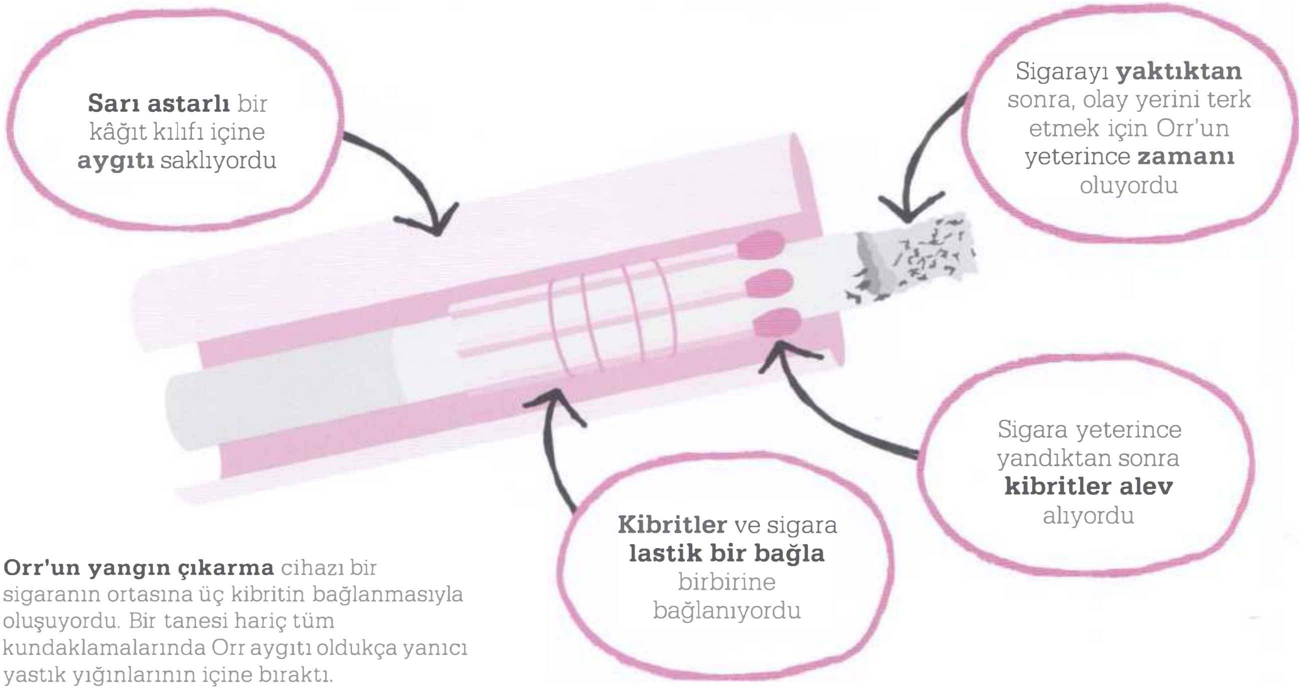
Bu *modus operandi* (icra tarzı) (MO), kundaklamaların Los Angeles'ın kuzeyinden 99 numaralı otoyol boyunca Fresno'ya doğru ilerlediğini dikkate alan Casey'in gözünden kaçmadı. Aynı şekilde, yangınların Fresno'da düzenlenen yıllık bir kundaklama müfettişleri konferansının hemen öncesinde ve sonrasında meydana gelmesi de.

Casey tartışmalı bir teori geliştirmeye başladı: Yangınlar, Fresno sempozyumuna katılan 300 kundaklama müfettişinden biri tarafından çıkarıldı. Katılımcıların bir listesini aldı ve şüphelilerin listesini, yalnızca 99 numaralı otobandan Bakersfield'a doğru yalnız seyahat eden 55 kişiye düşürerek daralttı.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Casey şüphelerini diğer kundaklama müfettişleriyle paylaştığında ya göz ardı edildi ya da dışlandı. Ancak, Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosunu (ATF) el sanatları mağazasından çıkan sarı kâğıda bilimsel test yapmak için ikna ederek direndi. ATF laboratuvarı, parmak izi kalıntısındaki aminoasitlerle reaksiyona girme ihtimaline karşı ninhydrin'i (amonyak tespit etmek için kullanılan bir kimyasal madde) kağıda uyguladı. Casey ve teknisyenin hiç beklemediği bir şekilde kâğıttan kısmi bir parmak izi elde ettiler. Kontrastı artırmak için özel bir fotoğrafik filtre kullandılar ve teknisyenin kullanabileceği bir iz olan çizgi detayı ortaya çıkardılar. Otomatik parmak izi tanımlama sisteminde (AFIS) sorgulama yaparak ülke genelindeki suçluların parmak izleriyle karşılaştırdılar. AFIS eşleme yapmada başarısız olunca, Casey ATF'den parmak izinin konferansa katılan 55 kişiyle karşılaştırılmasını talep etti. Talebi reddedildi.

İki yıl boyunca, olay muallakta kaldı. Ardından, Mart 1989'da yangın serileri tekrar parlayıverdi, bu kez, Yıllık Kundaklama Müfettişleri Sempozyumunun mekânı olan Pasi-

"Yastık Ateşi", Haziran 1990'da California, Glendale'de hızla bir ateş fırtınası haline gelen bir yangın çıkardı. Yangında, bu ev dahil olmak üzere 67 mülk ya hasar gördü ya da tamamen yok oldu.

Orr'un yangın çıkarma cihazı bir sigaranın ortasına üç kibritin bağlanmasıyla oluşuyordu. Bir tanesi hariç tüm kundaklamalarında Orr aygıtı oldukça yanıcı yastık yığınlarının içine bıraktı.

fik Grove'a doğru giden yol olan 101 numaralı otoban boyunca. Olaylar tekrar patlak verince, Casey, Pasifik Grove konferans katılımcılarının listesini önceki grupla karşılaştırarak şüphelilerin sayısını 10'a düşürdü. Kundakçının onların arasında olduğuna emin olunca, Fresno ATF ajanlarından 10 şüphelinin parmak izlerini gizlice almaya ve kısmi izle karşılaştırmaya ikna etti. Casey'i şoka sokarak ve hiç beklemediği bir şekilde sonuçlar negatif çıktı.

Bir fırsat yakalama

1990 yılının sonlarından itibaren, Los Angeles'taki bir dizi yangın, adını suçlunun icra tarzından alan "Yastık Ateşi Görev Gücü"nün oluşturulmasına yol açtı. Daha önceki yangınlar gibi bunlar da normal mesai saatleri içinde mağazalarda çıkarılıyordu.

Mart 1981'de görev gücünün başı Tom Campuzano kundakçının icra tarzıyla ilgili bilgileri içeren broşürleri, daimi üye olarak kundaklama müfettişi içermeyen bir itfaiye birliği olan Yangın Müfettişleri Reaksiyon Taarruz Timine dağıttı.

Broşürü okuduktan sonra, Kaliforniya Eyalet İtfaiye Merkezi Ofisi'nden Scott Baker, Campuzano'ya Marvin Casey ve onun çamur atılmış teorisini anlattı.

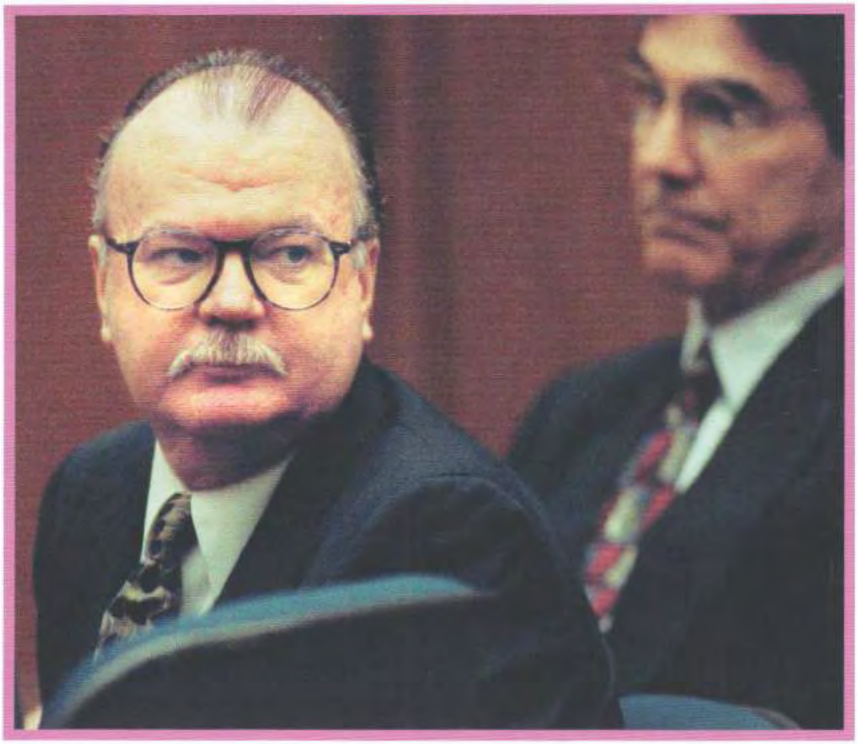
Sonunda, Casey, davasına sempati duyan etkili bir kundaklama müfettişi bulmuştu. Campuzano ve Casey olayı görüşmek üzere bir araya geldiler ve Casey kısmi parmak izinin bir kopyasını görev gücüne teslim etti. İzi, LAPD'ye iş başvurusunda bulunmuş her kişinin parmak izinin bulunduğu bir veritabanıyla karşılaştırdılar ve bu sefer altını buldular. Kısmi iz, John Leonard Orr'un sol parmak izi ile eşleşti: Marvin Casey'in listesindeki 10 isimden biri. Şans eseri ya da mesleki beceriksizlik yüzünden, Orr 1989'da eşleştirilmeden kaçmıştı. Orr kundaklama araştırmalarında uzun yıllara dayanan tecrübesi olan 41 yaşında bir itfaiye yüzbaşısıydı.

> Kanımca, 30 yıllık süre içinde iki binden fazla yangın çıkardı.
> **Michael J. Cabral**

Çok sevilen, çekici ve olay yerine her zaman ilk gelmesinden dolayı efsanevi bir şöhrete sahipti. Casey'in bulgularının bir sonucu olarak, Orr arabasının tamponuna gizlice yerleştirilen izleme cihazıyla izlemeye alındı. Orr onu bulup çıkardı, fakat Orr aracını bakıma götürünce polis kontrol panelinin altına bir tane daha yerleştirdi.

Popüler televizyon dizisi *The Waltons*'ın Burabank'daki seti 22

Orr'un hesap günü, Haziran 1998'deki cinayet davasının sonunda geldi. Savunma avukatları, hatalı kablolamanın Ole yangının sorumlusu olduğunu iddia etti ancak jüri Orr'u suçlu buldu.

Kasım 1991 öğleden sonra alevler içinde kaldığında, Teletrac Orr'u sabah 3:30'da yangın yerinden operatörün raporunu almak için eve doğru araba sürerken gösterdi. Açıkça görüleceği üzere, görevli yangın adresini yanlış bildirmiş olsa da, Orr yine de doğru yere ulaşmayı başarmıştı.

Tutuklama için gerekli delilleri bulamamış olsalar da, görev gücü, Orr yakalanmadığı sürece insan hayatının tehlikede olduğunun farkındaydı. Evini aramak için hemen başvuruda bulundular. Müfettişler, bir çantada, sigara, kibrit ve bant zulası bulurken arabasında sarı kâğıtlar ele geçirdiler. Daha iğrenci, Orr'un 14 Mart 1990'da Pasadena'da bir yamaçtaki meskende çektiği videoydu, ardından aynı evin 2 Ekim 1992'de alevler içinde kalmış görüntüsü vardı. Can alıcı bir şekilde, Orr, ana karakter Aaron Stiles'ın ("I set LA Arson"ın harfleri değiştirilerek elde edilmiş bir isim) hem kundaklama müfettişi hem de kundakçı olarak ikili hayat yaşadığı *Points of Origin* adlı bir roman için el yazmaları kaleme almıştı.

Stiles yalnızca "Pillow Pyro (Yastık Ateşi)" adlı yangın çıkarma aygıtını kullanmakla kalmıyor, ayrıca kundaklama konferansına giderken yol üzerindeki hırdavat deposunu kundaklıyor ve Matthew adlı bir çocuğun ölümüne sebep oluyordu.

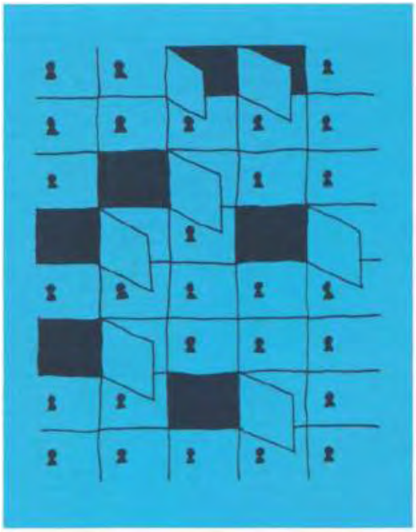
Korkutucu ifşaatlar

John Leonard Orr 4 Aralık 1991'de yakalandı ve beş kundaklama olayıyla suçlandı. Fakat gerçek hesap günü, California Eyalet Mahkemesinin onu 1984'teki Ole cehennemi için dört defa birinci derece cinayetle suçladığı ve şartlı tahliye olmadan ömür boyu hapisle cezalandırdığı 25 Haziran 1998'de geldi.

Orr'un kişisel cazibesi daha sonra psikopatlığına bağlandı, çünkü buna, kendine güven, kibir ve pişmanlık duymama dahil oldukça psikopatik özellikler eşlik ediyordu. Orr hâlâ masum olduğunu iddia etse de, yakalanmasından sonra bölgedeki ciddi kundaklama sayısı yıllık ortalama altmış yediden bire düştü.

Orr'un gizli bir seri kundakçı olduğu göz önüne alındığında, yangın için altıncı hissi olması gayet normaldi çünkü onları o çıkarıyordu. Bu şüphe Bölge Başsavcı yardımcısı Michael J. Cabral'in, Orr'u Amerikan tarihinin en üretken kundakçılarından biri yapan, 30 yıllık süre içinde iki binden fazla yangın çıkardığı şeklinde tahminde bulunmasına yol açtı.

Korkunç bir sürpriz sonda, *Points of Origin*, Aaron Stiles'ın en sonunda yaktığı bir aracın içinde genç bir kıza tecavüz ettiği sonra öldürdüğü bir sahneye yer veriyor. Müfettişler olayı belirlediklerini fakat Orr'un dahil olduğuna dair yeterli delile ulaşamadıklarını iddia ettiler. *Points of Origin*'da tarif edilen yangınla ilgili iki olay çözülemedi. Eğer bu korkunç paragraflar doğruysa, Orr yalnızca kundakçı ve toplu katliamcı değil aynı zamanda cinsel motivasyonlu bir seri katildi. ■

O KUSURSUZ SUÇTU

ANTWERP ELMASI SOYGUNU 15-16 ŞUBAT 2003

KISACA

YER
Antwerp Elmas Merkezi, Belçika

TEMA
Kasa dairesi soygunu

ÖNCE
18 Mart 1990 Polis memuru kılığına giren iki hırsız Boston, Massachutes'teki Isabella Stewart Gardner Müzesine giriyor, güvenlik görevlilerini kandırıyor ve paha biçilmez 13 sanat eserini çalıyor.

SONRA
18 Şubat 2013 Kendilerini polis memuru olarak gösteren maskeli ve silahlı sekiz adam Belçika'daki Brüksel havaalanında pistte bulunan bir zırhlı araçtan 33 milyon sterlin çalıyor.

Yüzyıllar boyunca, dünyadaki milyarlarca dolar değerinde işlenmemiş elmasın çoğu Belçika, Antwerp'ten geçerek, onu dünyanın en büyük elmas merkezi ve gözü pek soyguncuların göz diktiği hedef haline getirdi.

Büyük soygunlar büyük planlamalara dayanır.

Antwerp Elmas Merkezindeki soygunun planlaması yıllarca sürdü ve haklı olarak "kusursuz suç" olarak adlandırıldı.

Sicilya Palermolu, hayatı boyunca hırsızlık yapmış ve kurbanlarını tavlamakta uzmanlaşmış olan Leonardo Notarbartolo, elmas tüccarı kılığına girdi ve soygundan iki yıl önce Antwerp Elmas Merkezinde bir ofis kiraladı. Bu ona, kasa dairesinde kendine ait kiralık kasasıyla binaya 24 saat erişim imkânı sağladı.

Hiçbir iz olmadan

16 Şubat 2003 gecesi, Notarbartolo ve "Turin Okulu" olarak bilinen 5 hırsız elmas merkezinin kasa dairesine girdi.

Kameralar, kızılötesi ısı ve hareket sensörleri dahil dokuz farklı güvenlik katmanına rağmen, çete hiçbir alarma yakalanmadan ve arkalarında hiçbir zorlama izi bırakmadan kasa dairesindeki 160 kişisel kiralık kasadan 123'ünü yağmaladı. Elmas merkezi çalışanları 17 Şubata kadar bir soygun olduğunu bile fark etmedi. Ayrıca güvenlik kamerası kayıtlarının kayıp olduğunu da keşfettiler. Kasa dairesini taradıktan sonra, müfettişler vurgun miktarının 60 milyon sterlin değerinde elmas, diğer değerli taşlar, altın ve mücevherat olduğunu tahmin etti.

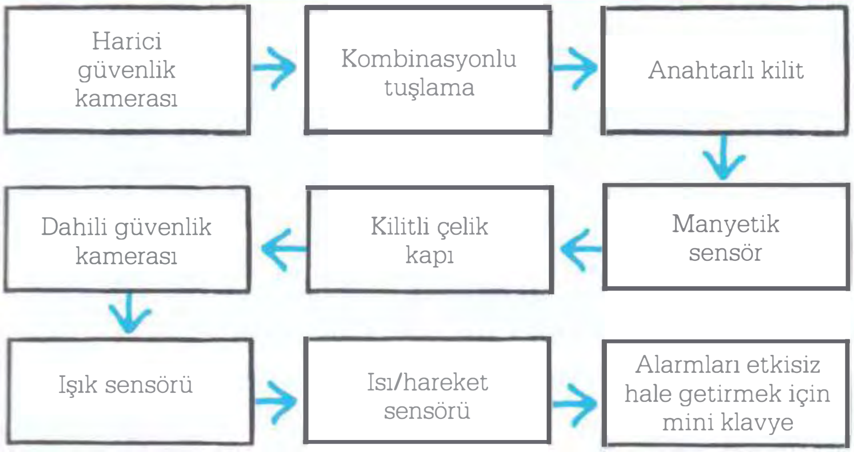
Antwerp'in dünya elmas merkezi olarak ününün iyi bir nedeni var. İşlenmemiş elmasın % 85'i bu şehirden geçiyor ve yılda 16 milyar dolar değerinde işlenmiş elmas satılıyor.

Yarım kalmış sandviç

Her şey çete için saat gibi işledi, fakat kaçarken aynı dikkati göster-

Ayrıca Bakınız: Société Générale Bankası Soygunu 44 ▪
Hatton Garden Soygunu 58-59

Antwerp kasa dairesindeki dokuz güvenlik katmanı

mediler. "Speedy" (daha sonra polis tarafından adının Pietro Tavano olduğu belirlendi) olarak bilinen bir çete üyesi, Brüksel'in kuzeyindeki E19 otoyolunun yanı sıra bir ormana telaşla bir çöp torbası attı.

Yerel bir çiftçi torbayı buldu ve Antwerp elmas merkezine ait zarflar, bir video kasedi ve daha sonra üzerinde Notarbartolo'nun DNA kalıntıları bulunduğu yarım kalmış bir salamlı sandviçi fark edince polisi aradı. Hemen ardından, basının "yüzyılın soygunu" olarak adlandırdığı suçu işledikleri için Notarbartolo üç suç ortağıyla birlikte yakalandı. Polis Notarbartolo'nun evini aradı ve geriye doğru izini sürdükleri özel ev kasasında 17 elmas buldular. Daha fazla elmas dürülü bir halının içinde gizlenmiş olarak bulundu. 2005 yılında Notarbartolo 10 yılla cezalandırıldı; diğer suç ortaklarının her biri 5 yılla cezalandırıldı.

Bulmacanın kayıp parçaları

Notarbartolo 2009 yılında *Wired* dergisine verdiği bir röportajda bir elmas tüccarının Turin Okulunu soygun için tuttuğunu ve soygunun karmaşık bir sigorta dolandırıcılığının bir parçası olduğunu iddia etti. Yetkililer bundan şüphelendi, bununla birlikte bu iddiayı soruşturmadı. Fakat kesin olan şey birkaç taş parçası dışında vurgunun geri kalanı kurtarılamadı. Çetenin "Anahtarlar Kralı" lakaplı beşinci üyesi halen belirlenmiş değil. ▪

> Bir hırsız ve yalancı olabilirim fakat size gerçek bir hikâye anlatacağım.
> **Leonardo Notarbartolo**

Elmas Timi

2000 yılında Belçika Adalet Bakanlığı Antwerp elmas bölgesinde meydana gelen suçları soruşturmak için özel bir polis gücü kurdu. Bu altı üyeden oluşan benzersiz polis gücü elmas iş dünyasıyla iyi bağlantıları olan müfettişler tarafından yönetiliyordu. "Elmas Timi"nin başı Agim De Brucker, Notarbartolo'nun yakalanmasını sağlayan Antwerp Elmas Soygunu soruşturmasından sorumluydu.

Gelgelelim, Mart 2015'te De Bruycker kara para aklamaktan yakalandı. Daha sonra 365.000 sterlin değerinde elmas evinde bulundu. İddiaya göre, evliliğini sonlandırdıktan kısa bir süre sonra pahalı bir villa ve yeni bir Range Rover alınca takımın üyeleri şüphelendi. De Bruycker sonuçta bir soruşturma açılınca görevden uzaklaştırıldı.

De Bruycker'in yakalanması elmas timinin başına gelen tek skandal değildi. 2004 yılında 1,6 miyon avro (1 milyon sterlinden daha fazla) değerinde elmasa yolsuzluk soruşturması kapsamında el konuldu ve polis emanetindeyken kayboldu. Bu elmaslar bir daha kurtarılamadı.

O ALARM SİSTEMLERİ KONUSUNDA BİR UZMANDI

CELLINI SALT CELLAR'IN ÇALINMASI
11 MAYIS 2003

KISACA

YER
Kunsthistorisches Müzesi, Viyana, Avusturya

TEMA
Sanat hırsızlığı

ÖNCE
21 Ağustos 1911 Leonardo Da Vinci'nin meşhur tablosu *Mona Lisa*, Paris Louvre Müzesinden çalınıyor fakat iki yıl sonra hırsızlar tabloyu satmaya çalışırken kurtarılıyor.

SONRA
16 Ekim 2012 Romanyalı bir çete Hollanda'daki Kunsthal Müzesine giriyor ve 19 milyon sterlin değerinde 7 tabloyu çalıyor.

Gizlice yüksek teknoloji hareket sensörlerini ve gece gündüz çalışan güvenlik görevlilerini atlatarak Viyana'daki Kunsthistorisches Müzesinin dışındaki iskeleye tırmanan amatör bir hırsız, ikinci kattaki kırık bir pencereden içeri girerek vitrini kırdı ve dünyanın en görkemli Rönesans sanat eserlerinden biriyle kaçtı.

11 Mayıs 2003 yılında 52 milyon sterlin değerindeki altın kaplama tuzluğun sabahın erken saatlerinde çalınması Avustralya genelinde bir skandala yol açtı. Girift, 25 santimlik, elinde üç uçlu mızrak tutan Neptün'ü tasvir eden heykel, 15. yüzyılın meşhur İtalyan heykeltraşlarından Benvento Cellini'nin başyapıtıydı.

Milyonlarca dolar değerine rağmen heykel satılamazdı; çünkü hiçbir meşru sanat simsarı buna dokunmazdı.

Hırsızın başarısız iki fidye girişiminden sonra, Ocak 2006'da polis 50 yaşındaki güvenlik alarmı uzmanı ve hırslı heykel kolleksiyoncusu Robert Mang'i yakaladı. Mang kısa sürede itiraf etti ve hırsızlığın "oldukça spontane" olduğunu kabul etti.

Mang, polisi Viyana'nın 90 km kuzeyindeki ağaçlık bir alana gömdüğü Rönesans hazinesine götürdü. Mang heykelin zarar görmesini engellemek için keten ve plastiğe sarmış ve kurşun bir kutuya yerleştirmişti. Eylül 2006'da Mang 4 yıl hapis cezasıyla cezalandırıldı fakat 2009 yılında erken tahliye oldu. ■

Salt Cellar (Tuzluk) Cellini tarafından 1543 yılında tamamlandı ve Fransa Kralı I. Francis'e takdim edildi. İtalyan heykeltraşa atfedilen bugüne ulaşmış tek kıymetli metal çalışmadır.

Ayrıca Bakınız: Bill Mason 36 ▪ Dünya Kupasının Çalınması 37 ▪ John Maclean 45

TUHAF VE İNANILMAZ, FAKAT GERÇEK BİR SUÇ DOSYASIYDI

RUSYA-ESTONYA VOTKA BORU HATTI, 2004

KISACA

YER
Narva, Estonya

TEMA
Kaçakçılık

ÖNCE
1916 Michigan eyaletinin içki satışını yasaklamasından sonra içki kaçakçıları Kanada'nın Ontario bölgesindeki Windsor şehrinden Michigan'ın Detroit şehrine botlarla sınırdan içki kaçırıyor.

12 Ağustos 1998 Litvanya polisi, Latviya'dan Litvanya'ya içki kaçırmak için kullanılan bir boru hattı ortaya çıkarıyor.

SONRA
6 Ocak 2014 Philadelphia polisi evinin bodrumunda yasadışı içki şişeleri satan yerel bir avukatı tutukluyor: toplamda, 150.000 dolar ile 200.000 dolar arası değere sahip 2.500 şişe ele geçiriyorlar.

2004 yılında, Ağustos ayından Kasım ayına kadar bir grup girişimci kaçakçı gümrük vergisi ödememek için Kırgızistan nehrinin altından Rusya'dan eski-Sovyet ülkesi Estonya'ya muazzam miktarda votka kaçırdıkları 2 km uzunluğunda olağanüstü bir boru hattı işletti.

Estonya 1 Mayıs 2004 yılında daha henüz, votkanın daha yüksek fiyata satıldığı Avrupa Birliği'ne katılmıştı. Ne yazık ki, kaçakçılar ülkenin başkenti Tallinn'de kaçak içkileri satacak kimseyi bulamadılar. Sonunda kaçak içkiyi ülkenin ikinci büyük kenti Tartu'ya boşalttılar.

Şans eseri, işçiler ağaç dikmek için toprağı kazarken sınır kasabası Narva yakınlarındaki bir su deposunun altında boru hattını bulduklarında faaliyet keşfedildi. Gümrük görevlileri 1.400 litre içkiye el koydu ve boru hattını kapattı. Daha sonra Tallinn'de bir kamyon içinde çok büyük miktarda vergilendirilmemiş içki buldular.

Görevliler, 11 Rus ve Estonyalı kaçakçıdan oluşan çetenin yakalandıkları zamana kadar, Rusya'dan Estonya'ya 7.450 litre votka kaçırdığını tahmin ediyordu.

İki yıl sonra Estonya polisi başka bir kaçakçılık boru hattı keşfetti fakat Avrupa Birliği'ne yasadışı olarak içki taşımadan önce devre dışı bıraktılar. ■

> Soruşturma ayrıca içkinin bir kısmını Tallinn'de satmaya çalıştıklarını ortaya çıkardı.. fakat alkolün kalitesi çok kötüydü.
> **Mari Luuk**

Ayrıca Bakınız: Hawkhurst Çetesi 136-37 ■ Bira Savaşları 152-53

ESKİ KAFALI SUÇLU LONDRA BEYEFENDİLERİ

HATTON GARDEN SOYGUNU, NİSAN 2015

KISACA

YER
Londra, Birleşik Krallık

TEMA
Kasa dairesi soygunu

ÖNCE
11 Eylül 1971 Brian Reader'ın içerisinde olduğu bir soyguncular çetesi Londra'daki Lloyds Bankasının Baker caddesindeki şubesinde kiralık kasaların olduğu kısma girerek yaklaşık 3 milyon (bugünkü değeri 42 milyon sterlin) sterlin çalıyor.

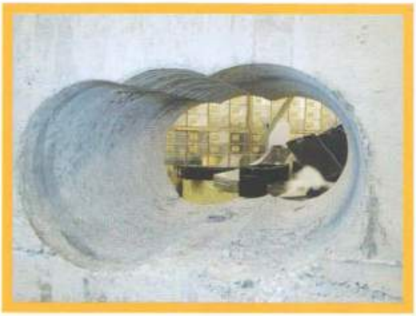
12 Temmuz 1987 Hırsızlar, giriş yetkisi almak için Londra'daki Knightsbridge Kiralık Kasa Merkezinde potansiyel müşteri gibi davranıyor, çalışanları etkisiz hale getirdikten sonra 60 (bugünkü değeri 158 milyon sterlin) milyon sterlin değerinde nakit ve mücevherle kaçıyor.

SONRA
4–5 Şubat 2016 Bilgisayar korsanları Bangladeş merkez bankasından 673 milyon sterlin çalmaya çalışıyor.

2015 ilkbaharının başlarında, 76 yaşında eski bir suçlu olan Brian Reader "son bir iş" için son üç yılını planlama yaparak geçirmişti. Reader daha önce 1971'deki Baker Caddesi Soygununa katılmıştı. Bu sefer diğerleriyle birlikte arkadaşları, 74 yaşındaki John "Kenny" Collins, 67 yaşındaki Terry Perkins, 60 yaşındaki Danny Johns'u gruba katmıştı.

2015 Nisan ayının ilk haftasında, Paskalya ile Hamursuz bayramının çakışmasıyla Hatton Garden Kiralık Kasa Şirketi kapılarını perşembe akşamı kapatıp salı gününe kadar açmayacaktı. Londra'nın mücevherat merkezi olarak bilinen tüm bölge uzun haftasonu boyunca bomboş olacaktı.

> Onlar dijital dünyada iş yapmaya çalışan analog hırsızlardı.
> **Scotland Yard**

Yakındaki bir yıkım tesisinden soygundan dört ay önce çalınan bir elmaslı karot matkap güçlendirilmiş beton duvarda üst üste binen delikler açmak için kullanıldı.

Bir aksilik olmadan

Hatton Garden Kiralık Kasa Şirketinin son çalışanları binayı akşam 8:20 civarında terk etti. Beş dakika sonra güvenlik kameraları asansörle kasa dairesine inen çetenin görüntülerini çekti.

Şapkasının altında görülebilen kızıl saçlarından dolayı basın tarafından "Bay Ginger" lakabı takılan bir adam tarafından yönetiliyorlardı. Her biri ticari tekerlekli çöp bidonu iten üç kişi daha görülüyordu: soyguncular açıkça büyük bir vurgun yapmayı planlıyordu. O an için, ne kimse bu çekimleri gördü ne de Metropolitan Polisi kasa dairesinin

Ayrıca Bakınız: Büyük Tren Soygunu 30–35 ▪ Société Générale Bankası Soygunu 44 ▪ Antwerp Elması Soygunu 54–55

Basının taktığı lakapla "Horlayan Elmas Hırsızları" toplamda 34 yıl gibi oldukça müsamahakâr bir hapis cezasıyla cezalandırıldı. Hatta Perkins ve Jones alınıp götürülürken bile hakime teşekkür etti.

alarm sisteminden gelen bir uyarıyla harekete geçti.

Alarm sistemi kasa dairesinin güvenlik izleme şirketini de uyarmıştı. Geçici olarak sorumlu olan kiralık kasa merkezinin ortak müdürünün oğlu Alok Bavishi'yi aradılar. Bavishi'yi polisin halihazırda olay mahallinde olduğu şeklinde yanlış bilgilendirmiş olsalar da, o hemen binayı kontrol etmesi için güvenlik görevlisini aradı. Fakat güvenlik görevlisi ana kapıdan bakınca sıkıntılı hiçbir şey görmedi – çete için oldukça şanslı bir andı özellikle gözcü olarak koydukları Collins'in uyuyakaldığı düşünülünce.

Bu arada, Basil ve suç ortakları kasa dairesine iki sefer düzenlemişti. Pazar sabaha karşı 6:45'te olay yerini terk ettiklerinde 72 kasayı yağmalamış ve 14 milyon sterlin değerinde bir vurgun yapmışlardı.

Onların izinin sürülmesi

Buna rağmen çete farkında olmadan elektronik bir iz bıraktı. Güvenlik kameralarını ve kasa dairesi alarmlarını devre dışı bırakmaya çalışmışlardı fakat kısmen başarılı olmuşlardı.

Çetenin cep telefonlarını dikkatsiz bir şekilde kullanması da polise ipucu sağlamıştı. Telefon kayıtlarına ve araç izleme verilerine ulaşılınca çete üyelerinden Perkins, Collins ve Jones'un baskını planlarken Kuzey Londra İslington'daki bir barda düzenli olarak buluştuğu belirlendi. Polis izlemesi daha sonra Reader, Collins ve Perkins'in kasa dairesine nasıl girdikleriyle ilgili Castle barında böbürlendiklerini kaydetti.

Soygunun arkasındaki gizemli beyin

Sonunda yedi adam Hatton Garden soygunundan dolayı yakalandı ve mahkûm edildi, fakat Basil yakalanmaktan paçasını kurtardı. Danny Jones'un ifadesine göre Basil eski bir polis ve soygunun arkasındaki beyindi. Basil şüphesiz çete üyeleri içinde en profesyoneliydi ve bekleyen minibüse giderken yüzünü bir torbayla kapatacak kadar dikkatliydi. İçerideki adam olduğuna, bir dizi anahtarla kendini içeri soktuğuna ve birçok güvenlik katmanını aştığına inanılıyordu. Hem Basil hem de 10 milyon sterlin değerindeki mücevher, altın ve kıymetli taş bulunamadı.■

Son bir iş

İngiliz basını ve kamuoyu oldukça yaşlı bu adamların Hatton Garden soygunundan dolayı suçlanmasından bayağı eğlendi. Reader'ın Hatton Garden'a gitmek için yaşlılar için indirimli otobüs bileti kullandığını açıklaması; gözcü Kenny Collins'in nöbet sırasında uyuyakalması; Terry Perkins'ın şeker ilaçlarını yanına almayı unutmaması olaya kuşkusuz çekicilik kazandırdı.

Görünüşte, çete üyeleri herhangi birinin dedesi olabilirmiş gibi görünüyordu. Bununla birlikte, onların çoğu arkadaşlık, ortak yetenekler ve geçmiş maceralara nostalji bağıyla bir araya gelen azılı suçlulardı.

Yıllar boyunca, Reader onu kanun karşısında bir adım öne geçiren "önce güvenlik" yaklaşımını geliştirmişti. Riskli soygunları bırakmış ve olaylar ısındığı zaman uzun aralar veriyordu. Fakat sonunda, son bir iş için denendi ve test edildi yaklaşımını terk ederek, bu fırsatın prestij ve cazibesine karşı koyamamış görünüyordu.

DOLAND

RICILAR

1785 — Fransa'da Jeanne de la Motte elmas bir gerdanlığı elde etmek için **zengin bir kardinali aldatıyor.**

1879 — Zengin Fransız sosyete üyesi Thérése Humbert düzmece miras sözü karşılığında büyük **miktarda borç alıyor.**

1925 — Çek doğumlu Victor Lustig Fransız hükümetinin bir üyesi gibi davranarak **Eyfel Kulesini hurda metal olarak satmak istiyor.**

1946 — Paris'te ressam Elmyr de Hory **meşhur eserlerin sahtelerini yaparak** zengin kişilere ve galerilere satıyor

1952 — Sahte kimliklerini ve doğuştan gelen cazibesini kullanarak Doris Payne **mücevher hırsızı** olarak kariyerine başlıyor.

Güveni suistimal –böyle söyleniyor çünkü insanların güvenini istismar ediyor– dünya üzerindeki en eski suçlardan biridir. İnsan doğası suçluların yanındadır – mantıklı bir sebep olmadan insanların çoğu güvenmeye eğilimlidir. Kurbanlar "bir şey gerçek olmayacak kadar güzelse, muhtemelen öyle değildir" çok kötü deneyimlerle öğreniyorlar.

Dolandırıcılar, diğerlerini gerçek olmayan bir şeye hileyle veya kandırarak inandıran manipülatörlerdir. Dolandırıcılar, genellikle para kazanmak fakat ayrıca diğer menfaatleri için aldatarak –yalan söyleyerek, dalavereyle ve kurbanlarını kolay yollardan para kazanabileceklerine inandırarak– kurbanlarını istismar ederler. Bu tür hilekarlıkların yasal sonuçları şartlara ve oranın kanunlarına göre değişmektedir.

Dolandırıcılar ayrıca "dümenci", "tokatçı" ve "dalavereci" olarak da bilinirler. Alay eder gibi kurbanlarını "enayi", "keriz" veya "avanak" diye adlandırırlar. Kurbanlarının nasıl bu kadar kolay aldatıldığı o kadar da muamma değildir. Bazı dalavereciler bilinçli olarak yaşlıları, yalnızları veya savunmasızları hedef alır, fakat herkes çevirdikleri dolabın etkisinde kalabilir, özellikle hemen zengin olma vaadlerine kapıldıklarında. Suçun tesiri oldukça büyük olabilir. Örneğin 18. yüzyıl Fransası'nda ikbal düşkünü ve dalavereci Jeanne de la Motte'nin Elmas Gerdanlık Olayı olarak bilinen bir vakada skandal hilesi, monarşinin daha çok gözden düşmesine yol açmış ve sonunda Fransız Devrimine ve siyasi ve sosyal sistemin yıkılmasına sebep olmuştur.

En iyi üçkâğıtçılar

Dolandırıcılar açısından bazı vakalar oldukça yüksek çapta özgüven içerir. 1960'larda usta düzenbaz Frank Abagnale pilot, doktor, avukat ve FBI ajanı dahil olmak üzere 6 farklı kılığa girerek kolluk güçlerinden kurtulabildi. Victor Lustig enayi bir işadamına Eyfel Kulesini hurda metal olarak satmayı başardı.

Diğer vakalarda, hayret verici olan, girişilen hilenin basitliği ve cüretkârlığı oldu. Örneğin, Avustralya'daki Fine Cotton Skandalında, tezgâh hemen ortaya çıksa da, şampiyon yarış atı biraz beyaz boyayla çaylak bir at olarak gösterildi. Alcatraz'dan firar daha çetrefilli planlamıştı; firariler adadan kaçmak için tünel kazmadıklarına ve uyuduklarına gardiyanları ikna etmek için kâğıt hamurundan yapılmış kafaları yataklarına koymuşlardı.

1962

ABD'de üç mahkûm gardiyanları kandırarak tarihteki en büyük firarlardan birini başarıyor – **Alcatraz'dan kaçış.**

1964

Usta düzenbaz Frank Abagnale **pilot kılığına girerek** dünyayı geziyor ve müsrif bir hayat sürüyor.

1972

Clifford Irving, Howard Hughes'un kendisinden biyografisini yazmasını talep ettiğini söylerek ve **yayınevi yöneticilerini kandırarak** büyük miktarda avans alıyor.

1978

Almanya'da kalpazan Konrad Kujau kendisinin kaleme aldığı belgelerin gerçekte **Hitler'e ait günlükler** olduğuna inandırarak tüm dünyayı kandırıyor.

1984

Avustralya'daki Fine Cotton at yarışı skandalında, bir suç örgütü **şampiyon bir atı çaylak bir atın yerine geçiriyor.**

Çoğu zaman kandırılan bir birey veya bir organizasyondur, fakat sanat kalpazanı Elmyr de Hory'nin olağanüstü resimlerine yüzbinler kandı – "Picasso", "Modigliani" ve "Matisse"in çalışmaları diye koleksiyonculara ve galerilere yüzlerce resim sattı.

Usta kalpazan Konrad Kujau Hitler'in Günlükleriyle dünyanın çoğunu kandırabildi. Tarihçiler doğruluğunu ilan etti, gazeteler günlüklerden alınıtılar yayımladı, yayınevleri basım hakkı için birbiriyle yarıştı. Çoğu zaman bu şekilde oyuna gelenler kafeslendiklerini kabul etmek istemezler. Hitler Günlükleri ve Howard Hughes biyografisinden alıntılar yayımlayanlar, herkes onların kafeslendiğinin farkına vardıktan sonra bile haberciliklerini savunmaya devam etmişlerdir. Ve çoğu birey aldatıldığını anladıktan sonra bile alay edilme korkusuyla yetkililerle irtibata geçme konusunda oldukça isteksiz davranmışlardır. Victor Lustig Eyfel Kulesinin cüretkâr satışına bel bağlamıştır; çünkü kurbanın bu şekilde kandırılmış olma utancını çok iyi bir şekilde tahmin etmiştir.

Temelde yatan psikoloji

Bütün dolandırıcıların ortak yönü ikna kabiliyetleridir. En başarılı failler üç kişilik özelliğini paylaşmaktadır –psikopati, narsisizm ve Makyavelizm–, bu özellikleri hiçbir pişmanlık veya suçluluk hissi duymadan suçlarını işleyebilmelerini sağlar. Buna rağmen kâr sağlama her zaman tek amaçları değildir. Psikologlara göre dolandırıcılar, yaptıkları vurgundan bağımsız başarıyla dolap çevirmekten tatmin olurlar.

Dolandırıcıların çoğu *modus operandi* (icra tarzı) olarak kılık değiştirmeyi kullanır, bu özellikle dijital teknolojinin yardımı olmadan önce kolluk güçleri tarafından yakalanmalarını oldukça zor hale getirmiştir. Polis ayrıca suçluların peşinden gitmekte tereddüt edebilmektedir, çünkü bazı yargı alanlarında çalma adli bir olaydan daha ziyade medeni hukukla ilgili bir sorun olarak görülmektedir. Ek olarak, polis üçkâğıtçıları yakalamaktan ziyade azılı suçlularla teröristleri yakalamaya çalışmaktadır. Dolandırıcıların suçlarının kanıtlanması zor olabilir ve faillerin yargılanma ihtimalleri daha az olmaktadır. ■

KÖTÜ NASİHATLERİN ETKİSİYLE... ŞEHİT DÜŞTÜM

ELMAS GERDANLIK OLAYI, 1785

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Mücevherat dolandırıcılığı

ÖNCE
1690'lar William Chaloner Birmingham ve Londra'da oldukça başarılı bir kalpazanlık çetesini yönetiyor; kraliyet darphanesini kurban seçince vatan hainliğinden asılıyor.

SONRA
1923 Denver'da faaliyet gösteren oldukça geniş bir dolandırıcılık çetesinin elebaşı Lou Blonger 25 yıldan sonra, Blonger'ın suç ortaklarının jüri üyelerine rüşvet vermeye çalıştıkları iddialarının gölgesinde yürütülen bir yargılamanın ardından mahkûm ediliyor.

1785'te, Kraliçe Marie Antoinette kendini Fransız sarayında elmas bir gerdanlıktan kaynaklanan mahut bir skandalın ortasında buldu. Üçkâğıtçı Jeanne de la Motte zengin bir kardinali kandırmak için kraliçe kılığına girerek bir oyun planladı. Bu dümenin etkisi istemeyerek de olsa geniş ölçüde sonuçlara yol açtı ve Fransız Devrimine yol açtı.

Kraliyet komisyonu

1772 yılında Kral XV. Louis, kuyumcular Boehmer ve Bassenge'ı metresi Madam du Barry için gösterişli bir gerdanlık yapmaları için tuttu. Kuyumcular 2.800 karat ağırlığında ve 647 taştan oluşan bir gerdanlık yaptılar. Yapımı birkaç yıl sürdü ve 2 milyon livreye (bugünkü değeriyle 8 milyon sterlin) mal oldu. Fakat tamamlandığında Louis çiçek hastalığından öldü ve du Barry varisi XVI. Louis tarafından sürgüne gönderildi. Kuyumcular gerdanlığı Kraliçe Marie Antoinette'e satmaya çalıştı fakat o almayı reddetti.

Kurnazca bir plan

Jeanne de Valois-Saint-Rémy Krall II. Henry'nin (1547-59) gayrimeşru çocuklarından birinin soyundan geliyordu.

Gerdanlık festonlar, pandantifler ve püsküllerle bir sanat eseriydi. Sağlam komisyon almadan onu yapmaya çalışarak kuyumcular neredeyse onları iflas ettirecek oldukça büyük bir risk almışlardı.

1780'de jandarma subayı Nicolas de la Motte'yle evlendi ve kendilerini Kont ve Kontes de la Motte diye adlandırdılar. Kral tarafından kendilerine mütevazı bir aylık bağlandı fakat bu ne Jeanne'ın arzuladığı hayatı sürmesi için yeterliydi ne de hak ettiğini düşündüğü sosyal statüyü yansıtıyordu.

Kuyumcuların gerdanlık için bir alıcı aradığını duyunca, maddi ve sosyal ilerlemesi için iyi bir fırsat

Ayrıca bakınız: Crawford Mirası 66-67 ▪ Frank Abagnale 86-87 ▪ Clifford Irving 88-89

> Zalimce kandırıldığımı görebiliyorum.
> **Kardinal Louis de Rohan**

yakaladığını hissederek, onu elde etmek için gizli bir plan geliştirdi.

Ahbapları arasında kraliçenin gözünden düşmüş ve onunla arasını düzeltmeye çalışan Kardinal Louis de Rohan da vardı. 1784 yılında, Jeanne kardinali kraliçe tarafından kabul gördüğüne ikna ederek, kraliçeye mektup yazması için kandırdı. De la Motte'nin suç ortağı Rétaux de Villette "kraliçe" tarafından cevap verilmiş gibi yaldız kenarlı zarflar ve kâğıtlara yazılmış sahte mektuplar üretti. Karşılıklı yazışmalar o kadar tutku dolu hale geldi ki,

Baştan aşağı bir düzenbaz olan Jeanne de la Motte bir erkek çocuğu gibi giyinerek hapishaneden kaçtı. Elmas gerdanlık skandalındaki eylemlerini savunduğu bir biyografi yazdığı Londra'ya kaçtı.

Rohan kraliçeyle aşk yaşadıklarını düşündü.

Rohan'ın buluşma teklifinden sonra Jeanne bir fahişe tuttu ve Marie Antoinette kılığına sokarak, ikisine Versailles sarayının bahçesinde bir randevu ayarladı. Güvenini kazandıktan sonra Jeanne, Rohan'a kraliçenin elmas gerdanlığı almak istediğini fakat Paris halkı sefalet içindeyken böyle bir şey yapıyor görünmek istemediği şeklinde bilgi verdi. De Rohan taksitle maliyeti karşılamayı kabul etti ve kuyumcular gerdanlığı teslim etti.

Dolandırıcılık ortaya çıkıyor

Rohan'ın ilk ödemesi yetersiz kalınca, kuyumcular kraliçeye protesto çektiler; fakat kraliçe gerdanlığı talep ettiğini reddetti. De Rohan kral ve kraliçenin huzuruna çıkarılınca üçkâğıt sonunda ortaya çıktı. Fahişe ve de la Motte mahkûm edildi ve Villette sürgüne gönderildi, fakat de Rohan beraat etti. De la Motte halkın önünde kırbaçlandı ve V harfi *"voleuse (hırsız)"* ile damgalandı ve hapse atıldı fakat on ay sonra firar etti. Zaten ülkenin kötü finansal durumu yüzünden bir günah keçisi haline gelmiş olan kraliçenin kırılgan şöhretini mahkeme yerle bir etti. Sekiz yıl sonra Fransız Devrimi sırasında infaz edildi. Elmas gerdanlık asla bulunamadı. ■

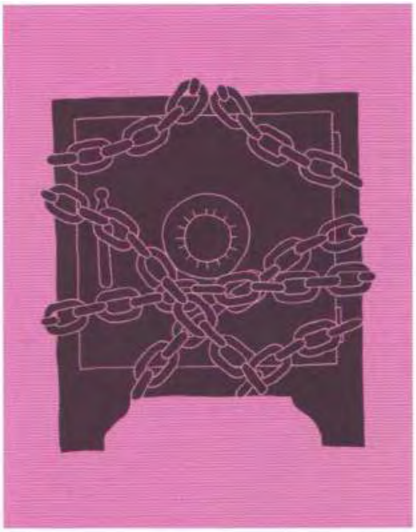
Bu satirik gravür Kardinal de Rohan'ın ahmaklığıyla ve gerdanlığı de la Motte'ye sunmasıyla alay ediyor.

Zaafların istismar edilmesi

Jeanne de la Motte, Kardinal de Rohan'ı önce baştan çıkararak daha sonra zaafları, çaresizliği ve kibrini istismar ederek mükemmele yakın bir sahtekârlık gerçekleştirdi. Ayrıca ondan bir şey talep etmeden önce güvenini kazanmayı bekledi.

Bununla birlikte, kraliçeden gelen mektupları "Marrie Antoinette de France" diye imzalayarak potansiyel olarak ölümcül bir hata yaptı. Kardinal, Fransız kraliçelerinin mektupları ilk isimleriyle imzalamalarının bir gelenek olduğunu bilmiyor olabilirdi; fakat daha önce Viyana sarayında büyükelçi olarak çalışmış olması ve diplomatik yeteneklere sahip olması bunu pek ihtimal dahili yapmıyor.

Kardinalin de la Motte'nin ikna kabiliyetine yenik düşmüş olması çok daha muhtemel. Böyle soylu birinin böyle bir tezgâha gelmiş olmasından dolayı oldukça kızgın olan Kral tarafından yerin dibine sokuldu. Ahmak diye alay edilse de halkın desteğini aldı; beraati halk tarafından sevilmeyen kraliyete karşı bir zafer olarak kabul edildi.

BÖYLE BİR MEBLAĞA İNSANLAR ŞAPKA ÇIKARDILAR

CRAWFORD MİRASI, 1879–1902

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Sahte miras dolandırıcılığı

ÖNCE
1821–1837 İskoç asker ve sahtekâr General Gregor MacGregor uydurma bir Orta Amerika bölgesine yerleşmek isteyen İngiliz ve Fransız yatırımcılardan tehditle para alıyor.

SONRA
1880'ler Ayrıca "Büyük Bertha" olarak bilinen Amerikalı dolandırıcı Bertha Heyman sahte bir mirasla ödeyeceğine ikna ederek onlarca zengin erkekten borç alıyor.

1897–1904 Kanadalı kalpazan ve dolandırıcı Cassie L. Chadwick, çelik kralı Andrew Carnegie'nin gayrimeşru kızı olduğunu iddia ediyor ve bankaları milyonlarca dolar dolandırıyor.

1898 yılında iflasın eşiğinde Girard isimli Fransız bir banker servetini yatırdığı kadınla irtibata geçti ve borç aldığı bir miktar para için yalvardı. Sosyete üyesi Thérèse Humbert reddedince kafasına dayadığı bir silahla çaresizlik içinde intihar etti. Girard'ın intiharı Humbert'ın Fransız elitlerini 100 milyon frank (bugünkü değeri 430 milyon sterlin civarında) civarında dolandırdığı 20 yıllık kariyerinin sonunun başlangıcı oldu.

Sahte miras

Fransa'da doğan Thérèse Daurignac, fakir bir köylü olarak büyüdü. Zengin veya iyi eğitimli olmamasına rağmen, Thérèse çekici ve yalan söyleme ve manipülasyonda oldukça ustaydı. Asil bir soya mensup olduğunu iddia ederek, önde gelen Fransız belediye başkanlarından birinin oğlu olan ilk kuzeni Frédèric Humbert'ı evlenmeye ikna etti. Çift daha sonra, kayınpederinin bağlantılarının Thérèse'e şöhret elde etmede ve Fransız sosyetesine girmede yardımcı olacağı Paris'e taşındı.

1879 yılında, bir tren seyahati sırasında Amerikalı milyoner Robert Crawford'un hayatını kurtardığını iddia ederek sıradışı bir miras hikâyesi uydurdu.

Skandal tüm Avrupa'da basının ilgisini çekti. Bu Madrid'de göz altına alınma resmi İtalyan gazetesi *La Domenica del Corriere* tarafından yayımlandı.

Ödül olarak Crawford, Thérèse'i, genç kız kardeşi Crawford'un yeğenlerinden biriyle evlenecek yaşa gelene kadar kasada kalması şartıyla varisi ilan etmişti. Bununla birlikte ne Robert Crawford diye biri vardı ne de söz konusu miras.

Uydurma mirası teminat olarak kullanarak Thérèse zengin arkadaşlarından borç almaya başladı.

Kocası başlarda onun tezgâhına gelenlerden biri olsa da, daha sonra

Ayrıca Bakınız: Elmas Gerdanlık Olayı 64–65 ▪ Charles Ponzi 102 – 07 ▪ Bernie Madoff 166 – 21

> Beni ona borç vermeye ikna etti, ilk önce biraz, sonra daha fazla, dünya üzerinde sahip olduğum her şey onun cebine girene kadar.
> **Thérèse Humbert'ın Kurbanlarından Biri**

o da onun suç ortağı oldu ve çift borç aldıkları paralarla müsrif bir hayat yaşadı. Humbertlar kırsal bölgelerde malikaneler, buharlı bir yat ve güzel kıyafetler aldıkları alışveriş turlarına çıktı. Toplamda, gizemli miraslarına karşılık 50 milyon frank (bugünkü değeri 215 milyon sterlin) borç aldılar.

Elde ettiği paradan tatmin olmayan Thérèse hileli sigorta şirketi Rent Viagree'yi kurdu. Küçük yatırımlar karşılığında büyük kâr sözleri vererek küçük işadamlarını hedef aldı. Thérèse ve Frédèric, yeni kurbanlardan gelen paralarla eski yatırımcıların paralarını ödeyerek 40 milyon frangı (174 milyon sterlin) çarçur etti.

Ödünç alınmış zaman

Girard'ın intiharının ardından Fransız yatırımcılar Humbertların finansal işlerini mercek altına almaya başladı. Alacaklılardan ziyade iki polis sonunda sahtekârlığı ortaya çıkardı.

1890'ların sonu itibariyle ona borç verenler güçlerini birleştirdi ve hatta "kayda değer" mirasın bile bu kadar büyük borcu ödeyemeyeceği sonucuna vardılar.

Tezgâhları nihayet 1901'de, alacaklılarından biri ona dava açınca çözüldü. Bir Paris mahkemesi kasanın açılmasını emretti.

Fakat kasada bir tuğla ve yarım İngiliz sentinden başka bir şey çıkmadı. Hemen sonra Thérèse ve kocası ülkeden kaçtı. Aralık 1902'de çift Madrid'de yakalandı ve Paris'e sınır dışı edildi.

Hem Thérèse hem de Frédèric 5 yıl kürek cezasıyla cezalandırıldı. Thérèse Amerika'ya göç etti ve Chicago, Illinois'de meteliksiz olarak 1918'de öldü. ■

İkna etmenin gücü

Dolandırıcılar kurbanlarını ağlarına düşürmek için ikna güçlerini kullanırlar. Hedefini tayin ettikten sonra, bir sahtekâr onların üzerinde çalışarak, davranışlarını araştırarak ve onlarla konuşarak zayıf yönlerini belirlerler. Dolandırıcılar, kurbanlarının güvenini kazanmak için överek, korkutarak veya elde edecekleri zenginlik vaadiyle onları tezgâhlarına doğru yönlendirir. Tipik olarak yalanlar yeterli miktarda doğruyla karıştırılarak kurbanların dikkati dağıtılır ve konuşma daha inandırıcı hale getirilir. Eğer kurban karşı çıkarsa, üçkâğıtçı sempatisini kazanmak için duygularına oynamaya başlar. Hedef yalan, hile ve boş vaatlerle insanları kandırmaktır.

Başarılı dolandırıcıların çoğu "karanlık üçlü" olarak bilinen üç kişisel özellik göstermektedir – psikopatlık, narsisizm ve makyavelizm. Bu karakteristik özellikler dolandırıcıların entrikalarla, hiçbir pişmanlık ve suçluluk duygusu hissetmeden insanların parasını götürmesini sağlar.

BUGÜNE KADAR YAŞAMIŞ EN MÜLAYİM SAHTEKÂR

EYFEL KULESİNİN SATIŞI, 1925

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Kent simgesi dolandırıcılığı

ÖNCE
1901 New Jersey'li bir dolandırıcı olan William McCloundy Brooklyn Köprüsünü bir turiste satıyor ve büyük hırsızlıktan hapse atılıyor.

SONRA
1947 Amerikalı sahtekâr George C. Parker Brooklyn Köprüsü dahil New York'un simgelerini birçok defa turistlere satıyor.

2010 Meteliksiz kamyon şoförü Anthony Lee Londra'daki Ritz Hotelini 250 milyon sterline satmaya çalışıyor ve polis tarafından yakalanmadan önce 1 milyon sterlin depozito almayı başarıyor.

Victor Lustig uzun masallar konusunda uzmandı, fakat hiçbiri Eyfel Kulesini hurda metal olarak satma planından daha uzun değildi.

Şu an Çek Cumhuriyeti olan Hostinné kasabasında 1890 yılında doğan Lustig, birkaç Avrupa dilini akıcı şekilde öğrendi ve Fransa'ya taşındı. Kariyerine transatlantik okyanus hattında yolculuk yapan zengin yolcuları ağına düşürerek başladı.

Karlı dalaverelerinden biri kusursuz 100 dolarlık banknotlar bastığını iddia ettiği para basma makinesi "keşfi"ni içeriyordu. Ahmak kurbanlarına 2 adet 100 dolarlık banknot göstererek, makinenin bunları birkaç saatlik bir "kimyasal işleme" sonunda bastığına ikna etti. Fakat gerçekte onlar, kurbanların haberi olmadan makinenin içine koyduğu hakiki 100 dolarlardı.

Sonuçtan oldukça etkilenen kurbanlar makinesini 30.000 dolara (bugünkü değeri 322.000 sterlin) kadar para verip alıyorlardı. Kandırıldıklarını anlamaları kurbanların birkaç saatini alıyordu –fark ettiklerinde Lustig çoktan gitmiş oluyordu.

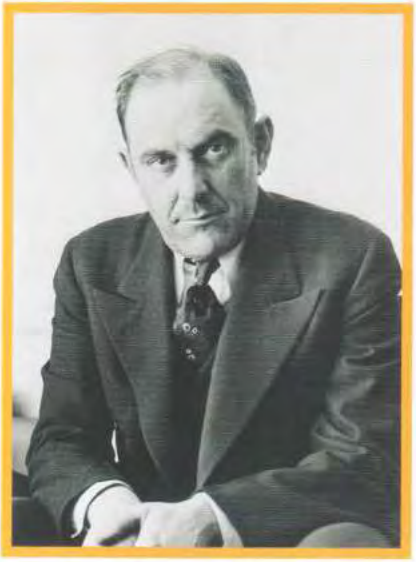
Capone'un dolandırılması

Yetenekli ve kurnaz bir dolandırıcı olmasına rağmen, meşhur suç mahalline tekrar giderek Eyfel Kulesini ikinci defa satmak gibi sıklıkla kayda değer riskler alabiliyordu.

Böyle kayda değer bir dolandırıcılığı gerçekleştirmek için gereken cüretkârlık, 1920'lerde Al Capone'u dolandırmanın yanında oldukça sönük kalırdı; fakat Lustig bunu da yaptı. Capone'un parasını iki katına çıkaracağını vaat ederek bir hisse senedi satışını finanse etmesi için Chicago'lu suç baronunu ikna etti.

Capone'dan habersiz parayı kiralık bir kasaya koydu ve iki ay sonra güvendiği pazarlığın suya düştüğünü söyleyerek parayı Capone'a iade etti. Lustig'in dürüstlüğünden etkilenen Capone, onu 5.000 dolarla ödüllendirdi. Lustig başından beri kurnazca bu sonucu bekliyordu, fakat Capone'la iş çevirerek oldukça büyük bir risk almıştı. Bu dolandırıcılık Lustig'in dünyanın en cesur dolandırıcılarından biri olduğu şöhretini perçinledi.

Ayrıca Bakınız: Crawford Mirası 66 – 67 ▪ Frank Abagnale 86 – 87

Victor Lustig yalnızca sıradışı bir "satıcı" ve çekici, sofistike bir vurguncu değildi; aynı zamanda paçayı kurtarmada da oldukça yetenekliydi.

Resmi iş

1925 yılında Pariste'yken Lustig Eyfel Kulesinin çürüdüğü ve tamire ihtiyacı olduğu şeklinde bir haber okudu. Kule 1889 yılında Paris Fuarı için yapıldı ve 1909 yılında başka yere taşındı.

Bir fırsatın kokusunu alarak Lustig, beş işadamına posta ve telegraf bakanlığı genel müdür yardımcısı sıfatıyla resmi antetli mektuplar yolladı. Mektuplarda iş sözleşmesini tartışmak amacıyla işadamlarını prestijli Hotel de Crillon'a davet etti. Fırsatın gerçek olduğuna inanarak bütün işadamları iyi giyimli ve nazik Lustig'le buluştu. Hükümetin Eyfel Kulesini hurda metal olarak satma niyetinde olduğunu ve kuleyi yıkma hakkı için teklif alacağını açıkladı.

Beşinin de dürüst ünlerine dayanılarak seçildiğini söyleyerek gururlarını okşadı.

Lustig bir limuzin kiralıyarak adamları kule turuna davet etti. Lustig sosyal ve finansal olarak özgüveni en az olan hedefi belirledi; Andre Poisson çaresiz bir şekilde Paris iş dünyası elitlerinin arasına girmeye çalışıyor ve bu fırsatın bunu gerçekleştirmek için en doğrusu olduğunu düşünüyordu.

Plan başarılı oluyor

Poisson'un karısı anlaşmanın gizliliğinden ve çok hızlı bir şekilde ilerlemesinden şüphelenerek, kocasının kafasına şüphe tohumları ekti. Lustig Poisson'la buluştu ve sözleşme için rüşvet istediğini, bundan dolayı gizli kapaklı tavırlarını kabul ederek "suçunu itiraf etti." Yeniden güvenini kazanarak, Poisson yalnızca 7.000 ton hurda demirin parasını ödemedi, ayrıca dolandırıcıya yüklü bir rüşvet verdi.

Lustig, küçük düştüğü için Poisson'un dolandırıcılığı bildirmeyeceğini doğru tahmin etmişti. Altı ay sonra aynı tezgâhı bir daha denedi fakat başarısız oldu, yakalanmaktan son anda kurtuldu. Daha sonra suç kariyerine devam etmek için ABD'ye taşındı. ■

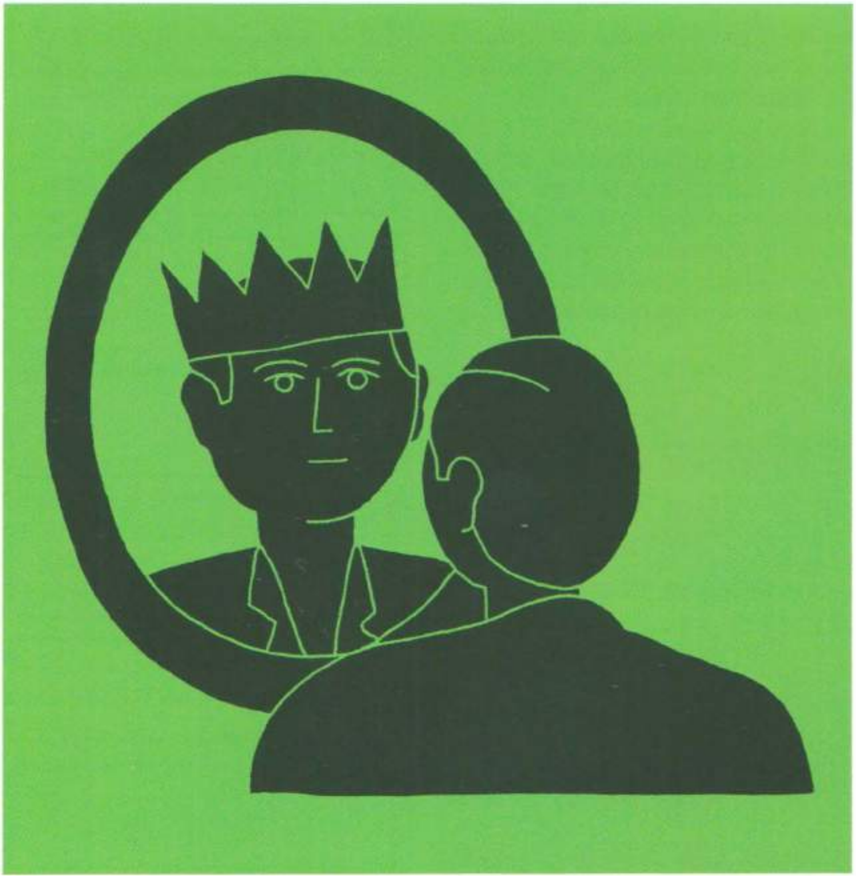
> Dürüst insanları anlayamıyorum. Can sıkıntısı dolu umutsuz hayatlar yaşıyorlar.
> **Victor Lustig**

Lustig'in dolandırıcılar için on emri

- Sabırlı bir dinleyici ol
- Asla sıkılmış görünme
- Karşı tarafın siyasi fikirlerini açmasını bekle, ondan sonra aynı fikirde ol
- Karşı tarafın dini görüşünü açmasını bekle, ondan sonra aynı fikirde ol
- Mahrem detaylara dokundurun fakat karşı taraf ilgi göstermezse devam etmeyin
- Özel bir ilgi gösterilmedikçe asla hastalık konuşmayın
- Asla zorlamayın (sonunda kendileri açılacaktır)
- Asla böbürlenmeyin, ehemmiyetinizin sessiz bir şekilde aşikâr olmasına izin verin
- Asla dağınık olmayın
- Asla sarhoş olmayın

DOMELA'NIN HİKÂYESİ BÜYÜK MASKARALIĞIN CİNNETİYLE ÇINLIYOR

HARRY DOMELA, 1926

KISACA

YER
Orta Almanya

TEMA
Başkasının kılığına girerek seri dolandırıcılık

ÖNCE
1817 Cobbler'ın kızı Mary Baker kendini uydurma Javasu Adasından Prenses Caraboo diye pazarlayarak üst sınıfın gösteriş merakını ifşa ediyor.

1830 Alman üçkâğıtçı Karl Wilhelm Naundorff Fransa'nın meşru kralı Prens Louis-Charles olduğunu iddia ederek mezarına gidiyor.

SONRA
2004 Fransa doğumlu düzenbaz Christophe Rocancourt yatırımcıları beş parasız bıraktığı uzun bir kariyerin ardından beş yıl hapisle cezalandırılıyor. Rockefeller Ailesinin Galli akrabası olduğunu iddia etmek dahil sayısız sahte isim kullanıyor.

Gürültülü 1920'lerin en kötü şöhretli dalaverecilerinden biri, ömür boyu bir başkasıymış gibi yaşayan Harry Domela'ydı. 1918'de Freikorplar –15 yaşındaki Domela'nın hizmet ettiği özel paramiliter grup– darbe yapmak için Berlin'e çağrıldı. Darbe başarısız olduktan sonra birimi terhis edildi ve Domela yalnız, başıboş ve meteliksiz bırakıldı. Yabancı olduğundan Alman pasaportu verilmedi ve çalışması yasaklandı.

Domela, umutsuz şartlarını düzeltmek için yüksek sosyeteye girmeye karar verdi. Aristokratik isimler ve unvanlar kullanarak sahte kimlikler deruhte etti.

Ayrıca bakınız: Frank Abagnale 86–67 ▪ Tichborne Davacısı 177

Mütevazı geçmişine ve mevcut yoksul durumuna rağmen, Harry Domela (soldaki) Heidelberg'in monarşi taraftarı elitini kayzerin torunu (sağdaki) olduğuna ikna etmeyi başardı.

1926 yılında, dalaverelerinden biri beklenmedik şekilde gelişince hayatı geri dönülmez bir şekilde değişti. Hikâye Almanya'nın o çağda monarşiye olan takıntısının ve ülkenin zengin ve imtiyazlı elitlerinin ahmaklığının altını çiziyor.

Karizmatik fırsatçı

Domela 20 yaşındayken, iskambil oynayarak biraz para kazandığı Hamburg'a taşındı. Bu parayı, kendine güvenen bir hava edindiği tarihi üniversite şehri Heidelberg'e seyahat etmek için kullandı, birkaç hafta Potsdam Reichswer 4. süvari alayı teğmeni Prens Lieven kılığına girdi. Onu kısa sürede aralarına alan en seçkin, züppe öğrenci topluluklarından birinin üyeleriyle arkadaş oldu. Müsrif bir şekilde eğlendi, yedi, içti ve tecrübenin sonuna kadar tadına vardı.

Bununla birlikte, Domela sahtekârlığının herhangi bir anda ortaya çıkacağını biliyordu. Bu meydana gelmeden Erfurt şehrine taşındı. Oranın en iyi otellerinden birine yerleşti, Baron Korff ismiyle giriş yaparak, en iyi suitlerinden birini istedi. Otel müdürü, bu yeni konuğun gösterişli tavırlarıyla, son Alman imparatoru Kayzer Wilhelm'in torunu Wilhelm von Hohenzollern'a çarpıcı şekilde benzediğini fark etti. İki adam aynı yaşlarda ve aynı vücut ve görünüşe sahipti. Otel müdürü, Baron Korff takma adıyla prensin tebdili kıyafet seyahat edebileceği tahmininde bulundu.

Dedikodu Erfurt'ta dolanmaya başladı. Monarşi 1918'de kaldırılmış olsa da, Aristokrat Almanların çoğu halen tahttan indirilmiş kraliyet ailesi Hohenzollernlara bağlıydı. Domela prens olmadığında ısrar etti, fakat kurnazca illüzyonun devamından mutluydu, özellikle bu otel parasını ödemeyeceği anlamına geliyorsa.

Domela bir seyahat yaptı, fakat otelindeki çalışanların kendisini majesteleri –kelime hemen yayıldı– diye karşıladığı Erfurt'a hemen geri döndü. Bir gün belediye başkanı kendisini ziyaret edince bir kitap imzalaması istendi; teslim oldu ve "Wilhelm, Prusya Prensi" diye imzaladı. Domela hemen Veliaht Prens Wilhelm ve Veliaht Prenses Cecilie'in oğlu olarak kraliyet kişiliğini hemen benimsedi.

Gerçek Harry Domela

Harry Domela 1904 veya 1905'te, 1795'te Ruslara devredilen bir dükalık olan (şu anda Latviya'nın bir parçası) Kurland'da mütevazı fakat saygın bir ailenin ferdi olarak doğdu. Ailesi azınlık Baltık Alman nüfusuna mensuptu. Domela'nın babası o doğduktan kısa bir süre sonra öldü; daha sonra annesiyle arası bozuldu ve I. Dünya Savaşında kardeşini kaybetti. 15 yaşında Latviyalılara karşı savaşan gönüllü Alman birliklerine katıldı. Daha sonra vatandaşlığını kaybetti ve savaş sonrası dağılmış Almanya'da hayatta kalmaya çalışan çaresiz binlerce insana katıldı.

Gerekli belgeleri olmamasına rağmen kıt kanaat geçinmeyi başardı, fakat kısa süre sonra işsiz bir avare haline geldi. Sokaktaki çağdaşlarından biri etraftaki sayısız malına mülküne el konulmuş aristokrata –Alman soylularının yakın zamanda unvan ve statüleri ellerinden alınmıştı– dikkatini çekince, Domela onlardan biri gibi davranması için gereken yetenekler ve nitelikleri geliştirdi.

1929 yılında hatıralarının uyarlaması olan bir filmi göstermek için Berlin'de açılan bir sinemada kalabalık Harry Domela'nın etrafında toplanıyor. Daha sonraki rakip bir uyarlamasından dolayı film yapımcılarına dava açtı fakat başarısız oldu.

Zengin ve soyluların onuruna yemekler verdiği ve av partileri düzenlediği bölgedeki diğer kasabalara davet edildi. Sokaklarda yürüdüğünde, ordu mensupları halk içinde onu selamlarken, bayanlar reverans yapmak için onu durdurdu erkekler önünde eğildi. Bu turları esnasında, kraliyet locasında izlemesi için opera biletleri dahil sayısız hediye takdim edildi, fakat Domela asla para talep etmedi. Bu büyük sahtekârlığının nimetlerinin tadını çıkardı, özellikle tüm yiyecek ve barınmasının bedavaya gelmesinin; fakat kısa süre sonra kendisini karşılayanların pohpohlamalarından ve dalkavukluklarından tiksinmeye başladı, özellikle ülke şimdi bir cumhuriyet olduğu için. Bu sahtekârlığı uzun süre devam ettiremeyeceğinin de farkındaydı.

Değişen şanslar

1927 yılının başlarında yerel basın prensin Heidelberg'i ziyaretine ilgi gösterdi. Yorumculardan bir kısmı eski bir kraliyet mensubuna gösterilen bu ilgiyi eleştiriyordu. Haberlerin yakında yayılacağından ve kendisini ifşa edeceğinden endişe eden Domela, Fransa'ya gitmeye ve Yabancı Lejyonuna katılmaya karar verdi. Trene binerken polis tarafından yakalandı.

Sonraki yedi ay boyunca Domela, Almanya, Köln'de bir hapishanede hakkındaki dolandırıcılık yargılamasını bekledi. Mahpusluğu sırasında *A Sham Prince: The Life and Adventures of Harry Domela as Written by Himself in Prison at Cologne, January to June 1927* adlı tecrübeleriyle ilgili bir kitap kaleme aldı. Yayıncısından ilk avansını aldıktan sonra "annesi" Veliaht Prenses Cecilie bir buket çiçekle birlikte dokunaklı bir not gönerdi.

Duruşmada, toplumun önde gelenlerinden menfaat elde etmiş olsa da, tezgâhının genelde zararsız olmasından dolayı beraat etti. Tahliyesinden kısa süre sonra, kraliyet sarayında beklenmedik şekilde ortaya çıkmasından sonra Veliaht Prenses Cecilie tarafından çaya davet edildi.

Domela kitabıyla meşru bir başarı elde etti: kitap 120.000 nüsha satıldı. Hayatıyla ilgili iki oyun sahneye konuldu ve hatta birinde kendisini oynadı. Ayrıca film hakkını sattı ve uyarlanmış sinema filmi *The False Prince*'de (1927) başrol oynadı.

1929 yılında Domela Berlin'de küçük bir sinema salonu açtı. Açılışını *The False Prince*'la yaptı fakat sinema başarılı olamadı. Büyük miktarda para kaybettirince hayatının ilk perdesi sona erdi. Ekonomik durumu ve Berlin'de artmakta olan faşist hava Domela'yı yeni fırsatlar aramaya zorladı. 1933 yılında Victor Szakja kimliğiyle Almanya'dan Hollanda'ya taşındı.

Yeni başlangıçlar

Amsterdam'da Domela sık sık Sovyetler Birliği'ni desteklemek için komünist yanlısı mitinglere katıldı. Bunlardan birinde sol kanat bir Hollandalı yazar olan Jef Last'la tanıştı. Last Do-

> Majesteleri Yüce Veliaht Prenses Cecilie. Oğlunuz olarak kabul edilmek benim için bir onurdur.
> **Harry Domela**

Her zaman bulunma ve yakalanma korkusuyla –pasaportu veya belgeleri yoktu ve bu nedenle vatansız olarak kabul ediliyordu– Domela sürekli hareket halinde bir yabancıydı.

mela'yı Fransız yazar Andrè Gide'yle tanıştırdı. İkili kısa sürede yakın arkadaş oldu, geç vakitlere kadar Nietzsche ve Hölderlin tartıştılar.

1936 yılında Naziler Almanya'yı kontrol altına alıyordu ve bir homoseksüel olmasından dolayı Berlin'e dönmek Domela için bir seçenek değildi. Bunun yerine İspanya Sivil Savaşının başlarında Domela ve Last ödünsüz faşizm karşıtı oldukları için İspanya Cumhuriyet alayına kabul edildi. 1939 yılında Sivil Savaş sona erdi ve Domela Fransa'ya döndü.

Hayatı sol kanat ajitasyonuyla o zaman tüm Avrupa'da varlıkları elinden alınmış binlerce faşizm karşıtının karşı karşıya olduğu hapse girme arasında kısır bir döngüde devam etti.

Kısa bir süre, arkadaşı Andrè Gide nüfuzunu kullanarak tahliye olmasını sağlayana kadar Fransız Vichy rejimi tarafından hapse atıldı. Ondan sonra Domela, kaçak bir göçmen olarak Last ve Gide dahil arkadaşlarının desteğiyle geçinebildiği Belçika'ya geçti. Enterne edildiği ve 18 ay hapiste kaldığı Güney Fransa'ya döndü. 1942'de Meksika vizesi aldı ve Avrupa'yı terk etti.

Domela Güney Amerika'ya giderken, Jamaika'da kaçak olduğu için Ingilizler tarafından göz altına alındı. İki buçuk yılı daha hapiste geçirdi.

Belirsizliğe doğru

Tahliye olur olmaz, ciddi bir şekilde yaralanmasına yol açan bir trafik kazasına karıştığı Küba'ya geçti.

> Veliaht Prens ve ben maceralarını duyunca kahkahalara boğulduk. Bu nedenle onu çaya davet ettim. Harikulade tavırlara sahip çekici bir gençti.
>
> **Veliaht Prenses Cecilie**

II. Dünya Savaşından sonra Domela, Coca Cola fabrikasında iş bulduğu Venezuela'ya yerleşti. Sırra kadem basarak tek başına hayatına devam etti. 1960 yılında takma bir isimle yaşarken, Maracaibo'da sanat tarihi öğretmenliği yaparken bulundu.

Onlarca yıl yasal durumuyla ilgili münasebetsiz sorulardan kaçmak için bir dizi sahte isimle tüm dünyayı baştan aşağı geçtikten sonra, Domela'nın kimliği tekrar sorgulanmaya başlandı. İspanyol bir meslektaşı, II. Dünya Savaşından sonra Almanya'dan kaçan ve Güney Amerika'ya sığınan binlerce eski Nazi partisi üyesinden biri olabileceğinden şüphelendi. Domela'nın eski arkadaşı Jef Last onun gerçek kimliğiyle ilgili yeminli ifade sundu. Bu Domela'nın adını temize çıkardı ve fakat yine de okuldaki işini kaybetti.

Domela'nın hayatının geri kalan kısmını saklanarak geçirdiğine inanılıyor. 4 Ekim 1979'da meteliksiz olarak öldü. ■

Kraliyet ailesini taklit

Tarih boyunca cüretkâr dolandırıcılar kralların, kraliçelerin, prenslerin prenseslerin ve diğer kraliyet ailesi üyelerinin isimlerini kullanmıştır. Bazı şarlatanlar ölü veya diri gerçek kralların kılığına girerken diğerleri sahte ülke ve unvanlar uydurmuştur. Motivasyonları olaydan olaya değişmektedir. Bazıları için bu maskaralık politik güç elde etmek, para kazanmak veya sadece bir kraliyet mensubu gibi yaşama hayalini gerçekleştirmek için bir fırsattı. Defalarca kılığına girilen kraliyet mensuplarından biri Rus Prensesi Anastasia Ramanov'du. 1918 yılında o ve ailesi Bolşevik devrimciler tarafından infaz edildi. Cesedi bilinmeyen bir yere gömüldüğü için, hayatta olduğuyla ilgili dedikodular devam etti. Onlarca kadın Anastasia olduğunu iddia ederken, bir kısmı büyük kız kardeşleri Maria, Tatiana ve Olga olduğunu iddia etti. Ancak 1991 yılında Yekaterinburg yakınlarındaki ormanlık alanda bulunan kemikler üzerinde yapılan DNA testleri Romanov ailesinin tümünün birlikte öldürüldüğünü kanıtladı.

ESERİM BİR MÜZEDE YETERİ KADAR UZUN SÜRE SERGİLENİRSE GERÇEK OLUR

ELMYR DE HORY, 1946–68

KISACA

YER
Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika

TEMA
Sanat Hırsızlığı

ÖNCE
1932–45 Hollandalı portre ressamı Han ven Meegeren ünlü ressamların yüzlerce eserinin sahtesini yapıyor ve alıcıları 30 milyon dolardan fazla dolandırıyor.

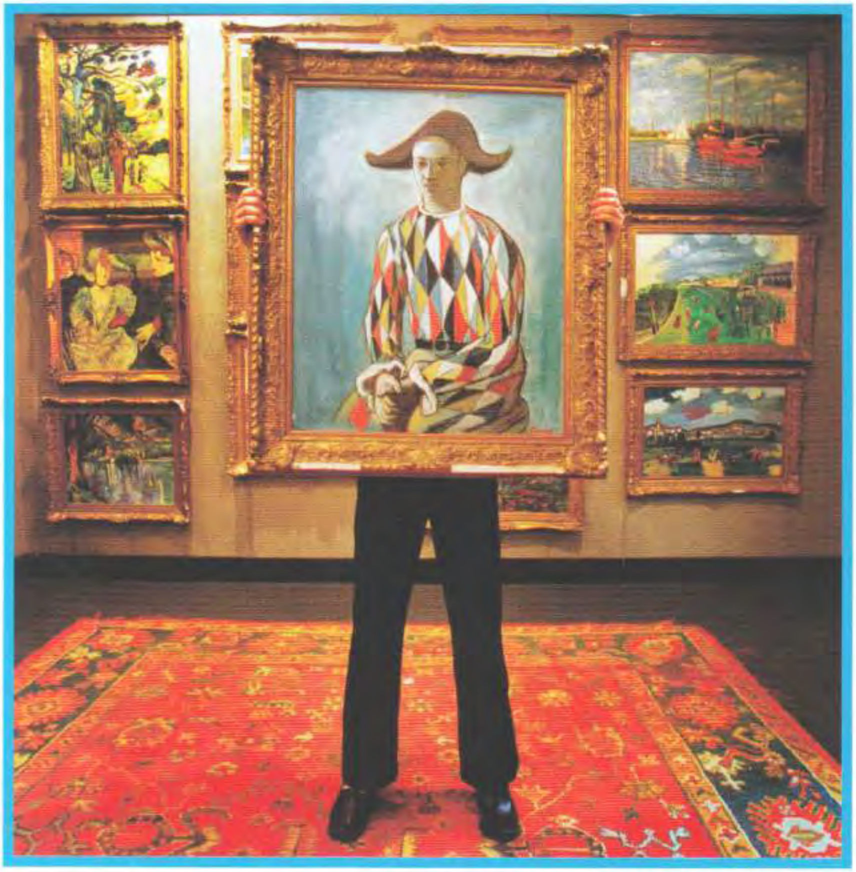
SONRA
1978–88 Sanat eseri sahteciliği yapan İngiliz Eric Hebborn yüzlerce resim, tablo ve heykel satıyor; daha sonra, ölümünden kısa süre önce yayımlanan *The Art Forger's Handbook* adlı kitabı kaleme alıyor.

1981–94 Hollandalı ressam ve sanat eseri sahteciliği yapan Geert Jan Jansen 1.600'den fazla sahte sanat eseri yapıyor.

Elmyr de Hory'nin 23 yıllık efsane sanat eseri sahteciliği kariyeri Nisan 1946'da bir öğlen, araba yarışçısı Sir Malcolm Campbell'ın dul eşi Lady Malcolm Campbell Paris'teki küçük sanat stüdyosunu ziyaret ettiğinde başladı. Hory'nin kendi post-empresyonist tablolarının yanında Campbell, bir genç kızın imzasız, çerçevesiz soyut bir resmini fark etti. Yanlışlıkla Pablo Picasso'nun eseri olduğunu sanarak, Hory'e bunu satıp satmayacağını sordu ve 52 sterline anlaştılar.

Bu sahte "Picasso"nun satıldığı zamanlarda, Hory kırklı yaşlarda klasik eğitim almış, tanımlanama-

Ayrıca bakınız: Clifford Irving 88–89 ▪ Konrad Kujau 90–93

De Hory'nin bir sahtekâr olduğu ortaya çıktıktan sonra bile çalışmalarının kalitesinden dolayı resimleri çok fazla satıldı. Bu Picasso imitasyonu 2000 yılında Philips Müzayede Evinde satıldı.

yan tablo ve portreleri sınırlı bir başarıya ulaşmış bir ressamdı.

Şöhret ve servet elde etmek için Paris'e seyahat etti; fakat postempresyonist tarzının o zamanlar revaçta ve moda olan soyut ekspresyonist resimlerle karşılaştırıldığında modası geçmiş olarak kabul edildiğini gördü.

Sahte "Picasso" tablosunun beklenmedik satışıyla, Hory yeni "Picassolar" üretti ve sanat galerilerini hedef almaya başladı. Savaş sonrası yerinden edilmiş Macaristanlı bir aristokrat olduğunu ve ailesinden kalan sanat koleksiyonunu satmaya çalıştığını iddia etti. De Hory'nin bir sonraki kurbanı –Parisli bir sanat galerisi sahibi– 200 dolara üç "Picasso" tablosu satın aldı.

Suç ortaklığı

Kısa süre sonra, onun sanat simsarı, suç ortağı ve yakın arkadaşı olacak Jacques Chamberlain isimli bir adamla tanıştı. Beraber tüm Avrupa'yı dolaşarak sahte sanat eserlerini sattılar. Kazançlarını eşit olarak bölüşmeleri gerekiyorken, Chamberlain paranın çoğunu kendisine alıyordu. Hory bunun farkına varınca ortaklığı sona erdirdi.

Sahteciliğin tespit edilmesi

Sanat eserinin gerçekliğinin tespit edilmesi için en yaygın olarak kullanılan yöntem, eserin belgelenmiş sahiplik geçmişi vasıtasıyladır. Bunun da sahtesi yapılmış olabilir, bu nedenle sanat uzmanları farklı metotlar da kullanırlar.

Tablonun genel stili ve fırça işinin ressam ve zaman aralığıyla uyuşup uyuşmadığını değerlendirmesi için bir sanat tarihçisi çağrılabilir. Tüm resim boyaları tarih boyunca mevcut olmadığı için ayrıca tablodaki boyalar analiz edilir. Bu teknik, Frans Hals'a ait olduğu iddia edilen 17. yüzyıla ait bir tablonun sahte olduğunu çıkarmakla meşhur, çünkü yakanın 1728 yılına kadar mevcut olmayan zinc oksidle boyandığını açıklığa kavuşturmuştu.

Bilim insanları, yapay olarak yaşlandırılıp yaşlandırılmadığını anlamak için tablonun yapıldığı zemini incelerler. Zamanla doğal olarak ortaya çıkması gereken ince çatlakların gerçek olup olmadığını belirlemek için ultraviyole ışıklar ve optik mikroskoplar kullanılır.

X-ray kırılması olarak adlandırılan bir teknik, çoğu zaman gerçek bir şaheserin alameti farikası olan tuvalin birkaç defa kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek için kullanılır.

Elmyr de Hory'nin hayatı, kısa şöhret dönemlerinin galeriler ve kolluk güçleri tarafından yapılan soruşturmalarla noktalandığı bir iniş çıkışlar serisidir.

Kısa süreliğine Brezilya, Rio de Janeiro'ya yerleşen Hory, sahte çalışmalarının satışıyla geçindi ve tekrar kendi eserlerini çizmeye başladı. Ancak, kendi stiliyle yarattığı tablolar sahte tablolardan elde etmeye alıştığı geliri sağlamadı.

Ağustos 1947'de Hory ABD'ye taşındı ve kişisel cazibesini kullanarak Amerikan sanat dünyasının üyelerinin gözüne girmeye çalıştı. Aniden, sahte çalışmalarını yüzlerce galeriye satma fırsatı elde etti. Ayrıca, repertuarını Matisse, Modigliani ve Renoir'ın çalışmalarını içerecek şekilde genişletti.

> Kim kötü bir orijinali iyi bir sahteye tercih eder ki?
> **Elmyr de Hory**

İlk önce güvenlik

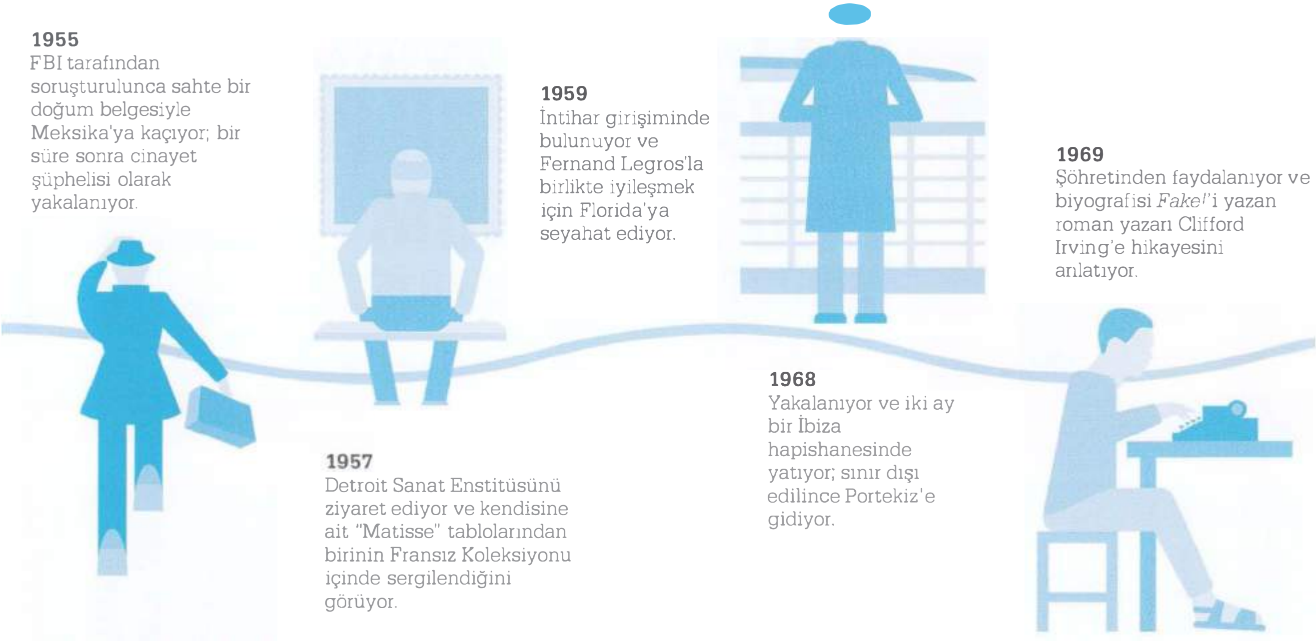
De Hory polisin dikkatini çekmemek için önlemler aldı. Gerçek mesleği hakkında ketum davrandı ve sanat eserlerini sanat koleksiyoncularına ve simsarlarına neden bu kadar ucuz fiyata sattığıyla ilgili mantıklı sebepler uydurdu. Ayrıca sahte çalışmaları kamuoyuna satmama konusunda dikkatli davrandı – sadece sanat dünyasından insanlara.

Buna rağmen 1945 yılında Hory'nin sahte çalışmalarından biri bunu FBI'ya ihbar eden sanat simsarı Joseph Faulkner tarafından ortaya çıkarıldı. Yakalanma korkusuyla Hory Meksika'ya kaçtı. Kısa süre sonra yakalandı –fakat sahtecilikten değil bir İngilizin ölü bulunmasından sonra cinayet şüphelisi olarak. De Hory parasının çoğunu polise sus payı olarak verdi.

Karanlık zamanlar

De Hory o yılın sonlarına doğru ABD'ye döndü, Los Angeles'ta çok fazla ortalıkta görünmeden yaşadı ve kendi çalışmalarını satmaya çalıştı; fakat kısa süre sonra New York'a taşındı. Kimse çalışmalarını talep etmeyince depresyona girdi ve 1959 yılında, 52 yaşındayken intihara kalkıştı.

Hory'nin New York'taki eve taşınma partisine katılan yeni arkadaşı Fernand Legros, iyileşmesi için onu Florida'ya götürdü. İkili kısa süre sonra parasız kaldı, böyle olunca de Hory üç taşbasması resim yaptı ve Legros'u da Hory'nin eski takım elbiselerinden biriyle bunları satması için gönderdi. Başarılı bir plan olduğu ortaya çıktı ve Legros kısa süre sonra Hory'yi her parça için yüzde 40 komisyon karşılığında kendisini işe alması için ikna etti.

Ve böylece 8 yıl sürecek ortaklık başladı.

De Hory ve Legros, Ege Denizi manzaralı güzel bir eve yerleştikleri İspanya'da otonom bir bölge olan İbiza'ya taşındı.

İbiza'dan dünya genelinde sanat simsarlarına sahte sanat eserlerini sattılar.

Şüpheler belirmeye başlıyor

1964'te Hory'nin sahte sanat eserlerinin kalitesi bozulmaya başladı. Sanat simsarları ve uzmanlar şüphelenmeye başladı ve Hory'nin tablolarını satın alan birkaç galeri sahibi Interpol ve FBI'ı uyardı.

1967 yılında, Hory'nin daha fazla tablosunun sahte olduğu ortaya çıkınca kalpazanlık kariyeri aniden sonlandı. Legros 1964 ve 1966 yılları arasında Hory'nin sahte şaheserlerinden 46 tanesini Teksaslı petrol kralı Algur Meadows'a sattı; fakat tabloların sahte olduğunu keşfeden Meadows polisle irtibata geçti.

Legros'un yakalanması için uluslararası tutuklama emri çıkarıldı ve İsviçre'de yakalandı. De Hory kaçmaya başladı fakat Kasım 1967'de orada güvende olduğunu düşünerek İbiza'ya döndü.

Kalıcı miras

Ancak İspanyol yetkililer de Hory'yi soruşturmaya başladı ve homoseksüellik dahil bir dizi suçlamaya maruz kaldı. Ağustos ve Ekim 1968 yılları arasında İbiza'da hapsedildi; bununla birlikte ona iyi davranıldı ve kitap, bir masa sahibi olmasına ve diğer rahatlıkların yanında kendi elbiselerini giymesine izin verildi. Tahliye edildikten sonra Hory adadan bir yıllığına sınır dışı edildi. De Hory Portekiz'e taşındı fakat sonunda İbiza'ya döndü.

Bu arada Fransız polisi onun hakkında bir soruşturma dosyası hazırladı ve sahte sanat eseri ticaretinden dolayı onun iadesini istedi. Yakında iade edileceğini anlayınca aşırı miktarda uyku hapı alarak hayatına son verdi.

Aynı yıl Legros, İsviçre'de şartlı tahliye şartlarına uymadığından saklanmak için gittiği Brezilya tarafından Fransa'ya iade edildi. Legros Fransa'da Meadowları dolandırmaktan dolayı sahtecilik ve dolandırıcılıkla suçlandı. Iki yıl hapis cezasıyla cezalandırıldı ve 1983'te fakir bir şekilde öldü.

De Hory kariyeri boyunca 1.000'den fazla eserle tarihin en büyük sanat eseri sahtecisi olarak biliniyor. Sıradışı hikayesi başarılı biyografisi *Fake*'i (1969) yazan Clifford Irving ve hayatı ve eserleriyle ilgili *F for Fake* adlı belgeseli yapan Orson Welles'in dikkatini çekti.

Hory'nin sahte eserlerinden bazılarının halen keşfedilemediğini ve dünya genelinde galerilerde sergilenmeye devam ettiğini düşünen bazı sanat uzmanları var. ■

BU ÇALMA DEĞİL, ÇÜNKÜ BANA NE VERİLİYORSA ONU ALIYORUM

DORIS PAYNE, 1952–2015

KISACA

YER
ABD, Fransa, Birleşik Krallık, Yunanistan, İsviçre

TEMA
Mücevher hırsızlığı

ÖNCE
1883–85 Efsanevi Rus dolandırıcı Sofia İvanovna Blyuvshtein otel odalarında bir sürü hırsızlık gerçekleştiriyor; sonunda yakalanıyor ve ağır hapis cezasıyla cezalandırılıyor.

SONRA
1991 Yip Kai Fen, Hong Kong sarraflarında beş silahlı soygun gerçekleştiriyor ve 1,1 milyon sterlin değerinde elmas alıp kaçıyor; Mayıs 1996'da arkadan vurulduğu silahlı bir çatışmadan sonra yakalanıyor.

1993 Pembe Panterler olarak bilinen uluslararası bir mücevher hırsızları çetesi bir seri mücevher mağazası soygunun ilkini gerçekleştiriyor; 300 milyon sterlin değerinde altın ve kıymetli taş çalıyorlar.

1952'ye kadar uzanan suç geçmişiyle seksenlerinde olan Doris Payne uluslararası mücevher hırsızı olarak bir kariyer planlamamıştı. Beyaz bir mağaza sahibi tarafından bir kol saatini denemesine izin verildiği için hakaret edildiğinde 13 yaşındaydı; mağazayı terk ettiğinde saatin hâlâ kolunda olduğunu fark etti. Saati iade etti, fakat bu olay, çaldığı şeyle yakayı ele vermeden kaçabileceğini gösterdi.

Doris Payne 10 Ekim 1930 yılında, West Virginia'nın güneyinde Slab Fork'daki bir maden kampında Afro Amerikan bir babanın ve Siyu kabilesine mensup bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Altı çocuğun en küçüğü olarak ırkçılık yapılan Amerika'da büyüdü ve yaşlılara destekli yaşam sağlayan bir tesiste çalışmak için okulu terk etti. Bu onun tek gerçek işi olacaktı.

Başarılı bir hırsız

1952'de, dul ve yirmilerinde iki çocuk annesi olarak üst düzey mücevher mağazalarını soyarak geçimini sağlayabileceğini anladı. Doğal cazibesinden ve çok çeşitli pahalı yüzükler denerken mağaza görevlilerinin dikkatini dağıtmak için el çabukluğundan yararlanarak çok zeki bir *modus operandi* (icra tarzı) geliştirdi.

Doris Payne Ekim 2015'te, 85 yaşındayken tekrar yakalandı. Georgia eyaletinin Atlanta şehrindeki Saks mağazasında bir çift Christian Dior küpe çalarken güvenlik kameralarına yakalandı.

Yüzükleri bir parmağına takıyordu, sonra diğerine ve yüzükleri o kadar dolaştırıp duruyordu ki sonunda satış görevlisi ne denediğini izleyemiyordu. O sırada kesimi, berraklığı veya kaç karat olduğuyla ilgili sorular sorarak daha fazla dikkatinin dağılmasını sağlıyordu.

Payne, kendini debdebeli, zarif tavırlarla takdim ederek, şık elbiseler, özel tasarım ayakkabılar giyerek, halka küpeler takarak ve mükemmel kısa saç tasarımıyla rutinini kusursuzlaştırdı.

Ayrıca Bakınız: Bill Mason 36 ▪ Antwerp Elmas Soygunu 54–55 ▪ Elmas Gerdanlık Olayı 64–65

En büyük yeteneği anlattığı hikayelerle bir dinleyici kitlesini cezbetmesiydi; böylece kurbanı rahatlatıyor ve dikkatini sattığı şeyden başka yere yönlendiriyordu.

Hızlı bir sıvışma

Payne *Town & County* dergisini okuyor, hangi parçaları çalacağını belirlemek için mücevher reklamlarını dikkatlice inceliyordu. Daha sonra Ohio eyaletinin Cleveland şehrinden istediği parçayı çalmak için belirlediği mağazanın bulunduğu yere yolculuk yapıyordu. Rutinini gerçekleştirdikten sonra satış görevlisine satın alıp almayacağını öğle yemeği sırasında düşüneceğini söyleyerek, parmağında yüzükle basit bir şekilde mağazadan ayrılıyordu. Satış görevlileri sürekli olarak, Payne bir taksiyle kaçana kadar hırsızlığın farkına varamıyordu.

Payne daha sonra Ohio'ya dönüyor ve çaldıklarını Cleveland'daki çalıntı mal satan bir yere satıyordu.

Hapis zamanı

Payne dünyayı gezip, mağazaları soyarken 20 takma isim ve dokuz farklı pasaport kullandı. En meşhuru 1974 yılında, Fransa, Monte Carlo'daki Cartier'dan 10,5 karatlık 500.000 dolar değerindeki zümrüt kesimi elmas çaldığı soygundu.

Göz altından kaçma sanatını kusursuzlaştırarak yeteneklerini daha da geliştirdi. Bu beceriyi üç defa gösterdi; Monte Carlo'da korunan bir otel odasından, hasta numarası yaptıktan sonra Teksas'ta bir hastaneden ve en son bir Paris hapishanesinden. En uzun süre hapiste kaldığı yer, 1958'de Marcus Neiman mağazasından 57.000 dolar değerinde elmas bir yüzük çaldığı için 5 yıl hapis cezasıyla cezalandırıldığı Colorado'ydu.

Şartlı tahliye olmuşken Denver'a kaçtı. Payne her zaman kaçma konusunda başarılı değildi ve bir dizi kısa süreli hapis dönemi oldu.

Yaşlı suçlu

Payne 2013 yılında 83 yaşındayken yakalandı. Palm Springs mağazasındaki çalışanları sigortadan 25.000 dolar (20.000 sterlin) aldığını ve kendisini şımartmak istediğini söyleyerek ikna etti. Parmağında 22.000 (17.500 sterlin) dolardan daha değerli bir elmas yüzükle mağazayı terk etti. Hakim birkaç ay hapis cezasına ve tahliyesinden sonra elmas mağazalarından uzak durmasına hükmetti. Payne hükme uymadı ve Ekim 2015'te tekrar yakalandı.

Payne, onu kendi Amerikan rüyasının peşinde koşarken toplumun önyargılarına meydan okuyan bir asi olarak tasvir eden 2014 tarihli *The Life and Crimes of Doris Payne* adlı bir belgeselin konusu oldu. ■

Mağazaya şık giyimli, **zengin bir kadın** gibi giriyor

↓

Elmas yüzüklere göz gezdirmeye başlıyor

↓

Satış görevlisiyle muhabbete başlıyor ve **parçaların çeşitlerini** görmek istiyor

↓

Cazibesini kullanarak satış görevlisine **kaç parça dışarı çıkarttığını** unutturuyor

↓

Mücevheri takmış olarak mağazayı terk ediyor

Meslek hayatı: suçlu

Birkaç suçlu seksenlerinde hâlâ güçlü bir şekilde devam edebiliyor, özellikle bir şöhret oldukları 60 yıllık kazançlı bir kariyerden sonra.

Payne, küçük bir kızken, bir gün gezmek istediği dünya haritasındaki yerlerin üstünde küçük tuz ve un kümeleri oluşturarak babasına dünyayı dolaşmak istediğini söylediğini hatırlıyor. Seçtiği meslek, onu Fransa, İngiltere, İsviçre ve Yunanistan'a götürerek kesinlikle ona bu imkânı sağladı.

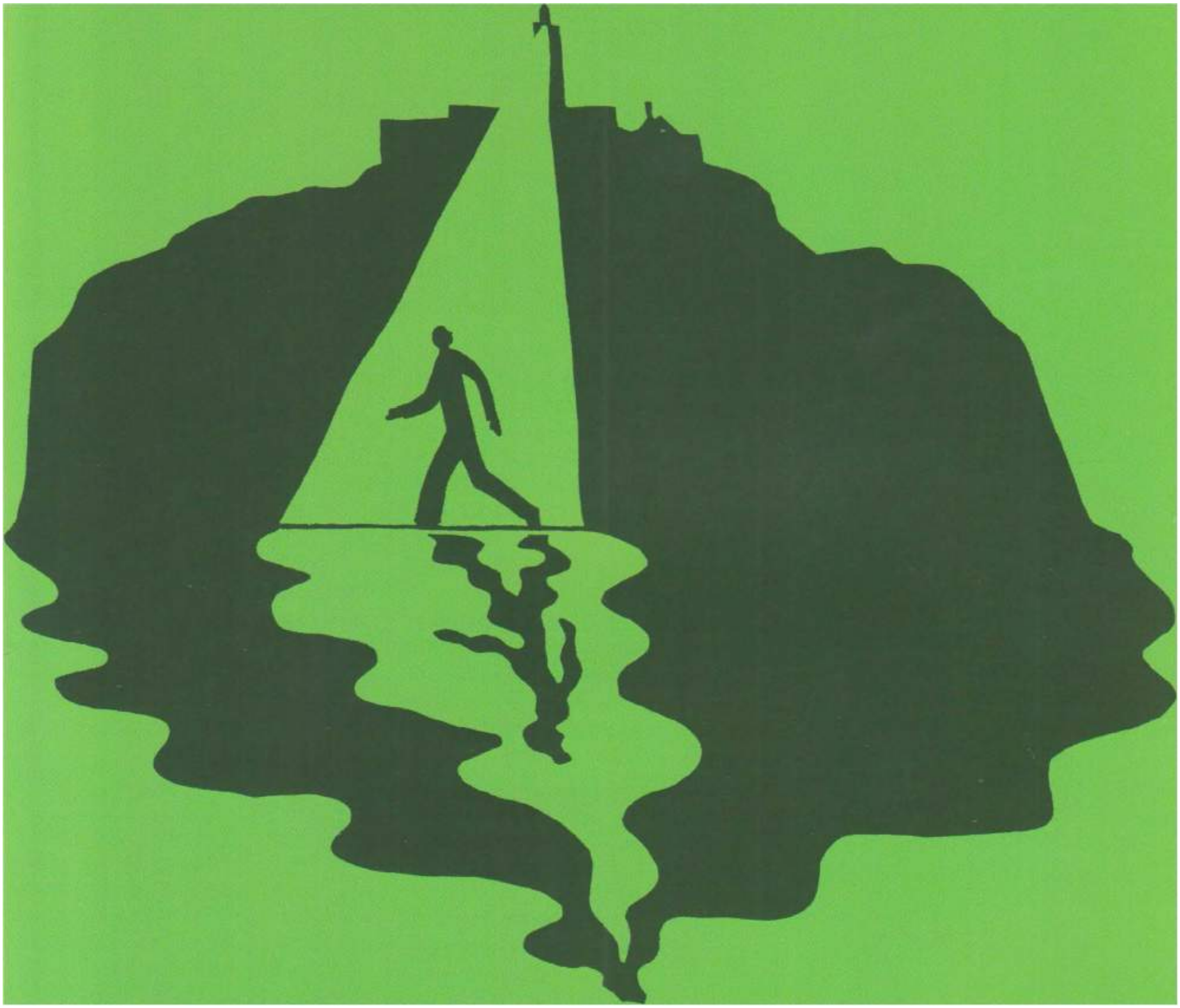
Payne 75 yaşındayken hırsızlığı bırakmaya söz verdi, fakat emeklilik hayatından dönerek 2010 yılında bir palto ve sonraki yıl elmas bir yüzük çaldı.

Payne'nin motivasyonun bir kısmı şüphesiz hırsızlığın ona oldukça lüks bir hayat sağlamasıydı. Bununla birlikte, Payne mağaza sahiplerini aptal yerine koymanın verdiği heyecandan ve çaldıklarıyla kaçmaktan kaynaklanan adrenalin patlamasından da motive oluyor görünüyor. Tek pişmanlık duyduğu anlarının yakalandığı zamanlar olduğunu kabul ediyor. Emeklilik için herhangi bir planı var gibi görünmüyor.

BOTU ŞİŞİRİP ADAYI TERK ETTİLER.

ONDAN SONRA KİMSE NE OLDUĞUNU BİLMİYOR GÖRÜNÜYOR

ALCATRAZ'DAN KAÇIŞ, 11 HAZİRAN 1962

KISACA

YER
San Francisco, California, ABD

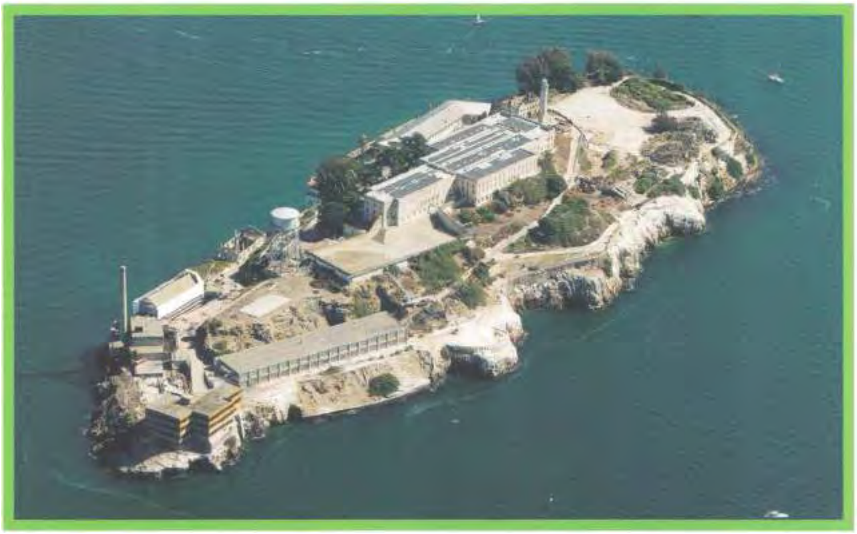
TEMA
Firar

ÖNCE
2 Mart 1935 Altı mahkûm Fransız Guanası'daki sürgün yerinden botla kaçıyor; Parisli René Belbenoît dışında diğerleri yakalanıyor.

SONRA
10 Haziran 1977 Sivil Haklar savunucusu Martin Luther King Jr'ı öldürmekten mahkûm James Earl Ray Tennessee'deki Brushy Mountain Eyalet Hapishanesinden diğer altı mahkûmla birlikte kaçıyor; üç gün sonra hepsi yakalanıyor.

25 Eylül 1983 Kuzey İrlanda'nın Antrim bölgesindeki Maze Hapishanesinden IRA mensubu iki mahkûm içeri sokulan silahlarla gardiyanları rehin alarak ve diğer 36 IRA üyesiyle birlikte İngiltere tarihindeki en büyük firarı gerçekleştirerek kaçıyor.

31 Mayıs 1984 Virginia'daki Mecklenburg Islah merkezinde ölüm hücresinde kalan altı mahkûm gardiyanları etkisiz hale getiriyor, kıyafetlerini alıyor ve blöf yaparak minibüsle kaçıyor.

"Kaya" kıyıdan cesaret kırıcı şekilde 2 km açıkta bulunan 19 hektarlık bir adadır. Konumu, askeri bir üs ve maksimum güvenlikli bir hapishane için onu ideal bir yapmıştır.

11 Haziran 1962'nin ilerleyen saatlerinde üç mahkûm, yüksek güvenlikli Alcatraz Federal Hapishanesinden imkânsız görünen bir firarı gerçeklertiriyor ve basit bir botla sahile ulaşarak suç dünyasına giriyor. Firarilere ne olduğu Amerikan tarihinin en kafa karıştırıcı gizemlerinden biri olarak kalmaya devam ediyor.

Firar yıllardır planlanıyordu ve dört mahkûmu içerecek şekildeydi –Clarence ve John Anglin Kardeşler, Frank Morris ve Allen West– fakat yalnız üçü hücrelerinden kaçmayı başarabildi. Üçlü, 15 metrelik bir borudan aşağıya doğru bir manevra yapmadan önce 9 metre uzunluğundaki bir duvarı tırmandı ve bina çatısının üzerinden karşıya geçti. Ayrıca 2 tane 3,5 metre uzunluğundaki dikenli çevre duvarını tırmandılar. Bütün bunları başarırken yanlarında şişirdikleri ve buzlu suların içine fırlattıkları eğreti bir şişme bot taşıdılar.

> Hücrelerin olduğu yere geri döndüm ve bütün mahkûmlar şöyle bağırıyordu: "kirişi kırdılar! kirişi kırdılar! kirişi kırdılar!"
> **Darwin Coon, Alcatraz Mahkûmu**

Zor görev

Alcatraz benzersiz güvenliği ve San Francisco Körfezinin soğuk suları ve güçlü akıntılarıyla çevrili izole ve yaşanması zor konumuyla kaçılması imkânsız bir yer olarak kabul ediliyordu. Federal bir hapishane olarak 1934'ten 1963'e kadar olan geçmişinde yalnızca bir mahkûm –Paul Scott– canlı olarak kaçmayı başarabilmişti. Aralık 1962'de, "Alcatraz'dan Kaçış"tan altı ay sonra, mutfağın altındaki bir depo penceresinden sürünerek tırmanıp, kıyıya kadar yüzdü.

Baygın olarak ve vücut ısısı nor-

Ayrıca Bakınız: Büyük Tren Soygunu 30–35 ▪ D.B. Cooper 38–43

Clarence Aglin (sağdaki), kardeşi John Anglin (ortadaki) ve Frank Lee Morris'in 1960 ve 1961 tarihleri arasında Alcatraz'a ayrı ayrı gelişleri sırasında çekilmiş sabıka fotoğrafları.

malin altına düşmüş olarak Golden Gate köprüsü yakınlarında bulundu ve hemen yakalandı.

Toplamda, 14 farklı girişimde 36 mahkûm Alcatraz'dan kaçmaya çalıştı. Bunlardan 23'ü yakalandı, altısı vuruldu ve ikisi boğuldu. Beş kişi "boğulmuş varsayıldı" olarak listelendi: Anglin Kardeşler, Morris, Theodore Cole ve Ralph Cole. Cole ve Roe 16 Aralık 1937'de demir parmaklıkları törpüleyerek suya ulaştı, fakat bunu oldukça fırtınalı bir gecede gerçekleştirdiler ve akıntılar özellikle çok tehlikeliydi; bütün bunlar kıyıya canlı olarak ulaşmış olma ihtimallerini oldukça zayıflattı.

Bir zayıflıktan yararlanma

Aralık 1961'de Anglis, West ve Morris kendilerini bitişik hücrelerde buldular ve arkadaş oldular. West'e göre, koridorda atılmış bir testere ağzı bulduktan sonra bir kaçış planı hazırlamaya başladı. Hücrelerinin arka duvarında zayıf bir nokta ararken, atık su kanalının altındaki havalandırma kanalı açıklığının gevşetilebileceğini keşfettiler.

Dörtlü, sırayla elle yaptıkları bir periskopla gardiyanları gözlerken titiz bir şekilde keskiyle çıkış yolunu yonttular. Bilenmiş kaşıklar, bozuk bir elektrikli süpürgenin motorundan yaptıkları uydurma bir matkap dahil hücre duvarlarının her birini komple sökmek için çeşitli ilkel aletler kullandılar. Bu işlerin hepsini günlük müzik saati sırasında yaptılar; mahkûmların bir müzik aletini çalmalarına için verilen bu saatte, dört adamın tünel kazarken çıkardığı ses rahatlıkla gizleniyordu.

Tüneller, hücre katının arkasındaki korumasız donatı koridoruna açılıyordu. Oradan, havalandırma fanından tüydükleri binanın çatısına çıkmak için buhar borusu ve oluğuna tırmandılar. Çatıya saklanan dörtlü tezgâhın son kısmı –adadan kaçış– için geçici bir atölye yaptılar.

Bir neden için bir araya gelme

Geceleyin yaptıkları faaliyetleri gizlemek ve engellenmemek için çimento tozu karışımı kullanarak kukla kafalar yaptılar. Bunlar, sanat araç gereçlerinden elde edilen deri rengi boyalar ve hapishane berberinden temin edilen saçlarla süslendi.

Dört adam kuklaları yastıklara gelecek şekilde ayarlayarak ve nevresimlerin altına elbise ve havlu koyarak vücut görünümü sağlayıp yatak kontrolleri sırasında yakalanmaktan kurtuldular.

Hapishanenin karanlığında uyuyorlarmış gibi görünüyorlardı. Atölyelerinde, dörtlünün hem şişme bot hem de can yeleği yapmak için kullandıkları elliden fazla kauçuk yağmurluk dahil olmak üzere çaldıkları bir sürü aleti montajladılar. Tabaka-

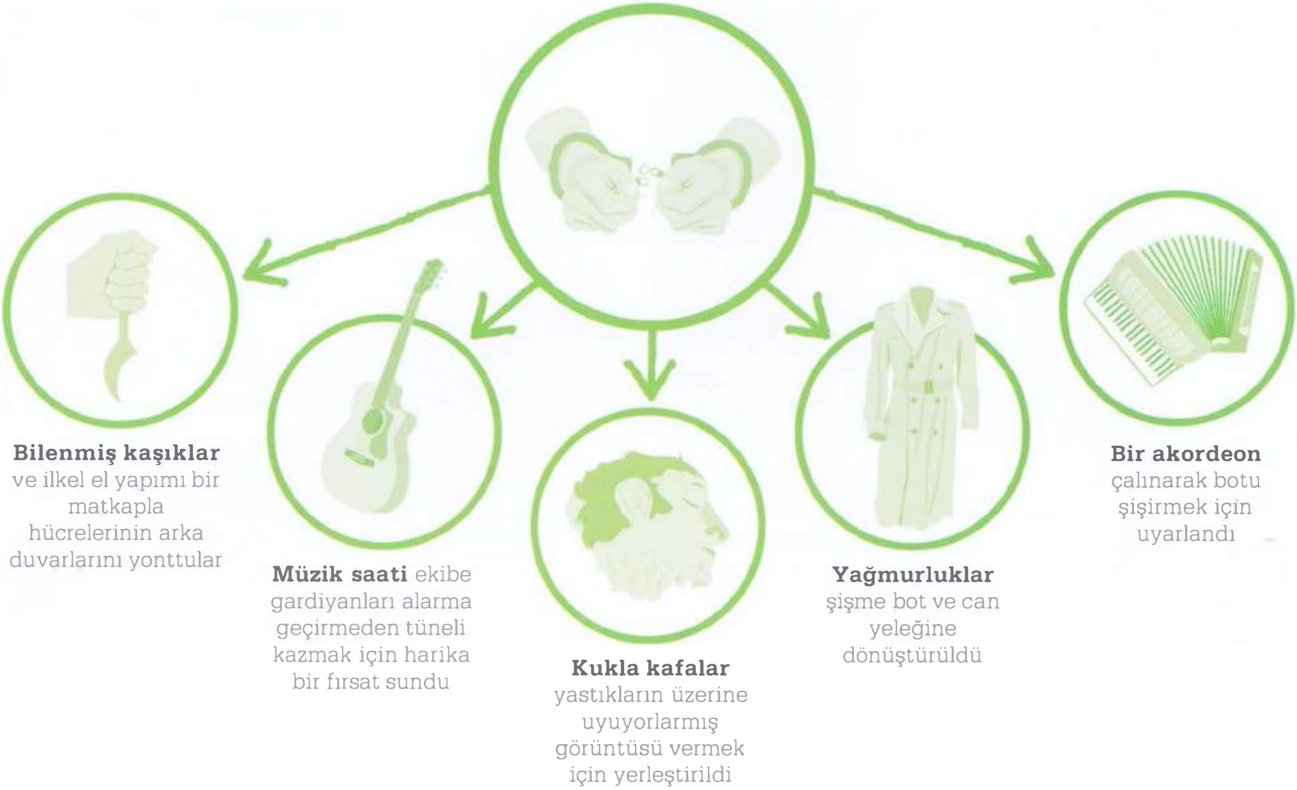
Firariler

John ve Clarence Anglin birlikte banka soymaya 1950'lerde başladı. 1956 yılında yakalandılar ve 15-20 yıl bir federal hapishanede yatmaya mahkûm oldular. Farklı cezaevlerindeki başarısız firar girişimlerinden sonra Alcatraz'a nakledildiler: John 1960'ta ve Clarence 1961'de Alcatraz'a geldi.

Kardeşler, banka soygunundan mahkûm Frank Lee Morris'le aynı hücre bloğuna kondu. Bir yetim olarak yetiştirme yurdunda büyüyen Morris suç hayatına 13 yaşında başlamıştı ve delikanlılığının sonlarına doğru silahlı soygun dahil uzun bir suç kaydı vardı.

Louisiana Eyalet Cezaevinde silahlı banka soygunundan 10 yıldır yatıyorken firar etmişti. Bir yıl sonra, bir ev soygunu sırasında yakalandı ve 1960 yılında Alcatraz'a gönderildi. Oldukça istisna bir IQ'ya sahipti ve sıklıkla bu kaçışın arkasındaki beyin olarak kabul edildi – Alan West, kendisinin bu cüretkâr planın elebaşı olduğunu iddia etmiş olsa da.

Planın beş ana bileşeni

ları dikişlediler ve aletleri su geçirmez yapmak için buhar borusundan gelen ısıyla kaynak yaptılar. Mahkûmlardan birinin akordeonunu çalarak şişme botu şişirmek için tekrar tasarladılar ve ilkel ahşap kürekler yaptılar.

Adam geride kaldı

Hazırlıklar tamamlandıktan sonra, ekip 11 Haziran 1962 gecesi firar etmeye karar verdi. Fakat bir sorun vardı, West'in tünelinin ağzı görünür olmaya başlamıştı, bu nedenle geçici bir çare olarak çimento karşımıyla yamadı; kuruduğunda delik daraldı ve West oradan tırmanamadı.

Zamanla deliği genişletmeyi başardı fakat diğerleri onsuz gittiler. Bu arada diğer üç adam havalandırma borusundan çatıya tırmandılar, istemeyerek gardiyanları alarma geçiren bir gürültü çıktı – fakat daha fazla ses olmadığı için gardiyanlar peşine düşmedi. Üçlü dikenli telleri tırmandı ve şişme botu şişirdiler. Müfettişler adayı saat gece 10'da terk ettiklerini ve üç kilometre uzaktaki Angel Adasına doğru yola çıktıklarını tahmin etti. Ertesi sabah gardiyanlar kukla kafaları bulunca tezgâh ortaya çıkarıldı. Olağanüstü kaçış haberi hapishanede yayılmaya başlayınca mahkûmlar kirişi kırdılar! kirişi kırdılar! diye bağırmaya başladı.

İnsan avı başladı

Sonraki 10 gün, kolluk güçleri tarafından havadan karadan ve sudan geniş bir arama yürütüldü. 14 temmuzda Sahil Güvenlik tarafından, Angel Adasının güney kıyılarının 180 metre açıklarında bir kürek buldu. Bir kayıkçı, Anglin ailesinin fotoğraflarını içeren plastikle kaplanmış bir cüzdan buldu.

21 Haziranda, şişme botun kalıntıları olduğuna inanılan yağmurluk parçaları kumsalda bulundu. Sonraki gün bir hapishane botu derme çatma bir can yeleğini denizden topladı.

Ne insan kalıntıları ne de adamların kaderine dair herhangi bir fiziksel bir kanıt şu ana kadar bulunamadı. FBI müfettişleri, teorik olarak bir veya daha fazla mahkûmun Angel Adasına ulaşmış olmasının mümkün olduğunu, fakat su sıcaklığı ve körfez akıntılarının bunu ol-

Alcatraz Hapishanesinde bir gardiyan donatı koridorunda mahkûmlardan birinin kaçarken yonttuğu duvarın bir parçasını tutuyor. Bu koridordan mahkûmlar hücre bloğunun çatısına çıktılar.

dukça ihtimal dışı hale getirdiği sonucuna vardı.

Firar ortaya çıktıktan sonra, West tezgâhtaki payından dolayı cezalandırılmaması şartıyla müfettişlerle işbirliği yapmayı kabul etti. Müfettişlere karaya vardıklarında elbise ve araba çalmayı planladıklarını anlatarak, tasarlanmış kaçışlarıyla ilgili detaylı bilgi sağladı. FBI soruşturdu fakat firardan sonraki günlerde herhangi bir araç veya giyim mağazası hırsızlığı tespit edemedi. Bu üç firarinin buzlu sularda helak olduğu inançlarını güçlendirdi.

Yeni ipuçları

31 Aralık 1979'da, 17 yıl süren bir soruşturmanın ardından FBI dosyayı kapattı. Resmi bulguları mahkûmların büyük ihtimalle Angel Adasına ulaşmaya çalışırken soğuk sularda boğulduğu şeklindeydi. Dosyayı soruşturmayı devam ettiren ABD Federal Adli Kolluk Gücüne devretti.

> Çocukların bunu gerçekten başardığına inanıyorum. Çocukların bugün hâlâ hayatta olduğuna inanıyorum.
> **Marie Widner**

Ekim 2015 yılında Anglin Ailesi olaya yeni bir soluk kazandırdı. Kaçışlarından üç yıl sonra Anglin kardeşlerin annelerine gönderdiğini iddia ettikleri yılbaşı kartlarını ortaya çıkardılar.

El yazıları uyuştu fakat yazıldıkları tarih tam olarak belirlenemedi. Anglin Ailesi ayrıca kardeşlerin Brezilya'da bir çiftlikten gönderildiğini iddia ettikleri bir fotoğraf ortaya çıkardı. Müteakip *History Channel* araştırması üzerinde çalışan bir adli tıp uzmanı, fotoğrafın Anglin kardeşlerin 1975'te hayatta olduğunu göstermesini çok büyük ihtimal olarak kabul etti.

2015 yılında yayımlanan gizliliği kaldırılmış FBI dosyaları, olayla ilgili kamuoyuna anlatılanın tersine 1965 yılında FBI Direktörü Edgar Hoover'a Anglin Kardeşlerin Brezilya'da saklanıyor olabileceğinin anlatıldığını ifşa etti. Hoover gizli olarak onları araması için ajanlar göndermiş fakat Anglin Kardeşlere ait hiçbir iz bulamamışlardı. Firarilerin kaderiyle ilgili gerçek ne olursa olsun, bu olayın kapanmasına daha çok var. ■

O ZAMAN ERDEM, ERDEMLERİMDEN BİRİ DEĞİLDİ

FRANK ABAGNALE, 1964–69

KISACA

YER
New York, Utah, Louisiana ve Georgia, ABD

TEMA
Düzenbazlık ve çek sahteciliği

ÖNCE
1874 Usta bir kalpazan olan James Ravis düzmece dokümanlar kullanarak Arizona ve New Mexico'da toprak iddiasında bulunuyor, ondan sonra arazi tapularını 5 milyon doların (bugünkü değeriyle 84,7 milyon sterlin) üzerinde satıyor.

SONRA
1992 Pennsylvania'lı usta düzenbaz ve çek kalpazanı Michael Sabo banka dolandırıcılığı, kalpazanlık, büyük hırsızlık ve kimlik hırsızlığından mahkûm edildi.

1998 Eski bir Amerikalı banka yöneticisi olan John Ruffo birden fazla bankayı 350 milyon dolar (280 milyon sterlin) dolandırıyor; yakalanıyor ve 17 yıla makûm ediliyor fakat mahkûmiyet döneminin başladığı gün ortadan kayboluyor.

16 yaşında ve ebeveynlerinin boşanıyor olduğunu öğrendikten hemen sonra, Frank William Abagnale Jr, içinde bir çek defteri de olan eşyalarının olduğu küçük bir çantayla evden ayrıldı ve New York Grand Central Station'a doğru yöneldi. Takip eden altı yılda, FBI dedektiflerini şaşkınlık içinde bırakan dolandırıcılık sanatının ustalıklarını gerçekleştirerek, Abagnale efsanevi bir düzenbaz oldu.

1.80 boylarında ve yirmili yaşlarda gösterirken, Abagnale ehliyetindeki bir haneyi değiştirerek yaşını 26 yaptı ve kurye olarak bir iş buldu. Gelirine sinirlenince karşılıksız çıkan çekler yazmaya başladı. Polis bir kaçak olarak onu aramaya başlayınca, Abagnale Miami'ye kaçtı.

Gökyüzü adamı

Şehirde bir otelin yanından geçerken bir uçuş mürettebatı Abagnale'in dikkatini çekti ve aklına bir fikir geldi: bir pilot gibi davranabilir, dünyayı gezebilir ve asla bir çeki nakde çevirme konusunda sorun yaşamaz. Sonraki gün Pan American Hava Yollarını aradı, satın alma departmanına bağlandı ve kaldığı otelin üniformasını kaybettiğini iddia etti.

Kefaret

Frank Abagnale işlediği suçları telafi etmek için göze çarpan ve azimli bir gayret gösteriyor. Şartlı tahliyesinin bir koşulu olarak 42 yıl önce görevlendirildiği FBI ile işbirliğine devam ediyor ve yaptığı devlet işleriyle ilgili para almayı kabul etmiyor. Abagnale ayrıca üç başkan tarafından yapılan af teklifini "bir kâğıt parçası geçmiş eylemlerimi bağışlamaz, yalnızca eylemlerim yapar" diyerek geri çevirdi. Benzersiz yeteneklerini iyi için kullanarak, Abagnale kişisel ve kurumsal kimlik hırsızlığı, dolandırıcılıktan korunma ve güvenlik konusunda tanınan bir uzman haline geldi. 1976 yılında kendi güvenlik şirketini kurdu ve onun dolandırıcılıkla mücadele programları dünya çapında 14.000 şirket, kolluk gücü ve finansal kurum tarafından uygulandı.

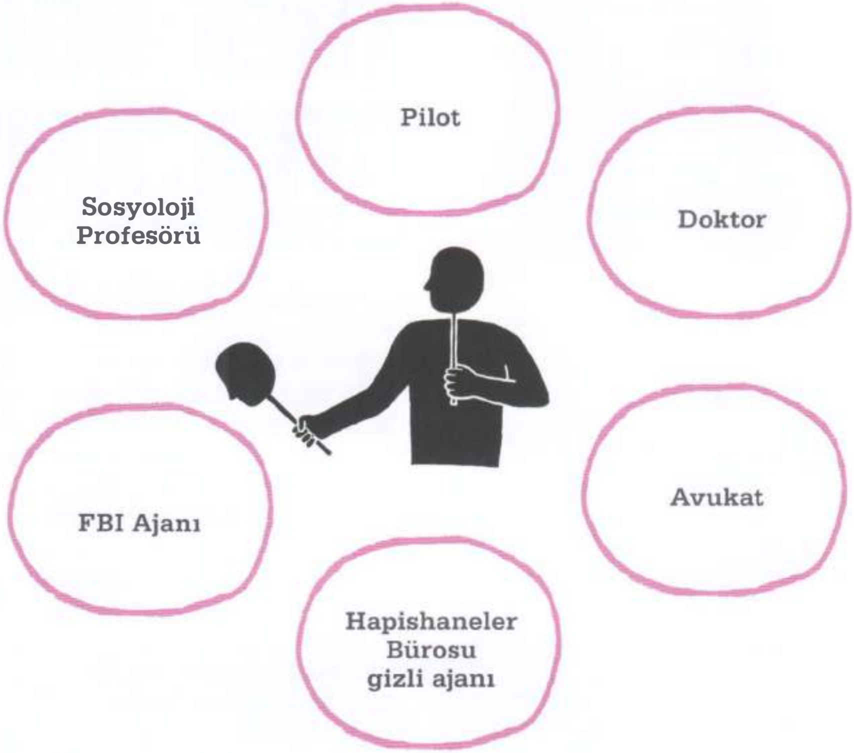
Abagnale daha sonra Joseph Shea'yla –onunla ilgili soruşturmayı yürüten ajan– arkadaş oldu ve 2015 yılında Shea'nın ölümüne kadar çok yakın dost olarak kalmaya devam ettiler.

Ayrıca Bakınız: Eyfel Kulesinin Satışı 68–69 ▪ Clifford Irving 88–89

Tahliyesinden itibaren Frank Abagnale usta bir dolandırıcıdan, sahtekârlık, kalpazanlık ve zimmet konusunda dünyanın en saygı duyulan otoritesine dönüştü.

Frank Abagnale'in "meslekleri"

Onu, ona yeni bir üniforma hazırlayan New York'taki tedarikçilerine yönlendirdiler. Abagnale model bir Pan Am uçağının üzerindeki yapışkan çıkartmalardan bir Pan Am pilot lisansı yaptı ve havayollarının birbirlerinin pilotlarına bedava uçuş sunma politikası sayesinde bunu dünyayı bedava gezmek için kullanabileceğini fark etti.

Kariyer değişiklikleri

Pilot olarak iki yıl geçirdikten sonra Utah'a taşındı, ismini Frank Adams olarak değiştirdi, sahte bir diploma yaptı ve bir sömestr için Brigham Young Üniversitesinde sosyoloji profesörü olarak işe alındı. Bundan sonra, hukuk fakültesine gitmemiş olmasına rağmen Louisiana eyaleti baro sınavını üçüncü girişinde geçmeyi başardı. Louisiana Başsavcılığı şirket hukuku bölümü tarafından yasal danışman olarak işe alındı.

Abagnale, avukatlardan biri kimlik bilgilerini sorgulamaya başlayınca işi bıraktı. Daha sonra Dr. Frank Williams adı altında Georgia hastanesinde çocuk doktoru olarak çalışmaya başladı. Bütün bu süre boyunca sahte çekler ve banka mevduatı koçanları piyasaya sürerek, FBI ajanlarının kendisini takip etmesi için dolaylı olarak izler bıraktı.

Uçuş riski

Abagnale sonunda 1969 yılında Fransa'da yakalandı. Amerika'ya sınır dışı edildi fakat uçaktan kaçarak, Montreal'de tekrar yakalandığı Kanada'ya tüydü. Gizli bir hapishane ajanı kılığına girerek tekrar firar etti ve FBI ajanı taklidi yaparak son anda yakalanmaktan kurtulduğu Washington D.C.'ye kaçtı. İşaretsiz bir polis aracının yanından geçerken şans eseri iki NYPD dedektifi tarafından yakalandı. Abagnale 12 yıl hapis cezasıyla cezalandırıldı fakat hapis döneminin dördüncü yılında cezasının geri kalan kısmında FBI için çalışması şartıyla tahliye edildi.

Abagnale daha sonra dolandırıcılığı önleme ve dolandırıcılıkla mücadele konusunda bankalara danışmanlık veren bir güvenlik şirketi kurdu. 1980 tarihli biyografisi *Sıkıysa Yakala* Steven Spielberg tarafından sinemaya uyarlandı ve 2002 yılından piyasaya sürüldü. ■

BİR YALANLAR TRENİNDEYDİM. ATLAYAMIYORDUM

CLIFFORD IRVING, 1972

KISACA

YER
New York City, ABD

TEMA
Edebi aldatmaca

ÖNCE
1844 *The New York Sun* İrlandalı baloncu Thomas Monck Mason'ın Atlantik Okyanusunu uçarak geçtiğini haber yapıyor, fakat daha sonra bunun Edgar Allan Poe'nun bir aldatmacası olduğu ortaya çıkıyor.

SONRA
1998 Yazar William Boyd, lansman partisinde kitaptan pasajlar okuyan David Bowie'nin de yardımıyla New York sanat dünyasını kandırmak için hayali Amerikalı ressam Nat Fate'in biyografisini piyasaya sürüyor.

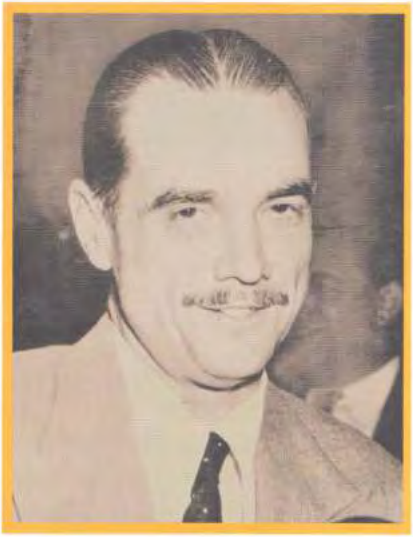
2015 Yazar Laura Harner'ın kitabı *Coming Home Texas* kitabı, *New York Times* en çok satan yazarlarından Becky Mcgraw'ın bir romanından intihal olduğu anlaşılınca satıştan kaldırılıyor.

1972 yılında yazar Clifford Irving Amerikalı yayınevi McGraw-Hill'i, Amerika'nın en zengin ve en seçkin adamlarından biri olan Howard Hughes'un kendisini biyografisini yazması için davet ettiğine ikna ettikten sonra edebi bir sahtekârlık gazetelerin manşetlerini süsledi.

Irving, Hughes'tan olduğunu iddia ettiği, yayınevine kitaplarından birini övmek için Irving'le temasa geçtiğini söyleyen bir mektup uydurdu. Hughes'un kendisine ses bandları ve elyazmaları gönderdiğini ekledi. Yazar, 1958 yılından bu yana inzivada olan Hughes'un medyanın ve polisin dikkatini çekmek istemeyeceği ve kitabın yayımlanmasını engellemeyeceği gerçeğine bel bağlamıştı.

Anlaşmayı yapma

McGraw-Hill editörleri Clifford Irving'i New York'taki ofislerine davet etti ve hem Irving hem de Hughes'un imzalamaları için sözleşme sundular. Yayıncılar Irving'e 100.000 dolar (80 000 sterlin), Hughes'a 400.000 dolar (320.000 sterlin) avans teklif ettiler. El yazılarını tamamlayıp sunana kadar Irving yeniden müzakere etti ve toplam avansı 765.000 dolara çıkardı. Irving'in arkadaşı ve suç ortağı çocuk kitapları yazarı Richard Suskin sözleşme üzerindeki Hughes'un imzasını taklit etti; McGraw-Hill'in sorgulamayacağı kadar gerçeğe yakındı.

Howard Hughes 1930'larda oldukça başarılı oldu fakat daha sonraki hayatında psikolojik problemlerle uğraştı.

Yayıncılar Irving'e, hem Irving hem de Hughes'un söz konusu avansları için çek yolladı. Irving'ın o zamanki eşi Edith H.R. Hughes adına düzenlenmiş çekleri, kısa süre önce "Helga R. Hughes" adıyla açtığı bir İsviçre hesabına yatırdı.

Ayrıca Bakınız: Elmas Gerdanlık Olayı 64–65 ▪ Eyfel Kulesinin Satışı 68–69 ▪ Elmyr de Hory 74–77

> Irving'in tezgâhı işe yaradı çünkü üzerine inşa ettiği temel büyük ölçüde gerçekti.
> ***Time magazine***

İki talih anı

Araştırmaları sırasında Irving ve Suskind'e Hughes'un eski bir yöneticisi hakkında yazar James Phelan'ın kaleme aldığı tamamlanmamış bir müsvedde gösterildi. Phelan, büyük kısmı Irving tarafından yağmalanan ve kendisine ait olduğunu iddia ettiği müsveddenin Irving'e verildiğinden haberdar değildi.

1971 yılının sonlarında Irving tamamlanmış bir müsveddeyi McGraw-Hill'deki editörlerine verdi ve sonraki yıl yayımlamayı planladılar. Bunu öğrenen Hughes'un avukatları müdahale etti ve Irving'in yayıncılarına otobiyografinin gerçekliğiyle ilgili şüphelerini ifade ettiler.

Bir el yazısı firması yazı örneklerini inceledikten ve onların gerçek olduğunu ilan ettikten sonra McGraw-Hill Irving'in arkasında durmaya devam etti.

Kumar geri tepiyor

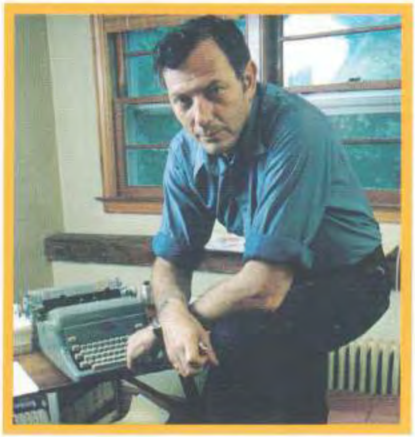
Hughes sonunda, kitabın planlanan piyasaya sürümünden iki ay önce gazetecilerle bir telekonferans gerçekleştirmek için inzivadan çıktı. Kitabın sahte olduğunu söyleyerek alenen suçladı ve McGraw-Hill sözleşmesini feshetti. *Time Magazine* Şubat 1972 sayısında Irving'i "Yılın Dolandırıcısı" ilan etti.

Polis Irving'i soruşturdu ve posta dolandırıcılığı, yalan ifade ve kalpazanlık suçlamalarını tetkik etmek için büyük jüri toplandı.

Irving, Hughes'la ilgili müsveddeleri kaleme alırken kullandığı daktilosuyla birlikte görülüyor. Hikâyesi *Hoax* (1981) adlı filme uyarlandı; Irving danışman olarak işe alındı fakat ortaya çıkan eseri beğenmedi ve isminin jenerikten çıkarılmasını talep etti.

"Postaları kullanma yoluyla dolandırmak için komplo kurma" suçlamasıyla aleyhinde dava açıldı fakat yargılanma yerine suçunu kabul etti, 10.000 dolar para cezası verildi, aldığı avansı geri ödemesine hükmedildi ve bir federal cezaevinde 30 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Edith iki ay, Suskind hırsızlık ve dolandırıcılık suçundan altı ay hapis cezasıyla cezalandırıldı.

Irving'in olağanüstü hikâyesi 1977 yılında yayımlandı ve 2006 yılında bunu film uyarlaması takip etti. ■

Edith Irving bu aldatmacada hayati bir rol oynadı ve Hughes'un çekini yeni açtığı bir banka hesabına yatırırken kimliğini gizlemek için sahte bir ad kullandı.

Aldatma sanatı

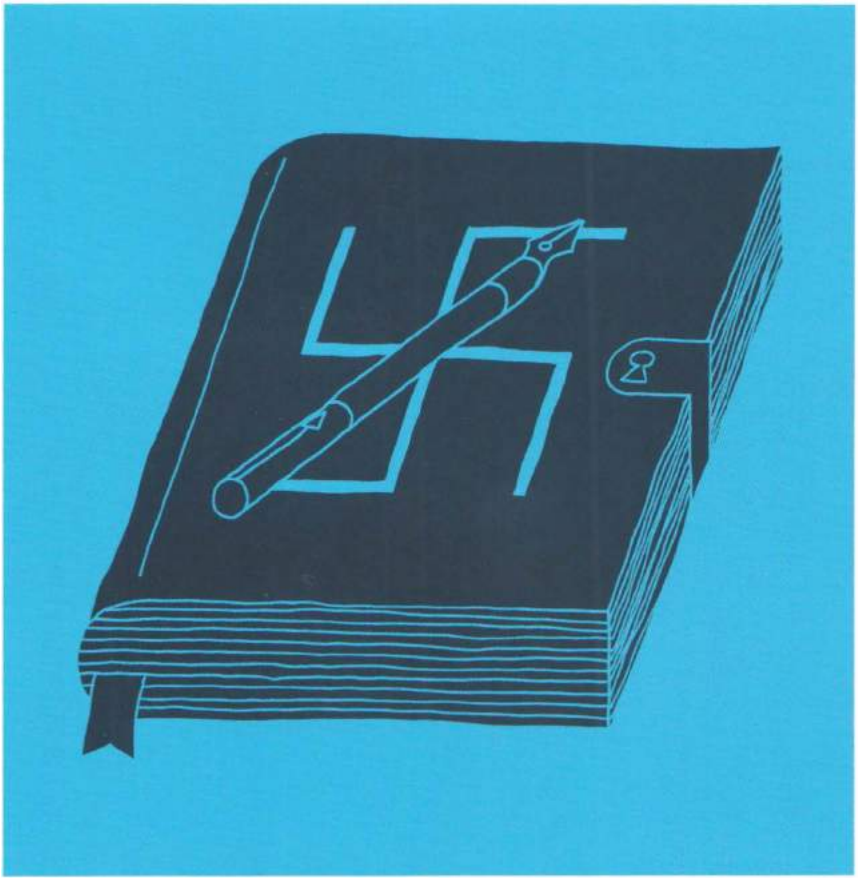
Dalavereciler sıklıkla tezgâhlarının gerçekçi görünmesi için oldukça büyük zorluklara katlanırlar. Clifford Irving yalnızca kitabında röportajları uydurmadı, bunları Suskind'le birlikte canlandırdı, Irving, Hughes'u oynadı ve Suskind de Irving'i.

Irving'in yazar James Phelan'dan yürüttüğü materyal oldukça mantıklıydı çünkü gerçekti ve Hughes'u çok iyi tanıyan birinin tecrübelerine dayanıyordu. Bütün bunlar Irving'in insanı bir kitabı okumaya zorlayan inkâr edilemez edebi yeteneğiyle birleşti – 1969 yılında Elmyr de Hory'nin (bkz. s 74–77) biyografisiyle başarıyı tatmıştı. Zamanlama ayrıca mükemmeldi, çünkü bu eksantrik ve münzevi adamla ilgili hakikatleri öğrenmek için uluslararası bir istek vardı.

Irving daha sonra sırrını ifşa etti: kendi yalanlarına aldanmıştı. Yanlış hesapladığı tek şey Hughes'un kendisiydi, sonunda sessizliğini bozacak ve Irving'i kınayacaktı.

İLK BAŞTA HİTLER'İN HAYATINI TAKLİT ETTİM, FAKAT DAHA SONRA KENDİMİ HİTLER GİBİ HİSSETMEYE BAŞLADIM

KONRAD KUJAU, 1978–84

KISACA

YER
Stuttgart, Almanya

TEMA
Evrakta Sahtecilik

ÖNCE
2 Nisan 1796 William Henry Ireland isimli bir kalpazan, William Shakespeare'in kayıp eseri olduğunu iddia ettiği bir oyunu satıyor.

SONRA
23 Ocak 1987 Amerikalı kalpazan Mark Hoffman, tarihi Mormon evraklarında sahtecilik yaptığını ve iki şahidi öldürdüğünü itiraf edince ömür boyu hapis cezasıyla cezalandırılıyor.

Şubat 2007 İtalyan senatör Marcello Dell'Urti faşist lider Benito Mussolini'nin günlüklerinin yerini bulduğunu iddia ediyor; bunların sahte olduğu daha sonra İtalyan tarihçiler tarafından ortaya çıkarıldı.

Almanya Stuttgart'taki işyerinin arka odasında gizlice çalışarak, Konrad Kujau el yazısıyla eski Alman Gotik hatlarla uzun günlük kayıtları yazdı, kara defterlerin boş sayfalarını doldurdu.

Her bir defteri tamamladıktan sonra, onlara yıpranmış ve eski püskü bir görünüm vermek için üzerlerine çay döktü ve sayfalarını hırpaladı. Sonunda, defteri Emperyal kartal şeklinde kırmızı bir mühür mumu, gerçek bir Nazi belgesinden siyah bir şerit ve Gotik hatları kullanarak altın yazı stiliyle süsledi. Üç yıl boyunca neredeyse her gün çalışıp çabalayarak, Kujau, sözde Nazi diktatörü Adolf Hitler tarafından kaleme alınan 61 ciltlik günlük mey-

Ayrıca Bakınız: Elmyr de Hory 74–77 ▪ Clifford Irving 88–89

Konrad Kujau 1984 yılında Hamburg'taki yargılamasının başlangıcında Hitler Günlüklerinden birini sallıyor.

dana getirdi. Tarihin en meşhur sahteciliklerinden biriydi; daha sonra "Hitler Günlükleri" olarak anılmaya başlandı.

Bir kariyer yaratma

Almanya'da fakir bir ailede büyüyen Kujau uzun zamandır Nazi rejimine kendini kaptırmıştı. Bir kalpazan olarak kariyerine delikanlılık çağlarında Doğu Alman politikacılarının sahte imzalarını satarak başladı.

1967 yılında Stuttgart'ta, Nazi özel eşyalarının sahtelerini yaptığı ve sattığı bir dükkân açtı. Kujau'nun uydurduğu eserleri arasında Hitler'in otobiyografisi *Mein Kampf* kitabının giriş yazısının devamı olduğu gibi, sözde Hitler tarafından kaleme alınan bir opera ve şiirler vardı.

Kujau, Alman araştırmacı haber dergisi *Stern*'den bir muhabir olmasaydı, küçük bir suçlu ve amatör kalpazan olarak kalmış olabilirdi. Gerd Heidemann'ın kariyeri dergide 20 yılı aşkın bir süreden sonra bir çıkmaza girdiği tam o anda, Nazi hatıra koleksiyonunu da içeren Hitler ve Üçüncü Reich'e olan ilgisi onu Kujau'ya götürdü.

Kağıda kaleme sarılma

1978 yılında, haftalarca Hitler'in el yazısını çalıştıktan sonra, tarihi dökümanlar, gazeteler, tıbbi kayıtlar ve kitaplarından yararlanarak Kujau ilk günlüğü kaleme aldı. Berlin'de satın aldığı ucuz defterleri ve kaleminden daha kolay aksın diye suyla seyreltilmiş siyah ve mavi mürekkep karışımını kullandı. O zamanlar kimsenin farkına varmadığı önemli hatalardan biri de Kujau'nun kitabın kapağına yapıştırdığı Hitler'in isminin baş harfleriydi. Yanlışlıkla "A" yerine "F" harfini kullandı, çünkü iki harf de Gotik hatlarda birbirine çok benziyordu.

Aynı yıl Kujau, *Political and Private Notes from January to June 1935* başlıklı ilk Hitler günlüğünü bir koleksiyoncuya sattı. Günlükle-

> Üzülerek belirtmek zorundayım ki, haber atlatmak için şart olan gereklilikler için tarihi doğrulamanın sıradan metotları feda edildi.
> **Hugh Trevor-Roper**

Tarihi bir belgeyi doğrulama

Her tarihi müsvedde, mektup, günlük veya elle yazılmış bir parça olsun benzersizdir. Tarihi belli olmayan tarihi belgelerin gerçekliğini ve yazarını tespit etmek için adli araştırmacılar, tarihi, bilimsel ve biçimsel analizler gerçekleştirirler. Bu uzmanlar, oluşturulduğu dönemi tespit etmek için baskı metodunu, adresini ve posta mührünü incelerler.

Sahteciliklerin çoğu, o zaman henüz mevcut olmayan materyallerin varlığının tespit edilmesiyle ortaya çıkarılır. Kullanılan kağıdın biçimsel analizi de oldukça açıklayıcı olabilir ve araştırmacılar büyütmekten, mürekkebin zamanla ne kadar çürüdüğünü vurgulayan ve belgenin ne zaman yazıldığıyla ilgili ipucu sağlayan moleküler tayf ölçümüne kadar ellerinde olan bir sürü aracı kullanırlar.

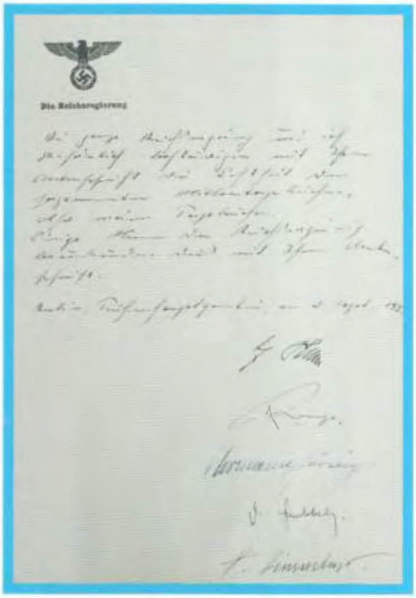
Tarihi bir belgenin yazımında kullanılan bir mürekkebin incelenmesi de, bu dokümanın ne zaman yazıldığı hakkında daha çok bilgi açığa çıkarabilecek olan ne tür aracın –genellikle bir dolma kalem, tüy kalem veya kurşun kalem– kullanıldığını belirleyebilir.

rin 1945'teki bir Nazi uçak kazasından nasıl kurtarıldığı ve yıllarca bir ahırda nasıl saklandığıyla ilgili fantastik fakat oldukça inandırıcı bir hikâye uydurdu.

Anlaşma yapma

1979'un sonunda günlükle ilgili haberler Hitler hatıraları koleksiyoncuları arasında yayılmaya başladı. Ümitsiz bir şekilde atlatma bir haber peşinde olan Heidemann, Doğu Almanya'da saklanmış başka ciltler olduğunu söyleyen Kujau'nun izini buldu. Heidemann bu haberi kendisine bu günlükleri alması için para veren *Stern*'e ulaştırdı.

Heidemann günlüklerin geri kalanı için Kujau'ya 2,5 milyon Alman markı (bugünkü değeri 1,6 milyon sterlin) vaat etti. Kalpazan işe koyuldu ve 60 cilt daha yaptı. 1981 Şubat sonu itibariyle *Stern* günlükler için 1 milyon mark (627.000 sterlin) harcamıştı. Yarısını Kujau'ya gitmişti: hem kalpazan hem de gazeteyi kandırarak Heidemann paranın yarısını almıştı. 12 günlüğün tesliminden sonra, Heidemann *Stern*'e, Doğu Almanya'dan bunları kaçırmanın zorlaştığı için fiyatın yükseldiğini söyledi. Belirli aralıklarla *Stern*'e fiyatın arttığını söyleyerek, Kujau'nun doğrulamasıyla tamamlanan Hitler Günlüklerinin son cildi 2004 yılında Berlin müzayede evi Jeschke, Greve ve Hauff'ta 6.500 avroya (4.000£) satıldı.

Kujau'nun doğrulamasıyla tamamlanan Hitler Günlüklerinin son cildi 2004 yılında Berlin müzayede evi Jeschke, Greve ve Hauff'ta 6.500 avroya (4.000£) satıldı.

Heidemann 1981 yılı boyunca günlükleri almaya devam etti. Sonuçta, Heidemann *Stern*'den 9,3 milyon mark (5,8 milyon sterlin) aldı, Kujau bu rakamın üçte birinden az aldı. Gazeteci bu parayla, bir daire, pahalı arabalar ve daha çok Nazi hatırası satın alarak savurganca yaşadı.

Nisan 1982'de *Stern* yönetimi, Hitler'in el yazısı örneklerini de sağlayarak el yazısı uzmanlarından günlükleri doğrulamalarını istedi. Uzmanların haberi olmadan, onlara verilen örnekler Heidemann'ın Nazi hatıraları koleksiyonundandı ve yine Kujau tarafından uydurulmuştu. Uzmanlar günlüklerin gerçek olduğunu ilan etti. Günlükleri ilk inceleyen tarihçi olan Profesör Hugh Trevor-Roper onları gerçek ilan ederek *Stern* yönetiminin güvenini artırdı, fakat daha sonra bu tarihçinin itibarını oldukça zedeledi.

Nisan 1983'te *Stern*'in günlüklerin varlığıyla ilgili hikâyeyi patlatması, dünya çapında heyecanlı manşetlerin atılmasına yol açtı. Günlükler, Hitler'in son çözümünün Yahudileri katletmek değil sınır dışı etmek olduğunu ortaya çıkarıyordu; bu bazı tarihçilerin Üçüncü Reich tarihinin yeniden yazılması gerektiği yorumunu yapmasına yol açtı.

Şüpheler ortaya çıkıyor

Fakat bazı kayıtların bayağılığı, daha şüpheci tarihçilerin bu belgelerin sahte olduğunu ilan etmesine sebep oldu. Doğruluklarıyla ilgili şüpheler büyüyünce, *Stern* günlükleri analiz etmeleri için Almanya'nın Federal Arşivi uzmanlarından bir komisyon kurdu.

Bu arada *Stern*'in 28 Nisandaki sayısı kamuoyuna günlüklerin ilk görüntüsünü verdi. Ertesi gün Heidemann, Kujau'yla buluştu ve günlüklerin son dört cildini satın aldı. Bir hafta içinde *Stern* yönetimi, adli uzmanların kesin olarak günlüklerin sahte olduğunu belirlediğini öğrendi.

Konrad Kujau

1938 yılında Almanya Löbau'da yoksul şartlarda doğan Kujau beş kardeşten biriydi. 1933 yılında ailesi Nazi Partisine katıldı ve Kujau, Adolf Hitler'i idolleştirerek büyüdü; Hitler'in intiharı ve Nazi Almanyası'nın II. Dünya Savaşındaki yenilgisinden sonra bile devam eden bir saplantı.

1960'larda Kujau, kalpazanlıktan, hırsızlıktan ve bar kavgasından sabıkası olan ufak çaplı bir suçluydu. 1970 yılında Doğu Almanya'daki ailesini ziyaret ederken, kanun yasaklamasına rağmen oradaki birçok insanın Nazi hatıralarına sahip olduğunu gördü. Fırsatı gören Kujau, kara borsadan Nazi parçalarını Batı Almanya'da satmak için satın aldı.

1974 yılı itibariyle evinde büyük miktarda Nazi hatırası koleksiyonu biriktirdiği için karısı Edith yakınmaya başladı, bu nedenle bunları depolamak için Stuttgart'ta bir dükkân kiraladı. Bu andan itibaren detaylar ekleyerek koleksiyonundaki parçaların değerini artırdı. Zamanla daha da hırslandı ve sahte Hitler müsveddeleri yapmaya başladı.

Günlükler savaş sonrası mürekkep, kâğıt, yapıştırıcı ve ciltlemeyle yapılmıştı. Ultraviyole ışık, kâğıtta, 1945'te var olmayan bir floresan unsur gösterdi. Günlüklerden birinin cildi 1953 yılına kadar üretilmemiş olan polyester ve elyaf içeriyordu.

Stern ulaştıkları bulgularla ilgili kendi açıklamasını yapmadan önce, Alman hükümeti devreye girdi ve günlüklerin kesinlikle sahte olduğunu ilan etti. *Stern* yönetimi Heidemann'dan kaynağını açıklamasını istedi ve o da açıkladı.

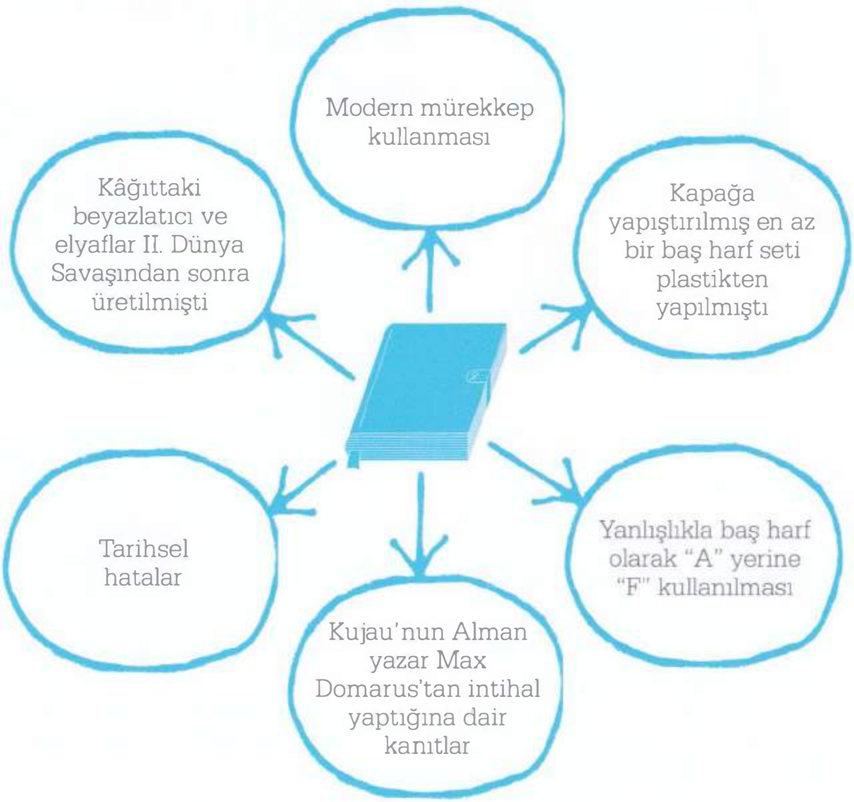
Çöküş

O zaman kadar, Kujau ve karısı Avusturya'ya kaçmıştı. Heidemann'ın kendisine kazık attığını öğrenince, kalpazan polise teslim oldu. Heidemann'ın kendisinden para saklamasının acısıyla, gazetecinin günlüğün sahte olduğunu bildiğini iddia etti.

21 Ağustos 1984'te Heidemann ve Kujau, *Stern*'i 9,3 milyon mark dolandırmaktan dolayı mahkeme karşısına çıktı. Mahkeme sırasında her iki adam birbirini suçladı. 1984 yılında Heidemann dört yıl ve sekiz ay, Kujau dört yıl ve altı ay hapis cezasına çarptırıldı.

Kujau 1987 yılında tahliye olunca kötü şöhretini benimsedi. Meşhur sanat eserlerinin taklitlerini yapan ve satan bir pazar kurdu ve 2000 yılında 62 yaşındayken kanserden ölene kadar televizyonda ufak çaplı bir ünlü haline geldi. Heidemann da 1987 yılında tahliye oldu fakat bir daha gazeteci olarak çalışamadı. Bu skandal *Stern*'e oldukça zarar verdi. Bir zamanların övülen gazetesi sorumsuz gazeteciliği nedeniyle rezil oldu. ■

Günlüklerin sahte olduğuna dair altı ipucu

Yetenekli bir ressam olan Kujau tahliyesinden sonra diğer ressamların stiliyle eserler yaratmaya ve "gerçek Kujau taklitleri" olarak satmaya başladı.

EĞER BU AT DEĞİŞTİRİLMEMİŞSE BEN DE BURADA DEĞİLİM

FINE COTTON SKANDALI, 18 AĞUSTOS 1984

KISACA

YER
Brisbane, Queensland, Avustralya

TEMA
Bahis dolandırıcılığı

ÖNCE
1844 Üç yaşındaki atlar için düzenlenen Epsom Derbisini, Running Rein adıyla yarışa sokulan dört yaşındaki Maccabeus kazandı; zanlı Levi Goldman Fransa'ya kaçıyor.

16 Ağustos 1953 Aynı lekelere sahip iki Fransız atı İngiltere Bath'taki Spelling Spa bahislerinde değiştirilir. Olaya karışan dört kişiye dokuz aydan üç yıla kadar değişen cezalar verilir.

SONRA
1 Mart 2007 Avustralyalı yarış jokeyi Chris Munce yarış tüyoları karşılığında rüşvet almakla suçlanır ve yirmi ay hapis cezası alır.

18 Ağustos 1984 yılında, Brisbane'daki Eagle Farrn yarış pistinde koşulan Commerce Engelli Acemi at yarışlarından önceki akşam at eğiticisi Hayden Haitana ve işadamı John Gillespie yedi yaşındaki şampiyon ata beyaz boya ve kahverengi saç boyası uyguladı. Acemi olmadığından, şampiyon at yarış için uygun değildi fakat Haitana, Gillespie ve işadamı Robert North dahil örgütün diğer üyeleri şampiyon atlarını –"ring-in" (at değiştirme) denilen illegal bir uygulamayla– uygun bir koşucuyla değiştirmeyi planladılar.

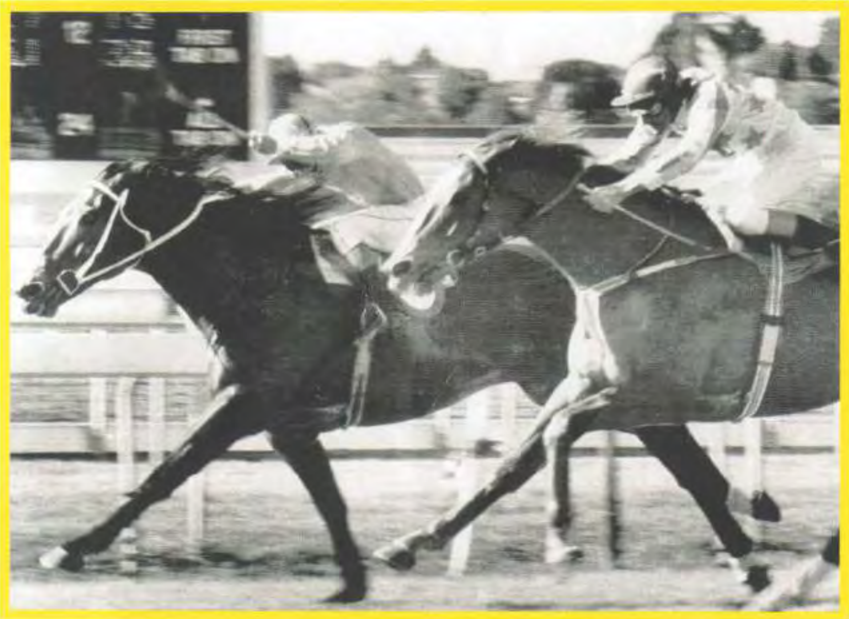
Fine Cotton adıyla yarışan yedek at yarışa yavaş başladı fakat kısa sürede tempoyu artırdı, virajdan dört nala hızlıca döndü ve favori Harbour Gold'u son düzlükte kıl payı geçti. Fakat yarış biter bitmez yarış temsilcisi Fine Cotton'un bacaklarından damlayan beyaz boyayı fark etti. Bitiş çizgisini geçmesinin üzerinden yarım saat bile geçmeden at diskalifiye edildi ve bütün bahis kaybedildi.

Acil durum yedeği

Fine Cotton'un yarışı 90 saniyeden az sürdü fakat bütün tezgâh aylar öncesinden başlamıştı. Hücre arkadaşları –yasadışı at yarışı kumar oynama geçmişi olan– John Gillespie ve Haitana'nın bir akrabası zamanlarını muhtemel bir at yarışı sahtekârlığını tartışarak geçirdi. Gillespie tahliye olduktan sonra Sydney'den 10.000 Avustralya dolarına (5.880 sterlin) Dashing Solitaire adında hızlı bir galopçu satın aldı. Daha sonra daha yavaş bir benzerlik için yarış parkurunda koşturdu.

Hayden Haitana gerçek Fine Cotton'la görülüyor. Haitana, bahis dolandırıcılığındaki payından dolayı ömür boyu spordan men edildi fakat yasağı 2013 yılında kaldırıldı.

Ayrıca bakınız: Tichborne Davacısı 177

Fine Cotton kıl payı kazandıktan sonra, görevliler kısa sürede atın değiştirildğini anladı ve atı diskalifiye ettiler.

> Dışarıdan biri olduğum ve kazanmak zorunda olduğum için beni yuhaladıklarını düşündüm.
> **Gus Philpot**

2.000 dolara (1.175 sterlin) aldığı formsuz Fine Cotton'ı seçti ve antrenörü olarak Hayden Haitana'yı işe aldı.

Yarıştan günler önce, Dashing Solitaire yaralanınca örgüt felaket bir yenilgi yaşadı. Bu noktada Gillespie söz konusu tezgâha oldukça ciddi yatırım yaptı ve umutsuzca başarıya muhtaçtı. Bu nedenle Bold Personality adlı at için 20.000 dolar ödedi –ödemeyi daha sonra dönecek bir çekle yaptı. Fakat bir sıkıntı vardı: At Fine Cotton'a hiç benzemiyordu. Bold Personality daha açık renkliydi ve alnında beyaz bir leke vardı. Bu nedenle yarıştan önceki gece Gillespie ve Haitana, Fine Cotton'a benzemesi için gizlice saç boyası ve boya uyguladı.

Favori kazanacak

Fine Cotton kulvara adım atınca bahisler şüpheli bir şekilde arttı. At başladığında 33-1 olan bahisler kısa süre sonra dramatik bir şekilde 7-2 şeklinde değişti.

Polis zanlılar için insan avı başlattı fakat o zamana kadar Haitana kaçmıştı. Kısa süre sonra yakalandı fakat 6 ay hapisle cezalandırıldı ve ömür boyu yarış pistlerinden men edildi. Gillespie dahil diğer altısı ayrıca men edildi. Atın masum jokeyi Gus Philpot aklandı.

Ring-in (at değiştirme) spor tarihindeki en kötü şöhretli dolandırıcılıklardan biri haline geldi. Benzer tezgâhlarla mücadele etmek için, yarış atları şimdi mikroçipler vasıtasıyla tanımlanıyor. ■

"Kralların Sporu"nda hile yapmak

Ring-in (at değiştirme) sahtekârların at yarışında yasadışı para kazanmak için kullandıkları tek metot değildir. Muhtemelen en çok bilinen dolap, stratejik olarak büyük bahisler oynayarak bahis oranlarını düzenlemektir. Bahisçiler şimdi bahis kalıplarını yakından izleyerek herhangi bir şüpheli hareketi tespit etmeye çalışıyor. Üçkâğıtçılar sahte kazanan biletler yapacak kadar ileri gittiler fakat günümüz teknolojisi bunun başarılı olmasını çok zor hale getirdi. Hilelerin büyük kısmı korkulukların diğer tarafında, gizli anlaşmalarla veya atlara steroid ve ağrı kesici ilaçlar vererek yarış sonuçlarını değiştirmeye çalışan ahlaksız eğiticiler, jokeyler, at sahipleriyle oluyor. Ancak düzenli doping kontrolleri bunu da oldukça zor hale getirmiştir. Sahtekâr eğiticiler ve jokeyler atlara "uyarıcı" denilen yasadışı aletlerle elektroşok vererek daha hızlı koşmaya zorluyor.

BEYAZ Y
SUÇLUL

YAKA
AR

1720

Fransa'nın ulusal borcunu yapılandıran Mississippi Şirketinin değerinde keskin düşüş Fransa'da **çok büyük bir finansal krize** neden oluyor.

1869

Spekülatörler James Fisk ve Jay Gould, ekonomiyi tehlikeye atacak şekilde **ABD altın piyasasını manüple ediyor.**

1920

ABD'de Charles Ponzi tarafından planlanan **hileli yatırım tezgâhının** çöküşü yüzlerce yatırımcının tasarruflarını kaybetmesine neden oluyor.

1921–22

Teapot Dome skandalında, ABD İçişleri Bakanı Albert Bacon Fall **rüşvet karşılığında petrol rezervlerini kiralıyor.**

1984

Hindistan'da, Bopal'deki Amerikalı Union Carbide fabrikasından sızan kimyasallar binlerce kişiyi öldürüyor ve CEO'sunun **adam öldürmeyle suçlanmasına** neden oluyor.

1990

Londra'da hırsızlar tefeci John Goddard'ı **bıçak zoruyla soyuyor** ve 292 milyon sterlin (bugünkü değeri 390 milyon sterlin) değerinde bonoyu zorla alıyor.

Beyaz yaka suçlular esasen diğer yasadışı faaliyetlerden farklıdır. Bir işverenden gizlice para hortumlayan bunu örtmek için daha sonra muhasebe kayıtlarıyla oynayan bir muhasebeci genellikle şirkette güvenilir bir pozisyonda bulunan vasıflı bir meslek mensubudur. Her zaman mali açıdan motive olmuş olan beyaz yaka suçlular, her türlü dolandırıcılık, içeriden öğrenenler ticareti ve zimmete para geçirmeyi içerir.

Beyaz yaka suçunun ortaya çıkması genellikle ayları hatta yılları alır. Halktan birisi, kriminologların "mavi yaka" suçları olarak sınıflandırdığı ve çoğunlukla düşük kazançlar için fiziksel çabalar içeren cinayet, hırsızlık ya da gasp gibi bir suça tanık olduğunda, bir suçun gerçekleştiğini hemen anlar. Bununla birlikte, bilgisayarın tuşlarına basarak suç işleyen bir kişi dikkat çekmez, çünkü bu kişi toplumun suçlu stereotipine uymaz

Beyaz yaka suçunun tespit edilmesi de zordur çünkü genellikle karmaşıktır ve bu nedenle anlaşılması zordur. Uzmanlaşmış bilgi olmadan, deneyimli bir araştırmacının bile şüpheli bir şeyi fark etmesi pek mümkün değildir. Bu nedenle, mavi yaka muadiline göre daha yaygın olabilir.

Toplum üzerindeki etkisi

Ekonomik açıdan, beyaz yaka suçu bireysel, kurumsal hatta ulusal düzeyde yıkıcı olabilir. Dolandırıcı Bernie Madoff'un verdiği maddi zarar her kesimden ABD vatandaşını etkiledi. Daha önemlisi, ekonomik yıkımın etkisi, basit bir şekilde para kaybetmenin ötesine ulaşabilir. Mortgage hileleri, yatırım dolandırıcılıkları, rüşvet ve etik olmayan ticari uygulamaların kısmen zemin hazırladığı ve önemli ölçüde ağırlaşmasına yol açtığı 2008 finansal krizinden sonra Oxford Üniversitesi tarafından yürütülen araştırmaya göre, tahmini olarak 10.000 Amerikalı ve Avrupalı intihar etti. ABD ekonomisi ve birçok Avrupa ülkesinin ekonomisi hââ iyileşmek için mücadele ediyor.

Psikopatik Kontrol Listesi olarak bilinen teşhis aracının geliştiricisi olan adli psikolog Dr. Robert Hare, bir zamanlar, cezaevlerinden ziyade Wall Street'te araştırmasını yapması gerektiğini söylemişti. Seri katillerin nispi etkileri sorulduğunda, beyaz yaka suçluları toplumları yok ederken, seri katillerin aileleri perişan ettiğini söylemişti.

Bununla birlikte, beyaz yaka suçluların cezalandırılmasında, şid-

2001
ABD enerji şirketi Enron'daki devasa ve **sistematik muhasebe sahtekârlığı** ortaya çıkıyor.

2007–08
Fransa'da **hilekâr tacir** Jéróme Kervile, Société Générale Bankasında yetkisiz işlemler gerçekleştiriyor ve neredeyse bankayı çökertiyor.

2008
ABD yetkilileri Alman mühendislik devi Siemens'i **deniz aşırı sözleşmeler yapmak için rüşvet** verdiği için cezalandırıyor.

2008
Wall Street yatırım danışmanı Bernie Madoff'un Ponzi dalaveresi çöküyor ve **binlerce insanı iflas ettiriyor.**

2013
Rus **kötü amaçlı yazılım geliştiricisi** Aleksandr Panin online banka hesaplarından milyonlarca dolar çaldığı için yakalanıyor.

2015
ABD Çevre Koruma Ajansı, Alman araba üreticisi Volkswagen'in **emisyon hilesini ortaya çıkarıyor.**

det suçlarına kıyasla daha hoşgörülü davranılmaktadır.

Suçlamayı paylaştırma

Kriminologlar beyaz yaka suçunun iki geniş kategorisini şu şekilde tanımlıyorlar: "bireysel" ve "kurumsal" ("yapısal" suç olarak da bilinir).

Bireysel beyaz yaka suçu, siyasi ya da özel bir organizasyon içinde çalışan kişi ya da kişilerin, kurumun bilgisi olmaksızın konumlarından faydalanarak, yasadışı faaliyetleri yoluyla kâr elde etmesiyle oluşur. Kuruluştaki diğer üyelerle, tedarikçilerle ya da müşterilerle işbirliği yapabilirler ancak tüm organizasyondan ziyade yolsuzluk yapan küçük bir çalışan grubudur.

Teapot Dome skandalı olarak da bilinen içişleri bakanıyken 1922'de komplo ve rüşvetten suçlu bulunan Albert Bacon Fall'un durumu bu davranışın tipik bir örneğini oluşturuyor. Enron Skandalı, Siemens Skandalı ve Bhopal Felaketi gibi kurumsal suçlar daha da rahatsız edici. Burada, suçluluk örgütsel bir seviyede bulunuyor, motive ediliyor ve yürürlüğe konuluyor.

Böyle durumlarda bireyler şirketlerinin yaptıkları hatadan yararlanıyor olabilir, ancak daha büyük bir komplo içinde yer alan oyunculardır sadece. Suç eylemi, genellikle bir maliyet-fayda analizinden sonra yönetici seviyesinde başlatılır veya göz yumulur.

Örneğin, yasadışı faaliyetlerden elde edilen kazanç muhtemel cezaların bedelini aşarsa, bazı ahlaksız yöneticiler kanunları çiğnemeyi kusursuz bir şekilde rasyonel bir iş kararı olarak algılayabilir. Şirkette neredeyse herkes yasadışı faaliyetin suç ortağı durumundaysa veya suç hakkında konuşmamak için gizli anlaşma halindeyse, makul şüphenin ötesinde bireysel kusurluluk tesis etmek son derece zor hale gelir –özellikle de şirket başarılı bir savunma avukatı istihdam edebilecek durumdaysa.

Jéróme Kervile vakası gibi davalarda, yasalara saygılı bir şirkette faaliyet gösteren yalnız bir kurt resmi anlatısı, birçok mahfilde kesin bir şüpheyle karşılanmıştır. Organizasyonun üst kısmındaki diğer kişilerin bunu bilmesi gerektiğini iddia eden muhalifler, böyle sistematik suçlardan haberdar olmamalarının işlevsel olarak imkânsız olduğuna inanıyorlar. ■

PARA... ÇOĞU ZAMAN YIĞINLARIN HEZEYANININ BİR SEBEBİ OLMUŞTUR

MİSSİSSİPPİ DALAVERESİ, 1716–20

KISACA

YER
Fransa

TEMA
Finansal balon

ÖNCE
1630'lar Hollanda'da "lale çılgınlığı"nın zirveye ulaştığı dönemde, piyasa bir gecede çökene kadar spekülatörler laleleri muazzam rakamlara alıp satıyor.

1720 İspanyol Amerikası'yla ticaret yapan The British South Sea Şirketi Britanya'nın ulusal borçlarını devralıyor. Fakat şirket ve hisseleri çöküyor ve her sınıftan binlerce insan perişan oluyor.

SONRA
1849 William Thompson, New York City sokaklarında bir seri tezgâhla yabancıları dolandırıyor. Maceraları, bir muhabirin, "Confidence Man" veya kısaca "con man (sahtekâr)" terimini uydurmasına sebep oluyor.

1705'te İskoç ekonomist John Law, kamu borcunu azaltmak ve ekonomiyi canlandırmak amacıyla İskoç bankacılık sistemi için önemli reformlar önerdi. Bu öneriler, kâğıt paranın altın yerine para olarak kullanılmasını da içeriyordu. Law'ın teorisi reddedildi, ancak 1716'da, genç Kral XV. Louis'nin naibi Orléans Dükü iflasın eşiğinde olan Fransa'da bunu denemesi için onu davet etti.

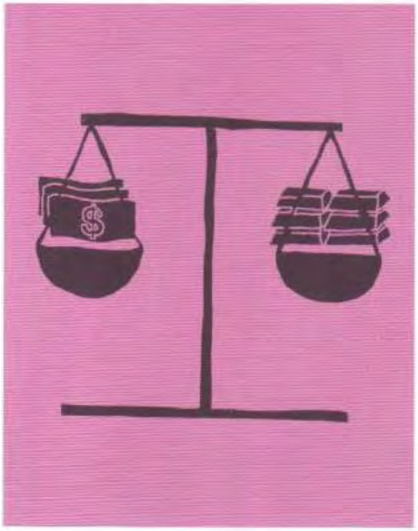
Law, altın ve gümüş mevduatlarını kabul eden ve karşılığında banknot basan bir ulusal banka kurdu. 1717'de, Mississippi Nehri vadisindeki Fransa'nın ABD bölgelerini geliştirme konusunda münhasır haklara sahip bir şirket kurdu; 1719 yılına gelindiğinde, şirket tüm ülkenin sömürge ticaretini kontrol ediyordu.

Daha sonra Fransa'nın borcunu radikal bir şekilde yeniden yapılandıran bir girişimde bulundu. Değerini aşırı derecede abarttığı şirketinin hisselerini, devlet tahvilleri karşılığında satarak "Mississippi Dalaveresi"ni tasarladı.

Yatırımcılar hisseleri satın almak için akın etti ve fiyatları hızlı bir şekilde arttı: Her biri 500 liradan piyasaya sürülen hisseler, bir yıl sonra, 20 kattan daha fazla değerlenmişti. Tahvillerin değeri de artmıştı. Dalavere Avrupa'da müthiş bir spekülasyona yol açmış ve Avrupa genelinde tüm borsalar hızla yükselmişti. Fransız otoriteleri buna para basarak tepki verdiler, fakat bu hiper enflasyona yol açtı ve banknotlar ve menkul kıymetler değer kaybetti. 1720 yılında Mississippi hisselerinin değeri tepetakla oldu ve büyük bir finansal krize yol açtı. Law, 9 yıl sonra sefalet içinde son nefesini vereceği Viyana'ya kaçtı. ■

> Paranın mahiyetinin henüz doğru bir şekilde anlaşılamadığını düşünmek için oldukça iyi sebepler var.
> **John Law**

Ayrıca Bakınız: Charles Ponzi 102–07 ▪ Bernie Madoff 116–21

KAYBETTİĞİN BİR ŞEY YOK, ONURUNU KURTAR

KARA CUMA ALTIN SKANDALI, 1869

KISACA

YER
New York City, ABD

TEMA
Borsa manipülasyonu

ÖNCE
1821–37 İskoç dolandırıcı Gregor MacGregor, Orta Amerika'da "gelişmiş bir koloni" keşfediyor ve buranın hisselerini alması için yatırımcılar buluyor. Yerleşimciler oraya taşınıyor fakat vardıklarında gelişmemiş bir orman şeridinden başka bir şey bulamıyorlar.

SONRA
1986 Wall Street taciri Ivan Boesky, ABD mahkemelerine yasadışı borsa manipülasyonundan ve içerden öğrenenlerin ticaretinden 200 milyon dolar değerinde kişisel servet edindiğini itiraf ediyor.

1992 Harshad Mehta, Bombay Borsasında 740 milyon dolar krediye karşılık garanti olarak sahte banka dekontlarını kullanıyor. Daha sonra, yargılanmaktan kurtulmak için politikacılara rüşvet veriyor.

19. yüzyılın sonlarında Amerika'da finansal piyasalar belirli bir düzene tabi değildi ve "soyguncu baronlar" olarak bilinen bazı insanlar, büyük servetler edinmek için şaibeli işlere giriştiler. 1869'da finansçılar James Fisk ve Jay Gould, piyasaya hakim olmak için gizlice büyük miktarda altın stokladı. Fiyatları yükseltmeyi ve daha sonra muazzam kârlar karşılığında satmayı planladılar. Ancak bir engelle karşı karşıya kaldılar.

James Fisk, Jay Gould'un aksine, fiyatlar Kara Cuma'da düşmeden önce altını satmadı ve yatırımının önemli bir bölümünü kaybetti.

İç Savaş (1861-65) sırasında, Birlik hükümeti altın rezervleri olmaksızın büyük miktarda banknot piyasaya sürmüştü. 1869'da Ulysses S. Grant hükümeti parayı etkili bir şekilde geri almak için piyasaya altın sağladı. Bunu yaparken, hazine altınının değerini de belirledi, rezervlerini sattığında fiyat düştü, elinde tuttuğunda fiyatlar yükseldi. Spekülatörler altın piyasasını manipüle etmeye çalıştığı takdirde, hükümet aynı şeyi yapabilirdi.

Fisk ve Gould, hükümeti altın piyasasından uzak durmasını sağlamak zorundaydı; siyasi nüfuz ve rüşvetle bunu sağladılar. Altın satın aldılar ve fiyatlar yükseldi Ancak Grant, planın farkına vardı ve böylece 24 Eylül 1869'da (daha sonra Kara Cuma olarak anıldı), 4 milyon dolar değerinde (bugünkü 60 milyon sterlin) hazine altınını piyasaya sürdü, şişirilmiş fiyatlar tepetakla oldu ve piyasalar çöktü. Bu arada, Gould, fiyat düşmeden altını gizlice satmıştı. ■

Ayrıca Bakınız: Charles Ponzi 102–07 ▪ Jérôme Kerviel 124–25

ŞU BİLDİK, PAUL'E BORCUNU ÖDEMEK İÇİN PETER'I SOYMA OYUNU

CHARLES PONZI, 1903–20

KISACA

YER
Boston, Massachusetts, ABD

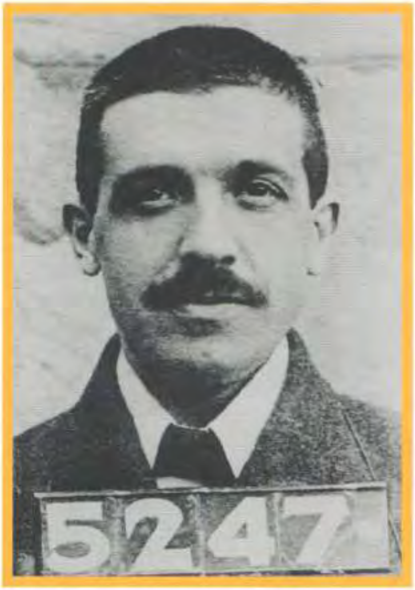
TEMA
Ponzi dalaveresi

ÖNCE
1899 William " Yüzde 520 " Miller, New York'ta bir saadet zinciri kuruyor ve yatırımcıları haftada yüzde 10 faiz sözüyle 1 milyon dolar (bugünkü 19 milyon sterlin) dolandırıyor.

1910 Kendisini Lucien Rivier diye tanıtan bir adam Paris'te bir banka kuruyor ve yaklaşık 6 milyon yatırımcıyı 2 milyon frank (bugünkü değeri 6,5 milyar sterlin) dolandırıyor.

SONRA
2010 Muhbir bir çalışan, Minnesotalı işadamı Tom Petters'ın 3.65 milyar dolarlık (2.5 milyar sterlin) tezgâhını çökertiyor.

1991–2009 Teksaslı Allen Stanford, Antigua merkezli bankası aracılığıyla 7 milyar dolar değerinde (5 milyar sterlin) 20 yıllık bir dolandırıcılık tezgâhı yönetiyor.

Charles Ponzi, 1909 yılında Kanada, Montrael'de kalpazanlık suçlamasıyla yakalandıktan sonra sabıka fotoğrafı için polise gülümsüyor. Birçok takma ismi isminden biri olan Charles P. Bianchi ismini kullanmıştı.

Temmuz 1920'de Charles Ponzi'nin büyük finansal dalaveresi çöküyordu. Yetkililer her hareketini izlerken, panik içindeki yatırımcılar Boston'daki ofisinin dışına toplanmış paralarını geri istiyorlardı. Tezgâhının ayrıntıları Boston gazetelerinin ön sayfalarından taşıyordu. Her zamanki gibi kendine güvenen ve cazibeli Ponzi, hiç istifini bozmuyordu. Özel tasarım kıyafetlerini giymiş bir halde, kızgın yatırımcı kalabalığını gülümsemeyle karşıladı. Sonraki üç gün boyunca, 2 milyon dolardan (bugünkü değeri yaklaşık 15 milyon sterlin) fazla nakit para dağıtarak, kalabalığı sakinleştirdi. Banknotların yanısıra, yatırımcıları endişelenecek bir sebepleri olmadığına ikna ederek kahve ve çörekler dağıttı. Bununla birlikte, Ponzi'nin bu küstah görüntüsü, Massachusetts Bölge Savcısının dikkatini çekti. Ponzi'nin mali kaynakları üzerinde bir denetim yapıldı ve ABD tarihinin en ünlü ve dikkat çekici dolandırıcılıklarından biri ortaya çıktı.

İstekli bir girişimci

Sahtekâr haleflerinden bazılarının aksine, Ponzi çok kötü niyetlerle başlamış görünmüyordu. 1903'te, 21 yaşında bir İtalyan göçmen cebinde sadece 2.50 dolarla (bugün 48 sterlin) Boston'a geldi.

Beş parasız olmasına rağmen, Ponzi azimli bir girişimci ruha sahipti ve kendisi için bir isim yaratmaya can atıyordu. İngilizceyi çabucak kaptı, Amerika'nın doğu kıyılarında seyahatler yaptı, örneğin garson ve çevirmen olarak çalışmak gibi geçici işlerde çalıştı. Ponzi, 1907'de Montreal'e yerleşerek Banka Zarossi'de bir iş buldu ve müdür olana kadar orada çalışmaya devam etti.

İlk suçlar

Çalıştığı banka Ponzi'yi hayal kırıklığı içinde bırakarak başarısız oldu. ABD'ye dönmek için yeterli para sağlamak umuduyla sahte bir çek düzenledi, ancak yakalandı ve Montreal eteklerinde kasvetli bir hapishanede üç yıl yattı. Tahliyesi üzerine ABD'ye döndü, sadece İtalyan göçmenleri ülkeye kaçak sokabilmek için bir Atlanta cezaevinde iki yıl yattı. Şartlardan dolayı mı yoksa karakterinden mi bilinmez, sahtekârlık Ponzi'nin ikinci fıtratı haline geldi.

Ponzi serbest bırakıldıktan sonra Boston'a geri döndü. Bir stenograf olan Rose Maria Gnecoo ile tanıştı ve 1918'de evlendiler. Önümüzdeki birkaç ay boyunca, Ponzi kayınpederinin işleri de dahil olmak üzere çeşitli işlerde çalıştı, fakat hayalinde hep kendi işini kurmak vardı.

Yeni bir girişim, ticaret dergisi ile başarılı olmayı umdu ancak 1919 yılına gelindiğinde bu girişimde başarısızlığa mahkûm görünüyordu.

Bir sonraki ayın ofis kirasını ödeyememeyle karşı karşıya kalınca,-

> Bu ülkeye cebimdeki 2,5 dolar ve umutlarımdaki 1 milyon dolarla geldim ve bu umut beni hiç terk etmedi.
> **Charles Ponzi**

Ayrıca Bakınız: Bernie Madoff 116–21 ▪ Jerome Kerviel 124–25

> O, Amerikan suç kronolojisinde yanlış yönlendirilmiş enerjinin en iyi örneklerinden biridir.
> ***The Washington Post***

tekrar bir çaresizlik gelip çöktü. İşte tam bu zamanlarda Ponzi içinde sıradışı bir belge ile İspanya'dan bir mektup aldı.

Gönderenin adına ve pullu zarflara benzer şekilde, dahili cevap kuponu (IRC) para gibi görünüyordu, ancak aslında uluslararası posta ücretini ön ödeme sistemiydi. Dünyanın çeşitli yerlerinde paraya çevrilebiliyordu ancak sabit fiyatlar, bazı para birimlerinin savaş sonrası dramatik devalüasyonunu yansıtmıyordu. Ponzi, nispeten ucuz oldukları İtalya'dan kuponları satın alıp, ABD'deki daha pahalı pullarla değiştirerek bundan kâr edebileceğini fark etti.

Ponzi'nin kuponları nakde çevirmeye yönelik bir planı olmasa da, yatırdığı her 1 dolar (6 sterlin) için 2,30 dolar (bugün 14 sterlin) kâr elde edebileceğini anladı.

Bir ticari girişiminin potansiyelini farkına varan Ponzi, kredi aldı ve parayı İtalya'daki ailesine geri gönderdi. Onlardan posta kuponları satın almalarını ve ABD'ye, kendisine geri göndermelerini istedi. Anlattığına göre, bazı satışlarından yüzde 400'den fazla kâr elde etti.

Yatırım yaratma

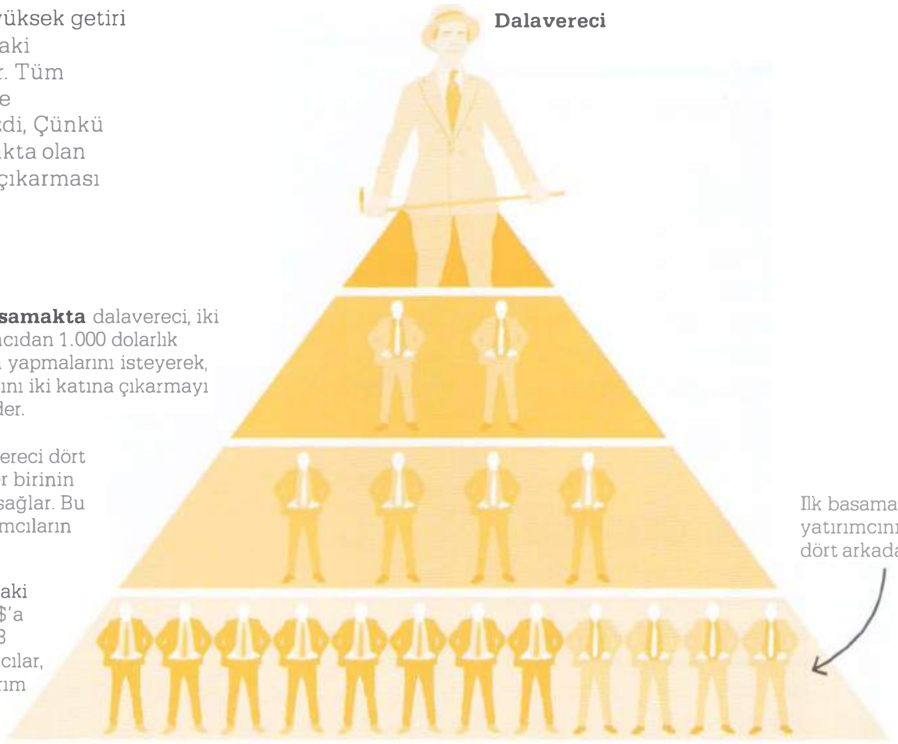
Plan yasadışı değildi –Ponzi daha düşük bir fiyata bir varlık satın alıyordu ve farklı bir pazarda yüksek bir fiyata satıyordu– ancak kuponları nasıl nakde dönüştüreceği konusunda hiçbir fikri yoktu. Korkusuzca, arkadaşlarına ve yatırımcılara 90 gün içinde yatırımlarını iki katına çıkarabileceği sözünü verdi. Posta cevap kuponlarındaki muhteşem getirilerin kâr etmeyi çok basit hale getirdiğini kendinden emin bir şekilde anlattı.

Birçok yatırımcı, vaat edildiği gibi 1.250 dolarlık (bugün 7.725 sterlin) tutarındaki ilk yatırımlar için 750 dolar (bugün 4.635 sterlin) tutarında faiz aldı. Bununla birlikte, bu kazanç IRC (posta cevap kuponu) ticaretinden gelmedi Bunun yerine, Ponzi yeni yatırımcılardan gelen parayı kullanarak ilk yatırımcılarına ödeme yaparken, tüm yatırımcıların kullandığı bu yöntemden haberi olmadı. Ponzi, çabasına bir meşruiyet sağlamak için kendi şirketi Security Exchange Company'yi kurdu. Yarattığı getiriler hakkında dedikodu hızla yayıldı ve ilk yatırımcılara ödenen etkileyici oranların etkisiyle, ilk küçük yatırımcı kitlesi kısa sürede Boston'un seçkin topluluğunu da içine alacak şekilde büyüdü. Başlangıçtan itibaren bir aldatmaca olup olmadığı veya Ponzi'nin kuponları nasıl nakde çevireceğini anladıktan sonra yatırımcılara ödeme yapmaya çalışıp çalışmayacağı belirsiz, ancak Ponzi meşru kazanç elde etmek için herhangi bir çaba göstermedi. Sonunda, IRC'leri satın almaktan vazgeçti ve tüm parayı kendisi için tuttu. Haziran 1920'ye gelindiğinde, Ponzi yaklaşık 7.800 müşteriden 2,5 milyon dolar (bugün 19 milyon sterlin) toplamıştı.

Posta pullarıyla değiştirilebilen Uluslararası Cevap Kuponları tezgâhı için Ponzi'ye ilham kaynağı oldu. Bu özel tasarım Evrensel Posta Birliği tarafından 1906 yılında kabul edildi.

Bir saadet zinciri yatırımcılara yüksek getiri vaat eder; bunların ödemeleri sonraki yatırımcıların yatırımlarıyla yapılır. Tüm saadet zincirleri gibi Ponzi'ninki de matematiksel olarak sürdürülemezdi, Çünkü her basamağın, bir önceki basamakta olan yatırımcı sayısını en az iki katına çıkarması gerekir.

İlk basamakta dalavereci, iki yatırımcıdan 1.000 dolarlık yatırım yapmalarını isteyerek, paralarını iki katına çıkarmayı vaat eder.

İkinci basamakta dalavereci dört yatırımcı daha bulur ve her birinin 1.000$ yatırım yapmasını sağlar. Bu 4.000$ ile ilk turdaki yatırımcıların ödemesini yapar.

Üçüncü basamakta, ikinci basamaktaki yatırımcılara ödeme yapmak için 1.000$'a ihtiyacı vardır ve yatırım yapması için 8 yatırımcı bulur. İlk basamaktaki yatırımcılar, sonuçlardan memnundur, yeniden yatırım yapar ve arkadaşlarına haber verir. Tezgâh büyür ve dalavereci kendisine ödeme yapabilecek duruma gelir.

Masasının çekmeceleri nakit parayla dolup taştı; hatta para çöp kutularında saklandı. Dehasına ikna olan yatırımcılar evlerini ipotek etti ve bütün tasarruflarını Ponzi'ye yatırdı. Çoğu, kârları teklif edildiğinde almadı; bunun yerine servetlerini daha da artırması için ona güvenerek tekrar yatırım yaptılar. Şubat 1920'de Ponzi, yatırım yaptıktan sadece 45 gün sonra müşterilere yüzde 50'lik bir kâr vaat ediyordu. Kısa süre sonra, bu rakam yüzde 100'e yükseltilerek daha fazla yatırım çekilecekti.

Ponzi, parayı kontrol hisselerini satın aldığı Boston'daki Hanover Trust Bank'a yatırdı. Ponzi, sürekli olarak artan nakit akışı ile yeni lüks yaşamın tadını aldı: Lexington'da ısıtılmış havuzlu bir malikâne satın aldı, elmas ağızlıklardan puro içti ve kasabada gezerken kullanmak için onlarca altın kaplı baston satın aldı.

Sorular artıyor

Ponzi, yeni yatırımcılardan toplanan parayı ilk yatırımcılara vaat edilen getirileri ödemek için kullanıp para kazanırken, faaliyetleri muazzam miktarda paralar kaybediyordu. "Paul'a ödemek için Peter'dan ödünç alan" bu tür bir dalavere, sonunda Charles Ponzi'nin adını aldı.

1920 yılının ortalarında, Ponzi günde 250.000 dolar (1,9 milyon sterlin) kazanıyordu, ancak yerel gazeteler bir mobilya satıcısı Ponzi'nin çeklerinin geri döndüğünü açıkça iddia ettiğinde, tezgâhı araştırmaya başladı. *The Boston Post*, Ponzi'nin para makinesiyle ilgili zor sorular soran bir dizi makaleyle karşılık verdi ve Ponzi'nin kendi şirketine yatırım yapmadığına dikkat çekti.

Aynı zamanda, Massachusetts Eyaleti olaya müdahil oldu. Ponzi, eyalet yetkilileri tarafından sorgulanmış olsa da, muhasebe kayıtlarını incelemelerini engelledi – Yetkililerin soruşturması sırasında yatırım kabul etmeme şeklindeki yararlı teklifi şüphelerini hafifletti. Massachusetts Başsavcısı muhasebe defterlerine baktığında, yalnızca yatırımcıların isimlerini taşıyan bir kutu endeks kartı buldu.

Temmuz ayında bir başka darbe geldi: ABD Posta Ofisi, Ponzi'nin uluslararası posta kuponlarında iddia ettiği getirileri sağlayamayacağını doğruladı - dolaşımda onlardan yeterli miktarda yoktu. *The Post* bunu da haber yaptı ve Ponzi, İtalya'da kupon satın alma ve Avrupa'da satma ve tekrar satmayla ilgili bir palavra uydurmadan önce gazeteye karşı dava açtı. Kimseyi ikna edemedi. 2 Ağustos 1920'de gazeteler Ponzi'nin iflas ettiğini ilan etti.

Yatırımcılar çıkınca, Ponzi onlara olan borcunu ödemek için para bulmakta zorlandı.

9 Ağustos civarı ana banka hesabından fazla para çekildi ve bölge

savcısı hesabını dondurdu. Tutuklanmasının yakın olduğunu anlayan Ponzi, 12 Ağustos 1920'de federal yetkililere teslim oldu. 86 münferit posta sahtekârlığıyla suçlandı.

Son yıllar

Ponzi, yatırımcıların yaklaşık 20 milyon dolar (bugün 150 milyon sterlin) civarında parasını kaybetmişti. Bir kısmı ödenirken, Ponzi'nin 7 milyon dolar (bugün 53 milyon sterlin) kadar açığı vardı. Tutuklanması, Hanover Trust da dahil olmak üzere altı büyük devlet bankasının çökmesine neden oldu. Borç verdikleri her 1 dolar için 30 sentin altında para alan birçok yatırımcı mali açıdan felce uğradı. Düşüncesizce hareket eden Ponzi, kefaletle serbest bırakılmasını Florida'ya kaçmak için kullandı; orada paralarına önemli getiri sözü vererek yatırımcılara bataklık sattığı bir başka Ponzi dalaveresi olan "Charpon Land Sendikası"nı faaliyete geçirdi. Ponzi sahtekârlık nedeniyle tutuklandı ve bir yıl hapis cezasına çarptırıldı ancak temyiz üzerine serbest bırakıldı.

New Orleans'ta, saçlarını kazımasına ve kılık değiştirmek için bir bıyık bırakmasına rağmen, tekneyle İtalya'ya kaçmaya çalışırken yakalandı ve asıl hapis cezasını tamamlaması için Boston'a geri gönderildi. 1934'te İtalya'ya sınır dışı edildi, 1948'de öldüğü Brezilya'ya yerleşmeden önce İtalya'da birkaç başarısız tezgâh daha denedi. ■

***The Boston Post*'un** ticari faaliyetlerini sorgulayan bir dizi makale yayınlamasının ardından, 1920 Temmuzunda Charles Ponzi'nin Boston bürosunun önünde geniş bir kalabalık toplanıyor.

Ponzi dalavereleri ekonomiyi nasıl etkiliyor

Ponzi dalavereleri, paraları üretken ve meşru yatırımlardan uzaklaştırarak yatırımcılara ve ekonomiye ciddi finansal zararlar verir. Tezgâh ne kadar büyük olursa, özellikle de büyük bankalar devreye girince o kadar çok zarar verir. Tezgâh ortaya çıktığında, yatırımcılar bu kurumlara olan güvenini kaybedebilir ve tekrar onlara yatırım yapmaya gönülsüz davranır.

Ponzi dalaverelerini keşfetmek ve tasfiye etmek zor olabilir. Çoğu zaman, ne failler ne de tezgâhların kendileri düzenlenmiştir. Düzenlenmiş kurumlarda bile, Ponzi dalavereleri gerçek mahiyetlerini gizlemek için teknik bir dil kullanabilir.

Bir takım finansal kanunları ihlal eden Ponzi dalavereleri, birden fazla düzenleyici kurum tarafından ayrı olarak incelenebilir; bu daha büyük resmin ortaya çıkmasını zorlaştırır. Tezgâha yatırım yapan kurumların finansal önemi, batmasına izin verilmeyecek kadar büyük olduklarını düşünen düzenleyici kurumları araştırma yapmak konusunda gönülsüz olmaya itebilir.

BİR MİLYON DOLARI MAHKÛM EDEMEZSİN

TEAPOT DOME SKANDALI, 1921–22

KISACA

YER
Washington, D.C., ABD

TEMA
Politik yolsuzluk

ÖNCE
1789–1966 New York'ta güçlü demokratik bir politik örgüt olan Tammany Hall'un yozlaşmış liderleri, belediye başkanlığı adaylarının destek ve nüfuzlarını satın almasına izin veriyor.

1912 İngiltere'de liberal hükümetin kıdemli üyeleri, Marconi şirketine kârlı bir sözleşme yapma planları hakkında içeriden bilgi sağlayarak bundan kazanç sağlıyor.

SONRA
1975 ABD Senatosu, Amerikan havacılık şirketi Lockheed Martin'in askeri uçak sözleşmelerini garantilemek için yabancı hükümetlere rüşvet verdiği sonucuna varıyor.

Başkan Richard M. Nixon'ın 1974'te istifa etmesine neden olan yasadışı casusluk operasyonu olan Watergate'e kadar, ABD siyasi skandalları 1920'lerin başında meydana gelen Teapot Dome olayıyla tanımlandı. Çaydanlık veya kubbeyle ilgisi yoktu – bir başkanın yönetimini lekelemeye yetecek bir yolsuzluktu.

20. yüzyılın başlarında, ABD Donanması kömürden akaryakıta dönüyordu. Her zaman yeterli miktarda yakıt temin edilmesini sağlamak için, Başkan William Howard Taft, federal petrol üreten bölgelerin birkaçını donanma petrol rezervleri olarak belirledi - bunların arasında Wyoming'de "Teapot Dome" adı verilen bir toprak parçası da vardı.

Siyaset ve petrol

Taft'tan sonra, kabinesine yenetekli politikacıların ve ahbaplarının bir karışımını atayan Warren G. Harding başkan oldu. Kabine üyeleri arasında içişleri bakanı Albert Bacon Fall da vardı. 1921'de Fall'un baskısı altında Başkan Harding, Teapot Dome petrol sahasının ve Kaliforniya'daki iki petrol alanının denetimini, donanma bakanlığından

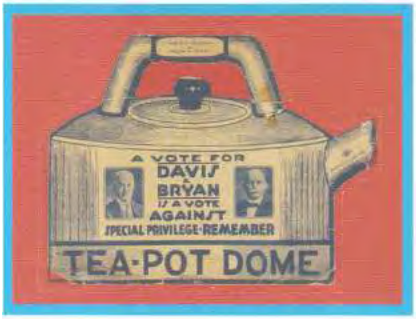
Rüşvet

Rüşvet, tarafsız bir süreç olması gereken bir şey üzerinden gayri meşru bir avantaj elde etmek üzere bir bireyin başka bir tarafla iltimas alışverişinde bulunmasıyla meydana gelir. Hem kurumsal hem de resmi düzeyde gerçekleşebilir.

Bugün bile, kapsamlı rüşvetle ilgili yasalara sahip ülkelerde bile bir şey karşılığında yasadışı tavizler verildiğini kanıtlamak oldukça zor bir iştir. Bu zorluk, lobicilerin siyasetçilere "bağış"ladığı büyük nakit katkılar konusunda büyük tartışmalara yol açmıştır.

Lobiciler, bunun hükümet politikası üzerinde bir etkisi olacağını umuyor, ancak politikadaki nihai değişikliklerin doğrudan yapılan bağışların sonucu olduğunu kanıtlamak nerdeyse imkânsız. Rüşvet soruşturmaları, her iki tarafın da ne alıp vermeyi amaçladıklarını açıkça ifade ettikleri telefon dinlemelerine ya da suçüstü yakalama operasyonlarına dayanmaktadır.

Ayrıca bakınız: Mississippi Dalaveresi 100

"Teapot Dome" siyasi sözlüğün bir parçası, üst düzey yolsuzluğun eşanlamlısı haline geldi. 1924'teki Başkanlık seçimleri sırasında kampanya kartlarına (solda) basıldı.

içişleri bakanlığına devreden bir başkanlık emri yayınladı.

Ardından gizlice ve fiyat teklifi almadan, Mammoth Petrol Şirketi'nden Harry F. Sinclair'e Teapot Dome'un münhasır haklarını verdi. California, San Joaquin Vadisindeki Elk Hills rezervi için Pan American Petrol ve Nakliye Şirketinden Edward Doheny'le benzer bir anlaşma yapıldı. Buna karşılık, Fall, şirketlerden yüz binlerce dolar faizsiz kredi aldı. Bu kiralama ve sözleşmeler teknik olarak yasal olsa da, Fall'un parayı kabul etmesi yasal değildi. Anlaşmalarını gizli tutmaya ve izlerini idari olarak örtmeye çalıştı, ancak ancak New Mexico sığır çiftliğinde ve diğer ticari girişimlerinde bolca para harcıyor olduğu görüldü. Ani refah artışı hakkında şüpheler artmaya başladı.

Skandal patladı

1922'de ABD Senatosu, Fall ile müzakere edilen kiralama ve sözleşmeler hakkında bir soruşturma başlattı ve sahtekârlığı sonunda ortaya çıktı. Başkan Harding kiralamaların ve sözleşmelerin iptal edilmesini emretti ve petrol sahaları kapatıldı. Harding yasadışı anlaşmalara şahsen dahil değildi, fakat skandal ortaya çıktıkça sağlığı kötüleşmeye başladı. 1923'te, Fall'un kanunsuzluklarıyla ilgili tüm ayrıntılar ortaya dökülmeden önce kalp krizinden öldü.

Fall, Elk Hills ve Teapot Dome müzakerelerinde rüşvet almaktan suçlu bulundu. 100 bin dolar (bugün 865.000 sterlin) para cezasına ve bir yıl hapis cezasına çarptırıldı ve ağır bir suçtan hüküm giyen ilk kabine üyesi oldu. Yine de, muhtaç durumda olduğu için para cezası kaldırıldı ve hastalıktan dolayı dokuz ay sonra serbest bırakıldı. Mammoth Petrol ve Pan American Petrol yöneticileri tüm rüşvet ve suç davalarından beraat etti. Harding'in halefi Calvin Coolidge tarafından başlatılan soruşturma, Teapot Dome skandalının Harding'in görev süresince meydana gelen yolsuzluğun pek çok örneğinden biri olduğunu ortaya koydu. İtibarı sonsuza dek zedelenmişti. ■

> Bir kavgada düşmanlarımın hakkından gelebilirim, ama arkadaşlarım, lanet olası arkadaşlarım, beni geceleri volta atmak zorunda bırakıyorlar.
>
> **Başkan Warren G. Harding**

Başkan Harding hükümetinde üst düzey görevlere **birkaç arkadaş atıyor.**

↓

Arkadaşları, **rüşvet ve hükümet kaynaklarını zimmetine** geçirerek onun **güvenine ihanet ediyor.**

↓

İçişleri Bakanı Albert Fall, Teapot Dome dahil **kamu petrol rezervlerini** özel şirketlere **para ve hediyeler** karşılığında kiralıyor.

↓

Albert Fall'un faaliyetlerine ilişkin bir **senato soruşturması** başlıyor, ancak Başkan Harding, komite bulgularını yayınlamadan önce ölüyor.

↓

Harding'in ölümünden sonra düzenlenen bir soruşturma, yönetiminin yolsuzluktan delik deşik olduğunu ortaya çıkarıyor.

VATANDAŞLAR ÖLÜYORDU; SAĞDA, SOLDA VE HER YERDE

BHOPAL FELAKETİ, 1984

KISACA

YER
Bhopal, Madya Pradesh eyaleti, Hindistan

TEMA
Endüstriyel kaza

ÖNCE
1906 Courrières Maden Şirketinin sahibi olduğu Fransız kömür madeninde meydana gelen patlama ve yangın sonucu 1.099 madenci ölüyor.

1932–68 Kimyasal şirketi Chisso Corporation tarafından Japonya'nın Minamata Körfezine bırakılan metil cıva kabuklu deniz ürünlerine bulaşıyor ve yerli halkın zehirlenmesine neden oluyor.

SONRA
31 Temmuz–1 Ağustos 2014 Bakımsız boru hatlarının yol açtığı bir dizi patlama, Tayvan'ın Kaohsiung kentinde 32 kişinin ölümüne neden oluyor.

2 Aralık 1984'te sabahın erken saatlerinde, Hindistan'ın Madya Pradesh eyaletinin Bhopal kentinde faaliyet gösteren ABD firması Union Carbide Corporation'ın (UCC) Hint iştirakine ait bir pestisit fabrikasından 40 ton ölümcül zehirli gaz metil izosiyanat sızdı.

Tesisin çevresindeki kalabalık gecekondu semtinin karşısında süzülen gaz bulutuna yaklaşık yarım milyon insan maruz kaldı.

Kayıplarla ilgili tahminler değişiyor, ancak Madhya Pradesh hükümeti gazın etkisiyle derhal bin kişinin hayatını kaybettiğini ve binlerce insanında kalıcı sakatlıklara maruz kaldığını bildirdi.

Ayrıca bakınız: Siemens Skandalı 126–27 ▪ Volkswagen Emisyon Skandalı 130–31

Aralarında gözleri toksik dumanlardan kurumuş insanların da olduğu binlerce kazazede ilkel bir tedavi için sokaklarda toplandı. Yerel hastaneler ve morglar anında dolup taştı.

Tarihin en büyük sanayi kazasıydı. Bhopal adı, ölüm, şirket ve hükümet kötü idaresi ve ihmal ile eş anlamlı hale geldi.

Uyarı işaretleri

1969'da, kimyasal üreticisi UCC, Madhya Pradesh Eyalet Hükümeti tarafından Asya'da kullanılan bir böcek ilacı olan Sevin'i üretmeleri için onlara kiralanan arazide bir tesis inşa etti. Hindistan hükümeti, faaliyette yüzde 49,1'lik bir mali hisseye sahipti.

Ancak başından itibaren sorunlar vardı. Bhopal şehri, iyi ulaşım altyapısı nedeniyle seçildi, fakat tesisin alanı hafif sanayi ve ticaret amaçlı olarak ayrılmıştı, potansiyel tehlikeleri olan bir endüstri için değil. Ve tesisin, maliyetleri düşürmek ve piyasada rekabet gücünü artırmak için başka yerlerde hazırlanan kimyasalları kullanarak böcek ilacı üretmesi bekleniyordu; tesis, çok daha tehlikeli bir süreç olan hammadde üretimine de başladı.

1980'lerin başında, Hint alt kıtasındaki bereketsiz ürün ve kıtlık, çiftçilerin pestisitlere yatırım yapamayacağı ve talebin buna göre düşeceği anlamına geliyordu. Bhopal tesisi üretimi düşürürken UCC bir alıcı arayışına başladı. Bu arada tesis, ABD tesislerinde sürdürülen standartların çok altında güvenlik ekipmanı ve prosedürlerle çalışmaya devam etti.

> Su, tankta ısı ve basınç oluşturan bir reaksiyona neden oldu, hızlı bir şekilde kimyasal bileşimi, serin gece havasına sızan ölümcül bir gaza dönüştürdü.
>
> **Birleşik Karbür Şirketi**

Hindistan hükümeti güvenlik konularından haberdardı ancak binlerce yerel insanı çalıştıran bir tesisin kapanmasının ekonomik etkileri konusunda endişeliydi.

Sonra 2-3 Aralık 1984 tarihindeki korkunç olaylar meydana geldi. Güçlü bir rüzgar, zehirli gazı tesisten şehre doğru sürükledi; gaz bulutu zemini kapladı ve kurbanlar gazı içlerine çekince boğazları ve gözleri yandı. Çoğu, ağızda kusma ya da köpürmeyle, korkunç bir şekilde öldü. On binlerce korku halindeki insan şehirden kaçmaya çalışırken ortaya kaos çıktı. Madhya Pradesh başbakanı Arjun Singh, seçmenlerini kendi başlarının çaresine bakmak zorunda bırakarak Bhopal'ın dışındaki sarayına kaçmakla suçlandı.

Soruşturma başlıyor

Felaketin haberi UCC'nin ABD'deki genel merkezine ulaştı ve İcra Kurulu Başkanı Warren Anderson, sonrasını yönetmek ve hükümete yardımcı olmak için, bir teknik ekiple Hindistan'a uçtu. Anderson geldiğinde ev hapsine alındı. Teknisyenler gaz sızıntısının nedenini değerlendirmeye başladı ve yerel topluluğa tıbbi malzeme ve teçhizat sağladı. Keşfettikleri şey korkunçtu: sokaklar insan ve hayvan cesetleriyle doluydu.

Anderson, çağrıldığı her davada yargılanmak üzere Hindistan'a dönme sözü verdikten sonra serbest bırakıldı.

Kazadan 10 gün sonra, ABD Kongresinin önüne çıktı şirketinin güvenlik konusundaki taahhüdünü

bildirdi. Benzer bir olayın "tekrarlanmayacağından" emin olmak için harekete geçme sözü verdi. Takip eden aylarda UCC, trajediden etkilenmiş olan çalışanları için 120.000 dolarlık (bugünkü değer 200.000 sterlin) bir yardım fonu kurdu ancak bu bir başarı sağlamadı. Nisan 1985'e kadar, fon 7 milyon dolara yükseltilmişti (bugünkü değer 11.1 milyon sterlin).

Adalet için mücadele

Bhopal felaketine ilişkin müteakip yapılan araştırmalar yıllarca devam etti ve nihai olarak hatalı bir valfın, iç boruları temizlemek için kullanılan 1 ton suya, 40 ton metil izosiyanat karışmasına yol açtığını ortaya çıkardı. Bu, vanayı açılmaya zorlayan kimyasal bir reaksiyona neden oldu ve gazın sızmasına mahal verdi. Araştırmacılar, bunun sabotaj sonucu olduğuna inanıyordu: bir çalışan tankı kurcalamış olmalıydı. İlk başlarda UCC, trajedinin yasal sorumluluğundan kaçınmaya çalıştı, ancak 1989'da Hindistan hükümeti ile mahkeme dışı bir anlaşmaya vardı ve 470 milyon dolar (bugünkü değer 460 milyon sterlin) tazminat ödedi. Bununla birlikte, bazı yorumcular, şirketin, gaza maruz kalmanın uzun vadeli sağlık sonuçlarını ve etkilenen insanların sayısını önemli ölçüde hafife aldığı kanısındaydılar. Hindistan hükümeti ve UCC, 2001 yılında mağdurları tedavi etme amacıyla açılan bir hastane için ödeme yaptı ve 100.000 kişinin masraflarını karşılamak üzere bir sağlık sigortası fonu kurdu. Yine de, kronik hastalardan kurtulanlar ve onların bakmakla yükümlü oldukları kişiler afetten 20 yıl sonra hâlâ tazminat bekliyor. Ve bazı gruplar talepleri dava olarak devam ediyor. Tek bir sabotajcı adı belirlenemediğinden, hem hukuki hem de ceza davaları UCC'ye karşı açılmış ve yıllarca sürmüştür. 2010 yılında, tümü Hindistan vatandaşı UCC'nin yedi eski yöneticisi, ihmalle ölüme neden olmaktan mahkûm edildi. Her biri 2.000 dolar para cezasına ve iki yıl hapis cezasına çarptırıldı. Gaz kaçağı sonucu meydana gelen felaketin boyutu göz önüne alındığında cezalar hafif görünebilir fakat Hint yasalarının izin verdiği maksimum ceza buydu.

> "Tıbbi uzmanlar, gaza maruz kalanlar arasında akciğer kanseri, gebelikte olumsuz sonuçlar ve solunum, nörolojik, psikiyatrik ve oftalmik problemlerin yüksek olduğunu bildiriyor.
> **John Elliott**"

Kamu güvenliği açısından, Bhopal'dan bazı dersler alınmış gibi görünüyor. Kazadan sonraki yıllarda Hindistan hızlı bir sanayileşme sürecine girdi ancak aktivistler, hükümetin endüstriyi regüle etme konusunda yavaş davranarak, ülkedeki vatandaşların sağlığını tehlikeye atmaya devam ettiğini söylüyor. Bhopal benzer olaylardan kaçınmak için önleyici stratejilere, çevre güvenliğine ilişkin uygulanabilir uluslar arası standartlara ve endüstriyel kazalara hazırlığa ihtiyaç olduğunu kanıtladı.

Zehirli bir miras

Bhopal felâketinden onlarca yıl sonra bile, toplam ölü sayısı tahminleri 3.800'den 16.000'e kadar değişiyor. Bununla birlikte, Hint hükümeti şimdi gaza maruz kalmakla ilgili hastalıklardan ölenleri de içine alan 15.000 kişilik bir rakamdan bahsediyor.

Olaydan kurtulan binlerce kazazede, kanser ve nörolojik bağışıklık bozuklukları gibi yaşamayı zorlaştıran koşullarla mücadele etmeye devam ediyor. Tesisin çevresindeki

UCC CEO'su Warren Anderson, Bhopal'deki yetkililer tarafından 1991'de taksirli adam öldürmeyle suçlandı. ABD, Hindistan'da yargılanabilmesi için onu sınır dışı etmeyi reddetti.

Hayatta kalanların kurduğu örgütler ve diğer yerel aktivistler, trajediden sorumlu olanlara daha ağır cezalar verilmesi ve mağdurlara daha fazla tazminat ödenmesi için düzenli olarak protesto gösterileri düzenliyor.

felaketten sonra doğan çok sayıda çocuk zihinsel ve fiziksel bozukluklara maruz kaldı.

İnsan hakları grupları, doğum kusurlarının bölgede, tesis içerisine ve çevresine dökülen tehlikeli atıklardan kaynaklanan yeraltı suyu kirliliği nedeniyle, tesisin açıldığı 1969'dan bu yana gerçekleştiğini iddia ediyor. Bununla birlikte, hükümet böyle bir bağlantıyı teyit etmedi ve doğum kusurlarının zehirli suyun içilmesiyle doğrudan ilişkili olduğunu kanıtlayan hiçbir uzun süreli araştırma yapılmadı.

Devletin duyarsızlığı

Afet sonrasında UCC'nin 27 hektarlık (67 dönüm) fabrikası kapatıldı ancak şirketin 1990'lı yılların başlarına kadar bölgeyi zararlı maddelerden arındırmasına izin verilmedi. Dava devam ederken, metil izosiyanat ceza davasında "delil" olarak değerlendirildi. 2001'de UCC, Bhopal kazası için ısrarlı bir şekilde sorumluluk kabul etmeyi reddeden Dow Chemical Company tarafından devralındı. Dow, hukuk davasının 1989'da çözüldüğünü ve temizleme faaliyetinin sorumluluğunun yanı sıra mağdurlar için devam etmekte olan tıbbi bakım ve tazminat için yeni taleplerin karşılanmasının, 1998'den bu yana bölgenin kontrolünü elinde tutan Madhya Pradesh eyaleti yetkililerinin sorumluluğunda olduğunu ifade etti.

Son yıllarda, Hindistan hükümeti tarafından bu kördüğümün çözümü için çok az şey yapıldı. Ve yerel aktivistler, terk edilmiş tesis üzerindeki zehirli atıkların yakınlarda yaşayan insanlar için ciddi sağlık riski taşıdığından kuşku duymuyorlar; bu nedenle, güvenlik gerekçesiyle hükümetin atıkları ortadan kaldırma ve yakma planlarını reddettiler. Bununla birlikte, 2015 yılında, deneme amaçlı tesisteki atıkların bir kısmı yakıldı ve emisyonların izin verilen sınırlar dahilinde olduğu kabul edildi.■

Robinson Reynolds'a karşı davasında Jüri, sigara devini sigaralarının sağlığa zararlı olduğunu bildiği halde, zararsız olduğu şeklinde etiketlediğine karar verdi.

Kurumsal ihmalkârlık

Genel olarak, kurumsal ihmalkârlık, bir şirketin zarar vermemek için bir üçüncü tarafa verdiği sözü ihlal etmesiyle meydana gelir. Kazayla ya da kasıtlı olarak paradan tasarruf amacıyla yapılmış olsun, bir şirket ihmalkâr bir eylemi ya da eylemsizliği nedeniyle sorumlu tutulur. Hatalı faaliyette rol oynamamış olsa bile, bir iştirakinin ihmali nedeniyle bir ana şirket sorumlu tutulabilir.

Bu hususta çığır açıcı vakalardan biri, 79 yaşındaki Stella Liebeck'in çok sıcak bir kahveyi kucağına dökerek ciddi yanıklara maruz kaldıktan sonra, başarılı bir şekilde 1994'te McDonalds aleyhine açtığı 2,86 milyon dolarlık (bugün 2,5 milyon sterlin) davadır. Bugün, ticari sıcak içeceklerin çoğu uyarı işaretleri taşıyor.

2014'te bir ABD jürisi, 1996'da akciğer kanserinden ölen sigara tiryakisi kocasının ölüm tazminatı için sigara üreticisi RJ Reynolds'a karşı açtığı davada, Cynthia Robinson lehine 23,6 milyar dolar (19 milyar sterlin) cezai tazminat kararı verdi. Şirketin tüketicileri, ürünlerinin bağımlılık yaptığı ve sağlık için zararlı olduğu hususunda bilgilendirmeyerek ihmalkâr davrandığı iddiasında bulundu.

DÜNYANIN EN BÜYÜK GASP OLAYI

LONDRA TAHVİL HIRSIZLIĞI, 2 MAYIS 1990

KISACA

YER
Londra, Birleşik Krallık

TEMA
Tahvil hırsızlığı

ÖNCE
1983 Silahlı bir çete Londra'da bulunan Security Express deposundan 6 milyon sterlin değerinde nakit para çalıyor. Ronnie ve John Knight kardeşler daha sonra bu soygunun beyni olmaktan dolayı mahkûm oluyor.

SONRA
2006 Yedi maskeli adam ellerinde silahlarla, Securitas Cash Management'ın İngiltere, Kent'teki binasına dalıyor, 14 çalışanı bağlıyor ve yalnızca bir saat içinde İngiltere tarihindeki en büyük nakit soygununda 53 milyon sterlin çalıyor.

2007 Irak, Bağdat'ta özel bir bankanın güvenlik görevlileri bankanın kasa dairesinden 282 milyon dolar (yaklaşık 187 milyon sterlin) çalıyor.

Para simsarı Sheppards'ın yanında kurye olarak çalışan 58 yaşındaki John Goddard için, 2 Mayıs 1990'da iş günü her zamanki gibi başladı. İngiltere Bankasını, hamiline yazılı tahvillerle dolu bir çantayla terk etti ve onları teslim etmek için yakındaki bir finans merkezine doğru yola çıktı. Sabah 9:30'da, sessiz bir ara sokakta yürürken, 20'li yaşlarının sonunda bir adam boğazına bıçak dayayarak, çantasını ve cüzdanını aldı ve kaçtı.

> Gizli bir polis olarak hayat: Ölümden ve yok olmaktan her zaman bir falso kadar uzaktasın.
> **Birleşik Krallık gizli ajanı**

Cüretkâr bir soygun

Gaspçı olay yerinden yürüyerek kaçtı ve kalabalık bir metro durağında hızla gözden kayboldu. 301 hamiline yazılı tahvil, 170 hazine bonosu ve her biri 1 milyon sterlin tutarındaki bankalara ve yapı kooperatiflerine ait 131 adet mevduat sertifikasıyla kaçtı. Gaspçının vurgunu toplamda 292 milyon sterlin değerinde muazzam bir rakamdı.

Bank of England tahvillerin seri numaralarını finansal kuruluşlara bildiren global bir uyarı yayımladı. Ertesi gün basın, soygunu bağlantıları olmaksızın tahvilleri nakde çeviremeyecek amatör fırsatçı bir hırsızın işi olarak haberleştirdi.

Ancak Londra dedektifleri faillerin aslında ABD'deki bir suç örgütüyle bağlantılı uluslararası dolandırıcılık ve kara para aklama şebekesi olduğunu ortaya çıkardı.

Polis, soyguncuyu bulmak için 40 polisten oluşan bir ekip gönderdi ve ortak bir operasyonda, suç şebekesine sızmak için kılık değiştiren FBI ajanlarıyla birlikte çalıştı. Her iki taraf da, İngiltere Merkez Bankasının çetenin tahvilleri nakde dönüştürebileceği uyarısından sonra çalışmalarını hızlandırdı.

31 Temmuzdaki soygundan iki ay sonra önemli bir gelişme meydana geldi. Texaslı işadamı Mark Lee Osborne, çalınan tahvillerin 10 milyon sterlinlik kısmını New York'taki bir uyuşturucu satıcısına satma-

Ayrıca Bakınız: Büyük Tren Soygunu 30–35 ▪ D.B. Cooper 38–43 ▪ Antwerp Elmas Soygunu 54–55

ya çalıştı. Onun için bayağı talihsiz bir şekilde, potansiyel alıcı gizli FBI ajanı David Maniquis'ti.

Paranın ardından

Osborne, FBI ile işbirliği yaptı ve "Soft Dolar Operasyonu" adlı bir oparasyonda ajanlar tarafından suçüstü ele geçirilen İngiliz dolandırıcı Keith Cheeseman da dahil olmak üzere suç ortaklarını sattı. Tahvillerin bir kısmının aklanmasıyla ilgili suçunu itiraf etti ve hapse atıldı. Bununla birlikte, Osborne bir muhbir olduğunda, ispiyonculara pek nazik davranmayan organize suç örgütlerinin hedefi haline geldi ve Ağustos 1990'da, FBI korumasında olmasına rağmen, Osborne başına aldığı iki kurşunla öldürüldü.

Çalınan tahviller dünya genelinde satılmaya çalışıldı. Londra polisi, Heathrow Havaalanında beyan edilmeyen bir çanta dolusu tahvil buldu ve daha fazlası Kıbrıs'ta ele geçirildi. 1990 yazında polis, ikisi dışında tüm tahvillerin izini buldu. 25 tutuklama yaptılar, ancak Cheeseman tek başarılı kovuşturmaydı.

Gasp sonrasında, benzer suçları önlemek için İngiltere Merkez Bankası (yukarıda), sterlin menkul kıymetlerin elektronik olarak transferini sağlamak için hızlı bir şekilde bir hizmet geliştirdi.

Gaspçının, o yıl Aralık ayında kendisini vuran Londralı adi bir suçlu olan 28 yaşındaki Patrick Thomas olduğu düşünülüyor.

Kurye John Goddard'a gelince, evrak çantasının gerçek değerini olaydan sonra öğrendi. O zamanlar, milyarlarca değerindeki para piyasası menkulleri Londra'da, kendilerine ne taşıdıkları söylenmeyen kuryeler vasıtasıyla taşınıyordu. Bu riskli teslimat yöntemi daha sonra durduruldu. ■

Pistone'un gizli kimliği o kadar inandırıcıydı ki, operasyon bitmeden önce Bonanno Ailesinin bir üyesi olması için teklif almaya oldukça yaklaşmıştı.

Gizli polis çalışması

Gizli polis çalışması
Polis güçleri, grupların ve bireylerin devam etmekte olan ve gelecekte olacak yasadışı faaliyetleri hakkında kanıt ve istihbarat toplamak için özel olarak eğitilmiş gizli görevli ajanları kullanmaktadır.
Görevleri, aylarca hatta yıllarca sahada çalışma anlamına gelen gizli görevleri, uzun soruşturmalar gerektiren ama sadece birkaç saat sürebilen kısa süreli yakalama operasyonlarını içermektedir.
Kişisel riskler büyük olabilir, ancak karşılığı –suçluları parmaklıkların ardına göndermek– bu risklere ağır basabilir.
Bunu çok iyi anlayanlardan biri gizli FBI ajanı Joe D. Pistone'du (1939-). 1976'da New York'un beş organize suç örgütünden biri olan Bonanno Ailesine mücevher hırsızı Donnie Brasco olarak sızdı. 100'den fazla gangsteri mahkûm eden delilleri toplarken, altı yıl boyunca onlarla birlikte yaşadı ve çalıştı. Mafya onu öldürmek için kiralık katil tuttu ve o şimdi gizli bir kimlik altında yaşıyor. 1997 yapımı *Donnie Brasco* adlı filme esin kaynağı olan gizli göreviyle ilgili bir kitap yazdı.

HEPSİ SADECE BÜYÜK BİR YALAN

BERNIE MADOFF, 1990'LAR–2008

KISACA

YER
New York City, ABD

TEMA
Ponzi dalaveresi

ÖNCE
6 Nisan 2007 Ayrıca "Duble Şah" olarak da bilinen Syed Sibtul Hassan Pakistan'da yalnızca 15 gün içinde yüzde 100'lük yatırım getirisi sözü verdiği bir Ponzi dalaveresi yürütürken araştırmacı bir muhabir tarafından açığa çıkarılıyor.

21 Mayıs 2008 Lou Pearlman, Amerikalı müzik yapımcısı ve bando şefi, 300 milyon doları (bugün 185 milyon sterlin) aşkın bir Ponzi dalaveresi yürütmekten dolayı 25 yıl hapse mahkûm ediliyor.

SONRA
7 Haziran 2011 Nevin Shapiro, Miami merkezli büyük bir Ponzi dalaveresi işlettiği için 20 yıl hapis cezasına mahkûm ediliyor ve 82 milyon dolar (65 milyon sterlin) tazminat ödemesine karar veriliyor.

Madoff 10 Mart 2009'da, menkul kıymetler dolandırıcılığı, posta dolandırıcılığı, elektronik dolandırıcılık, kara para aklama ve yalancı şahitlik de dahil olmak üzere on bir suçtan mahkûm edildiği New York'taki mahkemeye getirilirken.

Bernie Madoff'un ayrıntılı Ponzi dalaveresi, ABD finansal düzenleme kurumlarından yıllarca paçasını kurtarmayı başardı. Beş kıtada insanları iflas ettirmeden ve arkasında bir sürü finansal ve duygusal olarak yıkılmış insan bırakmadan önce binlerce yatırımcıya dayanılmaz finansal kazanç sağladı. Madoff, bir canavar, dolandırıcı ve hain olarak çeşitli şekilde etiketlenen Madoof hapishanede 150 yıllık cezasının geri kalan kısmını çekiyor.

Bir bireyin ya da bir organizasyonun, olağandışı yüksek getiri sözü vererek yatırımcıları cezbettiği benzer dolandırıcılıklar gibi başladı. Bununla birlikte, çoğu Ponzi dalaveresi yüksek getiri oranı sunarak yatırımcıları cezbedip daha sonra hemen çökerken, Madoff'un yıllık getirileri inanılmaz derecede tutarlıydı.

Mucize yatırımlarla ilgili haberler yayılırken dalaverenin cezbeden düzenliliği dolandırıcılığın devam etmesindeki en önemli faktörlerden biri oldu ve Madoff artık bir parça hareket için çaresizce beklemekte olan çok sayıda yatırımcı arasından istediğini seçebilirdi.

Mütevazı başlangıçlar

Madoff, üniversiteden ayrıldıktan sonra 1960'da Wall Street firması Bernard L. Madoff Yatırım Amaçlı Menkul Kıymetler Ltd.'yi kurdu. Daha önce yaptığı can kurtaranlık ve sulama sistemleri tesisatçılığı gibi işlerden biriktirdiği 5.000 dolar (25.000 sterlin) ve kayınpederi Saul Alpern'den ödünç aldığı 50.000 dolarla (250.000 sterlin) şirketi çalışır hale getirdi.

Şirket başlangıçta, New York Menkul Kıymetler Borsası (NYSE) ve Amerikan Borsası (AMEX) dışında işlem gören küçük hisselerin ticaretini yaptı, böylelikle Madoff bunların ağır ücretlerinden kaçınabiliyordu.

Madoff'un firması oldukça başarılı oldu. İlk büyük yatırımcısı –başarılı bir kadın giyim firmasının sahibi olan Carl Shapiro– Madoff'a 1960'da 100.000 dolar (500.000 sterlin) verdi. Bu hem arkadaş ve iş ortakları olarak ilişkilerinin temelini attı hem de Madoff'a yararlanabileceği ilk fırsatı sağladı. Sonraki 50 yıl içinde Shapiro, Madoff'u bir oğul olarak görecek, zengin yatırımcı çevrelerine ulaşmasını sağlayacak, sonunda Madoff'un şirketindeki yatırımlarından yarım milyar dolar kaybedecekti. Firma, görünüşe göre çok az müşteriye sahip olduğu için Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonunun (SEC) denetiminden kaçmayı başardı - firma elit zengin yatırımcı havuzuna dayanıyordu.

Ayrıca Bakınız: Charles Ponzi 102–07 ▪ Jèrome Kerviel 124–25

Saul Alpern başlangıçta bir komisyon karşılığında bu müşterilere ulaşmasına yardımcı oldu, ancak daha sonra Madoff'un daha az yatırımcıya sahip olduğunu göstermek için birçok müşterinin parasıyla kendi adı altında yatırım yaparak bir nevi kanal gibi hareket etti.

Aile işletmesi

Madoff'un firması büyümeye devam etti. 2008 itibariyle multi milyar dolarlık bir aile işletmesi haline gelmişti: yeğeni uyum görevlisi olarak çalışırken, iki oğlu Andrew ve Mark şirketin özel yatırımlar departmanı dışındaki meşru faaliyetlerinden sorumluydu. Bu departman şirket içinde bile gizliydi ve oldukça yasadışıydı –müşterilerin mevduatları yatırım yapılmak yerine Madoff'un özel hesaplarına yatırılıyodu.

Müşteriler paralarını istediğinde, paraları faiziyle birlikte, yanında gerçek verilere dayanan fakat uydurulmuş bir yatırım listesiyle geri veriliyordu. Paralar esasında diğer yatırımcıların iştiraklerinden geliyordu. Madoff'un etrafında oluşan auradan ve sihirli yatırımlarından dolayı çoğu şüphelenmek için hiçbir sebep göremiyordu.

> Kesinlikle borsaya yatırım yapmam. Buna asla inanmadım.
> **Bernie Madoff**

Yatırımcılarının parası için bir Madoff fonu, S&P 100 hisse senedi endeksindeki hisselere odaklandı. 17 yıl boyunca yıllık yüzde 10,5'lik bir getiri raporladı. 2008'de ABD borsası çöktüğü zaman bile fon yükseldi. On yıllarca insanlar Madoff'un tutarlılığına güvendiler – ve güvenenler sadece zenginler değildi. Binlerce emekçi hayatları boyunca elde ettikleri tasarruflarının sorumluluğunu ona verdi. Şirketi meşru görünüyordu ve o, tüm görünüşüyle, SEC danışmanlık kurulunda görev yapan ve dünyanın ikinci en büyük borsasının icra yetkisi olmayan başkanlığı görevini yerine getiren biri olarak güvenilir ve muteber bir işadamıydı.

Madoff'un tezgâhının ölçeği ortaya çıktığında, yüz binlerce kurbanın içinde Hollywood yıldızları Kevin Bacon, John Malkovich ve Steven Spielberg, Fransız aristokrat ve finansçı René-Thierry Magon de la Villehuchet ve Birleşik Krallık ordusundan emekli William Foxton da vardı. Maalesef de la Villehuchet ve Foxton maddi kayıpları sonucu intihara sürüklendi.

Soruşturmalar başlıyor

Madoff'un Ponzi dalaveresine başladığı nokta belirsiz. Sonunda 2008'de itiraf ettiğinde Madoff, dolandırıcılığın 1990'ların başında başladığını söyledi, fakat federal müfettişler bunun 1970'lerin başında veya 1980'lerin ortasında başlamış olabileceğine inanıyordu. Aslında, Madoff'un yatırım faaliyetleri asla meşru olmadı – finansal faaliyetleri her zaman çok gizli oldu; öyle ki, 40

Edward Snowden 2013 yılında, ABD tarafından dünya çapında yürütülmekte olan gizli gözetleme programı hakkında detayları ifşa eden çok gizli bilgileri sızdırdı.

Muhbirler

Muhbirler, bürokratik süreçler tarafından denetlenemeyen suçların tespitinde önemli ama tartışmalı bir faktördür. Muhbirler sık sık yıldırma ve tacizle karşı karşıya kalsalar da, kanunlar tarafından korunmaktadırlar. Madoff olayı süresince muhbirlerin itinalı çalışmalarını farkettikten sonra, SEC finansçıları finansal suçlarla ilgili hayati öneme sahip bilgileri iletmeye teşvik etmek için özel muhbir fonu kurdu. Bununla birlikte muhbirler, ihmal ve kötü muameleye karşı çalışanların konuşmaya teşvik edildiği eğitim ve sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere diğer alanlarda da önemlidir. Sözkonusu devlet olunca muhbirler oldukça tartışmalı bir konudur. Eski Amerikan askeri Chelsea Manning, ABD dış politikasını kınamak için gizli belgeleri sızdırdığı için mahkeme tarafından yargılanmış ve cezalandırılmışken, eski CIA görevlisi Edward Snowden, hem vatansever olarak kutlanmış hem de vatan haini olarak eleştirilmiştir.

yıldan fazla bir süredir onunla birlikte çalışıyor olan ve şirketin bir yöneticisi olarak görev yapmış kardeşi Peter, dalaverenin gerçek mahiyetinden habersizdi.

1990'lı yılların başlarında, bir şeylerin yanlış olduğu olduğu şeklindeki şüpheler, çekememezlik sonucu olduğu düşünülerek göz ardı edildi. 2000 yılında finansal analist ve bağımsız sahtekârlık araştırmacısı Harry Markopolos, SEC'e Madoff'un elde ettiği kazançların yasal ve matematiksel olarak imkânsız olduğunu ispatlayabileceğini söyledi. Bulguları yıllarca gözardı edildi, ancak diğerleri de aynı sonuca varmıştı. Madoff'un özel bankası J.P. Morgan dışında, önemli Wall Street şirketlerinden hiçbiri Madoff'la yatırım veya ticaret yapmadı, çünkü rakamlarının gerçek olduğuna inanmıyorlardı. J.P. Morgan buna dahlinin bedelini ödeyecekti –2014'te dalaverenin kurbanlarını tazmin etmek için 2 milyar dolar cezaya çarptırıldılar.

> “İşin arkasındaki matematik oldukça zorlayıcıydı... matematiğin yasalarını değiştiremedikçe haklı olmak zorunda olduğumu biliyordum.”
>
> **Harry Markopolos**

SEC, Madoff'u 2008'den önce soruşturmuştu, ancak büyük dolandırıcılığı gözden kaçırmıştı. SEC 1992 yılının başlarında, Madoff'un potansiyel yatırımcıları cezbetmek için "besleyici fonlarından" biri olan Avellino ve Bienes'i soruşturdu ve kapattı ancak bu yasadışı eylemlerin Madoff'un daha büyük faaliyetinin bir parçası olduğunun işaretlerini göremedi. Müteakip yapılan soruşturmalar yetersizlik, finansal uzmanlık eksikliği ve Madoff'un firmasının farklı yönleri üzerinde ayrı ayrı çalışan SEC departmanları arasındaki iletişimsizlik nedeniyle başarılı olamadı. SEC ve Madoff'un uyum görevlileri arasındaki sık ama üretken olmayan temas, Madoff'un yeğeni ile Madoff fonuyla ilgili önde gelen soruşturmaları yapan bir SEC avukatı olan Eric Swanson'un evlenmesine bile yol açtı.

SEC'nin yıllarca süren yetersiz soruşturmalarından sonra, 2008 sonbaharının sonlarına doğru Madoff, tezgâhının ve ekonominin çökmeye başladığını biliyordu. Müşteriler aniden toplam 7 milyar dolar (4,4 milyar sterlin) talep ettiler. Madoff'un ise vermek için sadece 200-300 milyon doları (125-185 milyon sterlin) kalmıştı.

Gerçekler ortaya çıkıyor

10 Aralık 2008'de Madoff, milyonlarca dolara varan yıl sonu bonuslarını görüşmek üzere oğullarıyla bir araya geldi. Onlara planlanandan önce bonusları dağıtmak istediğini söyledi. Oğulları paranın nereden geleceğini

Wall Street'in muteber şahsiyetlerinden Bernie Madoff, Ponzi dalaveresini ilk kez geliştirdiği 1990'lı yılların başından beri gizlice yatırımcıları, düzenleyici kurumları ve hükümeti kandırıyordu.

1960
Madoff, Bernard L. Madoff Yatırım Amaçlı Menkul Kıymetler Ltd.'yi kurdu.

BERNARD L. MADOFF
Investment Securities LLC

1986
Madoff, firmasının genel merkezini New York'taki 885 Third Avenue'da kuruyor.

1990
Madoff, NASDAQ Borsasına 3 yıl başkanlık yapıyor.

1992
SEC, Madoff'un potansiyel yatırımcıları cezbetmek için "besleyici fonlarından" biri olan Avellino ve Bienes'i kapatıyor, fakat onurla bir bağlantı tespit edemiyor.

İşlenmiş kadife terlik Madoff'un 65 milyar dolarlık Ponzi dalaveresinin kurbanlarını tazmin edebilmek amaçlı açık artırmaya dahil edildi.

sormaya yetecek kadar şüphelendiğinde, Madoff paranın işletmenin onların şu ana kadar dahil olmadıkları bir kısmından geleceğini kabul ederek, ayrıntılı Ponzi dalaveresini itiraf etti. Parayı kabul etmek yerine Madoff'un oğulları onu federal makamlara bildirdi; FBI ajanları ertesi gün Madoff'u tutukladı. Madoff, tutuklanmasının hemen ardından, suçlamaları ve cezaları beklerken kefaletle serbest bırakıldı. O ve karısı Ruth, mücevherat dahil kişisel ve ailevi eşyalarını toplayıp oğullarına gönderdiler.

2011 yılında Ruth Madoff, kendisinin ve kocasının Noel Arefesinde birlikte intihar girişiminde bulunduğunu söyledi. Korkarak ve dürtüyle hareket ederek, aşırı doz olacağını umdukları uyku hapları da dahil olmak üzere farklı haplardan bir kokteyl aldılar, ancak zarar görmeden uyandılar.

Trajik sonuç

12 Mart 2009'da Madoff, menkul kıymet dolandırıcılığı, yatırım danışmanlığı dolandırıcılığı, posta dolandırıcılığı, elektronik dolandırıcılık, üç defa para aklama suçu, sahte beyan vermek, yalancı şahitlik ve SEC'e yanlış bildirimde bulunmak da dahil olmak üzere 11 farklı suçu kabul etti.

29 Haziran 2009'da Madoff 150 yıl hapis cezasına mahkûm edildi – suçlarıyla ilgili verilebilecek maksimum ceza. Madoff, mahkûm edilmesinden hemen önce kurbanlarından özür diledi, birçoğu onun arkasındaki sıralarda oturuyordu. Kasım 2009'da hükümet, Madoff'un varlıklarını yatırımcılarına ödeme yapabilmek için açık artırmayla satmaya başladı. Bunların içinde büyük bir yat ve iki küçük tekne, New York City'de çatı katı, Montauk, New York'ta bir plaj evi ve Florida'da bir malikane, Picasso ve Roy Lichtenstein'ın sanat eserleri, eşinin devasa mücevherat koleksiyonu, bir Rolex koleksiyonu ve büyük bir Steinway piyano vardı. Madoff'un dalaveresinin –tarihteki en büyük Ponzi dalaveresi– ortaya çıkması, ABD genelinde yüzlerce aile üzerinde önemli bir etkiye neden oldu ve sonrasında Madoff'un ailesi de parçalanacaktı. 46 yaşındaki oğlu Mark, Madoff'un tutuklanmasının ikinci yıldönümünde kendini astı; babasının sürekli ve zor otoritesi altında yaşanılan karmaşık bir hayat için üzücü bir son. ■

2000
Harry Markopolos'un Madoff'un suçunu kanıtlayan ilk bulguları SEC'e sunuluyor fakat reddediliyor.

2005
Reneissance Girişimleri Ltd. ile ilgili artan endişeler sonucunda SEC Madoff'un firmasıyla ilgili başarısız bir soruşturma daha yürütüyor.

2002
Bir hedge fon yöneticisi Madoff'la ilgili isimsiz detaylı bir şikâyet dilekçesi yazıyor fakat soruşturmadan bir şey çıkmıyor.

2008
Madoff, Ponzi dalaveresini oğullarına itiraf ediyor. Oğulları derhal babalarını FBI'a bildiriyor ve Madoff gözaltına alınıyor.

SUÇ OLACAK HİÇBİR ŞEY YAPMADIĞIMA EMİNİM

ENRON SKANDALI, 2001

KISACA

YER
Houston, Texas, ABD

TEMA
Enron muhasebe hilesi

ÖNCE
1991 Uluslararası Kredi ve Ticaret Bankası (BCCI), önemli bir kara para aklama operasyonuna karıştıktan sonra düzenleyici kurumlar tarafından kapatılıyor.

1998 Amerikan bir atık toplama ve geri dönüşüm şirketi olan Waste Management, hissedarların açtığı bir toplu davayı çözmesi için şirket denetçisi Arthur Andersen'a 457 milyon dolar (bugünkü 400 milyon sterlin) ödüyor ve 7 milyon dolar para cezasına çarptırılıyor.

SONRA
Mart 2008 ABD Menkul Kıymetler ve Borsalar Komisyonu (SEC) Kanada şirketi Biovail'i hileli muhasebe faaliyetlerine girişmekle suçlayıp, 10 milyon dolar (6,2 milyon sterlin) para cezasıyla cezalandırıyor.

Kuruluşundan sadece 15 yıl sonra, Amerikan enerji şirketi Enron Amerika'nın yedinci en büyük şirketi haline geldi, ancak firma 2001 yılında, firmanın başarısının hileli muhasebe uygulamaları üzerine inşa edildiğini ortaya çıkaran sansasyonel bir skandalın ardından çöktü. Şirket, işadamı Kenneth Lay tarafından 1985 yılında, iki küçük bölgesel enerji şirketi olan Houston Doğalgaz Şirketi ve Inter North A.Ş. birleştirildikten sonra kuruldu. 2000 yılına gelindiğinde, Enron Şirketi, 111 milyar dolarlık (122 milyar sterlin) gelir elde ettiği iddiasıyla ve 40'tan fazla ülkede 20.000 kişiye istihdam sağlayarak inanılmaz bir büyüme sağladı.

Enron'da başkan yardımcısı olan Sherron Watkins, 2002'de Senato Komitesi önünde ifade veriyor. 1996'da finansal usulsüzlükler konusunda Enron patronlarına endişelerini dile getirdi ancak azarlandı.

Yaratıcı inovasyon

Jeff Skilling, McKinsey'in ve Şirketin danışmanı olarak kendine hayran bırakınca, Lay onu Enron Finance Corporation'ın finans direktörü olarak işe aldı. Kısa sürede Lay'dan sonra iki numaralı adam oldu. Skilling, şirkete 1996-2001 yılları arasında altı yıl üst üste Fortune dergisinden "Amerika'nın En Yenilikçi Şirketi" unvanını kazandıran agresif bir yatırım planını uygulamaya başladı.

Skilling, gerçek değerinden ziyade varlıkların öngörülen kârlarını kaydetmek için kullanılan mark-to-market muhasebesi olarak bilinen bir teknik kullandı. Varlıktan elde edilen nihai gelir öngörülen kârla uyuşmadığında, Skilling, varlığı kayıtdışı bir şirkete devrediyor ve zararları gizliyordu. Enron Mali Sorumlusu Andrew Farstow, kayıpları gizlemeye yardımcı olmak için bir

Ayrıca Bakınız: Charles Ponzi 102–07 ■ Bernie Madoff 116–21 ■ Jèrome Kerviel 124–25

Kenneth Lay, 6 Nisan 2006'da medyadanın yoğun ilgisi altında dolandırıcılık ve komplo duruşmasına geliyor. Mahkûm edildi ancak hüküm giymeden önce kalp krizinden öldü.

şirketler ağı oluşturmada önemli bir aracıydı. Kamuoyuna ve medyaya göre, şirket hızla büyüyordu.

Ancak 14 Ağustos 2001'de, Skilling, Enron'un genişbant bölümünün 137 milyon dolar zarar ilan ettiği gün aniden istifa edince şirkete karşı olan bu güven düşmeye başladı.

Jeton düşüyor

Hissedarlar, şirketin mali durumunu ancak 16 Ekim 2001 tarihinde Enron 618 milyon dolarlık üçüncü çeyrek zararını ilan ettiği zaman öğrendi. Daha sonra, Enron'un denetçisi Arthur Andersen'ın avukatlarının, dört gün önce Enron'un dosyalarının neredeyse tamamını imha ettiği anlaşıldı.

Şirketin hisse senedi fiyatı 2000 yılı ortasındaki hisse başına 90.75 dolar (91 sterlin) olan zirve seviyesinden Kasım 2001 sonunda 1 doların (1,10 sterlin) altına düşünce, hissedarlar şirket aleyhine 40 milyar dolarlık dava açtı. Dava, Enron yöneticilerinin, Enron'un yönetim kurulunu ve denetim komitesini şirketin yüksek riskli muhasebe uygulamaları hakkında yanlış yönlendirdiğini iddia ediyordu.

Yansımalar

Dava SEC'in hemen soruşturma başlatmasına yol açtı. 2 Aralık 2001'de Enron, iflas ve bölüm 11 koruması için başvuruda bulundu – o zaman itibariyle ABD tarihinin en büyük iflasıydı. ABD Senatosu, Enron'un çöküşünü açıklamaları için şirketin yöneticilerini dinlenmeleri için çağıran bir komite oluşturdu. Duruşmalar, Enron'un agresif muhasebe uygulamalarının yönetim kurulu tarafından onaylandığını ortaya koydu. Senato komitesi ayrıca, şirketin finansal tablolarının oldukça karmaşık olduğunu ortaya koydu; öyle ki, yatırımcılar baktıklarını anlayamıyor ve risklerin farkına varamıyorlardı.

Haziran 2002'de Arthur Andersen, Enron'un belgelerini yok ederek adaleti engellemekle suçlandı. Karar, Yüksek Mahkeme tarafından bozuldu, ancak şirketin itibarında telafisi imkânsız bir hasara yol açtı.

Kenneth Lay ve Jeffrey Skilling, 2006'da bir federal mahkeme tarafından menkul kıymet ve eletronik dolandırıcılığından mahkûm edildi. Lay bir ay sonra öldü. Skandalda toplam 22 diğer Enron yöneticisi suçlu bulundu. ■

Adli muhasebe

Adli muhasebe, karmaşık finansal ve ticari meseleleri araştırmak, analiz etmek ve yorumlamak için kullanılan muhasebenin uzmanlaşmış bir koludur. Adli muhasebeciler genellikle serbest muhasebecilik firmaları, kolluk güçleri, sigorta şirketleri, devlet kurumları ve finansal kurumlar tarafından hileli uygulama iddialarını incelemek ve mahkemede bilirkişilik yapmak için istihdam edilmektedir. Enron skandalı, FBI tarafından araştırılan kurumsal dolandırıcılık vakalarının sayısının, adli muhasebecilere olan ihtiyacı büyük ölçüde artırarak, inanılmaz bir şekilde yüzde 300 oranında arttığı 2000'li yılların başında gerçekleşti.

Skandalın patlak vermesi, kurumsal yönetişimin iyileştirilmesi için daha sağlam mevzuatın hazırlanmasına ve daha katı düzenlemelere yol açtı. Finansal kurumlar ve denetçiler, sahtekârlık faaliyetlerinin kurumlarında gerçekleşmesini önlemek için adli muhasebecileri giderek daha fazla çalıştırmaktadır.

BİR BANKANIN VARLIĞINI TEHLİKEYE ATTI

JÉRÔME KERVIEL, 2007–08

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Sahtekâr tacir

ÖNCE
1992–95 Singapur merkezli vadeli işlem yapan bir tüccar olan Nick Leeson'un yasadışı ticareti, İngiltere'nin en eski ticaret bankası olan Barings'in çökmesine neden oluyor. Leeson altı buçuk yıl hapse mahkûm edilir.

2004–06 *Wolf of Wall Street (Para Avcısı)* filminin hayatını konu aldığı Jordan Belfort menkul kıymet dolandırıcılığı suçlamaları nedeniyle 22 ay hapis cezasına mahkûm oluyor.

SONRA
2011 UBS Global taciri Kweku Adoboli'nin yetkisiz ticareti İsviçre bankasına 1,5 milyar sterline mal oluyor. 2012'de Adoboli sahtekârlık suçundan mahkûm oluyor ve yedi yıl hapis cezasına çarptırılıyor.

Fransız tacir Jérôme Kerviel'in beyaz yaka suçu kariyeri nispeten kısa ömürlü oldu ve bir yıldan biraz fazla sürdü. Bu kısa sürede 31 yaşındaki bu adam, Fransız bankaların önde gelenlerinden biri olan Société Générale'nin, 4,9 milyar avro (4,4 milyar sterlin) zarara uğramasına neden oldu. Ama gerçekten suçlanması gereken kimdi?

Suç

Kerviel, 2000 yılında Société Générale'nin uyum departmanına katıldı ve 2005 yılında kıdemsiz tacir oldu. 2006 yılının sonlarında izinsiz işlemler yapmaya başladı. Çalışma tarzı sadece küçük, ara sıra işlemler yapmaktı, ancak zamanla bunlar daha büyük ve daha düzenli hale geldi, sahte korunma amaçlı işlemlerle gizlendi.

Kerviel her zaman alım satımlarını, bankanın kontrolü başlamadan önceki üç gün içinde kapattı. Bu işlemlerden şahsen kazanç sağlamadı. Ocak 2008'de Société Générale, Kerviel'in yetkisiz alım satımlar yaptığını keşfetti. Kerviel'in, piyasa fiyatlarındaki bir düşüşü öngörerek Aralık 2007 ve Ocak 2008'de toplamda 4,9 milyar avroya (4,4 Milyar sterlin) varan, bankanın hisse senedi ve net kazançlarının toplamından daha fazla sekiz adet yetkisiz işlem yaptığını ileri sürdüler. Kerveil güveni suistimal, sahtekârlık ve bankanın bilgisayar sistemlerini izinsiz kullanmakla suçlandı. Mahkemesi 8 Haziran 2010'da başladı.

Davalar sırasında Kerviel düzmece alım satımlar yaptığını ve eylemlerini gizleme amacıyla belgeleri tahrif ettiğini itiraf etti, fakat Sociéte Générale'deki yöneticilerinin önemli kazançlar sağladığı için davranışlarına göz yumduğunu iddia etti. Kerviel'ın avukatları yalnızca 2007'nin son çeyreğinde müvekkilerinin bankaya 1,4 milyar dolar (1,27 milyar sterlin) kazandırdığını iddia etti.

> “Maksimum kâr elde etmek amacıyla büyük riskler almak için....muazzam bir kültür vardı.”
> **Bradley D. Simon**

Ayrıca Bakınız: Charles Ponzi 102–07 ▪ Bernie Madoff 116–21

Jérôme Kerviel ve avukatı David Koubbi, 2012'de Paris temyiz mahkemesine giderken. Kerviel bu temyizi kaybetti, ancak daha sonra 2016'da yaptığı temyiz sonucunda para cezası 1 milyon avroya (840.000 sterlin) düşürüldü.

Yargıç Pauthe, 5 Ekim 2010'da Kerviel'i üç yıl hapse mahkûm etti ve Société Générale'e 4,9 milyar avro (4,4 milyar sterlin) tazminat ödemesine karar verdi.

Alternatif görüşler

Kerviel'in eski çalışma arkadaşları da dahil olmak üzere resmi açıklamaya şüpheyle yaklaşanlar, bu çaptaki yetkisiz işlemin bu kadar uzun süre bankanın dikkatinden kaçmasının imkânsız olduğuna dikkat çektiler. Ayrıca, böyle büyük alım satımların üç gün içinde tamamlanmasının imkânsız olacağını söylediler. Dahası, Kerviel'in şirketteki pozisyonu icabı, tek başına çalışmasının zor olduğunu iddia ettiler.

Haksız yere işten çıkarma

Fransa Yargıtayı, 2014'te Yargıç Pauthe'nin kararının bankanın yetersiz risk yönetim prosedürlerinin rolünü dikkate almamasına bağlı olarak geri ödeme miktarını azalttı. Aynı yıl Kerviel serbest bırakıldı.

Ancak Kerviel, bankayla mücadeleye devam etmeye kararlıydı. Haziran 2016'da, Fransız iş mahkemesini iş akdinin feshinin etik olmadığına ikna etti. İlginç bir çelişkiyle iş mahkemesi bankanın Kerviel'e, kullanamadığı tatiller için telafi ve 2007 yılı performans bonusu da dahil olmak üzere tazminat olarak 300.000 dolar (250.000 sterlin) ödemesine hükmetti.

Haksızca ya da değil, Kerviel bazı insanlar tarafından bir şehit olarak görüldü: onu ilk tehlike anında feda eden yoz bir sistem tarafından etik olmayan bir rekabete zorlanan bir işadamı. Bankanın suç ortaklığından bağımsız olarak, Kerviel kendi itibarını artırmak için bir fırsat elde etti – 2014 yılında, oldukça reklamı yapılan Roma'ya yaptığı bir hac seyahati sırasında Papa Francis'le "piyasaların zorbalığı" üzerine sohbet etti. ■

Yalan söyleme psikolojisi

Kuzey Carolina'daki Duke Üniversitesinde bilişsel psikolog ve davranışsal ekonomist olan Dr. Dan Ariely, *The Honest Truth About Dishonesty* adlı kitabında, bir şahsın (1) yalanı rasyonalize ettiği, (2) çıkar çatışması yaşadığı, (3) geçmişte konuyla ilgili yalan söylediği, (4) dürüst davranmayan diğerlerini gözlemlediği, (5) sahtekârlığın normal görüldüğü bir kültür veya alt kültüre mensup olduğu, (6) diğerlerinin hilekarlığından menfaat elde edeceğini bildiği, (7) oldukça yaratıcı ve hayal gücü yüksek biri olduğu, (8) yorgun ve stresli olduğu takdirde yalan söyleme ihtimalinin arttığını ileri sürdü. Jérôme Kerviel vakasında ilk altı madde kesinlikle geçerliyken diğer iki madde de mümkün. Beyin görüntüleme yalan söylemenin ve tekrar eden sahtekârlığın beyindeki duygusal tepkilerin işlendiği bölge olan amigdaldaki aktiviteyi azalttığını gösterdi. Bu azalma utanma duygusunu veya yalan söyleme sırasında ortaya çıkan suçluluk duygusunu sınırlandırarak, yalan söylemeye devam etmeyi daha kolay hale getiriyor.

RÜŞVET HOŞ GÖRÜLÜYORDU VE... ÖDÜLLENDİRİLİYORDU

SIEMENS SKANDALI, 2008

KISACA

YER
Washington D.C., ABD

TEMA
Kurumsal Yolsuzluk

ÖNCE
1914 Alman firması Siemens ve İngiliz rakibi Vickers'ın, savaş gemileri sözleşmeleri için Japon yetkililere rüşvet teklif ettikleri ortaya çıkıyor; Siemens çalışanı Karl Richter iki yıl hapse mahkûm ediliyor.

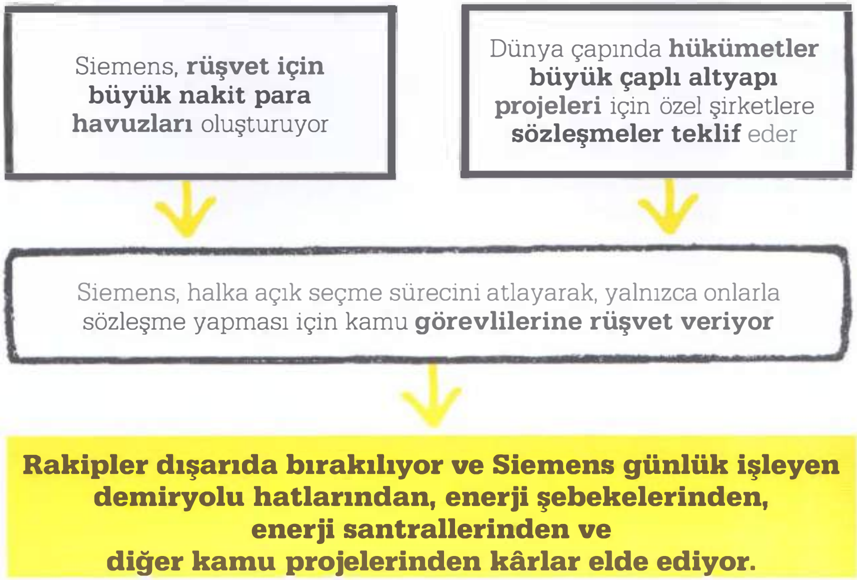
1985–2006 İngiliz savunma grubu BAE Systems, Al Yamamah'daki petrol için silah anlaşmaları sırasında Suudi yetkililerle olan ilişkilerini yanlış beyan ettiğini itiraf ediyor.

SONRA
2009 ABD mühendislik şirketi Kellogg Brown & Root'taki yöneticiler, Nijerya'daki devlet görevlilerine, sıvılaştırılmış gaz tesislerinin inşaatı için yapılacak 6 milyar dolarlık (4.3 milyar dolarlık) sözleşmeler karşılığında rüşvet vermek için kurulan ve on yıldır sürmekte olan bir tezgâha katılmaktan suçlu bulunuyor.

Bangladeş'teki bir cep telefonu şebekesinin, Arjantin'deki bir ulusal kimlik kartı programının, Irak'taki BM'nin petrol için gıda programının ve Venezuela'daki iki yeni raylı sistemin ortak noktaları neler olabilir? Bunlar, müteahhitleri seçmeye geldiğinde "finansal teşviki" kabul etmekten mutluluk duyan yoz devlet yetkililerinin Alman mühendislik devi Siemens'e verdiği kârlı kamu projelerinden sadece birkaçı. New York Borsasına kote olduğu Mart 2001 ile ABD'li görevlilerin firmanın faaliyetlerine müdahale ettiği Eylül 2007 arasında, Siemens çalışanları emsalsiz bir rüşvet çarkı yürüttü.

Rüşvet suçlamaları

ABD Borsa gözlemcisi, Federal Menkul Kıymetler Borsası Komisyonu (SEC) Eylül 2008'de Siemens hakkında yasal işlem başlattı. 2001-2007 yılları arasında şirketin 60 ülkede hükümet yetkililerine 1.4 milyar dolarlık (928 milyon sterlin) top-

Ayrıca Bakınız: Teapot Dome Skandalı 108–09 ▪ Enron Skandalı 122–23 ▪ Volkswagen Emisyon Skandalı 130–31

> Çok uluslu şirketlerin yasadışı ödemeleri yabancı yetkililere, iş yapmanın bir başka maliyeti olarak görmesinin zamanı geçti.
> **Cheryl J. Scarboro**

lam 4.283 rüşvet ve komisyon ödemesi yaptığı tespit edildi. Ayrıca, 392 milyon dolar (260 milyon sterlin) değerinde toplam 1.185 ödeme üçüncü şahıslara yapıldı.

Siemens aleyhinde iddialarda bulunan tek kurum SEC değildi. Yunanistan'da, savcılar, 2004 Atina Olimpiyatlarındaki güvenlik sistemleri sözleşmelerinden kaynaklanan şikâyetler hakkında soruşturma yürüttü. Daha sonraki aylarda Siemens'in Norveç'ten Slovakya'ya, Çin'den Türkiye'ye dünyanın çeşitli bölgelerindeki faaliyetleri hakkında suçlamalar yapıldı.

Yolsuzluk kültürü

Siemens yönetimi ve çalışanlarının yabancı sözleşmeler için rekabet ederken rüşvet teklif etmesi standart bir stratejiydi. ABD Adalet Bakanlığı firmanın ofislerinde üç "nakit masası" bulunduğunu ortaya çıkardı. Çalışanlar boş çantaları getiriyor ve onları nakit parayla doldurarak çıkıp gidiyordu. Şirketin telekomünikasyon bölümü adına sözleşmelerin güvence altına alınması için bir defada 1 milyon avroya (900.000 sterlin) kadar "çekilebiliyor", sadece birkaç soru soruluyor ve çok az evrak işi gerekiyordu. 2001-2004 yılları arasında yaklaşık 67 milyon dolar (50 milyon sterlin) bu nakit masalarından çekildi.

Bununla birlikte, Siemens'in yasa dışı ticaret uygulamalarının çoğu çok kabaca gerçekleştirilyordu: reddedilebilirlik yeterliydi. Kanuna aykırı işlemlerin mahiyetini gizlemek için kayıt dışı özel banka hesapları ve "danışmanlar" yaygın şekilde kullanılıyordu. Muhasebe kasten baştan savma tutuluyordu. Yöneticiler, izin verilen fonlar transfer edildiği anda kaldırılacak ve yok edilecek Post-it notlarını kullanarak rüşvet için ödeme fişlerini imzalayordu.

Siemens'in bu yolsuzluk uygulamalarına açıkça hoşgörü göstermesi, çalışanların, bir dereceye kadar, yanlış bir şey yapmadıklarını düşündüklerini gösteriyor. Bu tutum, firmanın New York Menkul Kıymetler Borsası-na kote olmasının ABD'nin rüşvetle mücadele yasalarına tabi olduğu anlamına geldiği gerçeğiyle taban tabana zıt bir durum oluşturuyordu. Ve yabancı yetkililere rüşvet verme bir zamanlar Almanya'da yasal olduğu halde, uygulama 1999'da yasaklanmıştı. Aralık 2008'de Siemens, bir ABD mahkemesinde suçunu kabul etti. 1,6 milyar dolar (1 milyar sterlin) para cezası ödemesine ve iç kültürünü reforme ederek kendisini rehabilitasyona tabi tutmasına hükmedildi. Şirket o zamandan bu yana yolsuzlukla mücadele süreçlerini kurdu. ■

Reinhard Siekaczek, skandal zamanında büyük ölçüde Siemens'in muhasebesinden sorumluydu, ancak şirketin yolsuzluğunun ortaya çıkarılmasına yardımcı oldu ve sonuç olarak daha hafif bir ceza aldı.

Beyaz yaka suçluların tanımlanması

"Beyaz yakalı suçlular" terimi 1939'da Amerikan sosyolog Edwin Sutherland tarafından ortaya atıldı. Çalışmaları kriminolojinin odağını, mevcut teoriye göre işçi sınıfının işlediği mavi yaka sokak suçlarından uzaklaştırmaya çalıştı; hakim teoriye göre suç esasen yoksullukla bağlantılıydı. Bunun yerine, profesyonel, çoğunlukla varlıklı, işadamları ve toplumun diğer önemli üyeleri tarafından işlenen, mali açıdan motive edilmiş, şiddet içermeyen suçları incelemeyi seçti. Onun beyaz yaka suçu tanımı "bu faaliyette bulunduğu sırada saygıdeğer ve toplumda yüksek bir toplumsal statüde bulunan biri tarafından işlenen suç" şeklindedir. Sutherland, dolandırıcılık, sahtecilik, rüşvet ve kara para aklama gibi suçlar dahil olmak üzere beyaz yakalı suçlular tarafından işlenen suçların ceza hukuku yerine medeni hukukun konusu olarak görülme ihtimalinin daha yüksek olduğunu ve alt sınıflardaki muadilleriyle karşılaştırıldığında, paçayı kurtarma ihtimallerinin daha yüksek olduğunu iddia etti.

EBEVEYNLERİNİN BODRUMUNDA YARAMAZLIK YAPANLAR YALNIZCA İNEK ÇOCUKLAR DEĞİL

SPYEYE KÖTÜ AMAÇLI YAZILIM VERİSİ HIRSIZLIĞI

KISACA

YER
Moskova, Rusya

TEMA
Siber suç

ÖNCE
2000 Kötü amaçlı yazılım dağıtım siteleri de dahil olmak üzere yasadışı ve şüpheli işyerleri barındıran bir Rus internet servis sağlayıcısı olan RBN, dünya çapında organize suçlar için önemli bir bilgi otobanı haline geliyor.

2007 Hackerlar, ABD'de birçok indirim mağazasına sahip olan TJX sunucularından en az 45,6 milyon kredi kartı numarasını çalıyor ve büyük veri ihlalleri konusunda kamu bilinci oluşmasına neden oluyor.

SONRA
2010–13 Türk hacker Ercan Fındıkoğlu'nun siber suç çetesi, ATM'lerden milyonlarca dolar para çekilmesi için kullandığı "para çekme ekibi"ne banka kartı verilerini dağıtıyor.

Son yıllarda, internetin "gizli" bölümünün büyümesi, suçlulara faaliyet gösterecekleri daha geniş bir alan sunmuştur. Arama motorları aracılığıyla erişilen dizine eklenmiş sitelerin "yüzey web"inin arkasında "derin web" bulunur. Aslında bu, güvenlik duvarlarının arkasındaki tüm indekslenmemiş verilerdir: intranetler, arşivler, parola korumalı siteler ve benzeri. Derin web ayrıca "karanlık web"i, sadece özel yazılımlar kullanılarak erişilebilen ana makinedeki isimsiz siteleri de içerir. Bu sitelerin bazıları silah ve uyuşturucu için pazar veya suçlu kodlayıcılar tarafından icat edilen bilgisayar virüslerinin serbest bırakıldığı yerdir.

Veri hırsızlığı

Çevrimiçi sahteciliği kolaylaştırmak için tasarlanan yazılım programları, dünya genelindeki milyarlarca internet kullanıcısının güvenliği açısından en büyük risklerden biridir. Bunların en zararlıları arasında, 2010 ve 2012 yılları arasında bilgisayar korsanları tarafından 50 milyondan fazla bilgisayara bulaşması ve dünya çapında bireylerin ve finansal kuruluşların gizli bilgilerinin çalınması için gizli olarak kullanılan kötü niyetli yazılımlardan biri olan SpyEye var.

Siber suçlular SpyEye'in kullanıma hazır kötü amaçlı yazılım setine, temel veya premium versiyon isteyip istemediklerine bağlı olarak, 1.000 dolar (675 sterlin) veya 8.000 dolar (5.400 sterlin) arasında bir rakama sahip olabiliyorlardı. Yazılım ellerine geçtikten sonra, bilgisayarlara sızmak ve sahipleri tarafından yapılan tuş vuruşlarını kaydetmek için kullanabiliyorlardı. SpyEye'ın bu kadar çok satılmasının ana nedeni, (sözde) güvenli çevrimiçi bankacılık sayfalarını girilen veriyi koruyucu yazılım bunu şifrelemeye başlamadan önce alıp kaçırarak tanımlama ve izole etme yeteneğiydi. Kurbanlarının hesaplarının şifrelerine ve PIN'lerine sahip olan hackerlar paraları çalabiliyordu.

SpyEye'in yaratıcısı ve yöneticisi, Aleksandr Sasha Panin adında genç bir Rustu ve Moskova'da bir apartman dairesinde çalışıyordu. Dışarıdan saygın ve çalışkan biri olan Panin, çevrimiçi olduğunda tamamen farklı bir kişiliğe bürünüyordu ve burada "Gribodemon" takma adını kullanıyordu. Panin'in suç ortağı, araç kitini çevrimiçi pazarlayan bilgisayar bölümü mezunu Cezayirli Hamza Bendelladjdı –veya "Bx1." İkili, Panin'in insan hayatını değiştirebilecek teknoloji araştırmalarına yatırım yaptığı ve Bendel-

Ayrıca Bakınız: Frank Abagnale 86–87

Siber suçlular internetin hızını, kolaylığını ve anonimliğini, fiziksel ya da sanal hiçbir sınır tanımayan çok çeşitli suçları işlemek için kullanır.

ladj'ın Filistinli hayır kurumlarına cömert bağışlar yaptığı yönünde söylentiler yayılmaya başlayınca Robin Hood tarzı bir gizem kazandı.

Kanıt bulma

ABD'deki kolluk güçleri için, isimsiz ekran adlarının ardındaki siber dolandırıcıları yakalamak zor bir görevdir. FBI, bilgisayar kodunu oluşturan milyarlarca bayt akışı arasından kötü amaçlı yazılım bulunduğuna işaret eden şüpheli baytları belirlemesi için özel bilgisayar güvenlik firması Trend Micro'yu tuttu. Firma bu olay için 1.200 araştırmacıyı görevlendirdi: dört yıl boyunca SpyEye'ın altyapısını haritalandırdılar. IP adreslerini ve ana sunucu olarak kullanılan Atlanta, Georgia'da virüs bulaşmış bir bilgisayar buldular. Bendeladj tarafından Cezayir'den uzaktan yürütülüyordu.

Ardından bir araştırmacı ekibi, SpyEye'ı dağıtmak için kullanılan çevrimiçi forumlara sızmak için siber suçlu taklidi yaptı. Haziran 2011'de Trend Micro yerinde bir kanıt elde etti. Bir SpyEye kitinin satın alınması, şirketi Panin'in para işlemcisine götürdü. Çevrimiçi Gribodemon'un gerçek dünyadaki Panin ile kesin bir şekilde bağlantısı kanıtlandıktan sonra bile, FBI harekete geçmek için iki yıl daha –ABD ile iade anlaşması bulunmayan– Rusya'dan ayrılmasını beklemek zorunda kaldı. Panin sonunda, Dominik Cumhuriyeti'nde dikkatsiz bir şekilde tatil yaparken Temmuz 2013'te yakalandı. 9 yıl hapse mahkûm edildi. Altı ay önce Tayland'da yakalanan Bendelladj, 15 yıl hapis cezası aldı. ■

> Bu bir dedektiflik işi - eski moda güzel bir dedektiflik işi.
> **Rik Ferguson, Trend Micro**

Anonim bir bilgisayar korsanı **kötü niyetli bir yazılım programı** yazar

↓

Bu program **karanlık web** üzerinde satışa sunulur

↓

Siber suçlular programı satın alır ve uyarlar

↓

Yüzlerce, binlerce hatta milyonlarca kişinin verilerine ve kimliklerine erişilebilir ve bunlar çalınabilir

Siber suçların yükselişi

Bugün, bilgisayarları veya web'i para, mal, bilgi ya da diğer varlıkları çalmak için bir araç olarak kullanan her tür suç faaliyeti olarak tanımlanan siber suçlar, meşru çevrimiçi etkinlikler kadar hızla yayılmaktadır. Siber suçlular bireyleri, şirketleri, kurumları ve hatta devlet dairelerini hedefleyebilir.

Daha fazla kişi online ticaret yaparken ve bulut depolama alanından faydalanırken, hackerların kullandığı yeniliklerle yüz yüze geldiğinde şirketler ve bireyler çaresiz kalabiliyor. Kredi kartı ve banka bilgilerinin çalınmasını otomatikleştiren hack araç kitleri durumunda ise, yaratıcıları yakalandıktan sonra bile yazılımları çevrimiçi dolaşmaya devam ediyor. IP adresleri kadar kolay bir şekilde formlarını ve isimlerini değiştirebilirler.

SpyEye'in yaratılmasına ilham veren, Zeus adlı kötücül bir malware parçasının yaratıcısı, hiç yakalanmadı ve orijinal kaynak kodu o zamandan beri bilgisayar korsanları tarafından sızdırıldı, uyarlandı ve dolaşıma sokuldu.

USULSÜZLÜKLER... VOLKSWAGEN'İN TEMSİL ETTİĞİ HER ŞEYE TERS DÜŞÜYOR

VOLKSWAGEN EMİSYON SKANDALI, 2015

KISACA

YER
Dünya çapında

TEMA
Yazılım manipülasyonu

ÖNCE
2010 Merkezi Indiana, Columbus'da bulunan motorlu araç şirketi Cummins Inc., kirlilik kontrol ekipmanı olmaksızın 570.000 ağır hizmet tipi dizel motoru naklettikten sonra, 2,1 milyon dolar (1,4 milyon sterlin bugün) ceza ödüyor ve 405 adet motoru geri çağırıyor.

SONRA
2016 Japonya'da Mitsubishi Motors, kendi araçlarının 157.000'i ve Mitsubishi'nin Nissan için ürettiği 468.000 araç için yakıt tasarrufu testlerini tahrif ettiğini itiraf ediyor.

> Volkswagen emisyon skandalı, küresel mali krizden bu yana yaşanan en büyük kurumsal skandaldır.
> **Peter Spence**

2015 yılında eşi benzeri görülmemiş bir girişimle, ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA), Alman otomobil üreticisini (VW) ABD'de satılan dizel motorlu araçlara yasaklanmış "yenilgi cihazı" yazılımını yüklemekle suçladı.

Otomobiller bir test makinesine yerleştirildiğinde yazılım, azot oksit emisyonlarını azaltıyordu, ancak sürüş esnasında daha yüksek emisyona ve iyileştirilmiş motor performansına izin veriyordu.

Araçlar yola çıktıktan sonra izin verilen azot oksit seviyesinin 40 katı kadar pompalıyordu. Eylül 2015'te

Kurumsal cezalandırma

Kurumsal kanunsuzluklar için tipik cezalar, şirketin yöneticileri yerine şirketin kendisini yasal "kişilik" olarak değerlendirerek, şirkete para cezası vermektir. 19. yüzyılda kurumsal ceza sorumluluğu kavramını benimsemiş olan Birleşik Devletler, kurumsal kanunsuzlukları aktif bir şekilde soruşturmakta ve kovuşturmaktadır; ancak diğer ülkeler de bu konsepti benimsemektedir. Son zamanlardaki eğilim para cezalarını önemli ölçüde artırmak yönündedir; özellikle iç kontrollerin eksik olduğu veya şirketlerin araştırmacılarla işbirliği yapmadığı durumlarda.

Eylül 2016'da Almanya'nın en büyük kredi veren kuruluşu olan Deutsche Bank, 2005 yılındaki bir konut balonu sırasında yatırımcılara hileli ipotekler sattığı gerekçesiyle ABD Adalet Bakanlığı tarafından verilen 14 milyar dolarlık (11 milyar sterlin) bir para cezasıyla karşı karşıya kaldı.

Eleştirmenler, böyle muazzam bir cezanın uluslararası finansal istikrarsızlığa neden olabileceğini ve bunun yerine Deutsche Bank'ın yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesi gerektiğini savundular.

Ayrıca bakınız: Enron Skandalı 122–23 ▪ Siemens Skandalı 126–27

Almanya'nın en büyük bağımsız teknik test ajansı tarafından yapılan testler sırasında bir otomobilin egzosuna iliştirilen taşınabilir emisyon ölçüm sistemi.

Yenilgi cihazı yazılımı 11 milyon VW motorunun emisyon testlerinde hile yapmasını sağladı

↓

Emisyon testi sırasında, **araba düşük emisyon üretiyor** ve testi geçiyor

↓

Yolda, motor izin verilen seviyenin **40 katı azot** oksidi yayıyor

↓

Mayıs 2014'te West Virginia Üniversitesinde **yapılan testler,** dizel kusurlarını ortaya koyuyor

↓

VW, milyonlarca arabayı dünya çapında geri çağırıyor ve ABD'deki davaların sulhü için 15 milyar dolar(12 milyar sterlin) ödemeyi kabul ediyor.

Volkswagen, 11 milyon VW ve Audi 2.0 dizel otomobilin, emisyon testlerinde hile yapmak için kullanılan yazılımlarla donatıldığını itiraf etti. Otomobil devinin CEO'su Martin Winterkorn özür diledi ve istifa etti.

Elebaşı

ABD'li soruşturmacılar, skandal hakkındaki soruşturmanın bir parçası olarak 1.5 milyon belgeyi inceledi. Soruşturmanın kilit adamı, ABD'de Volkswagen Dizel Yetkinlik ekibinin başında olan Alman vatandaşı James Robert Liang'dı. Almanya'da sözde "temiz dizel" motor geliştiren mühendis ekibinin bir üyesiydi. Mahkeme belgelerine göre kendisi ve meslektaşları, sıkı ABD emisyon standartlarını karşılayacak bir dizel motor tasarlayamadıkları sonucuna varmış, bu yüzden emisyon testlerini aldatacak yazılımlar tasarlamış ve uygulamışlardı. Haziran 2016'da VW, 15 milyar dolar (12 milyar sterlin) ödeme yapmak için düzenleyici kurumlar ve tüketicilerle ayrı birer anlaşma yapmayı kabul etti.

Ağustos 2016'da açıklanan anlaşma, 652 ABD'li otomobil bayisini kapsıyordu.

Eylül 2016'da Liang, skandaldaki rolünden dolayı ABD federal makamları tarafından yapılan suçlamaları ve diğer Volkswagen çalışanlarının soruşturulması için işbirliği yapmayı kabul etti. Liang'ın, çevresel düzenleyici kurumların motorların test sonuçlarıyla ilgili sorularını yanlış olduklarını bildiği halde cevapladığı ortaya çıktı. Federal soruşturmacılar ayrıca Liang'ın ABD'de suçları işlerken, Almanya'daki meslektaşlarına yazılım hakkında e-posta yolladığını öne sürdüler. Liang beş yıl kadar ABD'de hapis cezasıyla, tahliyesini müteakip sınır dışı edilmeyle ve 250.000 dolara (200.000 sterlin) kadar para cezasıyla karşı karşıya kaldı. Bununla birlikte, skandalın bu şekilde sona ermesi pek muhtemel değil: şirket hala cezai ve hukuki dava ile karşı karşıya. ■

ORGANİ
SUÇLAR

ZE

R

1735–49

Hawkhurst Çetesi olarak bilinen bir **kaçakçılık çetesi,** İngiltere'nin güneydoğusundaki kasaba ve köylere musallat oluyor.

1761

Çin Triad mafya örgütünün öncüsü olan Gökyüzü ve Dünya Cemiyeti Güneydoğu Çin'de, Mançurya'da oluşuyor.

1800'LERİN ORTALARI

Mafya faaliyeti, narenciye bahçelerini korumak için haraç alan çeteler şeklinde Sicilya adasında başlıyor.

1889–1908

Butch Cassidy'nin Wild Bunch çetesi, ABD'nin batı bölgelerinde trenlerin önünü kesiyor. Kanun kaçakları "ölü veya diri" aranıyor.

1923–29

Chicago'da Alkol Yasağı sırasında **içki kaçakçılığı yapan rakip çeteler** arasında **Bira Savaşları** patlak veriyor.

FBI, organize suçu, birincil amacı yasadışı faaliyetlerle para kazanmak olan resmi bir yapıya sahip bir grup insan tarafından işlenmiş bir suç kategorisi olarak tanımlıyor. Bu tür gruplar konumlarını korumak için şiddete, rüşvete ve gaspa başvururlar, sık sık yolsuz kamu görevlilerine göz yummaları veya desteklerini almak için rüşvet verirler.

Organize suç hem yerel hem de dünya çapında bir olgu olabilir. 1800'lerin sonlarında, uzun süre ellerinden kaçtıkları güvenlik güçleri tarafından beş para etmez kanun kaçakları diye alay edilen Butch Cassidy'nin Wild Bunch çetesi, belki de ABD tarihindeki en başarılı tren soyguncularıydı. Terazinin diğer ucunda, Japonya'nın Yakuzası ve Sicilya Mafyası gibi dünyaya yayılan diğer suç örgütleri var.

Marjinal gruplar

Suç grupları genellikle toplumların uçlarında başlar. Triadlar aslen 19. yüzyılda Çin'de ortaya çıkan Qing Hanedanlığı karşıtı devrimcilerdi; İtalyan Cosa Nostra ve Amerikan uzantıları Sicilya'nın kırsal ihmal edilmiş bölgelerinde gelişti; II. Dünya Savaşından sonra kurulan Cehennem Melekleri Motosiklet Kulübü, önemli ölçüde topluma yabancılaşmış savaş gazilerini içeriyordu. Bu örgütler, uyuşturucu kaçakçılığı, fuhuş, tefecilik, kumar, haraç kesme gibi hukuka aykırı faaliyetlerle serpilip büyürler. Amerikalı sosyolog Robert Merton, bireylerin sınıfsal nefret ve yoksulluk nedeniyle toplumsal olarak kabul edilen vasıtalarla sosyal hedefleri elde edemediği zaman organize suçlara yöneldiğine inanıyordu. Kokain kartellerinin Kolombiya'daki fakir Medellin kentinde ortaya çıkması veya Kray Kardeşlerin ve Richardson suç ailesinin Güney Londra'nın yoksul bölgelerinden kök salması tesadüf değildir. Modern Triad çetesinin kolları, Hong Kong'un ve Makao'nun fakir bölgelerinde kök saldı.

Çoğu vakada, bu kişiler ırkçı önyargılar nedeniyle engellenmişlerdir. İçki Yasağı dönemi çetelerin büyük çoğunluğu İtalyanlar, Yahudiler ve İrlandalılardan oluşurken, Yakuza'nın yüzde 30'u, sürekli ayrımcılığa maruz kalmış Japonya doğumlu Korelilerden oluşuyordu. Krek kokain salgını, Afrikalı Amerikan sokak çeteleri tarafından yaygınlaştırıldı. Okuma yazma bilmeyen ve 1980'lerde Los Angeles'ta iş bulamayan "Otoban" Rick Ross, krek kokain satan milyonlarca dolarlık bir imparatorluk inşa etti.

1948

Cehennem Melekleri, California'nın San Bernadino kentinde ortaya çıkıyor, rakip çetelerle savaşarak ve uyuşturucu kaçakçılığı yaparak tüm dünyaya yayılıyor.

1972

Medellin Karteli Kolombiya'da faaliyetlerine başlıyor, kokain ticaretini tekelleştirmek ve hükümeti zayıflatmak için aşırı şiddet kullanıyor.

1946

Japonya'da Kazuo Taoka, Yamaguchi-gumi **Yakuza suç örgütünün patronu** oluyor ve "mafya babalarının babası" olarak biliniyor.

1960'LAR

Kraylar ve Richardsonlar - rakip çeteler – Londra'nın Doğu Yakası'ndaki **yeraltı suç dünyasına** hükmediyor.

1980–95

Los Angeles'ta **"Otoban" Rick Ross,** krek kokain ticareti yapan milyon dolarlık bir piyasa oluşturuyor.

Örgütlü suçların belki de en büyük cazibesi, grupların ailelerinden kopmuş ya da toplumdan yabancılaşmış bireylere akrabalık hissi vermesidir.

Yeraltı faaliyetleri

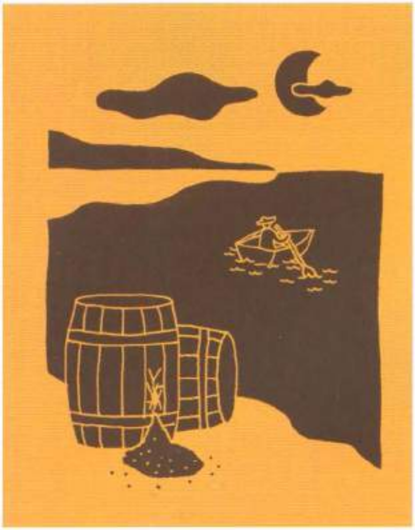
Bazı organize suç çeteleri, örneğin 1920'lerin Amerikası'ndaki Içki Yasağı sırasında olduğu gibi karanlık ve uzak geçmişte faaliyet gösteren gruplar, halk tarafından çekici bir şekilde tasvir edilmişlerdir. Pek çok fakir topluluğu araçtan ateş açarak, soygunlarla, araç hırsızlıklarıyla ve uyuşturucu satışıyla mahveden 1980'li ve 1990'lı yılların sokak çetelerine baktığımız zaman halkın tepkisinin daha olumsuz olduğunu görürüz.

Sofistike suç örgütleri, çaktırmadan faaliyet göstermekte ve yardımsever kanun kaçakları olarak halkın desteğini almakta ustalaşırlar.

Hem popülist bir platform oluşturarak hem de kurnaz politik manevralarıyla "Kokain Kralı" Pablo Escobar bile Kolombiya Temsilciler Meclisi seçimlerini kazanmayı başardı. Yakuza ve Triadlar, Asya'nın dört bir yanındaki en güçlü şirketlerden kamu görevlerine ve yargıya kadar beyaz yakalı pozisyonlara sızmayı başardı. Bununla birlikte, kamuoyunun ilgisi altında faaliyet gösteren Pablo Escobar'ın aksine, bu gruplar, sahnenin arkasında çalışabilme yetenekleri sayesinde neredeyse görünmez hale gelmeleri nedeniyle başarılı olmuşlardır.

20. yüzyılın son çeyreğine kadar Sicilya Mafyası, anakara İtalya'nın Sicilya kültürünün nüanslarını anlamadığı anlayışı sayesinde oldukça organize bir suç örgütü olduğu gerçeğini gizleyerek gelişti. Cehennem Melekleri ve diğer bisiklet kulüpleri, kendilerini Wild Bunch gibi gruplar tarafından temsil edilen kişisel özgürlük çağının özelliklerini taşıyan kaba ama nihayetinde zararsız örnekleri olarak pazarlamaya çalışıyor.

Bunu yaparken, bu gruplar, daha az merkezileşmiş bir dünya için kolektif, sıklıkla yanlış konumlandırılmış bir nostaljiden yararlanıyorlar. Çeteler, çoğunlukla, şarkıcı Frank Sinatra ve Amerikan Mafyası gibi onların meşrulaştırılmasına yardımcı olan pop simgeleriyle ilişkilendirilirler. Nihayetinde, bu kadar kötü insanlar olamazlar, öyle olsa bu kadar saygın yıldızlarla bir araya gelebilirler mi? Gerçekte olan şeyleri gizlemeye çalışan bu organize suç grupları için söz konusu üçkâğıt işe yaradı. ■

TİCARETLER İÇİNDE EN TEHLİKELİSİ KAÇAKÇININ TİCARETİDİR

HAWKHURST ÇETESİ, 1735–49

KISACA

YER
İngiltere'nin güney sahili, Birleşik Krallık

TEMA
Kaçakçılık

ÖNCE
1735–1816 Hadleigh Çetesi İngiltere'nin doğu kıyısında faaliyet gösteriyor. Üyelerinin ikisi, bir askeri öldürdükleri için asıldı.

SONRA
1799–1831 İngiltere'nin güney sahillerinde kaçakçılık yapan Jack Rattenbury maceralarıyla ilgili günlük tutuyor. Günlükleri, bir din adamının yardımıyla yayımlanıyor.

1817–26 İngiltere'nin Kent Sahilinde Aldington Çetesi ve gümrük yetkilileri arasında çıkan çatışma sonucunda 5 kişi ölüyor ve 20 kişi yaralanıyor.

2014–16 NASCAR sürücüsü Derek White, ABD'de satın alınan tütünü Kanada'da satan ve 409 milyon dolarlık (323 milyon sterlin) vergi kaçakçılığı yapan önemli bir Kuzey Amerika tütün kaçakçılığı operasyonunda yer alıyor.

İngiltere'de kaçakçılık, 18. yüzyılda zirveye ulaştı. Hükümet, ülkenin Fransa'ya karşı yürüttüğü askeri seferleri finanse etmek için ithalatı ağır bir şekilde vergilendirmeye başladığında, malların fiyatındaki artış –tek başına çay fiyatı 1700'lü yılların ortalarında yüzde 70 arttı– kaçakçılığı karlı bir iş haline getirdi. Hawkhurst Çetesi olarak bilinen bir kaçakçı grubu en iyi bilinenleri oldu. Güneydoğudaki bir kasabadan isimlerini alan çete, kaçakçılık faaliyetlerini silahları ve kılıçları hazır bir şekilde Rye, Sussex'deki Mermaid hanında gerçekleştiriyordu. Kaçakçılar oldukça şiddet eğilimliydi ve vergi görevlilerine karşı güç kullanmaktan çekinmiyorlardı. 1740'ta, çete, Etchingham'daki bir ahırdan ele geçirdikleri 750 kg'lık (1,650 libre) çayı taşımakta olan gümrük yetkilisi Thomas Carswell ve gümrük görevlilerini Silver Hill'de pusuya düşürdü. Çete Carswell'i öldürdü, adamlarını yakaladı ve çaya el koydu.

Şafak baskını

Bu şiddete rağmen genel kamuoyu, vergi görevlilerinden daha akılıca davranarak daha ucuz mallara ulaş-

Robin Hood etkisi

Genellikle yasalara saygılı olan halk, çok uzun süredir popüler kanun kaçaklarına saygı besledi. Bu, çoğu zaman egemen sınıf tarafından dayatılan merhametsiz kanunlara karşı kızgınlıktan doğan bir tutum. Diğer zamanlarda, hükümetlerin vatandaşlarını koruyamadığı veya korumak istemediği zaman ortaya çıkan güç boşluğunun organize çeteler tarafından doldurulmasından kaynaklanır.

Amerikalı sosyolog Robert Merton, bireylerin kültürel hedeflerini kurumsallaşmış yöntemlerle başaramadığı zaman bazılarının gayri meşru vasıtalarla hedeflerine ulaşmaya çalıştığı teorisini ortaya attı. Daha az cesur vatandaşlar, kanuna aykırı hareket eden kişilerin gösterişli isyanlarını ve cesaretlerini idolleştirebilir. Bununla birlikte, çetenin şiddeti masum kurbanları hedef aldığında bu hayranlık öfkeye dönüşür.

Daniel Chater ve William Galley cinayetleri halkı Hawkhurst Çetesinin aleyhine döndürdü. Hükümet gazetesi *Londra Gazetesi*, kaçakçıların isimlerini ve bunlarla ilgili bilgi getirenler için bir afname yayınladı.

Ayrıca Bakınız: Bonnie ve Clyde 26–29 ▪ Bira Savaşları 152–53

Ayakkabıcı Chater ve vergi sorumlusu Gale kaçırılıyor, bir atın arkasına bağlanıyor ve Hawkhurst Gang üyeleri tarafından vahşice öldürülmeden önce kırbaçlanıyor.

malarını sağlayan çeteye hayranlık duyuyordu. Bununla birlikte, kaçakçıların malların tutulduğu Poole, Dorset'teki gümrük dairesine saldırarak 500 sterlin (bugün yaklaşık 70.000 sterlin) değerinde kaçak çay, alkol ve kahveyi ele geçirmeye çalıştıkları Ekim 1747'de bu olumlu kanaat değişti.

Çete malları Guernsey'den Christchurch'e *The Three Brothers* gemisiyle taşırken, Kaptan William Johnson'ın komuta ettiği bir gelir gemisi olan Swift tarafından önleri kesildi. Çete, bir sandalla kaçmayı başarmasına rağmen, mallara el konuldu ve Poole'a götürüldü. 8 Ekim sabahının erken saatlerinde, mallarını geri almaya kararlı olan çete lideri Thomas Kingsmill ve 30 silahlı adam, Poole gümrük dairesine saldırdı ve 1.500 kg çayla kaçtı.

Kaçakçıların yakalanması için başlarına 200 sterlin (bugün 30.000 sterlin) ödül konuldu ve eski asker William Sturt, çeteye karşı koymak için Goudhurst Milislerini kurdu. Kimse kaçakçıları suçlamak için gönüllü olmadı. Ancak ertesi yıl, çete üyelerinden biriyle tanışmış olan Fordingbridge ayakkabıcısı Daniel Chater tarafından yapılan bir yorum, John "Dimer" Diamond'ın yakalanmasına ve tutuklanmasına yol açtı. Çete çok sayıda izleyici toplayarak Fordingbridge kasabasından geçerken, Chater'e Diamond tarafından küçük bir çay çorbası verilmişti. Bu hareketle diğerlerinden farklı muamale gördüğü için gururlanan Chater, komşularına Diamond'la olan dostluğu hakkında böbürlenmişti.

Buna müteakip Diamond yakalandı ve Chater'ı kaçakçıya karşı tanıklık yapması amacıyla Chichester'daki mahkemeye götürmek için planlar yapıldı.

Yakında olacak mahkeme nedeniyle tetikte olan diğer çete üyeleri William Jackson ve William Carter, Chichester'a giden yolda dinlenmek için durmuş olan Chater ve gümrük memuru William Galley'i Rowlands Kalesi yakınlarındaki White Hart hanından kaçırdılar. Adamları ata bağlayan kaçakçılar, onları Rake'deki Red Lion hanına ve yakındaki tarlalara götürdü. Onları soğukkanlılıkla öldürdüler, Galley'i diri diri gömdüler ve Chater'i baş aşağı bir kuyuya attılar.

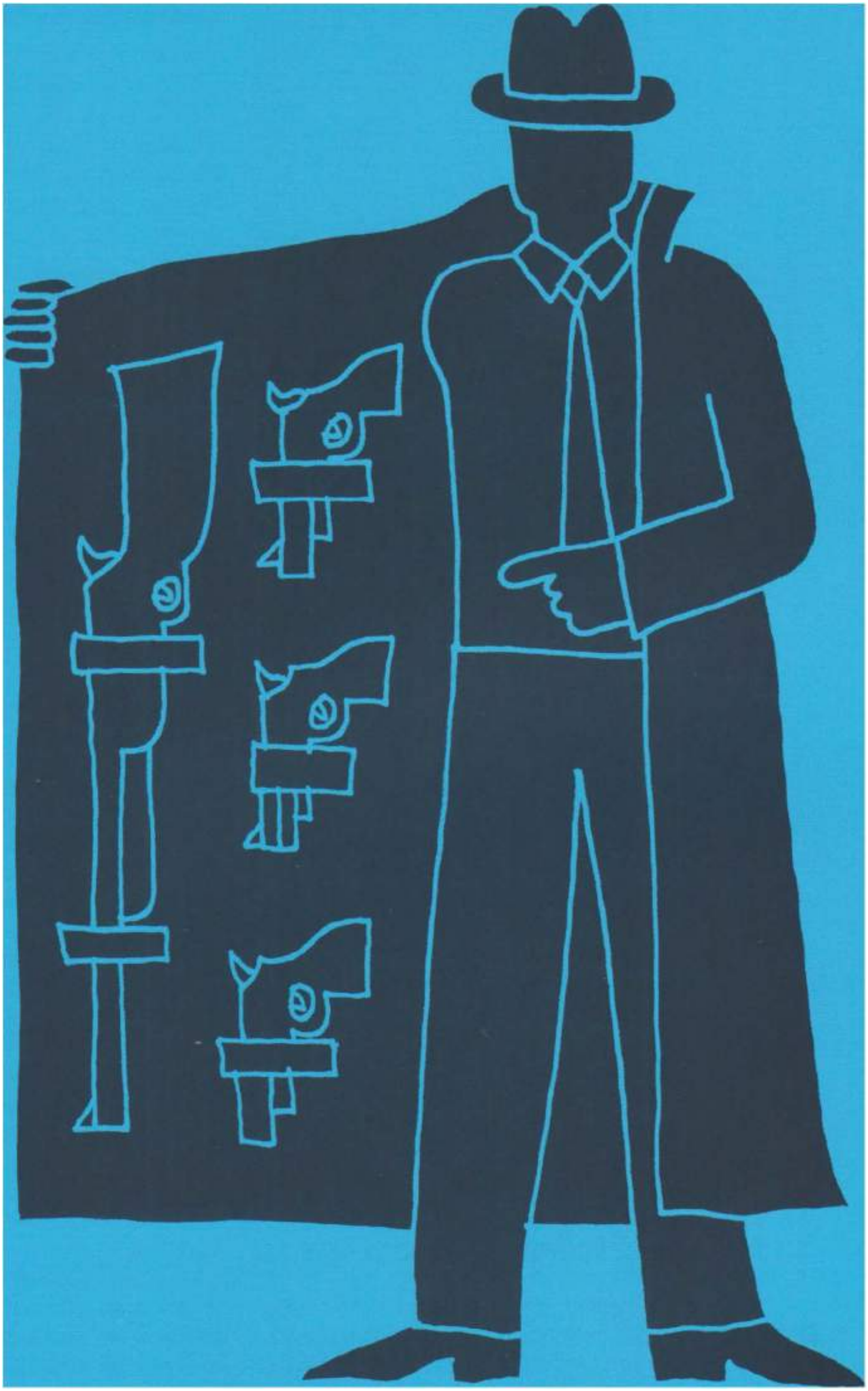
> O kadar zenginler ki, o zamanlar onları barındıran ve tüm işlerinde onları destekleyen özel insanları rüşvete bağlayabiliyorlar.
> **Mr. Pelham**

Son misilleme

Galley ve Chater'e karşı kullanılan korkunç şiddet, halkın ezici bir biçimde kaçakçıların aleyhine dönmesine neden oldu. Elebaşları yakalandı, yargılandı ve Poole'daki gümrük dairesini yağmalamaktan suçlu bulundu. 26 Nisan 1749'da Kingsmill ve üç suç ortağı Londra'daki Tyburn darağacında asılarak idam edildi. Kingsmill'in cesedi, bir zamanlar aleyhine döndükleri için yakıp yıkmakla tehdit ettiği bir kasaba olan Goudhurst'ta zincirlerle sallandırıldı. ■

SİCİLYA'DA BİR HIRSIZLAR TARİKATI VAR

SİCİLYA MAFYASI, 1800'LERİN ORTALARI

KISACA

YER
Sicilya, İtalya

TEMA
Suç aileleri

ÖNCE
1800'lü yıllar Suç ailelerinin bir konfederasyonu olan Camorra, Napoli Krallığında ortaya çıkıyor; Sonunda bölgedeki süt, kahve ve balık endüstrilerini kontrol ediyor.

SONRA
1850'ler Güney İtalya'nın Calabria kentinde Ndràngheta kuruluyor. 1990'ların sonunda, İtalya'nın en güçlü suç örgütü haline geliyor. Faaliyetleri gasp, kara para aklama ve uyuşturucu kaçakçılığını içeriyor.

19. yüzyılın sonları Amerikan Mafyası, New York'un Doğu Harlem bölgesi, Aşağı Doğu Yakası ve Brooklyn'deki İtalyan göçmen aileler arasında ortaya çıkıyor.

Mafyanın kökeni 19. yüzyılda Batı Sicilya'nın limon ve portakal bahçelerine dayanıyor. Turunçgiller bu dönemde özellikle kârlı bir maldı ve eğer verim iyi olursa, Sicilyalı limon bahçesi sahibi önemli miktarda bir kâr elde etmeyi bekleyebilirdi. Ne yazık ki, limon ağaçları, Sicilya'da çok yaygın olan geçici su yokluğuna karşı oldukça hassastı. Meyvenin hassaslığıyla birlikte önemli kazançlar elde etme potansiyeli birleşince, özellikle Sicilya tarzı, turunçgil bahçelerinden haraç toplayan çetelerin ortaya çıkmasına neden oldu.

19. yüzyıl mafyası, güçlü Mafya varlığına sahip altı kasabadan biri olan Batı Sicilya'nın Trapani bölgesindeki Vita kasabasında jandarma ile çatışıyor.

Başarısız soruşturmalar

Sicilya'nın başkenti ve Mafya merkez üssü Palermolu Dr. Galati böyle bir haraç çetesi tarafından narenciye bahçesinden atıldı. Polise şikâyet etmesine rağmen, hiçbir şey yapmadılar. Bu, doktoru müfettişlerin tacizcileriyle birlikte çalıştığına ikna etti. 1874'te Dr. Galati işini bırakıp ailesiyle Napoli'ye taşındı.

Galati, Uditore köyünde yaşayan Antoni Giammona adlı etkili bir gangsterin Batı Sicilya limon bahçelerinin sahiplerinden zorla para alan haraç çetelerini yönettiğini öğrenmişti. Amacı meyve üzerinde bir tekel oluşturmaktı. Giammona'nın etkisi sadece polise ve yerel politikacılara değil, aynı zamanda eşyaları taşıyan araç sürücülerine ve rıhtım işçilerine kadar yayılmıştı İtalyan parlamentosu üyesi Diego Tajani, Sicilya Mafyasının kendiliğinden ölümcül ve yenilmez olmadığını,

> Benim adım Mori ve insanları öldüreceğim! Rüzgârla taşınan bu tozun ortadan kaybolduğu gibi, suçlar da yok olmalı.
> **Cesare Mori**

daha ziyade, Mafya'ya büyük güç kazandıran şeyin yerel yönetimlerle işbirliği yapma ve kendini oraya yerleştirebilme yeteneği olduğunu öne sürdü.

Galati, 1875 yılının Ağustos ayında, Uditore'nin nüfusunun 800 olmasına rağmen, yalnızca 1874 yılında 23 cinayet işlendiğine dikkat çekerek, Sicilya'daki "Mafya" faaliyetleriyle ilgili ilk raporu Roma'daki içişleri bakanına sundu. Galati'ye yardımcı olmak için hiçbir şey yapılmamasına rağmen, bilgi notu ulusal hükümeti güneydeki büyüyen soruna bakmaya zorladı.

1800'lü yıllardan Birinci Dünya Savaşının sonuna dek, hükümet yetkilileri ve akademisyenler, yüksek profilli bir cinayet ya da bir cinayet serisi sonrasında Mafya ya da "Cosa Nostra" hakkında daha derinlemesine incelemeler yaptılar. Bireysel olarak mafiosiler (Mafya üyeleri) hakkında davalar açılmasına rağmen, örgüt hiçbir zaman sistematik bir şekilde takip edilmedi ve yargılanmadı. Bu arada Mafya, yerel hükümetler ve polisle, Sicilya toplumu üzerinde kurnazca, karlı ve zorlayıcı bir nüfuz oluşturmak için işbirliği yapmaya devam etti.

Ayrıca Bakınız: Triadlar 146–49 ▪ Bira Savaşları 152–53 ▪ Yakuza 154–59

Faşist infazcılar

Sicilya Mafyasını çökertmek için yapılan en başarılı operasyonlar, 1925 yılında, Benito Mussolini'nin faşist hükümeti altında çalışan Palermo valisi Cesare Mori tarafından başlatıldı. Taktikleri basitti – kabadayılık taktikleriyle birlikte otoriter güç kullanımı. Mafyanın birleşik bir yapı olduğuna inanmayan Mori, "bölgeler arası" mafya karşıtı bir polis teşkilatı kurdu ve birçok mafya üyesi ve haydutla birlikte masum siviller de dahil olmak üzere 11.000 Sicilyalıyı tutukladı. Basından gizlediği kitlesel yargılamalar yoluyla onları yargıladı. Sonunda Mussolini, organize suçların İtalya'da yok edildiğini ulusa ilan etti. Bu süre zarfında yaklaşık 500 mafya üyesi Amerika'ya kaçtı ve orada Amerikan Sicilya mafyasını kurdular. Müttefikler 1943'te Sicilya'yı istila ederek istemeden Mafyayı iktidara geri getirdi. Faşist hükümet devrildiğinde, özellikle yerel düzeyde bir güç boşluğu oluştu. Bu, Mafya'nın Mussolini'nin yükselişi öncesinde işgal ettiği pozisyonlara geri dönmesini sağladı.

Anlaşmazlıkların çözülmesi

1957'de Sicilya gezisi sırasında New Yorklu gangster Joe Bonanno, Avrupalı meslektaşlarının anlaşmazlıkları çözmesi için bir komite oluşturmasını önerdi. Önemli mafya üyeleri Tommaso Buscetta, Salvatore Greco ve Gaetano Badalamenti kuralları oluşturmaya başladı ve ertesi yıl Palermo'da ilk Sicilya Mafyası komisyonu kuruldu.

Komisyon, aileler ve bireyler arasındaki uyuşmazlıkları çözmeyi, Mafya kurallarını ihlal edenler için cezayı belirlemeyi ve hükümet üyelerine, avukatlara ve gazeteciler yönelik şiddet kullanımını kontrol altına almayı amaçlıyordu; özellikle bu cinayetler bir bütün olarak Sicilya organize suç örgütlerine istenmeyen bir şekilde dikkatleri çekiyordu. Bir patron eğer birini öldürmek isterse, bunun komisyon tarafından onaylanması gerekecekti.

Uyuşturucu kaçakçılığı yapmakla suçlanan dokuz şüpheli Mafya üyesini gösteren bir İtalyan polisi el ilanı. Bu el ilanı, New York ve Sicilya'da 50 şüpheliyi hedef alan 2008 yılındaki "Old Bridge" kod adlı uluslararası bir operasyonun parçasıydı.

Savaşan mafya üyeleri

Yaklaşık 20 yıl boyunca Komisyon çok az miktarda güce sahip olabildi, çünkü bölgesel patronlar bağımsız olarak çalışmaya alışıktı. Komisyon, 1961 yılında Greco ve La Barbera aileleri arasında patlayan ve 68 kişinin ölümüne sebep olan sözde ilk Mafya Savaşını engelleyemedi. Savaş, Salvatore Greco için tasarlanan bir bombayı başarısız bir şekilde etkisiz hale getirmeye çalıştıkları sırada yedi polis ve subayın öldüğü 1963 Ciaculli katliamıyla doruğa ulaştı. Cosa Nostra'nın yansımaları çok önemliydi. 10 hafta içinde 1.200 mafya üyesi tutuklandı. Hükümet, Palermo eski başsavcısı Cesare Terranova başkanlığında bir Anti-Mafya Komisyonu kurdu.

Sonuçta soruşturma, Palermo eski belediye başkanı Salvo Lima ile Cosa Nostra arasındaki gizli anlaşma gibi pek çok önemli hususu ortaya çıkarmış olsa da, nihai rapora göre hareket etme yönünde siyasi irade eksikti. Sicilya Mafyası komisyonlarını geçici olarak feshetti ve yüzlerce tanınmış üye kovuşturmadan kaçmak için diğer ülkelere kaçtı.

1970'lerin sonundan itibaren, Corleone köyünden çıkan bir mafya grubu Cosa Nostra'ya hâkim olmak için, İkinci Mafya Savaşı (1981-83) olarak bilinen başarılı bir girişimde bulundu. Salvatore "Toto" Riina tarafından yönetilen Corleonesi, büyük ölçüde etkisiz Sicilya Mafya Komisyonunu başarıyla ele geçirdi ve onu mutlak güç kullanmak için bir araç haline getirdi. Eğitimsiz olmalarına rağmen Corleonesi bu eksikliklerini üçkâğıtçılık ve şiddetle kapattılar. Tahmin edilebileceği gibi, Corleonesi'nin yükselişine, Cosa Nostra'nın *modus operandi*sinden (hareket tarzı) çok farklı olarak, kamu görevlilerinin öldürülmesinde çarpıcı bir artış eşlik etti. 1979'da Terranova da dahil dört önemli şahsiyet farklı vakalarda öldürüldü.

Ertesi yıl, Monreale jandarma komutanı, Sicilya bölgesi başkanı ve Palermo başsavcısı Mafya tarafından öldürüldü. 1982'de Anti-Mafya Komisyonunun aktif bir üyesi olan Pio La Torre'nin öldürülmesi, bir "Mafya tipi birliğe" ait olmayı yasadışı yapan bir yasa çıkarılmasına neden oldu. Aynı yıl, bir ulusal kahraman olan, sıkı Mafya karşıtı ve Palermo valisi General Carlo Alberto, seyahat ettiği yolu kapatan bir düzine mafya üyesi tarafından eşiyle birlikte öldürüldü; mafya üyeleri bütün kurşunlarını arabaya boşaltmışlardı. Cenaze töreni İtalya'nın dört bir yanında gözyaşlarına boğulmuş insanlar tarafından izlendi.

> "Savaştayız ... Mafya üyeleri makineli tüfekler ve dinamitle ateş ediyor. Biz sadece kelimelerle cevap verebiliyoruz. Onlar binlerce, biz ise yalnızca birkaç yüz kişiyiz."
>
> **Anonim polis memuru**

Yüzünü kaybetmek

Mafya terminolojisinde, sfregio (tam anlamıyla "yara izi" veya "hakaret" olarak tercüme ediliyor) fiziki bir yara izi biçiminde ya da alıcının "yüzünü kaybetmesine" neden olan aşağılanma yoluyla şekil bozukluğuna neden olan bir yara anlamına gelir.

Sfregio'nun yaygın bir biçimi, başka bir mafyanın mülkiyetinde veya korumasında olan bir şeyin yağmalanması veya çalınmasıdır. Bu kurbanın, yaralanmaya cevap verme sorumluluğunun olup olmadığına ve eğer varsa uygun cevabın ne olduğuna karar vermeye zorlar. Yanıt vermemeyi seçerse zayıf olarak görülüp, saldırganı tarafından hâkimiyet altına alınabilir. Karşılıklı hakaretler ölümcül boyutlara tırmanabilir.

Bunun bir örneği, sekiz ailenin liderleri tarafından cezaları tasdik edilen Olivuzza ailesi üyeleri Vincenzo Lo Porto ve Giuseppe Caruso'nun 1897 yılında infaz edilmesidir. İki adamın klan liderliğine hakarette bulunduğuna karar vermişlerdi.

Hukuki saldırı

İlk defa, İtalyan kamuoyu ve hükümet, Cosa Nostra'nın Sicilya üzerindeki ölümcül hâkimiyetini yıkmaya karar verdi. Yeni bir kanun hükümetin hapishanede iken dışarıdaki nüfuzlarını ve güç kullanma kabiliyetlerini engellemek için mafya üyesi olduğuna karar verilen hükümlülerin mallarına el koymasını sağladı.

Temmuz 1983'te, Palermo'da arabada patlayan bir bomba, baş sorgu hâkimi Rocco Chinnici, korumaları ve yoldan geçmekte olan masum bir insanın ölümüne yol açtı.

Şiddet, emekli olmayı planlayan bir kariyer hakimi olan Antonino Caponnetto'yu Chinnici'nin yerini almak için harekete geçirdi. Caponnetto, mafya karşıtı hakimlerden oluşan bir ekip kurdu. Saldırıya geçerek, yetkililerin şimdi Cosa Nostra'nın tek birleşik bir yapı olduğunu nihayet kanıtlayacak bilgi sunan eski Mafya muhbiri Tommaso Bus-

cetta ile birlikte çalıştıklarını açıkladı. Caponnetto, bireysel üyeler veya gruplar yerine tüm Mafyanın yargılanacağını bildirdi.

Caponnetto'nun ekibi, Buscetta'nın ifadesinden destek alarak 366 tutuklama emri çıkardı. Daha fazla tanık ortaya çıktığında, daha fazla tutuklama yapıldı.

> Emirlere itaat ettim ve küçük bir çocuğu boğarak kendim için bir kariyer yapacağımı biliyordum. Sevinçten havalara uçuyordum.
> **Salvatore Cancemi**

Şiddetli tepki

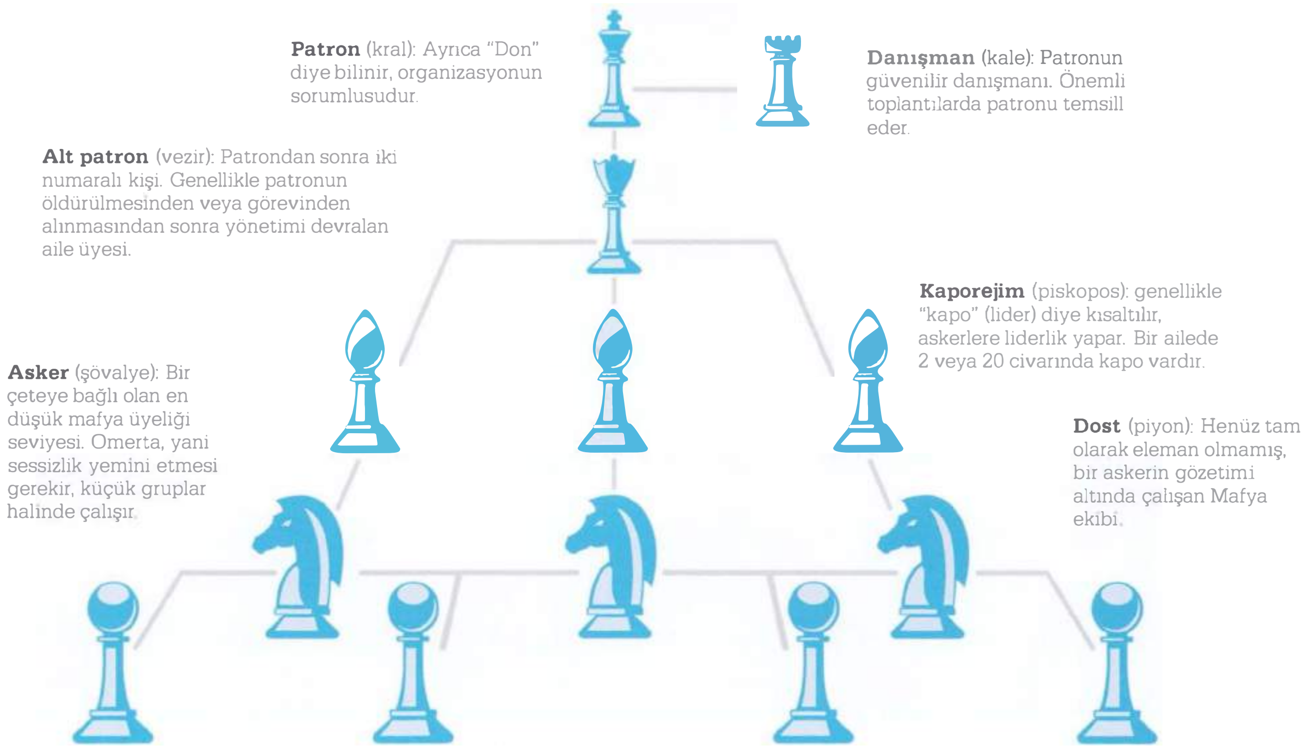
Şiddeti azaltmak yerine, Corleonesi tarafından kontrol edilen Mafya şiddetin tonunu artırdı. İtalya etkili bir tanık koruma programı geliştirmediği için Cosa Nostra, Tomasso Buscetta'nın kayınbiraderi olan muhbir Leonardo Vitale'yi vurdu. Temmuz 1985'te, Mafya kaçaklarını takip etmekle sorumlu çevik kuvvet polisi Beppe Montana öldürüldü.

Ertesi ay, bir başka çevik kuvvet polisi Antonino Cassara, karısının korku dolu bakışları arasında iki yüz kurşunla delik deşik edildi. Şiddetin büyüklüğü "Palermo Baharı" olarak bilinen şeyin başlamasına neden oldu. Öğrenciler, Palermo'da Mafya karşıtı gösteriler gerçekleştirdiler, etkili bir din adamı ilk defa açık açık "Mafya"dan bahsetti ve Palermo belediye başkanının yanı sıra, sorunu çözemediği için ulusal hükümeti ayıpladı. Bu arada Mafya karşıtı hakimler, 10 Şubat 1986'da 474 mafya üyesi ve müttefiğinin mahkemede yargılanmasına yetecek kadar delil elde etmişti.

Sicilya polisi 20 Temmuz 1992'de Palermo, Sicilya'daki yargıcın annesinin evinin yakınında Yargıç Paulo Borsellino ve polis korumalarını öldüren bombalı araç saldırısı sonrası olay yerini inceliyor.

16 Aralık 1987'de sanıkların 360'ı suçlu bulundu ve toplam 2.666 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Bu yalnızca başlangıçtı: Caponnetto'nun ekibi halihazırda iki tane daha büyük yargılama için hazırlanmıştı ve ve muhbir Antonio Calderone'nin yeni bilgileri sayesinde bir başkasını daha tetikleyecekti. Mart 1988'de 160 tutuklama yapıldı. Mafya, Palermo temyiz mahkemesi yargıcı Antonio Saetta ve oğlunu öldürerek yanıt verdi.

Mafya emir komuta zinciri

İdari aksamalar

Caponnetto 1987 yılı sonunda görevi bıraktığında, tecrübesiz Anthony Meli yerine geçti. Tüm projeyi tehlikeye atan sayısız beceriksiz kararlar aldı. Mafya karşıtı ekibin hakimleri Paolo Borsellino ve Giovanni Falcone, Anthony Meli'nin beceriksizliği aleyhine konuştu ancak göz ardı edildiler. Daha da kötüsü, Palermo'nun Mafya karşıtı belediye başkanı Leoluca Orlando 1990'da makamını kaybetti. En kötü an, Palermo Temyiz Mahkemesine başkanlık eden Yargıç Corrado Carnevale'nin teknik nedenlerle mahkûmiyetlerin bazılarının bozulması gerektiğine karar verdiğinde geldi.

1991'de Giovanni Falcone adalet bakanlığı ceza işleri müdürü olarak atandı. Farklı birimlerin altında çalışan anti- Mafya polisi tek çatı altında birleştirdi. Yeni mevzuat, Mafya üyelerinin telefonlarının dinlenmesine, kara para aklamayla mücadeleye ve organize suç örgütlerinin sızdığı belediye meclislerini feshedilmesine olanak sağladı.

> Hiç kimse, herhangi bir suçun ortaya çıkmasına yardımcı olacak delilleri polise veya yargıya vermemelidir.
> **Niccolò Turrisi Colonna**

Yine, Mafya bu tehdide şiddeti artırarak cevap verdi. Ağustos 1991'de Ndrangheta'yı, bir yargıtay savcısı olan Antonio Scopelliti'yi öldürmesi için tuttular. Bu haraç çetelerine karşı kampanya düzenleyen Palermolu bir iş adamı üç hafta sonra benzer bir cinayete kurban gitti.

Yeni yasalar

31 Ocak 1992'de İtalyan Anayasa Mahkemesi Yargıç Carnevale'nin kararını bozarak İtalya'daki Mafya karşıtı davaya benzeri görülmemiş bir zafer kazandırdı. Bununla birlikte, bu karara Corleonesi'nin öfkeli cevabı gecikmedi. 23 Mayıs 1992'de Falcone ve eşi bombalı bir araç saldırısıyla öldürüldü. Paolo Borsellino ve beş koruması iki ay sonra başka bir bombayla öldürüldü. Bu noktada, hükümetin sabrı taştı. Gündelik polis görevlerini üstlenmek için 7000 asker Sicilya'ya gönderildi,

Mafya'nın "patronların patronu" Bernardo Provenzano için 2005'te Palermo'da duvarlara asılan aranıyor ilanları. Şu ana kadar elde edilmiş tek fotoğrafı olan 1959'daki bir sabıka fotoğrafına dayanıyorlardı.

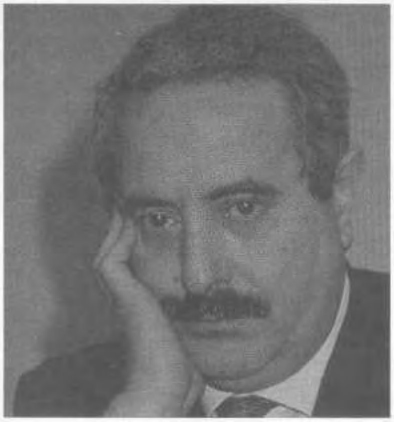
böylece yerel kuvvetler Riina ve adamlarını avlamak için yeterli zamana sahip oldu. Polise Mafya'ya sızmak ve sahte uyuşturucu ticareti ve kara para aklama dahil gizli operasyonlar yapmak için yasal yetkiler verildi. Önemli yeni bir yasa, muhbirlerin kimliklerini değiştirmelerine imkan sağlayarak korunmalarına yardımcı oldu.

Muhbir Mafya üyeleri

Bu yasa mükemmel bir zamanlamayla geçti. Yargıtay'ın kararı sonrasında, birçok mafya üyesi muhbir oldu. Yakalanan mafya üyelerinin verdiği bilgilerle, Riina 1993'te yakalandı. Mafyanın liderliği, Leoluca Bagarella'ya, o 1995'te tutuklanınca daha sonra Bernardo Provenzano'ya geçti. 1980'lerin ve 1990'ların başındaki Mafya karşıtı çabalar pratik olarak Cosa Nostra'yı güçten düşürmüştü.

Provenzano çok az güce sahip olabildi, örgüt ademi merkeziyetçi bir yapıya büründü. Yerel Mafya liderleri daha az kazançlı ancak görece daha fazla gizlilik içinde çalışmalarına izin veren ufak çaplı haraç çeteleri haline dönüştü. 11 Nisan 2006'da kapsamlı bir insan avından sonra Provenzano nihayet ele geçirildi. O günden bu yana, Mafya düşük bir profil çizdi ve 20. yüzyılın ikinci yarısında elde ettikleri güce ulaşmaları pek ihtimal dahili görünmüyor. ■

Giovanni Falcone

Kendi tanımıyla "kâfirler ülkesindeki devletin hizmetçisi" Yargıç Giovanni Falcone, kendisinden önceki herhangi bir siyasetçiden daha korkusuzca ve görev aşkıyla Sicilya Mafyasını yok etmeye girişmiştir.

Muhbir Tomasso Buscetta ile yaptığı görüşmelerden sonra Sicilya Mafyasının yapısını öğrenen ve belgeleyen ilk İtalyan hükümet yetkilisi oldu. Falcone, eşi ve üç polis memuruyla birlikte 23 Mayıs 1992'de bir Mafya bombasıyla hedef alınarak öldürülünce, İtalyan halkı tarafından bir kahraman olarak değerlendirildi. Sicilyalılar pencerelerine "Falcone yaşıyor" yazan çarşaflar astılar, evinin dışındaki bir ağaç kısa sürede, fotoğraflarla, çiçeklerle ve Mafyayı açığa çıkaran devlet adamına mesajlarla süslenmiş bir türbe haline geldi.

Palermo havaalanı, Falcone ve Falcone'dan iki ay sonra Palermo'da meydana gelen benzer bir bombalı araç saldırısıyla öldürülen bir diğer Mafya karşıtı yargıç olan arkadaşı Paolo Borsellino onuruna Falcone-Borsellino Havaalanı olarak değiştirildi.

ONLAR HER ŞEYİ YAPMAYA CESARET EDERLER

TRİADLAR, 1800'LERİN ORTALARI

KISACA

YER
Çin ve dünya geneli

TEMA
Uluslararası suç

ÖNCE
1761–1911 Gökyüzü ve Dünya Cemiyeti Güneydoğu Çin'de gizli tarikat olarak kuruluyor, 1911'den sonra Triadlara dönüşüyor.

SONRA
1850'ler "Tong" kardeşliği, ABD'de yaşayan Çinli gurbetçiler arasında kök salıyor, kadın kaçakçılığı konusunda ün kazanıyor.

1990 Asyalı Amerikalı sokak çetesi Jackson Street Boys, San Francisco'da kuruluyor ve gasp, haraç ve uyuşturucu kaçakçılığıyla uğraşıyor.

Çin'deki suç örgütü hiyerarşisinin en üst katmanında, dünya genelinde 250.000 üyesi olan ve Makao, Hong-Kong, Tayvan, Güneydoğu Asya ve dünya çapındaki Çin Mahallelerinde varlığı olan Triad toplulukları bulunmaktadır. Triad üyeleri, düşük düzeyli haydutlardan, siyasette ve ceza yargılama sisteminde bir mevki sahibi olanlara kadar geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. En güçlü üç Triad topluluğu Sun On, 14K ve Wo Shing Wo'dur. 1919 yılında Hong Kong'da Heung Chin tarafından kurulan Sun Yee On, yaklaşık 55.000 üyeyle en büyüğüdür. Faaliyetleri Asya, Avustralya, Avrupa ve Kuzey ve Orta Amerika'ya kadar uzanmakta-

Ayrıca bakınız: Sicilya Mafyası 138–45 ▪ Yakuza 154–59 ▪ Medellin Karteli 166–67

Çinli bir kimyager olan Samson Tan'ın 2008'de Filipin polisi tarafından tutuklanması. Tan, Hong Kong merkezli Triad çeteleri için metamfetamin üretmekle suçlandı.

dır ve 2000'lerin sonlarından beri, metamfetamin (kristal met) kaçakçılığı ve Meksika uyuşturucu kartellerine bunu üretmeleri için gereken hammaddeleri tedarik etmekle ünlendiler. Sun Yee On'un ana rakipleri 14K'dır. 1945 yılında Guangzhou'da kurulan 14K, 1949 yılında Hong Kong'a taşındı ve 1970'lerde Makao'da büyük bir şube açtı. 25.000 üye ile ikinci büyük Triad'tır.

Wo Shing Wo 1930'da Toronto'nun Çin Mahallesinden çıktı ve faaliyetlerini 1931'de Hong Kong'a taşıdı; ayrıca Londra'nın Çin Mahallesinde de güçlü bir varlığı sahip. İddiaya göre Wo Shing Wo, Hong Kong'un en büyük uyuşturucu kaçakçısıdır.

İlk kökenler

Çoğu tarihçi, Triad'ların kökenini Güneydoğu Çin'de 1761'de kurulmuş gizli bir kardeşlik örgütü olan Gökyüzü ve Dünya Cemiyetine dayandırmaktadır. Aynı zamanda Hung klanı olarak da bilinen tarikat, Mançurya'da bulunan hakim Qing Hanedanlığını "yabancılar" olarak gördü ve devirmek için planlar yaptı. 18. yüzyıldaki diğer faaliyetleri arasında Hung klanı, afyon ithal etmek için yabancı tüccarlarla gizli ittifaklar kurdu. İngilizce "Triad" kelimesi, ilk önce Hung Klanının bayrağındaki üçgen motiflere atıfla ortaya çıktı.

Triadların 1911 Xinhai Devrimindeki itici güç olduğuna inanılıyor. Bu, sonunda Qing yönetimini sona erdirdi ve Çin Cumhuriyetinin kurulmasına yol açtı. Bundan sonra Triadlar yeni bir amaç edindi ve yasadışı kumar ve kadın ticaretiyle önemli bir servet elde etti.

Triad hiyerarşisi

Triadlar kurucularının eski ritüellerine ve sembollerine bağlıdırlar. Bu nedenle, örgütlerini yapılandırmak için *"I Ching"* e karşılık gelen geleneksel Çin numerolojisini kullandılar. İcrai kararları veren Triad'ın lideri, 489 numarası ile Ejderha Kafası olarak bilinir. Yardımcıları ve genellikle rütbe ve yaş bakımından üst düzey bir yetkili olan Danışmanı (Tütsü Ustası) dahil, 438 numarasının verildiği bir veya daha fazla görevliden yardım alır. En düşük rütbeli görevliler - 415, 426 ve 432 - askeri komutanlar olarak çalışan İcracıları kapsar.

Herhangi resmi bir görevi olmayan rütbeler "49'lar" olarak bilinir. Özel numara 25 casusları, muhbirleri veya gizli polis ajanlarını belirtmek için kullanılır. Yeni elemanlar için kabul töreni üç güne kadar sürebilir. Bu 18 adımdan oluşur ve tarihsel olarak üyelerin kanını içmeyi ve bir tavuğu kurban etmeyi içerir. Modern törenler çok daha kısadır, tavuk kurban etme kısmı çıkarılmıştır ve yeni başlayanlar yalnızca parmaklarından kendi kanlarını emerler.

Triadların Yükselişi

1916 yılında Çin Cumhuriyetinin ilk cumhurbaşkanı Yuan Shiaki'nin ölümünden sonra, Çin iki savaş

> Çin organize suç gruplarını grip virüsü olarak tanımlamaktan hoşlanıyorum, çünkü sürekli mutasyon geçiriyorlar.
> **Kingman Wong**

Bir Triad Topluluğunun Rütbe Yapısı

lordu arasında bölündü. Ardından gelen kaos döneminde insanlar korunma ve istikrar için Triadlara yöneldi. Bu 1920'lerden 1940'lara kadar Triadın gücünde bir artışa neden oldu. O zamanlar merkezleri, gangster Du Yuesheng'in yerel afyon tüccarlarına zorla "koruma" sağlayarak şehrin afyon ticaretini emniyete aldığı Şanghay'dı. Du, Fransız yetkililere 20 milyon dolar (180 milyon sterlin) rüşvet vererek Fransız İmtiyaz bölgeleri üzerinden Şanghay'a serbestçe afyon kaçırıyordu. Du, zamanla 100.000 üyeli, esasında 1900'lü yıllarda tahıl nakliyecileri tarafından kurulan gizli bir topluluk olan Yeşil Çetenin lideri haline geldi. Topluluk zamanla yozlaştı ve afyon ticareti başta olmak üzere şehirdeki kriminal faaliyetlere hükmetmeye başladı.

1923'e gelindiğinde, Çin milliyetçi cumhuriyet ordusu Kuamintang, komünistlerle ittifak yaptı ve Çin'i yeniden birleştirmek için savaş lordlarını devirdi. Ancak daha sonra iki eski müttefik düşman haline geldi ve ülkenin siyasi kontrolü için savaşmaya başladılar.

Yeşil Çete, Kuomintang lideri Chiang-kai-shek tarafından Komünistlerle savaşması için görevlendi-

rilince, 1927'de savaşa dahil oldu. Afyon tekelini korumak için, Yeşil Çete demokratik Kuomintang'ın yanında yer aldı. 12 Nisan 1927'de, Kuomintang ile işbirliği yaparak Şanghay'ın Çin bölümüne girdiler Beyaz Terör katliamında 5.000 Komünisti katlettiler. Çan Kay Şek, şehrin emniyetini sağladığı için Yeşil Çeteyi ödüllendirdi ve Du'yu general yaptı. Du, daha sonra ticaret odasının etkili bir üyesi oldu ve ironik bir şekilde, afyon ticaretini engellemek için kurulan komitenin başına geçti. Doğal olarak, Du bu komite tarafından el konulan afyonu satarak Yeşil Çetenin servetini korumak için konumunu kullandı.

Du ve Yeşil Çete, Japonlar Şanghay'ı işgal edince 1937'de büyük bir darbe yedi. Du kaçtı, fakat 1945'te Şanghay özgürlüğüne kavuşunca geri döndü. Ancak nüfuzu ciddi anlamda azalmıştı. Komünistler 1949'da iktidara geldiğinde, Du çetesini yine kendi kaderlerine terk ederek kaçtı.

Modern faaliyetler

Komünistler 1949'da iktidara geldiğinde Triadlar Kuomintang'ı desteklediği için Başkan Mao Zedong, Triadları ABD, Tayvan, Kanada ve İngiltere kontrolündeki Hong Kong'a sürmek için gerekli tedbirleri uygulamaya başladı.

Özellikle Hong Kong, adada faaliyet gösteren yaklaşık 50 gangsterle çete için merkez haline geldi. Ancak 1970'lerde İngiliz hükümeti Triadlara göz açtırmadı ve 1997'de adanın Çin yönetimine devredildiği yıl Hong Kong'da Triadlar tarafından işlenen suç oranı toplam suç içinde %5-10'a kadar düşürüldü. Birçok gangster daha sonra faaliyetlerini Makao ve Güney Çin'e taşıdı.

1950'lerde, Triadlar, eroin için küresel pazar oluşturdu ve onu Vietnam'da görev yapmakta olan ABD askerlerine sattı. Bununla birlikte, son yıllarda insan ticaretine yoğunlaştılar. ABD'de 10 kat kadar para kazanabileceklerini bilen fakir Çinli aileler, genç erkekleri yasadışı yollarla ABD'ye kaçıran kaçakçılar "Yılan Kafalar"a peşinat ödüyorlar. Bu adamlar daha sonra mutfakta veya çok kötü şartlara sahip yerlerde neredeyse bir hiç karşılığında çalıştırılarak 40.000 dolara varan bu ücreti ödemeye zorlanıyorlar. Bunu yapmamak kaçınılmaz olarak kan dökülmesine neden oluyor. ■

Makao casinoları, 1997'de polisin 14K'nın Hong Kong'daki faaliyetlerinin üzerine sert bir şekilde gitmesinin ardından 14K Triadlarının merkez üssü haline geldi.

Wan "Kırık Diş" Kuok-koi

Wan Kuok-koi, 1955'te Makao'da bir gecekondu mahallesinde dünyaya geldi. Çalıntı bir araçla geçirdiği bir kaza sonucu aldığı yara nedeniyle "Kırık diş" lakabını aldı. Ünlü 14K Triada kabul edildi ve şehrin yeraltı dünyasını kontrol edene kadar çetede hızla yükseldi. Aşırı şiddet kullanmasıyla ünlendi. 1990'lara gelindiğinde emrinde on binlerce adam vardı. Görüntüsüne takıntılı olan bu şık giyimli adam, Hong-Konglu oyuncu Simon Yam'ın başrolünü oynadığı bir gangster olarak hayatını konu alan bir film olan *Casino* için 1,7 milyon dolar (1,3 milyon sterlin) harcadı. Wan Kuok-koi, 1 Mayıs 1998'de filmin ön gösterimini izlerken tutuklandı. Makao'nun polis şefi Antonio Marque Baptista'yı öldürme girişiminin yanı sıra tefecilik, kara para aklama ve çete yönetmekle suçlandı. 15 yıl hapis cezasına mahkûm edilen Wan Kuok-koi faaliyetlerini parmaklıkların ardından yürütmeye devam etti. 2012 yılında tahliye oldu ve 2015'te diğer güçlü Makaolu işadamlarıyla birlikte önemli bir siyasi danışma komitesine katıldı.

DAHA ÖNCE HİÇ BU KADAR ALÇAK, ZORBA BİR ÇETE KURULMAMIŞTI

WILD BUNCH, 1889–1908

KISACA

YER
Wyoming, Colorado, Utah, ABD

TEMA
Kanun kaçağı haydutlar

ÖNCE
1855 Hırsızlar, Londra-Folkestone trenindeki "Büyük Altın Soygunu"nda 12.000 dolarlık (bugün yaklaşık 1 milyon sterlin) altını kurşun saçmalarıyla değiştiriyor. Değişim kasalar Paris'e geldiğinde keşfediliyor.

1877 Sam Bass ve adamları Union Pacific Big Springs Soygununda San Francisco'dan gelmekte olan trendeki 60.000 dolar (bugün 1,1 milyon sterlin) değerinde külçe altına el koyuyor.

SONRA
1976 İrlandalı Cumhuriyetçi Sosyalist Parti, İrlanda'nın Sallins kentinde bir posta treninden 200.000 sterlin (1,3 milyon sterlin) tutarında para çalıyor.

Butch Cassidy'nin "Wild Bunch"ı isminin ima ettiği gibi anarşik olmasa da, topluluk Cosa Nostra ya da Triad gibi bir düzene sahip değildi.

1866'da Butch, Robert Leroy Parker ismiyle Utahlı Mormon bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. "Cassidy" ismini küçük yaşta yanında çalıştığı eski bir kovboydan, "Butch" ismini ise kısa süreliğine yaptığı kasaplıktan aldı.

Cassidy ilk soygununu, 1889 yılında küçük bir arkadaş grubuyla gerçekleştirdi. Bir cumartesi günü Colorado, Telluride'deki barlara gittiler ve pazartesi günü kasabanın San Miguel Valley Bankasından 24.000 dolar (505.000 dolar bugün) çalıp kaçtılar. Utah'ın güneydoğusundaki kayalık "Canyon Country"de bulunan bir mağara olan Robber's Roost saklanma yerleriydi.

Tren soyguncuları

Cassidy ve yoldaşları, Batı eyaletleri boyunca tren soygunlarına çıkmadan önce, dikkat çekmemek için haftalarca veya aylarca kanyonun etrafındaki tahta barakalarda veya çiftliklerde kalıyordu.

Wild Bunch idealist değildi, fakat suç hayatlarının etrafında ütopik bir

Wild Bunch'ın kadınları

Wild Bunch, yaşadıkları çiftliklerin sahipleriyle iyi ilişkiler sürdürmeye dikkat etti. Ayrıca, özellikle kadınları çok sıcak karşılıyorlardı. Josie ve "Kraliçe" Ann Bassett, Robbers Roost'a yakın aile çiftliğinde çalışan kız kardeşlerdi. Arazilerini ele geçirmeye çalışan kovboyların saldırısına maruz kaldıklarında Bassett çiftliğini koruyan Wild Bunch'ın çeşitli üyeleriyle romantik ve dostane ilişkiler kurmuşlardı.

Wild Bunch halkası içinde yer alan kadınlardan biri kendi başına çetenin bir üyesi oldu: Laura Bullion. Çok sayıda sevgilisi arasında Sundance Kid ve çetede "Uzun Teksaslı" olarak bilinen Ben Kilpatrick'i sayan, bir banka ve tren soyguncusuydu. Özellikle romantik bağlılıklar başlayıp bittiğinde meydana gelen kötü duyguların olmamasından dolayı, kadınlarla kanun kaçakları arasındaki ilişki her zaman tarihçileri cezbetmiştir.

Ayrıca Bakınız: James Younger Çetesi 24–25 ▪ Büyük Tren Soygunu 30–35

Wild Bunch üyeleri, En solda Longabaugh (Sundance Kid) ve en sağda Cassidy, 1901'de Teksas'ta bir fotoğraf stüdyosunda poz veriyorlar.

aura vardı. Butch, hiç insan öldürmediğini iddia etti, ancak 1899'da Wyoming, Wilcox dışında Union Pacific'e ait *Overland Flyer* trenine çete üyeleri tarafından yapılan bir saldırı kesinlikle bir kişinin ölümüne neden olmuştu.

> Şeriflere ve yardımcılarına acıma ve küçümsemeyle bakar. O kendi başına bir güçtür.
> ***San Francisco Call***

Tren raylarında durmakta olan iki çete üyesi tarafından trenin önü kesildi. Kanun kaçakları trenin ana bölümünü ayırdı ve makinisti, değerli eşyaları taşıyan öndeki vagonlarla köprüyü geçmeye zorladılar. Yolu kesmek için köprüyü dinamitledikten sonra, kanun kaçakları 30.000 dolar (bugünkü 700.000 dolar) değerindeki nakit ve mücevheri alıp ve uzaklaştı.

Şerif Josiah Hazen liderliğinde bir takım Castle Creek vadisine kadar, 120 km (75 mil) boyunca çeteyi takip etti. Çatışmada şerif kanun kaçağı Harvey Logan tarafından öldürüldü. Çetenin geri kalan kısmı kaçtı.

Ölü ya da diri aranıyor

Üç ya da dört kişilik gruplar halinde çalışarak Wild Bunch soygunlara devam etti ve şöhretleri hızla yükseldi.

Devlet yetkilileri ve özel dedektifler onların ölü ya da diri getirilmesini istedi. Başıboş dolaşan çete üyeleri çatışmalar ve bir dizi iş sonrasında yapılan takiplerle ele geçirildi ve Wild Bunch üyelerinin sayısı gittikçe azaldı. 1901'de Cassidy, "Sundance Kid" olarak bilinen Longabaugh ve Longabaugh'un karısıyla birlikte Güney Amerika'ya kaçtı. Son yılları, sayısız soygun haberleriyle birlikte, 4 Kasım 1908'de Bolivya'da ölümcül bir çatışmayla sona eren romantik bir muammaydı. ■

YASAKLAMA SORUN YARATMAKTAN BAŞKA BİR İŞE YARAMADI

BİRA SAVAŞLARI, 1923–29

KISACA

YER
Chicago, Illinois, ABD

TEMA
Çete savaşı

ÖNCE
1910 Chicago polisi Küçük İtalya'ya yaptıkları bir baskında Kara El olarak bilinen bir suç ailesinden 200'den fazla gangsteri tutukluyor.

16 Ocak 1917 Illinois Eyalet Başsavcısı, polis şefi de dahil olmak üzere sekiz yoz siyasetçi ve polis memurunu rüşvet almak ve Chicago gangsterleriyle gizli anlaşma yapmakla suçluyor.

SONRA
29 Temmuz 1932
Pittsburghlu içki kaçakçıları John, Arthur ve James Volpe yerel bir mafya patronu John Bazzano'nun emirleriyle bir kafede vuruluyor.

26 Eylül 1933 "Makineli Tüfek Kelly" lakaplı George Barnes Jr Tennessee, Memphis'de içki kaçakçılığı ve silahlı soygun nedeniyle tutuklanıyor.

Illinois, Chicago'da yağmurlu bir cuma gecesinde altı silahlı gangster bir bardan içeri daldı, bar sahibine saldırdı ve silahlarının dipçikleriyle şuurunu kaybedene kadar dövdü. Birkaç gün önce, Jacob Geis, Saltis-McErlane çetesinin sadık bir müşterisi olarak kalmayı seçerek Güney Yakası O'Donnell çetesinden bira almayı reddetmişti. Müşterilerinin önünde, O'Donnell gangsterleri, Geis'i tehdit ederek onlardan alkol almasını ve yalnız onlardan almasını istemişlerdi. Bar sahibi, birden fazla kafatası kırığıyla birlikte kanlı bir yığın olarak oraya bırakıldı.

7 Eylül 1923'te gerçekleşen haraca bağlama girişimi, arkasında şiddet ve ölümler bırakan bir çete savaşı olan Chicago'nun sözde "Bira Savaşı"nın başlangıcıydı.

> Ben içki sattığımda buna kaçakçılık deniyor. Müşterilerim, Shore Drive Gölünde bunu ikram edince buna konukseverlik deniyor.
> **Al Capone**

Bölgesel tekeller

Çete dehşetinin kökeni İçki Yasaklarına dayanıyordu. 1920'deki federal İçki Yasağı politikaları, ABD genelinde alkol satışını yasakladı. Kısa süre sonra, kaçakçılar, yasadışı alkol talebini, diğer ülkelerden kaçak içki getirerek ve kendi karışımlarını şişeleyip satarak karşıladılar. Mafya, kaçak içki ticaretinde ciddi bir şekilde rol oynamış ve Yasaklama sırasında alkol tedariki konusundaki başarısı nedeniyle hakimiyet kazanmıştır.

Kaçak içkiden en fazla kâr elde eden ünlü Chicagolu gangster Al Capone'du. Capone'un bu işten her yıl 60 milyon dolar (bugün 643 milyon dolar) kazandığı iddia ediliyor. Başarısı, faaliyetlerinin –Chicago Outfit– kentin Güney Yakası üzerindeki tekeli sayesinde oldu. Capone, şehrin Güney Yakasını bölgelere ayıran Johnny Torrio'nun altında çalıştı.

Her bölge Torrios bira fabrikaları aracılığıyla gizli içki satılan yerler – kârlı bir genelev ve casino ağı– sağlayan daha küçük bir çete tarafından kontrol ediliyordu. Chicago'nun Kuzey Yakası Torrio'nun ateşkes

Ayrıca Bakınız: Hawkhurst Çetesi 136–37 ▪ Sicilya Mafyası 138–45

Bir polis müfettişi, 1922'de bir Güney baskınından sonra kaçak içki konteynerlerin arasında duruyor. Gangsterler sıklıkla rakip bira fabrikalarına baskın yapmaları veya yapacakları baskınları önceden haber vermeleri için polise rüşvet veriyordu.

anlaşması yaptığı İrlandalı-Amerikalı Kuzey Yakası haydutları tarafından kontrol ediliyordu.

Outfit, Saltis-McErlane Çetesi'nin yetkisi altındaki bir alan dışında Chicago'nun Güney Yakasını kontrol etti. Güney Yakasının bir kısmı için yarışan bir başka çete vardı –hiçbir bölgeye hükmetmeyen, ancak bira fabrikaları sahibi olan O'Donnell'lar. Mevcut çetelerle pastadan pay almak için savaşmaya heveslilerdi.

Savaş halinde şehir

Chicago çeteleri, müşteriler için kavga ediyor, birbirlerinin kuyusunu kazıyor, bar sahiplerini tehdit ediyor ve dağıtıcılardan çalıyorlardı. Bölgesel sınırları üzerindeki itiş kakışlar bazen kan dökülmesiyle sonuçlanıyordu. Gangsterler kanlı bir şekilde ölüyordu – genellikle, Frank McErlane tarafından şehre tanıtılan "Chicago Daktilo"su adı verilen Thompson makineli tüfeğiyle kötü bir şekilde hayatları son buluyordu.

O'Donnell'lar ile aynı zamanda Capone'un müttefikleri olan Sheldon Çetesiyle de savaşmakta olan Saltis-McErlanes arasında Bira Savaşları patlak verdi. 1925 sonlarında bir Sheldon üyesi Saltis McErlane üyesi bir gangster tarafından öldürüldü. Sheldon misilleme olarak Saltis üyesi iki silahlı adamı öldürerek çetelerin rekabetini şiddetlendirdi. Kuzey yakasındaki ateşkes de 1920'lerde bozuldu.

Kuzey yakası patronu Dean O'Banion 1924 yılında öldürüldü ve Torrio bir suikast girişimi sonrasında emekliye ayrıldı. Her şeyi, Capone'a devretti; Capone, 7 Kuzey yakası gangsterin öldürüldüğü 1929 Sevgililer Günü Katliamıyla doruğa ulaşan Chicago'nın kontrolü için kanlı bir savaş devraldı. Yasak sonunda 1933'te sona erdiğinde, bu kaçak içki çetelerinin çoğu daha büyük suç örgütleri haline geldi. Capone'un organizasyonu diğer yandan kumar, fuhuş ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi işlerle uğraşan haraç çetelerine dönüştü ve Chicago'ya yıllarca hâkim olacaktı. ▪

İçki Yasağı, suç ve ekonomi

1920-1933 yılları arasındaki alkol üretimi, taşınması ve satışı yasağı, kitlesel itaatsizlikte artışa neden olarak istenmeyen sonuçlara yol açtı. İçki Yasağı hareketinin, yasadışı alkol kullanımının suçları azaltacağına dair beklentisine rağmen, içki kaçakçılığı nedeniyle gerçekte daha yüksek suç oranına yol açtı. İçki Yasağı sırasında, suç örgütleri karaborsaya alkol tedarik ettiğinden Amerika Birleşik Devletleri'ndeki suç oranları yüzde 24 oranında arttı. İçki Yasağının ABD ekonomisi üzerinde de etkisi vardı. 1920'li yıllarda, Yasaklama Bürosunu işletme maliyeti 4,4 milyon dolardan (bugün 41 milyon sterlin) 13,4 milyon dolara (bugün 125 milyon sterlin) çıktı.
Üretim tesislerininin ve tavernaların kapatılması da ekonomik bir gerilemeye neden oldu. Çoğu büyük ölçekli alkol üreticisi kapatıldı, bu durum alkollü içecek endüstrisinde meydana gelen teknolojik gelişmelerin tersine dönmesine neden oldu.

EĞER PATRON UÇAN KARGANIN BEYAZ OLDUĞUNU SÖYLÜYORSA KABUL ETMELİSİN

YAKUZA, 1946–

KISACA

YER
Japonya ve ABD

TEMA
Japon suç çeteleri

ÖNCE
16. yüzyıl Feodal Japonya'da barış zamanında Kabukimono veya "ucube" adı verilen gezici aristokratik samuri çeteleri ortaya çıkıyor. Sportif gösterişli kıyafetlerle kavga ederek kasaba ve şehirlerde büyük tahribatlara neden oluyorlar.

SONRA
1950'ler Japonya genelinde, gençlik grupları birbirleriyle kavga edip yasadışı yarışlar düzenleyen motosiklet çeteleri oluşturuyor. Polis, onları kontrolsüz bir kabile anlamına gelen *bozozoku* olarak adlandırıyor.

1972 Tokyo'nun banliyösünde "Jilet K-Ko", modifiye okul üniformaları giyen ve rakip çetelere saldırmak için zincir ve jilet taşıyan 50 *sukeban* kız çocuğundan oluşan bir kız çetesine liderlik yapıyor.

Topluca Yakuza olarak bilinen Japon mafyası, az sayıdaki bağımsız suç örgütlerine bölünmüş 100.000'den fazla üyeden oluşur. Yamaguchi-gumi, Sumiyoshi-kai, Inagawa-kai ve Aizukotetsu-kai adlı dört suç örgütü Yakuza üyelerinin büyük çoğunluğuna tekabül etmektedir. Bu örgütlerin yapısı karmaşık ve değişkendir, ancak çoğu, tepede, her biri bağlı çeteleri kontrol eden bir dizi üst düzey danışmanlardan yardım alan bir *oyabun* (patron) bulunan bir piramit şeklinde bir organize olmuştur. Sumiyoshi-kai, bir çeteler konfederasyonundan oluştuğu için bir istisnadır.

Yakuza'nın izleri 17. yüzyıla ve Japon toplumunun en alt tabakasındaki iki gruba kadar uzanıyor. Birinci grup olan tekiya, festival etkinliklerinde mallarını satan pazar tüccarlarıydı. Bazı *tekiyalar*, diğer *tekiyalar*ın yanında fedai olarak çalışırdı; böylece haraç çetelerinin oluşmasına neden oldu.

İkinci grup –*bakuto* olarak bilinen kumarbazlar –kasaba ve köylerin eteklerinde bulunan tapınaklarda yasadışı casinolar kurdular ve tefecilik yaptılar.

Yakuza grubun *bakuto* köklerine dayanan bir kumar terimidir: Amaç üç kartla 19 puan elde etmek olan Japon iskambil oyunu *oichokabu*'da ya 8, ku 9 anlamına gelir ve za 3'ü temsil eder. Birlikte 20'ye tekabül ederler ve olabilecek en kötü el anlamına gelir. "Yakuza" kelimesi işe yaramayacak bir şeyle eşanlamlı hale geldi ve daha sonra kumarbazların topluma yararsız olduklarını belirtmek için kapsamı genişletildi.

Yapı ve ritüel

Yakuza grupları, kuruluşlarından bu yana yasadışı faaliyetlere karışmış olsalar da, bir Yakuza grubuna üye olmak hiçbir zaman yasadışı kabul edilmemiştir ve halen yeraltı örgütleri olarak görülmemektedirler. Mafyada kan ilişkileri çok önemli, ancak Yakuza için Japon *senpai-kohai* veya usta-çırak üstatlık sistemi çok önemlidir. Sistem, koruyucu çocuğu *kobun* üzerinde otorite sahibi olan koruyucu ebeveyn figürü olan *oyabun* içerir. Tarihsel olarak, bu yapı öğretmenle çırak arasındaki ve Yakuza patronu ve takipçisi arasındaki ilişkinin temelini sağlamıştır. Yakuza'da bu sistem birlik, güç ve patrona sadakat sağlamıştır. Tüm Japon toplumunda olduğu gibi ritüel Yakuza kültürünü bir arada tutar.

Bu, *kobun*'un Yakuza grubuna girişini kutlamak için bir oyabun'un *kobun*'la aynı fincandan içki içtiği geleneksel sakazuki (içki fincanı tabağı) töreninde açıkça görülür.

Yakuza örgütleri, gizliliklerini korumak ve *senpai-kohai* sistemine

Silahlı polis, Kobe Yamaguchi-gumi Yakuza merkezine yapılan bir baskın sonrası nöbet tutuyor. Müfettişler, uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetleri hakkında delilleri içeren kutulara el koydu.

Ayrıca Bakınız: Sicilya Mafyası 138–45 ▪ Triadlar 146–49 ▪ Cehennem Melekleri 160–63

> Çeteye bir söz verdikten sonra, tek çıkış yolu parmaklarınızı kesmektir.
> **Yakuza üyesi**

Japonya'daki önde gelen Yakuza örgütleri

bağlı kalmayı sağlamak için ve grup içindeki her bir bireyin statüsünü belirlemek için bir rütbe yapısı oluştururken sıkı kurallar geliştirdiler. Oyabunun altında wakigashira (alt patron ya da üsteğmen) ve shateigashira (teğmen) vardır. Teğmenler, üst düzey *kyodai* (büyük kardeşler) ve daha az rütbeli *shateileri* (küçük kardeşler) yönetir. *Oyabun* ayrıca, yöneticiler, hukuk müşavirleri ve muhasebecilerden oluşan bir ekibi yöneten *saiko komon*'dan (kıdemli danışman) yardım alır.

Sembolik uygulamalar

Dövmeler, Japonya'nın feodal döneminde (1185-1603) Yakuza gruplarının alameti farikası oldu. Başlangıçta, suçlular siyah mürekkep dövmeleriyle damgalanıyordu, ancak Yakuza bu uygulamayı güç, dayanıklılık ve statünün sembolleri olarak işlev gören kompleks dekoratif onur işaretlerine dönüştürdü.

Yubitosome olarak adlandırılan daha az sanatsal bir gelenek, borçlarına veya itaatsizliğine karşı kefaret olarak kendi parmaklarının bıçakla kesilmesidir. Birinci suç için, sol küçük parmak boğuma kadar kesilir ve oyabun'a sunulur. Yüzük parmağının bir kısmı ikinci bir suç için kesilir, bunu orta parmak ve son olarak da işaret parmağı izler. Bir sonraki sınırı aşma için, suçlu küçük parmağın bir sonraki boğumuna kadar keser. Tekrarlanan suçlardan dolayı bir üyenin elinin bütün bir parmağı kesilirse, bu parmak "ölü parmak" olarak bilinir.

Modern Yakuza

20. yüzyılın başında Japonya geniş kapsamlı bir ekonomik modernizasyondan geçti. Yakuza, faaliyetlerini buna göre, tersanelerdeki ve şantiyelerdeki geçici işçilerin işgücünü örgütleyerek genişletti. Yakuza patronları, haraç alma faaliyetlerini gizlemek için meşru işlere yatırım yaptı. Ayrıca işledikleri suçlara göz yummaları için polise rüşvet vermeye başladılar.

Yamaguchi-gumi Yakuza örgütü 1915 yılında Honshu adasındaki Kobe liman işçileri sendikasından doğdu. Savaş sonrası dönemde güçlendi ve büyüyen karaborsadan ne-

malandı. Yamaguchi-gumi sonunda fuhuş, uyuşturucu kaçakçılığı, kumar, silah ticareti ve rüşvet konularında faaliyet gösteren en büyük ve en etkili Yakuza örgütü oldu. Yamaguchi-gumi'nin yükselişi büyük oranda, 1946 ve 1981 yılları arasında onu dünyanın en büyük suç çetesine dönüştüren üçüncü *oyabun*, Kazuo Taoka'nın liderliğine bağlandı.

Taoka 1981'de öldüğünde ve alt patron Kenichi Yamamoto da devralamadan ölünce, örgüt kimin devralacığıyla ilgili kanlı bir halef krizi geçirdi. Hiroshi Yamamoto geçici *oyabun* olarak Taoka'yı takip etti ve Masahisa Takenaka onun alt patronu oldu. Bununla birlikte, Takenaka üst düzey Yamaguchi- gumi üyelerinden oluşan bir konsey tarafından *oyabun* seçildiğinde, Hiroshi Yamamato, Yamaguchi-gumi'den Ichiwa-kai örgütünü kurmak için 3.000 üyeyi yanına alarak ayrıldı. Ocak 1985'te Yamamato, Takenaka'nın kız arkadaşının evine bir suikastçı ekibi gönderdi ve hem Takenaka hem de alt patronu vurularak öldürüldü. Bu, daha sonra Yama-Ichi Savaşı olarak bilinen çatışmanın başlangıcıydı. İntikam yemini eden Yamaguchi-gumi, Ichiwa-kai'yi yok etmeye çalıştı. Dört yıl sonra ve

> Çeteler burada tüzel kişilerdir. Fan dergileri ve çizgi romanları marketlerde satılıyor ve patronlar başbakanlar ve politikacılarla takılır.
>
> **Jake Adelstein**

200'den fazla silahlı kavgadan sonra, Yamaguchi-gumi nihayet rakiplerine boyun eğdirdi. Inagawa-kai örgütünün saygın *oyabunu* gruplar arasında barışı sağladı ve Ichiwa kai'nin kalan üyelerinin Yamaguchi-gumi'ye yeniden katılmasına izin verildi. Bununla birlikte, savaş galiplerini yıktı.

Çatışma sürecinde birçok tanınmış üye hapse girdi ve 36 Yakuza üyesi öldü. Japon medyası çatışmanın kapsamlı bir şekilde haberleştirilmesini sağlamış ve ölü sayısıyla ilgili çetele tutmuştu.

Rakip çete

İkinci en büyük Yakuza örgütü 1958'de kurulan Sumiyoshi-kai'dir. Bir Yakuza için alışılmışın dışında, bu küçük gruplar konfederasyonu, Yamaguchi-gumi örgütüne göre daha az hiyerarşiktir ve daha ademi merkeziyetçi bir liderliğe sahiptir. Bununla birlikte örgütün Isao Seki adlı sembolik bir başkanı var. 2015'te tutuklandı ve seçim yasası ihlalleri nedeniyle ertelenmiş bir yıllık hapis cezası aldı.

Sumiyoshi-kai'nin, gasp ve haraç işine girmeden önce emlak piyasası da dahil olmak üzere meşru faaliyetlerde bulunan paravan şirketleri vardı. İki örgütün acı rekabeti şiddetli bir çatışma geçmişi içeriyor. Şubat 2007'de, bu çatışma Sumiyoshi-kai'nin yan kuruluşlarından birinin kıdemli üyelerinden Ryoichi Sugiura suikastından sonra neredeyse tam bir hâkimiyet mücadelesi halini aldı.

İş ilişkileri

Yakuza'nın çürütücü etkisi hem eğlence sektörünü hem de spor alanını etkiledi - Sumo güreşi ve 1997-2007 yılları arasında televizyonda yayınlanan popüler yarışmaları düzenleyen dövüş sanatları organizasyonu

Kenichi Shinoda

29 Temmuz 2005'te Yamaguchi-gumi'nin *oyabunu* olan Kenichi Shinoda, beşinci *oyabun* Yoshinori Watanabe'nin beklenmedik bir şekilde görevi bırakmasından sonra örgütün liderliğini üstlendi. Shinoda, örgütün nüfuzunu Tokyo'ya taşımasıyla biliniyor.

1962'de kriminal kariyerine Yamaguchi-gumi'ye bağlı bir çetede başladı. Çete 1984'te dağılınca Shinoda, arkadaşı ve Yakuza'dan iş ortağı Kiyoshi Takayama ile birlikte çalışarak Kodo-kai adlı halef bir örgüt kurdu. Shinoda'nın mütevazı davranışı – göreve başlama törenine bir şoförün sürdüğü bir limuzin yerine trenle gitmesi gibi – şiddet eğilimini gizliyordu; 1970'lerde, samuray kılıcıyla rakip bir *oyabunu* öldürmekten 13 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Shinoda, 2005 yılında ateşli silah suçları nedeniyle hapis cezasına çarptırıldı ve 2011 yılında serbest bırakıldı. Eylül 2015'te liderliğini pekiştirmek amacıyla sadakatsizlik gösteren binlerce Yamaguchi-gumi'yi kovdu; derhal yeni bir çete kurdular.

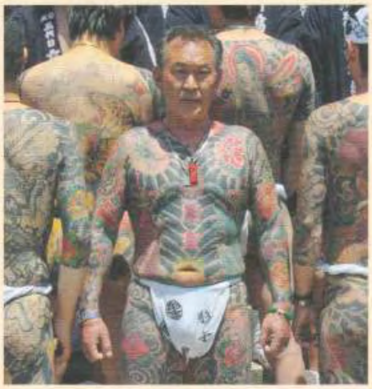
olan Pride Fighting Şampiyonası da dahil olmak üzere. 2003 yılında Avustralya dövüş sanatları yöneticisi Miro Mijatoviç, Yamaguchi gumi örgütünün bir üyesi tarafından kaçırıldı. Dünya çapındaki savaşçıların yönetimini Yakuza grubuna devreden bir sözleşme imzalamadığı takdirde infaz edilmekle tehdit edildi. Mijatoviç buna uydu fakat daha sonra muhbir olarak polise Yakuza'nın dövüşçülerine kendilerini sakatlayarak şike yapmaları için nasıl para verdiğini anlattı.

Yakuza, II. Dünya Savaşının sona ermesinden bu yana, ünlülerden haraç almak için yetenek ajansları işleterek eğlence endüstrisine müdahil oluyor. 2011'de Tokyo Büyükşehir Emniyet Müdürlüğü, popüler bir TV sunucusu olan Shinsuke Shimada'nın Yakuza ile yakın bağlantıları olduğunu ortaya çıkardı. Shimada istifaya zorlandı ve dava revize edilmiş Organize Suç Grubu Karşı Önlemler Yasası gibi bir dizi anti-Yakuza kanununa yol açtı. Bu, sıradan vatandaşlara yönelik mantıksız veya yasadışı taleplerde bulunması halinde, çete faaliyetlerine karıştığına inanılan kişilerin tutuklanmasını yasal hale getirdi. Fukishima nükleer enerji santralinde Mart 2011'de meydana gelen üçlü sızıntıdan kısa bir süre sonra gizlice orada çalışan Japon yazar Tomohiko Suzuki, Yakuza'nın nükleer tesisi işleten Tokyo Elektrik Şirketiyle (Tepco) yoğun ilişkiler içinde olduğunu iddia etti. Suzuki, Tepco'nun Fukishima fabrikasındaki güvenlik ihlallerini maskelemek için gereken uzunlukları detaylandırmaya gittiğini, kırık boruların ve diğer ihmallerin görüntülerini değiştirerek bakıma para harcamaktan kaçındığını ileri sürdü.

Üye sayısında azalma

Her iki taraf için de öldürücü olan şiddet olayları ve Yakuza'ya yapılan ciddi baskınlar, 1991 ile 2002 yılları arasında üye oranının yüzde 14 azalmasına neden oldu. Yakuza, üye sayısı azalmaya devam etse bile, varlığını dayatmaya devam ediyor: 2010 yılında, Yakuza karşıtı mücadelenin şiddetli bir taraftarı olan avukat Toshiro Igari, Manila'daki tatil evinde bilekleri kesilerek öldürülmüş olarak bulundu. Birçoğu, ölümünün bir intihar gibi görünecek şekilde ayarlanmış bir Yakuza cinayeti olduğuna inanıyordu. Eylül 2016'da, Japon polisi yaklaşık 1000 Yakuza üyesini tutuklayarak insan gücüne ve fonlarına büyük bir darbe vurdu. Bu eylem, önemli ölçüde, yetkililerin Yama-Ichi Savaşının neden olduğu kanlı katliamdan daha fazlasına yol açmasından korktukları rakip örgütler arasındaki yakın bir savaşı da durdurdu. ■

> Bütün vücudunuzu dövmeyle kaplamak için dayanıklılığa ihtiyacınız var.
> **Horizen**

Yakuza dövmeleri

İrezumi olarak bilinen benzersiz Japon usulü dövme yapma Paleolitik döneme kadar uzanıyor. Zamanla dövmeler suçla ilişkilendirildi. Kofun döneminden (250-538 MS) başlayarak, suçlarının niteliğini ve sayısını belirtmek üzere suçlulara dövme yapılmaya başlandı. 1789'dan 1948'e kadar dövmeler Japonya'da yasaklandı, ancak Yakuza tüm vücutlarına dövme yaparak yasaya olan itaatsizliklerini gösterdi. Geleneksel irezumi'ye uygun olarak, Yakuza, bir çubuğa tutturulmuş çelik bir uç vasıtasıyla, *tebori* (elleriyle) ile dövmelerini tamamlıyordu. Süreç yavaş ve acı vericidir (kırmızı renk hastalığa neden olan toksik demir sülfattan elde edilir) ve tüm vücuda dövme yapılması yıllar alır. Finansal maliyet zenginlik göstergesiyken, bu acıya dayanma kabiliyeti dayanaklılığın kanıtıdır. Dövmeler, modern Japonya'da örgütlü suçlarla çok güçlü bir şekilde bağlantılı olduğundan, dövmeli kişilerin fitness merkezleri ve hamamları kullanmaları sıklıkla yasaklanmıştır. Osaka Belediye Başkanı, şirketlerin dövme yaptırmış çalışanlarını görevden almasını sağlamak için 2012'de bir kampanya bile başlatmıştı.

DOĞRU BİR ŞEYLER YAPARSAK KİMSE HATIRLAMAZ. YANLIŞ BİR ŞEYLER YAPARSAK KİMSE UNUTMAZ

CEHENNEM MELEKLERİ, 1948–

KISACA

YER
Uluslararası

TEMA
Motosiklet çetesi ve suç örgütü

ÖNCE
1935 Kanun Kaçakları Motosiklet Kulübü Illinois'da kuruluyor; Bir suç örgütü olarak görülmedikleri halde, üyeler kara para aklama, dolandırıcılık, uyuşturucu dağıtımı ve hatta cinayet işlerine karıştı.

SONRA
1966 Cehennem Meleklerinin baş rakipleri Bandi MC, bir bisikletçi çetesinden uyuşturucu kaçakçılığı, gasp ve fuhuş işine giren korkunç bir suçlu grubuna dönüşüyor.

1969 Moğollar MC –metamfetamin ticaretiyle bağlantılı olduğu iddia edilen suç örgütü– California'da kuruluyor.

Ralph "Sonny" Barger, 16 yaşında orduya katılabilmek için doğum sertifikasında tahrifat yapmış, bu anlaşılınca ordudan ilişiği kesilmiş eski bir askerdi. 1957'de Barger 19 yaşındayken, çarpıcı bir logo –yanlarında kanatlar olan bir "Ölüm Kafası" kafatası– taşıyan bir motosikletçi çetesiyle motosiklet sürmeye başladı. Logo, Sacramento'dan bisikletçi Don Reeves tarafından getirilmişti.

Barger'ın grubu halihazırda California'da kendileriyle aynı ismi taşıyan gevşek bağlarla bağlı kulüpler olduğundan habersiz kendilerine Cehennem Melekleri ismini taktı. Diğer kulüpleri keşfettiklerinde, Barger'ın grubu onlarla işbirliği yaptı

Ayrıca Bakınız: Triadlar 146–49 ▪ Yakuza 154–59 ▪ Medellin Karteli 166–67

Kulüp üyeleri "iş ortağı" statüsünden "muhtemel" aday, oradan da "tam" üye statüsüne yükselir. Sadece "tam" üyeler Ölüm Kafası logosunu ve Cehennem Melekleri adını taşıyan armalar takabilir.

> Motosikletlerin LSD ile ilişkisi, tanıtımın tesadüf etmesinden başka bir şey değildir. Her ikisi de, tanımların yerine, hayata son verme aracıdır.
> **Hunter S. Thompson**

ve onlarla "Ölüm Kafası" logosunu paylaştı.

1963 yılında, California, Porterville'de bir toplantıdan sonra Barger'ın Oakland şubesi Cehennem Meleklerinin içinde daha geniş yetkilere sahip oldu –Barger kulübün başkanı oldu. Barger, önceden hâkim olan anarşinin yerine yeni bir kurallar dizisi koyarak gücünü pekiştirdi. Yeni bir Cehennem Melekleri şubesinin kurulması için bir tüzük hazırladı: her yeni şube mevcut bir kulüp tarafından desteklenmeliydi ve en az altı "tam" üye –en üst düzey kulüp üyeliği– gerekiyordu. Ölüm Kafası, 50 yıl içinde, yeni şubeler ortaya çıktıkça, tüm dünyada kulüp binalarını süsledi. Kardeşliklerde olduğu gibi, her birinin bölgesi ve liderliği vardı, ancak Cehennem Melekleri ideolojisi ve kimliğine bağlı, büyük organizasyonun bir parçasıydılar.

Bununla birlikte, iç düzenin sağlanması dış dünyayla daha fazla uyuma yol açmadı. Sonny'nin liderliğinde daha iyi organize olan Melekler, giderek daha fazla suç faaliyetlerine girişti.

Uyuşturucu bağlantıları

Başlangıçta melekler uyuşturucuyu kendileri kullanıyordu –at sakinleştiricisi PCP bisikletçilerin buna duyduğu meraktan dolayı "Melek Tozu" olarak biliniyordu– ancak 1960'ların sonunda ticari çıkarları kaçakçılığa sıcak bakmalarına neden oldu.

1967 Aşk Yazı boyunca, Melekler San Francisco'nun çiçek çocuklarının ana torbacısı haline geldi, ancak uyuşturucu kârlı olmak için çok ucuzdu. Bu arada Melek Tozu "halüsinasyonlar" ve psikotik şiddet nedeniyle ünlendi. Bununla birlikte, metamfetamin (hız) böyle bir dezavantaja sahip görünmüyordu ve esasında kendi kendini satıyordu. İçilen, burundan çekilen veya enjekte

Operasyon Siyah Bisküvi

2002'de gizli ajanı Jay Dobyns ve iki meslektaşı imkânsız sayılan bir başarı elde etti – Cehennem Melekleri'nin bir şubesine sızdılar. Ajanlar Alkol, Tütün, Ateşli Silahlar ve Patlayıcılar Bürosu (ATF) için çalıştı. Siyah Bisküvi Operasyonu sırasında, gizli ajanlar Solo Angeles'ın –Cehennem Meleklerinin müttefiki olan bir kulüp– Phoenix şubesinin üyeleri kılığına girdi. Dobyns, Moğollar MC'nin bir üyesini öldürmüş gibi davrandı. Cehennem Meleklerine rakip kulübe ait kanlı bir ceket sunarak güvenlerini kazandı ve 21 aylık görev sonunda Melekler organizasyonunda bir "muhtemel aday" haline geldi. Cehennem Melekleri sonunda gizli görevli ajanlara uyuşturucu ve silah ticaretiyle ilgili teknikleri ifşa etti.

Cehennem Melekleri'nin kriminal bir yapı olarak faaliyet gösterdiğini ispatlamak için 800 saatten fazla konuşma kaydı ve ele geçirilen 8.500 belge toplandı. Sonuç olarak, 2004'te, 16 Cehennem Melekleri üyesi suçlanarak, mahkemeye çıkarıldı.

edilen bu sentetik "uyarıcı madde" Cehennem Melekleri'nin en çok satan ürünü haline geldi. Kötüye kullanımı, Kuzey Amerika genelinde salgın seviyesine ulaştı.

Buna rağmen, uyuşturucu değil, şiddetin varlığı kanunların dikkatini çekti.

> 60'lı yıllarda çok fazla aleniyet kazandık. Hepsi eğlence ve oyundu. 70'lerde hepimiz gangsterler haline geldik.
> **Sonny Barger**

California Başsavcısı tarafından hazırlanan bir rapor, kulüp üyeleri tarafından Monterey'de bir kıza toplu tecavüz olayında, fail olarak Cehennem Melekleri'ni işaret etti.

Şiddet eylemleriyle ilgili hikayeleri tüm dünyada yayılırken, rapor kulübü ulusal çapta ilgi odağı haline getirdi. Böyle kötü bir olay, 1969'da kulüp üyeleri, Rolling Stones tarafından Altamont Speedway Festivalinde güvenlik olarak görevlendirildiğinde gerçekleşti. Kalabalık çok gürültücü ve kavgacıydı ve konsere gelen 18 yaşındaki Meredith Hunter silah çekerek sahneye tırmanmaya çalıştı. Hunter, Cehennem Meleği Alan Passaro tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Yıllar sonra, Rolling Stones tur yöneticisi Sam Cutler, hayranlar tamamen kontrolden çıktığı için Cehennem Melekleri olmadan müzik grubunun ayaklar altında çiğnenmiş olacağını öne sürdü. Bununla birlikte, Altamont, Meleklerle ilgili tamamen farklı bir resim çizdi: bu adamlar tehlikeli kanun kaçakları.

Cehennem Melekleri, 6 Aralık 1969'da Altamont'ta aşırı şiddet kullandı. Hatta Meleklerden biri, ünlü müzik grubu Jefferson Airplane'in üyelerinden birine vurup yere yıktı.

Şiddet eylemleri ABD ile sınırlı değildi. Barger, Popeyes motosiklet çetesini 1977'de Quebec, Montreal yakınlarında kurarak, yeni bir şube açtı. Kurucu üyelerden biri, iki yıl sonra Quebec'teki Laval "Kuzey" şubesini kuran 30 yaşındaki seri katil Yves "Apaçi" Trudeau'ydu.

Rakipler ve çatışmalar

Laval şubesi, eşi benzeri görülmemiş şiddet kullanımı nedeniyle kötü bir üne kavuştu. Üyeleri, satılması gereken uyuşturucu maddelerini kullanmakla ve ayrıca bir Nova Scot şubesinin parasını almakla suçlanıyorlar-

Cehennem Melekleri'nin dünya genelinde dağılımı

Kulübe Katılma
Cehennem Melekleri'nin her "koluna" bir şube deniliyor ve altı kıtada 53 ülkeye dağılıyor.

20+ şube
10–20 şube
1–9 şube

dı. Diğer şubeler onları çok vahşi görüyor ve gitmelerini istiyordu.

Mart 1985'te, beş Laval Melekleri üyesi Sherbrooke şubesi tarafından Quebec, Lennoxville'deki bir kulüp binasına davet edildi. Geldiklerinde kafalarının arkasından vurularak, St. Lawrence Nehrine atıldılar. "Lennoxville Katliamı" olarak bilindi.

Katliam, Meleklerin şiddete eğilimli şöhretlerini pekiştirdi –kanun kaçağı standartlarına göre bile. Yine de bu şöhret, kulübün genişlemesini yavaşlatmak veya gelecekteki şiddeti önlemek için hiçbir şey yapmadı.

1994'e gelindiğinde, "Anne" Boucher liderliğinde Montreal Melekleri uyuşturucu dağıtımının kontrolü için rakip çeteler koalisyonuyla şiddetli bir savaşa girişmişti. Benzer bir çatışma İskandinavya'da da yaşandı; Büyük İskandinav Bisikletçi Savaşında Cehennem Melekleri ile Bandidos MC ve müttefikleri kuzey Avrupa uyuşturucu ticareti üzerinde hâkimiyet kurmak için karşı karşıya geldi.

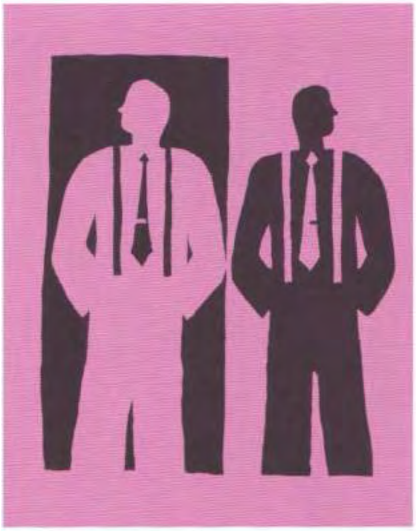
Büyük bir suç örgütü olan Cehennem Melekleri gereğinden fazla düşman biriktirmişti. Diğer üç "dört büyükler" yasadışı motosiklet kulübü ile dikkate değer bir rekabete giriştiler: Paganlar, Haydutlar ve Bandidos MC. Dört kulüp dünyanın dört bir yanında devletin izleme listesinde yer alıyor. Ancak Cehennem Melekleri, tartışmasız en meşhur ve kriminal davranışlarla en sık ilişkilendirilenleri. Kuruluşundan bu yana, kulüp üyeleri, uyuşturucu kaçakçılığı, gasp ve kara para aklamadan saldırı, cinayet ve fuhuşa geniş bir suç yelpazesiyle suçlanıyor. ■

"Anne" Boucher

Maurice "Anne" Boucher, 21 Haziran 1953'te Kanada, Quebec'te yoksulluk içinde doğdu. Beyaz ırkçılığı yapan bir motosiklet çetesi olan SS'ye katılmak için okulu bırakı ve sonunda çetenin lideri oldu. Boucher, 16 yaşındaki bir kıza cinsel taciz suçundan 40 ay hapis yattıktan sonra 1987'de Montreal'da Cehennem Melekleri'ne katıldı.

Cehennem Melekleri'nin Lennoxville katliamından iğrenen, SS'ten arkadaşı Salvatore Cazzetta, Melekler'e katılmak yerine bir çete –Rock Machine– kurdu. Cazzetta, 11.000 kilo (11 ton) kokain ülkeye sokmaya çalıştığı için 1994'te tutuklandığında, Boucher Montreal'de uyuşturucuyu tekeline sokmaya karar verdi.

Sonuçta Cehennem Melekleri'yle Rock Machine arasında çıkan *Guerre des motards* (bisikletçi savaşı) 150 kişinin hayatına mal oldu. Çatışma, Boucher'in savcılara başarısız gözdağı girişiminde iki cezaevi görevlisini öldürmek için talimat vermek suçuyla mahkûm edilmesiyle 2002'de nihayet sona erdi.

HAYATIMIZIN EN İYİ YILLARIYDI

KRAY'LAR VE RICHARDSON'LAR, 1960'LAR

KISACA

YER
Londra, İngiltere

TEMA
Haraç Çetesi

ÖNCE
1930'lar–50'ler Ünlü suçlu Billy Hill, 1952 yılındaki yüksek profilli Eastcastle Sokak Hırsızlığı da dahil olmak üzere, Londra kuyumcularına kapkaç baskınlarını gerçekleştiriyor.

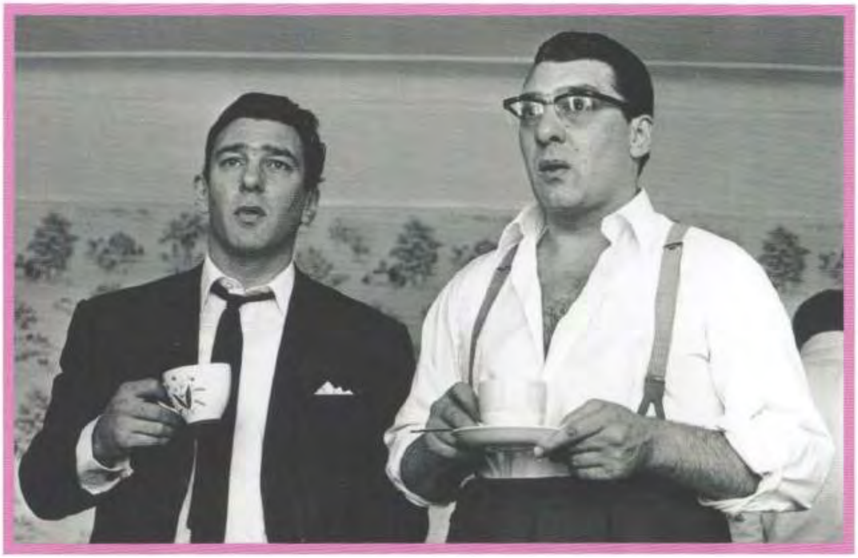
SONRA
1980'ler-2000'ler Dominic ve Desmond Noonan kardeşler liderliğindeki Noonan suç çetesi İngiltere, Manchester'da organize suçları kontrol ediyor ve iddiaya göre 25 civarında cinayet işlemekle suçlanıyor.

1980'ler Londra mahallelerinde uyuşturucu kaçakçılığı, gasp ve cinayet konusunda uzmanlaşmış Clerkenwell Suç Örgütü kuruluyor.

1960'lı yılların Londrası'nda, East End ikizleri Ronnie ve Reggie liderliğindeki kötü şöhretli Brixton merkezli Richardson Çetesi ve Kray Çetesi, Londra'nın kârlı eğlence merkezi West End'e hâkim olmaya çalıştı. Her iki çete de babaların ortada olmadığı, fakir ailelerden geliyordu ve anlamsız şiddetle kendilerini mahvetmeden önce erkenden olgunlaştılar.

Reggie ve Ronnie Kray, Londra mafyası Billy Hill'i idolleştiren amatör boksörlerdi ve gangster dergileri ve filmleriyle kafaları karışmış ve bu aleme hayranlık duyuyorlardı. Suç imparatorlukları, bilardo salonu Bethnal Green'i devraldıkları 1954 yılında Londra'nın doğu yakasında kuruldu. Maltalı haydutlar rüşvet almaya kalkışınca Ronnie onları palayla korkunç bir şekilde yaraladı.

Suç ortakları Reggie (sol) ve Ronnie (sağ) polis tarafından George Cornell cinayeti nedeniyle sorgulandıktan sonra dinlenirken. Polis tarafından zanlı teşhis odasına konuldular, fakat tanık onları teşhis edemedi veya etmek istemedi.

Ayrıca Bakınız: Sicilya Mafyası 138–45 ▪ Yakuza 154–59 ▪ Karındeşen Jack 266–73

İkizler kendi haraç çetelerini kurdular. İddiaya göre, bir günde kimin daha fazla para kazanacağıyla ilgili kişisel bahse giriyorlardı ve şiddet konusunda ün kazanmışlardı. Reggie ve Ronnie, bir zamanlar infazcıları olan güçlü Doğu Yakası gangsteri Freddie Foreman ile hızlı bir şekilde çeteyi kurdular. 1967'de Double R gece kulübünün sahibi oldular, daha sonra Knightsbridge'te bir kumarhane olan Esmeralda's Barn'ı satın alarak batıya doğru genişlediler.

Amansız rekabet

Krayların şöhreti Richardsonları gölgede bıraksa da, Charlie ve Eddie daha acımasız ve kurnazdı. Bir hâkim tarafından "vahşi, sadist ve medeniyetin yüz karası" olarak nitelendirilen Charlie operasyonların beyniydi. Küçük kardeşi Eddie operasyonların kaba kuvvet kısmını yerine getiriyordu. Çete, kurbanlarını yere çivileyerek, penseyle dişlerini çekerek ve cıvata keskisiyle ayak parmaklarını keserek işkence yapıyordu. Richardsonların en korkulan infazcıları, suç patronu Jack Comer'ın yüzünü kestikten sonra "deli" lakabını alan Frankie Fraser'dı. "Deli" Frankie, Richardsonların slot makinelerini kendi tesislerine aldıkları takdirde barlara ve kulüplere koruma sağlıyordu. Reddedenlerin iş yerleri yağmalanıyor veya daha kötü şeylere maruz kalıyorlardı. Richardsonlar pornografi ve uyuşturucu ticaretinin yanında doğrudan gasp da yapıyordu. Kazançlarını Brixton hurda alış satış yeri ve slot makinesi satışıyla aklıyorlardı.

Kraylar ve Richardsonlar arasındaki ilk çatışma bir gece Eddie Richardson ve Frankie Fraser'ın, Freddie Foreman tarafından çalıştırılan bir genç olan Kenny Hampton'ı ağır bir şekilde dövdüklerinde meydana geldi. İntikam yemini ederek Foreman kulübe girdi ve Eddie'nin burun deliğine 0.38'lik tabancayı sıkıştırdı.

Çeteler arasındaki gerilim, Mart 1966'da Richardson çetesi ve Kray çetesi üyelerinin, Güneydoğu Londra'daki bir kulüpte birbirlerine ateş ettikleri, birbirlerini bıçakladıkları ve dövdükleri "Bay Smith Savaşı" ile daha da kızıştı. Kray'in kuzeni Dickie Hart kendi 45'lik tabancasıyla öldürülürken, Fraser ve Eddie Richardson beş kişiyle birlikte vuruldu. Fraser ve Eddie Richardson kavga nedeniyle beş yıl hapse mahkûm edildi. Charlie Richardson 30 Temmuzda, 1966 Dünya Kupası Finalini izlerken tutuklandı ve daha sonra 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

"Bay Smith'in Savaşı"ndan birkaç gün sonra, Ronnie Kray Whitechapel'in hareketli barı Blind Beggar'a girdi ve sarhoş Richardson çete üyesi George Cornell tarafından hakarete uğradı. Cornell'ı başından vurarak öldürdü. Reggie Kray, 7 Aralık'ta erken bir Noel partisinde, uyuşturucu satıcısı Jack McVitie'yi parayla ilgili bir anlaşmazlık nedeniyle defalarca bıçakladı.

> Charlie [Richardson] canavardır.... mümkün olan en güzel şekilde. Kötü insanlar bazen öyledir.
>
> **John McVicar**

8 Mayıs 1968'de Kraylar, çetenin 15 diğer üyesiyle birlikte Baş Müfettiş "Nipper" Read'in çevik kuvvet ekibi tarafından tutuklandı. İkizler, 30 yıl boyunca şartlı tahliye imkânı olmaksızın ömür boyu hapse mahkûm edildi. Ronnie 1995'te kalp krizinden öldü; 2000'de Reggie, kanserin son evreye gelmesinden dolayı tahliye edildi. ■

Kray ikizleri

Kray ikizleri, Doğu Londra'daki Hoxton'un işçi sınıfı topluluğunda büyüdü. Kriminal faaliyetin geliştiği bir geçiş bölgesi olarak kabul ediliyordu. İkizlerin teyzesi Rose'un olduğu gibi, iki büyükbaba Jimmy "Cannonball" Lee ve "Deli" Jimmy Kray zamanlarının ünlü boksörleriydi.

İkizler, nasıl kavga edileceğini öğrenerek, zarar görmesini önlemek için birbirlerini koruyarak ve beraber kriminal faaliyete girerek benzersiz bir bağ kurdular. Cinsellikleri yoğun spekülasyon konusu oldu. Ronnie, 1993 tarihli *My Story* adlı kitabında biseksüel olarak tanımlandı ancak Kray Ailesi, biyografi yazarı John Pearson'ın Reggie'nin erkeklerden hoşlandığı iddialarını reddetti. Pearson, ikizlerin ölümünden sonra yazdığı kitabında ikizlerin ensest ilişkiye girdiğini bile iddia etti. İkizler yalnızca mahkûmiyetlerinden kısa süre sonra, Ronnie'ye paranoyak şizofreni tanısı konulup yüksek güvenlikli bir psikiyatri hastanesi olan Broadmoor'a transfer edildiğinde ayrıldılar.

BÜTÜN İMPARATORLUKLAR KAN VE ATEŞ ÜZERİNE KURULMUŞTUR

MEDELLÍN KARTELİ, 1972–93

KISACA

YER
Kolombiya, Bolivya, Peru, Honduras ve ABD

TEMA
Uyuşturucu kartelleri

ÖNCE
1969 Comando Vermelho (Kırmızı Komutanlık), bir grup hükümlü ve siyasi tutuklu tarafından Brezilya'da kuruluyor.

SONRA
1977–1998 Cali Karteli, Medellin Kartelinden ayrılıyor ve dünyanın en güçlü suç örgütlerinden biri haline geliyor ve küresel kokain ticaretinin yüzde 90'ından fazlasını kontrol ediyor.

1980'lerin ortası Joaquin "El Chapo" Guzman, Meksika'nın kuzeydoğusunda Sinaloa Kartelini yönetiyor, ABD'ye uyuşturucu kaçıran örgüt dünyadaki en güçlü uyuşturucu kaçakçılığı kartelidir.

Kolombiya'daki kokain ticareti yapan Medellín Kartelinin hikâyesi sadece para kazanma amacıyla hareket eden bir suç örgütünden daha fazlasıdır – ülke yönetimi için yapılan şiddetli mücadelenin bir parçasıdır.

Medellín Karteli, 1970'lerin başında "Kokain Kralı" Pablo Escobar, "El Mexicano" José Gonzalo Rodriguez Gacha, Carlos Lehder ve Ochoa Ailesi arasında uyuşturucu kaçakçılığı ittifakı olarak kuruldu. Kartel gücünün zirvesinde, kokain kaçakçılığı yoluyla haftada en az 420 milyon dolar kazandı (333 milyon sterlin), bir noktada ABD'de uyuşturucunun yüzde 90'ını, dünya genelinde yüzde 80'e kadarını tedarik etti. Kartel için finansör olarak hareket eden Jorge Luis Ochoa ve Güney Kolombiya Cali Kartelinden çocukluk arkadaşı Gilberto Rodriguez Panama'daki First Inter Americas Bankasını satın aldı; her iki kartel de uyuşturucu paralarını aklamak için bu bankayı kullandı. Kendine düşen kısım için Carlos Lehder, 1978-82 yılları arasında uyuşturucu kaçakçılığına ana aktarma merkezi olarak hizmet eden Bahamalar'da bir ada olan Norman's Cay'de mülk satın aldı.

Kokain Kolombiya'dan oraya jetle gönderiliyordu ve sonra Lehder'in kişisel uçak filosuna yeniden dağıtılıyordu. Bu uçaklar daha sonra, Lehder'e milyarlarca dolar net kâr bırakarak, uyuşturucuları boşaltmak için Güneydoğu ABD'ye uçuyordu.

Siyasi nüfuz

İlk 10 yıl boyunca, kartel az ya da çok dokunulmazlıkla çalıştı, Kolombiya yetkilileri tarafından engellenmedi. Sonra, 1984'te Adalet Bakanı Rodrigo Lara Bonilla'yla karşı karşıya geldiler.

Pablo Escobar'ın 1982'de Temsilciler Meclisine seçilmesinin Kolombiya'yı "narko-devlet"e dönüştürme yönünde atılan ilk adım olduğundan şüphelenen Lara, Escobar'ı siyasetten atmak için Amerikan Uyuşturu-

> Bazen ben Tanrıyım, bir adama öl dersem, aynı gün ölür.
> **Pablo Escobar**

Ayrıca Bakınız: Triadlar 146–49 ▪ Cehennem Melekleri 160–63 ▪ "Otoban" Rick Ross 168–71

Medellín Kartelinin önemli simalarından biri olan Fabio Ochoa, 1 Ekimde Bogotas Havalimanında iki polis memurunun eşliğinde görülüyor. 2001'de ABD'ye iade edildi.

cuyla Mücadele Ajansıyla işbirliği yaptı ve Kartel'e karşı cezai kovuşturmalar başlattı.

Bununla birlikte, Lara Escobar'ın talimatıyla 1984'te öldürüldü. Bu, Escobar'ın siyasi bir rakibinin öldürülmesini emrettiği ilk veya son vaka değildi. Escobar ve Lehder'in siyasete girme kararının arkasındaki asıl mesele hükümetin suçluların iadesini desteklemesiydi. Her iki adam da, iade yasalarına karşı antikolonyalist söylemi kurnazca kullandılar. Lehder, ABD'nin Latin Amerika'ya müdahalesini kınayarak halkın desteğini aldı ve Movimiento Latino Nacional'ı kurdu. Hatta kokainin bir kurtuluş aracı olduğunu bile iddia etti.

Polis hamlesi

Medellín Kartelin çökertilmesi, Kolombiya ve Amerikan hükümetlerinin yoğun işbirliği sayesinde gerçekleşti. İlk düşen elebaşı Carlos Lehder'di. Carlos Lehder, 1983'te Bahama hükümeti mülküne ve banka hesaplarına el koyarak ormandan kaçmasına neden olunca, Norman Cay'deki üssünü terk etmek zorunda kaldı.

Escobar daha sonra Lehder'i helikopterle Medellín'e getirdi. Kısa süre sonra, Lehder'in çalışanlarından birinin ihbarı üzerine Kolombiya polisi tarafından çiftliğinde yakalandı. Lehder, 1987'de ABD'ye iade edildi ve orada şartlı tahliye olmaksızın 135 yıl süreyle ömür boyu hapse mahkûm edildi ve bu ceza diğer kartel üyelerine güçlü bir mesaj gönderdi. Ardından 1992 yılında muhbir oldu ve kartel üyelerine yardım ve yataklık eden Panamalı General Manuel Noriega aleyhine tanıklık etmeyi kabul etti. Lehder'in cezası 55 yıla indirildi.

Jose Gonzalo Rodriguez Gacha ve Pablo Escobar olaysız bir şekilde teslim olmayı reddetti. Gacha, oğlu Freddy, bir koruma görevlisi ve üst düzey kartel üyesi Gilberto Rendon, 1989'da Kolombiya askeri helikopterleriyle çıkan bir çatışmada öldürüldü. Üç yıl sonra, 2 Aralık 1993'te Escobar, Medellín'in arka sokaklarında polisle çıkan meşhur bir çatışmada öldürüldü. ■

Uyuşturucuyla savaş

Uyuşturucuyla savaş 1971'de Başkan Richard Nixon uyuşturucu madde bağımlılığının "1 Numaralı Kamu Düşmanı" olduğunu ve yenmek için bütün güçleriyle bir mücadele gerektiğini ilan etti. Bu konuşma, sözde "Uyuşturucuyla Savaş"ın başlangıcı oldu. 1980'lerde Amerikan kokain talebi o kadar yüksekti ki, her ay yaklaşık 68.000 kg (75 ton) ülkeye kaçak olarak sokuluyordu. Medellín Kartelinin yok edilmesinden bu yana, istatistikler, 2006-11 yılları arasında genç yetişkinler arasında kokain kullanımında %46'lık bir düşüş olduğunu gösteriyor. Bununla birlikte, Kolombiya, Meksika ve Guatemala liderleri, askeri müdahalenin ülkelerinde yol açtığı ölü sayısına dikkat çekerek, yeni bir uyuşturucu karşıtı strateji arzularını dile getirdiler. Son yıllarda, makul miktarda uyuşturucu taşımanın suç olmaktan çıkarıldığı ve hapis cezası yerine tedaviye odaklanan Portekiz modeli uyuşturucu kontrolü uygulanabilir bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır.

HER ZAMAN İŞ HAKKINDAYDI, ASLA ÇETELER HAKKINDA OLMADI

"OTOBAN" RICK ROSS, 1980–95

KISACA

YER
Los Angeles, California, ABD

TEMA
Uyuşturucu Kaçakçılığı

ÖNCE
1923 İngiltere'de yaşayan bir uyuşturucu kaçakçısı olan Miyagawa Yashukichi 1920'lerde en büyük uyuşturucu şebekelerinden birini yönetiyor. Londra üzerinden Japonya'ya yüksek miktarda eroin gönderiyor.

1960'lar–70'ler Harlem'de bir uyuşturucu taciri olan Frank Lucas, uyuşturucuyu doğrudan Asya'daki Altın Üçgen'den alarak aracıları aradan çıkarıyor.

SONRA
2003 Thomas "Tacker" Comerford İngiltere'de uluslararası bir uyuşturucu ağı kuruyor. Yakalanıp, göz altına alınıyor fakat mahkeme karşısına çıkartılamadan karaciğer kanserinden ölüyor.

Kriminal kariyerinin zirvesinde "Otoban" Rick Ross –Karındeşen Rick Ross'la karışmasın– günde 3 milyon dolara (2 milyon sterlin) yakın para kazanıyordu. Güney Orta Los Angeles'tan ABD'nin kırktan fazla şehrine yayılan imparatorluğunda krek kokain satıyordu.

Ross, Los Angeles gettolarından Harbor Otobanında –ismi buradan geliyor– sona eren bir çıkmaz sokakta büyüdü. Ross lisedeyken tenis yıldızıydı ve bazı iddialara göre okuma yazma bilmediği için üniversite bursu alamadığından kriminal kariyerine başladı.

Ross 17 yaşındayken liseyi terk etti. Okuma yazması iyi olmadığı için iş başvurularını dolduramadı-

Ayrıca Bakınız: Cehennem Melekleri 160–63 ▪ Kraylar ve Richardsonlar 164–65 ▪ Medellin Karteli 166–67

Ross 28 yaşında hapiste okuma yazma öğrendi. 2014 yılında tüm ABD'yi dolaşarak otobiyografisinin tanıtımını yaptı ve okuma yazmanın önemini anlattı.

ğından, iş bulamadı. Bunun yerine, kendini sokaklara vurdu, kendilerine "Junkyard Otobanı Çocukları" adını veren bir grup arkadaşıyla araba çaldı, parçalara ayırdı ve sattı.

Krek kokain imparatorluğu

Okuldan ayrıldıktan sonra bir yıl içinde kendini krek kokainde yaşanan patlamanın içinde buldu ve bundan faydalandı. Kokain daha çok zenginler tarafından kullanılan elitist bir uyuşturucu olarak kabul ediliyordu. Şimdi ucuz krek haliyle, şehrin merkezinde yaşayan fakirlerin tercihi haline gelmişti. Krek, kokainden farklıydı çünkü uyuşturucunun su ve karbonatla karıştırılması, kurutulması ve içilmesi için parçalanmasıyla yapılıyordu.

Ross'un kelepir fiyatına sınırsız tedariğiyle krek kokain kullanımında ciddi bir artış oldu. Ana kaynakları, kokaini anavatanları Nikaragua'dan ABD'ye kaçıran Oscar Danilo Blandón ve Norman Meneses'ti. Ross, şehrin fakir iç kesimlerini uyuşturucuya doyurdu. Müthiş bir şekilde bağımlılık yapan krek kokain, bütün aileleri kokain bağımlısı haline getirerek şehrin fakir kesimlerini mahvetti. Ross ilk başta solunum problemleri, ani kalp durması ve psikoz gibi uyuşturucunun ciddi yan etkilerinin farkında değildi. Bunun yerine, bir ticaret şirketi kuran bir girişimci gibi bu işe yaklaştı. Ross çok miktarda krek kokaini çok ucuza satın alıp ürettiği için, çok ucuza satsa dahi yüksek miktarda kâr elde edebiliyordu. Satışlar tavan yaptı.

Ross krek kokaini dağıtmak için satıcı ve ayakçı ağı kullandı ve hatta sadece paralarını sayması için adam çalıştırdı. ABD Adalet Bakanlığına göre Ross, Güney Orta Los Angeles'daki en büyük kokain satıcılarından biri olmuştu. Los Angeles Şerif Departmanıyla birlikte narkotik dedektifler faaliyetlerini sekiz yıl boyunca araştırdı ancak Ross sürekli mekân ve araba değiştirerek yakalanmaktan kurtuldu. Ancak daha fazla para, ev, araç biriktirip ve daha fazla personel çalıştırınca federal soruşturmacıların dikkatini çekti. Kolluk kuvvetleri, Ross ve diğer büyük uyuşturucu satıcıları için özel bir görev gücü oluşturdu. ABD Uyuşturucuyla Mücadele Ajansı (DEA), Los Angeles Polis Departmanı (LAPD) ve Şerif Departmanından polis memurları ve ajanlardan oluşuyordu.

Grubun amacı ele geçmez Ross'u yakalamaya odaklandığı için, grup *Hurdalı Otoban Çocukları* olarak bilindi.

Genişleme ve göz altı

1986-1990 yılları arasında Ross ve ekibi, St Louis, Missouri ve Cincinnati, Ohio da dahil olmak üzere diğer şehirlere yayıldı. Bu şehirlerdeki yetkililer de, çok az başarıyla, faaliyetlerini soruşturmaya başladı. Ekim 1986'da Ross, St Louis'te kokain dağıtmak için tezgâh kurma federal suçlamasıyla yakalandı fakat dava delil yetersizliğinden düştü. Bununla birlikte, Cincinnati'ye gönderilmekte olan uyuşturucuların bir narkotik köpek tarafından bulunması ve izlerin Ross'a götürmesi üzerine, hakkında Ohio ve Teksas'ta kokain kaçakçılığı nedeniyle tekrar dava açıldı. Bu sefer suçlamalar yeterli bulundu ve 1990'da hüküm giydi.

Ohio'daki federal cezasını tamamladıktan sonra, uyuşturucu suçlarından dolayı Teksas eyaletindeki bir cezaevinde dokuz ay yattı. Eylül 1994'te şartlı tahliye edildi.

Yakalama operasyonu

Bu arada 1992'de, Ross'un Nikaragualı kaynağı Oscar Danilo Blandon, Ross'la olan ticareti de dahil yaptığı kokain ticareti hakkında sağda solda

> [Ricky Ross], 1980'lerin şafağında, kendini Güney Orta Los Angeles'ın sokaklarında akıntıya kapılmış bulan hayal kırıklığına uğramış 19 yaşında bir adamdı.
>
> **Gary Webb**

Spor çantalarına doldurulan uyuşturucu, toz kokaini krek haline getirmek amacıyla "pişirmesi" için Ross'un ödeme yaptığı kişiler, Ross'un kendi ekibi ve yerel satıcılar arasında dolaştırılarak Ross'un imparatorluğu içinde dağıtılıyordu.

böbürlenince, bu konuşmalar polis tarafından kaydedildi. Sonuç olarak Blandon, federal suçlamalarla ve uzun bir hapis cezasıyla karşı karşıya kaldığı California, San Diego'da tutuklandı. Ross'u ve diğer uyuşturucu baronlarını yakalamak için Blandon'u kullanabileceklerini fark eden DEA, Blandon'a bir anlaşma sundu.

DEA için gizli muhbir olarak çalışması karşılığında, ceza indirimi, tahliye olduktan sonra yeşil kart ve hatta 42.000 dolar (33.000 euro) maaş teklif edildi. Blandon, serbest bırakılmadan ve DEA ile çalışmalarına başlamadan önce bir yıl hapis yattı.

İlk vazifesi DEA ve operasyona yardım eden San Diego polisinin nezaretinde Ross'la son bir uyuşturucu anlaşması yapmaktı. DEA dinlerken, Blandon 100 kg (220 libre) krek kokain satmak için Ross ile temasa geçti. Tezgâhtan habersiz Ross, 2 Mart 1995'te San Diego'da Blandon'la bir araya gelmek için sözleşti. Anlaşma, San Diego'nun güneyindeki Chula Vista banliyösündeki bir alışveriş merkezi otoparkında yapıldı.

Nakit ve uyuşturucular el değiştirdikten sonra, yetkililer Ross'u yakaladı. Ertesi yıl, Ross, San Diego'daki bir federal mahkemede bir polis muhbirinin sağladığı yasadışı uyuşturucuyu dağıtma suçlamasıyla yargılandı. Daha önceki uyuşturucudan kaynaklanan mahkûmiyetlerine dayanarak Ross, şartlı tahliye imkânı olmaksızın hapis cezasına çarptırıldı.

Skandal ve komplo

Ross, Blandon'ın da aynı anda tutuklandığını sanıyordu. Ancak, duruşmasının hemen öncesinde araştırmacı gazeteci Gary Webb, Ross'u ziyaret etti ve Blandon'ın ihanetinden bahsetti. 1996'da Ross ile yapılan birkaç röportaj sonrasında Webb, *San Jose Mercury News*'te "*Karanlık İttifak*" adlı bir dizi makale yazdı.

Makaleleri, Blandon'ın uzun zamandır muhbir olarak devlet için çalışmakta olduğunu ortaya koydu. Webb'in "Karanlık İttifak" anlatısı davaya yepyeni bir boyut kazandırdı –Uyuşturucu imparatorluğunun, CIA ve Nikaragua'daki devrimci hükümete karşı savaşan Kontra or-

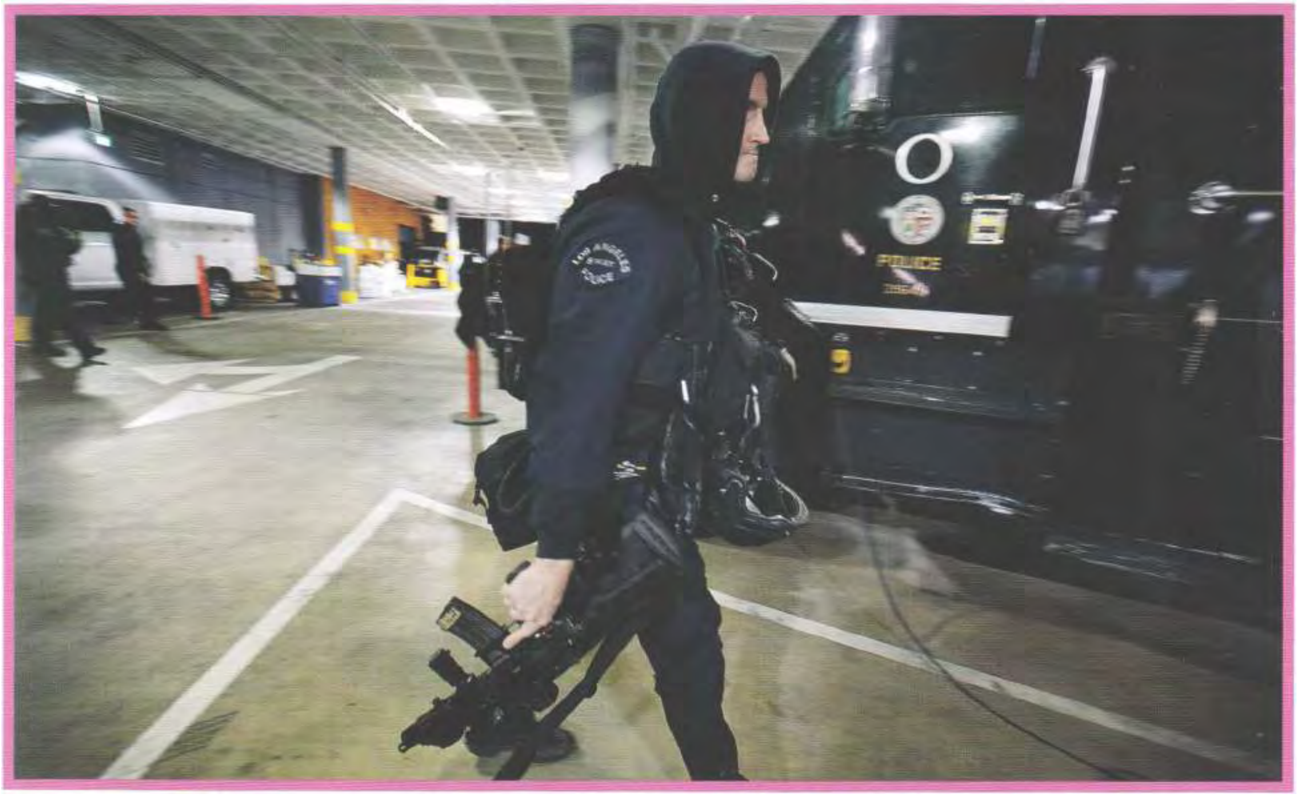
> Eğer sokakların kokainle dolup taşmasından en çok sorumlu bir kapitalist varsa, o Otoban Rick'tir
> **Jesse Katz**

Şüpheli çete üyeleri, Haziran 1988'de Los Angeles'ta uyuşturucuya bağlı suçlarla mücadele sırasında LAPD tarafından durduruluyor.

Gettoda hayat ve suç

Krek kokain salgını, 1980'lerin ortalarından 1990'ların başlarına kadar ABD'yi salladı. Kullanımının en yükseğe çıktığı dönemde, çoğu büyük ABD kenti için ciddi bir sorun haline gelmişti: özellikle Güney Orta Los Angeles. Kreğin saflığı kokain tozunun yaklaşık iki katıdır. Bu kreğin tesirinin daha hızlı ve güçlü olması anlamına geliyor. Krek kokainin bu etkisi coşkunluk, uyanıklık ve yenilmezlik hissi veriyor. Salgın sırasında krek kokain inanılmaz derecede ucuzdu. DEA'ya göre, 1980'lerin başında birçok şehirde krek kokainin bir vuruşunun maliyeti 2,5 dolar (2 sterlin) civarındaydı, bu nedenle yoksul topluluklar bile bunu karşılayabiliyordu. Krek kokain alışkanlıklarını devam ettirmek için paraya ihtiyacı olan kullanıcıları şiddete ve suça itiyordu. Yoksul mahallelerde araçtan ateş açmalar, cinayetler, gasplar ve soygunlar patladı. 1980'lerin sonunda, ABD hükümeti müdahale etmek zorunda kaldı ve bu salgınla mücadele etmek için yeni bir "uyuşturucuyla savaş" başlattı.

dusuna bağlı olduğu iddiası. Webb'e göre, Ross'un Nikaragua'daki irtibatlarına ödediği para Kontra'yı finanse etmek ve silahlandırmak için kullanılıyordu. Bu arada CIA, paranın kaynağını görmezden geliyordu. Büyük medya organları Webb'in bulgularına itibar etmemiş olsa da, CIA şüpheli uyuşturucu satıcılarıyla çalıştığını ve Kontra'yı silahlandırmak için Ross'un imparatorluğundan gelen parayı kullandığını kabul etti.

Cezaevinden yaptığı bir telefon görüşmesinde Ross, CIA'in eylemlerinden duyduğu üzüntüsünü belirtti. Devletin kendisinden faydalandığını iddia etti – kendisinin toplumunu sömürdüğü gibi.

Suçlamanın temyizi

Ross hayatının tamamını hapiste geçirmemeye kararlıydı. Hapiste yatarken okuma yazma öğrendi, cezaevi kütüphanesindeki kitaplardan hukuk çalıştı.

Aynı suçu üç defa işleyenin ömür boyu hapis yatacağı "üç hata" kanununa dayanan cezasına karşı mücadele etmek için bu kitapları kullandı. Ross, Teksas ve Ohio'daki mahkûmiyetlerinin aynı federal suçla bağlantılı olduğunu ve bu nedenle bir suç olarak sayıldığını ve toplamda iki mahkûmiyet yaptığını ileri sürdü.

> İyi insanlar, hiçbir seçenek olmadığında kötü şeyler yapar.
> **"Otoban" Rick Ross**

Avukatı bile bu iddiayı ciddiye almamış olsa da, 1998'de Dokuzuncu Temyiz Mahkemesi gerekçesini kabul etti. Sonuç olarak, Ross'un cezası 20 yıldan 16,5 yıla indirildi. Parmaklıkların ardında 14 yıl kaldıktan sonra 2009 yılında tahliye oldu. ■

Ağır silahlı bir DEA ajanı, Los Angeles'ta şüpheli bir çete reisine sabahın erken saatlerinde yapılan bir uyuşturucu baskınına katılırken. Uyuşturucu savaşı 1980'lerde giderek militarize bir hal aldı.

ADAM KAÇIRM GAŞP

A VE

Virginia, Jamestown'da Kaptan Samuel Argall, önde gelen bir kabile şefinin kızı **Pocahontas'ı** kaçırıyor

1613

ABD'li havacı **Charles Lindberg'in erkek bebeği** New Jersey'deki evlerinden kaçırılıyor.

1932

1897

Tichborne Davacısı olarak bilinen vakada, Arthur Orton Lady Tichborne'nun kayıp oğlu ve mirasçısı olduğunu iddia ediyor.

Adam kaçırma, bir şahsın rızası olmadan, zorlama veya hile yoluyla yasadışı olarak nakledilmesidir. ABD ve İngiltere'de, kaçırılma kurbanlarının çoğu ya ebeveyn ya da eş gibi sevilen bir kişi tarafından kaçırılır.

Adam kaçırma saikleri arasında bir çocuğun velayetini sağlama, parasal fidye, cinsel taciz ve kölelik gibi nedenler bulunur. Bu kitapta ele alınan vakaların hiçbiri cinayetle sonuçlanacak şekilde tasarlanmamıştır: niyet ya fidye alma ya da kurbanı cinsel kölelik için hayatta tutmaktır. Kaçırılmanın, kurbanın ölümüne neden olduğu durumlarda, örneğin 1932'de Amerikalı havacının yeni yürümeye başlamış oğlu Charles Augustus Lindbergh Jr'ın kaçırılması gibi, deliller ölümün kaçıranların planlamasından ziyade beceriksizliğinden kaynaklandığına işaret ediyor.

ABD'de, Lindbergh bebeğinin rezil bir şekilde kaçırılması olayı, kaçırmayla mücadele için yeni kanunların yasalaşmasına yol açtı. Aynı yılın sonunda, ABD Kongresi Lindbergh Yasası olarak bilinen Federal Adam Kaçırma Yasası 18 U.S.C § 1201'i kanunlaştırdı. Bu, federal görevlilerin, eyalet sınırlarını kurban ya da kurbanlarıyla geçen suçluları takip etmesine olanak sağladı. FBI, ebeveynler tarafından kaçırılma kanunda istisna tutulmuş olmasına rağmen, tecrübesini, eğitimini ve öncelikli olma yetkisini bu gibi davalara taşıyabildi. 1970'li yıllarda kanunun revize edilmesine kadar, mahkûm edilmiş suçlular, mağdur zarar görmüş olduğu takdirde ölüm cezası alabiliyordu.

Stockholm Sendromu

Kısa süre tutulan mağdurlar bile anksiyete atakları, fobiler veya travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) gibi psikolojik travmalar yaşayabilirler. Bu tür semptomlar fiziksel, mental veya her iki şekilde de olabilir.

Uzun bir süre boyunca tutulma, mağdurun karakterini arkadaşlarının ve ailesinin bile tanıyamayacağı ölçüde değiştirebilir. Bu, Stockholm sendromunun bir sonucu olarak ortaya çıkabilir – kaçırılanların, kendilerini kaçıranların saikleriyle özdeşleşmeye başladığı psikolojik olgu. Bu olgunun en ünlü örneği, 1974 yılında Amerikalı kadın varis Patty Hearst'ün kendisini kaçıran devrimci Symbionese Kurtuluş Ordusu'na katıldığı vakadır.

Hearst, kaçırılmasından sonraki 10 haftanın çoğunu bir dolapta geçirmesine rağmen, kendisini kaçıranların bir bankayı soymasına yardım etti.

Hearst'ün şimdi simgesel hale gelmiş bir fotoğrafı, kaçıranlar tara-

1973

Milyarder Jean Paul Getty'nin 16 yaşındaki torunu **III. John Paul Getty'i** Roma'daki Piazza Farnese'den kaçırılıyor.

1974

ABD medya kralı Randolph Hearst'ün kızı **Patty Hearst** Symbionese Kurtuluş Ordusu tarafından kaçırılıyor.

1976

California, Chowchilla'da **26 çocuk kaçırılıyor** ve canlı canlı bir kamyonun içinde gömülüyor.

1998–2006

Avusturya'da, **Natascha Kampsuch** kendisini kaçıran kişinin evinde 8 yıl hapis tutuluyor.

fından ele geçirildikten birkaç ay sonra ortaya çıktı. Symbionese Kurtuluş Ordusu logosunun önünde elinde otomatik bir silah olduğu halde resmedildi ve onlardan ayrıldıktan bir süre geçtikten sonra gruba olan bağlılığını reddetti.

Elbette, kaçırılan kurbanların hepsi kendilerini kaçıranlardan kurtulamıyor.

Bazıları, –1613'te İngiliz sömürgeciler tarafından kaçırılan ve eski hayatına asla geri dönmeyen, 17. yüzyıl Amerikalı bir Kızılderili şefinin kızı olan Pocahontas'ta olduğu gibi– hayatlarını kendilerini kaçıranlara uydurmaya zorlanmışlardır.

Teknolojik gelişmeler

Polis için kaçıran kimselerin kimliklerini ortaya çıkarmak son derece zor olabilir. Başarı genellikle şahitlerin veya mağdurun, saldırganın fiziki bir tarifini verme yeteneklerine bağlıdır.

Bazen kaçıranlar hata yapar ve kurbanın yerini gösteren ipuçlarını farkında olmadan sağlarlar.

El yazısının bir tanımlama aracı olarak önemini kabul eden Anayasa Mahkemesinin tarihi 1887 yılındaki Bell, Brewster'a karşı kararı sonrasında ABD'de kanıt olarak kullanılmasına izin verilen adli belge tanımlamasının ortaya çıkması, polisin fidye notlarındaki el yazılarıyla şüphelilerin el yazısını karşılaştırması için eğitimli uzmanlar istihdam etmesini sağladı. Fidye ödemek için kullanılan banknotların işaretlenmesi veya seri numaralarının kaydedilmesi kaçıran kişilerin izini sürmek için kullanılanı diğer yollardır.

Son yıllarda dijital teknolojideki ilerlemeler, adam kaçırmanın başarıyla gerçekleştirilmesini önemli ölçüde zorlaştırdı.

CCTV kameralar tespit etmede önemli bir rol oynarken, cep telefonlarındaki izleme yazılımları kurbanların ve onları kaçıranların yerini tespit edebilmektedir. İzleme cihazlarının kaldırılması veya etkisiz hale getirilmesi kaçıranlar için büyük önem taşır, çünkü öbür türlü polisin kapının önünde belirmesi sadece zaman meselesidir.

Bu gelişmeler, takılabilir GPS çocuk takip cihazları için yeni bir pazar oluşmasına yol açtı. Birçoğu bir kol saatine benzemektedir ve çocuğun bir düğmeye basarak ebeveyniyle iletişim kurmasına olanak sağlar. Bununla birlikte, pek çoğu kullanışsızdır ve kaçıranlar tarafından tespiti oldukça kolaydır. Teorik olarak, insan ve makine birbirine daha bağlı hale geldikçe, izleme teknolojisi bir gün insan vücudunun içine yerleştirilebilir –bu da sivil özgürlükler konusunda önemli soruları gündeme getirmektedir. ■

ONA ESKİ KILIÇLARDAN DAHA AZ DEĞER VERİYORDU

POCAHONTAS'IN KAÇIRILMASI, 1613

KISACA

YER
Virginia, ABD

TEMA
Siyasi kaçırma

ÖNCE
1303 Hırslı Papa VIII. Boniface soylu ailelerden oluşan bir ordu tarafından kaçırılıyor. Papalığı bırakmayı reddediyor ve Roma'ya geri gönderiliyor fakat serbest bırakılmasından kısa süre sonra ölüyor.

SONRA
1936 Çin Cumhuriyetinin lideri Çan Kay Şek, ordunun Japonya'ya karşı tam güç kullanmadığına inanan muhalif subaylar tarafından iki hafta rehin alınıyor; Çan Kay Şek razı oluyor fakat daha sonra isyan eden subayları infaz ediyor.

10 Şubat 1962 ABD pilotu Francis Gary Powers, Sovyet hava sahasında hasar gören bir casus uçaktan kendini fırlatıp, ele geçirildikten iki yıl sonra Berlin'de Sovyetler'le yapılan esir değişimiyle serbest bırakılıyor.

ABD'de yaşayan ilk İngiliz yerleşimcilerle Amerikan Kızılderili kabileleri arasında önemli bir temas olan genç Amerikan Kızılderili Prensesi Pocahontas'ın kısa hayatı popüler kültürde uzun süredir romantize edilmiştir.

1596'da doğan Pocahontas, Virginia'nın Chesapeake Körfezindeki yaklaşık 30 yerli Amerikan kabilesinin baş şefi Powhatan'ın kızıydı. Genç bir kızken, babasının adamlarının 1607'de Powhatan topraklarında kurulan İngiliz sömürgesi Jamestown'ın lideri John Smith'i öldürmesini engellediği iddia edilir. Jamestown sakinleri, Şef Powhatan'ın sömürgecileri aç bırakarak Virginia'dan sürmek için tüm ticareti durdurduğu 1609 yılına kadar Amerikan Kızılderili kabileleri ile barış içinde birlikte yaşıyorlardı. Savaş çok geçmeden patladı. 1613 ilkbaharında, denizci Sir Samuel Argall, Patawomeck kabilesi ile yeni ticaret bağlantıları arayışında Potomac Nehrine açıldı Pocahontas'ın şefleri Japazeus'la birlikte kaldığını öğrendi.

Prensesi İngiliz mahkûmların ve çalınan aletlerin ve silahların serbest bırakılması için kullanmayı planlayan Argall, onu kaçırdı. Şef Powhatan'a bir fidye notu gönderildi ve kızı Jamestown'da esir olarak tutuldu. Şef, tüm talepleri karşılamayı reddetti ve Pocahontas İngilizlerle beraber kaldı. 1614 yılında Hıristiyan oldu ve yerleşimci John Rolfe ile evlendi. 1617'de, onu sömürge ilişkileri için bir model olarak gören kraliyet tarafından sıcak bir şekilde karşılandığı İngiltere'de öldü. ■

Pocahontas, Jamestown'a İngilizlerin esiri olarak getirilirken – Onun kaçırılması esirlerin siyasi baskı olarak kullanılmasının ilk örneklerindendir.

Ayrıca Bakınız: Patty Hearst'ün kaçırılması 188–89 ■ Abdo Moro'nun kaçırılması 322–23 ■ İngrid Betancourt'un kaçırılması 324–25

HARİKULADE GERÇEK HAYAT ROMANTİZMİ

TICHBORNE DAVACISI, 1897

KISACA

YER
Hampshire, İngiltere

TEMA
Düzenbazlık

ÖNCE
1487 İngiliz tahtında hak iddia eden aşağı tabakadan Lambert Simnel, Kral VII. Henry'i tahtı bırakması için tehdit ediyor. Simnel'in asiller tarafından manipüle edildiğine inanan Kral tarafından bozguna uğratılıyor ve daha sonra affediliyor.

1560 Fransa'da Arnaud du Tilh, gerçek Guerre dönüp gerçek kimliği ortaya çıkınca idam ediliyor

SONRA
1921 Hindistan'ın doğusundaki Bengal kısmında bulunan geniş Bhawal mülklerinin üç ortağından biri olan Prens Narayan Roy olduğunu iddia eden bir adam, sözde ölüm ve yakılmasından 12 yıl sonra yeniden ortaya çıkıyor. İddialarına itiraz ediliyor, ancak iki mahkeme de lehine hüküm veriliyor.

Tichborne baronetliğinin mirasçısı Roger Tichborne, seyahat ettiği gemi Brezilya'nın Rio de Janeiro kenti yakınlarında batınca 1854'te Atlantik'te kaybolmuştu. Annesi Leydi Henriette Tichborne harap olmuştu. Gemidekilerin kurtarıldığına ve Avustralya'ya götürüldüğüne dair bir haber alınca, oğlunun hayatta olduğuyla ilgili umutlandı ve dünyanın dört bir yanında ilanlar yayınlayarak, oğlunun nerede olduğuyla ilgili bilgi elde etmeye çalıştı.

1866'da Avustralya'dan bir avukat Lady Tichborne'a yazdı. Kendini Tom Castro olarak tanıtan bir kasap, kendisiyle irtibata geçmiş ve Roger olduğunu iddia etmişti. Sevinçten havalara uçan Lady Tichborne Castro'yu getirtmek için adam yolladı ve o yılın sonlarında onu görünce onu tanıdığını iddia etti.

Olasılık dışı bir mirasyedi

Ailenin geri kalanına göre, bu "Roger" apaçık bir dolandırıcıydı. Hepsinin, zayıf vücut yapısı, narin tavırları ve bir Fransız çocuğuna benzeyen sesiyle hatırladığı adam, şimdi iri yarı bir vücuda ve kaba saba bir konuşma tarzına sahipti.

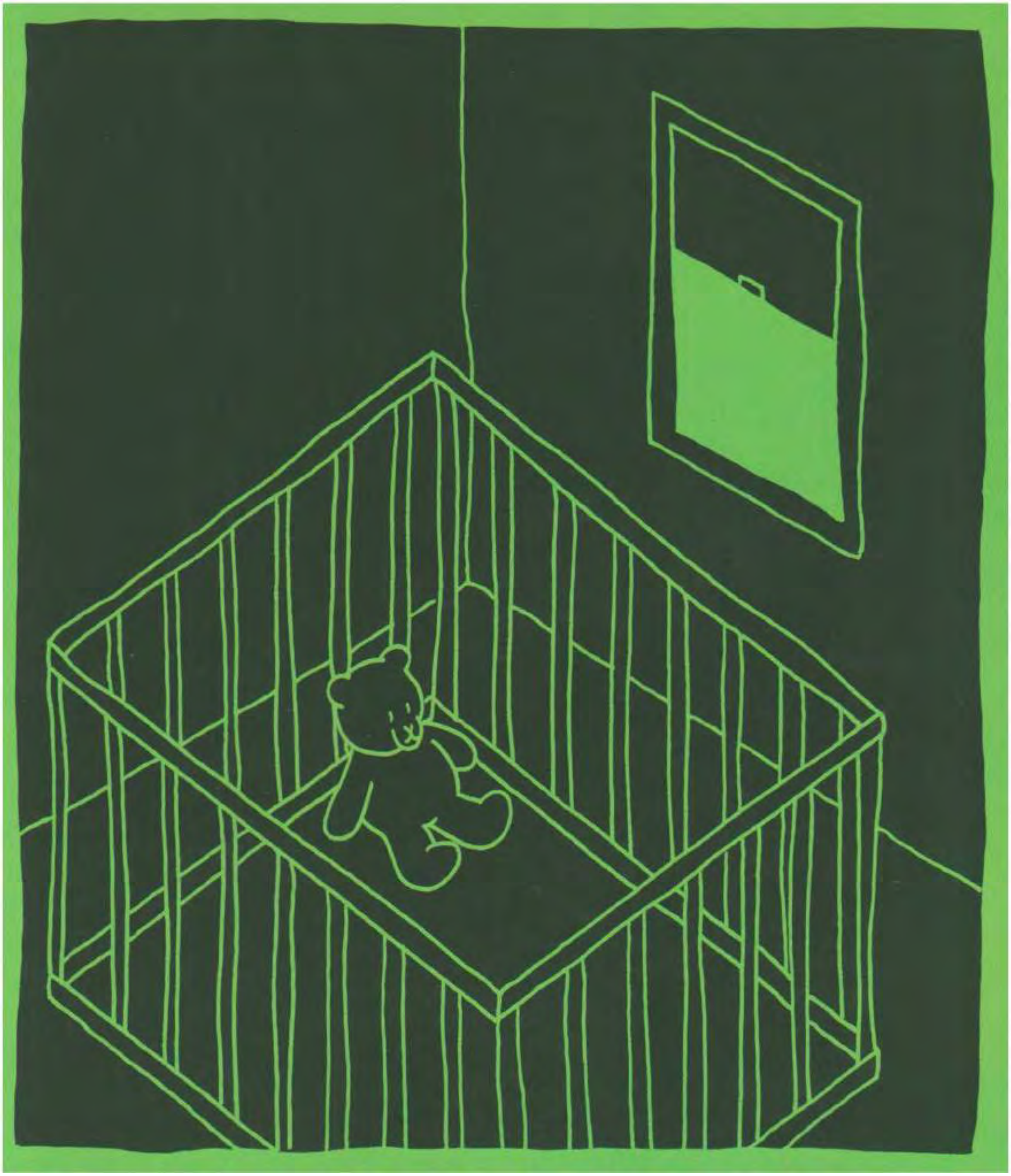
Gerçek Roger Tichborne (sol) ve Arthur Orton (sağ) oldukça farklı görünüşlere sahipti, buna rağmen onlarca insan aynı kişiler olduğuna yemin ediyordu.

Lady Tichborne'un ölümünden sonra, aile sözde Roger'ın mülkler ve unvanla ilgili taleplerine karşı dava açtı. Ardından gelen uzun medeni ve ceza davaları halkta heyecan uyandırdı. Davaların sonunda, İngiltere'yi terk etmiş, gemiyle Şili'ye gitmiş, en sonunda Avusturya'ya yerleşmiş bir Londralı olan Arthur Orton yalan yere yemin suçundan 14 yıl hapse mahkûm oldu. Orton başarısız bir şekilde şöhretinden geçimini sağlamaya çalıştı. Halen Tichborne olduğunu iddia ederek sefalet içinde öldü. ■

Ayrıca Bakınız: Elmas Gerdanlık Olayı 64–65 ▪ Harry Domela 70–73 23 ▪ Frank Abagnale 86–87

ANNE, BEBEĞİMİZİ ÇALDILAR

LINDBERGH BEBEK KAÇIRMA VAKASI, 1 MART 1932

KISACA

YER
Hopewell, New Jersey, ABD

TEMA
Çocuk kaçırma

ÖNCE
Temmuz 1874 Dört yaşındaki Charles Ross, fidye için kaçırılan ilk Amerikan çocuğu oluyor.

SONRA
Temmuz 1960
Ebeveynlerinin Avustralya Opera Binası Piyangosunu kazanmasının ardından sekiz yaşındaki Graham Thome fidye için kaçırılıyor. Cesedi iki ay sonra bulunuyor.

Mayıs 1982 Sekiz yaşındaki Nina Gallwitz, anne ve babasının 1.500.000 Alman markı (bugün yaklaşık 960.000 sterlin) fidye ödemesiyle 149 gün sonra kendisini kaçıranlar tarafından serbest bırakılıyor.

Ünlü pilotun bebeğinin kaçırılması uluslararası öfkeye yol açtı. Tüm dünyada hikayeyle ilgili duygusal manşetler ve dergi kapakları yayımlandı.

1 Mart 1932'de yağmurlu bir akşam saat 10 civarında, dadı Betty Gow, Charlie Lindbergh'ın akşam yemeğinden bu yana yatmakta olduğu odasına usulca girdi. Ona flanel kolsuz bir gecelik ve pembe bir uyku tulumu giydirmiş ve karyolasına koymuştu. İki saat önce çocuğu kontrol etmiş ve uyurken bulmuştu. Ancak şimdi 20 aylık bebek yoktu. Goe ebeveynlerine –havacılığın öncülerinden Charles Lindbergh ve karısı Anne– haber vermek için alt kata koşturdu.

Yukarıya koştular ve açık pencereyi fark ettiler ve pencere kenarına iliştirilmiş bir fidye notu buldular. Bozuk bir İngilizce ve mavi mürekkeple yazılmış olan notta, bebeğin güvenli bir şekilde iadesi karşılığında 50.000 dolar (bugün 730.000 sterlin) talep ediliyordu. Lindberghlerin evini panik kapladı. Aile üyeleri ve çalışanları çılgınca New Jersey, Hopewell'deki arazinin içinde, ve farkında olmadan olay yerindeki delilleri çiğneyerek, yeni yürümeye başlamış olan bebeği aradılar. Küçük Charlie'ye ait bir iz bulamadılar. Bir saha görevlisi 30 dakika içinde bölgenin etrafına barikatlar ve kontrol noktaları koyan Hopewell polisini aradı. Polis ayrıca yerel hastanelere bir bebeğin kayıp olduğunu bildirdi.

Kaçırma doğrulandı

Olay yerine çağrılan polis kaçırma eylemini gerçekleştirenlerin tırmanmak ve ikinci kattaki pencereden girmek için ev yapımı, üç parçalı bir uzatma merdiveni –kırılmış bir

Ayrıca Bakınız: III. John Paul Getty'nin kaçırılması 186 – 89 ▪ Chowchilla'nın kaçırılması 190–95 ▪ İngrid Betancourt'un kaçırılması 324–25

Anne Morrow Lindbergh, Haziran 1930'daki doğumundan kısa süre sonra Charlie'yi kucağında tutarken. Altı ay önce hamile olan Anne, birinci sınıf planör ehliyeti alan ilk kadın olmuştu.

halde evden 23 metre uzakta bulundu– kullandığını tespit etti.

Bazı basamaklar kırıktı, bu kaçıran kişinin bebekle beraber inerken merdivenin kırılmış olabileceğini gösteriyordu. Polis lastik izleri, keski ve bebek odası zemininde çamur izleri buldu.

En önemlisi bebek odası penceresinin altındaki ıslak zeminde, kaçış aracının lastik izlerine doğru güneydoğu yönünde evden uzaklaşan iki ayak izi seti buldular. Bununla birlikte, ne ayak izlerinin alçı kalıplarını aldılar ne de onlara izleri muhtemel zanlılarınkilerle karşılaştırma fırsatı verecek ayak izi setlerinin ölçülerini aldılar. Gazeteler, polislerin bebeği bulmak ve kaçıranları yakalamak için acele ederek protokolü ihmal ettiklerini bildirdi. Fidye notlarında, beşikte ya da merdivende işe yarar parmak izleri bulunamadı, bu da müfettişlerde olay mahallinin temizlendiği kanaatini oluşturdu.

O gece saat 10 civarı kaçırma olayıyla ilgili radyolar haber geçmeye başladı ve dünya kaçırmadan haberdar oldu. Sonraki üç gün boyunca New Jersey ve New York'taki polis memurları ve FBI ajanlarından oluşan bir kolluk kuvveti ekibi yeni bir ipucuna ulaşamadı.

5 Martta 70.000 dolar (bugün 1 milyon sterlin) talep eden ikinci bir mektup ulaştı. Not ayrıca, Lindberghlere polisin olaya dahil edilmemesini söylüyordu. Üçüncü bir notta kaçıran şahıslar Lindberghlere parayı nasıl teslim edeceklerine ilgili talimat veriyordu.

Müzakereler başlıyor

72 yaşında emekli bir eğitimci olan Dr. John Condon, yerel bir gazetede adam kaçırma olayını okumuştu. Editöre, kaçıranla Lindbergh Ailesi arasında arabuluculuk yapmayı teklif eden bir mektup yazdı. Mektubu gördükten sonra, kaçıran Condon'a mektup yazdı ve teklifi kabul etti. Bir mezarlıkta buluştular ve kaçıran bebeğin emniyette olduğunu kanıtlaması için pembe uyku tulumunu verdi.

Lindberghlere Condon vasıtasıyla parayı ne zaman ve nereye bırakacakları bildirildi. Kaçıranlar parayı aldıktan sonra Massachusetts sahilindeki –Horseneck plajı ve Elizabeth Adası yakınlarındaki Gay Head arasında– Martha'nın Üzüm Bağlarının yakınına demirlemiş *Nelly* adlı bir tekneye bebeği bırakacaktı. Lindberghler bebeklerini güvenli ve sağlam bir şekilde geri alabilmek için fidyeyi ödemeyi kabul etti.

Dr. Condon gecenin karanlığında, müzakereyle ikinci talepten 50.000 dolara (730.000 sterlin) indirdiği fidye parasını bıraktı. Lindbergh arabada bekledi. Mezarlık karanlıktı ve kaçıranı zar zor görebiliyorlardı, ancak Alman aksanlı sesi yüksek ve netti. Adam kendini sadece "John" olarak tanıttı ve Lindbergh'in parasıyla ayrıldı. Ancak kaçıran pazarlık şartlarına uymadı: Lindbergh'in defalarca denizin üzerinden uçtuğu kapsamlı bir araştırmadan sonra tekne ve çocuk hiçbir yerde bulunamadı. Soruşturmacılar çocuğu aramaya devam etti, ancak şansları yaver gitmedi. Charlie nihayet 12 Mayıs 1932'de tamamen şans eseri bulundu. Dinlenmek için mola veren bir kamyon şoförü, Lindberghlerin Hopewell mülkünden yaklaşık 3 km uzaklıktaki Rose Dağı mezrası yakınlarındaki ağaçlık bir alanda yapraklarla kaplı küçük bir ceset buldu. Sığ bir mezara gömülmüş olan ceset çoktan çürümeye başlamıştı.

Adli tıp çocuğun kafasına aldığı bir darbe sonucu öldüğünü tespit ediyor. Fakat çürüme cesedin cinsiyetini tespit etmeyi imkânsız hale getiriyor. Yakınlardaki bir yetimhanenin çalışanları cesedin kendi çocuklarına ait olmadığını söylüyor. Fakat uzunlukla ilgili tutarsızlık ölü çocuğun kimliğiyle ilgili soru işaretleri oluşturdu –Charles Lindbergh 74 cm boyundaydı, fakat bulunan cese-

> Kimseye veya polise haber vermemeniz konusunda sizi uyarıyoruz. Çocuğun sağlık durumu iyi.
> **İlk fidye notu**

Olaylar nasıl gelişti

Charles Augustus Lindbergh Jr. ortadan kayboluyor.

Aile 50.000 dolar talep eden bir fidye notu buluyor.

Polis hane halkını ve malikane çalışanlarını sorguluyor.

Kaçıran 70.000 dolar talep eden ikinci, üçüncü ve dördüncü fidye notunu yolluyor.

Aracı Dr. Cordon kaçıran şahısla buluşuyor.

50.000 dolar fidye teslim ediliyor. Bebekten hiçbir iz yok.

Bir kamyon şoförü Lindberg malikanesinin yakınlarında bir bebek cesedi buluyor ve polisi çağırıyor.

din boyu 84 cm'di. Buna rağmen, babası ve bakıcısı el dikimi flanel geceliğinden ve deforme olmuş üst üste binen ayak parmağından o olduğunu tespit ettiler.

Lindbergh Yasası

Soruşturmanın ortasında, halkın öfkesi Kongrenin hızlı bir şekilde 1932'de Lindbergh Yasası adı verilen kanunu geçirmesine neden oldu: Federal Adam Kaçırma Kanunu adam kaçırmayı ölüm cezasıyla cezalandırılabilir bir suç haline getirdi.

Yasanın amacı federal yetkililerin müdahil olmasını ve kaçıranların kurbanlarıyla birlikte eyalet sınırlarını geçer geçmez takibini sağlamaktı.

Eylül 1934'te fidye olarak verilen para Yukarı Manhattan'daki Lexington Bulvarı üzerindeki bir benzin istasyonunda ortaya çıktı. Görevli, koyu mavi bir sedan Dodge'un sürücüsü 10 dolarlık altın sertifikası verince şüphelendi –Altın sertifikası, Buhran dönemi boyunca yapılan istifçilik nedeniyle Başkan Franklin D. Roosevelt tarafından altın standardının kaldırılması üzerine tedavülden kaldırılan, ABD Hazinesi tarafından basılan bir çeşit kâğıt para şeklidir.

Lindbergh'in köpeği burada Charlie'yle birlikte bir bebek arabasının içinde resmediliyor. Olayla ilgili ilginç bir özellik de, genellikle yabancılara havlayan köpeğin kaçırılma sırasında havlamamasıydı.

Altın sertifikasının sahte olabileceğini düşünen benzin istasyonu görevlisi, sedan Dodge'un New York plakasını altın sertifikasının kenarına not etti.

Sertifika bankaya ulaştığında veznedar sertifikanın seri numarasını kontrol etti ve Charles Augustus Lindbergh Jr. için verilen 50.000 dolarlık (730.000 sterlin) fidyenin parçası olduğunu tespit etti. Banka hemen, araç plakasının Bruno Hauptmann adlı bir göçmene ait olduğunu tespit eden FBI'a haber verdi. Hauptmann, New York, Bronx'un sakin semtlerinden birinde yaşayan bir marangozdu.

Hauptmann yakalandı

Polis, Hauptmann'ı 19 Eylül 1934'te evinden çıkarken yakaladı. Cüzda-

Suçu yeniden canlandıran polisler, ipucu bulmak için Hopewell konağının dışında duruyorlar. Evin yakınında bulunan kırık merdivenin benzeri bebek odasının açık olan penceresine doğru uzanıyor.

nında ayrıca Lindbergh fidyesinden olan 20 dolarlık altın sertifikası vardı. Hauptmann'ın evinde yapılan aramada, bir garajdaki panoların arkasında sıkıştırılmış yağ tenekesinin içindeki pakette fidye parasının yaklaşık 14.000 dolarlık (180.000 sterlin) kısmı bulundu. Ancak Hauptmann ısrarla masum olduğunu söyledi. İddiasına göre, parayı o zaman itibariyle ölmüş olan arkadaşı Isidor Fisch için tutuyordu. Kendisi de Almanyalı olan Fisch, Charlie Lindbergh'in cesedinin bulunduğu gün olan 12 Mayıs 1932'de pasaport başvurusu yapmıştı. Aynı yılın Aralık ayında, Fisch ailesini ziyaret etmek için Almanya Leipzig'e doğru yola çıkmıştı.

Hauptmann polise, içinde şahsi eşyalarının bir kısmının olduğu bir ayakkabı kutusu bıraktığını söyledi. Hauptmann içinde para olduğunu, çatısı su sızdırdığında ve ıslanan kutuyu boşalttığında öğrenmişti. Hauptmann, enflasyon konusundaki endişelerinden dolayı altın sertifikalarını istifleyerek parayı tuttuğunu söyledi. Haberlere göre polis Hauptmann'ın anlattıklarına inanmadı ve iddialarını "uydurma hikâye" olarak nitelendirdi. 1934'te Almanya'da tüberkülozdan ölen Fisch, Amerika'ya hiç geri dönmemişti.

Soruşturmacılar Hauptmann'ın çatı katında kaçırma olayında kullanılan merdivenle eşleşen bir sarı çam parçası buldu. El yazısı uzmanları yardıma çağırıldı ve Hauptmann'ın el yazısının fidye notlarındaki yazıyla eşleştiği açıklandı. Duruşmalar, New Jersey eyaletinin küçük bir kasabası olan Flemington'a doluşan binlerce izleyici ve yazarı çekti.

Duruşmayı Walter Winchell, Damon Runyon ve Fanny Hurst gibi zamanın en tanınmış gazetecileri haberleştirdi.

Havalı avukat Edward "Koca Ed" Reilly tarafından temsil edilen Hauptmann, kendi savunmasını yaptı ve adam kaçırma olayına dahli oldu-

III. Charles Lindbergh

Lindbergh, 1902'de Michigan eyaletinin Detroit şehrinde doğdu, ancak Minnesota'da büyüdü. Babası Charles August Lindbergh, 1907-1917 yılları arasında Minnesota'dan kongre üyesiydi. Lindbergh, iki yıl boyunca üniversitede makine mühendisliği okudu, ancak uçuş eğitimine başlamak için üniversiteyi bıraktı. 20 Mayıs 1927'de *The Spirit of St Louis* isimli tek kanatlı uçakla New York'tan Paris'e tek başına uçarak tarihe geçti. 25.000 dolarlık Orteig Ödülünü kazanmak için 34 saatlik kesintisiz uçuştan sonra, Paris'teki Le Bourget Havaalanına indi. Yalnızca 25 yaşındayken, transatlantik başarı hayatını tamamen değiştirdi, şöhret ve servet getirdi.

Mexico City'ye yaptığı bir iyi niyet uçuşunda Lindbergh, babası Meksika büyükelçisi olan Anne Morrow ile tanıştı. Çift kısa süre sonra evlendi ve 1930'da altı çocuklarının ilki olan Charles Jr. dünyaya geldi.

1941'deki Pearl Harbor saldırısından sonra Lindbergh Hava Kuvvetlerine katılmak için başvurdu ancak iki adam arasında uzun süren bir ağız dalaşının ardından Başkan Roosevelt tarafından reddedildi. Lindbergh daha sonra pilot yetiştirerek savaş hazırlıklarına yardımcı oldu.

ğu yönündeki iddiaları reddetti. Jüriye polis tarafından dövüldüğünü ve fidye notlarına uyması için el yazısını değiştirmeye zorlandığını söyledi. Bu arada Reilly, Condon ve kaçıran şahısla olan iletişimi hakkında şüphe oluşturmaya çalıştı. Charles Lindbergh kovuşturmada tanıklık yaptı. Jüri üyelerine, Hauptmann'ın sesinin Condon'un fidye parasını yıllar önce teslim ettiği adamın sesi olduğunu söyledi.

Tanıklık Şubat 1935'te sona erdi. Savcı David Wilentz, jüriden Hauptmann'ı birinci derece cinayetten, ölüm cezası verilerek, suçlu bulmasını istedi.

Jüri, mahkeme salonundan ayrıldı ve jüri odasında 11 saatten fazla müzakerede bulundu. 18 Şubat 1935 akşam saat 10.45 itibariyle, sekiz erkek ve dört kadından oluşan jüri kararı verdi. Bir karara varılmış olduğunu duyurmak için zil çaldığında, dışarıdaki kalabalığın tezahüratları ve alkışları mahkeme salonundan duyulabiliyordu. Hauptmann iki görevlinin arasında elleri kelepçeli, karar jüri başkanı tarafından okunurken hareketsiz bir şekilde durdu. Muhtemelen büyük kamuoyu baskısı altında jüri Hauptmann'ı birinci derece cinayetten suçlu bulmuştu. Jüri ölüm cezasına karar verdi. 32 günlük duruşmanın her oturumuna katılan Lindbergh karar ve ceza için hazır bulunmadı.

> "Yüzyılın davası muhtemelen bu ülkenin tarihindeki en büyük dolandırıcılıktı.
> **Robert R. Bryan**"

Baştan savma bir soruşturma

Lindbergh davası hem polis hem de FBI için tam bir utanç kaynağı oldu. Ayrıca Amerika genelinde insanları tam kalbinden yakaladı. New Jersey'in cezası idam olan suçlarla ilgili mevzuatı uyarınca soruşturma makamının, Hauptmann'ın bebeği öldürmeyi amaçladığını kanıtlamasına gerek yoktu – bebeğin haneye tecavüz sırasında ölmüş olması yeterliydi. Bebeğin kafasına mı vurulduğu ya da evden dışarı çıkarılırken merdivenden düştüğü için mi öldüğü asla tespit edilemedi.

New Jersey eyaleti Valisi Harold G. Hoffman, jüri kararıyla ilgili şüphelerini dile getirdi ve New Jersey polisine olayı tekrar soruşturmaları emri verirken cezayı 30 gün erteledi. Hauptmann soruşturmasının polis tarihindeki en baştan savma soruşturma olduğunu söyledi.

New Jersey polisi yeni delillere ulaşamadı, bunun üzerine Hoffman dedektifler görevlendirdi. Onlar da elleri boş döndü ve soruşturma sona erdiğinde Hoffman'ın siyasi kariyeri o kadar zedelenmişti ki, tekrar Vali seçilemedi.

Jüri kararına itiraz

Hauptmann'ın avukatları suçlama kararını temyiz etmek için ABD Anayasa Mahkemesine kadar götürdüler, fakat başarılı olamadılar. Yine de, Bruno Hauptmann son nefesine kadar masum olduğunu haykırdı. New Jersey Eyalet Hapishanesindeki "Old Smokey" adlı elektrikli san-

Gazeteler kaçırılmasını tüm dünyaya duyurarak Charlie'yi Amerika'nın en ünlü bebeklerinden biri haline getirdi. Bu kapak onun en savunmasız, iki haftalık halini gösteriyor.

> Ben ölünce davanın kapanacağını sanıyorlar.
> **Bruno Hauptmann**

dalyede 13 Nisan 1936'da infaz edildi. Ancak dava burada sona ermedi. 1981'de Hauptmann'ın 83 yaşındaki dul eşi Anna kocasının haksız yere idam edildiğini iddia ederek New Jersey eyaletine karşı 100 milyon dolarlık (130 milyon sterlin) dava açtı. Davanın tekrar açılmasını istedi ancak mahkeme talebi reddetti. Avukatı ayrıca New Jersey Eyalet Yasama Organından Bruno Hauptmann'ın masum olduğunun resmi olarak açıklanmasını talep etti. Hiçbir işlem yapılmadı. Dava, bir düzineden fazla kitaba ve iki filme ilham kaynağı oldu.

1982'de *Lindbergh Bebeğini Kim Öldürdü?* adlı bir belgeseli yazıp seslendiren İngiliz gazeteci Ludovic Kennedy, Hauptmann'a kumpas kurulduğunu iddia etti.

Gregory Ahlgren ve Stephen Monier 1993 tarihli *Yüzyılın Suçu: Lindbergh Adam Kaçırma Sahtekârlığı* adlı kitaplarında Charles Lindbergh'ın kazara oğlunu öldürdüğünü ve örtbas etmek için de bu kaçırma olayını tezgâhladığını ileri sürdüler. Diğer yazarlar, fidye notlarındaki "biz" kullanımına ve konakta iki ayak izi bulunduğuna işaret ederek birden fazla suçlu bulunduğunu ileri sürdüler. Yazar Robert Zorn, 2012'de "Mezarlık John"un Alman market çalışanı John Knoll olduğunu ve kendisinin Bruno Hauptmann'la birlikte kaçırmayı gerçekleştirdiklerini öne sürdü. Zorn'un teorisi, özellikle John Knoll'un görüntüleriyle Dr. Condon'un açıklamalarına dayanan "Mezarlık John"un robot resmi arasındaki fiziksel benzerlikler göz önüne alınınca ilgi çekmeye başlasa da, o gece neler olduğunu bulmaya hâlâ yaklaşabilmiş değiliz. ■

Yüzlerce kişi Hauptmann'ın evinin dışında toplanmışken polis, Charlie Lindbergh'a olanları ortaya çıkarabilecek yeni ipuçları için Hauptmann'ın garajını arıyor.

Ölüm cezası

Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği, geri döndürülemez, keyfi ve kalıcı olduğu gerekçesiyle ölüm cezasına karşı çıkmaktadır. Bireyi yeni kanıtlardan veya yeni kanunlardan yararlanma fırsatından ilelebet mahrum eder. Ölüm Cezasına Karşı Uluslararası Komisyon, halkın ölüm cezasına olan desteğinin toplumu suçtan arındırma isteği ile bağlantılı olduğunu fakat suçları önlemek için failleri öldürmekten daha etkili yollar bulunduğunu belirtti.

Ölüm cezasına karşı çıkan insanlar ve gruplar, ölüm cezasının katilleri caydırmayı amaçlarken tam da engellemek istediği eylemi gerçekleştirdiğine dikkat çekiyorlar. Ayrıca, ölüm cezasının, öldürmeyi hükümet gerçekleştirdiği sürece öldürmenin kabul edilebilir olduğu fikrini desteklediğini öne sürüyorlar. Gelişmiş ulusların ezici çoğu yasal ya da uygulamada ölüm cezasını kaldırmış durumda. ABD ölüm cezası uygulamaya devam etmekte olan tek Batılı ülkedir.

PAZARTESİDEN BU YANA ADAM KAÇIRANLARIN ELİNDEYİM

III. JOHN PAUL GETTY'NİN KAÇIRILMASI, 1973

KISACA

YER
Roma ve Calabria, İtalya

TEMA
Adam kaçırma

ÖNCE
1936 On yaşındaki Charles Mattson Washington'daki evinden kaçırılıyor ve 28.000 dolar (290.000 sterlin bugün) fidye için rehin tutuluyor. Müzakereler çöküyor ve çocuk bilinmeyen bir suçlu tarafından öldürülüyor.

1560 Ünlü şarkıcının oğlu 19 yaşındaki Frank Sinatra Jr, Nevada eyaletindeki Tahoe Gölü yakınlarındaki bir otel odasından kaçırılıyor ve fidye ödendikten üç gün sonra serbest bırakılıyor. Daha sonra üç kişi bu suçtan hüküm giyiyor.

SONRA
1983 Amsterdam'da aile bira şirketinin CEO'su Freddy Heineken ve şoförü kaçırılıyor. 13 milyon dolar (bugün 21 milyon sterlin) ödendikten sonra serbest bırakılıyorlar. Dört zanlının hepsi daha sonra tutuklandı.

"Paul" olarak bilinen III. John Paul Getty, ünlü pinti petrol milyarder J. Paul Getty'nin isyankâr torunuydu. 16 yaşındayken Paul, büyüdüğü İtalya'nın Roma şehrinde bohem bir yaşam tarzı sürüyordu. Arkadaşlarıyla sarhoş oldukları bir gece, 10 Temmuz 1973'te Roma'daki Piazza Farnese'den kaçırıldı. Ancak öylesine bir vahşi çocuk imajına sahipti ki, çoğu kişi dedesinden para sızdırmak için kaçırma olayını kendisinin kurguladığını düşündü.

Aslında Paul, kaçıranlar tarafından Calabria'nın 400 km (250 mil) güneyine götürülmüştü. Takip edenlerden kurtulmak için düzenli olarak yer değiştirerek, onu sürekli hareket halinde tuttular. Annesine, 18 milyon dolarlık (bugün 45 milyon sterlin) bir fidye ödemedikleri takdirde parmaklarından birini kesecek olan kaçıranlar tarafından rehin tutulduğunu söyleyen bir mektup yazmaya zorladılar.

Hâlâ kaçırılma olayının gerçekliğinden emin olamayan J. Paul Getty torununu bulması için eski CIA ajanı Fletcher Chace ile anlaşma yaptı. Bu arada, yine tehdit altındaki Paul tarafından yazılmış başka bir mektup geldi. Kaçıranlar, 15 gün içinde parayı teslim etmelerini aksi halde Paul'ün bir bukle saçını ve kulaklarından birini içeren bir mektup daha göndereceklerini yazan bir tehdit notu da eklediler.

> Bu Paul'ün kulağı. 10 gün içinde bir miktar para alamazsak diğer kulak elinize geçecek. Başka bir deyişle, O küçük parçalar halinde elinize geçecek.
>
> **Fidye notu**

Paul'ün annesi Gail kaçıranlarla, parayı bulacağını ve onlarla belirlenen saatte ve yerde buluşacağını söylemek için irtibata geçti. Bununla birlikte asla ortaya çıkmadı.

Korkunç paket

Birkaç hafta sonra, kaçıranlar korkunç tehditlerini yerine getirdi. 10 Kasım'da İtalyan gazetesi *Il Messagero*, Paul'ün koyu kahverengi saçlarının bir buklesini ve sağ kulağını içeren bir paketin ulaştığını yazdı. Kaçıranlar 10 gün içinde 3,2 milyon dolar (7,9 milyon sterlin) ödenmedi-

Ayrıca Bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ Patty Hearst'ün Kaçırılması 188–89

ği takdirde diğer kulağını da koparmakla tehdit etti. Bu arada *Il Tempo* gazetesinin bürosuna başka bir paket ulaştı. Pakette Paul'ün yaralı yüzünün fotoğrafları vardı.

Gönülsüzce kabullenme

Fotoğraflar J. Paul Getty'nin hemen bir tepki vermesine neden oldu. Getty 2,2 milyon dolar (bugün 5,4 milyon sterlin) katkıda bulundu –muhasebecisine göre bu vergiden düşülebilir olan maksimum miktardı– ve paranın geri kalan kısmını oğluna yüzde 4 faizle borç olarak verdi. Chace, 12 Aralıkta üç torba nakit parayı teslim etti. İki gün sonra Paul, Güney İtalya'daki Lagonegro dışında serbest bırakıldı ve polis tarafından teslim alındı. Yetersiz beslenmişti ve kulağı kesildiğinde kan kaybından zayıf düşmüştü. Polis Calabria Mafyasıyla bağlantılı dokuz kişiyi tutukladı. Yedisi dört ila on yıl arasında ceza alırken iki kişi serbest bırakıldı. Fidye bedelinin yalnızca 85.000 doları (bugün 210.000 sterlin) bulundu.

Ömür boyu geçmeyen yara

Sıkıntılı durumundan kurtulduktan bir yıl sonra Paul Alman bir fotoğrafçıyla evlendi. New York'a taşındılar ve daha sonra aktör olacak Balthazar Getty adlı bir çocukları oldu. Paul kaçırılmanın psikolojik travmasından asla kurtulamadı ve alkolizm ve uyuşturucunun pençesine düştü. 1981'de 24 yaşındayken aldığı uyuşturucu kokteylinden dolayı inme geçirdi. İnme onu felç, hemen hemen kör ve neredeyse konuşamaz halde bıraktı. Felç geçirdikten sonra annesi bakımını üstlendi ancak Paul'ün babası olan eski kocasına bakım ve tedavisini karşılaması için dava açmak zorunda kaldı. Paul ve eşi 1993 yılında boşandılar ve 2011'de Londra'daki evinde 54 yaşında öldü. ▪

> Neyi istediğimi söyleyebilirim..
> **John Paul Getty**

Haberlere göre, yanda kurtulduktan sonraki haliyle görülen, III. John Paul Getty serbest bırakılmasını sağladığı için büyükbabasına teşekkür etmek için onunla konuşmaya çalıştı, ancak yaşlı Getty çağrıya cevap vermeyi reddetti.

İsrail-Filistin ihtilafı konusunda uzman olan Gershon Baskin, Shalit'in serbest bırakılması için Israil ile Hamas arasında yapılan 2011 anlaşmasında arabuluculuk yaptı.

Fidye kuralları

Farklı ülkelerin fidye ödemeleri konusunda farklı politikaları vardır. İngiltere, diğer kaçırmaları teşvik edeceğine inandığından, teröristlere fidye ödemez. ABD, vatandaşlarını daha fazla tehlikeye atacağı ve terörizmi finanse edeceği gerekçesiyle, uzun zamandır var olan rehineler için fidye ödemesine karşı çıkan bir politikaya sahiptir. ABD hükümeti, bu şekilde bir çalışanın özgürlüğünü sağlayan bir ABD kamu şirketini ya da özel bir kuruluşu kovuşturacaktır. Bununla birlikte, ailelerin kendi başlarına müzakereler yapmasına izin verir. İtalyan hükümeti eski başbakan Aldo Moro'nun kaçırılması olayında (bakınız sayfa 322-23) müzakere etmeyi reddederek önemli bir istisna oluşturmasına rağmen Fransız, İtalyan ve İspanyol hükümetleri doğrudan fidye ödemeleri konusunda uzun bir sicile sahiptir.

İsrail'in farklı bir duruşu vardır. Kaçırılan vatandaşlarının serbest bırakılması için müzakereye hazırdır. Örneğin, 2011 yılında kaçırılan tek bir İsrail askeri, Gilad Shalit için 1.000 Filistinli mahkûmu serbest bırakmıştır.

BEN BİR ÖDLEĞİM. ÖLMEK İSTEMİYORDUM

PATTY HEARST'ÜN KAÇIRILMASI, 1974

KISACA

YER
Berkeley, California, ABD

TEMA
Adam kaçırma ve tehdit

ÖNCE
1874 Dört yaşındaki Charley Ross, Pennsylvania'daki evinin dışında kandırılarak at arabasına bindiriliyor ve kaçırılıyor. Babası fidyeyi ödeyemiyor ve çocuk bir daha görülmüyor.

1968 ABD'li öğrenci Barbara Jane Mackle, bir otelden Gary Krist ve Ruth Eisemann-Schier tarafından kaçırılıyor. Zengin babasından 500.000 dolarlık (bugün 2 milyon sterlin) bir fidye alıyorlar ve kız tahta bir kutunun içine gömülmüş halde canlı olarak bulunuyor.

SONRA
1996 Alman işadamı Jakub Fiszman, Eschborn'daki bürosundan kaçırılıyor. Kaçıranlar onu çoktan öldürmüş olmalarına rağmen 2 milyon dolar (1.5 milyon sterlin) alıyor.

4 Şubat 1974 gecesi, William Randolph Hearst medya imparatorluğunun mirasçısı 19 yaşındaki Patricia (Patty) Hearst, nişanlısı Steven Weed ile birlikte California'daki evindeydi. Saat 9'da kapı çalındı ve silahlı üç adam eve daldı. Weed'i döverek etkisiz hale getirdiler ve çığlık atan Hearst'ü sürükleyerek apartmanından çıkartıp bir arabanın bagajına koyarak uzaklaştılar. Kaçırma olayı uluslararası basının manşetlerinde yer aldı ve muhabirler Hearst Ailesinin San Francisco'daki malikanesinin bahçesinde kamp kurdu.

> Neden Hearst'ü kaçırdılar? Öncelikle ülkenin dikkatini çekmek için. Hearst zengin ve güçlü bir aileden geliyordu.
>
> **ABD Federal Soruşturma Bürosu**

Şehir gerillası

İki gün sonra, Berkeley radyo istasyonu KPFA, Symbionese Kurtuluş Ordusu (SLA) olarak bilinen bir sol kanat gerilla örgütünden bir mektup aldı. Patricia Campbell Hearst'ün tutsak alındığını kanıtlamak için, mektuba Patty Hearst'ün kredi kartı ve müdahil olmaya çalışanların infaz edileceği yönünde bir uyarı notu eklenmişti. Aynı zamanda SLA'dan gelen tüm bildirimlerin tüm gazete, radyo ve televizyonlarda eksiksiz olarak yayınlanmasını emrediyordu. 12 Şubatta radyo istasyonuna SLA'dan bir ses kaydı ulaştı. Kayıtta Hearst ebeveynlerine iyi olduğunu ve aç olmadığını ve dövülmediğini söylüyordu. Ayrıca polisin kendisini bulmaya çalışmamasını söylüyordu. Gerçek adı Donald DeFreeze olan SLA lideri Marshal Cinque, Californialı fakirlere gıda yardımı için Hearst'ün babasından 2 milyon dolar (4,6 milyon sterlin) para sızdırdı. Grup 4 milyon dolar (9,2 milyon sterlin) daha isteyince, Hearst bu meblağı karşılayamayacağını söyledi ve müzakereler koptu.

Hearst'ün kaçırılmasından sonraki iki ay içinde, kaçıranların onu gönüllü bir suç ortağına dönüştürdükleri görüldü. Başka bir ses kaydında Hearst, kendisine serbest

Ayrıca Bakınız: Pocahontas'ın kaçırılması 176 ▪ Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ III. John Paul Getty'nin kaçırılması 186–87

Patty Hearst, 1974'te SLA bayrağı önünde silahla poz veriyor. 57 günlük esaretten sonra gruba katıldı, ancak mağdur mu yoksa fail mi olduğu belirsizliğini korudu.

bırakılma ya da SLA'ya katılıp tüm ezilen halkların özgürlüğü için savaşma seçeneklerinin sunulduğunu söyleyerek SLA'ya olan bağlılığını ilan etti. Hearst, kendisini kaçıranların yanında kalmayı ve savaşmayı seçtiğini söyledi. Nisan 1974'ün ortasında, "Tania" takma adı altında Hearst, gözetleme kameralarının elinde bir tüfek tutarkenki fotoğrafını yakaladığı San Francisco'daki bir banka soygununa katıldı.

Kanlı silahlı çatışma

Olayla ilgili yeni bir gelişme, iki SLA üyesinin Los Angeles'taki bir mağazadan fişeklik çalmaya teşebbüs ettiği 16 Mayıs 1974'te meydana geldi. Daha sonra grubun saklanma evinde bulunan bir kaçış minibüsüyle kaçtılar. Ertesi gün polis evin çevresini kuşattı. Büyük bir çatışma çıktı ve ev alevler içinde kaldı. Çatışmada DeFreeze dahil altı SLA üyesi öldü fakat Hearst ölüler arasında yoktu. O ve diğer iki üye kaçmış ve bir motel odasından planlanmamış bir olayın canlı televizyon yayını vasıtasıyla bu dramayı izliyorlardı.

1975 Eylülünde, çilesinin başlamasından 19 ay sonra, FBI Patricia Hearst'ü ele geçirdi. Mart 1976, silahlı soygun ve diğer suçlardan yargılandı ve suçlu bulundu ve yedi yıl hapis cezası verildi. Jüri, savunmanın teorisi olan Hearst'ün SLA tarafından beyninin yıkanmış olduğu teorisini makul bulmadı; fakat olay bugün birçokları tarafından Stockholm sendromunun açık bir örneği olarak görülüyor. Hearst yalnızca 21 ay hapiste kaldı. Başkan Jimmy Carter, SLA'nın kurbanı olarak aşağılayıcı tecrübelere maruz kalmamış olsa grubun kriminal eylemlerine asla katılmayacağını gerekçe göstererek cezasını hafifletti. Şubat 1979'da serbest bırakıldı. Hearst'le birlikte, medya imparatorluğunun varisini kaçırma suçunu itiraf eden başka birkaç SLA üyesi daha yakalandı. 2001'de, görev süresinin son işlemlerinden birinde Başkan Bill Clinton Hearst'ü tam olarak affetti. ▪

Stockholm Sendromu

Ağustos 1973'te İsveç, Stockholm'de bir bankanın dört çalışanı altı gün boyunca kasa dairesinde rehin alındı. Onları kaçıranlar hapishane kaçkını Jan-Erik Olsson ve Olsson'un serbest bırakılmasını polislerle müzakere ettiği suç arkadaşı Clark Olofsson'du. Garip bir şekilde, kurbanlar kuşatma sırasında hayatlarından endişe duymuş olsalar da, kendilerini kaçıranlarla güçlü sempatik bir bağ oluşturdular, hatta polise karşı onların tarafını tuttukları görüldü. Rehin alma olayı bittikten sonra, rehinelerle suçlular birbirlerine sarıldı, öpüştü ve el sıkıştı. Kurbanların, kendilerini rehin alanlara karşı görünüşte mantıksız bağlılıkları herkesi şaşkına çevirdi ve kısa süre sonra bir psikiyatrist bu psikoliojik tepkiyi tanımlamak için "Stockholm sendromu" terimini uydurdu. Şimdi, bir rehin alma veya kaçırma senaryosunda kaçıran şahsa bağlanmanın, bilinçaltının aşırı stres altında benimsediği bir hayatta kalma mekanizması olduğuna inanılıyor. FBI'ın Rehin Barikat Veritabanı Sistemi, kurbanların yaklaşık yüzde 8'inin sendrom belirtileri gösterdiğini belirtiyor.

GECELERİ HÂLÂ GECE LAMBASI KAPALI UYUYAMIYORUM. METROYA BİNEMİYORUM

CHOWCHILLA KAÇIRMA VAKASI, 15 TEMMUZ 1976

KISACA

YER
Chowchilla, California, ABD

TEMA
Kitlesel adam kaçırma

ÖNCE
6 Ekim 1972 İki sıvacı, Edwin John Eastwood ve Robert Clyde Boland, Avustralya'nın Victoria eyaletinin bir taşra kasabası olan Faraday'dan altı öğrenci ve bir öğretmeni kaçırıyor fakat kurbanlar kaçıp kurtuluyor.

SONRA
14 Nisan 2014 İslamcı militan grup Boko Haram, Nijerya'daki Chibok Hükümet Kız Orta Okulundan 276 öğrenciyi kaçırıyor. Mayıs 2016'da bir kız kurtarıldı ve 13 Ekim 2016'da kaçıranlar tarafından 21 öğrenci daha serbest bırakıldı.

15 Temmuz 1976, California Central Valley'de sıradan bir yaz günüydü –sıcaklığın üç haneli rakamlara ulaştığı sıcak, kuru ve güneşli bir gün. Çocukların suda oynaması için ideal bir zamandı. Otobüs şoförü Ed Ray'in o gün öğleden sonra saat 4'ten önce halk havuzundan onları alırken Chowchilla'dan gelen 26 yaz okulu öğrencisinin yapmış olduğu şey tam da buydu.

Meyve bahçelerinin arasından okula doğru ilerlerken, kasabanın güney tarafında 21. Bulvarın tenha bir kısmını tıkayan beyaz bir minibüse rastladı. Ray minibüstekilerin sorun yaşayıp yaşamadığını görmek için yavaşlarken, kafalarında kadın çorabı olan silahlı üç adamın minibüsün arkasından fırladığını gördü. Adamlar durmasını emretti ve otobüse el koydular.

Gömülü nakil minibüsü kaçırma sırasında hapishane olarak kullanıldı. 26 çocuk güvenli bir şekilde kaçtıktan sonra işçiler tarafından Livermore taşocağından çıkarılırken görülüyor.

Korkunç yolculuk

Grubun amacı sadece aracı gasp etmek değildi. Bu bir kaçırma planıydı. Ray ve çocuklar halen otobüsteyken adamlar aracı, Ray ve yaşları 5 ila 14 arasında değişen çocukları iki beyaz minibüse tıkıştırdıkları, bambu ağaçları ve diğer bitki örtüleriyle gizlenmiş sürekli akmayan yakındaki bir akarsu göletine doğru sürdüler. Çocukları kaçıran adamlar otobüsü kurumuş dere yatağında bıraktılar ve kurbanlar arkada kıvrılmış yatar bir haldeyken iki minibüsle uzaklaştılar.

Çocuklar için hırpalayıcı bir yolculuktu. Su ve ihtiyaç molası olmadan ve camlar kapalı olduğundan nereye gittiklerini göremeden çocuklar 11 saatlik bir yolculuğa katlanmak zorunda kaldı.

Bazı küçük çocuklar taşıt tutması nedeniyle kustu. Yaşça daha büyük olanlar onları neşelendirmek için, "Boogie Fever", "Love Will Keep Us Together" ve ironik bir şekilde yaz kamplarının standart şarkısı olan "If You're Happy and You Know It Clap Your Hands" dahil olmak üzere popüler şarkıları söylediler.

> O cesur bir adamdı. 26 korkmuş çocuğu hizada tuttu ve kendimizi güvende hissetmemizi sağladı.
> **Jodi Heffington-Medrano**

Ayrıca Bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ Natascha Kampusch'un kaçırılması 196–97 ▪ Zodiac Katili 288–89 ▪ Ingrid Betancourt'un kaçırılması 324–25

Canlı canlı gömüldüler

Sonunda 16 Temmuzun ilk saatlerinde minibüsler Chowchilla'nın 100 km uzağında Livermore'daki bir taşocağında durdu. Kaçıranlar rehinelerin isimlerini ve giysilerinden bir parça aldıktan sonra onları yerin altına gömülmüş Allied Van Lines'a ait eski bir nakliye kamyonuna bindirdi.

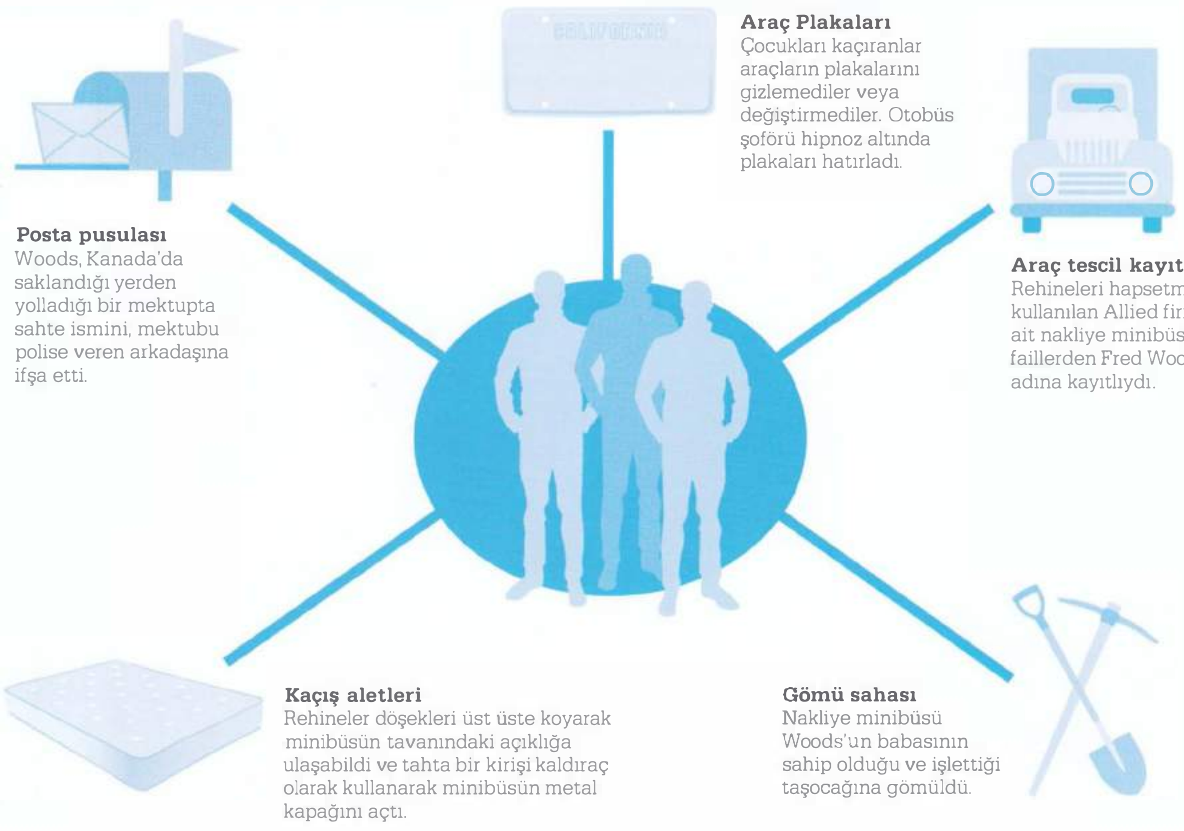
İki boruyla havalandırması sağlanan minibüs birkaç parça kirli döşek ve bazayla donatılmıştı. Rehinelere verilen yemek –mısır gevreği, fıstık ezmesi, ekmek ve su– ancak bir öğüne yetecek kadardı.

Tüm rehineler içeri girdikten sonra minibüsün tavanındaki açıklığı kapatarak içeriyi karanlığa gömdüler. Tavanın üzerine kürekle toprak atarak, rehineleri canlı canlı gömdüler. Kurbanlar içinde bulundukları metal kutunun karanlığında bir araya sıkıştılar, California'nın sıcağı kusmuk kokusunu katlanılmaz hale getirdi.

Otobüs Dairyland ilkokulundan dönmeyince aileler okulu aramaya başladı. Aracın bozulduğunu düşünen okul görevlileri, otobüsün güzergahını kontrol etti fakat bir şey bulamadı.

> Bir mezar gibi karanlıktı. Herkes pantolonunu kirletmiş, 43 derece sıcaklıkta vücutları ter içinde kalmıştı.
>
> **Lynda Carrejo Labendeira**

Chowchilla kaçırma vakasındaki hatalar

Akşam saat 6 civarı, Chowchilla polisi ve bölge şerifinin ofisine bir şeylerin ters gittiği bildirildi. Bir şerif yardımcısı terk edilmiş otobüsü saat 8 civarında buldu, ancak şoför veya çocuklara ait hiçbir iz yoktu. Olay yerinde incelemede bulunan polis göletten ayrılan lastik izleri buldular, fakat 27 kişinin nasıl ortadan kaybolduğunu gösteren hiçbir iz yoktu.

> Hepimiz dışarı çıktıktan sonra, yürümeye başladık. Bir adam arabayla yaklaşıp "Aman Tanrım. Siz o çocuklarsınız," dedi.
> **Jodi Heffington-Medrano**

Chowchilla kriz moduna girdi. Gazeteciler akın akın kasabaya gelmeye başladı, neler olabileceği hakkında, Zodiac Katili (*bkz.* Sayfa 288-89) ve terörizmle birlikte fidye için çocukların kaçırılmasına kadar bir sürü tez ortalıkta dolaşmaya başladı.

Bu arada çocukları kaçıranlar, biraz uyku için saklanma yerine çekilmişlerdi. 16 Temmuz sabahı uyandıklarında, Chowchilla'daki yetkilileri 5 milyon dolarlık (bugün yaklaşık 9.5 milyon sterlin) fidye talebi için aramayı ve şoförün ve çocukların isimlerini vermeyi planlamışlardı. Eğer daha fazla kanıt talep edilirse, yetkililerin kolayca bulabilecekleri bir yere aldıkları elbise numunelerini göndereceklerdi. Planlarında sadece bir kusur vardı: Chowchilla'daki güvenlik güçlerinin telefonları, bilgi için arayanların, muhabirlerin ve çocukları kaçırılan ailelerin aramalarından dolayı kilitlenmişti, bu nedenle çocukları kaçıranlar bağlantı sağlayamadılar.

Çocuklar, muhabirler ve fotoğrafçılar çevrelerine doluşmuşken Chowchilla'da gözyaşları içindeki ebeveynleriyle bir araya geliyor. 27 kurbanın hepsi, bu Greyhound otobüsüyle evlerine geldi.

Büyük kaçış

Minibüsün içinde, bir rodeo kovboyunun oğlu olan 14 yaşındaki Mike Marshall, kaçmayı denemeden ölmemeye karar verdi. Ray ve diğer çocukların yardımıyla Marshall, minderleri minibüsün tavanındaki kapağa ulaşacak şekilde üst üste yığdı. Bir çelik plaka, iki ağır traktör aküsü ve 1 metre yüksekliğinde toprak yığını yolu kapatmıştı. Yatak bazalarından elde edilen kalasları kaldıraç olarak kullanarak plakayı hareket ettirebildiler, aküleri aşağı doğru çektiler ve yukarı doğru toprağı kazdılar.

Yer altında geçirdikleri 16 saatten sonra, Chowchilla kasabası çocukları yukarı doğru tırmanmaya başladılar. Çok fazla yürümelerine

gerek kalmadan onları hemen tanıyan bir taş ocağı güvenlik görevlisi tarafından fark edildiler. Otobüsün kaçırılmasından otuz altı saat sonra çocuklar ailelerine kavuştu.

İlk başta yetkililer, kaçırılmanın, bölgedeki bilinen suçlular tarafından gerçekleştirildiğini düşündü. Profile uyabilecek birilerini bulmak için başarısız bir şekilde kayıtlarını didik didik ettiler. Kaçırılma olayının detaylarını hatırlamaya çalışan Ray, polise yardım etmek için hipnoz olmayı kabul etti. Hipnoz altında birinci plakanın tamamını, ikinci plakanın bir bölümünü hatırlayabildi – bu yetkililere iz sürmeleri için yetti.

Kısa sürede Allied firmasına ait nakliye kamyonunun taş ocağı sahibinin oğlu Fred Woods adına kayıtlı olduğunu buldular. Yetkililer Woods'un amacını ve suç ortaklarını sadece tahmin edebiliyordu.

Çocukları kaçıran Jim Schoenfeld, Fred Woods ve Richard Schoenfeld (soldan sağa) mahkeme salonunda birlikte oturuyorlar. Üçü de, 27 kaçırma olayı için şartlı tahliye olmaksızın ömür boyu hapis cezası aldı.

Kusurlu plan

Film taklitçisi üç adam fidye parasını bir gayrimenkul projesinden kaynaklanan kayıplarını telafi etmek için istiyorlardı. Woods ve suç ortakları –zengin bir Menlo Park podiatristinin çocukları olan Richard ve James Schoenfeld– adam kaçırmayı kusursuz bir suç sanmışlardı, fakat şimdi ellerinde patlamıştı.

Rehinelerinin kaçtığını basından öğrenen adamlar kaçmaya karar verdi. Woods, Vancouver'a uçtu ve sahte bir adla bir motele giriş yaptı. Jim Schoenfeld, arabayla gidip, onunla buluşmayı planladı ancak şüpheli davranışları, sınır muhafızlarının Kanada'ya girişine izin vermemesine neden oldu. Bu arada Rick Schoenfeld, Bay Area'daki evine döndü ve polise teslim oldu. Kardeşinin göz altında olduğunu öğrenen Jim eve döndü ve kısa süre sonra yakalandı.

Bu arada Woods, takma adıyla memleketindeki bir arkadaşına mektup yazınca Kanada'da tutuklandı. Üç adam da kaçırma suçlamalarını kabul etti ve ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. ■

Suç kaynaklı travma sonrası stres

ABD Suç Mağdurları Ulusal Merkezine göre travma sonrası stres bozukuluğu yaşayanlar yalnızca askerler değil. Sendrom, sivil travma ve suç mağdurlarında da görülüyor. TSSB belirtileri geçmişe dönüşler ve kabuslar, uyuşukluk, kopma, kaygı ve öfke içerir. Temyiz ve şartlı tahliye duruşmaları, suçtan yıllar sonra bile kurbanların stres tepkilerini tetikleyebilir. Chowchilla Kaçırma olayında, kaçırılan kurbanların aileleri çocuklarının zihinsel sağlığıyla ilgili endişeleri itiraf etmeye isteksiz davrandılar, bu nedenle yardım talep etmeleri beş ay gecikti. Kurbanlardan 23'ünde kaçırma olayından bir yıl sonra –ve yine dört yıl sonra– yapılan bir araştırma, hepsinin TSSB yaşadığını tespit etti. Kaçırılma olayından son anda kurtulan beş çocuk da –çünkü otobüs saldırıya uğramadan önce evlerine teslim edilmişlerdi– travmatize oldu. Şimdi 50'li yaşlarında olan kurbanların birçoğu uzun süreli kaygı, depresyon ve madde kullanımı şikâyetinde bulunuyor.

HER ZAMAN KÜMESTEKİ ZAVALLI BİR TAVUK GİBİ HİSSETTİM

NATASCHA KAMPUSCH'UN KAÇIRILMASI 1998–2006

KISACA

YER
Viyana, Avusturya

TEMA
Çocuk kaçırma

ÖNCE
1984 On sekiz yaşındaki Avusturyalı Elisabeth Fritzl, babası Josef tarafından aile evindeki bir yer altı zindanında hapis tutuluyor. Orada 24 yıl kalıyor ve hepsi Josef'ten olan yedi çocuk doğuruyor.

1990 Japonya'da dokuz yaşında bir öğrenci olan Fusako Sano, akli dengesi yerinde olmayan işsiz bir adam tarafından kaçırılıyor ve dokuz yıl tutsak tutuluyor.

SONRA
2013 Üç Amerikalı kadın, Amanda Berry, Michelle Knight ve Georgina DeJesus, onları hapseden, tecavüz eden ve aç bırakan Ariel Castro'nun evinden kaçıyor.

2 Mart 1998 sabahı, 10 yaşındaki Natascha Kampusch, okuldan Viyana banliyölerinden birindeki evine doğru yürümeye başladı. Fakat evine ulaşmayı başaramadı. İşsiz telekom mühendisi Wolfgang Priklopil çocuğu sokakta kaçırdıktan sonra arabayla sadece 30 dakika uzaklıktaki Strasshof banliyösündeki evine götürdü. 12 yaşındaki bir tanık, Natascha'nın iki erkek tarafından beyaz bir minibüse bindirildiğini haber verdikten sonra polis, Priklopil'in aracı da dahil 776 araçta arama yaptı. 44 yaşındaki adam sorguda polise kaçırma olayı sırasında evinde tek başına olduğunu ve minibüsünü evindeki inşaat çalışmaları sırasında çıkan molozu kaldırmak için kullandığını söyledi. Daha fazla sorgulanmadı ve evi aranmadı.

Gizli bir tutsak

Priklopil, sonraki sekiz yıl boyunca, garajının altındaki 5 metrekarelik (54 ayak kare) ses yalıtımlı, penceresiz bir mahzende Natascha'yı esir tuttu. Alan iyi gizlenmişti ve o kadar güvenliydi ki içerisine girmesi bir saat sürüyordu. Priklopil en başında, Natascha'ya silahı olduğunu ve kaç-

Uzun süreli tutsaklığın etkileri

Uzun tutsaklığından kurtulduktan sonra, Natascha Kampusch doktor ve psikologlardan, yaşadığı şeyleri kabullenebilmesi için yoğun bir destek aldı. Uzun süreli tutsaklıklar mağdurlar üzerinde derin bir psikolojik etki yaratabilir, özellikle de kaçıranlarda cinsel istismar ya da şiddet eğilimi varsa. Uzmanlar, karar verme hakkından mahrum bırakılan herkesin sonunda ruhen yıkılacağını söylüyor. Travma üstüne travma yaşadıktan sonra, kendilerini kaçıranlarla mücadele etmeyi bırakırlar ve acziyete teslim olurlar. Boyun eğmeyi depresyon, dissosiyatif bozukluk, travma sonrası stres bozukluğu ve kaygı izleyebilir. Mağdurlar tutsaklıktan sonra serbest bırakıldıklarında, psikologlar iyileşmeleri için en çok ihtiyaç duydukları şeyin aileleri ya da sevdikleriyle vakit geçirmek ve kendi ev ortamlarını benimsemeleri olduğunu söylüyor. Deneyimleri hakkında, istedikleri takdirde ve istedikleri zaman, konuşma şansına sahip olmaları da iyileşmelerini sağlar.

Ayrıca Bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ III. John Paul Getty'nin Kaçırılması 186–87 ▪ Patty Hearst'ün Kaçırılması 188–89

> Zindanımı gördünüz.... Ne kadar küçük olduğunu biliyorsunuz. Umutsuzluğa düşülecek bir yerdi.
> **Natascha Kampusch**

maya çalışması halinde onu öldürmek için kullanacağını söyledi. Evin kapı ve pencerelerinin bubi tuzaklarıyla çevrili olduğunu söyledi.

Yıllar geçtikçe ve Natascha gençlik yıllarına yaklaştıkça, onu tutsak eden kişiye karşı daha az yumuşak başlı olmaya başladı. Priklopil, onun üzerindeki hâkimiyetini pekiştirme çabalarına hızlandırarak yanıt verdi: Düzenli olarak dövmeye ve aç bırakmaya ve uzun süre karanlıkta tutmaya başladı. Ayrıca evini temizlemesi için üst kata çıkardı. Birkaç kez Natascha'yı evin dışında gezmeye çıkardı; bu zamanlarda kız çok korktuğu için kaçmaya çalışmadı ya da karşılaştığı insanlara ulaşmaya çalışmadı.

Serbest kalma

23 Ağustos 2006'da, 18 yaşındayken Natascha nihayet kaçma şansını buldu. Priklopil, avluya park ettiği aracının içini elektrik süpürgesiyle temizlemesini istemişti. Cep telefonundan bir telefon görüşmesi yapıyordu ve gürültüden uzaklaşmak için bir süre kızın yanından uzaklaştı. Natascha kaçtığı anlaşılmasın diye elektrikli süpürgeyi çalışır halde bırakıp, kapıdan yürüyerek uzaklaştı.

Ardından caddeden aşağı doğru koşmaya başladı ve yanından geçenlere yardım için yalvardı. İlk önce göz ardı edildi, ama nihayet birilerini polisi aramaya ikna etti. Natascha'nın kaçtığı gün, Priklopil yakın bir arkadaşına gitti ve suçunu itiraf ederek, "bir çocuk hırsızı ve tecavüzcü" olduğunu söyledi. Daha sonra bir trenin önüne atlayarak kendini öldürdü. Natascha ortaya çıkınca, Avusturya polisi, ortadan kaybolmasının ardından bazı ipuçlarını araştırmadığı için eleştirildi.

Bunu takip eden yıllarda, genç tanığın iki adamın Natascha'yı kaçırdığında ısrar etmesiyle tetiklenen, Priklopil'in bir suç ortağı olduğu şeklindeki söylentiler devam etti.

Natascha Kampusch, sonradan bir "tema parkı" haline gelmesini önlemek için bir hücrede (yukarıdaki) tutulduğu evi satın aldı.

2012'de, FBI uzmanlarını içeren dokuz aylık bir uluslararası soruşturma, olayı çok yakından inceledi ve çok büyük ihtimalle Priklopil'in tek başına hareket ettiği sonucuna vardı.

Natascha Kampusch'un travmatik çilesi ve sansasyonel kaçışı dünya çapında manşetlere taşındı. 2011'de esaretinin hikayesi olan *3.096 Gün*'ü kaleme aldı; 2016'da, sürekli kamuoyunun gözleri önünde yeni yaşamına zorlu adaptasyonunu anlattığı *10 Yıllık Özgürlük* adlı başka bir kitap yayımladı. ■

CİNAYE
VAKALA

T

RI

430,000 YIL ÖNCE — Kuzey İspanya'daki bir mağarada bulunan ağır bir cisimle vurulmuş bir Neandertal kafatası, **bilinen ilk cinayet kanıtıdır.**

1762 — Fransız kumaş tüccarı Jean Calas, Katolikliğe geçmek üzere olan büyük oğlunu öldürdüğü için **idam edilir.**

1843 — **Cinnet gerekçesiyle** katil Daniel M'Naghten'ın beraat etmesi İngiliz hukukunda yasal bir emsal teşkil eder.

1879 — Yağ Damıtan Katil olarak bilinen ev **hizmetçisi Kate Webster,** işverenini öldürdüğü iddiasıyla Londra'da infaz edilir.

1892 — ABD'de **birinci derece şüpheli Lizzie Borden,** babasını ve üvey annesini baltayla öldürme suçundan beraat ediyor.

1905 — İngiltere'de, Stratton Kardeşler **parmak izi** vasıtasıyla teşhis edilir ve idam edilir.

1910 — **Dr. Hawley Crippen,** eşi Cora'yı öldürmesi nedeniyle Londra'daki Pentonville Hapishanesinde asılıyor.

1914 — Paris'te, tamamı erkeklerden oluşan bir jüri, Madame Henriette'in cinayetten beraatine karar verirken **"dizginlenemez kadın ihtirasına"** atıfta bulunuyor.

Cinayet bir kişinin bir başkası tarafından öldürülmesidir. Her adam öldürme cinayet değilse de, her cinayet adam öldürmedir. Devlet tarafından onaylanan infazlar gibi adam öldürmeler tolere edilip, savunulsa da, cinayet her zaman kınanmıştır. Genellikle " bir insanın taammüden yasadışı olarak öldürülmesi" olarak tanımlanır.

Cinayet dereceleri

Kanun, farklı cinayet türleri arasında ayrım yapar ve bunlar yargı bölgelerine göre değişir. Ön niyetin derecesi oldukça önemlidir. ABD'de çoğu eyalet taammüden adam öldürme konusunda ayrım yapar; cinayetle sonuçlanan ciddi bedensel zarar verme niyeti; Aşırı dikkatsizlikten kaynaklanan bir cinayet; Bir suç ortağı tarafından ağır bir suç sırasında işlenen bir cinayet.

Buna karşılık, Birleşik Krallık'ta birinci derece cinayet önceden tasarlamayı içerirken, ikinci derece cinayet, öldürmek için açık bir niyetle ancak önceden planlamadan, olayın sıcaklığıyla meydana gelir.

1843'te Londra'daki ahşap işçisi Daniel M'Naghten davası "cinnet sebebiyle cinayetten suçlu bulunmama" için bir emsal oluşturdu. İngiliz kanunlarında, bu yalnızca, sanık "eylemi gerçekleştirirken, suçlanan tarafın böyle bir akıl noksanlığının etkisi altında olduğunu, akıl hastalığından dolayı, o anda işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayacak durumda olduğunu; veya eğer yanlış olanı yaptığını bilmediğini bildiğini" açık bir şekilde kanıtlayabiliyorsa ortaya çıkabilir. ABD eyaletlerinin çoğunda akıl sağlığıyla ilgili benzer bir yasa var.

Soğukkanlı katiller

Ceza yargılaması sistemi dışında kriminologlar şiddeti tabiatı gereği "reaktif" veya "araçsal" olarak sınıflandırmaktadır. Reaktif şiddet öfkelidir, kendiliğinden oluşur ve adam öldürmelerin çoğunu karakterize eder. Bu bölümde ayrıntılarıyla anlatılan cinayetler araçsaldır: soğukkanlı, önceden tasarlanmış ve hedef odaklı. Onların motivasyonları, kazanç (Stratton Kardeşler) ve cinsel tatminden (Kara Dahlia cinayeti) intikam almaya (Roberto Calvi) kadar çok farklıdır. Tarihsel olarak, birçok orta ve üst sınıf kadın, kadınsılık ve şiddet hakkındaki yanlış varsayımlar nedeniyle cinayet suçlamasıyla mahkûm edilmemiştir. En şok edici olan vaka, Madam Caillaux'un 20. yüzyılın başlarında Fransa'da önceden tasarlanmış cinayetten suçüstü yakalandığı fakat kadınların duygu-

1947 — **Kara Dahlia** olarak bilinen Elizabeth Short, Los Angeles'ta bilinmeyen bir katil tarafından öldürülüp parçalanıyor.

1948 — Sadamichi Hirasawa, Tokyo şehir merkezinde bir banka soyguncusu tarafından işlenen kitlesel zehirlenme **Teigin Olayı**'ndan suçlu bulundu.

1966 — Charles Whitman, ABD'de bir kampüste yapılan **ilk kitlesel okul baskını** olan Texas Towers Katliamını gerçekleştiriyor.

1969 — California'da, tarikatvari **Manson Ailesi** beş hafta içinde dokuz cinayet işliyor

1980 — Mark David Chapman, **John Lennon'ı New York'ta vurarak öldürüyor.**

1993 — 10 yaşındaki iki çocuk, James Bulger cinayetinden dolayı İngiliz tarihindeki **en küçük cinayet suçluları** oluyor.

1995 — Eski Amerikan futbolu yıldızı **O.J. Simpson,** eski eşi Nicole ve arkadaşı Ron Goldman'ı öldürdüğü için yargılanıyor.

1996–97 — ABD'de rakip hip-hop yıldızları Tupac Shakur ve Biggie Smalls, ayrı ayrı vakalarda, **hareket halindeki bir araçtan açılan ateş** sonucu hayatını kaybediyor.

larını kontrol edemediği varsayımıyla beraat ettiği olaydır. Benzer şekilde, Amerikalı baltalı katil Lizzie Borden'ın davası, bir kadının baltayla birisini öldürmesinin imkânsız olduğu inancıyla ele alındı. Bununla birlikte, bu tür tutumlar, zengin işverenini öldüren 19. yüzyıl Londrası'nda hizmetkârlık yapan Kate Webster'i ya da 1980'ler Avustralyasında, bebeğinin kaybolmasına beklenmedik bir şekilde sakin tepki vermesi haksız yere bebeğini bıçaklayarak öldürdüğü düşüncesinin oluşmasına neden olan Lindy Chamberlain'i korumadı.

Haksız cinayet mahkûmiyetinden kaynaklanan toplumsal damgalama ve sert yasal cezalar, masum bir kişinin hayatını karartabilir. Eski ABD'li deniz piyadesi Kirk Bloodsworth, beraat etmeden önce dokuz yıl ölüm hücresinde geçirdi. Teigin Bank cinayet davasında yaygın olarak masum olduğu düşünülen Japon sanatçı Sadamichi Hirasawa, ismi temizlenmeden demir parmaklıkların ardında hayatını kaybetti. Ancak beraat etmiş olsa bile, suçlanan kişinin ismi üzerinde leke bırakır –özellikle de sanık O.J. Simpson gibi ünlü biriyse.

Kitle katilleri

Toplu katliamlar ayrı bir kategori olarak kabul edilir ve aynı yerde öldürülen dört veya daha fazla kurbanı içerir: Texas Towers Katliamı ve Teigin Olayı bu tip suçlara örnektir. Manson Ailesi vakası, "cinayet furyası" olarak nitelendirilme eğilimi gösterir – ölümcül saldırıya girişmiş yabancılaşmış bireyler ya da gruplar. Bu cinayetlerdeki kurbanların sayısı, tekli, çiftli veya üçlü cinayetlerden daha yüksek olmasına rağmen, bunlar her zaman halk tarafından tekil olaylar olarak görülür. Bir seri katilin aksine, cinayet furyasına girişmiş katil günlük yaşam rutinine geri dönmez, sadece daha sonraki bir tarihte tekrar saldırı yapacaktır. Tipik olarak, cinayet furyasına girişmiş katiller ya asla tekrar suç işlemezler ya da sınırı aştıktan sonra öldürülünce veya yakalanana kadar cinayet işlemeye devam ederler. Adli tıp alanındaki teknolojik ilerlemeler –DNA parmak izinden, suçluların tespiti için şüphelinin baş kısmının heykel başı yaparcasına oluşturulması işlemine kadar– dedektiflerin kapanmış ve çözülmemiş vakaları tekrar açmalarına olanak sağlar. Bu gelişmeler, aynı zamanda, suçluların elini kolunu sallayarak dolaşmasını ve buna bağlı olarak masum bir kişinin parmaklıklar arkasında kalmasını oldukça zorlaştırıyor. ■

DUMANI TÜTEN BİR TABANCA KADAR OLAĞANDIŞI AÇIK BİR VAKA

NEANDERTHAL CİNAYETİ, 430.000 YIL ÖNCE

KISACA

YER
Atapuerca Dağları, Kuzey İspanya

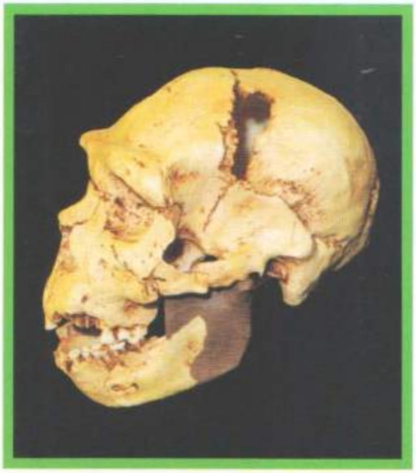
TEMA
Bilinen ilk cinayet

ÖNCE
MÖ 5000 Güneybatı Almanya'daki erken Neolitik yerleşimde bebek, çocuk ve yetişkin olmak üzere 500 kişi öldürülüyor ve etleri yeniliyor.

MÖ 392–201 İrlanda'da, iki erkek bir kurban töreninin parçası olarak işkence görüyor ve öldürülüyor ve cesetleri bir turba bataklığına atılıyor.

y. MS 367 Britanya'nın Hadrian Duvarı yakınlarındaki bir Roma kalesi olan Vindolanda'da 10 yaşındaki bir çocuk kafasına aldığı bir darbeyle öldürülüyor ve kışla odası katında bir çukura gömülüyor. İskelet 2010'da keşfediliyor.

430.000 yıl önce, Kuzey İspanya'nın Atapuerca Dağlarının zirvelerinde ölümcül bir saldırı gerçekleştirildi. Genç yetişkin bir Neanderthal olan kurban sol gözünün hemen üstüne, kafasına iki darbe aldı. Bunlar, ayrı ve kasıtlı olarak yapıldığını gösterecek şekilde aynı aletle fakat farklı açılardan olmuştu. Ölümünden bir süre sonra, kurbanın cesedi 13 metrelik bir bacadan yuvarlanarak bir mağara kompleksindeki çukura düştü. Kalıntılar, Sima de los Huesos ("Kemik Çukuru") olarak adlandırılan bölge uluslararası bir arkeolog ekibi tarafından 1984 yılında keşfedilene kadar bozulmadan kaldı.

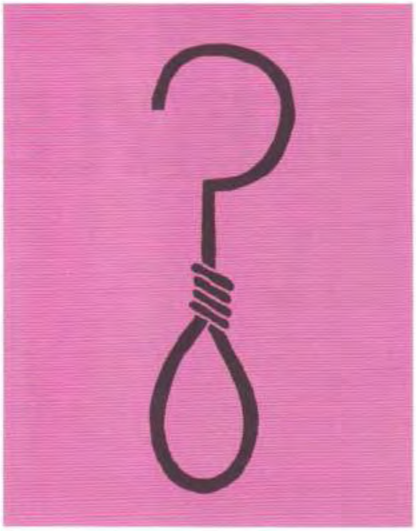

Kranium 17'nin ön tarafındaki iki kırığın açısını incelemek ve çarpma yörüngelerini oluşturmak için modern adli tıp teknikleri kullanıldı. Sonuçlar cinayet teorisini destekledi.

Tarihi keşifler

Yeraltı mağarasından çıkarılan en az 28 ilk insana ait 6.500'den fazla kemik arasındaki, Kranyum 17 olarak bilinen kurbanın kafatası 52 parçaya ayrılmış olarak bulundu. Cesetlerin oraya nasıl geldiği belli değil fakat ölümlerinin ardından çukura kasten bırakılmış olabilecekleri düşünülüyor.

Bu, ilk insanların ölülerini önceden düşünülenden çok daha erken gömmeye –ya da en azından toplamaya– başlamış olduğunu düşündürmektedir. BT taraması ve 3 boyutlu modellemeyi içeren kurbanın kafatasının bilimsel analizi, araştırmacıların Cranium 17'nin sahibinin kaza sonucu değil, emsali bir Neanderthal tarafından uygulanan şiddet sonucu hayatını kaybettiği sonucuna varmalarına neden oldu. ■

ADALETİN KILICIYLA İŞLENDİ

JEAN CALAS, 1761

KISACA

YER
Toulouse, Fransa

TEMA
Yanlış infaz

ÖNCE
1673 Amerikalı koloni yerleşimcisi Rebecca Cornell, kazara ev yangınında ölüyor. Arasının iyi olmadığı oğlu dedikoduların mahkemeye delil olarak sunulması üzerine cinayet suçlamasıyla idam ediliyor.

SONRA
1785 Bir doktorun hizmetçisi olan Anna Göldi, aşkını reddettiği işvereni tarafından büyücülükle suçlanarak idam ediliyor. 2007'de İsviçre parlamentosu davayı adli hata olarak ilan ediyor.

1922 Avustralya'da Colin Campbell Ross, 12 yaşındaki bir kızı öldürmek suçundan asılıyor. Olay modern adli tıp teknikleri kullanılarak yeniden inceleniyor ve Ross 2008'de ölümünden sonra affediliyor.

1761'de bir gece, Marc-Antoine Calas babası Jean'ın tekstil atölyesinde asılmış bulundu. Borç batağındaki Fransızın kendisini öldürdüğü düşünülüyordu. Zamansız ölümü ailesi için kişisel bir trajedi ancak kararlı ve bağışlamaz bir Roma Katolik ülkesinde yaşamakta olan Huguenotlar (Protestanlar) olarak sorunlar daha yeni başlamıştı. Kalabalıklar toplandı ve kuşkular aşırı boyutlara vardı: Marc-Antoine'ın Katolik olmanın eşiğinde olduğu ve babasının bunu önlemek için onu öldürdüğü konuşuluyordu. Jean Calas, yetkililer tarafından dört şüpheliyle birlikte tutuklanmıştı.

> Fanatizmin aklın başarısına öfkeli olduğu ve daha da öfkeli bir biçimde onunla savaştığı görülüyor.
> **Voltaire**

Tüyler ürperten bir yargılama

Toulouse hakimi tanıklardan ileri çıkmalarını istedi. Onların ifadeleri sadece söylentilerden ibaretti, ancak 18. yüzyılda Fransa'da kanıt olarak kabul ediliyordu. Calas'ın davası, onu mahkûm etme ve kınama kararı veren temyiz mahkemesine gitti. Calas'ın itiraf edeceği ve dört suç ortağını ele vereceği umuduyla işkence altında sorguya çekilmesi cezasına çarptırıldı. Fakat Calas kararlılıkla masumiyetini savundu. Çarka bağlandı, boğarak öldürüldü ve yakıldı. Kısa süre sonra, yanlış idam edildiğine inanan filozof Voltaire, Calas'ın davasıyla ilgilenmeye başladı. Bir basın kampanyasında Voltaire, yargının Huguenotlara karşı önyargının kararlarını etkilemesine izin verdiğine pek çok kişiyi ikna etti. Calas'ın mahkûmiyet kararı bozuldu. ■

Ayrıca bakınız: Sadamichi Hirasawa 224–25 ■ Elizabeth Báthory 264–65 ■ Dreyfus Olayı 310–11

CİNNET NEDENİYLE SUÇLU DEĞİL

DANIEL M'NAGHTEN, 1843

KISACA

YER
Londra, İngiltere

TEMA
Acemice yapılmış suikast

ÖNCE
1800 James Hadfield, İngiliz Kral III. George'u Londra'da bir tiyatroda vurmaya çalışıyor. Vatana ihanetten yargılanıyor, ancak doktorlar zihinsel durumu hakkında kanıt sununca, cinnet gerekçesiyle beraat ediyor. Hayatının geri kalanını bir hastanede geçiriyor.

SONRA
1954 Zihinsel hastalık geçmişine sahip genç bir adam olan Monte Durham, Washington DC'de haneye tecavüz suçundan mahkûm ediliyor. Temyiz mahkemesi, birinin doğru ve yanlış arasındaki farkı bilmesinin ötesinde savunmayı genişleterek zihinsel olarak hasta olduğu için cezai olarak sorumlu olmadığına karar veriyor. Karar daha sonra bozuluyor.

19. yüzyıl İngilteresi'nde, zihinsel "noksanlık" nedeniyle bazı suçluların eylemlerinden sorumlu tutulmaması yüzyıllardır yasalarca kabul edilmişti. Mahkemeler aynı zamanda doğruyla yanlış arasında ayrım yapabilenlerle, yapamayanlar diye de ayırım yapıyordu. Fakat 1843'te bir dava statükoya meydan okudu ve akıl hastalığı iddiasında bulunan sanıkların cezai sorumluluğunu değerlendiren yeni bir standardın oluşumunu gördü.

Yanlış kimlik tespiti

20 Ocak 1843'te, İskoç doğramacı Daniel M'Naghten Londra'da İngiltere'nin muhafazakâr başbakanı Robert Peel'e suikast düzenledi. Öldürme niyetiyle, hükümet idari merkezinin olduğu yer olan Downing Caddesine doğru yürüyen Peel olduğuna inandığı bir adama yaklaştı. Aslında, Peel'in sekreteri Edward Drummond'du. M'Naghten sakince tabancasını çekti ve çok kısa mesafeden Drummond'un sırtına ateş etti. İkinci bir atış yapamadan bir polis memuru tarafından yakalandı. Drummond birkaç gün sonra öldü ve M'Naghten, polis memuru cinayetinden sorumlu tutuldu.

Daniel M'Naghten kesinlikle paranoid şizofreni hastasıydı. Davası, adli delilik hakkında yasal bir tanımlama kurması açısından bir dönüm noktasıydı.

Suçlu ama deli

M'Naghten'in yargılanmasında savunma avukatları, "kuşku uyandıran" davranışlarda bulunduğu ve paranoid hezeyanları olduğu yönünde şahitlik yapan dokuz tanık çağırdı. Sanık, "zulümden dolayı umutsuzluğa sürüklenmesi" nedeniyle Başbakan Peel'i öldürme planını itiraf etti. Polis sorgulaması sırasında M'Naghten, gittiği her yerde onu

Ayrıca bakınız: Jeffrey Dahmer 293 ▪ Abraham Lincoln Suikastı 306–09 ▪ John F. Kennedy Suikast 316–21

takip eden ve onu öldürmek isteyen iki muhafazakâr parti yöneticisi tarafından takip edildiğini iddia etti.

Savcılık, "kısmi delilik" olarak adlandırdıkları şeye rağmen, M'Naghten'in temyiz gücüne sahip olduğunu savundu. Ancak jüri onu delilik gerekçesiyle suçlu bulmadı ve ömrünün geri kalanını akıl hastanesinde geçirmeye mahkûm edildi. Katilin beraat etmesi büyük bir kamuoyu feryadına neden oldu: kendisi de suikast girişimlerinin kurbanı olmuş olan Kraliçe Victoria bile hoşnutsuzluğunu dile getirdi. Cinneti bir savunma olarak kabul eden böyle yüksek profilli bir dava o ana kadar hiç olmamıştı.

Yasal testler

Kraliyet ailesinin ve halkın hoşnutsuzluğunun boyutu göz ardı edilemediği için, hükümet bir hakim heyetinden M'Naghten davasında uygulanan cinnet yasasıyla ilgili bir dizi soruyu cevaplamalarını istedi. Onların cevapları, bir cinnet davasında jüri tarafından uygulanacak M'Naghten kuralı olarak bilinen bir test oluşumuna neden oldu.

M'Naghten Kuralı

Davalının **aklı başında olduğu varsayılır**

↓

Yasal temsilcileri savunmalarını **aklı başında olmadığını** ispatlama üzerine kurar

Savunma, sanığın suçu anlamadığını veya **doğru ile yanlışı** ayırt edemediğini gösterir

↓

Cinnet sebebiyle suçsuz olduğu kararı

Kural, bir sanığın aklı başında olduğu varsayımını kabul eder ve cinnet savunmasının kabul edilmesi için, sanığın zihinsel bir noksanı olduğu ve temyiz gücüne sahip olmadığının ispatlanması gerekir. Kural bugün hâlâ birçok ülkede kullanılmaktadır. ABD'de kural bazı eyaletler tarafından "karşı konulmaz suç işleme güdüsü" hükmü eklenerek değiştirildi. Bir sanık temyiz gücüne sahip olsa bile bir suç işleme konusunda kendisini engelleyemiyorsa cinnet gerekçesiyle suçsuz bulunabilir. Neredeyse tüm davalarda cinnet nedeniyle beraat kararı belirsiz bir süre –hatta ömür boyu– bir akıl hastanesinde kalma cezasına yol açar. ■

Tımarhaneler, ilk yüksek güvenlikli psikiyatri hastanesi olan Broadmoor'un kurulduğu 1863 yılına kadar İngiltere'nin akıl hastası katillerine ev sahipliği yaptı.

Adli akıl hastaları için hastaneler

Adli akıl hastaları için kurumlar 19. yüzyılın başlarından beri var olmuştur. İngiltere'de adli akıl hastalarının sıradan hapishanelerde ve tımarhanelerde kalmasını engellemek için 1800 sayılı Adli Akıl Hastaları Yasasıyla kuruldu. Bununla birlikte, kısa süre sonra kötü muamele ve kötü koşullar nedeniyle kötü bir itibar kazanmışlardır. Adli akıl hastaları için açılan kurumlar görünüşte diğer akıl hastaneleri gibi çalışır, ancak aslında çoğu zaman hastaları ve personeli tehlikeye atarlar. ABD'de, Güney Massachusetts'teki Bridgewater Devlet Hastanesi, mahkûmların ölümleri, mahkûmların istismar edilmesi ve hastane çalışanları tarafından kısıtlamaların aşırı kullanılması nedeniyle sayısız tartışmalara konu olmuştur. Öte yandan, personel de risk altındadır. Stephen Seager, *Gomorra Kapılarının Ardında* adlı çalışmasında, California'daki Napa Devlet Hastanesinde psikiyatr olarak çalışırken şahit olduğu az sayıdaki hastanın işlediği kronik şiddetin hikayesini anlatır.

KATHERINE'E AYRILMASI İÇİN UYARIDA BULUNMUŞTU

DAMLAYAN YAĞ KATİLİ, 1879

KISACA

YER
Richmond, Surrey, İngiltere

TEMA
Kazanç amacı güden cinayet

ÖNCE
1809 İngiltere'de, Yorkshire Cadısı Mary Bateman, Rebecca Perigo'nun öldürülmesi nedeniyle asılıyor. O halkın gözleri önünde parçalara ayrılan ilk kişiydi.

9 Ağustos 1849 İsviçreli bir bayanın hizmetçisi olan Maria Manning ve kocası Frederick, Maria'nın sevgilisi Patrick O'Connor'u öldürüp mutfak zeminin altına gömdü. Birkaç gün sonra yakalanıyor, yargılanıyor ve 13 Kasım 1849'da Londra'da idam ediliyorlar.

SONRA
1977–78 "Canavar Kahya" olarak adlandırılan İskoç Archibald Hall, İngiliz aristokrasisinin üyelerine hizmet ederken dört kişiyi öldürüyor ve ömür boyu hapis cezasına çarptırılıyor.

Henry Porter, İrlandalı arkadaşı Kate Webster'i en son gördüğünde, hırsızlık suçuyla girdiği hapishaneden tahliye olmuştu. Altı yıl sonra, Mart 1879'da Londra'nın batısındaki evinde ziyarete geldiğinde ipek elbiseleri içinde gösterişli görünüyordu. Şimdi evlilik yoluyla Bayan Thomas olarak adlandırılan Kate, zengin Richmond, Surrey'de bir ev miras kaldığını fakat içindekilerle beraber evi satmak istediğini açıkladı. Henry bir emlak komisyoncusu tanıyor muydu? Henry onu John Church'le tanıştırdı. Kate Richmond'daki evden tren istasyonuna bir kutu taşımasına yardım etmesi için Henry'nin oğlu Robert'tan yardım istedi. Yolda kutuyu Thames Nehrine attığı zaman Robert herhangi bir endişe duymadı.

Şok edici keşif

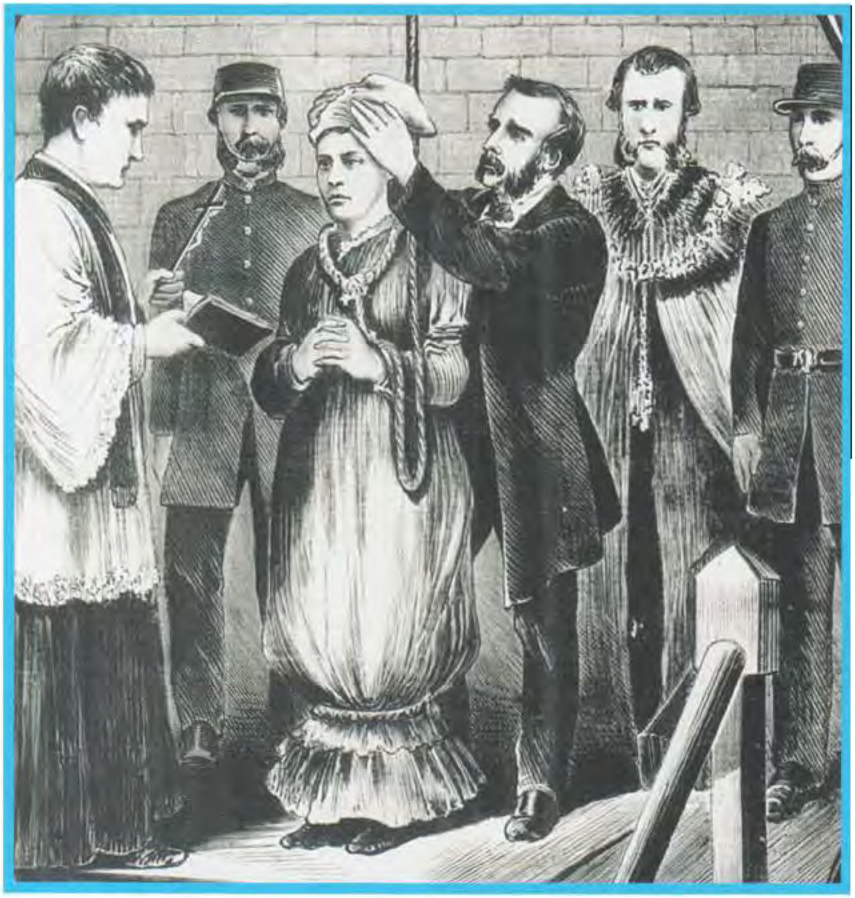
Ne yazık ki kutu bir gün sonra akıntıyla kıyıya vurunca köprüden geçen bir kömür taşıyıcısı tarafından tespit edildi. İçinde çalıntı mallar olabileceği ümidiyle sudan çıkardı ve kutuyu açtı. İçinde bağırsakları çıkarılmış bir kadın gövdesi ve kahverengi kağıda sarılmış iki bacak vardı. Dehşete kapılmış bir halde, korkunç bulguyu yakın zamanda bulunan koparılmış insan ayağıyla irtibatlandıran polisle iletişime geçti.

> Daha sonra eti doğramak için kullandığım jiletin yardımıyla başını vücdundan ayırdım.
> **Kate Webster**

Bu arada, Richmond şehrinde bulunan 2 Mayfield konaklarındaki komşuları endişelenmeye başlamışlardı. 55 yaşındaki kadın iki haftadır ortalıklarda görülmüyordu fakat hizmetçisi Kate hâlâ etrafta dolanıyordu. 18 Martta, John Church tarafından kiralanan bir grup kamyonet Bayan Thomas'ın mobilyalarını 68 sterline almak için geldiler. Anlaşmayı kimin yaptığı sorulduğunda, taşıma görevlileri o Liverpool'a giden trene yetişmek için acele eden Kate'i işaret ederek "Bayan Thomas" dedi.

Church anlaşmayı yaptığı "Bayan Thomas" ın bir dolandırıcı

Ayrıca bakınız: Lizzie Borden 208–11 ▪ Elizabeth Báthory 264–65

Cellat William Marwood, Kate Webster'i idam etmek için yeni geliştirdiği "uzun düşüş" tekniğini kullandı; bu teknikte düşüşün sonunda boyun hemen kırılıyordu.

olduğunu fark etti. Evde arama yapan ve kan lekeleri, ocakta yakılmış parmak kemikleri ve insan yağıyla doldurulmuş bakır bir çamaşır teknesi bulan polisi aradı.

Scotland Yard, Webster'in İrlanda'ya kaçtığını öğrendi ve orada tutuklandı. 2 Temmuzda Old Bailey'de cinayetten yargılandı. Suçun iğrenç ayrıntıları tanıkların ifadeleriyle altı gün içinde ortaya çıktı. Webster, Ocak 1879'da Julia Thomas'ın hizmetine girdi, ancak aralarındaki ilişkiler kısa sürede gerginleşti. Julia çok içen hizmetçisini yaptığı işten dolayı eleştiriyordu ve bir ay sonra, kendisine birkaç hafta önceden haber vererek onu kovdu. 2 Mart öğleden sonra Julia evde yerel kilisedeki ayin için hazırlık yapıyordu ve Kate'i yardım etmesi için bekliyordu.

Bununla birlikte, Kate meyhaneden geç döndü ve bu nedenle Julia gecikti. Julia ayinden döndüğünde iki kadın tartıştı. Kate aldığı alkolün etkisiyle öfkeye kapılınca Julia'yı merdivenlerden aşağı ittiğini ve ardından çığlık atmasını önlemek için elleriyle boğarak öldürdüğünü iddia etti. Bir et testeresi, oyma bıçağı ve jilet kullanarak cesedi doğradı ve cesedin büyük kısımlarını mutfakta yaktı. Kate, Thomas'ın cesedinin parçalarını bir Gladstone çantasıyla daha sonra nehre fırlattığı kutu arasında bölüştürdü. Yakalanmamak için efendisinin elbiselerini giydi, kimliğini kullandı ve Thomas'ın mallarını sattı. Bazı raporlar, Webster'in Thomas'ın cesedini kaynattığını ve yerel meyhanelere cesetten damlayan yağları satarak para kazandığını iddia etti. Doğru veya değil, bu hikâye onun "Damlayan Yağ Katili" olarak adlandırılmasına yol açtı. Webster, 29 Temmuz 1879'da suçlu bulundu ve asıldı. ■

Antropolojik kriminoloji

19. yüzyılda, sözde bilimler (yanlış olarak bilimsel sayılan kuramlar ve yöntemler) Avrupa'da ve ABD'de akademik tartışmalara egemen oldu. Bunların arasında İtalyan hekim ve kriminolog Cesare Lombroso'nun antropolojik kriminoloji teorisi vardı. Darwinistik fikirleri kötüye kullanarak Lombroso, suçluların ilkel erkeğe evrimsel bir geri dönüş olduğunu ve uzun ince kollar, eğimli bir alın, kepçe kulaklar, asimetrik bir yüz gibi fiziksel özelliklerle tanımlanabileceğini savundu. Kate Webster, yargılama süresince orta sınıf gözlemciler ve zorlu beden işçiliğinin bir sonucu olabileceğini dikkate almadan, onun güçlü ve "kadınsı olmayan vücut yapı"sı hakkında yorum yapan medya tarafından benzer bir incelemeye tabi tutuldu. 20. yüzyılın başlarında, Lombroso'nun fikirleri gözden düştü.

LIZZIE BORDEN ELİNE BİR BALTA ALDI VE ANNESİNE KIRK DEFA VURDU

LIZZIE BORDEN, 1892

KISACA

YER
Massachusetts, ABD

TEMA
Bir aile üyesi tarafından işlenen kanıtlanmamış cinayet

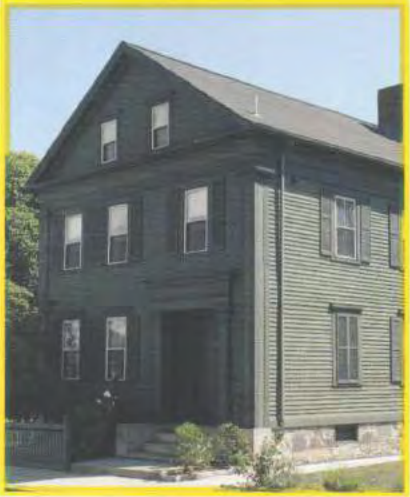
ÖNCE
1497 Papa VI. Alexander'ın oğlu Giovanni Borgia, birçok kez bıçaklanıp Roma'nın Tiber Nehrinde terk ediliyor. Söylentilere göre rakip aileleri, siyasi düşmanları ve Borgia'nın kendi kardeşini işaret ediyor fakat suç hâlâ çözülmemiş olarak duruyor.

SONRA
1996 26 Aralık'ta altı yaşındaki JonBenet Ramsey kayboluyor ve ABD, Colorado'daki aile evinin merdivenlerinde tuhaf bir fidye notu bulunuyor. Daha sonra bodrumda boğulmuş olarak bulunuyor. Hiçbir dava açılmamış olmasına rağmen insanlar kendi ebeveynlerinin katil olduğunu düşünüyor.

1892'de sıcak bir Ağustos günü, bir saldırgan, kocası Andrew'un yüzüne 11 balta darbesi indirmeden önce, Abby Borden'in kafasının arkasına 19 balta darbesi indirmişti. Bir adli tabip daha sonra çiftin kabaca iki saat arayla öldürüldüğünü iddia etti. Sabahın 6:15'inde Bordenlar'ın evde yaşayan hizmetçisi Bridget ("Maggie") O'Sullivan, 92 Second Street, Fall River'daki evlerinin bodrumundan yakacak odun almak için uyandı. On dakika sonra Abby mutfağa girdi ve sabah saat 7 civarı kocası kahvaltı masasında ona eşlik etti.

Kısa süre sonra, Andrew'un küçük kızı Lizzie, mavi bir elbise giymiş halde geldi. Abby, Bridget'tan

Ayrıca bakınız: O.J. Simpson 246–51 ▪ Karındeşen Jack 266–73

Bordenlar'ın 92 Second Street, Fall River'daki evleri. Andrew zengin bir adamdı, ancak işlerine daha yakın yaşamayı seçerek, kentin en zengin kesiminde yaşamak istemedi.

alt kattaki pencereleri yıkamasını istedi, sonra misafir yatak odasındaki yastık kılıflarını değiştirmek için üst kata çıktı. Sabah 9'da, Andrew bazı getir götür işlerini yapmak için ayrıldı; 10:30 civarında döndüğünde Bridget, ana kapının kilidini açmak için uğraştığını duyunca yardım etmek için hızla yanına vardı. Yaylı kilidin takılı olduğunu gördü ve Lizzie'nin üst katta güldüğünü duydu. Andrew, oturma odasına girdi ve hizmetçi işine devam etti. Lizzie merdivenlerden indi ve babasıyla konuşmaya başladı. Bridget, Lizzie'nin üvey annesi Abby'nin hasta bir arkadaşından bir not aldığını ve onu ziyaret etmeye gittiğini söylediğini duydu. Bridget, oradaki pencereleri yıkamak için yemek odasına doğru hareket etti ve bazı giysileri ütülemeye başlayan Lizzie ona katıldı ve her zamanki gibi laflamaya başladılar.

Kabus başlıyor

Yorgun ve mide bulantısı hisseden Bridget, Lizzie'ye kestireceğini söyledi ve arka merdivenlerden odasına çıktı. Yatağında yatarken, Belediye Sarayının saat 11 çanının çaldığını duydu. 11:10 civarında, Bridget Lizzie'nin ona seslendiğini duydu: "Maggie, çabuk ol! Babam öldü. Biri içeri girip öldürdü." Bridget arka koridorda durmakta olan Lizzie'yi bulmak için hızla aşağı indi. Andrew'un cesedinin oturma odasında olduğunu ve gidip Dr. Seabury Bowen'ı bulmasını istedi. Onu bulamayan Bridget kısa süre sonra döndü. Bu arada, Bordenların komşusu Bayan Adelaide Churchill, tüm gürültünün sebebini öğrenmek için uğradı. Lizzie'yi kendinden geçmiş halde buldu ve onu rahatlatmaya çalıştı. Lizzie, evden bir inilti sesi geldiğini duyduğu sırada ahırda olduğunu söyledi. Girdiğinde, babasını kanepede ölü halde bulmuştu. Bayan Churchill Abby'yi sorduğunda Lizzie onun bir arkadaşını ziyaret etmeye gittiğini söyledi. Kısa süre sonra Bridget, Abby'yi bulmaya çalışması gerektiğini söylediğinde, Lizzie, döndüğünü

> Bu eski [kıyafeti] yakacağım, her tarafı boya oldu.
> **Lizzie Borden**

duyduğumu sanıyorum dedi. Bayan Churchill ile birlikte, Bridget üst katı kontrol etmeye karar verdi. Gözleri katla aynı seviyeye geldiği an, Abby'nin kanlı cesedinin misafir yatak odasında yüzü dönük olarak yattığını gördü. Saat 11.45'te ilk polis dalgası eve akın etti ve incelemelere başladı. Zorla giriş veya hırsızlık işaretleri olmadığını belirttiler. Ön ve kiler kapıları kilitliydi, tavan ve duvarlarda kan vardı, ancak başka hiçbir yerde yoktu.

Bridget, polisleri kilere indirdi, kilerde bir kutunun içinde, biri kan

Savunma yaraları

Şiddet mağduru saldırıya uğradığında, darbelerden kendilerini korumak veya darbenin yönünü değiştirmek için her zaman refleks olarak ellerini kaldırırlar. Sonuç olarak uzuvlarında meydana gelen yaralar "savunma yaraları" olarak bilinir. Cinayet soruşturmasında genel kabul görmüş kural, savunma yaralarının olmaması mağdurun kendisini savunamadığını gösterir –bağlanmış, uyuşturulmuş olabilirler veya saldırganlarına güveniyorlardır ve ani ve beklenmedik bir saldırıyla etkisiz hale getirilmişlerdir. Ne Andrew ne de Abby Borden savunma yaraları almıştı.

Andrew durumunda bu beklenebilirdi, çünkü saldırıya uğradığında uyuyordu. Ancak Abby, misafir odasını temizliyor ve yatağın kenarında, kapıdan en uzakta saldırıya uğramış gibi görünüyordu. Muhtemelen Abby'nin saldırganı gizlice sokulmuştu ya da onu şaşkınlık içinde bırakan ve baltayla vuran tanıdığı biri tarafından öldürülmüştü.

1. Cinayet

Abby Borden, 9:00-10:30 arası yatak odasını temizlemek için üst kata çıktı

Görülmeyen bir saldırgan tarafından kafasının yan tarafından **bir balta darbesi alıyor**

Abby **yüzüstü yere düşüyor** ve bu önemli eziklere neden oluyor

Katil, Abby'nin arkasında durarak kafasının arkasına **19 doğrudan darbe** indiriyor

Abby Borden'ın cesedi 11:30'da hizmetçisi Bridget ve komşusu Bayan Churchill tarafından bulunuyor

2. Cinayet

Evde yaşayan hizmetçi **Bridget,** sabah saat 10:30'da Andrew Borden'a ön kapıyı açıyor

Bridget, kapıyı açarken Lizzie Borden'ın üst katta **güldüğünü duyuyor**

Andrew Borden, oturma odasında kanepeye uzanarak uyuyor

Andrew bir baltayla saldırıya uğruyor ve kafasına, ölümcül yaralar almasına neden olan **10 veya 11 darbe alıyor**

Lizzie Borden babasını ölü bulup hizmetçiyi çağırdığında saat 11:10'da alarm veriyor

"Saygıdeğer Bir Vatandaş ve Yaşlı Eşi Evlerinde Lime Lime Doğrandı"
Fall River Herald

ve saçla kaplı diğeri külle kaplı iki balta buldular. Lizzie, polis şefi yardımcısı Fleet tarafından hareketleri hakkında sorgulandı. Sabahı kıyafetleri ütüleyerek geçirmeyi planlamış olduğunu söyledi. Babası eve yorgun dönüp kanepeye uzandığında ayakkabılarını çıkarmıştı. Olta ağırlıkları yapmak amacıyla kurşun aramak için 15-20 dakikalığına ahıra gitmişti. Ve Abby'i "hasta arkadaşını ziyaret"e giderken görmemişti. Bir polis Lizzie'nin mazeretini doğrulamak için ahırı inceledi. O gün hava nemli ve rüzgârsızdı; Ahırdaki boğucu sıcağa bakınca orada iddia ettiği kadar zaman geçirmiş olduğuna şüpheyle yaklaştı. Ağır tozda ayak izlerinin olmaması da teorisini destekledi.

Tutuklama ve beraat

Lizzie 11 Ağustosta ebeveynlerini öldürme suçuyla tutuklanmıştı. Lizzie'nin iddia edilen güdüsü, babasının üvey annesinin lehine onu vasiyetinden çıkardığından şüphelenmesiydi. İlk başta soruşturma sırasında, olay mahkemeye taşınmayacak gibi görünüyordu, geçmekte olan bir satıcının avludan evin yan kapısına doğru yürüyen bir kadın görmüş olması, Lizzie'nin mazeretini destekliyor gibi görünüyordu.

İkincisi, Harvard Tıp Fakültesinden bir doktor, baltadaki kanın ve

saçların bir ineğe ait olduğunu doğruladı. Aniden, Lizzie'nin talihi tersine döndü. Bir hapishane görevlisi, ablasını ziyareti sırasında "Emma, beni ele verdin, değil mi?" dediğine kulak misafiri olduğunu iddia etti. Dahası, Lizzie'nin en yakın arkadaşı tahkikat ekibine, Lizzie'yi katliamdan sonra mutfak ocağında mavi bir elbise yakarken gördüğünü söyledi. Bu ona cinayet suçlaması getirmek için yeterliydi. Lizzie Borden'n yargılaması 1893'te başladı. 20 Haziranda, yalnızca 90 dakikalık görüşmeden sonra jüri suçsuz olduğuna karar verdi. Lizzie, mirasını Fall Nehrinin varlıklı tarafında bir ev satın almak için kullandı. 1927'de orada öldü. Borden'ların faili meçhul cinayeti, cazibe kaynağı olmaya devam ediyor. Onları, kimin, nasıl ve niçin öldürdüğü konusunda birçok teori –bazıları potansiyel olarak mümkün, çoğu sadece gülünç– ortaya atıldı.

Lizzie'nin suçlu olduğuna inananlar, savcılık tarafından ortaya atılan delilleri işaret ediyor: eline geçecek olan fırsat, sıcak, tozlu ahır, en az 30 tutarsız ifade ve mavi elbisenin yakılması. Bununla birlikte, iki önemli delil dikkat çekiyor: Üvey annesi ölü halde misafir odasında yatarken Lizzie sahanlıkta duran tek kişiydi, merdivenleri çıktıktan hemen sonra Bridget ve Bayan Churchill'in karşılaştığı sahne. Ve Lizzie, kanepede uyurken babasının ayakkabılarını çıkardığını iddia etmiş olmasına rağmen, olay yeri fotoğraflarında hâlâ ayakkabıları ayağındaydı. ■

V olarak işaretlenmiş olan Borden'ların yan kapısı sabah 9:30–10:30 arası kilitlenmemişti. Bir yabancı, içeri sızıp, Abby'yi baltayla öldürüp, 90 dakikadan fazla bir süre gizlenip daha sonra sonra Andrew'u öldürmek için ortaya çıkmış olabilir miydi?

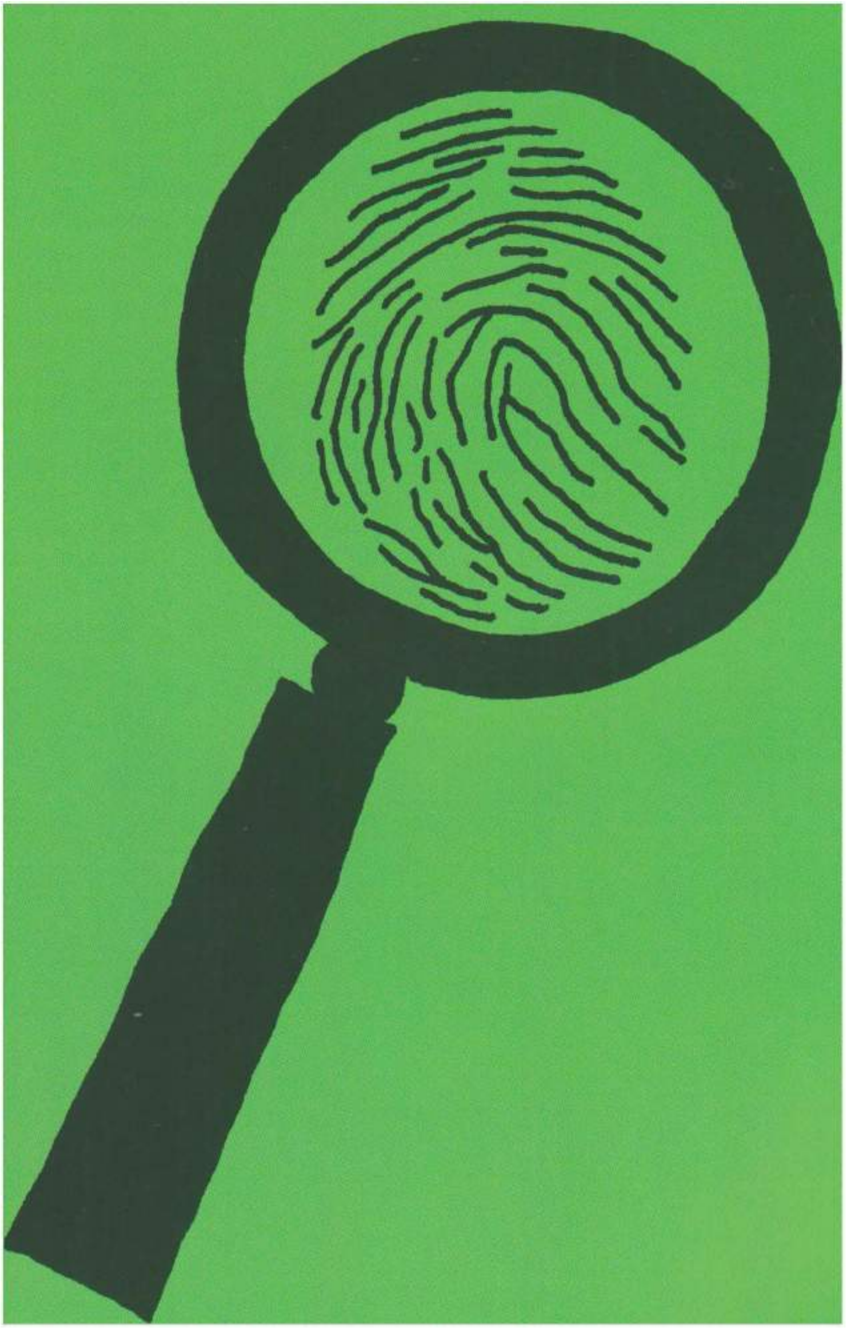
Lizzie Borden

Lizzie Andrew Borden, Fall River'ın önde gelen simalarından zengin, ama mutsuz babası ve ikinci karısıyla yaşayan 32 yaşında bekâr bir kadındı. Onun karakteriyle ilgili söylentiler "Yerel yardım kuruluşlarında aktif kibar Pazar Öğretmeni"nden, "rahatsız edici olduğu için Abby'nin kedisinin kafasını koparan, hırçın bir çalma hastası"na kadar farklılık gösteriyor. Lizzie'nin amcası John Morse ve babasıyla, rıza dahilinde ya da değil, ensest ilişki içinde olduğu yönünde dedikodular yayıldı –onun yatak odasından Andrew'un yatak odasına açılan kilitli bir kapı, ikincisinin kanıtı olarak görüldü. Kesinlikle hırsızlığı alışkanlık haline getirmiş biriydi. Babası yaşarken onu yargılanmaktan koruyordu fakat daha sonra bir tabloyu çalmakla suçlandı. Sorun mahkemede çözüldü. Jüri, Lizzie hakkında, aleyhindeki delillerin büyük ölçüde dolaylı deliller olduğu gerekçesiyle beraat kararı verdi, ancak büyük olasılıkla Victorian zihniyetinin üst sınıfa mensup birinin böyle acımasız bir davranışta bulunabileceğini anlayamamasından kaynaklanıyordu.

PARMAK İZİ ALMANIN TEK BAŞINA HEM HATASIZ HEM DE UYGULANABİLİR OLDUĞU KANITLANDI

STRATTON KARDEŞLER, 1905

KISACA

YER
Londra, İngiltere

TEMA
Parmak izi kanıtı

ÖNCE
1902 Hırsız Harry Jackson, parmak izi kanıtı kullanılarak İngiltere'de bir suçtan hüküm giyen ilk kişi oluyor. Polis parmak izlerini Londra'da soyulmuş bir evin pencere pervazında buluyor.

SONRA
1911 Katil Thomas Jennings, ABD'de parmak izi kanıtına dayanarak mahkûm edilen ilk kişidir.

2014 Utah polisi, 78 yaşındaki Lucille Johnson'ın 1991'de öldürülmesini, Lego parçalarındaki parmak izlerini, babası John Sansing yan odada Johnson'ı öldürürken kendisi çocukken onlarla oynayan bir adamın parmak izleriyle eşleştirmesi sonucunda çözdü.

Alfred ve Albert Stratton kardeşler 1905'te Güney Londra'daki bir boya atölyesini yöneten karı kocayı soyup öldürdüklerinde geride bir şey bıraktılar: boşaltılan para kutusundaki yağlı bir parmak izi. Bu kanıt, onlara karşı açılan davanın köşe taşı haline geldi ve parmak izi analizinin daha da geliştirilmesinin yolunu açtı.

Gaddar bir soygun

Yaşlı çift Thomas ve Ann Farrow, Deptford High Caddesindeki Chapman's Oil and Colour adlı dükkânlarının üzerindeki bir apartman dairesinde yaşıyorlardı. 27 Mart 1905 sabahı hizmetçileri eve vardığında Thomas'ı kafasında korkunç yaralarla ölü olarak buldu. Ann yatak odasında bilincini kaybetmiş olarak bulundu; başına aldığı darbelerle birkaç gün sonra öldü. Cesedinin yanında teneke bir para kutusu vardı; arama yaptıktan sonra, polis çoraptan yapılmış iki maske buldu. Dedektifler para kutusunu sararak dört yıl önce kurulmuş olan Scotland Yard'ın Parmak İzi Bürosuna götürdü. İnceleme üzerine bir başparmak tarafından bırakılmış parmak izi tespit ettiler. Kurbanların, olay yerindeki polislerin ve büroda dosyası bulunan 80.000'den fazla kişinin parmak iziyle karşılaştırdı, fakat eşleşme yoktu.

> Alfred Stratton tutuklanıncaya kadar, para kutusundaki izle eşleştirebildiğim herhangi bir parmak izi bulamadım.
>
> **Soruşturma Dedektifi Charles Collins**

Dönüm noktası

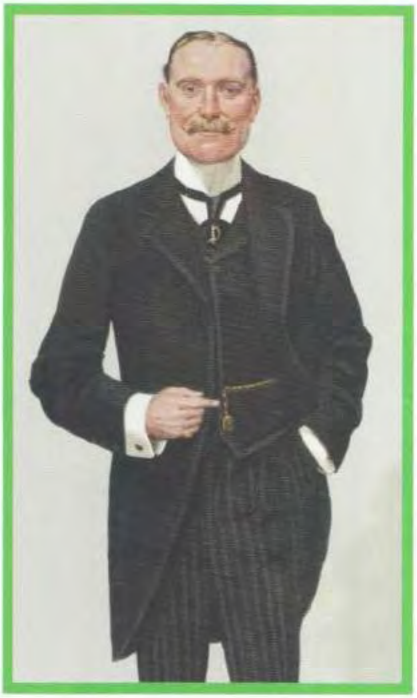
Polis tanıkları araştırdı. Bir sütçü cinayet saatinde dükkândan ayrılan iki adam görmüştü, ancak Strattonları teşhis edemedi. Dönüm noktası 31 Martta bir tanığın, 27 Mart sabahı işe giderken Deptford High Caddesinde iki kardeşi koşarken gördüğünü söylemesiyle meydana geldi.

Kardeşler tutuklandı ve 31 Martta Stanton, dizilen 16 polisin arasından onları teşhis etti. Polis ayrıca, Alfred'in çoraplarını ödünç aldığını söylediği Alfred'in kız arkadaşını ve o gün açıklanamayan parayla eve geldiğini söyleyen Albert'in kız arkadaşını sorguladı. Kardeşlerin aleyhindeki deliller oldukça dolaylıydı. Ancak parmak izleri alındığında Alfred'in başparmağının izi kutunun üstündeki parmak iziyle eşleşti.

Ustaca bir hamle

Duruşma sırasında iddia makamı jüriye yeni parmak izi bilimini açıkladı. Scotland Yard Dedektif Müfettişi Collins, Alfred Stratton'un parmak izinin büyütülmüş bir fotoğrafını ve parmak kutusundaki başparmak is lekesini gösterdi ve izlerde uyuşan 11 özelliği gösterdi.

Savunma avukatı Rooth, bilimsel bir teknik olarak parmak izi üzerine ve Collins'in departmanı tarafından yürütülen çalışmaların güvenilirliği

Sir Melville Leslie Macnaghten polis soruşturmasını müşterek olarak yürüttü. Suçluların parmak izlerinin alınmasını ve sınıflandırılmasını öneren Belper Komitesinde (1900) yer aldı.

Ayrıca bakınız: John Leonard Orr 48–53 ▪ Lindbergh Bebek Kaçırma Olayı 178–85 ▪ Colin Pitchfork 294-97

konusunda şüphe uyandırmaya çalıştı. Rooth, olay yerinde alınan izle Alfred Stratton göz altındayken alınan izin eşleşmediğini savundu. Collins dahice bir hamleyle, meydana gelen sapmanın aşağı doğru başınçtaki farklılıktan kaynaklandığını göstermek için bir jüri üyesinin parmak izini almayı teklif etti.

Jüri, bilimsel gösterimi sayesinde ikna oldu ve iki saatten az bir süre içinde suçlu olduklarına karar verdi. Kardeşler daha sonra ölüm cezasına mahkûm edildi. İngiltere'de parmak izi delillerine dayalı ilk cinayet mahkûmiyetiydi. Bu olayın medyada geniş bir şekilde yer alması bir dezavantaj oluşturdu: suçlular, bu yeni adli araç tarafından tespit edilmenin önüne geçmek için almak zorunda oldukları önlemlerin farkına vardı. ■

Günün koşullarına kendini uyduran profesyonel suçlu, parmak uçlarını ince doğal kauçuk, varakçı derisi veya ipek parmak sargısı kaplayarak kendilerini ele verecek iz bırakmayı önlemeye çalışıyor.
The Mirror

Parmak izi Alma

Her insanın parmak izinin diğerlerinden farklı olduğu MÖ 200'lerden beri bilinmesine rağmen, 1850'lerde Hindistan'da bir İngiliz hâkimi olan Sir William James Herschel kimlik tespiti için sistematik olarak parmak izini kullanan ilk kişi olarak biliniyor. 1891'de İngiliz bilim adamı Sir Francis Galton, Herschel'in bulgularını geliştirdi. Galton, parmak izlerinin birbirleriyle eşleştirilmesini sağlayan etkili bir sistem geliştirdi. Her insanın, parmaklarının (ve ayak parmaklarının) üzerinde zamanla değişmeyen ve parmak genişliği hasar görmüş olsa bile orijinal formlarında tekrar büyüyen farklı kabartılar ve çukurlar bulunduğunu keşfetti. Galton, *Finger Prints* (Parmak İzleri) (1892) adlı klasik kitabında parmak izlerinin çizgilerini, kabartılarını ve biçimlerini "kendi içinde küçük dünyalar" olarak bahsetti.

Bir suç mahallinden üç tip parmak izi alınabilir. Patent izleri kan, yağ, mürekkep veya tozla yapılabilir ve çıplak gözle kolayca görülebilir. Latent parmak izleri görünür değildir –cilt üstündeki ter veya yağ ile bir yüzey veya nesne üzerinde gizlenmiş izlerdir. Plastik izler çıplak gözle görülebilir ve bir parmak yumuşak, genleşebilir bir yüzeye dokunduğunda meydana gelen 3 boyutlu girintilere sahiptir.

Parmak izi alma zaman testine karşı ayakta kalmış olsa da, 1990'lı yıllardan bu yana birçok dava yorumlanmalarına karşı çıkmıştır. Testler bir hata payı ve "yanlış pozitif" bulunduğunu tespit etti –iki baskı, uzmanları kandırmaya yetecek kadar benzer olabilir. 2002'de ABD'li bir federal hakim, parmak izi tanıklarının jürilere iki baskının "kesin bir eşleşme" olduğunu artık söyleyemeyeceğine karar verdi. Parmak izi alma kısa süre sonra yerini DNA testlerine bıraktı.

Bugün birçok ülkede kullanılan **Henry Sistemi,** parmak izlerini dört temel kalıpta sınıflandırıyor –yay, ilmik, helezon, demet. 1901'de Scotland Yard Parmak İzi Bürosunu kuran Sir Edward Richard Henry'nin adıyla anıldı.

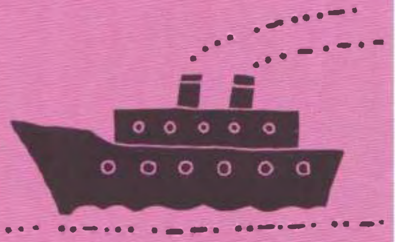

YAY
Dalgalı bir desen üretirler. Fitilli yaylar daha keskin bir noktaya yükselir.

İLMİK
İlmik şekli oluşturmak için kendilerini geriye bükerler.

HELEZON
Dairesel veya spiral desenler oluştururlar.

DEMET
Yayların, İlmiklerin ve helezonların birleşimidir.

TANRI'YA ŞÜKÜR BİTTİ. ENDİŞELİ BEKLEYİŞ ÇOK UZUN SÜRMÜŞTÜ

DR. CRIPPEN, 1910

KISACA

YER
Londra, İngiltere

TEMA
Uxoricide (Eş katili)

ÖNCE
MÖ 29 Kız kardeşinin ortalığı karıştırmasıyla kıskançlık krizi geçiren Yahudiye Kralı Büyük Herod sevdiği ikinci eşini ve ailesinin üyelerini öldürüyor.

1871 Akademisyen ve çevirmen Peder John Selby Watson, kafasına tabancanın kabzasıyla vurarak eşini öldürüyor.

SONRA
1935 Londralı doktor Buck Ruxton eşini boğuyor ve olaya tanık olan hizmetçisini öldürüyor. Cesetler, kalıntıları atmak için arabayla bir İskoç vadisine gitmeden önce parçalanıyor.

2002 Amerikalı Scott Peterson hamile eşini öldürüyor. Daha sonra eşinin ve doğmamış oğlunun ölümünden mahkûm oluyor.

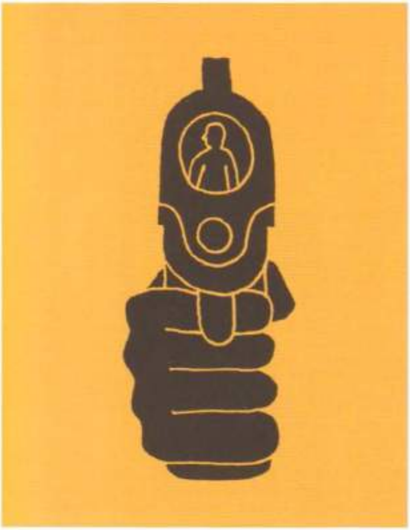
Şubat 1910'da müzikhol şarkıcısı Cora Crippen ortadan kayboldu. Dr. H.H. Crippen'in karısı, en son 31 Ocakta evlerinde küçük bir partide görülmüştü. Cora'nın nerede olduğu hakkında soru sorulan Dr. Crippen, doğduğu ülkeye döndüğünü ve beklenmedik şekilde öldüğünü söyledi. Cora'nın arkadaşları şüphelenmişti ve Scotland Yard'ı olayı soruşturması için ikna ettiler. Sorguya alınan Crippen, eşinin ölmediğini, aksine sevgilisi Bruce Miller ile ABD'ye gittiğini itiraf etti. Utancından yalan söylemişti. Birkaç gün sonra Crippen, oğlu kılığına giren genç metresi Ethel La Neve'le birlikte kaçtı. Kanada'ya gitmek için SS Montrose gemisine bindiler. Polis evini aradı ve kiler döşemesinin altında uzuvları ve kafası olmayan bir insan gövdesi buldular. Bir patolog vücudun cinsiyetini tespit edemedi, ancak Cora'nın sahip olduğunu söylediği bir yara izine dayanarak bunun Cora olduğu sonucuna vardı.

Vücutta Crippen'in eşinin ortadan kaybolmadan kısa bir süre önce satın aldığı bir zehire ait kalıntılar da vardı. Bu arada, davayı takip eden geminin kaptanı gemideki çiftin farkına vardı ve yetkilileri uyarmak için İngiltere'ye bir telgraf gönderdi. İngiliz polisi Quebec'e daha hızlı bir gemi yolladı ve çifti vardıkları an tutukladı. Crippen eşini öldürmekten suçlu bulundu ve Kasım 1910'da asıldı. ■

Crippen ve La Neve yargılama sırasında birlikte duruyorlar. La Neve beraat etti ve Crippen sonuna kadar masum olduğunu haykırdı. 2007'de "Cora'nın" DNA testleri kurbanının erkek olduğunu ortaya koydu.

Ayrıca bakınız: Lizzie Borden 208–11 ▪ O.J. Simpson 246–51

BENİ TESLİM ALAN BİR İRADE TARAFINDAN HAREKET ETTİRİLİYORDUM

MADAME CAILLAUX, 1914

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Tutku cinayeti

ÖNCE
1859 ABD'li politikacı Daniel Sickles eşinin sevgilisini vurarak öldürüyor. Yargılanıyor, "geçici cinnet" gerekçesiyle beraat ediyor.

1906 Fransız yarış pilotu Albert Lemaître, boşanma için başvurduktan sonra karısına ateş ediyor. Başarısız bir intihar girişiminden sonra, sözde tutku cinayetinden yargılanıyor ve beraat ediyor.

SONRA
1955 Londra gece kulübü hostesi Ruth Ellis sadakatsiz sevgilisini vurarak öldürüyor. Ailesinin, cinayet suçlamasını provokasyon gerekçesiyle kazara adam öldürmeye indirgeme girişimi başarısız oluyor. Ruth Ellis İngiltere'de idam edilen son kadın oluyor.

Joseph Caillaux'un dürüstlüğünden şüphe duyan tek Paris gazetesi Gaston Calmette'nin *Le Figaro*'su değildi. Sol kanat politikacının (ve eski Fransız başbakanı) başı yolsuzluk iddialarıyla beladaydı. Ancak hiçbir gazetenin çabası, Joseph Caillaux'a karşı karalama kampanyası yürüten *Le Figaro*'nun sağ kanat editörü tarafından gösterilen gayretkeşlikle karşılaştırılamazdı. Aralık 1913'te Calmette, Caillaux ile ikinci karısı Henriette'in, Caillaux ilk eşiyle evli olduğu sırada, birbirlerine gönderdikleri aşk mektuplarını yayımlamakla tehdit etti. 6 Mart 1914'te Henriette gazetenin merkezine gitti ve altı kez Calmette'a ateş etti; Calmette daha sonra öldü. Mahkemedeki ifadesi sırasında Henriette Caillaux ustaca yaygın kadınların duygusal canlılar olduğu imajını kullandı. Tamamen erkeklerden oluşan jüri, Calmette'i önceden tasarlamadan ve cürüm kastı olmadan vurduğuna ikna olmuştu - Browning tabancasının tetiğini çekerken geçici olarak "dizginlenemeyen kadınsı tutkuların" kurbanıydı.

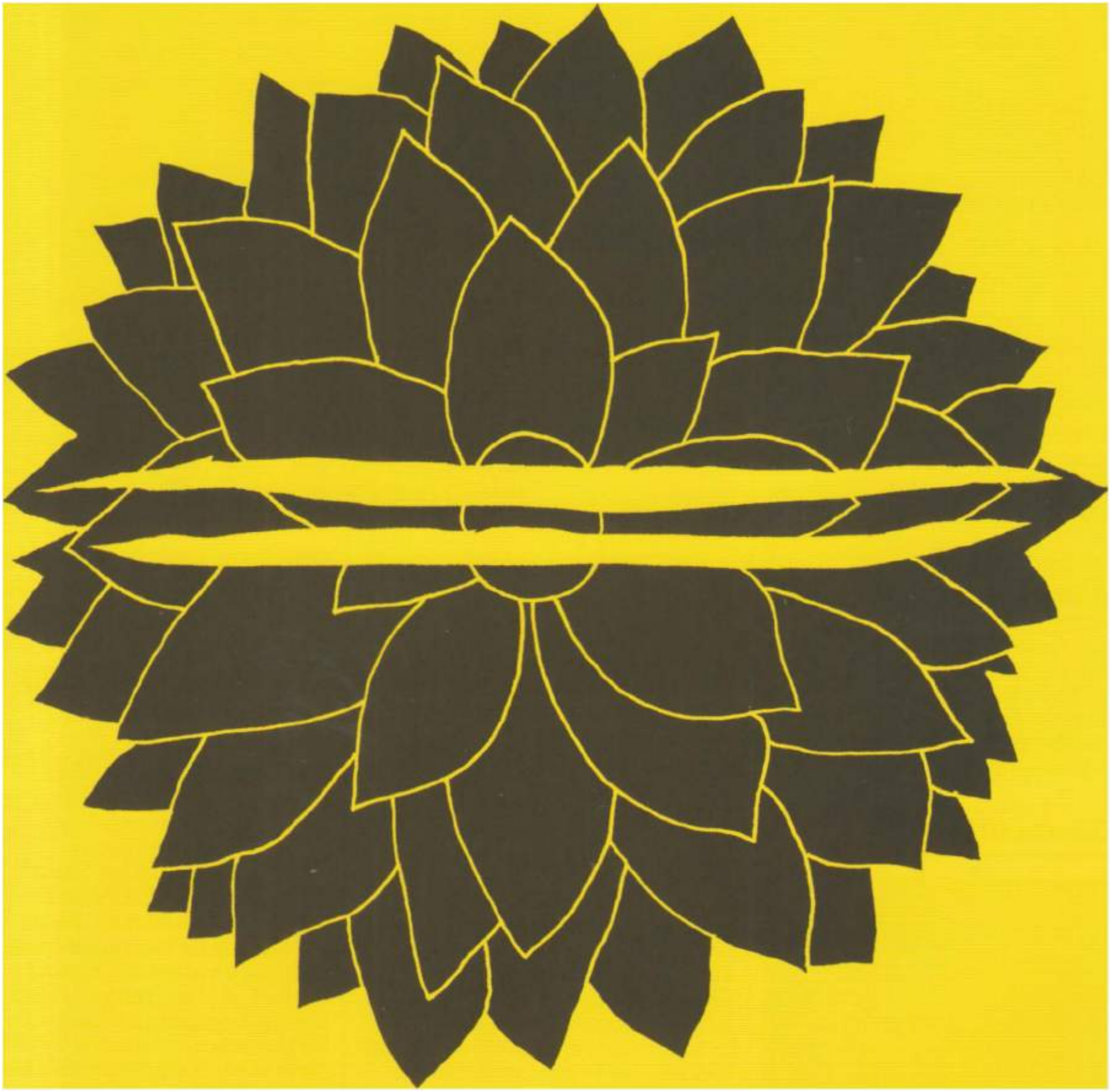
Henriette kısa mesafeden Calmette'a ateş etti. Ardından polise şunları söyledi: "Fransa'da adalet olmadığına göre.... Bu karalama kampanyasını tek başıma durdurabileceğime karar verdim."

Aslında, suçu potansiyel olarak huzursuz bir kocaya karşı bir "pasif saldırganlık" eylemiydi. Bu, kesinlikle Caillaux'un politik kariyerini durdurdu ve onun itibarını düzeltmek için her şeyini tehlikeye atan kadınla evlenmek dışındaki bütün gerçekçi fırsatları yok etti. ■

Ayrıca bakınız: Phoolan Devi 46–47 ▪ O.J. Simpson 246–51

GÜZEL SİYAH SAÇLARIYLA ÇOK HOŞ GÖRÜNÜYORDU

KARA DAHLIA CİNAYETİ, 15 OCAK 1947

KISACA

YER
Los Angeles, California, ABD

TEMA
Çözülmemiş cinayet

ÖNCE
27 Temmuz 1943 Ora Murray dövülerek öldürülüyor ve Los Angeles'taki Fox Hills Golf Kursu kulüp binasının yakınına bırakılıyor.

4 Mayıs 1932 Lilly Lindeström, Atlas, İsveç'teki evinde ölü olarak bulunuyor. Katilin kanını boşaltmış olması vakanın "Vampir cinayeti" olarak bilinmesine yol açıyor.

SONRA
17 Ocak 1996 Dokuz yaşındaki Amber Hagerman, bisiklet sürerken kaçırılıyor. Cesedi dört gün sonra bulunuyor.

26 Nisan 1999 İngiliz gazeteci Jill Dando, Londra'nın Fulham kentindeki evinin dışında vuruluyor. Barry George, cinayet nedeniyle haksız yere mahkûm ediliyor ve daha sonra beraat ediyor.

Bir kış sabahı saat 10'dan hemen sonra Betty Bersinger, Güneybatı Los Angeles banliyösündeki boş bir alanın kenarında yürüyüşe çıktı. Rahatsız edici bir sahne nedeniyle tökezledi. Batı 39. Cadde ile Güney Norton Bulvarındaki –Leimert Park'ta sevgililer şeridi olarak bilinen bir yer– kaldırımın yanında yatan çıplak bir kadının parçalanmış cesediydi. 15 Ocak 1947'de yapılan keşif, Los Angeles Polis Departmanının kent tarihindeki en büyük insan avını başlatmasına yol açtı. Ceset belden itibaren kesilmiş, vücuttaki bütün kan boşaltılmış, yıkanmış ve alt yarısı üst yarısından 30 cm uzağa konmuştu. Kurbanın yeşilimsi mavi gözleri açıktı ve elleri dirseklerden bükülmüş halde kafasının yanlarına konmuştu. Bacakları birbirinden ayrılmıştı. Halat yanıkları bileklerinde, ayak bileklerinde ve boynunda izler bırakırken, kollarında, sol uyluğunda ve sağ göğsünde derin yırtılmalar vardı. Ağzının her köşesi kesilmişti, bu şok edici bir şekilde gülümsüyormuş imajı oluşturuyordu.

Southern California Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından arşivlenen bir rapora göre "BD" harfleri uyluğuna oyulmuştu –ancak bu iddianın doğruluğu hâlâ tartışılıyor. LAPD cinayet dedektifleri Finis Brown ve Harry Hansen gelip, olay yerini didik didik aradılar, fakat basın daha önce gelip fotoğraf çekmişti. Bununla birlikte, yaralanmaların derecesi ve ciddiyeti göz önüne alındığında, kadının vücudu dikkatli bir şekilde temizlendiğinden bulunabilecek çok az fiziksel kanıt vardı. Kurbanın parmak izlerinden 22 yaşındaki, aktris olmak isteyen Elizabeth Short olduğu tespit edildi.

> Utangaç olduğumu biliyordu ve kıpkırmızı olduğumu görmek hoşuna gidiyordu. "Birlikte dans etmeye gitmeliyiz" derdi. Ama çok hoş bir kızdı.
> **Bob Pacios**

Dedektifler, başka bir yerde öldürülüp, daha sonra boş araziye getirildiğini tahmin ediyordu. LA Bölgesi baş adli tabibi Dr Frederick Newbarr,

Elizabeth Short

Ailesi tarafından "Beth" ve arkadaşları tarafından "Betty" olarak bilinen Elizabeth Short, Massachusetts, Medford'da büyüdü. Mini golf sahaları yapan babası, Büyük Buhran'dan sonra aileyi terk etti. Short astım hastalığından mustaripti, bu nedenle annesi havasının iyileşmesine iyi geleceğini umarak onu Florida'ya gönderdi. Orada Short, havacı subay Matthew Gordon Jr. ile tanıştı. 1943'te, 19 yaşındayken babasıyla yaşamak için California, Vallejo'ya gitti, ancak aynı yıl babasının bakımını bırakarak, Santa Barbara'ya taşındı. Orada Eylül 1943'te, küçük yaşta içki içmekten tutuklandı ve bir hakim Medford'a dönmesine karar verdi. Bunun yerine, Short Florida'ya geri döndü. Short arkadaşlarına evlenmek üzere Gordon'la nişanlandıklarını söyledi. Ancak Gordon, İkinci Dünya Savaşının bitmesinden bir hafta önce, Ağustos 1945'te öldürüldü. O yıl, Short Medford'a geri döndü, fakat kısa süre sonra huzursuzlanmaya başladı. 1946'da Los Angeles'a taşındı. Short cinayetinden sonra, eşyalarının arasında Gordon'ın başka bir kadınla evlilik davetiyesi bulundu.

Ayrıca bakınız: Yağ Damıtan Katil 206–07 ▪ Manson Ailesi 230–37 ▪ Karındeşen Jack 266–73 ▪ Harvey Glatman 274–75

Short'un doğum belgesi ve "Kara Dahlia İntikamcısı" olduğunu iddia eden bir kişinin yazdığı tehdit mektuplarından biri de dahil olmak üzere Kara Dahlia olayında toplanan kanıtlar.

beyin sarsıntısından oluşan beyin kanamasıyla yüzünün kesilmesinden kaynaklanan kan kaybının birlikte ölümüne neden olduğuna karar verdi.

Son hareketler

Mayıs 1946'dan başlayarak, Short birkaç ay için Florentine Gardens gece klübünün arkasındaki bir Hollywood evinde bir oda kiraladı ve bir garson olarak çalıştı. Short, gece kulübünün ortaklarından olmanın yanı sıra bir takım sinemalarda da kısmi ortaklığı olan ev sahibi Mark Hansen de dahil olmak üzere film sektöründen birkaç kişiyle ilişkiler kurmuştu. Short'un yakın arkadaşı, aktris ve model Ann Toth, Polise, Short'a Florentine Gardens'ın komedi şovunda bir rol vaat edildiğini söyledi. Short, 2 Ocak 1947 tarihli bir mektupta bu haberi annesiyle paylaşmıştı. Phoebe Short'un kızıyla arasındaki son haberleşme buydu.

9 Ocak Perşembe günü Short, flört ettiği, 25 yaşında evli bir satış elemanı olan Robert "Kızıl" Manley ile San Diego gezisinden döndü. Short'u kendisini ziyarete gelen kız kardeşiyle buluşacağı Biltmore Hotel'de bıraktı. Short siyah ısmarlama bir elbise ve kıyafetiyle eşleşen süet topuklu ayakkabılarla lobi telefonunu kullandıktan sonra otelden yürüyeyerek ayrılırken görülmüştü. Güneye Olive Caddesine doğru yöneldi, beş dakika yürüdükten sonra müşterilerin sanki birini arıyormuş gibi hatırladıkları Crown Grill Cocktail Lounge'a vardı. Altı gün sonra, 15 Ocak Çarşamba günü gün ağarırken kimliği belirsiz bir sürücü tarafından kullanılan siyah bir lüks sedan kısa bir süre için Leimert Park'ta boş bir arazinin yanında park edildi. Sabahın ilerleyen saatlerinde Elizabeth Short'un cesedi keşfedildi.

Gizemli Mektuplar

Los Angeles Herald Examiner'ın şehir editörü Jimmy Richardson 21 Ocakta Short'un katili olduğunu iddia eden bir adamdan bir telefon aldı. Arayan, gazeteyi olayla ilgili çalışmalarından dolayı tebrik etti, ancak ellerindeki materyalin tükendiğini ileri sürdü. Arayan, gazeteye yardım teklif etti –gazeteye, teslim olacağını ancak polisin onu kovalamaya devam etmesini istediğini söyledi. Richardson'a "posta kutusunda Beth Short'a ait bazı hatıra eşyaları beklemesini" söyledi. 24 Ocak'ta bir ABD Posta Servisi çalışanı, bir gazetenin sayfalarından kesilmiş ve yapıştırılmış sözcükler ve bireysel harflerden oluşan bir manila zarfıyla karşılaştı.

Üzerinde "Los Angeles Examiner ve diğer Los Angeles Gazeteleri. İşte Dahlia'nın eşyaları. Mektuplar devam edecek" yazıyordu. İçinde Short'un doğum belgesi, sosyal güvenlik kartı, fotoğrafları ve Mark Hansen ismi kabartmalı bir adres defteri vardı. "Black Dahlia İntikamcısı" ola-

> Eczanemize sık sık gelirdi. Genellikle göbeğini açık bırakan iki parçalı bir plaj kıyafeti giyiyordu. Ya da siyah dantelli şeyler giyiyordu.
> **Arnold Landers Sr**

Elizabeth Short, kafasına aldığı **şiddetli bir darbeyle öldürüldü**

↓

Yüzü kulaktan kulağa **kesilmişti** ve kolları, uylukları ve sağ memesi **yarılmıştı**

↓

Vücudu belden **kesilmiş, kanı boşaltılmış** ve dikkatlice **yıkanmıştı**

↓

Short'un cesedi, Coliseum Caddesi ile West 39. Cadde arasındaki **boş bir araziye taşındı**

↓

Vücudunun iki yarısı, bağırsakları kalçalarının altına konulmuş olarak kısa aralıklarla yerleştirilmişti

↓

Cesedi, **kolları başının üstünde kaldırılmış** ve **bacakları geniş bir şekilde açık, cinsel olarak aşağılayıcı** bir şekilde konumlandırılmıştı

↓

Cesedi Betty Bersinger tarafından bulundu.

rak tanımlanan kişiden üç mektup daha geldi. Birincisi, kartpostal üzerine mürekkeple elle yazılmıştı ve şöyle beyanda bulunuyordu "İşte bu. Çarşamba, 29 Ocak sabah saat 10'da teslim olacağım. Polisle dalgamı geçtim. Kara Dahlia İntikamcısı." İkinci mektup yine kesilmiş harflerden oluşuyordu ve şu ifadeler yer alıyordu "Dahlia'nın Katili ortaya çıkıyor – istek şartları." Bununla birlikte, 29 Ocakta, üçüncü bir mektup katilin fikir değiştirdiğini gösteriyordu. Kesilip ve yapıştırılan gazete harflerinden oluşturulan mesajda "Fikrimi değiştirdim. Bana adil bir anlaşma sunmadınız. Dahlia'nın öldürülmesinin haklılığı ortaya çıktı." yazıyordu

Ön sayfa haberleri

Soruşturmanın başında, LAPD dedektifleri potansiyel şüpheliler olarak 150'den fazla erkeği sorguladı. Ann Toth, dedektiflere Mark Hansen'in Short'u ayartmaya çalıştığını fakat reddedildiğini söyledi. Makul bir sebeple Hansen, bir numaralı şüpheli oldu. Daha sonra, polis Short'un çantasını ve ayakkabısının tekini Short'un cesedinin bulunduğu yerden 3 km (2 mil) uzaktaki bir çöp kutusunun tepesinde buldu.

Eşyalar herhangi bir parmak izi kalmayacak şekilde benzinle silinmişti. Mark Hansen çantanın ve ayakkabının Short'a ait olduğunu teşhis etti fakat adını taşıyan adres

> “Short'un katilini bulmaya çalışmayın çünkü bulamazsınız.”
>
> **Kimliği Tanımlanamayan Bir Arayan**

Baş şüpheli Robert "Kızıl" Manley, serbest bırakılmasından kısa süre sonra karısı Harriet'i polis karakolunda kucaklıyor. Eşinin ilk çocuğunu doğurmasından kısa süre sonra Short'la bir ilişkisi oldu.

defterini kullandığını inkâr etti. Ancak suçlamada bulunulmadı ve serbest bırakıldı. Dikkatler Robert Manley'e döndü. Resmen bir şüpheli olarak tanımlandı ve sorguda ilk başta, hikâyesini değiştirmeden önce Short'u tanıdığını inkâr etti. Bununla birlikte, iki kez yalan makinesi testlerinden geçtikten sonra serbest bırakıldı. Medyanın Elizabeth Short'un yaşamını ve ölümünü sansasyonelleştirmesiyle birkaç ay boyunca cinayet gazetelerin ön sayfalarına hâkim oldu. Yüksek profilli kadın cinayeti kurbanlarına çiçekli bir takma isim takılmasına ilişkin yerleşik uygulamaya binaen gazeteler, Short'un siyah kıyafet ve boyalı siyah saçlarına taktığı dahlia (yıldız çiçeği) tercihinden dolayı cinayeti "Kara Dahlia cinayeti" olarak adlandırıldı.

Çözülmemiş muamma

Cinayet soruşturması, bir kozmetik mağazası çalışanı, 36 yaşındaki Louise Springer'ın kocasının arabasının arka koltuğunda, Short'un kalıntılarının bulunduğu yerin bir blok ötesinde West 38. Cadde'de boğularak öldürülmüş olarak bulunduğu 1949 yazına kadar yavaşladı.

Birçoğu, Kara Dahlia katilinin yeni bir eylemi olduğuna inanıyordu. LAPD, bu sefer her iki cinayeti de soruşturan yeni bir insan avı başlattı fakat cinayetlerin ilişkili olmadığı sonucuna vardı. Uzun süren soruşturmaya rağmen, Black Dahlia cinayeti çözülmemiş olarak kaldı. O zamandan beri katilin profilini çıkarmak için birçok girişim yapıldı. Uzmanlar genelde, katilin tıbbi olarak eğitimli ve erkek olduğuna ve ilgi odağı olmak için can atan biri olduğuna inanıyorlar. Kara Dahlia davasının dikkat çekici bir özelliği, kısa sürede cinayeti gönüllü olarak üstlenen yaklaşık 500 kişinin ortaya çıkmasıydı. Bunların büyük çoğunluğu şöhret peşinde koşan kişiler olarak kabul edildiğinden, dikkate alınmadılar. Uzmanlar ayrıca, daha fazla gazete satmak için bir taktik olduğunu öne sürerek, sözde "İntikamcı" tarafından gönderilen mektupların gerçekliği hakkında şüphelerini dile getirdiler. Bugün, Kara Dahlia cinayeti, LAPD tarihinde çözülmemiş en kafa karıştırıcı olay olmayı sürdürüyor. ■

Kurgulanan ve poz verdirilen cinayet mahalleri

Bazı suçlular, adli tıp uzmanlarının kafasını karıştırmak için kasıtlı olarak suç mahallerinde değişiklik yaparlar. Bu, katilin cesedi belirli bir konuma yerleştirdiği, veya bir mücevher veya kıyafet gibi hatıra bir eşya aldığı "poz verme" durumundan farklıdır. Bir suçlu kurbanın yüzünü örtebilir, kurbanın saçlarını veya vücudunu yıkayabilir veya bağlamayı benzersiz bir düğüm atarak yapabilir. Poz verme, polise veya kendi fantezilerine bir mesaj olabilir. Black Dahlia katili, Short'un cesedini Karındeşen Jack'in ölümden sonra dahi tam kontrol ve aşağılama gösteren imza pozuyla oldukça benzer, cinsel olarak aşağılayıcı bir poz verdirecek şekilde yerleştirmişti.

Bununla birlikte, bu uygulamalar adli profil uzmanlarına yardımcı olur, çünkü bir dizi suçu bir araya getirmek için polise yardım edebilecek suçlunun karakteri, zihniyeti ve davranış kalıplarıyla ilgili fikirler sağlarlar.

SANATÇI KİMYASALLAR HAKKINDA O KADAR BİLGİLİYDİ Kİ... BU KORKUTUCUCUYDU

SADAMICHI HIRASAWA, 1948

KISACA

YER
Tokyo, Japonya

TEMA
Toplu Zehirleme

ÖNCE
1871 İngiltere'nin Brighton kentinde Christiana Edmunds çikolataları bir şekerlemeciden alıyor, yerel bir kimyagerden temin ettiği striknin ile zehirliyor ve onları dükkâna iade ediyor. Ölen dört yaşındaki bir çocuk da dahil olmak üzere, birçok kişi çikolatayı yedikten sonra hastalanıyor.

SONRA
1982 Chicago'da altı yetişkin ve 12 yaşındaki bir kız Tylenol aldıktan sonra ölüyor. Ağrı kesici şişeleri mağazalardan ve eczanelerden çıkarılmış, siyanürle zehirlenmiş ve bilinmeyen bir el tarafından raflara geri konmuştu.

26 Ocak 1948'de, 40'lı yaşların ortasında, belediye yetkilisi kolluğu takmış bir adam Tokyo'daki Teigin (İmparatorluk) Bankasının banliyö şubesine girdi. Çalışanlara, ABD işgal makamları tarafından dizanterinin yayılmasına karşı onları aşılamak üzere gönderilen Tokyo Metropolitan idaresinden bir epidemiyolog olduğunu söyledi.

16 banka çalışanı ve müşterilerin her biri sunulan hap ve birkaç damla sıvıyı aldı. Kısa süre sonra acı içinde yerde kıvranmaya başladılar. Ölmekte olan insanların yanından geçerek bulabildiği tüm parayı alarak bankayı yağmaladı: 160.000 Yen (bugün yaklaşık 5.300 sterlin).

Zehirleyen adam için insan avı

Siyanür bileşiğiyle zehirlenen herkes ölmüş olsaydı, çok kârlı olmasa da kusursuz bir suç olacaktı. Mucizevi bir şekilde dört kişi ölümden kurtuldu ve failin eşgalini verdi. Son aylarda üçüncü kez yalnız bir adam bankayı soymak için zehir kullanıyordu. İlk olayda, personele "Jiro Yamaguchi" ismiyle sahte bir kartvizit sunmuştu; ikincisinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hastalık Önleme Bölümünden Shigeru Matsui adına gerçek bir kart hazırlamıştı.

Sağlık görevlisi olduğunu iddia eden bir adam Tokyo'da bir bankayı ziyaret ediyor

↓

16 kişiye **sıvı siyanür** sunuyor, 12 kişi ölüyor. Zehirleyen adam nakit para ve çeklerle kaçıyor

↓

Polis bir **kartvizitten** Sadamichi Hirasawa'yı takip edip onu tutukluyor

↓

Hirasawa duruşmada masum olduğunu iddia ediyor fakat mahkûm ediliyor ve ölüm cezasına çarptırılıyor

Ayrıca bakınız: Dreyfus Olayı 310–11

Hirasawa'nın ölümünden sonra, evlat edindiği oğlu Takehiko (sağda) sonra yeniden yargılanması için savaştı. Takehiko 2013'te öldü, ancak babasının avukatları diğer yakınlarını mücadeleye devam etmeye çağırdı.

Suç işlendiğinde başka yerde olduğunu kanıtlayan Matsui, polise 92 kartını başkalarına verdiğini söyledi. Neyse ki, aldığı kartların arkasına kart değişimini nerede ve ne zaman yaptığını not almıştı. Polis, bu verileri kullanarak kart alıcılarını takip etti ve 62'sini temize çıkardı. Başka 22 kişi daha soruşturma kapsamına alındı ve soruşturmadan çıkarıldı. Bir alıcı, Sadamichi Hirasawa adlı tanınmış bir sanatçı şüpheli olarak ön plana çıktı. Soruşturmacılara, yankesiciler tarafından çalındığını iddia ederek Matsui'nin kendisine verdiği kartı gösteremedi. Suç işlendiği sırada başka yerde olduğu da teyit edilemedi.

Ayrıca, kurtulan iki tanık Hirasawa'yı zehirleyen kişi olarak teşhis etti ve Hirasawa'nın kaynağını açıklayamadığı 100.000 Yen'den fazla para üzerinde yakalandı.

21 Ağustos 1948'de tutuklanan Hirasawa masum olduğunu iddia etti. Ancak kısa bir süre sonra verdiği bir ifadesinde, dört önceki banka dolandırıcılığını işlediğini itiraf etti. Daha sonra ifadesini geri aldı.

1950'deki duruşması sırasında Hirasawa tüm itirafını zorlama ve akıl hastalığına bağladı. Ölüm cezasına çarptırıldı, ancak 95 yaşında pnömoniden ölene kadar 32 yıl ölüm hücresinde geçirdi. Hiçbir Japon siyasetçinin infaz edilmesini emredemeyeceği düşünülüyordu çünkü suçlu olduğuyla ilgili yaygın bir şüphe vardı. ■

Sadamichi Hirasawa

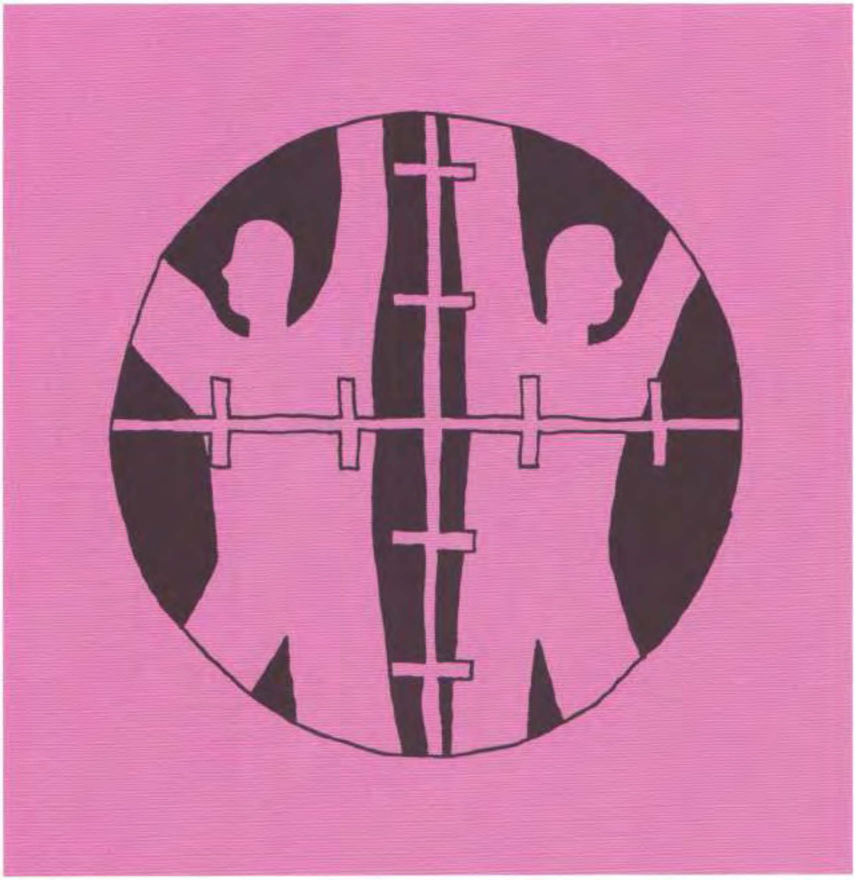

Sadamichi Hirasawa, Rönesans döneminde yağlı boyanın kullanılmaya başlanmasına kadar en yaygın boya türü olan hızlı kuruyan yumurta bazlı bir karışım olan zamklı boya kullanmasıyla diğerlerinden ayrılan bir Japon ressamdı. 1892'de Tokyo'da doğdu, ancak beş yaşındayken ailesi Hokkaido'daki Otaru'ya taşındı. Bir ressam olmaya kararlı olan Hirasawa, Otaru ortaokulundaki sanat kulübüne katıldı. Bu genç yaşta bile, birçoğu öğretmeninden daha iyi olduğunu iddia ediyordu. 22 yaşındayken, *Ainyu Woman Drying Kelp* tablosuyla, profesyonel bir ressam olarak kariyerine sağlam bir başlangıç yapmasını sağlayan prestijli bir ulusal sergide bir ödül kazandı. Eserleri, art arda 16 kez İmparatorluk Sanat Sergisinde sergilenecek şekilde seçildi.

Bununla birlikte, II. Dünya Savaşından sonra eserleri daha az popülerleşti. Cinayet mahkûmiyetini takiben, yaptığı eserler, Japonya'da aşağılık bir suçlu olduğu için büyük oranda reddedilmeye başlandı. Hapiste geçirdiği on yıllar boyunca Hirasawa, yüzlerce çizim yaparak ve otobiyografisini yazarak ve kendisini temize çıkarmak için yasal bir soruşturma üzerinde çalışarak zamanını geçirdi.

BİR SÜRÜ OLAĞANDIŞI VE KAÇIK DÜŞÜNCENİN KURBANI OLMUŞTUM

TEKSAS KULESİ KATLİAMI, 1966

KISACA

YER
Austin, Teksas, ABD

TEMA
Toplu katliam

ÖNCE
1897 Borneo, Malezya'da Antakin adında bir adam, karısının bir ilişkisi olduğunu tespit ediyor, cinnet getiriyor, insanları rastgele bıçaklayarak 15 kişiyi öldürüyor.

SONRA
1999 İki erkek öğrenci Colorado'daki Columbine Lisesini kurşun yağmuruna tutuyor, 20 dakikadan daha az bir sürede 13 kişiyi öldürüyor ve diğer 21 kişiyi yaralıyor.

2011 Norveç'te Anders Breivik, ülkedeki İşçi Partisi tarafından organize edilen bir ada gençlik kampında 69 kişiyi vuruyor.

2012 Adam Lanza, Newtown, Connecticut'taki Sandy Hook İlkokulunda 20 çocuğu ve 6 personeli vuruyor.

1 Ağustos 1966 sabahı saat 11: 30 civarlarında, mühendislik öğrencisi Charles Whitman, bakım elemanı gibi giyinerek Austin'de bulunan Teksas Üniversitesindeki saat kulesine girdi. Asansörde 27. katın düğmesine bastı ve sakin bir şekilde en üst kata çıkmasını bekledi. Bir el arabasını çekerek asansörden çıktı. Üzerinde silah cephaneliği ve malzeme içeren küçük bir sandık vardı. El arabasını dört kat merdiven çıkararak, kendisini resepsiyonist Edna Townsley'nin karşıladığı gözlem güvertesinin fuayesine sürükledi. İki dipçik darbesiyle Edna Townsley'i bayılttı. Whitman bedenini bir kanepenin arkasına sürükledi ve onu ölüme terk

Ayrıca bakınız: John Lennon Cinayeti 240 ▪ John F. Kennedy Suikastı 316–21

Whitman'ın saat kulesine (sağdaki) çıkarttığı silah zulasının içinde bir M-1 kısa tüfek, bir kısa namlulu tüfek, bıçaklar ve bir pala vardı. Onun saldırısı, Amerika'nın ilk büyük üniversite katliamıydı.

etti. İki tüfeğini sallayarak, gözlem güvertesinden içeri girmekte olan Cheryl Botts ve Don Walden'a kibar bir şekilde "merhaba" diye mırıldandı; çift, güvercinlere ateş etmek için orada olduğunu sanmıştı. Onlar gittikten sonra Whitman resepsiyon alanının girişinde geçici barikat inşa etti. 27. kattan merdivenleri tırmanarak gelmekte olan bir aile grubu yaklaştığında, ikisini vurarak öldürdü ve iki kişiyi de yaraladı. Şimdi her şey tamamdı. Whitman gözlem güvertesinin üstüne çıktı ve silahlarını ayarladı.

Gökyüzündeki katil

Saat 11:48'de, beş şehir bloğu uzunluğunda yayılmış bir alanda, saat kulesinden yükselen silah dumanı bulutlarının eşlik ettiği kurşun sesleri çınlamaya başladı. İlk kurban sekiz aylık hamile bir öğrenciydi: yere düştü ve erkek arkadaşı ona yardım etmeye çalışınca bir kurşun da o yedi. Whitman daha sonra kampüsün etrafında yürümekte olan diğer öğrencileri ve personeli teker teker vurmaya başladı. Yaralananlar hareketsiz kalıp ya da aceleyle saklanmak için yer ararken, birçoğu anında öldü. Daha sonra, kampüsün batı yakasındaki caddeyi nişan aldı ve daha fazla insanı yaraladı ya da öldürdü. Yüzlerce turist, yaya ve tezgâhtar ağaçların arkasına veya masaları altına saklanmış yaşanmakta olan katliama şahitlik ediyorlardı ya da eğer vurulmuşlarsa ölü taklidi yapıyorlardı.

Whitman cinayet serisine başladıktan yalnızca dört dakika sonra polis arandı ve hemen olay yerine geldiler. Bir polis memuru bir taş duvarın arkasına saklandı ancak Whitman sütunlar arasındaki boşluktan onu görerek ölümcül bir doğrulukla onu vurdu. Austin'deki aktif polis memurlarının kısa sürede kampüste toplanmaları emredildi. Kısa sürede onlara izindeki polisler, Teksas Korucuları, Travis bölgesi şerif yardımcıları ve av tüfeğine sahip olan vatandaşlar katıldı. Whitman ilk kurbanını öldürdükten yirmi dakika sonra 70 metre (231 fit) altındaki insanlar karşılık vermeye başladılar ve gözlem güvertesinin kalın duvarlarının arkasına sığınmak zorunda kaldı. Whitman, kulenin su oluklarından atış yapmayı başardı ancak menzili büyük ölçüde azalmıştı.

Nişan alan bir polis memuru Whitman'ı kulenin yanındaki küçük bir uçaktan hedef almaya çalışınca, keskin nişancı dönerek ve ona ateş

Charles Whitman

Charles Joseph Whitman 1941'de Florida'da doğdu. Ailesinin geçimini iyi bir şekilde sağlıyor olmasına rağmen, babası ailesini döven ve sürekli azarlayan disipliner biriydi. Charles, 12 yaşındayken Erkek İzci tarihinin en genç Kartal İzcilerinden biri olan nazik ve zeki bir çocuktu. Lisede popüler bir öğrenciydi ancak sağlık sorunları yaşadı. Mezun olduktan sonra, Whitman, birkaç madalya ve bir Keskin Nişancı Rozeti kazandığı Deniz Piyadelerine katıldı. 1961'de Austin'deki Teksas Üniversitesinde makine mühendisliği eğitimine başladı ve bir yıl sonra evlendi. 1963'te Lejeune Kampına beş yıllık gönüllü askerliğini bitirmesi için geri çağrıldı. Orada, kişisel tabancasını üstlerine tuttuğu ve diğer ihlalleri nedeniyle askeri mahkemeye çıkarıldı. Buna rağmen, 1964'te onurlandırılarak terhis edildi. Teksas Üniversitesine döndükten sonra mimari mühendislik eğitimine başladı ve geçici işler yaptı. 1966 yılına gelindiğinde amfetamin bağımlısı oldu ve şiddetli başağrıları çekmeye başladı.

etti, böylece uçağın dönmesine neden oldu. Bu arada üç polis memuru –Ramiro Martinez, Houston McCoy ve Jerry Day– saat kulesine girmeye karar verdi. Onlar kuleye doğru koşmaya başlayınca, silahlı sivil Allen Crum, bir kitap evi müdürü ve derhal vekalet verdikleri eski bir asker onlara katıldı. Dört adam binaya girdi ve asansörle üst kata çıktı. Koordineli bir plan olmadan hareket eden adamlar, keskin nişancıyı güvertede kuşatmaya karar verdiler.

Crum'un tüfeği, yanlışlıkla boşalınca Whitman'ın dikkati kuzeybatı köşesine yöneldi, fırsattan istifade Martinez polis tabancasını Whitman'ın üstüne boşaltmaya başladı. McCoy 12 kalibrelik av tüfeğini kaldırarak Whitman'a iki el ateş etti ve kafasını ve boynunu saçmalarla parçaladı. Polisler kimliği teşhis etmek için cesedi kontrol etti ve şehri 90 dakikadan fazla terörize eden adamın adını öğrendi.

Saldırıdan hemen sonra, dedektifler Whitman'ın o günkü hareketlerini takip etti. Gözü dönmüş davranışlarının iki kurbanını daha buldular: sabahın erken saatlerinde çiftin yatağında yatarken bıçaklanarak öldürülen eşi ve apartman dairesinde öldürülen annesi. Whitman, her iki cesedi de çarşafla örtmüş ve yanlarına el yazısıyla not bırakmıştı. Ancak,

> Charlie, on altı yaşına geldiğinde bir sincabın gözünü çıkarabilirdi.
> **Charles Whitman Sr**

Whitman'ın 31 Temmuzda saat 18:45'te el yazısıyla yazdığı intihar notu akıl sağlığıyla ilgili en net ipuçlarını sağlıyordu.

Diğer şeylerin yanında şunları da yazmıştı: "Bugünlerde kendimi gerçekten anlamıyorum. Ortalama

Kulenin tepesindeki atış mesafesinden Whitman, kampüsün kuşbakışı görüşüne sahipti ve acil müdahale kolluk ekiplerininin eksikliği, öldürmek ve sakatlamak için ona bol bol zaman sağladı.

makul ve zeki bir genç adam olmam gerekiyor. Bununla birlikte, son zamanlarda (ne zaman başladı hatırlayamıyorum) birçok olağandışı ve kaçık düşüncenin kurbanı oldum. Bir keresinde bir doktorla konuştum... ve kendimde ezici dürtüler hissettiğim korkularımı (metinde aynen böyle) ona iletmeye çalıştım. O zamandan beri zihinsel karışıklıkla tek başıma savaşıyorum... nafile "

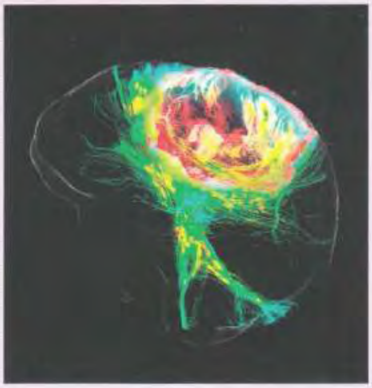
Whitman, eşini öldürmeyi tasarladığını ifade ettikten sonra şöyle devam etti: "Hareketlerimin kesinlikle neden olacağı utançla yüzleşmesini istemiyorum... Bu dünyayı gerçekten yaşamaya değer bulmuyorum ve ölmeye hazırım ve onu tek başına bunun içinde acı çekmeye bırakamam... Benzer sebepler beni annemin hayatını almaya itti.

Eşi ve annesinin yanı sıra Whitman, 14 kişiyi soğukkanlılıkla öldürdü ve o gün 31 kişiyi yaraladı; Kayıpların çoğu ilk 20 dakikada gerçekleşti.

Katliamdan önce ABD polisinin bugün "aktif nişancı" olarak adlandırılan saldırılara karşı bir politikası yoktu ve bu olay polis prosedürlerinin revizyonuna yol açtı. Özel Silahlar ve Taktikler (SWAT) ekipleri ülke çapında kuruldu ve bunlar, 1966 yılından bu yana geçen on yıllarda meydana gelen birçok benzer vahşette harekete geçti. ■

Katliamdan sonra düzenlenen basın toplantısında, Ramiro Martinez (solda) ve Whitman'la yüz yüze gelen diğer üç polis memuru, gelişigüzel stratejilerinin bir taslağını gösterdi.

> Ölümümden sonra görünen bir fiziksel bozukluk olup olmadığını anlamak için otopsi yapılmasını istiyorum.
> **Charles Whitman**

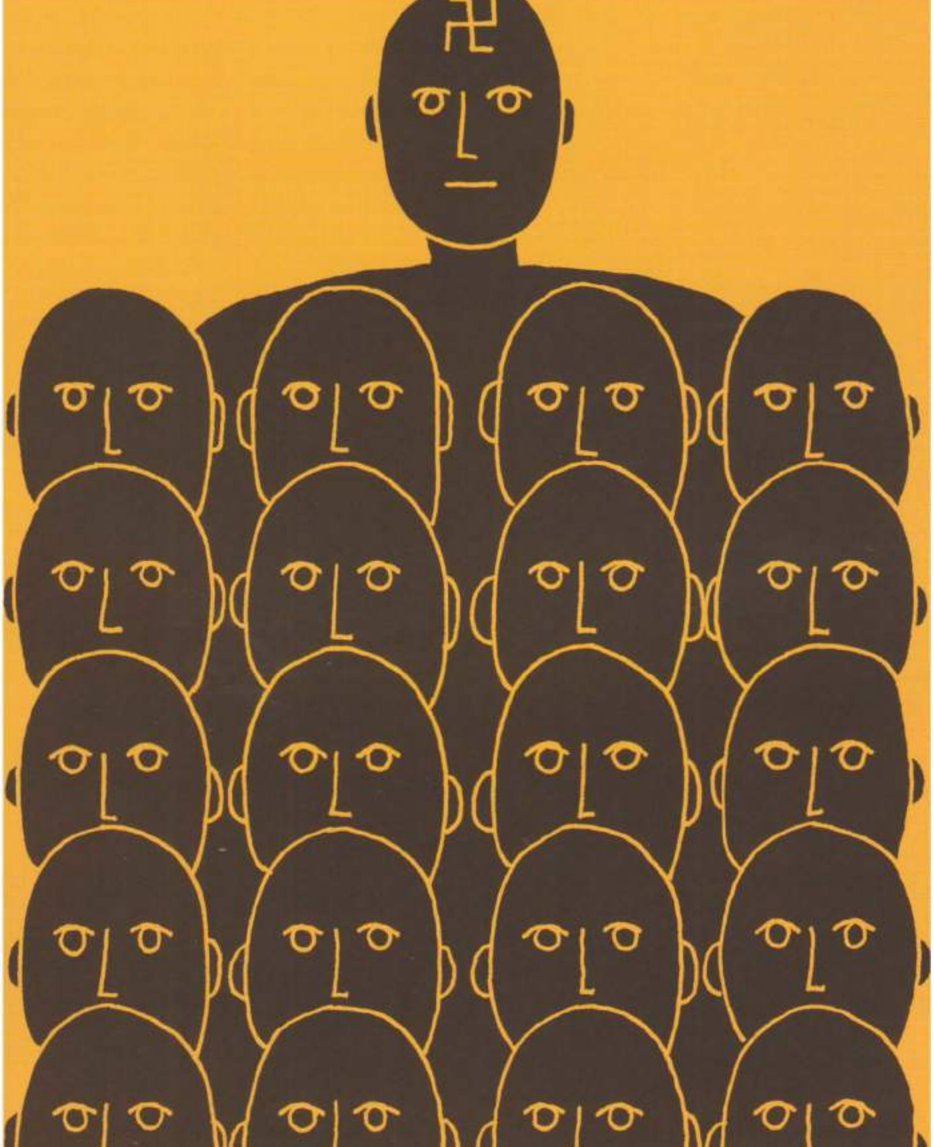

Beyin hasarı ve cezai şiddet

Whitman davası, beyin anormallikleri kanıtlarının şiddet içeren davranışla kesinlikle bağlantılı olabileceğini göstermesi açısından tartışmasız en önemli vakalardan biridir. Silahla öldürüldükten sonra Whitman'ın cesedi morga nakledildi, kafatasının üst kısmı kemik testereyle çıkarıldı. Beyni çıkarıldığında, muayene eden kişi, farkındalık ve bilinçlilik faaliyetleriyle ilişkili talamusun altında filizlenen, çap olarak kabaca bir nikel (beş sent) büyüklüğünde bir tümör not etti. En önemlisi, tümör amigdalayı sıkıştırmıştı – duyguların işlenmesinde anahtar rol oynayan beynin medial temporal lobunun derinlerinde bulunan bir dizi nöron. Whitman'ın saldırısından otuz yıl önce, ABD nöropatolog Paul Bucy ve Alman psikolog Heinrich Klüver, korkusuzluk, köreltilmiş duygu, ve aşırı tepki eğiliminin hepsinin maymunlarda hasar görmüş amigdalayla ilişkili olduğunu keşfettiler. Bulguları, Whitman'ın anlamsız şiddeti için tutarlı bir açıklama sağladı.

ŞİMDİ KARIŞIKLIK ZAMANI

MANSON AİLESİ, 1969

KISACA

YER
California, ABD

TEMA
Tarikat ölüm planları

ÖNCE
1955 Jim Jones, 1978'te Jonestown, Guyana'da 918 kişinin toplu olarak intihar etmesiyle sona eren Halkların Tapınağı tarikatını kuruyor.

SONRA
1986–89 Büyülü güçleri olduğuna inanan uyuşturucu satıcısı Adolfo Constanzo ve takipçileri Meksika'da 25'ten fazla kişiyi, insan kurban etme töreninde öldürüyor.

1989 Lider Jeffrey Lundgren takipçilerine tarikata sadakatsizliklerinden dolayı Avery Ailesini Kirtland, Ohio'daki çiftliğinde katletme emrini veriyor.

1997 Cennet Kapısı tarikatının 39 üyesi geçmekte olan bir ufoya binme hakkı sağlayacağı inancıyla toplu intihar ediyor.

Aktris Sharon Tate'in çıplak, kanlı gövdesi oturma odasında zemine yayılmış, sekiz aylık hamile karnına çarpı işareti çizilmişti. 26 yaşındaki film yıldızı 16 kez bıçaklanmıştı. Boynunun etrafındaki bir ip, onu 35 yaşındaki tanınmış kuaför Jay Sebring'in bedenine bağlıyordu. Beverly Hills'in hemen kuzeyinde bulunan Cielo Drive'daki evin ön kapısına "PIG" kelimesi Tate'in kanıyla yazılmıştı. Tate, Sebring ve dört kişinin cesetleri 9 Ağustos 1969'da ünlü yönetmen Roman Polanski'nin kiralık evinde kahya tarafından bulundu. Evin ön çimlerinin üzerinde Folger Kahveleri'nin mirasçısı Abigail Folger ve bir finansör ve aktör olan Wojciech Frykowski'nin cesetleri yatıyordu. Garaj yolunda, genç delikanlı Steven Parent, arabasında vurularak öldürülmüş olarak bulunmuştu. Suç mantıksız görünüyordu ve bazılarının ölümlerin şeytani bir ayinin parçası olduğuna dair spekülasyonlar yapmasıyla birlikte, polis motiflerinden şaşkına dönmüştü. Ancak, ertesi gece zengin çift, LaBiancalar yakınlardaki Los Feliz Mahallesinde benzer şekilde katledildi. Başlangıçta, ikinci cinayetler bir taklitçinin çalışmaları olarak düşünüldü. Bununla birlikte, 1969 yazının sonuna gelindiğinde, katillerin tarikat lideri Charles Manson'ın takipçileri olduğu ortaya çıkacaktı.

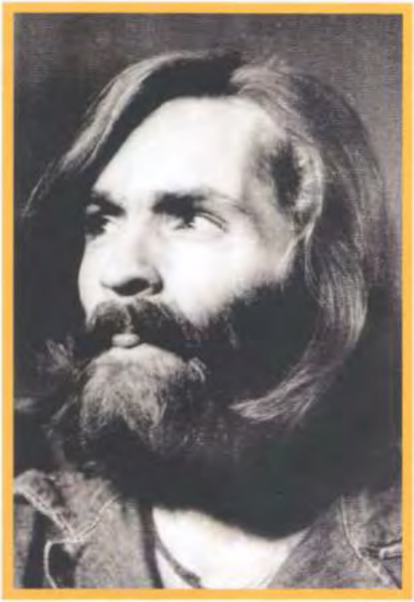
> Tate'lerin evini darmadağın etmek çok eğlenceliydi... İnsanlar kafası koparılmış tavuklar gibi oradan oraya koşturuyorlardı.
> **Tex Watson**

Nikâhsız yaşama peygamberi

Cinayetlerin başlamasından iki yıl önce Manson, hayatının yarısını hırsızlık ve diğer suçlardan dolayı hapiste geçirmiş, müzisyen olmaya hevesli 32 yaşında bir adamdı. 21 Mart 1967'de serbest bırakılmasının ardından San Francisco'ya taşınarak kendisini manevi bir guru olarak kabul ettirdi. Manson karizmatikti, neredeyse hipnotik bir şekilde manipüle edebilme yeteneğine sahipti. Hapishanede okuduğu dini fikirlerin bir kısmını da içeren nikâhsız yaşama felsefesini vaaz eden Manson, kısa sürede kadın takipçilerden oluşan bir grup kurdu.

İlk takipçiler

California, Berkeley'de yaşarken Manson, daha sonra Manson'ın oğlu Valentine Michael'ı doğuran Mary Brunner adlı 23 yaşında bir üniversite mezunuyla tanıştı. Manson, Brunner'ın evine taşındı ve kısa süre sonra 18 kadın daha evi paylaşmaya başladı. Bunların arasında, daha sonra "Ailenin" Los Angeles cinayetler serisinde önemli rol oynayacak olan 19 yaşındaki hippi Leslie Van Houten vardı. 1967 yazının sonlarına doğru, Manson ve takipçilerinin bir kısmı dönüştürülmüş bir okul otobüsü içine doluşup, ülkeyi dolaşarak parti yaptılar ve uyuşturucu kullandılar. Manson'a katılan kadınlar arasında California doğumlu 19 yaşındaki Susan Atkins vardı.

Charles Manson, çoğunluğu genç kadınlardan oluşan aile üzerinde manevi ve cinsel bir tahakküm elde etmişti. Kadınlarla yatıyor, daha sonra onları iyilik karşılığında diğer insanlara sunuyordu

Ayrıca bakınız: Wild Bunch 150–51 ▪ Ted Bundy 276–83 ▪ Rasputin Suikastı 312–15

1968 baharının sonlarında Manson, Beach Boys'un solisti Dennis Wilson ile kısa bir dostluk kurdu. Wilson Güney California'da araba kullanırken, otostop çeken iki Manson takipçisini arabasına aldı ve evine götürdü. Takipçilerden biri 20 yaşındaki Patricia Krenwinkel'di. Ertesi gün, Wilson bir kayıt seansından sonra evine döndüğünde, Manson'ı garaj yolunda buldu. İçerde bir düzine Manson takipçisi evi işgal etmişti. Wilson, Manson'dan çok etkilenmiş ve grubun kalmasına izin vermişti. Nakit, yemek ve kıyafet olarak onlar için 100.000 dolara (bugün 390.000 sterlin) yakın para harcadı. Wilson, Manson'ın müzik yeteneğinden etkilenmişti ve ikisi birlikte birkaç şarkı yazdılar. Wilson ayrıca Manson'ı Doris Day'ın oğlu, Tate ve Polanski tarafından kiralanmış olan evin sahibi olan müzik yapımcısı Terry Melcher gibi müzik bağlantılarına tanıttı. Ancak Melcher, Manson'ın kariyerini Manson'ın umduğu kadar ilerletmedi. Kısa süre sonra, Manson'ın şiddete meyli ve dengesiz kişiliği Wilson'ı rahatsız etmeye başladı.

> “Kendimi ona verdim ve karşılığında o beni bana geri verdi. O bana… kendime inanmamı verdi.”
>
> **Susan Atkins**

Manson Ailesi gerçek bir organizasyon yapısı olmayan bir gruptu. Manson'ın çekici kişiliği, insanları gruba çeken her ilişkinin temelini oluşturuyordu.

Spahn Çiftliği, dağlık arazisi ve oldukça geniş alanıyla *Duel in the Sun* (1946) gibi Western filmleri için mükemmel bir yerdi. Manson Ailesi 1969 yılına kadar orada yaşadı.

Wilson hem grubu hem de evi terk etti ve Ağustos 1968'de Manson ve takipçileri yetkililer tarafından tahliye edildi. Grup, Spahn Çiftliği adında San Fernando Vadisinde bir Western film setinin döküntü kalıntılarına taşındı. Sahibi, işleri yapmaları karşılığında çiftlikte kalmalarına izin verdi. Çiftlikte yaşarken grup üyeleri birbirleriyle daha yakınlaştı ve kendilerini "Manson Ailesi" olarak adlandırmaya başladılar. Komün hayatı sürdürdüler, seks partileri düzenlediler ve LSD kullandılar. Aile, 1968 ve 1969 yıllarının büyük kısmını Spahn Çiftliğinde geçirdi ve sayıları büyümeye devam etti. Texaslı, üniversite terk Charles "Tex" Watson, Linda Kasabian gibi gruba katıldı. Aralık 1968'de Manson, kısa süre önce piyasaya sürülen Beatles'ın *White Albümünü* kendisine çalan bir arkadaşını ziyaret etti. Manson grubu saplantı haline getirmişti. Şarkılarının aileyi yaklaşmakta olan bir felakete karşı uyaran gizli mesajlar içerdiğine inanıyordu. Manson, bu felaketin ne olacağını bildiğine inanıyordu.

Apar topar kaçış

1968 yılı yılbaşı arefesinde aileyi Spahn Çiftliğinde bir kamp ateşinin çevresinde toplayan Manson, aileyi siyah ve beyaz Amerikalılar arasındaki ırkçı gerginliğin arttığı ve Afrika kökenli Amerikalıların yakında ülke çapında ayaklanacağı konusunda uyardı. Beyazların, ırkçı ve ırkçı olmayan beyazlar arasındaki bölünme nedeniyle başarısızlığa mahkûm olduğunu iddia etti.

Manson ayrıca gruba, Beatles'ın Ölüm Vadisinde saklanarak kurtulacak olan aileye ırk savaşı hakkında mesaj gönderdiğini söyledi. Manson Ailesi, tarikat liderinin Beatles'ın şarkısından sonra "Helter Skelter" (karışıklık) olarak adlandırdığı yaklaşmakta olan kıyamet için hazırlık yapmaya başladı.

Başlangıçta Manson'ın vizyonu, kaosu tetikleyecek üstü kapalı sözlerle Beatles'ın yaptığı gibi bir albüm piyasaya sürmekti. 1969 başlarında aile, çölü terk etti ve Los Angeles'taki ırkçı gerginliği gözlemlemek ve sözde dünyayı değiştirecek albümlerine şarkı yazmak için Canoga Park'taki bir eve taşındı. Haziran ayına gelindiğinde, kıyamet gerçekleşmediğinde, Manson aileye yol göstermesi ve öncülük etmesi gerektiğini anlatmaya başladı. Zengin beyaz insanları öldürüp, suçu Afrikalı Amerikalılara atarak ulusa "Helter Skelter"ı nasıl başlatacaklarını göstermesi gerekiyordu. 25 Temmuzda Manson, genç bir rock müzisyeni olan aile üyesi Bobby Beausoleil'i Brunner ve Atkins'le birlikte Manson'ın tanıdıklarından Gary

Hinman'ın evine gönderdi. Manson, Hinman'ın bir yeraltı sığınağını finanse edebilecekleri paraya sahip olduğuna inanıyordu. Bununla birlikte, iki gün boyunca rehin tutulmasına rağmen Hinman halen para ödemeyi reddediyordu. Manson, Hinman'ın kulağını bir kılıç darbesiyle kopardı. Manson'ın emriyle Beausoleil, Hinman'ı bıçaklayarak öldürdü. Grubun bir üyesi evin duvarının üzerine Hinman'ın kanıyla "siyasi domuzcuk" yazdı. Ayrıca, cinayetin bir zenci milliyetçisi örgüt üyesi tarafından işlendiğine polisi inandırmak için duvara bir Siyah Panter sembolü çizdiler.

Tezgâh başarısız oldu. 6 Ağustosta Beausoleil, Hinman'ın arabasını sürerken cinayet nedeniyle tutuklandı. İki gün sonra, Manson Helter Skelter'ı başlatmanın zamanı geldiğini ve halihazırda Roman Polanski'nin oturduğu evden başlatmalarını söyledi. 8 Ağustos 1969 akşamı Polanski'nin karısı favori restoranı El Coyote'de Folger, Frykowski ve Sebring ile birlikte akşam yemeği yiyiyordu. Tate'ın doğum yapmasına iki hafta kalmıştı ve Polanski'nin Londra'dan dönüşünü ertelemesiyle ilgili serzenişte bulunuyordu. Saat 10:30 civarında, dört arkadaş Tate'in Benedict Kanyonuna bakan boş evine döndüler.

Ölüm gecesi

Gece yarısından hemen önce, Watson, Atkins, Krenwinkel ve Kasabian eve gittiler. Watson, konukevinde bekçiyi ziyaret eden 18 yaşındaki öğrenci Steven Parent'ı vurup öldürdü. Kasabian arabada beklerken diğerleri eve girdi ve içerideki dört kişiyi katlettiler.

Cesetler ertesi sabah 9:15'te Tate'in hizmetçisi Winifred Chapman tarafından keşfedildi. Katliamın dehşetinden yardım çığlıkları sokakta çınladı. Bir komşu polisi aradı. Polis olay yerine geldiğinde, kurbanların yüzlerinde gördükleri dehşeti raporladı. Tate'in doğmamış çocuğunu kurtaramadılar.

Cinayet, bölge halkına şok dalgaları yaydı fakat Manson memnun kalmamıştı. Panik, beklediği ırk savaşını tetiklememişti. Ertesi akşam, dört katil, Leslie Van Houten ve 18 yaşındaki Steve "Clem" Grogan, Manson ile birlikte 44 yaşındaki zengin süpermarket yöneticisi Leno LaBianca'nın evine gitti. Aile Los Angeles, Los Feliz'deki Waverly Caddesi üzerine bulunan mülke girdi. Manson oturma odasındaki koltukta uyumakta olan LaBianca'yı silah zoruyla uyandırdı. LaBianca'nın karısı Rosemary oturma odasına zorla sokuldu ve çiftin başlarına yastık kılıfları geçirildi. Onlara, soygun için geldiklerini ancak işbirliği yapmaları halinde zarar görmeyecekleri söylendi. Van Houten ve Krenwinkel'e Watson'un emirlerine uymalarını söyledikten sonra, Manson ayrıldı. Watson'a LaBiancalar'ı öldürmesi söylenmişti. Leno'yu krom kaplı bir süngüyle defalarca bıçakladı ve çıplak karnının üzerine "Savaş" kelimesini oydu. Van Houten ve Krenwinkel'e sırtından ve kalçalarından 41 kez bıçaklanan Rosemary LaBianca'yı öldürmeleri söylendi. Krenwinkel, LaBiancalar'ın kanıyla duvarlara "Diril" ve "Domuzlara Ölüm" yazdı.

Buzdolabının kapısına yanlış bir şekilde "Healter Skelter" yazdı. Katiller daha sonra kan gölüne dönen olay mahallini terk etti. 10 Ağustos günü saat 10:30'da Rosemary LaBianca'nın oğlu Frank Struthers bir kamp gezisinden döndü ve Leno LaBianca'nın teknesini garaj yolunda buldu. Şüphelenerek, kız kardeşini ve onun erkek arkadaşını çağırdı. Erkekler LaBiancalar'ın cesetlerini bulmak için eve girdi. Suçların benzerliğine rağmen, Los Angeles Emniyet Müdürlüğü (LAPD) başlangıçta Hinman, Tate ve LaBianca cinayetlerini irtibatlandıramadı.

> "Utanacağım hiçbir şey yapmadım. Tanrıyla yüzleşemeyeceğim hiçbir şey yok. Bir böcek bile öldürmezdim."
> **Charles Manson**

Charles Manson

Ohio, Cincinnati'de 16 yaşındaki Kathleen Maddox'un çocuğu olarak doğan Charles Manson acımasız bir şekilde büyütüldü. Manson'un doğumundan kısa bir süre sonra, Kathleen soygun nedeniyle hapse girdi ve Manson, West Virginia'daki akrabalarıyla birlikte yaşaması için oraya gönderildi. Bir delikanlı olarak Manson, içki dükkanı soyma, bisiklet çalma gibi bir dizi küçük suç işledi. İki marketi soyduktan sonra 13 yaşında yetiştirme yurduna gönderildi. Yüksek bir IQ seviyesine rağmen, Manson okur yazar değildi ve bir sosyal hizmet uzmanı onun agresif antisosyal olduğunu düşünüyordu. Ekim 1951'de düşük emniyetli bir cezaevine gönderildi ve Mayıs 1954'te şartlı tahliye oldu. 1955 yılında Manson hastane hizmetçisi Rosalie Jean Willis'la evlendi ve çiftin Charles Jr. adında bir oğulları oldu. Manson cezaevine gönderildikten sonra çift boşandı. 1958'de şartlı tahliye edildi ancak kısa süre sonra sahte bir çeki nakde çevirme girişiminden sonra cezaevine döndü. Manson Mart 1967'de serbest bırakıldı ve tarikatını kurduğu San Francisco'ya taşındı.

Sharon Tate, Roman Polanski'nin 1967 yapımı *Korkusuz Vampir Avcıları* filminde rol aldı ve Ocak 1968'de onunla evlendi. Aktris ve model Tate, tam 17 ay sonra öldürüldü.

Şerif departmanı Hinman davasını ele alıyordu ve LAPD, Tate cinayetinin uyuşturucuyla bağlantılı olduğuna inanıyordu.

Her üç davanın müfettişleri de kısmen ilgili yetkililer arasındaki iletişim yetersizliğinden kendilerini açmazda buldular. Bununla birlikte, Manson Ailesinin suç serisi devam etti ve bu polise önemli ipuçları sağlayacaktı. Bobby Beausoleil'in kız arkadaşı Kitty Lutesinger, ailenin yeni saklanma yerine yakın California'daki Ölüm Vadisi'nde makineleri yaktığı için tutuklandı.

Lutesinger erkek arkadaşını ispiyonladı ve daha önce sevgilisinin beraber hapis yattığı Susan Atkins'in de Hinman'ın öldürülmesine karıştığını dedektiflere söyledi

Bu arada, 16 Ağustosta, ilgisiz bir davada şerifin ofisi, bir otomobil hırsızlık çetesinin ana üssü olduğundan şüphelenilen Spahn Çiftliğine baskın düzenledi. Susan Atkins tutuklandı ve Manson, Watson ve Bruce Davis adlı bir takipçisi, polise kendilerini gammazladığını düşündükleri Spahn Çiftliğinde ırgat olarak çalışan Donald Shea'yı öldürdüler. Araba hırsızlığı suçuyla cezaevinde bulunan Susan Atkins, bir tutukluya Tate ve LaBianca cinayetlerine katıldığını anlattı. Mahkûm, iddiaları bildirdi ve Atkins sadece suçunu itiraf etmekle kalmadı, aynı zamanda ölüm cezasının düşürülmesi şartıyla diğerleri aleyhine tanıklık etmeyi kabul etti.

Aile davaları

Manson, Krenwinkel ve Atkins'in her biri yedi cinayet ve bir komployla suçlandı. Van Houten yalnızca LaBianca cinayetlerine katıldığı için iki cinayet ve bir komployla suçlandı. Katliamlar sırasında dışarıda bekleyen ve cinayetlerin ardından Çiftlikten kaçan Kasabian'a ifadesi karşılığında dokunulmazlık verildi.

Duruşma 15 Haziran 1970'te başladı. Tanıklığın ilk gününde, Manson alnına bir çarpı işareti oyulmuş olarak mahkemede göründü. Takip eden günlerde, duruşmada diğer aile üyeleri –kadın sanıklar da dahil olmak üzere– aynı şeyi yaparak alınlarına çarpı işareti çizdiler. Duruşma boyunca, Atkins ve beraber yargılandığı diğer suç ortakları yargılamaları engellemeye çalıştı. Mahkeme salonuna girip çıktıklarında Manson'ın yazmış olduğu şarkıları söylediler. Atkins duruşma sırasında kıkırdadı, kıs kıs güldü ve hakaretler etti. Aile üyeleri adliye çevresinde

> Aile üyelerimin hiçbirinden özür dilemediler.
> **Debra Tate**

Ağustos 1970'te mahkeme salonuna girerken Susan Atkins, Patricia Krenwinkel ve Leslie Van Houten alınlarına oydukları çarpıları gösteriyorlar.

dolaşıyor ve kaldırımlarda nöbet tutuyordu. Daha sonra Manson ve beraber yargılandığı diğer suç ortakları başlarını kazıdı. Onların taktiği, mahkemenin sonucunu etkileyemedi. Savcılık, davanın büyük ölçüde Kasabian'ın ifadesine dayanmasıyla birlikte, cinayetlerin sebebinin Manson'ın ırk savaşını tetikleme niyeti olduğunu iddia etti. Manson'ı ve takipçilerini öfkelendiren savunma, bu arada, tek bir tanık çağırmadan üç gün sonra mola verdi. Duruşma sona ermek üzereyken ve kapanış konuşmaları daha yapılmamışken, Van Houten'in savunma avukatı Ronald Hughes bir hafta sonu gezisi sırasında kayboldu. Cesedi aylar sonra bulundu.

Duruşma Ocak 1971'de sonuçlandı. Manson, Atkins, Van Houten ve Krenwinkel 27 ayrı suçun hepsinden suçlu bulundu ve ölüm cezasına çarptırıldı. 1971'de yapılan ayrı bir duruşmada Watson da suçlu bulundu ve ölüm cezasına çarptırıldı. Cezalar, ölüm cezası 1972'de California'da kaldırıldığı için ömür boyu hapis cezasına çevrildi. Manson'ın takipçileri Bruce Davis ve Steve Grogan, 1972'de Hinman ve Shea cinayetinden mahkûm oldular. Catherine Share, Lynette Fromme, Dennis Rice, Steve Grogan ve Ruth Ann Moorehouse, eski bir aile üyesi olan Barbara Hoyt'u duruşmada ifade vermesini önlemek amacıyla öldürmek için plan yaptıkları gerekçesiyle mahkûm edildiler. Hoyt, Kasabian ve eski aile üyesi Paul Walker Manson aleyhine tanıklık etti. Share, daha sonra Manson'ın kendisi lehine ifade vermediği takdirde kendisine zarar vermekle tehdit ettiğini iddia etti. Cinayetlerden on yıllar sonra bile Manson haberlerde kendine yer buldu ve hapishaneden röportajlar verdi. Davası benzersizdi, çünkü aslında hiçbirini kendisi öldürmemişti; bunun yerine, ikna gücünü kullanarak takipçilerini bunu yapmaya ikna etmişti. ■

Tarikatların psikolojisi

Klişelerin tersine, tarikatlara katılan insanların yüzde 95'i psikolojik açıdan sağlamdır. Kişilik, tarikat üyeliğinde önemli bir faktör de değildir. Tarikatlara katılanlar bireysel ve çevresel ihtiyaçlara cevap olarak bunu yapar: aidiyet isteği, yaşamın büyük sorularına cevap arama veya tarikat hayatının tecrit edilmiş, yapılandırılmış yönüne çekim. Tarikat liderleri üyelerin tarikata alınması ve elde tutulmasında en önemli rolü oynamaktadır. Bu figürler genellikle inanılmaz derecede karizmatik ve manipülatiftir ve bu nedenle tarikat üyeleri üzerinde önemli etkiye sahiptirler. Liderler grubu, çoğunlukla dua, el işçiliği ve toplu seks gibi gibi grup etkinlikleri düzenleyerek ortak bir kimlik benimsemeye teşvik eder. Üyeler, çoğunlukla dış etkileşimi yasaklayan lider tarafından belirlenen kurallara uyarlar. Bu, tarikat dışında destek sistemlerinden ayrılmış olacakları için ayrılmalarını zorlaştırır.

BİR YABAN KÖPEĞİ BEBEĞİMİ KAÇIRDI

AZARIA CHAMBERLAIN'İN ÖLÜMÜ, 17 AĞUSTOS 1980

KISACA

YER
Uluru kamp, Kuzey Bölgesi, Avustralya

TEMA
Suçlu ebeveynler

ÖNCE
1665 İngiliz hizmetçi kız Anne Greene, tecavüz esnasında hamile kaldığı bebeğini öldürmesi nedeniyle asılıyor. Çocuğun ölü doğduğunda ısrar ediyor.

SONRA
1999 Sally Clark, birbiri ardına iki "uykuda beklenmedik şekilde ölüm"ün imkânsız olduğuna dair "uzman" ifadesinin ardından iki bebeğini öldürmekten haksız yere suçlu bulunuyor.

2015 Purvi Patel, "düşük yaptığı" 24 haftalık fetüsü çöp tenekesinde bulununca bir Indiana mahkemesince 20 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Michael Chamberlain'in, karısının bebekleri Azaria'nın bir yaban köpeği tarafından kaçırıldığını fark etmesinden duyduğu üzüntü hikâyesi, onun polis tarafından sorgulanırkenki sakin tutumuyla uyuşmuyordu. Polis, çiftin Uluru (Ayers Kayalıkları) eteğindeki kampını araştırdıklarında bir şeylerin akla yatmadığını hissetti.

Delil parçaları

Polis kendi teorisini geliştirdi. Aile arabasının ön koltuğunda oturan Lindy'nin kızı Azaria'yı kucağında tuttuğunu ve ölene kadar makasla bıçakladığını ileri sürdüler. Bu, arabanın ön panelinde bulunan kan ve yakınlardaki parçalanmış kıyafetleri açıklıyordu.

> Ben buraya, her şeyin kaybolduğunu düşündüğünüzde bile adaleti elde edebileceğinizi söylemek için geldim.
> **Michael Chamberlain**

Ortada bir ceset olmaması olayların bu versiyonundan kuşkulanmalarına engel olmadı. Boş Orta Avustralya, küçük bir bedeni saklamak için mükemmel bir yerdi. Polis teorilerini desteklemeyen kanıtları göz ardı etti. Diğer kampçılar bir köpek hırlaması duymuşlardı ve çadırda ve çevresinde pati izleri, köpek tüyleri ve sürükleme izleri vardı. Dahası, Michael bir papazdı ve bebeği öldürmek için hiçbir sebepleri yoktu.

Avustralya'da bir yaban köpeği (dingo). İnsanlara ve çiftlik hayvanlarına saldırmaları nedeniyle telef edildiler; fakat "savunmasız" durumları ve yırtıcı tilkileri caydırma becerileri, dingoların yeniden doğaya salınmasına neden oldu.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85

Chamberlainler ilk adli tabip soruşturmasının masumiyetlerini 1981'de ilan etmesinin ardından Azaria'nın resmini tutuyorlar. Eyalet polisi kararına itiraz etti ve Lindy'nin mahkûm edilmesi için zorladı.

Mahkemenin adli bilim insanı Joy Kuhl tarafından yapılan testler polisin görüşünü onayladı ve 29 Ekim 1982'de Lindy, kızını öldürmekten hüküm giydi ve hapsedildi. Mahkeme, Michael'ı suçluya yataklıktan mahkûm etti. Kefaletle serbest bırakıldı. Daha sonra 1986'da şans eseri bir dingo ininin yakınlarında bir bebeğin ceketinin bulunmasıyla mahkûmiyet kararıyla ilgili şüpheler oluşmaya başladı. Sonuç olarak, Lindy Chamberlain "mazeret" gerekçesiyle serbest bırakıldı. 1988'de kendisine ve kocasına ilişkin mahkûmiyetler bozuldu, ancak o zaman bile çirkin bir soru işareti kaldı. Azaria'nın ölümüyle ilgili sonuçsuz "açık" bir karar veren, 1995 yılında yapılan yeni bir soruşturmayla da bu ortadan kalkmadı. 2012 yılında bir sorgu hakimi tarafından tatminkâr bir şekilde çocuğun bir dingo tarafından öldürüldüğü ortaya konulana kadar da kalkmadı; Kuhl'ın, aile arabasının içinde bir bebeğin kanı "fetal hemoglobin" olarak tanımladığı önemli kanıtın, gelişmiş bilimsel testlerle aslında süt, bakır oksit ve imalat sırasında araca dökülen diğer kimyasalların bir karışımı olduğu ortaya çıkarıldı.

Üstelik, 1982'de Lindy'nin mahkûm olmasına neden olan bir bebek kıyafeti parçası üzerindeki "kanlı" bir el izinin aslında kan olmadığı ortaya çıktı.

Sanık sandalyesindeki dingo

Avustralya'nın yerli vahşi köpeği olan dingo, hiçbir zaman zararsız olarak kabul edilmedi; çiftlik hayvanlarına yaptıkları saldırılardan dolayı çiftçiler onları başbelası olarak adlandırıyordu. Ancak Azaria'nın ortadan kaybolduğu zamanlarda çocuklara zarar veren dingo vakası hiç yaşanmamıştı. Belki de Avustralya halkı, Avustralya'nın ulusal kimliğinin bir parçası olan dingonun korkulacak bir şey olduğuna inanmaktansa, bir annenin bebeğini öldürdüğüne inanmayı tercih etmişti.

Azaria'nın ortadan kaybolmasını takip eden yıllarda bazıları ölümcül olan birkaç ciddi dingo saldırısı bildirildi. 1998'de, Queensland sahilindeki Fraser Adası'nda bir baba, küçük kızı dingolar tarafından sürüklenirken arkasından yakaladı; üç yıl sonra, dokuz yaşındaki Clinton Gage, Fraser Adasında dingolar tarafından hırpalandıktan sonra öldü.

Lindy'nin kızını öldürdüğü fikri kabul edildikten sonra, davayla ilgili tüm gerçekler suçlu kararını destekliyor görünmüştü. Adli tıp analizinin görünüşte tarafsızlığı gerçekte araştırmacıların önyargılarına uymak için çarpıtıldı. Hem polis hem de halk, Lindy'yi "doğal olmayan" tepkisiyle yargıladı. Bu görüşler adaletsiz ancak derin bir şekilde yerleşmişti. Diğer dingo saldırıları ve yeni adli tıp delilleri mahkemelerin çifti tamamen temize çıkarmasını sağlamıştı. ■

> Artık Avustralya, dingoların tehlikeli olmadığını söyleyemez.
> **Lindy Chamberlain-Creighton**

DÜNYA ÜZERİNDEKİ EN BÜYÜKLERDEN BİRİNİ ÖLDÜRENE KADAR BAY HİÇ KİMSEYDİM

JOHN LENNON CİNAYETİ, 8 ARALIK 1980

KISACA

YER
New York City, ABD

TEMA
Sapık ünlü takipçisi

ÖNCE
1981 John Hinkley Jr, aktris Jodie Foster'ı kampüste takip etmek için Yale'e kaydoluyor. 30 Martta Foster'a "ilanı aşk" olarak ABD Başkanı Ronald Reagan'a suikast girişiminde bulunuyor.

1989 Robert John Bardo, aktrist Rebecca Schaeffer'ı üç yıl boyunca sinsice takip ettikten sonra silahla vuruyor.

2004 Pantera grubu hayranı Nathan Gale, grubun ayrıldığı haberine bozulunca heavy metal konserinde birçok kişiyi öldürüyor.

Mark David Chapman, 8 Aralık 1980'de John Lennon'un sırtına kurşun yağdırdığında yalnızca kuşağının bir ikonunu yok etmekle kalmadı, aynı zamanda yeni bir katil türünün ortaya çıkışını da ilan etti: ünlü katilleri. ABD'nin güneydoğu eyaletlerinde büyüyen bir çocuk olarak Beatles'tan büyülenmişti ama daha sonra onlara düşman oldu.

Şöhretle kafayı bozma

Chapman istikrarsız bir kişiliğe sahipti ve kronik değersizlik duygularıyla boğuşuyordu. Chapman, biyografisini okuduktan sonra Beatles lideri John Lennon'ı saplantı haline getirmişti. O dönemde J.D. Salinger'ın *Çavdar Tarlasında Çocuklar* adlı kitabından oldukça etkilenmişti ve Lennon'ı "şarlatan" olarak görmeye başlamıştı. Aylarca New York City'de yıldızı gizlice takip etti.

Aralık 1980'de nihayet harekete geçti ve Dakota Binasındaki bir albüm kaydından dönerken Lennon'ı pusuya düşürdü.

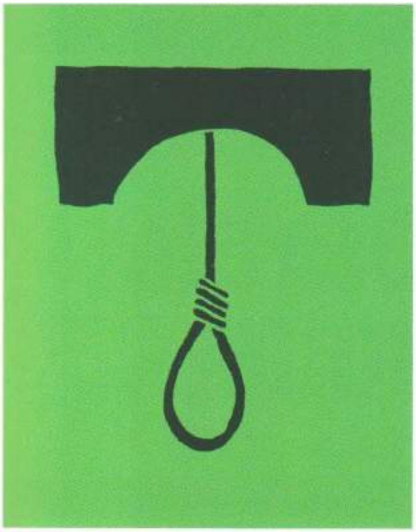
Chapman, Lennon'a 38 kalibre tabancayla beş kez ateş etti. Kapıcı Chapman'ın silahını aldığında katil kaçmaya çalışmadı. Bunun yerine oturdu ve polisin olay yerine gelmesini bekledi. Lennon aceleyle hastaneye kaldırıldı ancak hastaneye varışından 15 dakika sonra öldüğü ilan edildi.

Chapman, şöhret elde etmek için Lennon'ı vurduğunu söyledi. Psikoz hastası teşhisi kondu. 1981 yılında cinayet suçunu kabul etti ve 20 yıl ömür boyu hapse mahkûm edildi. Halen demir parmaklıkların ardında kalıyor. ■

Hayranları Dakota Binasında Lennon'a saygı gösterisinde bulunuyor. Cinayet haberi uluslararası bir üzüntü gösterisine yol açtı; bu ölüm nedeniyle üç hayran canına kıydı.

Ayrıca bakınız: Madam Caillaux 217 ▪ Tupac Shakur ve Biggie Smalls Cinayeti 254–57 ▪ John F. Kennedy Suikastı 316–21

KİM SENİ BENİM İÇİN GÖNDERDİ? SANA BUNU YAPMANI KİM SÖYLEDİ?

ROBERTO CALVI CİNAYETİ, 17 HAZİRAN 1982

KISACA

YER
Londra, Ingiltere

TEMA
Mafya suikastı

ÖNCE
1957 New York'ta Albert "Çılgın Şapkacı" Anastasia, gangster "Don Vito" Genovese'in emriyle berber sandalyesinde öldürülüyor.

1980 Philadelphia suç baronu Angelo Bruno meth ticareti ile ilgili bir anlaşmazlık sonrasında kendi *danışmanının* (consigliere) emri üzerine öldürülür ve içi dolarla doldurulur.

SONRA
1986 Chicago Outfit patronu Rocco Infelice, Las Vegas'ta Outfit'in işlerini yapan Anthony Spilotro ve kardeşinin öldürülmesini emrediyor.

1990 Lucchese Ailesi üyesi Anthony DiLapi, mafyadan kaçmak için California'ya taşınıyor, ancak Anthony Casso'nun emri üzerine bulunuyor ve vurularak öldürülüyor.

1975 yılında Roberto Calvi, ahlaki ve dini kuruluşlara hizmet etmek için 75 yıl önce kurulan bir Katolik bankası olan Banco Ambrosiano'nın başkanlığına getirildi. Ana hissedarı Vatikan Bankası'ydı. Bu bağlantı, Calvi'nin "Tanrı'nın Bankacısı" olarak adlandırılmasına yol açtı; Ancak bankanın başkanı olarak eylemleri kesinlikle kutsal değildi. Calvi birtakım karanlık işler çevirdi: siyasi partileri finanse etmek için para hortumlama; Banco Cattolica del Veneto'ya kontrol gücü kazandırma ve offshore şirketleri kurma.

> Vatikan, Mafya, Masonlar ve politikacılar vardı. Bu duruşma... tüm hikâyelerin sadece bir parçası.
> **Luca Tescaroli**

Milyarları İtalya dışına transfer etti, hisse senedi fiyatlarını şişirdi ve bir servet değerinde teminatsız kredi çekti. 1978'de faaliyetleri, onu soruşturmaya başlayan İtalya Bankası'nın dikkatini çekti. Calvi dört yıl tecil edilmiş ceza alarak mahkûm edildi ve kefaletle serbest bırakıldı. 1 milyar dolara yakın borcu olan bankanın Sicilya Mafyasına büyük miktarda borcu vardı. Banco Ambrosiano Haziran 1982'de çöktü ve o ay Calvi, Roma'daki evinden kayboldu. Cesedi sekiz gün sonra Londra'nın Blackfriars Köprüsü altındaki iskele üzerinde asılı kaldı. Banka, P2 Masonlarından *frati neri'ye (siyah keşişler)* mensuptu ve köprünün adı dikkatlerden kaçmadı. Başlangıçta bir intihar kararı verdiği halde, savcılar Mafya'nın Calvi'yi, kendi ilişkilerinin veya farmasonların, politikacıların ve diğer güçlü grupların ilişkilerinin ayrıntılarını açıklamaması için ortadan kaldırdığına inanmaya başladı. 2005 yılında beş şüpheli suçlandı ancak delil yetersizliğinden dolayı beraat ettiler. ■

Ayrıca bakınız: Bernie Madoff 116–17 ▪ Sicilya Mafyası 138–45 ▪ Bira Savaşları 152-53. Rasputin Suikastı 312–15

ÖLÜM HÜCRESİNDEYDİM VE MASUMDUM

KIRK BLOODSWORTH, 1984

KISACA

YER
Rosedale, Maryland, ABD

TEMA
Yanlış mahkûmiyet

ÖNCE
1950 Britanyalı Timothy John Evans, karısının ve kızının öldürülmesinden hüküm giyiyor ve asılıyor. 15 yıl sonra yapılan bir soruşturma, katilin aslında Evans'ın kiracısı John Reginald Halliday olduğunu tespit ediyor.

SONRA
1987 Lise 2. sınıf öğrencisi Tim Masters, Colorado, Fort Collins'te Peggy Hettrick'i öldürmekten suçlu bulunuyor. Yargıç, DNA kanıtlarının kurbanın erkek arkadaşını işaret etmesi üzerine Masters'ın derhal serbest bırakılmasını emrediyor.

1984'te 23 yaşındaki eski ABD Deniz Piyadesi Kirk Bloodsworth, dokuz yaşındaki Dawn Hamilton'a cinsel saldırı, tecavüz ve cinayet suçlamasıyla tutuklandı ve mahkûm edildi. Kızın cesedi evinin yakınında Maryland, Rosedale'deki bir parkın ormanlık alanında bulundu. Bloodsworth, polise kendisini kurbanla gördüğünü söyleyen kimliğini gizleyerek arayan bir kişinin ifadesine dayanılarak tutuklandı. İki tanık daha sonra polis tarafından yapılan sıraya dizme sırasında Bloodsworth'u teşhis etti. Bununla birlikte, tam olarak kimi gördüklerini hatır-

Kirk Bloodsworth, Ağustos 1984'te cinsel saldırıda ve tecavüzde bulunmak ve öldürmekle haksız yere suçlandığı genç kız Dawn Hamilton'ın fotoğrafını elinde tutuyor.

Masumiyet Projesi

1992'de iki insan hakları avukatı tarafından New York'ta kurulan Masumiyet Projesi, DNA testinin uygulanması yoluyla haksız yere mahkûm edilmiş tutukluları temize çıkarmak için çalışan kâr amacı gütmeyen yasal bir organizasyondur. Grubun ismine rağmen, masumiyet iddiası tek başına bir mahkûmiyet kararının bozulması için yasal bir dayanak oluşturmamaktadır. Bunun yerine, kurbanın adli bir hata olduğu iddiasını destekleyecek başarılı bir DNA testi gibi yeni kanıtlar gerekmektedir.

DNA testi ilk olarak 1989'da bir suçla mücadele tekniği olarak tanıtıldı. 2016 yılının başında, ABD'de ciddi suçlardan hüküm giyen 340 kişi DNA testi yoluyla temize çıkarıldı ve bunların yaklaşık yarısı cezaevinde geçirdiği süre için bir miktar mali tazminat aldı. Nihai kararları bozulan mahkûmların yirmisi ölüm cezasına çarptırılmıştı.

Ayrıca bakınız: Colin Pitchfork 294–97

> Eğer benim başıma gelebiliyorsa, herkesin başına gelebilir.
> **Kirk Bloodsworth**

lama kabiliyetlerini etkileyebileceği gerekçesiyle televizyon izlememe talimatı almışlardı çünkü o dönemde Bloodsworth hakkındaki haberler geniş ölçüde yer buluyordu.

Kulak vermediler ve her iki şahit de polis tarafından yapılan sıraya dizme öncesi Bloodsworth'u televizyonda gördü. Her ne kadar onu doğrudan suçla ilişkilendiren kanıt olmasa da, Bloodsworth tecavüz ve birinci derece cinayetten hüküm giydi ve ölüm cezasına çarptırıldı. 1986'da, Maryland Temyiz Mahkemesi, savcılığın onu temize çıkarabilecek delilleri hukuksuz olarak sakladığını bularak, Bloodsworth'un mahkûmiyetini bozdu. Yeniden yargılama kararı verdiler, ancak Bloodsworth tekrar mahkûm edildi ve iki defa ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

Hapishane kütüphanesinde çalışan Bloodsworth, sonraki yedi yılını masumiyetini kanıtlamaya çalışarak geçirdi. 1992'de yeni bir teknik, DNA parmak izi, hakkında bir şeyler okudu. Bloodsworth, cinayet mahallinde bulunan DNA'nın onu katil olma ihtimalini ortadan kaldıracağını umarak, mahkemeye başvurdu. Taktiği işe yaradı. 1993 yılında test sonuçları, DNA kanıtlarının Bloodsworth'un genetik profiliyle eşleşmediğini kanıtladı ve serbest bırakıldı. ■

Temmuz 1984 – Dokuz yaşındaki Dawn Hamilton'ın cesedi, Maryland, Rosedale'deki bir parkta bulunuyor.

↓

Ağustos 1984 – Polis eski bir ABD deniz piyadesi Kirk Bloodsworth'u tutuklayıp suçluyor.

↓

Mart 1985 – Jüri, Kirk Bloodsworth'u Dawn Hamilton'ın öldürülmesinden mahkûm ediyor. Ölüm cezasına çarptırılıyor.

↓

Temmuz 1986 – Maryland Temyiz Mahkemesi, savcıların kanıtları saklamış olduğunu belirterek mahkûmiyet kararını bozuyor. Yeniden yargılama talep ediyor.

↓

Nisan 1987 – İkinci jüri Bloodsworth'u cinayetten mahkûm ediyor. İki defa ömür boyu hapis cezasına çarptırılıyor.

↓

Nisan 1992 – Baltimore Bölge savcıları, sofistike yeni DNA testi için Bloodsworth yargılamasının delillerini piyasaya sürüyor.

↓

Mayıs 1993 – California'daki bir laboratuvar mağdurun iç çamaşırı üzerindeki sperm lekesinin Bloodsworth'dan gelemeyeceğini raporluyor.

↓

25 Haziran 1993 – FBI, iç çamaşırında bulunan spermin Bloodsworth tarafından üretilemeyeceğini kabul ediyor.

↓

28 Haziran 1993 – Kirk Bloodsworth, özgür bir adam olarak Jessup'daki ıslahevinden dışarı çıkıyor.

BENZERİ OLMAYAN BİR KÖTÜLÜK EYLEMİ

JAMES BULGER CİNAYETİ, 12 ŞUBAT 1993

KISACA

YER
Merseyside, İngiltere

TEMA
Çocuk katiller

ÖNCE
1954 Yeni Zelanda Christchurch'te 16 yaşındaki Pauline Parker ve 15 yaşındaki Juliet Hulme, Pauline'in annesi Honorah'ı öldürüyor.

1968 İki ayrı olayda 11 yaşındaki Mary Bell, üç ve dört yaşlarında iki küçük erkek çocuğunu boğarak öldürüyor.

SONRA
1999 Florida'da 12 yaşındaki Lionel Tate, altı yaşındaki Tiffany Eunick'i döverek öldürüyor.

2001 12 ve 13 yaşlarındaki Derek ve Alex King adlı kardeşler, babalarını bir beysbol sopasıyla döverek öldürüyor ve daha sonra Florida'daki evlerini ateşe veriyor.

Saat 03:42'yi gösteren CCTV kamera görüntüsü James Bulger'ın katillerinden birinin elini güvenle tuttuğunu gösteriyor. Thompson ve Venables, iki yaşındaki çocuğu 3 km'lik (2 mil) ölüm yürüyüşüne çıkardılar.

12 Şubat 1993 Cuma günü, iki yaşındaki James Bulger, annesi Denise ile birlikte İngiltere, Merseyside'daki Bootle Strand alışveriş merkezindeydi. Saat 03:42'de, James kapıda beklerken annesi bir kasap dükkânında yiyecek satın alıyordu. Yeni yürümeye başlamış olan çocuk, yerel demir yolu raylarında işkence yaparak onu öldüren 10 yaşındaki iki öğrenci tarafından korkunç ölümüne doğru alınıp götürüldü. Aldığı yiyeceklerin parasını ödedikten sonra oğlunu bulmak için arkasını dönünce oğlunun kaybolduğunu gördü. Panikle anonsla çocuğunu arayan güvenlik görevlisinin yardımına başvurdu.

James'in ve giydiği kıyafetin tarifi yayınlansa da, çocuk hiçbir yerde bulunamadı. Saat 16:15'te Bulger yerel polise başvurdu. Saat 17: 30'da alışveriş merkezi kapandığında James hâlâ kayıptı ve Mer-

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ Lizzie Borden 208–11 ▪ Stratton Kardeşler 212–15 ▪ Azaria Chamberlain'in Ölümü 238–39

seyside polisi büyük bir arama operasyonu başlattı.

James'in ortadan kaybolmasıyla ilgili en büyük ipucu, iki yaşındaki çocuğun kasap dükkânından ayrıldığını gösteren CCTV kameralarından geldi. Video üzerindeki hareketlerini takip eden polis, üst katta görünüşe göre iki çocuğu izlerken onu tespit etti. En son kamera görüntüsünde –James'in hayatta iken son görüntüsü– üçlü Leeds ve Liverpool Kanalı'na doğru giderken, çocuklardan birinin James'in elini tuttuğu açıkça görülüyordu. Ancak bu bilgilerle bile, polis James'i bulamadı.

Kaçırma cinayete dönüşüyor

İki gün sonra genç bir çocuk panik halinde Walton Lane karakoluna koştu. Polis merkezinden sadece birkaç dakika mesafedeki demiryolu raylarında uzuvları tamamen koparılmış bir ceset bulmuştu. Cesedin James'e ait olduğunu teşhis ettikten sonra polis dikkatini iki baş şüpheliyi, videodaki genç çocukları bulmaya yönlendirdi. Yerli bir kadın onları sıklıkla dükkânını ziyaret eden ve sıkıntı yaratan iki kişi olarak teşhis edip onları Jon Venables ve Robert Thompson olarak adlandırınca talih polisin yüzüne güldü.

Thompson ve Venables göz altına alındı ancak polis cinayet işleyebileceklerine inanmakta güçlük çekti. Çocuklar sadece 10 yaşındaydı ve James'in yaraları çok ve korkunçtu. Bununla birlikte, polis iki şüpheliyi sorguladı. Bu sorgular sırasında, çocukların suçu yavaş yavaş ortaya çıktı. Thompson sorgulama sırasında acayip sakin kaldı ancak James'in giymiş olduğu şey hakkında çok detaylı bir açıklama yapınca kendini ele verdi. Venables, diğer taraftan, polis sorgulaması sırasında sinir krizi geçirdi. 19 Şubat'ta James Bulger cinayetini itiraf etti ve 20 şubatta iki şüpheli de kaçırma ve cinayet nedeniyle tutuklandı. Her iki çocuk da amaçlarını açıklayamadı.

Çocuklar sanık sandalyesinde

İki genç katilin davası ulusu salladı. Çocukların sanık sandalyesinden dışarısını görebilmesi için küçük bir platform mahkeme salonuna getirildi. Ülke nefesini tutarak yargılamayı takip ederken Thompson ve Venables'e karşı ağır bir dava ortaya çıktı.

Bulger'ın kanı çocuklardan birinin ayakkabısında bulunurken, diğerinin bot izleri Bulger'ın yüzündeki çürüklerle eşleşti. Aynı gün oğlanların çocuğunu kaçırmaya çalıştığını iddia eden bir tanık öne çıktı ve mahkeme, polis sorgusunda, Venables'in cinayetin kaza gibi görülmesi için bir çocuğu araçların önüne atmayı düşündüğünü itiraf ettiğini duydu.

Aleyhlerine kanıtlar arttı. Avukatları, çocukların eylemlerinden yasal olarak sorumlu tutulamayacak kadar küçük olduklarını savunurken bir çocuk psikiyatristi doğru ve yanlış arasındaki farkı bildikleri yönünde ifade verdi. Şu anda 11 yaşında olan Thompson ve Venables cezalandırılacak kadar büyüktü ve 24 Kasımda ikisi suçlu bulundu ve sekiz yıl hapse mahkûm edildi. Ceza iki defa arttırıldı, ancak Thompson ve Venables 2001'de şartlı tahliye edildi. ■

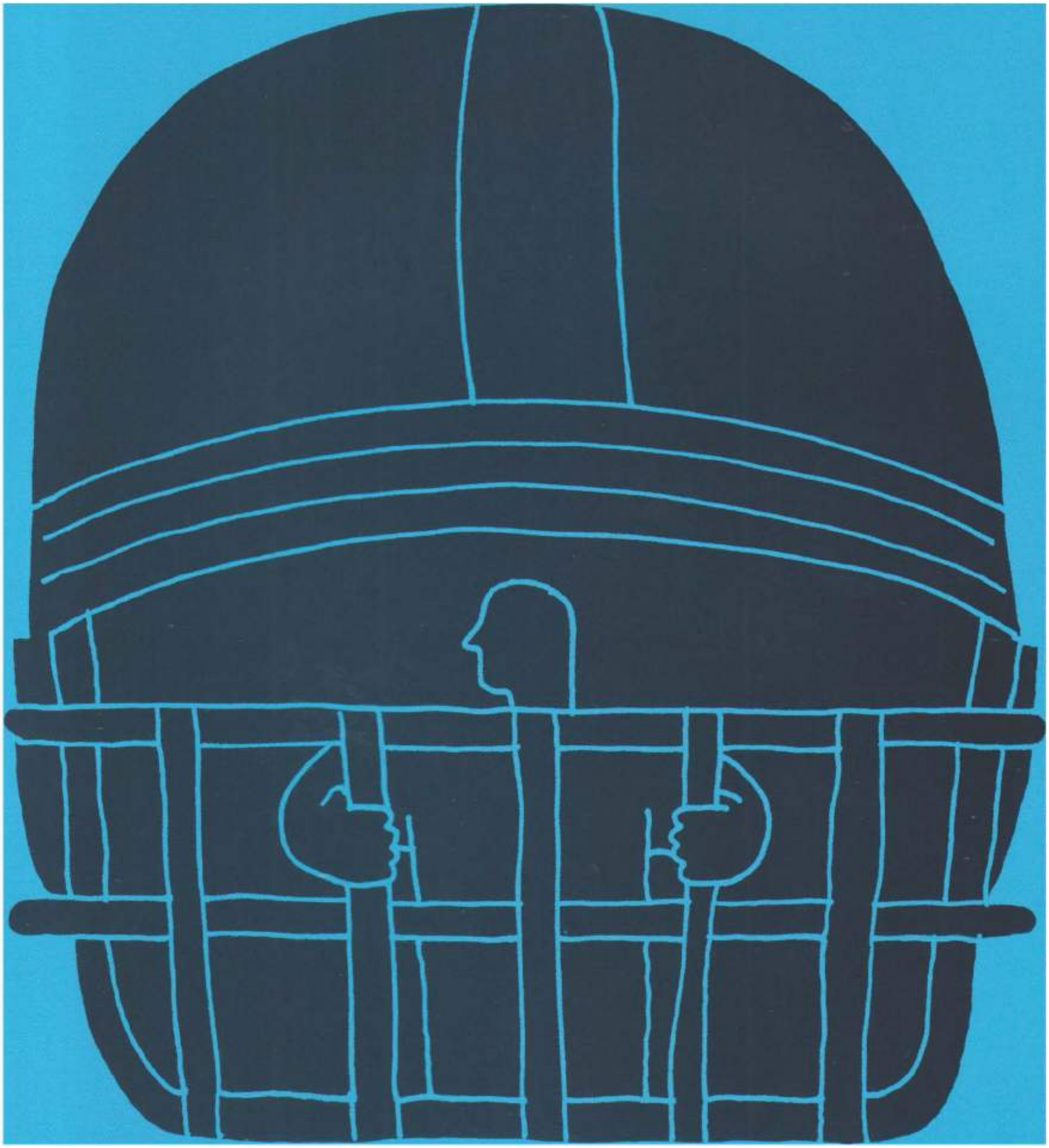
> Bu artık bu isimle adlandırılmaya layık olmayan bir toplumun çirkin tezahürleridir.
> **Tony Blair**

Sorumluluk yaşı

20. yüzyılın ortalarında mahkemeler, sorumluluk çağının bir çocuğun duygusal, zihinsel ve entelektüel olgunluğuna dayanması gerektiğine karar vermişlerdi. Farklı ülkeler kendi sorumluluk yaşlarını belirler. İngiltere'de, bu yaş 10 iken, diğer Avrupa ülkelerinde ise 15'tir. ABD'de, sorumluluk yaşı eyaletlere göre değişir ve altı ila 11 yaş aralığında değişir. Sorumluluk yaşı altında yasaları ihlal edenler farklı muamele görür. Bir suç işlemiş olmakla suçlanamazlar, ancak bazı ülkelerde ebeveynleri suçlarından sorumlu tutulabilir ve çocuklar daha sonra bakım altına alınabilir. İngiltere, 2014'te sorumluluk yaşını yükseltmeyi düşündü –James Bulger'ın annesinin karşı çıktığı bir hareket. Birkaç ay önce öldürülmüş olsaydı, Thompson ve Venables 10 yaşın altında olduklarından mahkemeler tarafından yargılanıp cezalandırılamayacaktı.

KORKARIM BU ADAM BENİ BİR GÜN ÖLDÜRECEK

O.J. SIMPSON, 12 HAZİRAN 1994

KISACA

YER
Brentwood, Los Angeles, California, ABD

TEMA
Ünlü sanıklar

ÖNCE
2 Aralık 1954 Boks organizatörü Don King, Cleveland'daki yasadışı kumarhanesinde soyguncu olduğu iddia edilen bir kişiyi silahla vurarak öldürüyor.

12 Ekim 1978 Ünlü punk müzik grubu Sex Pistols'ın vokalisti Sid Vicious, kız arkadaşı Nancy Spungen'ı bıçaklayarak öldürüyor. Cinayetle suçlanıyor, ancak yargılanmadan önce aşırı doz eroinden ölüyor.

SONRA
22 Ocak 2001 Eski NFL oyuncusu Rae Carruth hamile kız arkadaşı Cherica Adams'ı öldürmek için tezgâh kurmakla suçlanıyor.

14 Şubat 2013 Paralimpik bir koşucu olan Oscar Pistorius, kız arkadaşı Reeva Steenkamp'ı vurarak öldürüyor.

Los Angeles, Brentwood'daki bir evin kapı eşiğinde çıplak ayaklı siyah elbiseli bir kadın bir kan havuzunda yüzükoyun yatıyordu. Onun dışında 25 yaşındaki bir adamın cesedinin kalıntıları çalıların içinde girift bir şekilde duruyordu. 13 Haziran 1994 günü saat 12:10'da, bir komşu korkunç tabloyla karşlaştı. Nicole Brown Simpson ve Ron Goldman'ın cesetlerini bulmuştu. Her iki kurban da uzun bir süre önce ölmüştü.

Nicole'un boynunun sol tarafındaki derin yara neredeyse kafasının kopmasına neden oluyordu. Goldman'ın gömleği bıçak yaralarıyla delik deşik olmuş gövdesini ortada bırakacak şekilde kafasına geçirilmişti. Komşusu devriye gezen bir polis aracını durdurdu ve kısa süre sonra South Bundy caddesindeki evin önü dedektiflerle dolup taşıyordu. Korkunç suç, zengin Brentwood mahallesi için sıradan bir şey değildi. Ancak cinayet soruşturması, polisin ölen kadının eski futbol yıldızı şimdi aktör O.J. Simpson'ın boşandığı eşi olduğunu öğrenmesiyle hızlı bir şekilde ilerlemeye başladı.

Nicole Brown Simpson, 16 Mart 1994'te kocasının filmi *Çıplak Silah 331/3: Son Hakaret* filminin galasında. O ve O.J. 1992'de boşanmalarından sonra barışmışlardı.

Trajedinin arka planı

Cinayet gecesi Nicole, annesi ve çocuklarıyla Mezzaluna restoranında yemek yedi. Nicole'in annesi, 9:35'te gözlüğünü unuttuğunu söylemek için restoranı aradı. Nicole daha sonra garson arkadaşı Ron Goldman'a o akşam gözlükleri getirmesini istemek için telefon açtı. Goldman'ın vardiyası 21:50'de bitti ve Nicole'a gitti. İki saat sonra ikisi de ölü bulundu.

Her iki kurban da tespit edildiğinde, dedektifler Simpson'ın Rockingha'daki malikanesine gitti ve beyaz Ford Bronco'nun kan lekeleri içinde olduğunu gördüler. Arama emri olmadan ancak Simpson'ın güvenliğinden korktuğunu iddia ederek, Dedektif Mark Fuhrman malikanenin duvarlarını tırmanarak ekibini içeri aldı. Fuhrman, Simpson'ın evinin etrafındaki aramasında kanlı bir eldiven buldu; daha sonra bu eldivenin olay mahallindeki eldivenle eşleştiği tespit edildi. DNA testi, eldiven üzerindeki kanın hem Nicole hem de Goldman'dan geldiğini ortaya koydu. Daha sonra, evinin kapısının yakınında, Simpson'ın elindeki açık bir yaradan damladığı anlaşılan üç damla kan bulundu. Eldivenin keşfi ve artı her iki mahaldeki kan delilleri, Simpson için iki cinayetten tutuklama emrinin çıkarılmasına yeterliydi.

Dramatik teslim

Avukatlar 17 Haziran 1994'te planlı bir teslim için müzakereler yürütürken Simpson kaçtı. Uzun süredir arkadaşı ve beraber futbol oynadığı Al Cowlings beyaz Ford Bronco'suyla onu aldı ve otabanda aşağı yukarı gidip gelmeye başladılar. Ara ara O.J. silahı kafasına dayayarak intihar etmek istedi.

Saat 14:00 itibariyle Los Angeles Polis Departmanı, Simpson'ın yakalanması için arama emri çıkardı. O akşamın erken saatlerinde Bronco tespit edildi. Bir polis memuru ara-

> Kesinlikle, yüzde yüz suçsuzum.
> **O.J. Simpson**

Ayrıca bakınız: Dr. Crippen 216 ▪ Manson Ailesi 230–37 ▪ Tupac Shakur ve Biggie Smalls Cinayetleri 254–57

Beyaz Ford Bronco, gün batımında LA otoyolu boyunca yavaş bir hızda kovalandı. Televizyonda izlenen kovalamaca sahnesi kültürel bir fenomendi ve Simpson davasına ilgiyi artırdı.

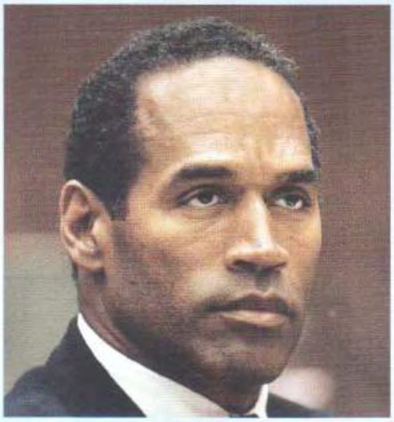
baya yaklaştı, ancak Simpson kafasına silah dayamıştı ve geri çekilmek zorunda kaldı. Bu, 20'ye kadar polis arabası ve dokuz helikopterle düşük hızda bir kovalamacaya neden oldu. Binlerce seyirci, Beyaz Bronco'ya tezahürat yapmak için üst geçitleri doldurdu, bazıları Simpson'ı kaçmaya devam etmeye çağıran yerli işaretler tutuyordu. Televizyon istasyonları planlanan programlarını durdurdu ve takip 95 milyona yakın izleyici tarafından seyredildi. Otoyoldaki 80 kilometrelik takipten sonra kovalamaca saat 20:00'da Simpson'ın Brentwood'daki malikanesinde sona erdi. Sorunsuz bir teslim olmaya karşılık, Simpson'ın evinde bir saat annesiyle konuşmasına izin verildi. Bu arada polis memurları Bronco'yu aradılar, 8.000 dolar (7.000 sterlin) para, kıyafet ve kılık değiştirmek için malzemelerin –sahte keçi sakalı, bıyık ve makyaj kiti– yanı sıra aile fotoğrafları ve dolu bir tabanca buldular.

Mahkeme personeli

Simpson, 20 Haziranda tutuklandı ve her iki cinayetten de suçsuz olduğunu iddia etti. Kefaletsiz tutuklanması emredildi. Tartışmalı bir kararla savcılar LA şehir merkezinde duruşmayı yapmaya karar verdiler. Bu jürinin çoğunlukla siyahlardan oluşması anlamına geliyordu. Deneyimli LAPD dedektif Tom Lange, cinayet soruşturmasını yürüttü. Bölge Savcısı Vekili Savcı Marcia Clark, başsavcı seçildi; eşsavcı Başsavcı Vekili Christopher Darden oldu.

Bu arada Simpson, F. Lee Bailey, Robert Kardashian, Robert Shapiro, Alan Dershowitz, Johnnie Cochran

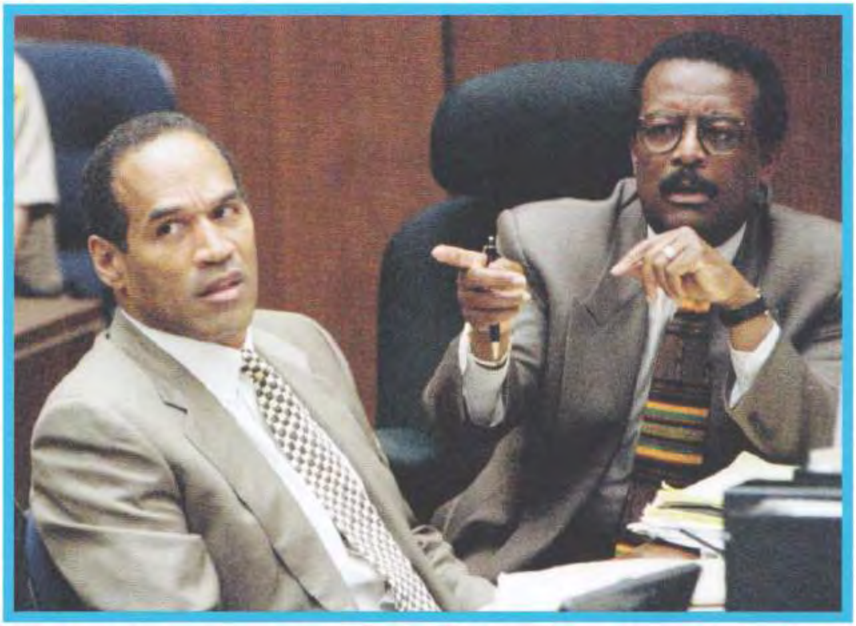
O.J. Simpson

Orenthal'da doğan James Simpson, O.J. Simpson, California, San Francisco dışındaki konut projelerinde yoksul bir şekilde büyüdü. Simpson, futbola olan tutkusunu keşfetti ve Southern California Üniversitesinden futbol bursu kazandı. 1968'de prestijli Heisman Kupasını kazandı. Üniversiteden sonra, Simpson NFL'e seçildi ve Buffalo Bills ve San Francisco 49ers'da 11 sezon oynadı. 1973'te bir sezonda 1.800 metre (2.000 yard) koşan ilk oyuncu oldu ve daha sonra Amerikan futbolu onur listesine girdi.

NFL'den emekliye ayrıldıktan sonra, Simpson bir futbol yayıncısı ve aktör olarak kariyerine başladı ve *Gökdelende Panik, Hükmedenler* ve *Çıplak Silah* üçlemesi gibi sinema filmlerinde rol aldı.

Simpson, 1977'de 18 yaşındaki garson Nicole Brown ile tanıştı ve ikili evlendi. İki çocukları oldu: Sydney ve Justin. Eş dayağı iddialarıyla dolu fırtınalı bir evlilikten sonra Nicole 25 Şubat 1992'de boşanma davası açtı. İki yıl sonra, Simpson eski eşini öldümekle suçlanıyordu.

O.J. Simpson mahkemede yanında avukatlarından Johnnie Cochran Jr. ile birlikteyken. Cochran, bölge başsavcı yardımcısı Christopher Darden tarafından olası ırk ayrımcılığı kartını kullanması nedeniyle eleştirildi.

Jr ve Barry Scheck'in de aralarında bulunduğu yüksek profilli bir avukat ekibi tuttu. "Rüya Takım" olarak adlandırılan bu ekibin Simpson'a maliyeti 3 ila 6 milyon dolar (2.7-5.5 milyon sterlin) arasındaydı.

Tartışmalı duruşma

Yargılama 24 Ocak 1995'te başlayıp 134 gün sürdü; izleyiciler mahkeme salonundaki kapalı devre kamerayla canlı olarak izledi. Dedektifleri, avukatları ve hatta Yargıç Lance Ito'yu meşhur eden dava "Yüzyılın Yargılaması" olarak adlandırıldı.

Yargılamanın cazibesinin bir kısmı, Simpson'ın suçlu olup olmadığı üzerine derin bir toplumsal bölünmeden kaynaklandı. Ankete katılan beyaz nüfusun yüzde 77'si, cinayeti işlediğine inanırken, Afrikalı Amerikalı topluluk aksini düşünüyordu: Yüzde 72 beraat etmesi gerektiğine inanıyordu. Savunma, Simpson'a ırkçı önyargılı polisler tarafından tuzak kurulduğunu iddia ederken, daha sonra DNA delillerinin özensiz polis çalışmaları nedeniyle kontamine olduğunu öne sürerek LAPD'yi hedef aldılar.

Bir polis memuru Simpson'ın ayakkabılarını alıp en az altı saat boyunca bagajında tutarak delil zincirini bozduğunu itiraf etti. Ayrıca, adli tıp ekibinin kan numunelerini yanlış kullandığı tespit edildi – bir şişe laboratuvara götürülmeden önce birkaç saat boyunca bir ceketin içinde taşınmış, Simpson'ın kanının bir kısmı, kanıt örneklerini test ettikleri laboratuvarda teknisyenler tarafından söylendiğine göre dökülmüştü. Dedektif Fuhrman da dikkatli inceleme altına alındı. Çapraz inceleme sırasında F. Lee Bailey, ikinci eldiveni bulan Fuhrman'a ırkçı retorik geçmişi hakkında baskı yaptı. Fuhrman bunları reddetti, ancak defalarca ırkçı hakaretler savurduğu ses kayıtları ortaya çıktı. Bantlar, dedektifin ifadesinin güvenilir olmadığı yönündeki savunma argümanının köşe taşı haline geldi. Yalancı şahitlikle suçlanan Fuhrman, delilleri kendisinin yerleştirip yerleştirmediği sorulduğunda sessiz kalma hakkını kullandı.

15 Haziran 1995'te, savunma avukatı Cochran, Darden'ı Simpson'dan deri eldiveni giymesini istemesi için kışkırttı. Eldiven Simpson'ın eline oldukça dar geldi. Kapanış savunmasında Cochran eldiven gösterisini kullanarak iğneleyici bir şekilde "Eğer uymuyorsa beraat etmelisin" dedi.

Jüri karar vermede oldukça hızlıydı. Sadece dört saat görüşmeden

Delil güvenlik zincirinin muhafazası

Kanıtlar bir suç mahallinde toplandığında kontaminasyonu önlemek ve kurcanlamamış olduğunu ispatlamak için titizlikle, dikkatli bir şekilde ele alınmalıdır. Delillerin bütünlüğünü korumak ve mahkemede kullanılmasını sağlamak için kolluk güçleri delil güvenlik zinciri oluşturur –el konulmasını, kontrolünü, transferini ve analizini gösteren kronolojik dokümantasyon.

Bir delil güvenlik zincirinin kaydedilmesi, delillerin başka bir kaynaktan ziyade suçla bağlantılı olduğunu veya masum bir kişiye kumpas kurulmak için oraya yerleştirilmediğini belirler. Delil güvenlik zincirini muhafaza etmek için her bir kanıt parçası ona dokunan kişinin baş harfleriyle etiketlenmelidir. Savcılar, kanıtların değiştirilmediğini ve olay mahallinde ele geçirildiğini ispatlamak için delil güvenlik zinciri dokümantasyonunu kullanır. Herhangi bir tutarsızlık varsa veya delil güvenlik zinciri ihlal edilmiş ise delil kabul edilemez ilan edilebilir.

> Sadece ırk kartını oynamakla kalmadık, mahkemeyi kandırmak için her şeyi kullandık.
> **Robert Shapiro**

sonra tüm ülkeyi şoka sokacak şekilde O.J. Simpson'ın beraati yönünde oy kullandılar. Eleştirmenler jürinin kararını ırksal oluşumuna bağladı. Jüri üyeleri LAPD'yi yetersizlikle suçladı ve savcılığın iddianamesini ikna edici bulmadı.

Medeni ceza

1997'de Ron Goldman'ın ailesi, ihmal sonucu ölüme sebebiyet verme suçuyla asliye mahkemesinde Simpson'a dava açtı. Nicole'un babası da dava açtı. Hukuk davası Simpson'u hapishaneye gönderemezdi ama ona iyi bir bedel ödetebilirdi. Simpson, hukuk davasını kötü bir şekilde kaybetti ve kurbanların ailelerine 33.5 milyon dolar (22 milyon sterlin) ödemesine karar verildi. 2007'de Simpson bir kez daha hukuksal sorunlarla karşı karşıya kaldı. 13 Eylülde kendisi ve arkadaşları, Las Vegas'taki bir otel odasında Simpson'ın kendisine ait olduğunu düşündüğü eşyaları iade etmesi için bir koleksiyoneri silah zoruyla tehdit ettiler. 3 Ekim 2008'de –cinayetten beraat ettikten 13 yıl sonra– O.J. Simpson, 10 ağır suçtan 33 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Birçoğu, bu cezanın en sonunda onu adaletin karşısına çıkarmanın bir yolu olduğuna inanıyor. ■

12 Haziran 1994 olayları, Simpson'ın evindeki konuğu ve şoförü de dahil olmak üzere kilit tanıkların bulunduğu birkaç tanık ifadesiyle jüri için hazırlandı.

18:30 Nicole Brown Simpson, annesi ve çocuklarıyla Mezzaluna'da akşam yemeği yiyor.

21:35 Nicole'un annesi gözlüklerini unuttuğunu söylemek için Mezzaluna'yı arıyor. Ronald Goldman, gözlüğü Nicole'a bırakmayı kabul ediyor.

21:50 Goldman restorandan ayrılıyor ve gözlükleri Nicole'un evine götürüyor.

22:15 Simpson'ın komşusu Pablo Fenjves birisinin ağladığını ve bir köpeğin havladığını duyuyor.

22:25 Limuzin şoförü Allan Park, onu havaalanına götürmek için Simpson'ın evine geliyor.

22:40 Simpson'ın evinde konuk olarak kalan Kato Kaelin odasının duvarının karşı tarafında üç gürültülü yumruk sesi duyuyor.

22:40 – 22:50 Park sürekli interkoma basıyor fakat hiçbir yanıt alamıyor.

22: 58 Park büyük bir siyah adamın eve doğru ilerlediğini görüyor.

23:00 civarı Park tekrar interkoma basıyor bu defa cevap veriyor ve uyuyakaldığını söylüyor.

23:00-23:15 Simpson çantalarını limuzinine koyuyor ve Los Angeles Havaalanına gitmek için yola çıkıyor.

23: 45 Simpson Chicago'ya uçuyor.

13 Haziran 00:10 Nicole Brown Simpson ve Ronald Goldman'ın cesetleri Nicole'un evinin dışında bulunuyor.

SPY CRAFT MAĞAZASINDAKİ CİNAYET

CRAIG JACOBSEN, AĞUSTOS 1997

KISACA

YER
Las Vegas, Nevada

TEMA
Birden fazla cinayet

ÖNCE
1978 Jacqueline ve Malcolm Bradshaw kardeşlerin cesetleri California'daki çöl kasabası Barstow yakınlarında bir koyun çobanı tarafından keşfediliyor.

1984 William Richard Bradford, 15 yaşındaki Tracey Campbell'i Mojave Çölündeki uzak bir kamp yerinde boğarak öldürüyor ve cesedini orada bırakıyor.

SONRA
2009 Albuquerque'teki West Mesa kumsalında 11 kadının kalıntıları gömülü bulunur. Bazıları 2001 yılından beri orada olmuş olabilir.

2013 Şubat 2010'dan bu yana genç oğullarıyla birlikte kayıp olan Joseph ve Summer McStay, Victorville, California yakınlarındaki çölde öldürülmüş olarak bulunuyor.

Ağustos 1997'de, vokalist ve dansçı Ginger Rios'un cesedi Arizona'nın Mojave Çölü kısmında sığ bir mezardan çıkarıldı. 20 yaşındaki genç kız en son 4 ay önce, Las Vegas, Nevada Üniversitesi yakınlarındaki bir spy craft mağazasında görülmüştü.

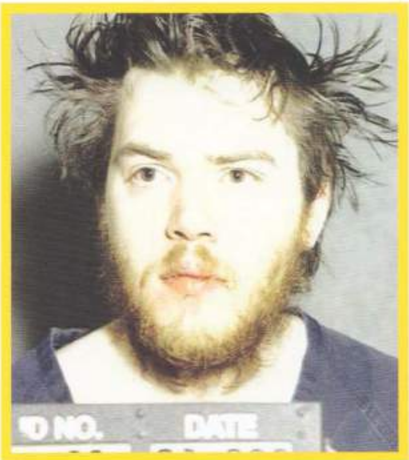
Rios, kredi raporunu temizleme hakkında bir kitap satın almak için oraya gitmişti. Kocası Mark Hollinger arabada beklerken Rios dükkana girdi. Hollinger'e göre, birkaç dakikalığına içeri girmeyi planlamıştı. Ancak Rios mağazadan asla çıkmadı. Mağaza sahibi John Flowers takma adını kullanan Craig Jacobsen, onu arka odaya götürdü ve ölümcül bir şekilde burnuna hızlı bir aparkat indirdi.

Daha sonra cesedi bir çöp torbasına koydu ve onu minibüsünün arkasına sürükledi, arka odayı güçlü bir çamaşır suyuyla yıkadı ve Rios'un cesedini Arizona'ya götürdü.

Jacobsen'ın karısı Cheryl Ciccone, Rios mağazaya girdiğinde kocasıyla birlikteydi. Rios'un cesedini gördü ve Jacobsen'a Arizona'ya kadar eşlik etti. Ancak ölüm korkusuyla, yetkililere gitti ve dört ay sonra polise Rios'un cesedinin yerini gösterdi.

İkinci kurban

Rios'un ölümünden bir ay sonra başka bir Las Vegaslı kadın kayboldu: bir masörün kızı Mary Stoddard. 10 Mayısta avcılar şans eseri Arizona, Pinal County'de bulunan bir çöl mezarlığında genç bir kadının cesedini buldular. Adli bir yüz rekonstrüksiyonu talep edildi, fakat kimse, daha sonra Jane Doe 2278DFAZ olarak adlandırılacak olan maktulü sahiplenmedi.

Craig Jacobsen, 1997'de çekilen sabıka fotoğrafında hırpani bir şekilde görülüyor. Jacobsen, Ginger Rios'u kendisini sinirlendirdiği için kendini kaybederek öldürdüğünü iddia ederek, cinayeti itiraf etti.

Ayrıca bakınız: Dr Crippen 216 ▪ Azaria Chamberlain'in Ölümü 238–39 ▪ Ian Brady ve Myra Hindley 284–85

Pinal County, Arizona uzak bir çöl vadileri ülkesidir - bunlardan biri Jacobsen'in kurbanları için bir mezar yeri haline geldi. Mezarlar, Phoenix'in güneydoğusunda bir kasaba olan Florence yakınlarında bulundu.

Doe ve Rios'un mezarları birbirlerine çok yakındı ve her iki mezar da iki kişinin katilinin aynı kişi olabileceğini gösteren beton kapaklarla kapatılmıştı.

Yakalama ve göz altı

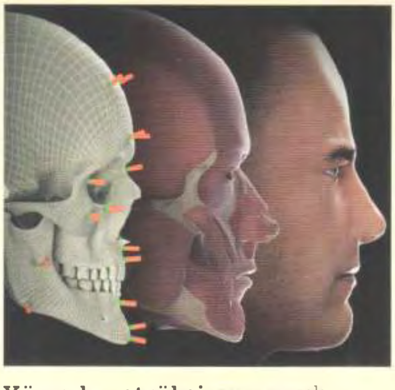
Jacobsen Ağustos 1997'de firarileri yakalamak için kurulmuş bir kolluk kuvveti tarafından Los Angeles'ta yakalanmıştı –müessir fiil ve sahtecilik nedeniyle Florida'da aranıyordu.

Sorgulama sırasında ve Rios'u öldürdüğünü itiraf eden Jacobsen, Las Vegas'ta ikinci bir kadını öldürüp Arizona'ya gömdüğünü de itiraf etti. Jacobsen, kadını Mary Stoddard olarak teşhis etti; görünüşte Jane Doe'un kimliğinin sırrı çözülmüştü. Bununla birlikte, Arizonalı yetkililer Jane Doe'yu bir kasaba mezarlığında yeniden gömmüşlerdi, ancak mezarın yeri evraklarda görünmüyordu.

Ceset olmadan, savcılar davayı Ginger Rios'a odaklamak zorunda kaldılar. Jacobsen 2000 yılında mahkûm edildi ve en az 25 yıl parmaklıklar arkasında kalacak şekilde cezalandırıldı.

Üçüncü kurban

Kaderin garip bir cilvesi, 2010 yılında, Doe Ağı tarafından Jane Doe'nun kalıntılarının yeri tespit edildi ve kimliği teşhis edildi. O Mary Stoddard değildi. Jane Doe aslında 15 yaşındaki Christina Martinez'di. Christina Martinez, Mayıs 1997'de Phoenix, Arizona'daki yerel bir çamaşırhaneye giderken, Jacobsen'in sahibi olduğu başka bir dükkandan iki blok ötede kaybolmuştu. 2014'te büyük jüri, Jacobsen'i Martinez cinayetinden mahkûm etti. Stoddard'ın cesedi, diğer mezarların yakınındaki aramalara rağmen asla bulunamadı. ▪

Yüz rekonstrüksiyonu yazılımı, kafatası ve yaş, etnisite veya ağırlık gibi bilinen diğer verilere dayanan foto-gerçekçi bir görüntü oluşturur.

Adli yüz rekonstrüksiyonu

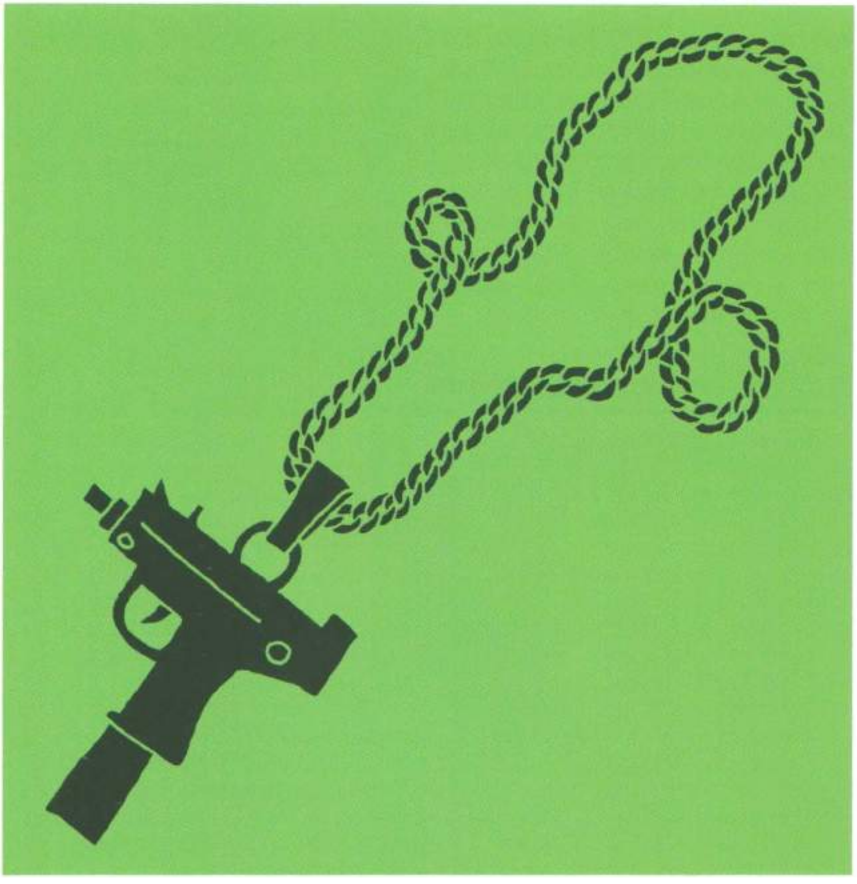
Bilgisayarlı 3D teknolojideki gelişmeler, adli yüz rekonstrüksiyonu alanını büyük ölçüde geliştirdi. Kilden elle bir model oluşturmak zorunda kalmadan, bir kafatasını birden fazla açıdan tarayarak kesin bir dijital rekonstrüksiyon yaratmak artık mümkün. Teknik, özellikle tanımlanamayan kalıntıları içeren suçlar için yararlıdır.

Yeniden yapılandırılmış görüntüler, potansiyel mağdurların aile üyelerine gösterilebilir, polis veritabanları aracılığıyla araştırılabilir veya John ve Jane Doe davalarıyla kayıp ve kimliği belirsiz kişileri bağlantılandırmaya adanmış ABD merkezli kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olan Doe Ağı'na gönderilebilir. Adli yüz rekonstrüksiyonundan kimlik belirleme konusunda ABD'nin yüzde 50 civarında başarı oranı var.

Adli yüz rekonstrüksiyon tekniği, kalıntıları baz alınarak Kral III. Richard, Kopernik ve Tutankhamun gibi tarihi figürlerin gerçekçi görüntülerini oluşturmak için kullanılmıştır.

İNSANLAR BİZDEN KORKUYOR VE BİZİMLE KONUŞMAK İSTEMİYORDU

TUPAC SHAKUR VE BIGGIE SMALLS CİNAYETLERİ, 1996 VE 1997

KISACA

YER
Las Vegas, Nevada ve Los Angeles, California, ABD

TEMA
Araçtan ateş açma

ÖNCE
Temmuz 1931 Coll Çetesinin silahlı adamları New York, Harlem'de araçla yaptıkları silahlı bir saldırıda kazayla dışarıda oyun oynayan çocuklara çarpıyor.

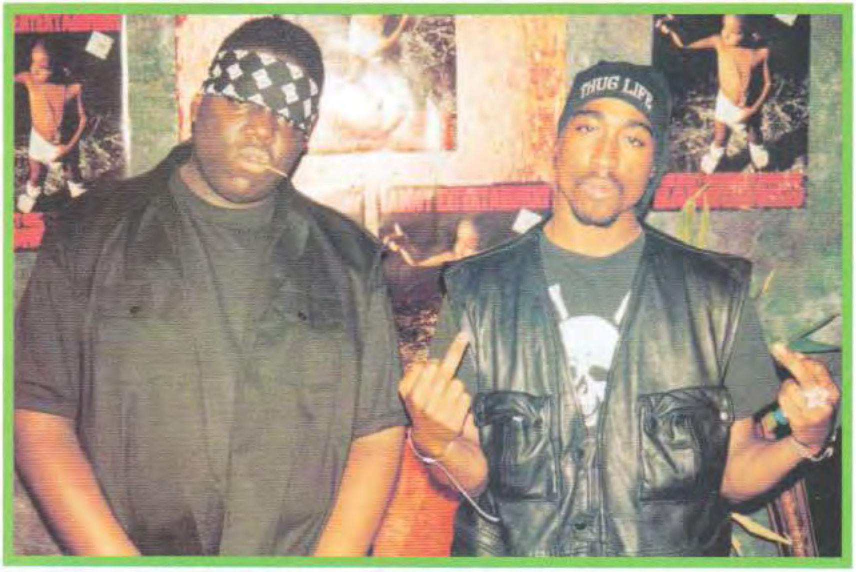
31 Temmuz 1996 26 yaşındaki Rapçi Seagram Miller California, Oakland'da araçtan açılan ateş sonucu öldürülüyor.

SONRA
7 Mayıs 2004 Polonyalı savaş muhabiri Waldemar Milewicz, Irak'ta, Bağdat'ın güneyinde basın aracına başka bir araçtan açılan ateş sonucu öldürülüyor.

3 Eylül 2012 Kolombiyalı uyuşturucu lordu Griselda Blanco, Medellín'de bir motosikletten açılan ateş sonucu öldürülüyor.

1990'ların sonlarında, hip hopun iki büyük yıldızı olan Tupac Shakur ve Biggie Smalls ürkütücü bir şekilde benzer iki vakada araçtan açılan ateş sonucu öldürüldü. Batı Yakasında çalışan Shakur ve The Notorious B.I.G adıyla Batı Yakasında performans sergileyen Smalls, benzer müzik kariyerini devam ettiren günümüz Amerikası'nın masalcılarıydı. Shakur New York'a gittiğinde düzenli olarak Smalls'u rap yapmak için sahneye davet ederek The Notorious B.I.G'nin kariyerine yardım etti. Ancak ölümlerinden önceki yıllarda, Doğu Yakası-Batı Yakası hip-hop rekabeti olarak bilinen acı bir düşmanlığa bulaşmışlardı. Shakur ve Smalls

Ayrıca bakınız: John F. Kennedy Suikastı 316–21 ▪ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

Biggie ve Tupac, Mayıs 1994'te Royalty Hotel'de takılıyorlar. İki rapçinin beraber olduğu birkaç videosundan birinde rap yaptılar ve Dream Hampton tarafından filme alındılar.

arasındaki husumet, Shakur'un pusuya düşürüldüğü ve Quad Studios'ta üç adam tarafından vurulduğu 1994 yılında Manhattan'da başladı. Ondan ve ekibinden 35.000 dolar değerinde takı (bugün yaklaşık 30.000 sterlin değerinde) çaldılar ve kaçtılar. Smalls o anda binada kayıt yapıyordu ve Shakur, Smalls ve müzik yapımcısı Sean "Diddy" Combs'un kendisini tuzağa düşürdüğüne inanıyordu. İki adam asla barışmadı. 7 Eylül 1996'da, sadece 25 yaşındaki Tupac Shakur, Nevada Las Vegas'ta bir partiye giderken arabadan arabaya açılan ateşte vuruldu. Vurulduktan altı gün sonra öldü.

Altı ay sonra, 9 Mart 1997'de 24 yaşındaki Smalls, California, Los Angeles'daki Petersen Otomotiv Müzesinde bir partiden ayrılırken bir arabadan açılan ateşte dört kere vuruldu. Vurulduktan 30 dakika sonra öldü.

> Yetkililerin başka bir getto çocuğunun sokaklarda öldürülmesini umursadığını sanmıyorum. Bu olayı çözmek onlar için önemli değil.
> **DJ Shay**

Şok edici sahneler

7 Eylül 1996'da Shakur, Las Vegas'taki MGM Grand Otel'de Mike Tyson ve Bruce Seldon arasındaki boks maçına katıldı. Boks maçını, vokalistleri, Death Row Records'un yapımcısı Marion "Suge" Knight Jr'yi içeren arkadaşlarıyla terk eder-

7 Eylül, saat 20:30
Shakur ve arkadaşlar Las Vegas'taki MGM Grand Otel'deki Tyson/Seldon boks maçından ayrılıyor

↓

20:30- 21:00
Shakur ve korumaları otelin dışında Orlando Anderson'la bir arbedeye karışıyor

↓

23:15
Shakur, Las Vegas kavşağında, BMW 750 sedanında yakın mesafeden vuruluyor

↓

8–9 Eylül
Shakur, Southern Nevada Üniversite Tıp Merkezinde üç ameliyat geçiriyor

↓

13 Eylül, saat 16:03 Shakur'un solunum yetmezliği nedeniyle öldüğü açıklanıyor.

Çete kimliği ve mahalle kavgaları

Masum seyirciler için bile çok kötü sonuçlara neden olabilecek çete savaşı genellikle düşük gelir grubundaki topluluklarda görülür. Los Angeles Polis Departmanı, bu tür topluluklardaki kişilerin çetelere katılması için beş temel neden olduğuna inanıyor. Bazıları artan toplumsal statü veya kardeşlik duygusundan etkilenirler. Diğerleri rakip çetelerden korunmak ister ya da daha kolay suç faaliyetlerine katılmak için. Bazıları sadece katılmaya zorlanır.

Çeteler; dövmeler, ayrıcalıklı olma duygusu yaratmak için kıyafetler ve el işaretleri gibi kimlik belirteçlerini kullanır. Çete rekabeti genellikle belirli bir bölgenin kontrolünü ele geçirmeye çalışan iki taraf arasında meydana gelir. Ölümcül rekabetlerden biri de Los Angeles'taki Bloods and Crips'in rekabetidir. 1970'lerde Compton mahallesinin kontrolü üzerine başladı ve Güney Los Angeles'taki çete olaylarıyla ilgili cinayetlerin büyük bir bölümünü oluşturdu.

ken ekibi, Southside Crips Çetesi üyesi olan Orlando Tive "Baby Lane" Anderson'ı gördü.

Knight rakip Pirus Bloods sokak çetesiyle bağlantılıydı. Anderson'ı gördükten sonra Knight'ın arkadaşı Trevon "Tray" Lane, Shakur'a Anderson'un bir ay önce Lane'in boynundan bir Death Row altın kolyesini kapıp kaçıran ekibin bir parçası olduğunu söyledi. Shakur Anderson'a saldırdı, eylemlerinin casinonun gözetleme kamerası tarafından keydedilmesini umursamadan tüm ekibi Anderson'ı ayaklarıyla ezmeye ve tekmelemeye dahil oldu. Bununla birlikte, Anderson suçlamada bulunmayı reddeti ve herkes kendi yoluna gitti.

Shakur vuruldu

Anderson'un dövülmesinden sonra, Shakur'un grubu konvoy halinde bir partiye gitmek için yola çıktı. Saat 23:15'te, Flamingo Yolu ve Koval Şeridinin kesiştiği yerde, California plakalı beyaz bir Cadillac, Shakur ve Knight'ın beraber bindiği Knight'ın siyah sedanının yanında durdu. Cadillac yanlarında durunca, arka koltukta oturan bir adam camı indirdi, kolunu uzattı ve ateş açmaya başladı. Shakur biri göğsünden olmak üzere üç kurşun darbesi aldı; Knight kafatasının köküne bir şarapnel darbesi aldı.

Las Vegas Büyükşehir Polis Departmanından iki motosikletli polis memuru kavşağın yanındaki bir park yerinden kurşun seslerini duydu ve derhal sokak seviyesine indiler.

Silahlı adamdan kurtulmak için U dönüşü yapan Knight'ın sedanını takip ettiler. Cadillac'ın şoförü başka bir caddeye döndü ve gecenin karanlığında kayboldu.

Sonraki yedi gün boyunca, Shakur kritik bir durumda komada kaldı. Ayrıca, göğsündeki kanamayı durdurmak için çeşitli ameliyatlar ve tıbbi işlemler uygulandı. Ancak 13 Eylül öğleden sonra yaralarından dolayı öldü.

Shakur'un vurulması, California Compton sokaklarında Bloods ve Crips arasında beş gün sürecek bir çete savaşı başlattı. Sonunda üç kişi ölmüş, 10 kişi yaralanmıştı. Compton Polis Departmanı, savaşı Shakur'un vurulması üzerine Bloods'ın Crips'e karşı misillemesine atfetti.

Biggie vurularak öldürüldü

Beş ay sonra, Şubat 1997'de, gerçek adı Christopher Wallace olan Biggie Smalls, ikinci stüdyo albümü tanıtmak ve albümünün baş single'ı "Hy-

Cenaze arabaları, 18 Mart 1997'de Biggie'nin annesi Voletta Wallace'ın evine doğru Brooklyn'de St. James Place'da ilerliyor. Rapçiye saygılarını göstermek için basın ve kalabalık toplandı.

> Oğlumun ölümünün Tupac ile bağlantılı olduğunu sanmıyorum. Ve Christopher'ın Tupac'ın ölümüyle ilgisi olmadığını düşünüyorum.
> **Voletta Wallace**

pnotize"a klip çekmek için Los Angeles'a gitti. 7 Martta Smalls, Şarkıcı Toni Braxton'a ödül takdim etmek için Soul Train Müzik Ödülleri töreninde ortaya çıktı, ancak Tupac Shakur'la aralarındaki en son husumet nedeniyle izleyicilerden bazıları tarafından yuhalandı.

8 Martta Smalls, müzik yapımcısı Sean Combs ve bir arkadaş grubuyla, Vibe Dergisi ve Qwest Records'un ev sahipliğini yaptığı Los Angeles Wilshire Bulvarındaki Petersen Otomotiv Müzesindeki bir partiye katıldı. Smalls, annesine, Londra'ya olan uçuşunu iptal ettiğini ve böylece partiye katılabileceğini söyledi.

Bir itfaiye şefi aşırı kalabalık nedeniyle partiyi erken bitirtti ve saat 00:30'da Smalls ve arkadaş grubu müzeyi iki GMC ciple terk etti. Smalls ön yolcu koltuğuna oturdu. SUV, Wilshire Bulvarının ve Güney Fairfax Caddesinin köşesindeki bir kırmızı ışıkta Combs'un aracının arkasında durduğunda, bir Chevrolet Impala yanlarına yaklaştı.

Meydana gelen olaylar Shakur'un başına gelen kaderi yansıtıyordu. Yakası düğmeli gömlek giymiş ve papyon takmış bir adam Impala'nın sürücü camını aşağı indirdi ve Smalls'a 9 mm'lik çelik mavisi bir tabancayla ateş etti ve dört kez vurdu. Impala'nın şoförü hızla olay yerinden uzaklaşırken, Smalls'un arkadaş grubu onu hastaneye yetiştirmeye çalıştı. Doktorların tüm çabalarına rağmen, 30 dakika sonra Smalls'un öldüğü açıklandı.

Çözülmemiş suç

Shakur'un ölümüyle ilgili polis soruşturmaları herhangi bir resmi cinayet suçlamasıyla sonuçlanmadı. Soruşturmanın kroniğini çıkaran yazılı ifadesinde Compton Polis Departmanı çete biriminden Dedektif Timothy Brennan, Anderson'ı Shakur'un muhtemel katili olarak adlandırdı. Bununla birlikte, Anderson, 1998'de Compton'taki ilgisiz bir çatışmada öldürüldü ve suçlanamadı. Brennan ayrıca Smalls'un katilini bulmak için çalışan görev gücünde görevlendirildi.

Her iki rapçının öldürülmesiyle ilgili birden fazla komplo teorisi ortaya atılmış ancak hiçbiri doğrulanamamıştır. Smalls'un Shakur'u öldürdüğü söylentileri devam ediyor, ancak teoriyi destekleyen hiçbir kanıt mevcut değil. Soruşturmacılar ayrıca, Biggie Smalls'un öldürülmesinin Doğu Yakası-Batı Yakası rap savaşıyla bağlantılı olduğuna dair bir kanıt da bulamadılar. Yine de, bazıları Sean Combs'un Anderson'u Shakur'u ortadan kaldırması için kiraladığını ve diğerleri Suge Knight'ın Smalls'un vurulması emrini verdiğini iddia ediyor.

En mantıklı teori, Los Angeles polisinin söylediğine göre, Smalls, koruması olarak görev yapmış olan Crips üyeleriyle olan bir mali anlaşmazlık üzerine vuruldu –ve Shakur'un öldürülmesiyle ilgisizdi. Yine de, iki olayda da görev yapmış polis memuru şu anda Tupac Shakur ve Biggie Smalls'un gizemli ölümleri hakkında kitap yazıyor olsa bile, yeni kitaplar, biyografik filmler ve teoriler ortaya çıkmaya devam ediyor. ■

9 Mart 00:30
Biggie Smalls ve arkadaş grubu Los Angeles'taki Petersen Otomotiv Müzesini terk ediyor

↓

Smalls'un SUV'si müzenin yakınındaki bir kırmızı ışıkta duruyor; bir Chevrolet Impala yanına yaklaşıyor

↓

Impala sürücüsü, yakın mesafeden Smalls'un göğsüne dört el ateş ediyor

↓

Smalls, apar topar Los Angeles'taki Cedars-Sinai Tıp Merkezine götürülüyor

↓

01:15
Biggie Smalls'un aldığı kurşun yaraları sonucu öldüğü açıklanıyor.

SERİ KATİLLE

MÖ 141–121

Antik Çin'de, **Jidong Prensi** Liu Pengli, 29 yıllık bir cinayet furyasına girişiyor.

1324

İrlanda'da, aristokrat olan Dame Alice Kyteler, **büyü yoluyla dört kocasını öldürmekle** suçlanıyor.

1585–1610

Macar soylu kadını Elizabeth Báthory yüzlerce genç kız çocuğunu **kaçırıyor, işkence yapıyor ve öldürüyor.**

1888

Karındeşen Jack, **yerli fahişeleri öldürüp, bağırsaklarını çıkararak** Londra'nın Doğu Yakasının caddelerini sinsice arşınlıyor.

1957–58

Colorado'da **Harvey Glatman**, manken olma vaadiyle otel odalarına çektiği genç kadınları öldürüp, fotoğraflarını çekiyor.

1963–65

Ian Brady ve Myra Hindley çocukları **kaçırıp, işkence yapıyor ve öldürüyor,** daha sonra onları İngiltere'deki Saddleworth Moor'a gömüyor.

"Seri cinayet" kavramı, Düsseldorf'da ve çevresinde dokuz kişiyi öldüren Peter Kurten'e atfen, 1930'da Berlin Polis Müdürü Ernst Gennat tarafından uyduruldu. Amerika'da kırk dört yıl sonra, FBI davranış bilimcisi Robert Ressler, "seri katil" kavramını özellikle, her biri "soğuma dönemi" ile ayrılan, ayrı olaylarda üç veya daha fazla cinayet işleyen bir kişiyi tanımlamak için benimsedi.

Ressler'in tanımı, Tokyo'daki Teigin Bank olayında ve Charles Whitman'ın cinayet furyasında olduğu gibi en az dört kurbanın tek bir yerde öldürüldüğü toplu katliam ile seri cinayeti birbirinden ayırdı. Ressler, "seri katil" sözcüğünü popüler kullanıma sokan kişi olarak bilinmektedir. Bundan sonraki yıllarda, bireyler ve kurumlar seri cinayet kavramının tanımını gözden geçirmeye çalıştılar. Bazıları en az dört kurban için tanımlarken, diğerleri sadece iki kurban içeren vakalara da uygulamaktadır. "Soğuma dönemi" ifadesinin de belirsiz olduğu düşünülüyordu. FBI, seri cinayetle ilgili kendi tanımını "aynı fail(ler) tarafından, ayrı olaylarda iki veya daha fazla mağdurun yasadışı olarak öldürülmesi" olarak revize etti. Bu yeni kriterler, bir cinayet modelinin ilk evrelerini tanımlayan polis departmanlarına bir cinayetler serisini soruşturmak için belirli bir şekilde ona yaklaşmalarına gerekli olan izni vermektedir.

Asil katiller

Birçoğu, seri cinayetin modern çağın bir ürünü olduğunu iddia etse de, gerçek şu ki, seri katiller yüzyıllar boyunca var olmuşlardır. Antik Çin'de bir prens olan Liu Pengli, 14. yüzyılda İngiltere'de Dame Alice Kyteler ve Macaristan Kontesi Elizabeth Báthory'nin 17. yüzyılın başındaki vakaları, cinayetlerin yalnızca yüksek sosyal sınıftakiler tarafından işlendiğinde dikkate alınması gereken bir şey olduğunu belirtiyor görünüyorlar. Bu, İngiliz Kraliyet Ailesi üyelerinden birinin 1888'deki Londra'nın Whitechapel Cinayetlerinde bir şüpheli haline gelmesinin nedeni olabilir. Karındeşen Jack, büyük ihtimalle işçi sınıfından, halkın hayal gücünü tutuşturmak için tarihin doğru zamanında doğru yerde faaliyet gösterdi. 1829'da Büyükşehir Polisinin kurulmasından sonra Londra'da modern polis teşkilatının ortaya çıkması ve basılı medyanın yayılması, şehrin en kanlı, en korkunç suçlarının belgelenmeye başlaması, yaygınlaştırılması ve ticari

1968–69
Kuzey California'da, yedi kişi, **şifreli mesajlar gönderen** bilinmeyen bir seri katil olan Zodiac'ın elinde can veriyor.

1971
Fred ve Rosemary West, İngiltere, Gloucester'teki evlerinde ilk ortak kurbanlarını **cinsel olarak istismar edip öldürüyor.**

1971–78
Çeşitli kılıklara girerek Ted Bundy, yedi ABD eyaleti boyunca **kadın kolej öğrencilerini hedef alıyor.**

1978–81
Jeffrey Dahmer Ohio ve Wisconsin'de 17 genci **öldürüp, vücutlarını parçalıyor.**

1983–86
DNA kanıtı, yerli fırıncı Colin Pitchfork ile küçük bir İngiliz köyünde meydana gelen iki ayrı cinayeti birbirine bağlıyor.

1990
Andrei Chikatilo, Rusya'da düzinelerce cinayet suçundan **önce hesaba katılmazken,** daha sonra tutuklanıyor.

1998
İngiliz doktor Harold Shipman, yaşlı hastalara **öldürücü dozlarda ilaç** enjekte ederek öldürdüğü için tutuklanıyor.

1999
Sadist John Edward Robinson, **çevrimiçi sohbet odaları** aracılığıyla kadınları ayartarak, sekiz cinayetinin sonuncusunu işliyor.

olarak sömürülmesi anlamına geliyordu.

En kan dondurucu cinayetlerle ilgili sansasyonel öyküler içeren 19. yüzyıldan ucuz bir yayın olan *The Penny Dreadful*, haftalık bölümler halinde çıktı ve İngiliz halkı tarafından bir çırpıda okundu.

Günlükler ve kayıtlar

1950'li yıllara gelindiğinde kameralar ve kayıt cihazları oldukça uygun fiyataydı ve seri katiller kendi suç kayıtlarını oluşturabilirlerdi. Dedektif dergilerinin kapaklarındaki bağlı, yarı giyinik kadın görüntülerinden tahrik olan seri katil Harvey Glatman California'da, en az üç kadını kaçırdı, bağladı, fotoğraflarını çekti ve ardından öldürdü. Tutuklandıktan sonra, Glatman'ın resimleri, kendi sapkın fantezilerini besleyen bir çok dedektif dergisinde yeniden basıldı. Benzer şekilde, İngiltere'de, 1960'larda, "Moor Katilleri" Ian Brady ve Myra Hindley, kurbanın sesini kayda aldığı bilinen ilk manyak katiller oldu. Kayıt, duruşmalarında çalındı ve mahkeme sessizlik içinde çiftin 10 yaşındaki Lesley Ann Downey'e işkence ettikleri ve suistimalde bulundukları asap bozucu kanıtları dinledi. Seri katil vakaları medyada yer almaya devam etti. Bundan kısa bir süre sonra ABD'nin Batı Sahili'nde kendisini "Zodiac" olarak adlandıran bir katil işlediği suçların delillerini San Francisco bölgesindeki gazetelere gönderdi ve garip kodlar ve mektuplar eşliğinde, ilk sayfada yer almazsa daha fazla katliam yapmakla tehdit etti. Zodiac'ın 1974'teki son mektubundan beş yıl sonra, üniversite öğrencisi Amerikalı kızların görünüşte büyüleyici katili Ted Bundy'nin televizyonda yayınlanan mahkemesi, seri katillerin çirkin canavarlar olduğu fikrini yerle bir etti. Bundy, birçok ebeveynin kızlarının buluşmasını istediği dürüst genç bir adama benziyordu. Bundy'nin davası, batı dünyasındaki polis teşkilatlarına seri katil profilleri sunmaya başlayan Virginia'daki Ressler dönemi Davranış Bilimleri Biriminin öncü araştırmasıyla örtüşüyordu.

1980'lere gelindiğinde seri cinayet oranları tüm zamanların en yüksek seviyesine çıkmıştı. 1980'lerin ve 1990'ların sonlarının en kötü şöhretli vakaları Rusya'da Andrei Chikatilo ve ABD'de Jeffrey Dahmer'ın yanı sıra İngiltere'de Fred ve Rosemary West ve Harold Shipman'dır. ■

İNSANLARI ÖLDÜRMEK... SADECE SPOR OLSUN DİYE

LIU PENGLI, MÖ 144–121

KISACA

YER
Jidong, China

TEMA
Seri Cinayetler, maceraperestler

ÖNCE
MÖ 313 Eski Roma'da, birkaç adamın düşüp ölmesinden sonra Romalı evli kadınlar tarafından kitlesel zehirlenmeler gerçekleştirildiğiyle ilgili dedikodular ortalıkta dolaşıyor. Yaklaşık 170 kadın tutuklanır. İksirlerinin tıbbi olduğunu iddia ediyorlar, ancak karışımlarını içmeleri istendikten sonra bunların ikisi ölüyor.

SONRA
2007 Rusya'da Alexander Pichushkin, 1992 ile 2006 yılları arasında en az 48 kişinin öldürülmesi nedeniyle yargılanıyor. Satranç Tahtası Katili olarak bilinen Pichushkin, satranç tahtasında kareler sayısı kadar yani 64 kişiyi öldürmek istediğini iddia ediyor. Pichushkin'in satranç oynadığı Moskova'nın Bitsa Parkı, cinayetlerinin çoğunun olay mahalli oluyor.

Seri katiller asla sadece modern bir olgu olmamıştır. Karındeşen Jack'in, Rosemary'nin ve Fred West'in veya Ted Bundy'nin kurbanlarını öldürmesinden yüzyıllarca yıl önce, Prens Liu Pengli, Antik Çin'de onlarca erkeği, kadını ve çocuğu katletti. Beş kardeşten biri olan Liu Pengli, milattan önce ikinci yüzyılda Jiduong prensliğine hükmetti. İmparator Jing'in sevgili küçük kardeşi Liu Pengli'nin babasının sürgün edilmesine yol açan isyan ve siyasi entrikaların olduğu çalkantılı bir dönemdi. Jidong'da iktidara geldikten kısa süre sonra Liu kölelerden ve firari gençlerden oluşan bir çete kurdu. Geceleri birlikte, buldukları herkesi terörize etmek için dışarı çıktılar. Halk, hükümdarlarından korkarak yaşadı. Liu sadece zevkine halkını öldürdü ve mallarına el koydu. İdaresinin 29. yılında kurbanlarından birinin oğlu, terör dalgasını durdurabilecek tek kişiye, Liu'nun amcası İmparator Jing'e gidince seri katilin idaresi sona erdi.

Soruşturmalar sonunda Liu Pengli'nin suçlarını açığa çıkardı ve en az 100 cinayetten sorumlu bulundu. İmparator, Liu Pengli'nin infazını talep eden maiyetinden gelen baskı altında suçun ciddiyetini kabul etti; ancak kendi yeğenini öldürmeye karşı isteksiz davrandı. Bunun yerine, Liu Pengli'yi kraliyet statüsünden mahrum bıraktı ve onu başka bir bölgeye sürdü. Bu ceza infaz dışındaki en iyi ceza olarak kabul edildi. ■

> O kibirli ve zalimdi, yönetici ve halk arasında talep edilen görgü kurallarına hiç dikkat etmedi.
> **Sima Qian**

Ayrıca bakınız: Ted Bundy 276–83 ▪ Fred ve Rosemary West 286–87 ▪ Harold Shipman 290–91 ▪ Jeffrey Dahmer 293

SÖZ KONUSU DAME ALICE'İN BELİRLİ BİR İBLİSİ VARDI

ALICE KYTELER, 1324

KISACA

YER
Kilkenny, İrlanda

TEMA
Büyücülük ve sihirbazlık

ÖNCE
1317 Fransa, Cahor Piskoposu Hugues Géraud, bir kilise mahkemesi onu Papa XXII John'a suikast girişiminde bulunurken sihir kullanmaktan suçlu bulduktan sonra canlı olarak derisi yüzülüyor ve yakılıyor.

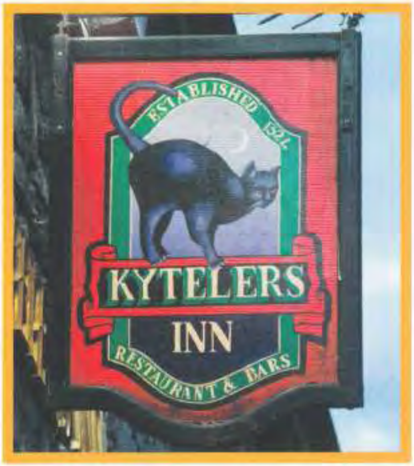
SONRA
1597 İskoçya'da, 1550'lerde başlayan Büyük İskoç Cadı Avı, büyücülük nedeniyle 200 kişinin yargılanması ve mahkûm edilmesiyle sonuçlanıyor. İtiraflar, işkence yoluyla alınıyor ya da suça, sanıkları keskin bir aletle delen cadı tığcıları vasıtasıyla karar veriliyor. Eğer kanama meydana gelmezse, suçlu bulunuyorlar.

Bir kocayı kaybetmek talihsizliktir; ancak art arda dört kocayı kaybetmek ve özellikle de bütün erkekler varlıklıysa tepkiye neden olur. Dame Alice Kyteler kocası John le Poer'in ölümüyle dördüncü kez dul kalınca yerel halk onu büyücülükle suçladı.

Şeytani suçlamalar

14. yüzyılda, Katolik ortodoksluk genellikle büyücülük fikrini ciddiye almıyordu –büyük Avrupa cadı avları 16 ve 17. yüzyılda gerçekleşti. Bununla birlikte, Katolik Kilisesi sapkınlığı hoş görmemeye başladı ve din adamlarının bazıları bunu geniş bir şekilde tanımlamaya hazırlanmıştı. Dame Alice, zenginlik ve İrlanda elitleri arasındaki bağlantılarına kızgın olan Kilkenny'nin Ossory Piskopos'u ile defalarca çatışmıştı.

Le Poer'in çocukları, şeytani toz, vaftiz edilmemiş bebeklerin ceset parçaları ve bir soyguncunun kafatasında kaynatılan cesetlerin ayak tırnakları buldukları yönündeki hikayeleriyle kendisine geldiğinde, piskopos çok derin bir soruşturma yapmaya gerek duymadı. Dame Alice yargılandı ve mahkûm edildi. Prosedürdeki gecikmeler, Kyteler'ın İngiltere'ye kaçmasına olanak sağladı, ancak hizmetkârı Petronilla de Meath, onun suç ortağı olduğu için mahkûm edildi ve 3 Kasım 1324 tarihinde yakılarak öldürüldü. ■

Dame Kyteler tarafından kurulmuş olan Kilkenny'nin Kyteler Hanı İrlanda'da büyücülükle suçlanan ilk kişiyle olan bağlantısından destek alarak ticaretine devam ediyor.

Ayrıca bakınız: Lizzie Borden 208–11 ▪ Dr Crippen 216

BAKİRELERİN KANI ONUN GENÇ KALMASINI SAĞLAYACAK

ELIZABETH BÁTHORY, 1585–1610

KISACA

YER
Macaristan Krallığı

TEMA
Katil kadınlar

ÖNCE
MÖ **47–42** Sri Lanka'nın ilk kraliçesi olarak beş yıllık hükümdarlığından önce Anuradhapuralı Anula oğlu ve dört kocasını zehirliyor.

SONRA
1876–96 Hemşire Amelia Elizabeth Dyer, İngiltere, Caversham'da yaklaşık 400 bebeği öldürüyor.

1988 Kayıp bir kiracıyı sorgularken polis, seri katil Dorothea Puente tarafından işletilen bir California pansiyonun bahçesinde gömülmüş yedi ceset buluyor.

1989–90 Eski fahişe Aileen Wuornos Florida'da yedi kişiyi yakın mesafeden vurup, öldürüyor. Ölüm cezası alıyor ve zehirli iğneyle infaz ediliyor.

Taş ustaları 50 yaşındaki bir kadını, Slovakya'nın Cachtice Kalesindeki penceresiz odaya koyarak, sadece hava ve yiyecek için küçük aralıklar bırakarak etrafını duvarla ördüler. Beş yıla yakın bir süre, "Kan Kontesi" orada tek kişilik hücre hapsinde kaldı – tüm zamanların en üretken kadın katilinin yaşamına son derece kasvetli bir son.

Kontes Elizabeth Báthory de Ecsed Macaristan'ın en seçkin ailelerinden birinden geliyordu. 15 yaşında, Kont Ferenc Nadasdy ile Avrupalı kraliyet mensuplarının katıldığı bir törenle evlendi. Çift Cachtice Kalesinde yaşamaya başladı. Nadasdy, Macar kuvvetlerinin Osmanlı İmparatorluğuna karşı savaşan ordusunun komutanıydı. "Macaristan'ın Kara Kahramanı" olarak adlandırılan adam, yakaladığı askerlere işkence yapmakla tanınmıştı. Karısı başka soylu kadınlara benziyordu; Partilere katılıyor, aristokrat bayanlar için bir adabı muaşeret okulu açıyor ve savaştan dolayı dul kalmış muhtaç kadınlara barınma imkânı sağlıyordu.

Karanlık takıntılar

Elizabeth büyücülüğe ilgi duymaya başladı. Cadı olarak anılan kadınlarla düşüp kalkmaya ve hizmetkâr kızlarına işkence yapmaya başladı. Nadasdy 1604'te ölünce, Báthory daha da sadist bir hale geldi. Báthory'nin cinsel ilişkisinin olduğu birçok kişiden biri olan çocuklarının mürebbiyesinden işkence konusunda tavsiyeler alarak, kontes kızları işkence yapmak ve öldürmek için kaçırmaya başladı. İlk başlarda, bazılarını iş verme vaadiyle ayarttığı yerel köylülerin kızlarını aldı. Daha sonra, görgü kurallarını öğrenmek için okula gelen zengin kızlara döndü.

Bu zamana kadar, Kontes hakkında söylentiler dolaşmaya başlamıştı. Ünlü bir Lutheran papaz Báthory'yi kötü niyetli biri olarak alenen suçladı. 1610'da, Báthory'nin kurbanlarından biri Cachtice Kalesinden kaçtı.

> Gölgeler seni sarıp sarmalayacak ve hayvani hayatına pişman olmak için yeterli zamanın olacak.
> **Count Gyorgy Thurzo**

Ayrıca bakınız: Yağ Damıtan Katil 206–07 ■ Lizzie Borden 208–11 ■ Ted Bundy 276–83 ■ Ian Brady ve Myra Hindley 284–85

Kızın ifadesi, Macar Kralı II. Matthias'ın, Kont Gyorgy Thurzo'ya soruşturma başlatması talimatı vermesine neden oldu. 10 Aralık 1610'da, Kont Thurzo kaleye baskın düzenlenmesi emri verdi. Soruşturmacılar kan kaybından ölen bir kız ve ölmekte olan başka bir kız buldular. Daha detaylı aramalar, zindanlarda hâlâ hayatta olan birkaç ve kale altında yaklaşık 50 gömülü kız çocuğunu ortaya çıkardı.

Thurzo'nun başkanlığında yapılan yargılamada Báthory ve hizmetkârları 1585-1909 yılları arasında yüzlerce kadına döverek, yakarak, dondurarak ve özellikle kanlarını boşaltarak işkence yapmak ve öldürmekle suçlandı. Bir hizmetli, 650'den fazla kurbanı hakkında bilgilerin olduğu Báthory'nin kayıtlarını gördüğünü iddia etti. Báthory'nin dört suç ortağının kafaları kesildi ve yakıldı. Ancak Báthory, soylu statüsü sayesinde idam edilmekten kurtuldu ve 1614'te hücre hapsinde öldü.

Bazıları, güçlü dulun iktidardaki Habsburg İmparatorunun –veya belki de kendi çocuklarının– bir komplosunun kurbanı olduğunu öne sürdüler. ■

Elizabeth Báthory genellikle "kan Kontesi" veya "kadın Dracula" olarak adlandırılır. Onun kötü şöhreti ölümünden bu yana, gençliğini korumak için bakirelerin kanıyla banyo yaptığı hikayeleri ile devam etti.

Ortaçağ işkencesi

12. yüzyılda Avrupa'da işkence, hem şüphelilerin suçlarını itiraf ettirmek için hem de yanlış yapanları cezalandırmak için popüler bir yöntem olarak arttı. 1252'de Papa IV. Innocent engizitörlerine şüphe edilen sapkınlardan itiraf almak için işkence yapmaya izin verdi. Baskı altında yapılan bu itiraflar insanların, Avrupa'nın ortaçağ döneminin baş belası dini huzursuzluklarla birlikte artan bir suç kategorisi olan inanç suçlarından yargılanması için özellikle yararlıydı.

Halka açık işkenceler suçluları caydırmayı ve toplumsal düzeni korumayı amaçladı. Ortaçağ dönemi, savaşlar, açlık ve hastalıklarla dört bir yandan kuşatılmıştı ve suçlar toplumların tahammül edemeyeceği bir şeydi. Yaygın teknikler arasında yakma, vücudun bir uzvunu ve kafa kesme vardı. Genellikle, işkence kamusal bir gösteri haline dönüşüyordu. Kasaba halkı, suçluların demir tasmalarla zincirlenmiş olarak kırbaçlanmasına şahit oluyordu. Bir ceza olarak işkence sıklıkla, sonrasında cesetlerin, kafaların ve vücut parçalarının şehir surlarının üzerindeki kazıklara takıldığı halka açık infazın başlangıcı oluyordu.

SANA BİR PARÇA DAHA BAĞIRSAK GÖNDERECEĞİM

KARINDEŞEN JACK, 1888

KISACA

YER
Whitechapel, Londra, İngiltere

TEMA
Hayat kadınlarının seri olarak öldürülmesi

ÖNCE
1866 Fransız ambar hamalı Joseph Philippe, Paris'te altı fahişeyi öldürüyor. Bir çeşit "erotik his yitimi", cinsel trans ya da kendinden geçme halinde bunları işlediğini iddia ediyor.

SONRA
1975–80 "Yorkshire Karındeşeni" Peter Sutcliffe, bazıları hayat kadını olmak üzere 13 kadını öldürüyor.

1982–98 "Yeşil Irmak Katili" olarak bilinen Gary Ridgway, Washington eyaletinde en az 48 hayat kadınını öldürüyor.

1983–2002 Milyoner Robert Pickton, –sayıları altı ila kırk dokuz arasında değişen– hayat kadınlarını öldürüp ailenin Britanya Columbiası, Vancouver'da bulunan çiftliğine gömüyor.

7 Ağustos 1888 Salı günü saat 03:30'da taksi şoförü Albert Crow, Whitechapel ve Spitalfields alanları arasındaki Londra Whitechapel Yolundaki George Yard Binalarında bulunan evine döndü. Crow, binanın merdiven sahanlığında etekleri havaya kalkmış olarak, evsiz olduğunu düşündüğü bir kadının geçtiğini gördü. Saat 05:00'da, kiracı John Saunders Reeves gerçeği fark etti: Meçhul kadın öldürülmüştü. Otopsiyi yapan Dr. Timothy Killeen, kurbanın boğazından ve karnından yaklaşık 40 defa bıçaklandığı sonucuna vardı. Geçimini fahişelik yaparak sağlayan 39 yaşındaki Martha Tabram kocası tarafından teşhis edildi. Soruşturmacılar, kiracı Joseph ve Elizabeth Mahoney saat 02:00'da eve döndüklerinde Martha'nın cesedinin sahanlıkta olmadığını öğrendiler. Katil, saat 02:00 - 03:00 arasında suçu işlemiş olmalıydı.

Şablon oluşturma

İkinci bir kadının korkunç bir şekilde 24 gün sonra öldürülmesi, Tabram'ın öldürülmesiyle çarpıcı benzerlikler içeriyordu. Bu kurban, 31 Ağustos sabah saat 03:40'ta Buck's Row'da bir ahırın dışında iki işçi tarafından bulundu. Cinsel organları teşhir edilmişti. Saat 04:00'te gelen cerrah Henry Llewellyn maktulün boğazında soldan sağa doğru iki ölümcül kesik keşfetti. Ayrıca karnında öldükten sonra meydana gelmiş birden fazla yarık vardı. Vücudunun ve bacaklarının sıcaklığı Llewellyn'in en fazla yarım saat önce öldürüldüğü anlamına geliyordu. İç etekliğinin üzerindeki çamaşırhane işareti onun Mary Ann "Polly" Nichols olarak teşhis edilmesini sağladı.

Pazar çalışanı John Davis, 8 Eylül sabah saat 06:00'da, Spitalfields'daki

Ayrıca bakınız: Black Dahlia Cinayeti 218–23 ▪ Elizabeth Báthory 264–65 ▪ Ted Bundy 276–83

29 Hanbury Caddesinde bulunan arka bahçesinde üçüncü bir kadının cesedini buldu. Kim bu tüyler ürpertici işi yaptıysa kurbanın bağırsaklarını sökmüş ve bağırsaklarını omuzlarının üstüne örtmüştü. İlk iki kurban gibi Annie Chapman da bir hayat kadınıydı. Cesedine, öldükten sonra bile onu aşağılamak için bacakları geniş bir şekilde açılarak bunu çağrıştıracak şekilde poz verdirilmişti. Yaklaşık yarım saat sonra gelen Dr. George Bagster Phillips, boynunun etrafının sıkıca sarılarak nefes alamamasına neden olunduğunu kaydetti.

Bir kez daha, katil kurbanın boğazını soldan sağa kesmişti. Daha ayrıntılı bir inceleme, rahmin bir kısmının kesilip alındığını ortaya koyuyordu. Phillips ölüm saatini 04:30 veya daha öncesi olarak tahmin etti.

İlk ipuçları

Üç cinayet hakkında yetersiz ipuçları çıktı, ancak bir soruşturma sırasında tanık Elizabeth Long, Chapman'ı olay yerinde sabah saat 05:30 sularında bir adamla konuşurken gördüğü şeklinde ifade verdi. Gördüğü kişiyi, 40'lı yaşlarda, koyu renk saçlı ve yabancı "fakir ama temiz giyimli kibar" görünüşlü olarak tarif etti. Long'un tarif ettiği adam kahverengi bir geyik avcısı şapkası ve paltosu giyiyordu. Polis ayrıca Chapman'ın ölüm mahallinde deri bir önlük buldu. Yerel dedikodular bu ayrıntıları, İngiliz fahişeleri avlayan, adam öldürmeye meyilli bir İbrani "Deri Önlük" hikâyesine dönüştürdü. Polonyalı bir Yahudi ve çizmeci oları talihsiz bir şekilde "Deri Önlük" lakabına sahip John Pizer medya tarafından bu cinayetlerde şüpheli olarak adlandırıldı.

Polis memurları, *Le Petit Parisien*'de yayımlanan bu 1891 illüstrasyonunda Karındeşen Jack'in kurbanını keşfediyor. Gizemli katil sadece İngiltere'de değil, dünya çapında ünlü oldu.

10 Eylülde Pizer, aleyhindeki delillerin yetersizliğine rağmen tutuklandı. Pizer iki cinayet için o saatlerde başka yerde olduğunu kanıtlayınca serbest bırakıldı. Daha sonra yerel gazeteye hakaret suçlamasıyla dava açtı.

Birkaç ipucuyla, Whitechapel halkı sorunu kendi imkanlarıyla çözmeye çalıştı. Cinayetlerin ticarette yarattığı etkiden endişe eden yerel işadamları, karanlıktan sonra devriye gezmesi için Whitechapel Gözetim Komitesini kurdular. Komitenin başkanı olarak yerel bir inşaatçı olan George Lusk'ı seçtiler. Grup, her akşam müşterileri incelemek için Crown barda saat 9'da toplandı – çok az bir para karşılığında bir sopadan başka bir silahı olmadan sokaklarda nöbet tutan işsiz güçsüz tayfası.

Çifte olay

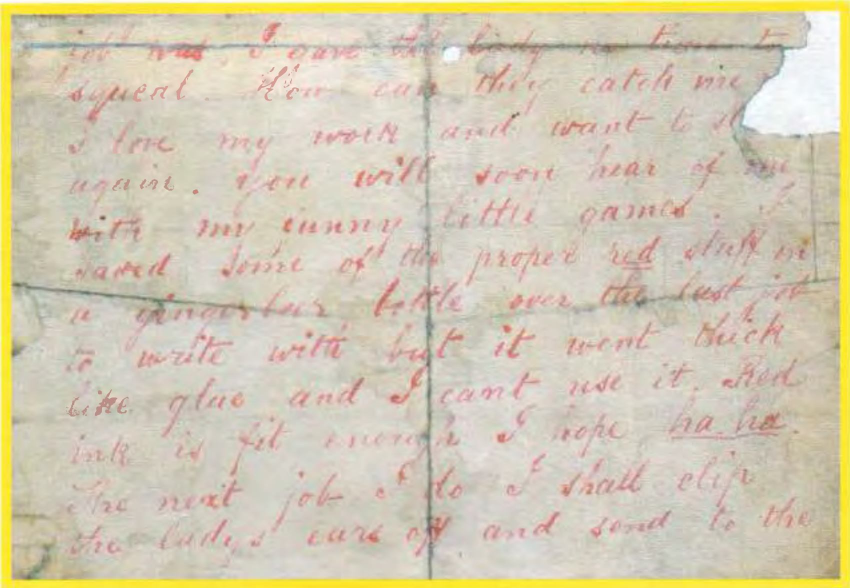
Bir süre her şey sakin gitti ve Whitechapel halkı rahatlamaya başladı. Polisin artan önlemleri ve sokak nöbetleri büyük ihtimalle katilin tekrar harekete geçmesini engellemişti. Ardından, 30 Eylül 1888'de "çifte olay" meydana geldi. Bir saat içinde iki yeni kurban bulundu.

Bir işçi birliğinde sendikacı olarak çalışan Louis Diemschutz, doğu Whitechapel'de saat 01:00'de bir midilli tarafından çekilen at arabasını Dutfield's Yard'a doğru yönlendirdi. Hayvan garip davranmaya başlayınca, sendikacı bir kibrit yaktı ve karanlığa doğru yol aldı. Orada, titreyen ışığın altındaki kan havuzunda bir kadının cesedini gördü. Kadının eli nefesini tazelemek için kullanılan ağız kokusu pastili paketini tutuyordu.

> Ben fahişelere kafayı taktım. Çökmeye başlayana kadar onların karınlarını deşmeyi bırakmayacağım.
> **Karındeşen Jack**

Whitechapel ve komşu Spitalfields, Londra'nın doğusundaki bölgelerdir. 19. yüzyılda Whitechapel, işçi sınıfına, göçmenlere ve Yahudilere ev sahipliği yapıyordu ve hepsi de ucuz konaklama alanına doluşmuştu

squeal. How can they catch me
I love my work and want to st
again. You will soon hear of me
with my funny little games. I
saved some of the proper red stuff in
a ginger beer bottle over the last job
to write with but it went thick
like glue and I cant use it. Red
ink is fit enough I hope ha. ha.
The next job I do I shall clip
the ladys ears off and send to the

Katilin şöhret peşinde olduğunu ileri süren "Sevgili Patron" mektubu 27 Eylül 1888'de Londra Merkez Haber Ajansına gönderildi. Kendine bir isim bile vermişti: Karındeşen Jack.

Belli ki, saldırı hızlı ve beklenmedik şekilde olmuştu. Daha sonra Diemschutz, katilin cesedi kontrole geldiği zaman bahçede hâlâ gizlice dolaşıyor olduğuna inandığı şeklinde ifade verdi. Kurban, 44 yaşında bir fahişe olan Elizabeth Stride'dı. Ne yazık ki o geceki katliam daha yeni başlamıştı. Bir saat içinde ikinci bir kadın cesedi, Dutfield's Yard'a 15 dakikalık yürüme mesafesindeki Mitre Meydanının güney köşesinde bulundu. Dr. Frederick Brown saat 02:00'de olay yerine geldi.

Annie Chapman gibi, bağırsakları sağ omzunun üstüne örtülmüş ve bacakları geniş bir şekilde açılmıştı. Bu sefer Karındeşen, bıçağını kurbanın yüzünde kullanmış, burnunun ve gözkapağının ucunu kesip yanaklarına üçgen yarıklar oymuştu. Otopsi sırasında Dr. Brown, sol böbrek ve rahmin bir bölümünün eksik olduğunu tespit etti. John Kelly gazetede maktulün cebinde iki rehin makbuzunun bulunduğunu okuduktan sonra, ikinci kurbanı 46 yaşındaki nikahsız eşi Catherine Eddowes olarak teşhis etti.

Notlar ve grafiti

Çifte cinayetin meydana geldiği gece saat 03:00'te Goulston Caddesi boyunca arama yaparken, PC Albert Long şans eseri, bir merdiven boşluğuna atılmış kanlı bir önlük parçası buldu. Duvarda beyaz tebeşirle kargacık burgacık bir yazıyla şifreli bir mesaj yazılmıştı: "Yahudiler hiçbir şey için suçlanmayacak adamlardır." Polis emniyet amiri Thomas Arnold olay mahalline ilk gelen kişiler arasındaydı. Grafitinin antisemitik isyan çıkarmasından korkarak, "Goulston Caddesi Graffitisi"nin yıkanmasını emretti.

Cinayetlerin basında ciddi manada yer alması, polis müfettişlerine çok sayıda sahte mektup gönderilmesine yol açtı. İlk başta başka bir sahtekârlık olduğu düşünülürken, 27 Eylülde kırmızı mürekkeple yazılan bir mektup soruşturmayı belirli bir etki altında bıraktı –katilden geldiğini iddia ediyordu ve bir sonraki kurban "bayanın kulaklarını makasla keseceği" sözünü veriyordu. Catherine Eddowes'un otopsisinde kesilmiş bir kulak kepçesi ortaya çıkınca, polis kırmızı mektubun imalarını ciddiye almaya başladı. Bir ipucu bulma umuduyla mektubun kopyalarını halk arasında dağıttılar. Mektup kısa sürede halkın hayal gücünü ele geçirecek olan "Karındeşen Jack" lakabının ilk defa kullanımıyla imzalanmıştı.

Daha çok ipucu ortaya çıkacaktı. 16 Ekimde bir paket, Whitechapel Gözetim Komitesi Başkanı George Lusk'un kapısına bırakıldı.

Kurban olarak fahişeler

Seks işçiliği etrafındaki toplumsal damgalama fahişelerin zayıf aile bağları ve polisle kötü ilişkileri olması anlamına gelir. Kaybolmaları genellikle diğer kadınların kaybolmasıyla aynı kızgınlıkla karşılanmaz. Geçici yaşam biçimleri kimseye söylemeden şehirden şehre seyahat edebilmeleri anlamına gelir ve bu nedenle çok geç olmadan kayboldukları bildirilmez.

Meslekleri katilleri için çarpık bir ahlaki gerekçe sağlayabilir; polise öldürdüğü kadınlar hakkında konuşurken "Yeşil Irmak Katili" Gary Ridgway, "fahişeleri öldürerek size iyilik yaptığımı sanıyordum" demişti.

Seks işçileri genellikle yabancılar karşısında savunmasız bir pozisyonda bulunurlar. Müşterilerinin, genellikle miktarı bilinmeyen hasar görmüş egoları, fahişeleri riske atabilir. Seks işçiliği ile madde bağımlılığı arasındaki korelasyon, bazılarının durumlarının umutsuzluğundan ötürü gardlarını düşürmeleri ya da normal olarak almayacakları riskleri almaları anlamına gelmektedir.

"Cehennemden" imzalı bir mektup ve bir insan organı içeriyordu. Organı inceleyen Londra Hastanesinden cerrah Dr. Thomas Horrocks Openshaw, ispirto içinde korunmuş bir böbrek olduğu sonucuna vardı. *Daily Telegraph*, 19 Ekimde böbreğin 40'lı yaşlarda alkolik bir kadına ait olduğunu bildirdi ancak Dr Openshaw'un kendisi, bunun tespit edilemeyeceğini söyledi. Sonuçta, polislerin ve cerrahların çoğu böbreğin tıp öğrencilerinin yaptığı bir eşek şakası olduğu kanaatine vardılar.

Son kurban

Karındeşen'in furyasının son eylemi 9 Kasım 1888'de Miller's Konağı 13 numarada meydana geldi: Mary Kelly adlı 25 yaşındaki bir İrlandalı fahişenin evi. Kelly'nin ev sahibi John McCarthy'i için kira toplayıcılığı yapan Thomas Bowyer, saat 10:45'te kalmış kira borcu 29 şilini almak için eve uğradı. Kapıyı çalıp, cevap alamadıktan sonra derme çatma perdeden baktı ve aniden geri çekildi. Kelly'nin çıplak vücudu tanınmayacak şekilde lime lime doğranmış ve öylece yatağa yayılmıştı. Saat 13:30'da emniyet amiri Arnold adamlarına zorla eve girmeleri talimatı verdi. Doktorlar Thomas Bond ve George Bagster Phillips cesedin bozulma durumunu inceledikten sonra, cinayetin saat 02:00 ile 08:00 arasında meydana geldiğine karar verdiler. Cesede verilen tahrip benzersizdi: kurbanın derisi bacaklarından soyulmuş, göğüsleri ve iç organları koparılmış ve kalıntılarının etrafında düzenlenmiş ve yüzü sayısız kesiklerle tanınmayacak hale getirilmişti. Sadece bir organı, kalbi ortada yoktu.

Kelly'nin vücuduna verilen zarar diğer kurbanlardan daha kötüydü ve diğerlerine kıyasla oldukça gençti. O dönemde polisin cinayeti bir Karındeşen vakası olarak araştırmasına rağmen, o zamandan bu yana Kelly'nin, cinayeti Karındeşen'in işiymiş gibi göstermeye çalışan biri tarafından öldürüldüğü iddia ediliyor; hatta erkek arkadaşı Joseph Barnett. Ancak Barnett, Kelly'nin ölümünden saatler sonra polis tarafından sorguya çekildi ve herhangi bir suçlama yöneltilmeden serbest bırakıldı. Polis hâlâ Karındeşen Jack'in gerçek kimliğine dair işe yarar herhangi bir ipucu bulamamıştı. Sonra, aniden başladıkları gibi cinayetler durdu. Bazı benzer cinayetlerin, Karındeşen'in işi olduğu düşünülse de – Frances Cole'un Şubat 1891'de öldürülmesi gibi– Kelly'nin genellikle Karındeşen'in son kurbanı olduğu düşünülüyor.

> Sana kadınlardan birinden aldığım böbreğin yarısını gönderiyorum.... diğer parçayı kızartıp, yedim. Çok güzeldi.
> **Karındeşen Jack**

Öncü polislik

Eğer Karındeşen Jack modern seri katili doğurduysa, kolluk güçleri de seri katillerin baş düşmanı "suçlu profillemesi"ni yarattıkları için takdiri hak ediyor. Büyükşehir Polisinin "A" Bölümünde cerrah olan Dr. Thomas Bond, Mary Kelly'nin öldürülmesinin ardından, "Kanonik Beşler"in (Nichols, Chapman, Stride, Eddowes ve Kelly) ölümleri hakkında Scotland Yard'a ölüm raporu sundu. Belge, zamanının ilerisinde olarak kabul edildi. Bond, şu anda "bağlantı analizi" olarak adlandırılan şeyi kullandı; bir dizi suçun tek bir kişi tarafından işlenmesi ihtimalini belirlemek için imza tekniklerini belirledi.

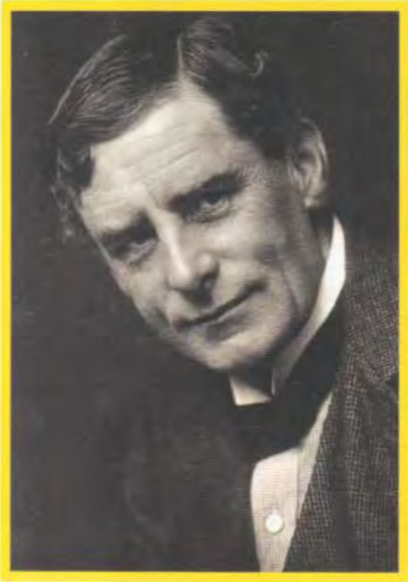
Her bir kadının öldürüldüğü sırada yatış şeklinden, her birinin boğazının kesilme şeklinden, Bond cinayetleri bir kişi tarafından işlenmiş, erotik olarak motive olmuş sakatlamalar olarak gördü. Katilin psikolojisine odaklanması, o dönemde popüler olan ceza profillemesine yönelik frenolojik yaklaşımlarda büyük bir ilerlemeydi.

Zor soruşturma

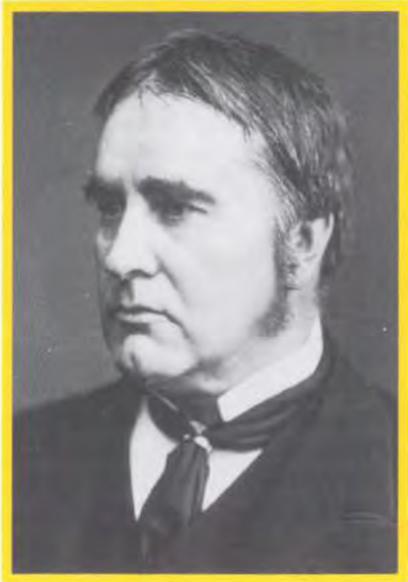
Bugün, Karındeşen'in bırakın sonsuza kadar, birkaç haftadan fazla yetkililerin elinden kaçabilmesi imkânsız görünüyor. Ancak soruşturmalar, cinayetler tehlikeli bir alanda geceleri geç saatlerde işlendiğinden delillerin ve görgü tanıklarının eksikliği ve ayrıca basının müdahalesi nedeniyle engellendi. Başlangıçta polis, "Whitechapel cinayetlerinin" yerel çetelerin işi olduğuna inandı; büyük ölçüde 3 Nisan 1888'de bir çetenin saldırısına uğrayan ve yanlışlıkla Scotland Yard'ın Karındeşen dosyalarına dahil olan Emma Smith'in ölümü nedeniyle.

Polis soruşturması her seferinde hayal kırıklığına uğradı. Eylül 1888'de Scotland Yard Frederick George Abberline'a gönderdi. Bu polis, bölge dışına terfi etmeden önce 14 yıl Whitechapel'de çalışmıştı. Katil hakkında bazı bilgiler edinmek için yerel suçlular hakkındaki bilgilerini kullanabileceğini umuyorlardı.

Durum böyle değildi –Karındeşen'in Whitechapel'in bilinen bir suçlusu olması ihtimal dahili değildi

Ressam Walter Sickert (solda), Clarence Dükü Prens Albert Victor (ortada) ve Sir William Gull (sağda) modern "Ripperologlar" Karındeşenciler) tarafından zayıf mazeretlerinden dolayı şüpheli olarak gösterildiler.

ve adam tek başına çalışıyordu. Bölgedeki suçluların hiçbirisi Abberline'ın soruşturması için işe yarar ıpuçları sağlayamadı. Karındeşen ayrıca basının ilgi odağıydı. Yalnızca katil hakkındaki makaleler, sahte ıpuçları, taklitçiler toplumdaki terörle uğraşmak zorunda kalan polisin daha fazla çalışmasına neden olmakla kalmıyor, ayrıca gazeteciler cinayetlerin soruşturmasında aşırıya kaçıyorlardı. Bazıları polisleri soruşturma sırasında takip ediyor, Diğerleri fahişeler gibi giyinip Karındeşen'in ortaya çıkmasını bekliyordu. O günden bu yana geçen 125 yılda, sayısız dedektif, yazar ve koltuk hafiyesi, Clarence Dükü ve doktoru Sir William Gull'den, psikolojik olarak işkence görmüş zavallı Polonyalı kuaför Aaron Kosminski'ye kadar sayısız şüpheli sundular. Karındeşen'in kimliğini tespite bugün 1888'de olduğumuzdan daha yakın bulunmuyoruz.

Annie Chapman'ın ölümüyle ilgili soruşturmada Dr. Phillips, kurbanın organlarını çıkarırken gösterdiği anatomik bilgi nedeniyle Karındeşen'in tıpla ilgilenen birisi olabileceği görüşünü ileri sürdü. Bununla birlikte, Dr. Bond, Kelly cinayetinden sonra katilin kurbanları kesmeye geldiğinde bir kasabın doğruluğuna bile sahip olmadığını belirterek aynı fikirde olmadığını ifade etti. Bununla birlikte, bir doktor ya da cerrah olarak imajı, Karındeşen'in tıbbi uzmanlar tarafından sıklıkla kullanılan bir Gladstone çantası taşıdığı yönündeki raporlar sayesinde devam etti.

> Katil, muhtemelen sessiz, kendi halinde biri görünümlü bir adam.
> **Dr. Thomas Bond**

Karındeşen'in Profilini Oluşturma

Modern sosyal bilimciler Karındeşen'in Londra'nın Doğu Yakasında ikamet ettiği konusunda büyük ölçüde mutabıktırlar. Karındeşen'in gerçek adını asla bilemesek de, seri katilleri anlamamızdaki ilerlemeler, onun ne tür bir insan olduğu konusunda güçlü karineler sağlayabilir. Anormal ve şiddet içeren, cinsel dürtülerine neden olan ya da bunun sonucu olan kronik ya da episodik iktidarsızlıktan mustarip olma ihtimali yüksek. Diğer yoldaş "karındeşenler" Andrei Chikatilo ve Robert Napper gibi muhtemelen kurbanlarını bıçaklayarak, keserek veya sakat bırakarak cinsel tatmine ulaşıyordu. Yabancılaşmış bir birey olarak muhtemelen, özellikle kadınlarla, samimi ilişkiler kurmaya çabaladı. Bu çıkarımlar belki de katilin neden fahişeleri hedef aldığını açıklayabilir. ■

BENİMLE OLMAKTANSA ÖLMEYİ TERCİH EDERLER

HARVEY GLATMAN, 1957–58

KISACA

YER
Los Angeles, California, ABD

TEMA
Hatıra toplayan katiller

ÖNCE
1950'ler Robert Bloch'un romanı ve müteakip Hitchcock filmi *Psycho*'ya ilham kaynağı olan Wisconsinlı çiftçi Ed Gein, kurbanların vücut parçalarından kase gibi gündelik eşyalar yaptı.

SONRA
1969 Polis, seri katil ve ayakkabı fetişisti Jerome Brudos'u Oregon'da tutukladı. Daha sonra üç kadını öldürdüğü için ömür boyu hapse mahkûm edildi.

1996 Ukrayna'da polis, 52 kişiyi öldürmekten sorumlu Anatoly Onoprienko'yu yakaladı. Şehirden uzak mülkleri hedef alan ve daha sonra içindeki herkesi öldüren Onoprienko kurbanlarının, kadın veya erkek, iç çamaşırlarını hatıra olarak alıyordu.

Harvey Glatman'ın evindeki bir alet çantasında kilitli bir fotoğraf koleksiyonu vardı. Bazı resimler elleri arkadan bağlı gözleri korkudan faltaşı gibi açılmış kadınları gösteriyordu. Diğerleri, cesetleri belirli bir şekilde poz vermeye ayarlanmış bazı ölü kadınları gösteriyordu. Fotoğraflar, 1950'lerin en korkunç seri katillerinden birinin kişisel imzasıydı. Bu fotoğraflar sonunda mahkûm olmasına yol açtı.

Genç tecavüzcü

Colorado'da yetişen Harvey Glatman, tavşan dişli, sıska ve yalnız biriydi. Daha çocukken, antisosyal davranışlar ve tuhaf cinsel eğilimler sergilemeye başladı. Delikanlıyken, kadınların dairelerine giriyor ve onları bağlayıp, tecavüz ediyor ve daha sonra hatıra olarak fotoğraflarını çekiyordu. 1945 yılında Glatman bir eve girerken yakalandı ve hırsızlıkla suçlandı. Kefaletle serbest bırakıldığı sırada bir kadına tecavüz etti ve sonucunda sekiz ay hapis yattı. Tahliye olduktan sonra, kısa süre sonra bir dizi gasp olayından mahkûm olacağı New York, Albany'ye taşındı. Tutuklandı ve psikopat teşhisi kondu.

Bununla birlikte, Glatman örnek bir tutsaktı ve 1951'de şartlı tahliye

Modellere esaret pozisyonunda poz verdirerek onları **fotoğraflıyor.**

↓

Aynı modelleri onları bağlayıp, **fiili tecavüzde** bulunurken fotoğraflıyor.

↓

Modelleri **boğarak** öldürürken, kendi seçtiği pozisyonlarda **fotoğraflıyor.**

↓

Suçun her aşamasını tekrar yaşamak için tüm fotoğrafları saklıyor.

Ayrıca Bakınız: Karındeşen Jack 266–73 ▪ Ian Brady ve Myra Hindley 284–85 ▪ Jeffrey Dahmer 293

Los Angeles polis memurları Orange County, Santa Ana yakınlarında Lorraine Vigil'e fiili tecavüzde bulunması nedeniyle tutuklanmasının ardından Glatman'ı sorguluyor.

edildi. Sonraki yedi yıl boyunca Colorado, Denver'da bir televizyon tamircisi olarak çalıştı.

Fotoğraf yemi

1957'de Glatman Los Angeles'a taşındı. Takma adlar kullanarak, manken yapma vaadiyle genç kadınları kendine çekmek için kendine fotoğrafçı süsü verdi. Kurbanlar için modellik ajanslarını trolledi ve kadınları otel odalarına çekti; burada kadınlara para vererek, dedektif dergilerinde yayınlanmak üzere olduğu bahanesiyle onlara esaret pozları verdirdi. Bu modellerden ikisi, Judith Dull ve Ruth Mercado, bağlandılar ve fotoğraflarını çekerken Glatman tarafından cinsel tacize uğradılar. Daha sonra onları boğdu, bedenlerini fotoğrafladı ve çölde çöpe attı. Üçüncü bir kurban, Shirley Ann Bridgeford, gazete ilanı vasıtasıyla Glatman'la bir araya geldi.

27 Ekim 1958'de motosikletli bir polis, Glatman Lorraine Vigil adlı bir kadını kaçırmaya çalışırken rastgeldi. Polis memuru yol kenarına çekilmiş bir araba gördü. Arabanın içinde bir adam bir kadının başına silah dayamış, onu bağlamaya çalışıyordu. Polis memuru kısa sürede müdahale etti ve Glatman'ı tutukladı.

Mahkûmiyet ve ceza

Soruşturmacıların kısa süre içinde kurbanlarının suçlayıcı fotoğraflarını evinde bulacaklarını bilen Glatman, üç cinayetini itiraf etti ve sonunda fotoğrafları içeren alet kutusunu polislere verdi. İki kez birinci derece cinayetten suçlu bulundu ve ölüm cezasına mahkûm edildi. 18 Eylül 1959'da Glatman, San Quentin Eyalet Hapishanesindeki gaz odasında idam edildi.

Glatman'ın kurbanlarından hatıra eşya toplamasına yönelik arzusunun psikiyatrik olarak incelenmesi, seri cinayetlerin Amerika'da nasıl araştırıldığını değiştirdi –FBI'ın Şiddet İçeren Suçları Anlama Programı şiddet içeren suçlarda seri şablonlar aramak için kuruldu. Glatman'ın takıntıları suçlarının seri niteliğini büyük ölçüde açıkladı ve aslında daha sonra "seri katil" olarak sınıflandırıldı. ▪

Hatıra eşya katilleri

Birçok seri katil cinayetlerine dair hatıra eşya saklar. Çoğu zaman zafer hatırasıdır, cinayetten kaynaklanan zevki tekrarlamak için kullanılırlar. En kötü şöhretli katillerden bazıları hatıra eşyalar toplarlar. Viktorya döneminde, Karındeşen Jack'in kurbanlarının ceset kalıntılarını topladığı iddia edilmişti. Bir dizi seri katil, Glatman gibi kurbanlarının son anlarını fotoğrafladı.

Bu tüyler ürpertici suçları kaydetmek için duyulan garip dürtünün aldığı başka garip bir hal; katillerle ilgili ürünler için "katil hatıraları" pazarı var. Bunlar, katiller tarafından suçlarını işlediklerinde giyilen kıyafetler, kullanılan silahlar veya hapishaneden gönderdikleri kartpostallar veya mektuplar olabilir. Çevrimiçi şirket eBay, satın alanlar ve satıcılar hala diğer e-ticaret sitelerinde aktif olsa da, 2001 yılında katil hatıralarının satışını yasakladı.

YALNIZCA ÖLDÜRMEKTEN ZEVK ALIYORUM

TED BUNDY, 1961–78

KISACA

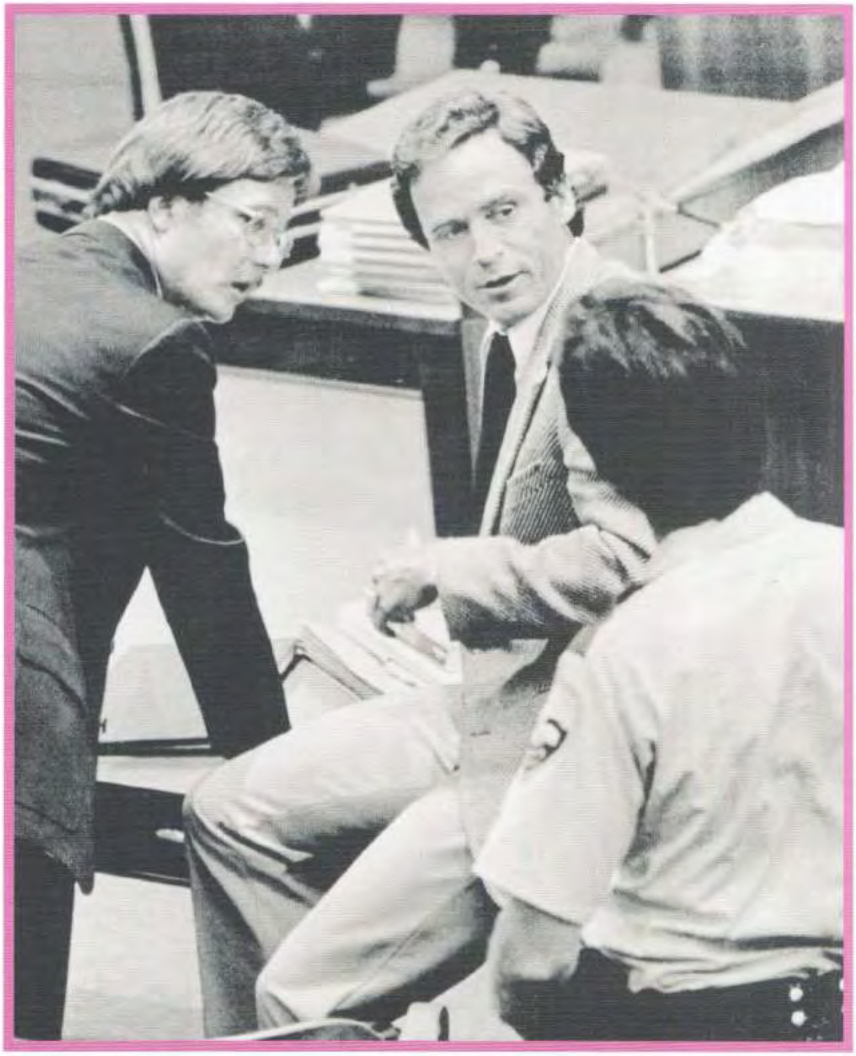
YER
Washington'tan Florida'ya kadar yedi ABD eyaleti

TEMA
Üniversite öğrencisi katil

ÖNCE
1966 Richard Speck, Chicago'da sekiz öğrenci hemşiresinin boğulması ve bıçaklanmasından dolayı ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

1973 Karma okulda okuyan kız öğrenci katili olarak bilinen Edmund Kemper, California'da en az altı kız öğrencinin yanı sıra annesinin ve en yakın arkadaşının öldürülmesi olaylarından toplu suçla ömür boyu hapis cezası aldı.

SONRA
2004 Derrick Todd Lee, DNA kanıtının onu Louisiana State Üniversitesinde işlenen bir dizi cinayetle bağlantılandırmasından sonra cinayetten hüküm giydi.

Nabza göre şerbet veren Ted Bundy, 1979'daki davası sırasında, Yardımcı Kamu Avukatı Ed Harvey (solda) ve bir Leon County polis memuruyla istişare ederken.

Ted Bundy iyi görünümlü bir hukuk öğrencisiydi. O büyüleyici ve çekici görünüyordu. Kimse onun Charles Manson ya da Dennis Nilsen gibi seri katil olabileceğini düşünemezdi. Ted'in kurbanlarının çoğu da farklıydı. Çoğunlukla güzel, beyaz, orta sınıf üniversite öğrencileriydi ve genelde seri katillerin peşine düşeceği savunmasız kadınlar değillerdi. Ted Bundy'nin bilinen 30 kurbanı, savunmasız olduklarının farkında değildi. Onlar bir şekilde yardım etmek için durduklarında kurban haline geldiler. Bundy yelkenlisiyle veya kitaplarıyla yardım için istekli, kendine ihtiyacı olan bir genç süsü verecekti; bir kolu askıda sahte kol alçı takarak ya da koltuk değnekleriyle topallayarak. Onları Volkswagen Beetle'ına yakınlaştırdığında, Bundy arabanın altındaki bijon anahtarına uzanıyor ve başlarına vuruyordu. Daha sonra onları sarıp sarmalayarak arabanın içine atıyor ve kelepçeliyordu.

Teatral psikopat

Bundy rol yapmayı, kurguyu seviyordu. Ayrıca kaçırmak ve öldürmek için geceleri apartmanlara –hatta bir öğrenci yurduna– girecekti. Özellikle üniversiteli kızlara ortadan ayrılmış uzun kahverengi saçlarla yaklaşacaktı. Günün tarzıydı ama bazıları, farkında olmadan, saçlarını bu şekilde uzatan bir kız arkadaşından intikamını bu şekilde alıp almadığını merak ediyor. Belki de, tahminde bulunuyorlardı, onu terk etmiş veya aşağılamıştı.

Ayrıca Bakınız: Karındeşen Jack 266–73 ▪ Harvey Glatman 274–75 ▪ Colin Pitchfork 294-97

> Hiçbir şey için suçlu hissetmiyorum. Kendini suçlu hisseden insanlar için üzülüyorum.
> **Ted Bundy**

Örselenmiş bir çocuk

Bundy'nin aile geçmişi karmaşıktı. Büyükanne ve büyükbabasını gerçek ebeveyni, ve gerçek annesi Eleanor'u ablası sanarak Philadelphia'da büyüdü.

Çok erken yaştan itibaren, Teddy –o zamanlar Theodore Robert Cowell– insanları korkutmaktan zevk aldı. Ailesi daha sonra, üç yaşındayken, uyurken teyzesinin etrafına büyük, keskin mutfak bıçakları yerleştirmeyi sevdiğini açığa vurdu. Teyzesi uyandığında dehşete kapılıyor ve tepkileri yeni yürümeye başlayan çocuğu eğlendiriyordu.

Seri katillerin zihinsel oluşumlarını ve dürtülerini araştıran ve ölüm hücresindeyken Bundy'yi tanımış olan bir psikiyatrist olan Dr. Dorothy Otnow Lewis, bu davranışı böyle küçük bir çocuk için "olağanüstü tuhaf" olarak nitelendirdi. Bundy'nin çok küçük yaşta travmaya maruz kalmış olabileceğine işaret ediyor: belki de kendisi tacize maruz kalmış veya ailenin üyeleri arasında şiddete şahit olmuştu. Bıçak olayı ya da başka nedenlerden ötürü, Teddy ve Eleanor, Bundy dört ya da beş yaşındayken onu evden gönderildiler. Olabilecek en uzak yere, bir amcasıyla birlikte yaşaması için Washington Tacoma'ya gittiler. Eleanor orta adı Louise'i kullanmaya başladı ve kendisini dul ya da boşanmış olarak tanıttı. 1951'de Eleanor, Johnnie Bundy adında bir hastane aşçısıyla tanıştı ve daha sonra evlendi. Dört çocukları oldu. Ted şimdi annesiyle olan azıcık duygusal bağı iki kardeş ve iki kız kardeşle paylaşmak zorundaydı. Aile bağlarını güçlendirmek ve Johnnie Bundy'yi genç Teddy için bir baba figürü haline getirmek amacıyla ismini Theodore Robert Bundy olarak değiştirildi. Bununla birlikte, Teddy'de bir şeyler eksikti - ve onu isteyen bir baba, bir anne ya da şiddetten yoksun bir ev yaşamından çok daha fazla bir şeydi. Teddy'de empati yoktu. İnsanlarla duygusal bir bağ kurma kabiliyetinden mahrumdu. Teddy bir vicdandan mahrumdu.

> Cinayet şehvetle ve şiddetle ilgili değil, sahiplenmeyle ilgili.
> **Ted Bundy**

Cinayet iştahı

Bundy'nin ilk kurbanı, 31 Ağustos 1961 sabahı Washington, Tacoma'daki evinden kaybolan sekiz yaşındaki Ann Marie Burr olmuş olabilir. Asla bulunmadı. Bundy, Burr ortadan kaybolduğunda 14 yaşındaydı, her zaman kaybolmasıyla bir alakası olduğunu reddetti. Bununla birlikte, dedektif Robert Keppel'in Bundy'nin ilk kurbanının adını asla açıklamadığı iddiası, kızı öldürdüğü yönündeki spekülasyonları tetikledi.

Ann'in Bundy'nin ilk kurbanı olduğunu düşünmek için iyi bir neden var. Ted ve annesi, annesi evlenmeden önce Burr'ın mahallesinde aile üyeleriyle birlikte yaşıyordu. Bundy taşındıktan sonra bu akrabaları ziyaret etmeye devam etti. Tacoma polisi Ann Burr'ın kayboluşuyla ilgili spekülasyonu ciddiye almasa da, ailesi ciddiye aldı. Ayrıca, Bundy ile hapishanede mülakat yapan Louisville Üniversitesi Adalet İdaresi Bölümünde profesör olan Dr. Ronald Holm, Bundy'nin ilk cinayetini 15 yaşındayken işlediğini kabul ettiğini iddia etti. Bundy'nin kabul ettiği ilk cinayeti Ocak 1974'teydi. 27 yaşındaydı ve iki yıl önce Seattle'daki Washington Üniversitesinden psikoloji bölümünden mezun olmuştu. Bundy, aynı üniversitede öğrenci olan 21 yaşındaki Lynda Ann Healy'i

Bundy'nin suç mahalli olan VW'si, daha sonra eski bir Salt Lake County şerif yardımcısı olan Lonnie Anderson tarafından satın alındı. u anda ABD Ulusal Suç ve Ceza Müzesi'nde.

arkadaşlarıyla paylaştığı bir evin bodrum katındaki yatak odasından kaçırdı. Bir yıl sonra Mart 1975'te kafatası Seattle'ın doğusunda, Taylor Dağında bulundu.

Healy cinayetinden sonra Bundy durdurulamaz hale gelmişti. Şubat 1974 ile Ağustos 1975 tarihleri arasında, cinayetler arasında sadece birkaç haftalık kısa bir ara vererek, bir düzineden fazla genç kadın öldürdü. Bu süre zarfında Bundy, Utah Üniversitesi Hukuk Fakültesine kaydolmak üzere Utah'a taşındı.

İlk tutuklanma

Bundy'nin ilk tutuklanması Ağustos 1975'te meydana geldi. Sabah saat 03:00'tü ve otoyol devriyesi görevlisi

Bundy'nin Florida kurbanları, yatağında öldürülen 21 yaşındaki öğrenci Margaret Bowman (sağda) ve okuldan kaçırılan 12 yaşındaki Kımberly Leach (sağda).

çavuş Bob Hayward, Bundy'nin farlarını açmadığını fark ettiğinde VW'sini Salt Lake City banliyölerinde sürüyordu. Hayward, Bundy'yi durdurmaya çalışınca kovalamaca, Hayward, Bundy'yi terk edilmiş bir benzin istasyonunda köşeye sıkıştırıncaya kadar devam etti. Hayward tarafından o gece yaptığı hareketlerin açıklanması istendiğinde, Bundy, bir Utah hukuk öğrencisi olduğunu ve arabalı sinemadan çıktıktan sonra yolunu kaybettiğini söyledi. Balıkçı yaka kazak ve pantolon giymiş olan Bundy, gerçekten de öyle görünüyordu, ancak Hayward, *Gökdelende Panik*'i izleme iddiasının yalan olduğunu biliyordu; çünkü film yerel olarak gösterilmiyordu. Aracın aranması sırasında Hayward yırtık bir külotlu çorap, bir kurdele, halat ve bir kayak maskesi buldu. Bundy sakin olmasına ve bu eşyaların her birine sahip olmasına ilişkin açıklama yapmasına rağmen, oldukça şüpheci olan Hayward, tutuklamaya karşı koyma nedeniyle onu kayda geçirdi.

Ancak, Bundy'nin mahkûm olmasını sağlayan bir önceki yıl meydana gelmiş olan bir olaydı.

Kasım 1974'te, Bundy Utah, Murray'de 18 yaşındaki Carol DaRonch'e yaklaştı. Bir polismiş gibi davranan Bundy, arabasının çalındığını ve bir rapor doldurmak için kendisiyle birlikte polis merkezine gelmesini söyledi. DaRonch VW'ye bindi ancak Bundy'nin karakoldan uzaklaştığını söyleyince, Bundy agresifleşti ve kadını kelepçelemeye çalıştı. DaRonch, Bundy ile boğuşurken, yanlışlıkla iki kelepçeyi aynı bileğe taktı. DaRonch kaçırılmaktan kurtuldu ve polise gitti. Saldırganını VW kullanan ve şık bir ayakkabı giyen oldukça iyi görünümlü bir adam olarak tanımladı. Şans eseri, bölgedeki birkaç kızın kaybolmasını soruşturan Dedektif Jerry Thompson, Salt Lake City'de Hayward tarafından kayda geçirilen adamı, Carol DaRonch'un bir önceki yıl Murray'de kendisini kaçıran adamla

Ted Bundy

Bundy'nin evli olmayan 22 yaşındaki annesi Eleanor Louise Cowell 1946'da hamile kaldığında doğum yapmak için Vermont, Burlington'daki Elizabeth Lund Evlenmemiş Anneler Evine gitti. Eleanor'un babası Samuel, karısına ve çocuklarına karşı otoriter, şiddet kullanan ve küfürbaz bir adamdı. Eleanor doğmamış bebeğinin babasının kimliğini açıklayamayınca, çocuğun babasının Samuel Cowell olduğuna dair dedikodular dolaşmaya başladı. 24 Kasım 1946'da Theodore Robert Cowell doğdu. Eleanor evine gitti, bebeğini tesiste bıraktı. Bu ilk terk edişiydi. 1947'de Eleanor babasının ısrarıyla bebeğini almak için döndü. Bundy, yıllarca Eleanor'un ablası, büyükanne ve büyükbabasının ebeveynleri olduğuna inandı. Öğretmenlerinden biri daha sonra, Bundy'nin 15 yaşında gayrimeşru olduğunu öğrendiğinde kendini kaybettiğini söyleyecekti. Annesi 1951'de evlendikten sonra, kocası Johnnie Bundy yasal olarak oğlunu evlat edindi. Bununla birlikte, Ted, üvey babasının düşük zekâsından hiç etkilenmediğinden asla onunla bağ kurmadı.

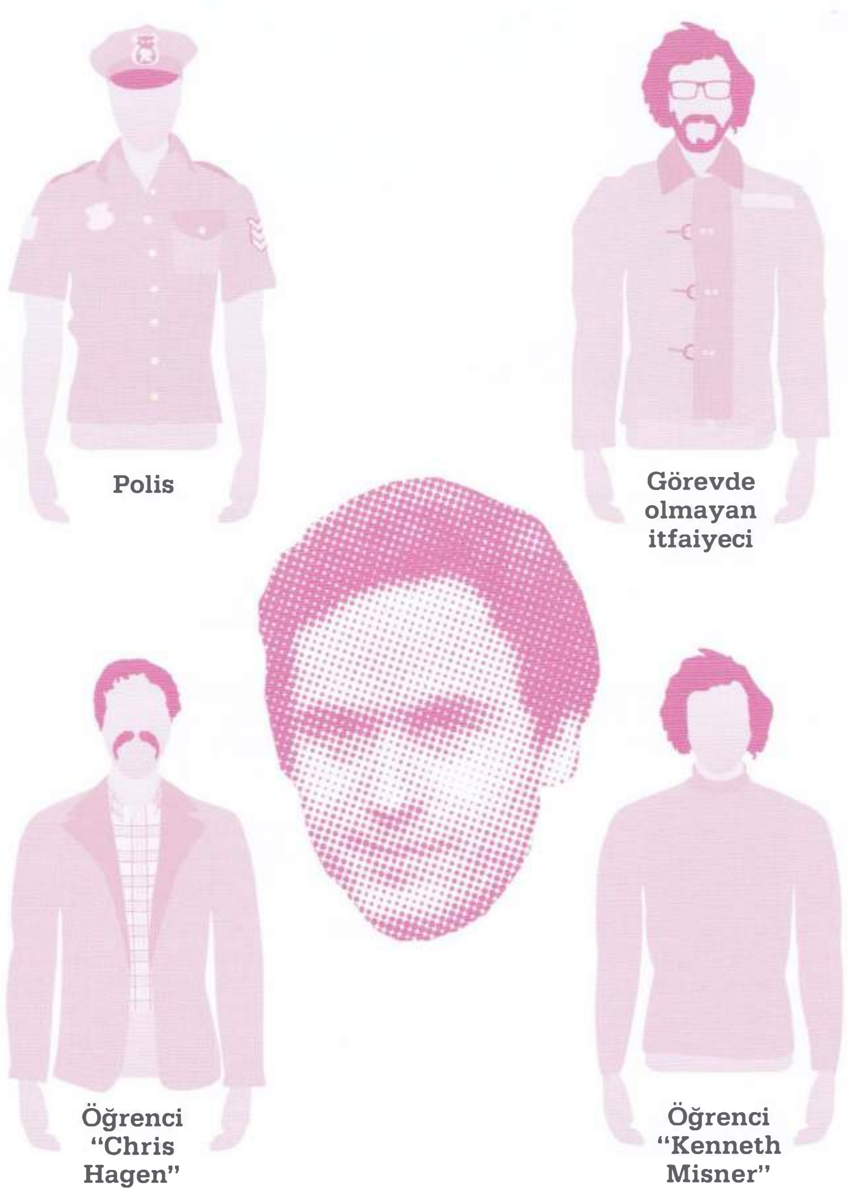
ilgili vermiş olduğu tarifle eşleştirdi.

Bundy'nin evi müteakiben polis tarafından aranınca kızların ortadan kaybolduğu birkaç kasabayı ziyaret ettiğine dair kanıt buldu. Arabası incelenince, Bundy'yi daha da töhmet altında bırakan kızlara ait saç telleri bulundu. DaRonch, Bundy'yi bir polis hizalamasında teşhis edince adam kaçırma ve saldırı nedeniyle tutuklandı. Dedektifler onun cinayet işlemiş olmasından şüpheleniyordu, ancak sağlam kanıtlara ihtiyaçları vardı. Cinayet kurbanı Caryn Campbell'in saçları arabasında bulununca kanıtlar da ortaya çıkmış oldu.

Adaletten kaçma

Kanun çalışmalarından yararlanan Bundy, kendi avukatlığını yaptı. Davalarda bir mola sırasında, mahkemenin hukuk kütüphanesini kullanma izni verildi. Tek başına kalınca Bundy bir kütüphane penceresinden atladı ve Aspen Dağına doğru koştu. Polis firariyi çalıntı bir arabada yakalayana kadar Bundy altı gün boyunca yürüyüş parkurları ve kamp alanlarında dolandı. Bundy, Colorado'daki Garfield County cezaevine yerleştirildi. İkinci kaçışı aylarca hazırlık gerektiriyordu: Bundy hapishane arkadaşlarından hapishanenin kat planını ve bir demir testere ele geçirdi, hücresinin tavanını kesti ve içine sığabilmek için kilo verdi. Kaçış rotasını birkaç kez denedikten sonra, Bundy 30 Aralık 1977'de cezaevinden kaçtı. Arabalar çaldı, otostop yaptı, uçaklara bindi ve Florida Tallahassee'ye trenle gitti, Florida State Üniversitesi yakınlarında bir oda kiraladı. Bundy, şehre geldikten bir hafta sonra bir gece Chi Omega kız öğrenci evine sızdı ve dört genç kadına saldırarak ikisini öldürdü. Daha sonra yakındaki bir dairedeki beşinci bir kadına saldırdı.

Birkaç hafta sonra, Bundy 12 yaşındaki Kimberly Diane Leach'ı okulunun önünden kaçırdı. Kızın cesedi sonradan bir domuz ahırında bulundu. Kızın kaybolmasından bir hafta sonra çalıntı bir araç kullandığı için tutuklandı. Şahitler, onu kız öğrenci evindeki ve Kimberly'nin okulundaki kişi olarak teşhis etti. Onu cinayetlerle ilişkilendirecek fiziksel kanıtlar da vardı. Üç cinayetten dolayı hüküm giyen Bundy, ölüm cezasına mahkûm edildi.

Bundy, farklı kişilikler gibi giyinmekten ve onlara bürünmekten zevk alıyordu ve ilham için yerel telefon rehberlerini gözden geçiriyordu. Çeşitli saç stilleri, taklit bıyıklar, ben, gözlük ve kıyafetler yardımıyla Bundy, bir nevi alt ego geliştirmişti.

Bundy'nin yargılanması sırasında, Nita Jane Neary, Bundy'yi iki öğrencinin öldürüldüğü sabah Florida State Üniversitesindeki Chi Omega öğrenci evinden ayrılırken gördüğünü söyledi.

Ölüm hücresi

Dokuz yıl altı ay boyunca, Bundy, Florida'daki ölüm hücresinden Ann'in annesi Beverly Burr da dahil olmak üzere düzinelerce insanla mektuplaştı. Sadık bir arkadaşı Carole Boone ile evlendi ve baba oldu; rivayetlere göre başka tarafa bakması için bir gardiyana rüşvet verdi. Polisler diğer seri katiller hakkında ona "danıştı" ve onun hakkında yazan yazarlarla işbirliği yaptı. Yeni duruşmalar ve yürütmenin durdurulması için yapılan birkaç itiraz reddedildi. Ölüm hücresindeki son günlerde Bundy şüphelisi olduğu 36 cinayeti itiraf etti ve kendisini yaklaşık 50 cinayetle ilişkilendirecek olan daha önce kendisiyle ilişkilendirilmeyen diğer cinayetlerin ayrıntılarını verdi. Bununla birlikte, mahkeme tarafından atanan bir psikiyatrist kurbanların sayısını yaklaşık 100'e düşürdü ve Bundy'nin kendisi Dr. Ronald Holmes'a 10 eyalette 300 cinayet işlediğini söylemişti. Bundy, idamı birkaç ay ertelendiği takdirde kayıp kadınlarla ilgili daha ayrıntılı bilgi vermeyi teklif etti ancak Florıda Valisi Bob Martinez "katille müzakere" yapmayı reddetti.

24 Ocak 1989 akşamı, 42 yaşındaki Ted Bundy elektrikli sandalyede öldü. Neden bu kadar çok kadını öldürdüğünün cevabı, verdiği son açıklamalardan birinden çıkarılabilir: "Sadece öldürmekten zevk alıyorum. Öldürmek istedim." ■

Katillerle röportajlar

Adli patolojileri araştıran bilim insanlarına bir ipucu bulma umuduyla ve gazetecilere sansasyonel bir haber için cezaevinde seri katillerle röportaj yapma izni verildi. Sonuç olarak yüzlerce saatlik röportaj görüntüleri var, çoğunu internette bulabilirsiniz. Bununla birlikte, bu röportajların incelenmesinin bir seri katilin zihnine ilişkin açılım sunması gerekmiyor. Hapishane duvarlarının dışındaki halka kendilerini ve davranışlarını sunma şansı verilince, seri katiller teatral davranarak, görüşmecilerin amaçlarını anlamaları ve onların şaşkına dönmeleri için rol yaparlar. Ted Bundy'nin soğuk pişmanlık duygusundan, Charles Manson'ın kasıtlı hicivlerine ve Jeffrey Dahmer'in şaşırtıcı derecede samimi tepkilerine kadar, bu adamların gösterileri, bir seri katilin ikna edici bir psikolojik portresinin çıkarılmasını giderek zor hale getiriyor görünüyor.

HESAPLI, ACIMASIZ VE SOĞUKKANLI CİNAYETLER

IAN BRADY VE MYRA HINDLEY, 1963–65

KISACA

YER
Saddleworth Moor, Manchester yakınları, Birleşik Krallık

TEMA
Zehirli ilişkiler

BEFORE
29 Ocak 1958 Delikanlılar, Charles Starkweather ve Caril Ann Fugate, Amerika Ortabatısı'nda 11 kişiyi öldürdükleri 60 günlük bir yolculuğun ardından tutuklanıyorlar. Cinayet furyası döneminde 14 yaşında olan Fugate, daha sonra Starkweather tarafından rehin alındığını iddia ediyor.

AFTER
17 Şubat 1993 Kanadalı tecavüzcü ve katil Paul Bernardo ömür boyu hapis cezasına çarptırılıyor. Cinayetlere karısı Karla Homolka da katılıyor ancak cezasının hafifletilmesi karşılığında polisle anlaşma yapıyor.

12 Temmuz 1963'te 16 yaşındaki Pauline Reade, katil Myra Hindley arabasını kenara çekip, genç kızı arabasına binmeye ikna ettiğinde, İngiltere'nin kuzeybatısında, Manchester yakınlarında bir dansa gidiyordu. 21 yaşında olan Hindley, kızı yakınlardaki bir kırsal bölgeye götürdü ve erkek arkadaşı Ian Brady, motosikletle arkalarından takip etti. Brady boğazını kesip, Saddleworth Moor'un bataklıklarına gömmeden önce Reade'e tecavüz etti, işkence yaptı ve cinsel istismarda bulundu.

> Her zaman çürükler ve ısırık izleriyle kaplı olurdum. Ailemi öldürmekle tehdit etti. Bana tamamen hâkim olmuştu.
> **Myra Hindley**

Canavarca takıntı

Reade çiftin ilk kurbanıydı, ama son olmayacaktı. 1963-1965 yılları arasında Brady ve Hindley, Moors Cinayetleri olarak bilinen bir davada dört çocuğu daha kaçırıp, istismarda bulunup, işkence yapıp öldürdüler. Bunlardan biri hiç bulunamadı. Myra Hindley, 1961'de Ian Brady ile çıkmaya başladığında 18 yaşındaydı. Ian Brady 22 yaşındaydı. Hindley, düzenli olarak erkek arkadaşı tarafından baskı görmesine ve istismar edilmesine rağmen onu saplantı haline getirdi. Brady'yi memnun etmek amacıyla ona, cinsel olarak istismar edebileceği, işkence yapabileceği ve boğabileceği savunmasız çocuklar temin etmeye başladı. Pauline Reade'in öldürülmesinden aylar sonra, Kasım 1963'te bir cumartesi öğleden sonra, çift 12 yaşındaki John Kilbride'i kaçırdı. Brady ona tecavüz etti ve sonra çocuğu bir iple boğdu. Şimdi ortaklaşa Brady'nin ahlaksızlığının tadına varan çift, bir sonraki kurbanları olan 12 yaşındaki Keith Bennett'i, Manchester'daki büyükannesini ziyarete giderken kaçırdı. 16 Haziran 1964'te Brady ve Hindley, Bennett'i Saddleworth Moor'a götürdü ve onu gömdüler.

Batakklıkta yapılan kapsamlı ve sistemli aramalara rağmen, ceset halen bulunabilmiş değil. 26 Aralık-

Ayrıca Bakınız: Ted Bundy 276–83 ▪ Fred ve Rosemary West 286–87 ▪ Colin Pitchfork 294-97

Ian Brady ve Myra Hindley'in bu ikonik resimleri, Nisan 1966'da …rçok cinayetten yargılanırken çekildi. …ddet dolu ilişkileri beş çocuğun …ümünün nedeniydi.

… Brady ve Hindley fuar alanını ziyaret ederek 10 yaşındaki Lesley Ann Downey'ye yaklaşarak, bazı paketleri taşımasını rica ettiler. Downey'i kaçırdılar, iple bağladılar ve pornografik fotoğraflar için onu poz vermeye zorladılar. Çift ayrıca, Downey'nin çığlık atarak hayatının bağışlanması için yalvardığı 13 dakikalık bir ses kaydı yaptı. Daha sonra boğarak gömdüler.

Kabul ve çöküş

O zamana kadar Brady daha da küstahlaşmıştı ve kanlı sırlarını Hindley'nin 17 yaşındaki kayınbiraderi David Smith'e açıkladı. Ekim 1965'te, mühendislik öğrencisi 17 yaşındaki Edward Evans'ı evlerine çektikten sonra, Brady, Hindley'i cinayetlere onu da dahil edebileceği umuduyla Smith'i getirmeye gönderdi. Brady daha sonra, Smith dehşet içinde izlerken Evans'ı bir baltayla parçaladı. Brady ve Hindley'e ortalığı temizlemeleri için yardım etti ve sonra karısına, eve koştu. Smithler bir telefon kulübesinden polisi aradı ve onları Evans'ın cesedine götürdü. Hem Brady hem de Hindley tutuklandı. Çiftin evinde arama yaparken polis, Saddleworth Moor'da çekilen geniş bir resim koleksiyonuyla birlikte Downey'nin pornografik fotoğraflarını ve ses kaydını buldu. 150 kadar polis memuru, kapsamlı bir bataklık araması yapması için görevlendirildi. Orada, Lesley Ann Downey ve John Kilbride'ın cesetlerini buldular.

1966'da, Ian Brady ve Myra Hindley, üç cinayetten suçlu bulundu. Mahkûmiyetlerini takiben Pauline Reade ve Keith Bennett cinayetlerini itiraf ettiler.

Sonrası

1987'de, 100 günlük bir aramadan sonra Pauline Reade'in çürümüş cesedi bataklıkta sığ bir mezara gömülmüş olarak bulundu. Katillerinden biri olan Myra Hindley 15 Kasım 2002'de 60 yaşındayken hapishanede öldü. 1985'te Ian Brady'nin cezai ehliyeti olmadığı açıklandı ve yüksek güvenlikli bir hastaneye kapatıldı. Kendisinin serbest bırakılma arzusunun olmadığını iddia ederek, defalarca ölmesine izin verilmesini istedi. ■

İstismar ilişkisi içindeki seri katiller

Tarih boyunca hiçbir kriminal geçmişe sahip olmayan kadınlar, sevgilileri ve kocalarıyla korkunç suçlara katılmışlardır. Bu olayların bazılarında kadınlar sonradan eşlerinin tahakkümünde olduklarını ve onlar tarafından manipüle edildiklerini iddia ettiler. İstismar ilişkilerinde manipülatif ortak sevgililerini izole ederek, benlik saygısını yok etmeye çalışabilir. Bazı durumlarda bu fiziksel, duygusal, sözlü, zihinsel ve cinsel tacize yol açabilir.

Hakim olan ortak, onların kendi kararlarını verme hakkını inkâr ederken kurbanlarını kontrol altına almaya çalışacaktır. Myra Hindley'de durumun böyle olup olmadığı şiddetli bir şekilde tartışıldı. Kurbanların aileleri, cinayete istekli bir katılımcı olarak dahil olduğunu iddia ediyor. Bununla birlikte, birkaç röportajda Hindley, öldürme dürtüsü olmadığını ve Ian Brady tarafından duygusal olarak manipüle edildiğini ve fiziksel olarak istismar edildiğini iddia etti.

KELİMELERİN İFADE EDEBİLECEĞİNDEN DAHA KORKUNÇ

FRED VE ROSEMARY WEST, 1971–87

KISACA

YER
Gloucester, Birleşik Krallık

TEMA
Katil çiftler

ÖNCE
1890–93 Avustralyalı çift John ve Sarah Jane Makin evlerinde bir yetimhane işletiyorlar. Evlenmemiş annelerden ödeme alıyorlar; ancak bakımları altındaki bebekleri öldürüyorlar.

SONRA
1986–89 Yaşlı çift, Faye ve Ray Copeland, Missouri çiftlikleri için çiftlik işçisi olarak tuttukları serserileri öldürüyor.

Ocak-Şubat 1987 Michiganlı çift Gwendolyn Graham ve Cathy Wood huzurevinde birlikte çalıştıkları beş yaşlı kadını öldürüyorlar. Kurbanları üzerinde nekrofilik eylemler sergiliyorlar.

Otostop yapan kadınları **arabalarına alıyorlar**

Arkadaşlarını ve fahişeleri parti için evlerine **davet ediyorlar**

Kendi **çocuklarını** tahrik ediyorlar

↓

Uzun süren **cinsel işkence ve istismar seansları için** kurbanlarını evlerinde tuzağa düşürüyorlar

↓

Evden ayrılmak veya West'in suçlarını bildirmek için **tehdit ederlerse kurbanları öldürüyorlar**

↓

Kurbanların cesetlerini parçalayıp onları bahçelerine ve yerel alanlara gömüyorlar

Ekim 1972'de 17 yaşındaki Caroline Owens, Gloucester'tan otostop çekerken Fred ve Rosemary West'le karşılaştı. Westler onu gri Ford Poplar arabalarına aldılar, kısa bir sohbetten sonra çocukları için bir dadı olarak bir iş teklif ettiler. Owens ertesi gün taşındı. Ancak çiftin "seks partilerine" katılmak için yapılan davetlerden derin rahatsızlık duyan Owens işi bıraktı ve birkaç hafta içinde Westlerin evinden ayrıldı. Aralık ayında Westler, Owens'ı tekrar yalnız yürürken gördü. Daha önceki düşüncesizliklerinden dolayı özür dilemek için, bir fincan çay içmeye evlerine davet ettiler. Owens kabul

Ayrıca Bakınız: Ted Bundy 276–83 ▪ Ian Brady and Myra Hindley 284–85 ▪ Colin Pitchfork 294–97

etti. Çift daha sonra, bağladıkları ve tecavüz ettikleri kızı 12 saatlik korkunç bir işkence altında sorguya tabi tuttular. Fiili tecavüzden sonra Owens gözyaşlarına boğuldu. Bu durum geri dönmeye ve dadıları olarak çalışmaya devam etmeye söz verdiği takdirde ayrılabileceğini söyleyen Fred West'i etkiledi.

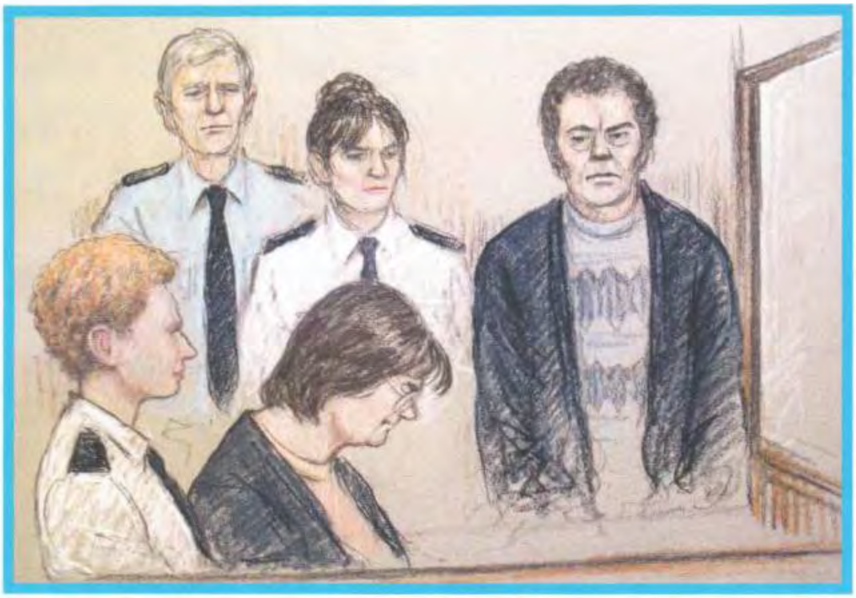
Travma geçiren Caroline Owens annesinin evine geri dönüp polisi aradı. Bununla birlikte, Owens tecavüzü rapor etmekten utanıyordu ve 1973'te Westler Gloucester Sulh Ceza Mahkemesinde hafif ahlak dışı saldırıyla suçlandı, 100 sterlin para cezası verildi ve serbest bırakıldılar.

Devam eden kabus

Sadece bu ilk dava Westlerin Gloucester, Cromwell Caddesindeki evinde neredeyse 20 yıldır fark edilmeden devam etmekte olan kriminal ahlaksızlığa işaret etti. Çift, genç kızları dadı olarak tutarak, genç kadınlara oda kiralayarak ve kendi çocuklarını istismar ederek kurbanlarını "hasat etti."

1992 yazında, çocuk istismarı ve kayıp bir kız ihbarıyla alarma geçen sosyal hizmet uzmanları ve polis memurları bir kez daha Westlerin evini ziyaret etti.

> On altı yaşında Rose ile tanıştım ve onu istediğim gibi eğittim.
> **Fred West**

Bir ressamın 30 Haziran 1994'te Gloucester Sulh Ceza Mahkemesindeki Fred ve Rosemary West hakkındaki çizimi. Fred 12 cinayetle suçlandı, ancak Rosemary sadece 10 cinayetle suçlandı.

Evi aradılar ve beş çocuğu evden uzaklaştırarak koruyucu bakım altına aldılar. Bununla birlikte, sosyal hizmet uzmanları, kurtarılan çocukların Fred ve Rosemary'nin kızı olan 16 yaşındaki Heather West hakkındaki yorumlarını polise bildirene kadar bir yıl daha geçti. Evin aranması sırasında çocuklar Heather'ın "verandanın altında" olduğunu belirttiler. Bu, İngiltere'nin en meşhur katillerinin soruşturmasının başlangıcı oldu.

Polis, 25 Cromwell Caddesindeki bahçeyi kazdı ve yalnız Heather ve Fred West'in sekiz yaşındaki kızı Charmaine'in kalıntılarını değil, aynı zamanda Charmaine'in annesi Catherine Costello'nun iskeletini de buldular. Charmaine'in, 1971'de Fred'in ilk karısı olan Costello ile olan bağını koparmak için Rosemary tarafından öldürülen Westlerin ilk kurbanı olduğuna inanılıyor. Costello daha sonra Charmaine'e yaptıklarından şüphelenmesinden korktukları için çift tarafından öldürüldü.

Fred ve Rosemary'nin kızı Heather hayatı boyunca tacize uğradı ve dayak yedi ve sonunda Rosemary tarafından kocasının yokluğunda Haziran 1987'de "patlak veren bir dalaşma"dan sonra öldürüldü.

Toplamda dokuz ceset 25 Cromwell Caddesinde gömülü bulundu. Bir tanesi Westlerin Gloucester'daki önceki evinde bulundu ve diğer ikisi uzaktaki bir tarlanın yakınına gömülmüştü. Çift, 20 yıllık bir süre içinde toplam 12 kişiyi öldürmekle suçlandı. Fred West suçunu itiraf etti, ancak yargılamasından 10 ay önce, hücresinde kendini oksijensiz bırakarak boğmak için battaniye kullandı. Rosemary masum olduğunda ısrar etti, ancak sonuçta 10 cinayetten hüküm giydi ve ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. ■

ZODIAC KONUŞUYOR

ZODIAC KATİLİ, 1968–69

KISACA

YER
San Francisco, California, ABD

TEMA
Anlatımsal/dönüştürücü seri cinayet

ÖNCE
1945–46 "Ruj Katili" olarak adlandırılan William Heirens, Chicago'da işlediği suçların mahallerine ruj içinde mesaj bırakıyor.

SONRA
1976–77 Seri katil David Berkowitz, New York, Bronx'taki kurbanlarının cesetlerinin yanına "Sam'in Oğlu" imzalı el yazısıyla mektuplar bırakıyor.

1990–93 Zodiac Katili taklitçisi Heriberto Seda New York'ta üç kişiyi öldürüyor.

4 Temmuz 1969, Michael Mageau için harika bir gece olmalıydı. San Francisco Körfezi üzerinde havai fişekler patlıyordu ve 22 yaşındaki güzel Darlene Ferrin'le randevusu vardı. İkili, bir araç yanlarında durduğu sırada Vallejo'daki Blue Rock Springs'te Darlene'nin arabasında oturuyordu. Sürücü arbadan çıkıp, onların arabasının içine bir meşale fırlattı ve bir tabancayla onlara ateş etmeye başladı. Ferrin öldü ama Mageau kurtuldu. Kısa süre sonra bir adam Vallejo polis departmanına telefon ederek "Bir cinayet bildirmek istiyorum. Columbus Parkway'de 1 mil doğuya giderseniz kahverengi bir arabanın içinde çocukları bulacaksınız. Onlar 9 mm Luger ile vuruldu. Ayrıca o çocukları geçen yıl öldürdüm. Güle güle," diye not bıraktı.

Kodlanmış mesajlar

31 Temmuzda mektuplar ve mesajlar San Francisco Chronicle, San Francisco Examiner ve Vallejo Times-Herald'a geldi. Kötü niyetli bir tehdit içeriyorlardı: eğer şifreler ertesi öğleden sonra gazetelerin ön sayfalarında görünmezlerse, yazar katliama girişecek. Mektuplar, Fer-

Anlatımsal/dönüştürücü şiddet

Kriminolog Lee Mellor'un anlatımsal/dönüştürücü şiddet teorisi, sosyal psikolojiden yardım alarak, –ister mektup göndererek, olay mahallinde mesaj bırakarak veya ister kurbanın cesedini belirli bir poza sokarak– polisle iletişim kuran suçluların kimlik müzakeresi sürecine giriştiklerini öne sürüyor. Toplumsal yetersizlikler nedeniyle fail, kabul edilebilir bir benlik duygusu oluşturamaz ve bu nedenle daimi bir kimlik krizi yaşar. Parçalanmış kişiliğini bir katil kisvesi altında birleştirmeye ve hatta daha ileri giderek, bir kostüm giyip "Zodiac" gibi bir takma ad kullanıyor. Mellor, 10 anlatımsal/dönüştürücü suçlu örneğinde suçların gerçekleştiği tarihte yüzde 90'ının bekâr olduğunu ve çoğunluğunun kendini asla yetişkin hissetmediğini, erkeklik ve mesleklerinde istikrarsız ve polis ve/veya askeri kültüre takıntılı olduklarını bulmuştur.

Ayrıca Bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Olayı 178–85 ▪ Kara Dahlia Cinayeti 218-23 ▪ Ted Bundy 276-83

San Francisco polisi, Ekim 1969'da Paul Stine'in öldürülmesinden kısa bir süre sonra görüşülen üç şahidin açıklamalarına dayanarak "Zodiac" katilinin karma eşgalini yapıp dağıttı.

rin cinayetinin ve Aralık 1968'de Vallejo'da işlenen, aynı modus operandiye sahip diğer bir çift cinayetin sorumluluğunu üstlendi.

Biraz tereddütten sonra, gazeteler şifreli kısımları bastı. Yazarın kendisine "Zodiac" olarak atıfta bulunduğu ikinci bir mektup 4 Ağustosta Herald'a geldi.

Ölümcül final

8 Ağustos 1969'da, Salinas'da yaşayan bir çift, yazarın insanları avladığını söylediği 408 sembol şifrelemesini çözdü. Zodiac, cinayeti heyecan verici bir deneyim olarak tanımlıyor ve ölümüden sonra kurbanlarının onun köleleri olacağını iddia ediyordu. 27 Ağustos günü öğleden sonra, Bryan Hartnell ve Cecelia Shepard, silahlı bir adam garip bir siyah maske ve kostümle kendilerine yaklaştığında, Napa'daki Berryessa Gölünde dinleniyorlardı. Onları iple bağladı ve tekrar tekrar bıçakladı. Hartnell ayrıntıları anlatmak için kurtuldu ancak Shepard öldü. Gitmeden önce katil Zodiac sembolünü arabalarının kapısına çizdi.

Zodiac'la kesin olarak bağlantılı olan son cinayet, 11 Ekim 1969'da San Francisco'da meydana geldi. O gece taksici Paul Stine bir yolcu tarafından başından tabancayla vuruldu. Katil, Stine'in gömleğinin kan lekeli kısmını koparıp aldı ve cüzdanını ve anahtarlarını çaldı ve arabayı baştan aşağı temizledi. Üç tanık tarafından görüldü, ancak görünümü ve rengi hakkındaki farklı açıklamalar asla yakalanamamasını sağladı. Polis taksiden kanlı bir parmak izi ve siyah eldivenler elde etmesine rağmen, katilin kimliği belirsiz kaldı. Katil, Chronicle'a iki gün sonra, Stine'nin gömleğinin kanlı parçasıyla bir mektup gönderdi. Mektuplar 1978 yılına kadar devam etti, ancak Zodiac katili asla yakalanmadı.

Baş şüpheli

Katilin yakalanması sırasında ortaya atılan isimlerden en çok vurgu yapılan Arthur Leigh Allen'dı. 1969'da sorguya çekildiğinde Allen, annesinin son zamanlarda kendisine daire içinde haç olan bir Zodiac marka saat verdiğini kabul etti. Allen'ın bir arkadaşı onun, saati aldıktan sonra, rastgele çiftleri öldürmek ve Zodiac sembolüyle imzalanmış mektuplarla polisle alay etmek istediğinden bahsettiğini söyledi. Allen 1968-69'da cinayetleri işlediği yerlere birkaç dakikalık mesafede yaşıyordu ve 1968 saldırısında kullanılanla aynı muhimmata sahipti.

Ölümünden 10 yıl sonra 2002'de, Allen'ın DNA'sı bir Zodiac zarfından alınan bir tükürük örneğiyle karşılaştırıldı. Eşleşmedi, o yüzden polis tarafından soruşturma dışında bırakıldı. Bununla birlikte, daha sonradan, Allen'ın midesi bulandığı için başkalarından zarfları yalamasını istediği ortaya çıktı. ■

Arthur Leigh Allen aleyhindeki dava

Daire içinde haç sembolü olan **Zodiac marka bir kol saati** annesi tarafından verildi

Arkadaşlarına, rastgele çiftleri **öldürmek** ve kodlanmış harflerle polisle alay etmek istediğini söyledi

Suç mahallerinden yalnızca birkaç dakika mesafede yaşıyordu

Zodiac tarafından kullanılanlarla aynı marka **mühimmata** sahipti

KENDİNİ BİR TÜR TIP TANRISI OLARAK GÖRÜYORDU

HAROLD SHIPMAN, 1975–98

KISACA

YER
Hyde, Manchester yakınlarında, Birleşik Krallık

TEMA
Tıbbi cinayetler

ÖNCE
1881–92 İskoç-Kanadalı bir tıp doktoru olan Dr. Thomas Neill Cream, kloroformla çok sayıda ABD ve İngiliz kadınını zehirliyor.

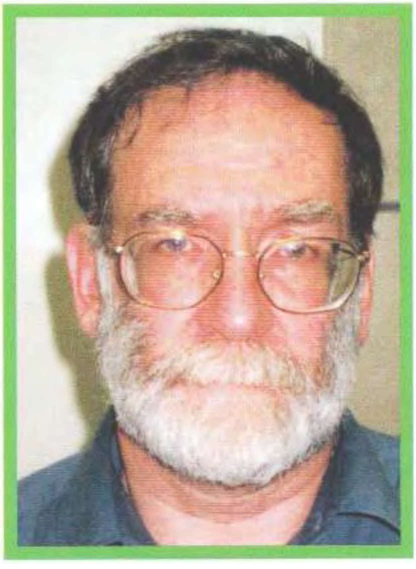
1895–1901 Massachusetts'li bir hemşire olan Jane Toppan, hastaları ve aileleri de dahil olmak üzere en az 30 kurbanı zehirliyor.

1970–82 "Ölüm Meleği" Donald Harvey, geniş kapsamlı yöntemlerle çeşitli hastanelerde 37 ila 57 arasında hastayı öldürüyor.

SONRA
1988–2003 Charles Cullen, New Jersey'de hemşire olduğu zamanlarda 40 hastayı öldürüyor.

2001–02 Erkek bir hemşire olan Colin Norris, İskoçya, Glasgow'da yaşlı hastalarının birçoğunu öldürüyor.

20 yaşından beri evli ve dört yaşında bir çocuğun babası olan Dr. Harold Shipman, nazik bir doktor olarak görülüyordu. 1975 yılında pethidin bağımlılığını tatmin etmek için sahte reçeteler hazırlarken yakalandı ancak 600 dolar para cezası ödedikten ve rehabilitasyona gittikten sonra bu akılsızlığı kısa süre sonra unutuldu. Bununla birlikte, hastalarının aniden ve beklenmedik şekilde ölüm sıklığı dikkatlerden kaçmadı. Shipman'ın bakımındaki yaşlı kadınların bu kadar olağanüstü derecede yüksek oranının tören olarak yakılmayı seçmesi dikkatini çeken bir cenaze evi görevlisi, daha sonra bu kişileri Güney Manchester Bölge Savcısına teslim eden Hyde'deki Brooke Surgery'de çalışan Dr. Linda Reynolds'a şüphelerini dile getirdi. Ancak baştan savma yapılan bir incelemeden sonra polis herhangi bir yanlışa rastlamadı.

Sakatlanan itibar

John Shaw, düzenli olarak Shipman'ın hastalarını Hyde'daki ameliyathanesine taşıyan bir taksi şoförüydü ve birçoğuyla arkadaş olmuştu. Mart 1995'te, Netta Ashcroft'un ani ölümü Shaw'da bir şeylerin yanlış olduğu hissini uyandırdı. Doktorun toplumdaki itibarının iyi olduğunun farkında olan ve polisin kendisine inanmayacağına inanan Shaw, Shipman'ın hastalarının sayısı gittikçe artan bir şekilde ölmesi nedeniyle işkenceli sessizliğini devam ettirdi. Ağustos 1998'de Shaw, Shipman'ın hastalarından 21'ini öldürdüğüne ikna oldu ve sonunda polise endişelerini dile getirdi.

Tutuklandığında çekilen bu sabıka fotoğrafındaki Harold Shipman'ın zararsız görünümü onun korkunç suçlarının gerçekliğini yalanladı. Doktorun faaliyetleri yıllarca fark edilmeden devam etti.

Ayrıca Bakınız: Burke ve Hare 22–23 ▪ John Edward Robinson 298–99 ▪ Alexander Litvinenko'nun Zehirlenmesi 326–31

O zamana kadar Shipman zaten hata yapmıştı. 24 Haziran 1998'de zengin eski belediye başkanı 81 yaşındaki Kathleen Grundy evinde ölü bulundu. Grundy'nin kızı olan hukukçu Angela Woodruff, Grundy'nin tüm servetini ailesi yerine doktoru Harold Shipman'a verileceğini bildiren vasiyetini okuduyunca sahtekârlık konusunda yetkili mercileri alarma geçirdi. Grundy'nin cesedi çıkarıldı ve ağrı kesici olarak kullanılan bir opioid olan diamorfinin izleri vücudunda bulundu.

Shipman **hastalarını** evlerinde **ziyaret ediyor**

↓

Öldürücü dozda eroini hastalarına **enjekte ediyor**

↓

Sahte ölüm sebepleri sağlıyor ve **cesedin yakılmasını** tavsiye ediyor

↓

Yetkililer tarafından yakalanmadan önce en az 218 hastasını öldürüyor

Ölüm sebebini "yaşlılık" olarak kayda geçiren Shipman, 7 Eylülde tutuklandı. Grundy'nin vasiyetini yazmakta kullanılan aynı daktilo Shipman'ın ameliyathanesinde ortaya çıktı ve belgenin her yerinde parmak izleri bulundu.

Küstahlık ve inkar

Ortaya çıkan bu delillerden sonra polis Shipman'a 15 kadın hastasının öldürülmesinden dolayı dava açtı. 31 Ocak 2000'de hepsinden hüküm giymişti. Shipman, Kathleen Grundy'nin vasiyetinden 386.000 sterlin elde etmeyi hayal ederken, 15 toplu suçla ömür boyu hapis cezası aldı. Sonraki soruşturma sırasında en az 218 ölümden sorumlu bulundu. Gerçek sayı 250'yi aşabilir.

Suçluluğuna dair çok kuvvetli delillere rağmen, Shipman itiraf etmeyi reddetti. Uzun sorgulama saatleri boyunca polislere sırtını döndü.

Bununla birlikte, 58 yaşına basacağı doğum gününden bir gün önce Shipman, hücre penceresinden kendini astı. Bir mahkûm arkadaşı, Shipman'ın geçtiğimiz günlerde, her koşulda destek veren karısı Primrose'dan ona "her şeyi, ne olursa olsun, her şeyi" söylemesini isteyen bir mektup aldığını söyledi.

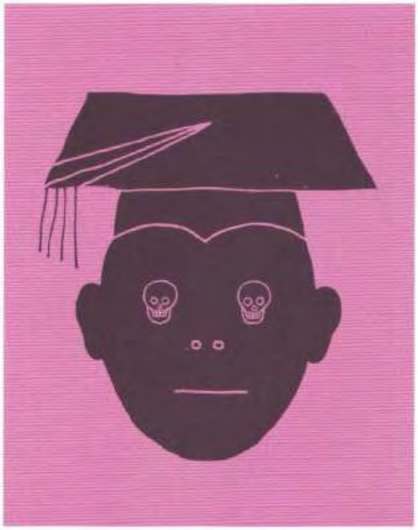
> O basitçe ... hayat ve ölüm üzerindeki kontrol hissinden zevk alıyordu.
>
> **Sorgu Hakimi John Pollard**

Shipman'ın hayat ve ölüm üzerinde gücü elinde tutmaya bağımlı olduğu fikri büyük ölçüde onun dürtüsü olarak kabul edildi, çünkü onun beceriksizce mali yarar elde etme girişimi çöküşünü hızlandırmıştı. Bununla birlikte, polis tarafından ele geçirilen 100 mücevher parçasından Primrose yalnızca 66 tanesinin kendisine ait olduğunu kanıtlayabilmişti. ■

Yaşlıların kurban haline getirilmesi

2006'da İngiliz kriminolog David Wilson, yaşlıların İngiltere'de kurbanın nüfus istatistiğinin büyük bir bölümünü oluşturduğunu belirtti. Ancak bu rakam Harold Shipman'ın birçok cinayetinden dolayı oldukça şişirilmişti. Wilson, özellikle ailelerinden uzaklaşmış veya kimseleri olmayan yaşlıların haftalar ya da aylar boyunca kimsenin onları kontrol etmeyeceği görünmez yaşamlara katlandığını belirtti.

Yoksul emekliler, yetersiz sosyal hizmetler nedeniyle çoğu kez çok az bir topluluk duygusu olan yerlerde, kolayca girilebilecek ikametgâhlarda yaşarlar. Yaşlıların ölümlerinin diğer vatandaşlara kıyasla doğal nedenlere atfedilmesi daha yüksektir ve bu nedenle soruşturulma olasılıkları daha düşüktür. Shipman'ın kurbanlarının büyük çoğunluğunun çalışmakta olan veya alt-orta sınıf erkek ve kadınlar olması dikkate değer. Yalnızca zengin ve önemli bir vatandaşın ölümü nihayet şüphe uyandırdı.

DOĞANIN BİR HATASI

ANDREI CHIKATILO, 1978–90

KISACA

YER

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği (SSCB)

TEMA

Seri mutilatör (bir insanı sakatlayan veya vücudunun uzuvlarını kesen kişi)

ÖNCE

1944 Los Angeles sakini Otto Wilson, sapık bir erotik arzusunu tatmin etmek için fahişeleri öldürüyor ve bağırsaklarını çıkarıyor.

SONRA

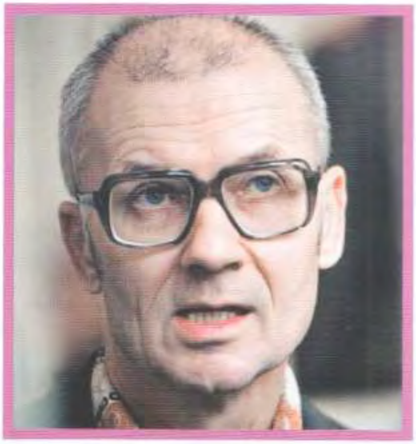
1985–99 Peter Dupas, Avustralya, Melbourne'de en az üç kadını öldürüyor. Kurbanlarının göğüslerini hatıra olarak kesiyor.

1992–93 Robert Napper, Güneydoğu Londra'da onlarca kadına cinsel saldırıda bulunuyor ve üçünü öldürüyor. Kurbanlarının vücut parçalarını zafer hatırası olarak saklıyor.

Resmi parti çizgisi SSCB'de hiçbir seri katilin bulunmadığıydı –ancak, çok sayıda genç kadın ve çocuğun parçalanmış cesetleri Rostov-on-Don civarındaki ıssız yerlerde bulununca, yetkililer yeniden değerlendirme yapmak zorunda kaldı. Yara şablonları çok çarpıcıydı ki, polis en az altı cinayetten tek bir avcının sorumlu olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Kapsamlı izleme sonrasında bir dedektif Andrei Chikatilo'yu tutukladı. Bir bıçak ve ip taşıyordu ve cinayetten şüphelenilen bir şahsı andırıyordu. Kanından bir numune aldılar, fakat A Tipi olduğu tespit edildi; katilin sperması AB kan grubunu işaret ediyordu, bu nedenle Chikatilo serbest bırakıldı.

1990'da, cinayetlerdeki artış, polisin faaliyetlerini artırmasına neden oldu. 6 Kasımda Chikatilo Donleskhoz istasyonu yakınlarındaki ağaçlıktan ayrılırken görüldü. Dizleri ve dirsekleri lekelenmişti ve yanakları kırmızıya bulanmıştı. Gizli görevli önceki belgelerine baktı ve bir rapor hazırladı.

Sovyet seri katili Andrei Chikatilo, 1993 yılında yapılan duruşmalar sırasında 52 vahşi cinayetin tüm dehşetini afallamış Rus halkına açıkladı.

Aynı ormanda genç bir kadın cesedi bulunduğu zaman, Chikatilo'nun adı yeniden ortaya atıldı. Tutuklandı ve spermasının bir örneği alındı. AB türü olduğu anlaşıldı – Chikatilo kan grubu sperminden farklı nadir bulunan bir kişiydi. Chikatilo suçunu itiraf etti ve Şubat 1994'te idam edildi. ■

Ayrıca bakınız: Karındeşen Jack 266–73 ▪ Ted Bundy 276–83 ▪ Colin Pitchfork 294–97

HASTA, KÖTÜ VEYA HER İKİSİYDİM

JEFFREY DAHMER, 1978–91

KISACA

YER
Ohio ve Wisconsin

TEMA
Nekrofilik cinayetler

ÖNCE
1947–52 Ed Gein, Wisconsin'deki mezarlıklardan cesetleri çalıyor ve kalıntılardan hatıralıklar yapıyor.

1964–73 Edmund Kemper, doğduğu California'da çılgın bir nekrofil, seri cinayet ve yamyamlık furyasına girişiyor.

1978–83 Dennis Nilsen, İngiltere Londra'daki evinde yaklaşık 12 kişiyi boğarak, öldürüyor. Cesetlerin bir kısmını döşeme tahtalarının altında saklıyor.

SONRA
1994–2004 Sean Gillis, Louisiana'da sekiz kadına tecavüz edip öldürüyor. Cesetleri parçalamasındaki vahşiliğini açıklayamıyor.

22 Temmuz 1991'de gece yarısından hemen önce, elleri kelepçeli, dağınık bir genç adam, iki Milwaukee polis memuruna yaklaştı. Bazı "ucube"lerin onu alıkoymaya çalıştığını söyledi. Üç adam saldırganın evine doğru yöneldiler. Kapıda kiracı Jeffrey Dahmer tarafından karşılandılar.

Dahmer bu durumdan konuşarak sıyrılmaya çalıştı ancak korkunç ölüm kokusu sırrını açığa çıkardı. Dahmer'in yatak odasında bir polis memuru, parçalanmanın farklı aşamalarında çıplak erkek cesetlerinin Polaroid fotoğraflarını buldu. Fotoğraflardaki arka plan, aynı odada çekildiklerini gösteriyordu. Dahmer hemen tutuklandı. Polis daha sonra evini aradı ve kutular, 215 litrelik (57 galonluk) bidon, dondurucu ve insan cesedi parçaları dolu bir buzdolabı buldular. Birkaç boyalı kafatası ve bir insan iskeleti duş başında asılıydı.

Polis karakoluna gelindiğinde, Dahmer, 17 genç adamın öldürülmesini itiraf etti ve cesetleriyle nekrofilik ilişkilere girdiğini itiraf etti. Dahmer, kurbanlarının cesetlerinin bazı kısımlarını yiyerek yamyamlığı denediğini kabul etti.

Yargılama ve ölüm

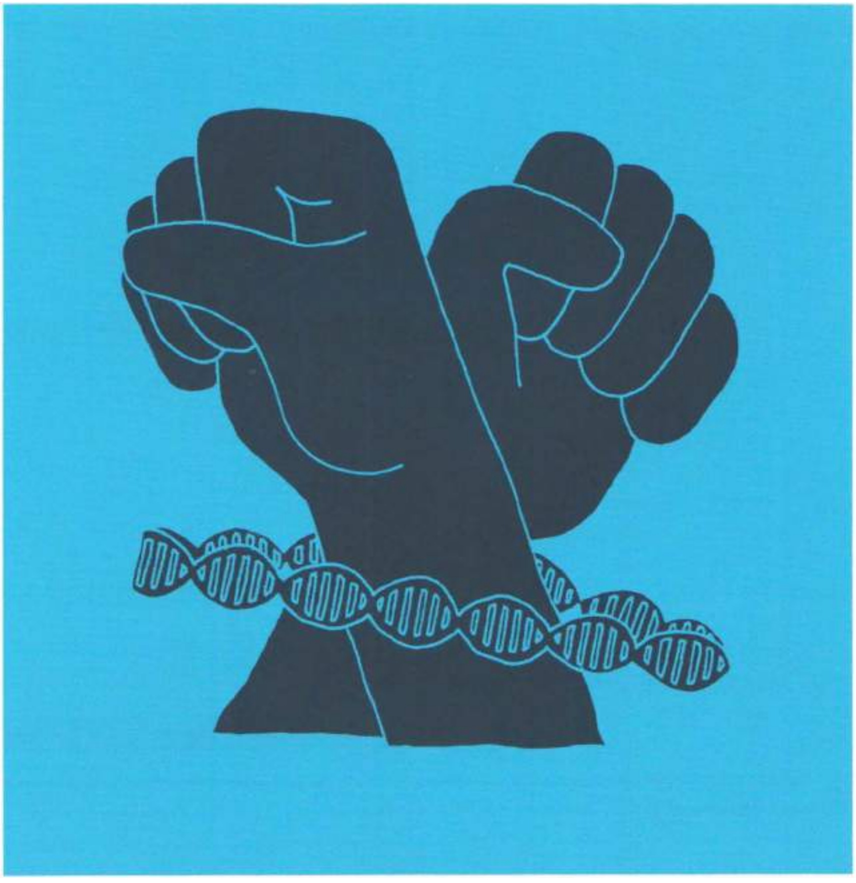
Dahmer'in yargılanması 30 Ocak 1992'de başladı. Yargılamanın amacı cezai ehliyetinin olup olmadığını veya eylemlerinden cezai olarak sorumlu olup olmadığını belirlemekti. Her iki tarafın ikna edici görüşlerine rağmen, akıl sağlığı yerinde olduğu ilan edildi ve 15 kez ömür boyu hapis cezası aldı. 28 Kasım 1994'te hapishane arkadaşı Christopher Scarver tarafından metal bir çubukla dövülerek öldürüldü. ■

> Fantazilerime göre davrandım ve... her şey ters gitti.
> **Jeffrey Dahmer**

Ayrıca bakınız: Karındeşen Jack 266–73 ▪ Ted Bundy 276–83

GENÇ KADINLAR İÇİN BİR TEHLİKE

COLIN PITCHFORK, 1983–86

KISACA

YER
Leicestershire, Birleşik Krallık

TEMA
DNA kaynaklı mahkûmiyetler

ÖNCE
1968–72 Seattlelı Samuel P. Evans, DNA kanıtı kullanılarak çözülen en eski vakada, cinayetlerin işlenmesinden 39 yıl sonra iki cinayetten mahkûm ediliyor.

SONRA
1987 Seri tecavüzcü Tommie Lee Andrews, DNA delillerinin bir sonucu olarak mahkûm edilen ilk suçlu oluyor.

1988 Virginialı Timothy Wilson Spencer, DNA testi sonucu mahkûm edilen ilk ABD'li katil oluyor.

2003 Wisconsinlı Steven Avery, DNA delilleri sayesinde temize çıkıyor ve hapihanede 18 yıl geçirdikten sonra tahliye oluyor.

2 Ağustos 1986'da küçük İngiliz köyü Narborough, 15 yaşındaki bir kız çocuğunun cesedinin bulunmasıyla sarsıldı. Dawn Ashworth bir arkadaşının evinden kendi evine dönerken iki gün önce ortdan kaybolmuştu. Saldırıya maruz kalmış, tecavüze uğramış ve boğularak öldürülmüştü. Cesedi yürüdüğü patikanın yakınlarındaki bir arazide bulundu. Adli analiz, suçlunun A tipi kan grubuna ve nadir bir enzim profiline sahip olduğunu kanıtlayan bir sperm örneğini tespit edebildi. Dawn cinayetinden üç yıl önce, 21 Kasım 1983'te Lynda Mann'ın cesedi de Narborough patikası üzerinde bulunmuştu.

Ayrıca bakınız: Stratton Kardeşler 212–15 ▪ Kirk Bloodsworth 242–43 ▪ Harvey Glatman 274–75

Bir mahkeme ressamı tarafından tasvir [illegible] Colin Pitchfork, Mayıs 2009'da Londra'daki Temyiz Mahkemesinde [illegible] cezanın süresine karşı temyiz başvurusunda bulundu. 30 yıllık cezası [illegible] yıl azaltıldı

O da Dawn Ashworth gibi 15 yaşındaydı ve saldırı, tecavüz ve boğulma kurbanıydı. Polis suçu asla çözemedi ancak o sırada alınan bir sperma örneği, Dawn Ashworth katilinin kan grubu ve enzim profiliyle eşleşiyordu. Kızların ölüm koşullarının yanı sıra bu genetik bağ arasındaki benzerlikler, Dawn Ashworth cinayetini soruşturan polislerin her iki cinayetin de aynı kişi tarafından işlendiğine inanmasını sağladı. Yerel gazetelerdeki başlıklar, köylülerin katilin üçüncü kurbanının canını almasının an meselesi olduğu korkusunu yansıtıyordu: "Onu yakalayamazsak, bir sonraki senin kızın olabilir."

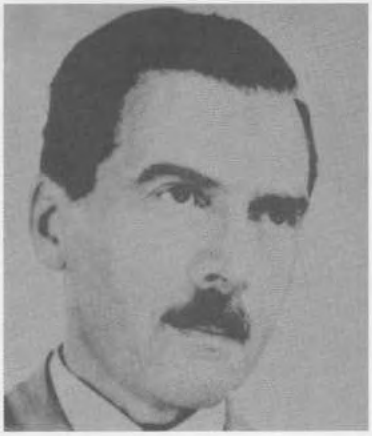
Genetik parmak izi

Yerel polis, iki çocuğun öldürülmesi hakkında genetikçi Dr. Alec Jeffreys ile temas kurdu. Soruşturmalarını ilerletmek için yakınlarda keşfettiği "genetik parmak izi" tekniğini kullanmayı umdular. Göz altında tutulan bir şüphelileri vardı, öğrenme engelli 17 yaşındaki Richard Buckland. Buckland'ın itirafı polisin kafasını karıştı. İlk cinayeti işlemiş olduğunu itiraf etti, ancak ikinci cinayeti işlememişti.

DNA ve adli delil

Deoksiribonükleik asit (DNA), tüm biyolojik bilgilerimizi depolayan ve taşıyan bir moleküldür. Her bireyin farklı bir modeli vardır. 1981'de Leicester Üniversitesinden İngiliz genetikçi olan Alec Jeffreys, modern kriminologların bireyleri adli kanıtlardan tanımlamasının önemli bir yolu olan genetik parmak izi tekniğini keşfettiğinde, ailelerdeki kalıtsal hastalıkları çalışıyordu.

Nazi savaş suçlusu Josef Mengele (aşağıdaki resimde görülüyor) ikinci Dünya Savaşının sonunda Güney Amerika'ya kaçtı. 1979'da Brezilya'da yüzme kazası geçirince 67 yaşında öldü. Bununla birlikte, Mengele'nin dünyanın farklı yerlerinde mükerrer olarak görülmesi ölümüyle ilgili şüphelere yol açtı ve suçlarından dolayı adalet önüne çıkarılması için çağrılar yapıldı. Jeffreys, Mengele'nin mezardan çıkardığı iskeletinin bir kalça kemiğinin DNA'sını oğlu Rolf'un DNA'sı ile karşılaştırdığında, sözde "Ölüm Meleği" kesin ölmüş olarak teyit edildi.

Ancak Lynda Mann öldürüldüğü sırada Buckland sadece 14 yaşındaydı. Tabii ki polis, çocukların bazen diğer çocukları öldürdüğünün farkındaydı; ancak ikinci cinayet hakkında daha fazla bilgi edinene kadar Buckland'ı suçlamayı ertelediler. Bir taklitçinin eseri olabilir miydi?

Dr. Jeffreys, her iki cinayetten alınan sperma örneklerinin genetik profillerini Buckland'dan alınan bir kan örneğiyle karşılaştırdı. Bu nihai olarak her iki kızın da aynı adam tarafından öldürüldüğünü ispatladı; ancak bu adam serbest bırakılan Buckland değildi. Polis, çevredeki üç kasabada 5.000 kişiden kan veya tükürük örnekleri vermeleri istenen bir insan avı başlattı. Jeffreys, polisin kendisine ve yeni DNA parmak izi bilimine duyduğu güvenden hayrete düştü. 5.000 numunenin işlenmesi altı ay sürdü. Eşleşme bulunamadı.

Adaletin seyri

Yerel bir fırıncı olan Colin Pitchfork daha önce Lynda Mann'ın öldürüldüğü gece polis tarafından nerede olduğu hakkında sorguya çekilmişti. Doğru bir şekilde oğluyla birlikte olduğunu bildirdi ve daha fazla sorgulanmadan serbest bırakıldı. Polis tarafından test edilen 5.000 adamdan biri olarak Pitchfork bir DNA örneği verdi. Bu örnek, diğerleri gibi, katilinkilerle eşleşmedi. Ancak, bütün DNA kontrolleri tamamlandıktan aylar sonra, Pitchfork'un iş arkadaşı olan Ian Kelly yerel bir meyhanede bir sarhoş muhabbeti sırasında böbürlenirken kulak misafiri olundu. Kelly, Colin Pitchfork adına DNA testi yaptırdığını iddia ediyordu. Pitchfork Kelly'den, testi edepsiz teşhirden dolayı mahkûmiyeti olan bir arkadaşı adına zaten yaptırdığını söyleyip kandırarak, kendisine bir iyilik yapmasını istedi. Kelly yasadışı talebi kabul etti. Pitchfork, Kelly'nin Pitchfork'un kimliğini kullanarak test istasyonlarından birine girmesini sağlamak için pasaportunun üzerinde oynadı. Altı hafta sonra, barda konuşmaya kulak misafiri olan bir kadın polise gitti. Kanıtının bir sonucu olarak, Pitchfork derhal tutuklandı. Dr. Jeffreys, Pitchfork'un DNA'sını, iki kurbanın üzerinde bulunan spermle karşılaştırdı. Mükemmel eşleşmeydi.

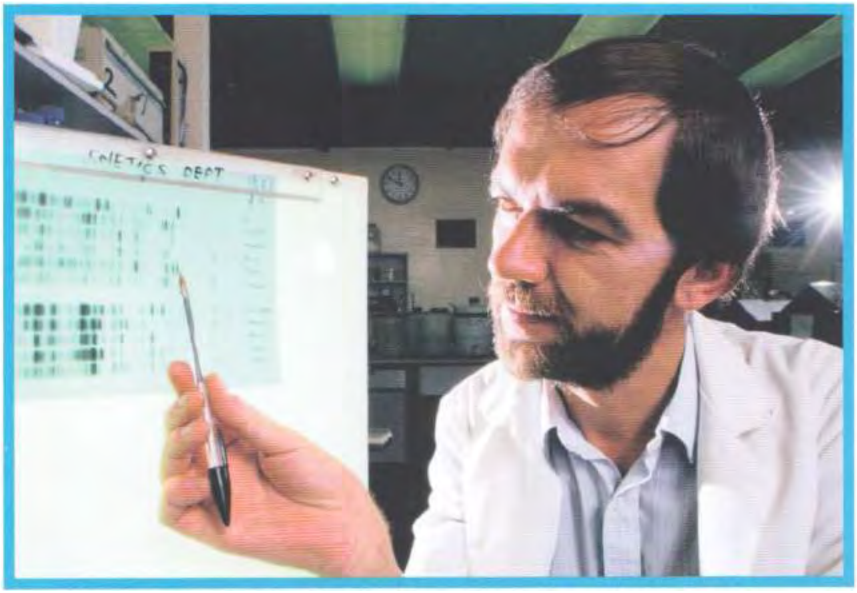
> Buckland'ın DNA kanıtı olmaksızın suçlu bulunacağı konusunda herhangi bir şüphem yok.
> **Profesör Sir Alec Jeffreys**

Yargılanmak yerine, Pitchfork hem tecavüz hem de cinayet suçunu itiraf etti. Lynda Mann'ın öldürüldüğü gece oğluyla birlikte olduğu iddiası doğruydu –ama o suç işlendiğinde oğlunu arabada bırakmıştı.

Bir katilin evrimi

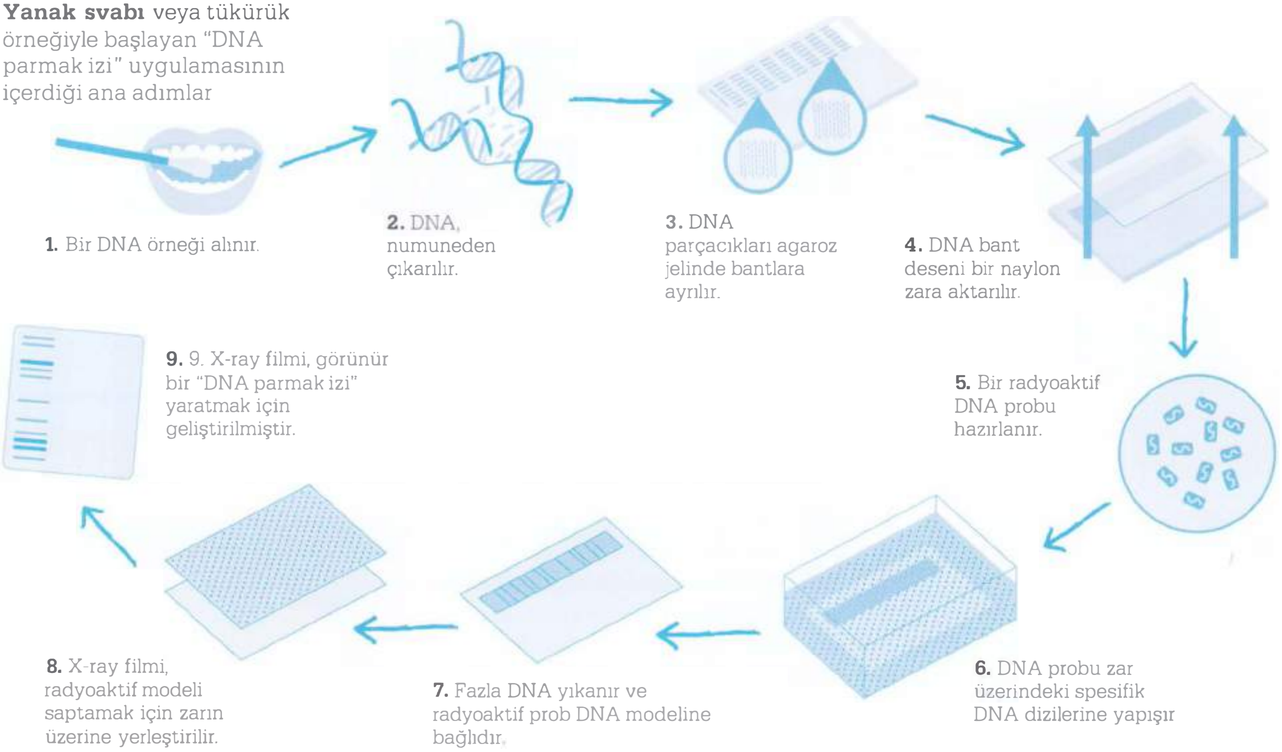
Kelly'yi sorguladıktan sonra polis ve hâkim, muazzam saflığının Kelly'nin Pitchfork'un yalanına inanmasını "hemen hemen" mümkün kıldığını söylediler. Pitchfork sonunda mahkûm edildiğinde, Kelly'yi manipüle ederek adaletin seyrini saptırmaktan ek bir ceza alacaktı. Sorgulama sırasında, Pitchfork bir teşhirciden katile doğru gelişimini açıkladı. Yüzlerce kadın ve kız çocuğuna kendini teşhir etmekten zevk duyuyordu; delikanlılık yıllarının başında başlayan bir dürtü. Pitchfork, polisin iddialarını doğrulaması için teşhircilik yaptığı bazı kızları tarif etmekte hiçbir problem yaşamadı.

Suçlarının ayrıntılarını sunma isteği sonucunda Pitchfork'a iki cinsel saldırı nedeniyle daha yasal işlem başlatıldı. Pitchfork, kızlara teşhirci-

İngiliz genetikçi Profesör Sir Alec Jeffreys, Leicester Üniversitesindeki laboratuvarında DNA kodlarını çalışıyor. Çığır açan tekniği, adli soruşturmaları değiştirdi.

Yanak svabı veya tükürük örneğiyle başlayan "DNA parmak izi" uygulamasının içerdiği ana adımlar

lik yaptıktan hemen sonra onları takip etmeye de başladığını açıkladı. Lynda Mann ve Dawn Ashworth'in tecavüzleri, bu eğilimin içinden sinsice gelişti – Pitchfork'un onları tenha bir alanda görmesi üzerine tamamen fırsattan istifade meydana gelmişti. Gençlerin cesetlerinin durumu, Pitchfork'un onları boğarak öldürmeden önce dövdüğünü gösteriyordu. Sorgulama sırasında Pitchfork, davranışlarındaki şiddet içeren acımasızlığı kabul etmek istemedi ve psikopatik üzüntü yoksunluğu sergiledi. Pitchfork, kurbanlarını tamamen kimliğini korumak için boğduğunu iddia etti. Colin Pitchfork, DNA parmak izine dayanarak cinayetten hüküm giymiş ilk katil oldu. O, en az 30 yıl olmak üzere, ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Yargılama sırasında Pitchfork'un kadınlara karşı şiddet dürtüsü açıkça ortaya çıktı. Eline fırsat geçtiği takdirde tekrar kadınları öldürme ihtimali vardı.

Özel af başvurusu

2009'da, Pitchfork cezasını temyiz etti. Mahkeme, Pitchfork'un cezaevi hayatına ne kadar adapte olduğunu dinledi. Zamanını basılı müzikleri körler alfabesine uyarlamak için eğitim alarak geçirmişti ve serbest bırakıldığında körlere yardım etmeye söz verdi. Çalışmış ve iyi eğitimli bir hale gelmişti, hapishanedeyken başını hiç belaya sokmamış ve hapishane arkadaşlarının oradaki hayata adapte olması konusunda kendisine güvenilmişti. Bununla birlikte, kurbanlarının aileleri bu davranışlardan pek etkilenmemişti. "ömür boyu, ömür boyu anlamına gelmeli" dedi kızlardan birinin annesi. "Halkın güvenliği güvenceye alındı" uyarısıyla Pitchfork'un cezası 28 yıla indirildi. Hapishanedeyken bir sanatçı da oldu. Ürettiği heykellerden biri Nisan 2009'da Londra'daki Royal Festival Hall'de sergilendi. *Müziğe Yaşam Getirme* isimli heykel, Beethoven'ın *Dokuzuncu Senfoni*'sinin notalarını katlayıp parçalayarak, titiz bir ayrıntıyla hazırlanmış minyatür bir orkestra ve koroyu tasvir etti. 600 sterline için satıldı. Bununla birlikte, İngiliz gazeteleri bu konuyu duyduğunda, halk tepkiyle karşıladı ve heykel gösterimden kaldırıldı. Dawn Ashworth cinayetinden 30 yıl sonra 2016'da Pitchfork'un şartlı tahliye talebi reddedildi, ancak açık bir cezaevine nakledildi. ■

İLANINI OKUDUM. OLASILIKLAR HAKKINDA KONUŞALIM

JOHN EDWARD ROBINSON, 1984–99

KISACA

YER
Kansas ve Missouri

TEMA
Seri ilan katilleri

ÖNCE
1900–08 Belle Gunness, seri ilanlar vasıtasıyla tanıştığı onlarca evlenme taliplisini öldürüyor.

1947–49 "Yalnız Kalpler Katilleri" olarak bilinen Martha Beck ve Raymond Fernandez, kurbanlarıyla yalnız kalpler seri ilanları vasıtasıyla tanışıyor.

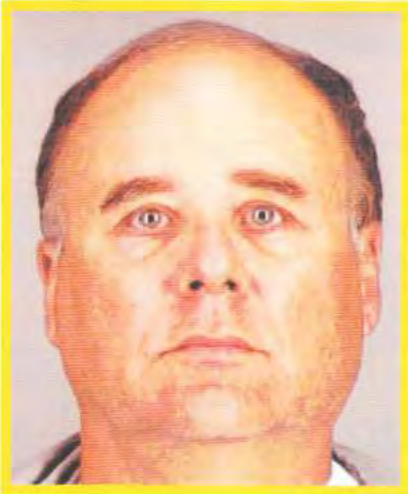
SONRA
2005 Japonya, Osaka'da Hiroshi Maeue çevrimiçi bir intihar kulübü aracılığıyla tanıştığı üç kişiyi boğarak cinsel tatmin arıyor. Ölüm cezasına çarptırılıyor.

2011 Vaiz Richard Beasley ve onun 16 yaşındaki suç ortağı Brogan Rafferty, Beasley'in Craigslist'te verdiği sığır çiftliğinde bir iş ilanı vasıtasıyla Ohio'nun ıssızlıklarına çektiği üç orta yaşlı erkeği öldürüyor.

1984'te, 19 yaşındaki Paula Godfrey Equi-II'nin satış temsilcisi olarak çalışmak üzere bir teklif kabul etti. Şirketin saçları dökülmüş kurucusu John Edward Robinson, Paula'yı San Antonio, Teksas'ta eğitim alması için, almak üzere 1 Eylülde Godfreys'in evine geldi. İki gün sonra, iddiaya göre Paula'dan, el yazısıyla yazılmış bir mektup ailesine teslim edildi. Güvende olduğunu ifade ediyordu, fakat şüphelenen babası polise başvurdu. "Paula"ya ait ikinci bir mektup polis departmanına gelene kadar kayıp kişiler listesine kondu. Bu mektupta artık ailesini görmek istemediğini söylüyordu, mektubun gerçek olduğuna inanan polis davayı düşürdü.

Üç kurban daha

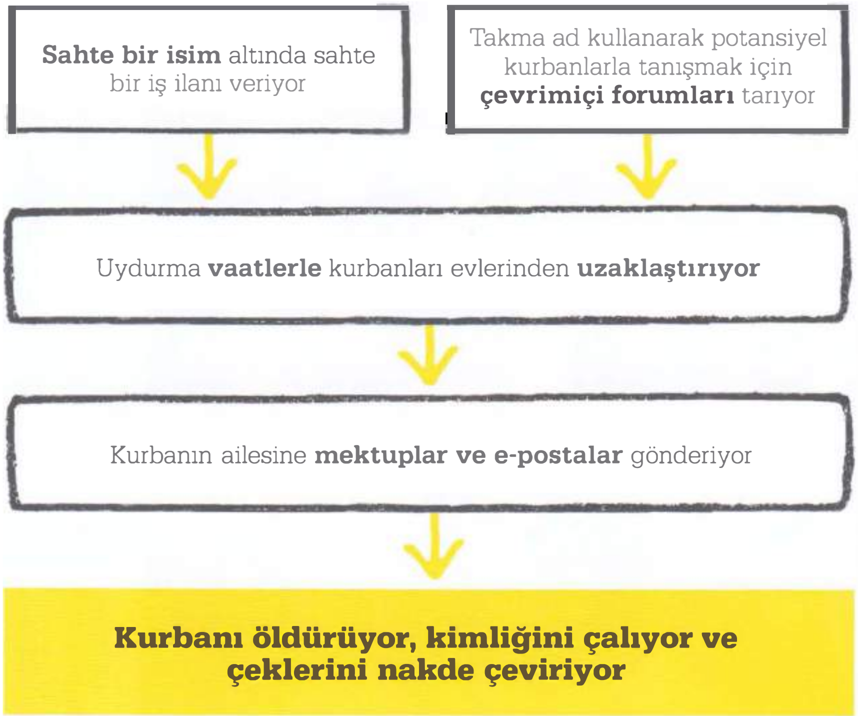
Aynı yıl, Robinson, çocuksuz kardeşine evlatlık ayarlamak için 2.000 dolar (bugün yaklaşık 3.300 sterlin) kabul etti. "John Osborne" kılığına girerek, 10 Ocak 1985'te 19 yaşındaki Lisa Stasi'yi ve bebeği Tiffany'yi bir motele çekti. Ertesi gün Robinson, havaalanında kardeşi ve yengesiyle bir araya geldi ve bir dizi sahte evlatlık kağıdıyla birlikte bebeği onlara teslim etti. Lisa Stasi adeta ortadan kaybolmuştu.

John Edward Robinson, cinayet kurbanlarını seçmek için EDBSM – esaret ve disiplin, baskınlık ve boyun eğme, sadizm ve mazoşizm– çevrimiçi forumlarını kullandı.

1987'de Robinson tekrar sahneye çıktı. Bir gazetenin iş ilanına cevap verdikten sonra Catherine Clampitt, 27 yaşındayken çocuğunu Teksas'ta bırakıp Kansas'a taşındı. Ailesi onu bir daha görmedi. 1987'den 1993'e kadar, Robinson bir dizi dolandırıcılık mahkûmiyetinden dolayı hapiste yattı. Batı Missouri Islahevinde Robinson, hapishane kütüphanecisi Beverly Bonner'la arkadaşlık kurdu.

Ayrıca bakınız: Harvey Glatman 274–75 ▪ Ted Bundy 276–83 ▪ Andrei Chikatilo 292 ▪ Jeffrey Dahmer 293

1993 yılında tahliye edildiğinde, 49 yaşındaki Bonner kocasından ayrıldı ve Robinson'ın şirketlerinden birinde çalışmak üzere Kansas'a taşındı. Annesi, nafaka çeklerini Robinson'ın posta kutusuna iletmeye başladıktan sonra Bonner da ortadan kayboldu.

Çevrimiçi hareket etme

1990'ların başında Robinson, Uluslararası Efendiler Konseyi adlı gizli sadomazoşit bir grubun üyesiydi ve kurbanlarını bulmak için çevrimiçi hareket etmeye başlayınca aynı türde bir topluluğa geri döndü. "Köle efendisi" kullanıcı adı altında, kendilerini cinsel olarak itaatkâr olarak nitelendiren kadınlara yönelik internet mesaj panolarını araştırdı. 1994'te 45 yaşındaki Sheila Faith ile bir forumda tanıştı. Zengin olduğunu iddia ederek, Sheila'ya bir iş teklif etti ve tekerlekli sandalyeye bağlı kızı Debbie'nin tedavisi için ödeme yapmaya söz verdi.

Sheila hayalindeki adamla tanıştığına inanıyordu. O yaz, o ve Debbie, Robinson'la tanışmak için Kansas City'ye gittiler. Kısa süre sonra sosyal sigorta yardımı çekleri Kansas'taki bir posta kutusuna yönlendirildi. Noel'de, Sheila'nın kız kardeşleri Sheila'nın imzasıyla yazılmış mektuplar aldılar, ancak o çoktan ölmüştü.

Robinson, iş teklifleri ve köle/efendi cinsel ilişkisiyle kadınları Kansas City'ye çekmeye devam etti. Bazı kadınlar, boş bir kağıdı imzalamaya direndiler veya bazıları Robinson'un yatak odasındaki davranışı apaçık sadizm haline dönüşünce kaçtılar.

Diğerleri daha az şanslıydı: önce, Polonya göçmeni İzabela Lewicka, sonra 27 yaşındaki Suzette Trouten ona av oldu. Ancak Suzette, Robinson'ın çöküşü olacaktı. Annesiyle düzenli telefon görüşmeleri yapmayı kabul etmişti ancak 1 Martta telefon görüşmelerinin yerini e-postalar aldı. Bu e-postalar Suzette'tenmiş gibi görünmüyordu ve kız kardeşi Dawn 25 Mart 2000'de polisi aradı.

Robinson'ın tezgâhı kısa sürede ortaya çıktı. Karavanının ve saklama dolabının aranması her şeyi ortaya çıkardı; Lisa Stasi, Beverly Bonner ve Faithlere ait finansal belgeler – Suzette tarafından önceden imzalanmış boş kâğıt– İzabela'nın bağlanmış olarak çekilmiş fotoğrafları; EDBSM'ye kendini kaptırmış Robinson ve kurbanlarının videoları, kölelik sözleşmeleri ve daha fazlası.

Ertesi sabah, Robinson'ın Linn County çiftliğinde K-9 polis köpeğinin araması sonucunda Suzette ve Izabela'nın cesetlerini büyük plastik bidonlarda ortaya çıkarıldı. Beverley Bonner ve Faith'in kalıntıları kısa bir süre sonra Missouri, Raymore'daki bir saklama dolabında bulundu. Stasi, Godfrey ve Clampitt hiç bulunamasa da, Robinson sekiz cinayetten hüküm giymiş ve ölüm cezasına çarptırılmıştı. ■

> Herkes bir e-posta hesabı oluşturup, senmiş gibi oturum açabilir. Eğer telefon edersen, çok daha iyi hissedeceğim.
> **Andrew Lewicki**

SUİKASTL
SİYASİ KO

ER VE
MPLOLAR

MÖ 193

İmparatorluk Roması'nda **İmparatorluk Muhafız Kıtası** İmparator Pertinax'ı hançerleyerek öldürüyor ve imparatorluğu en yüksek teklifte bulunana veriyor.

1100'LER–1200'LER

Haşhaşiler olarak bilinen Şii Müslümanların militan bir tarikatı Selçuklu Türklerini ve diğer Sünni muhaliflerini öldürüyor.

1865

Aktör ve Konfederasyon yanlısı John Wilkes Booth, **Abraham Lincoln**'a Washington'daki bir tiyatroda **suikast düzenliyor.**

1894

Fransız Ordusunda yüzbaşı olan **Alfred Dreyfus** sırları Almanlara vermekten dolayı mahkûm oluyor.

1916

Rusya'da, imparatorluk ailesinin mistik danışmanı Grigori Rasputin, **zehirleniyor, vuruluyor ve Nevka Nehrine atılıyor.**

Siyasi komplocular ve suikastçıların yöntemleri zaman içinde değişse de, nedenleri hep aynı kalır. Siyasi komplolar genellikle gücün ele geçirilmesi amacıyla gerçekleşir. Zayıf liderliğe ya da tartışmalı politikalara karşı protestolar ya da güçlü bir sesi sansürleme girişimi olabilirler.

İmparatorluk Muhafız Kıtası MS. 193'te Pertinax'ı devirince, Roma İmparatorluğunun bir sonraki hükümdarını seçebildiler.

Bu bölümdeki siyasi komploların hepsinin etki alanı geniş sonuçları olmuştur. Önemli bir kişinin ortadan kaldırılması, bir yeri veya bir organizasyonu daha iyi hale getirmeyi sağlayabileceği gibi, yaygın kaosa da neden olabilir. Çoğunlukla suikast yoluyla sağlanır –etkili bir kişinin hedef alınarak öldürülmesi.

Suikastlar genellikle gizlilik içinde planlanmaktadır. Suikastçılar başarılı olmak için ketum ve ihtiyatlı olmalıdır ve sürpriz unsuru genellikle başarılarının anahtarıdır. Tarihsel olarak, komplo gerçekleştirilmeden suikastçı yakalandığında, sonuçları ağır olmuştur. İngiliz Parlamentosunu 1605 Barut Komplosunda havaya uçuramayan Guy Fawkes, hain plandaki rolünden dolayı asıldı, kafası kesildi ve vücudu dört parçaya ayrıldı.

Tarihin en önemli dönüm noktalarından birçoğu suikastlara dayanmaktadır: Arşidük Franz Ferdinand'ın gizemli topluluk Kara El tarafından öldürülmesi, örneğin I. Dünya Savaşının başlangıcı için katalizör olarak gösterilmektedir. Diğer suikastlar, kurbanları şehit haline getirmek suretiyle istenilen etkinin tersini gerçekleştirmiştir.

Küresel sonuçlar

Siyasal komplolar, nadiren, kişisel bir kan davasıyla yalnız bir figür tarafından tezgâhlanmıştır. Tek bir katil dahil olsa bile, perde arkasında genellikle daha büyük güçler faaliyet göstermektedir. Bunlar yeraltı örgütleri olabilir –radikal gruplar, gerillalar veya teröristler– fakat bazen devlet kurumları veya diğer politikacıların seçmen gruplarıdır.

Tıpkı nadiren sadece bir komplocu olduğu gibi, nadiren sadece bir kurban vardır. Bir suikastın etki alanı geniş sonuçları olabilmektedir. İtalya'da eski başbakan Aldo Moro'nun bir grup Kızıl Tugaylar teröristi tarafından kaçırıldıktan 55 gün sonra ölümü, İtalyan Komünist Partisi ile Hıristiyan Demokrat Parti arasında önerilen uzlaşmayı sona erdirirken, 2006 yılında, Rus arkadaşları tarafından gerçekleştirildiğine ina-

1963

Lee Harvey Oswald, **ABD Başkanı John F. Kennedy**'yi, üstü açık bir arabayla Dallas'ta ilerlerken **vuruyor.**

1978

Roma'da eski İtalyan başbakanı **Aldo Moro**, sol tandanslı paramiliter Kızıl Tugaylar tarafından tuzağa düşürülüyor ve vurularak öldürülüyor.

2002

Bir defa **Kolombiya cumhurbaşkanı adayı olan Ingrid Betancourt** gerillalar tarafından kaçırılıyor.

2006

2006 Eski Rus casus **Alexander Litvinenko** bir Londra otelinde polonyumla zehirleniyor.

nılan bir olayda eski Rus casus Alexander Litvinenko'nun Londra'da bir otelde zehirlenmesi, misliyle karşılık verilerek Rus ve İngiliz elçiliklerinden diplomatların sınır dışı edilmesine yol açtı.

Koruyucu önlemler

Siyasi komplocuları adaletin önüne çıkarmak genellikle zordur. Yetkililer bir suikast gerçekleştirildiğinde bireysel olarak bir faili tutuklayabilirken, komplolarının karanlık doğası nedeniyle suç ortaklarını belirlemek zor olabilir. Lee Harvey Oswald, Başkan John F. Kennedy'yi vurduğunda görünüşte yalnız başına faaliyet göstermişti, ancak çok sayıda komplo teorisi, CIA ya da Sovyetler Birliği gibi diğer grupların kuklası olabileceğini ileri sürüyor.

Aynı şekilde, kanıtlar Mayıs 2007'de İngiliz hükümeti tarafından sınır dışı edilmesi istenmesine rağmen Rusya tarafından reddedilen Andrey Lugovoi'yı şiddetle işaret etse de, Alexander Litvinenko'nun öldürülmesinin arkasındaki gerçek tam olarak anlaşılabilmiş değil.

Bugünlerde teknolojik ilerlemeler, FBI, CIA ve Ulusal Güvenlik Ajansı (NSA) gibi devlet kurumlarının siyasi komploları ortaya çıkarmalarına ve önlemelerine yardımcı oluyor. Bir zamanlar dünyanın gizli servisleri, belgeleri ele geçirmek ve suikast komplolarının fiziksel kanıtlarını ortaya çıkarmak için casuslara dayansa da, şimdi ayrıca gözetim uçakları ve teknik takip ve dinlemeye de başvurabiliyorlar.

Çoğu ülke siyasi komploları engellemek için spesifik kanunlar çıkarmamıştır. Bunun yerine kanunlar, faillerin kullandıkları araçların yasaklanmasına odaklanmaktadır: cinayet, rüşvet ve adam kaçırma gibi eylemlerin tamamı, tıpkı onları işlemek için yapılan komplolar gibi yasalara aykırıdır. Cinayet olduğu için suikast her zaman yasadışıdır, ancak yetkili konumlardaki insanları öldürmek için genellikle daha sert cezalar vardır.

Bununla birlikte, dünyanın birçok ülkesinde, devlete veya kraliyete karşı harekete geçenleri cezalandıran vatan hainliği kanunları vardır. Örneğin Britanya'da hükümdar, hangi suçların ihanet olacağını belirleyen İhanet Yasasına kadar, hangi olayın ihanet oluşturacağını belirlemekte özgürdü. ABD'de, 1788'de onaylanan ABD Anayasasının III. Maddesi, vatan hainliğini ya devletin aleyhinde savaşma ya da devletin düşmanlarına yardım ve yataklıkla sınırlandırmıştır. ■

PARA İÇİN DOYUMSUZ VE UTANÇ VERİCİ ŞEHVET

PERTINAX SUİKASTİ, MÖ 193

KISACA

YER
Roma, İtalya

TEMA
Devlet başkanının öldürülmesi

ÖNCE
MÖ 44 Romalı diktatör Julius Caesar, toplumsal ve siyasi reformlarından memnun olmayan Senato, Roma Cumhuriyeti hükümet ve danışma konseyi üyeleri tarafından öldürülüyor.

SONRA
1610 Fransa Kralı IV. Henry, Protestan kralın Katolikliğe geçmesine inanmayan bir Katolik fanatik olan François Ravaillac tarafından öldürülüyor.

31 Ekim 1984 Hindistan Başbakanı Indira Gandhi, o yıl 6 Haziranda Amritsar'daki kutsal Sih tapınağına onun emriyle yapılan bir saldırıya misilleme olarak iki Sih koruması tarafından vurularak öldürülüyor.

Helvius Pertinax, imparator Commodus'un öldürülmesinden sonra Ocak 193'te Roma İmparatorluğunun hükümdarı oldu. Selefinin yıkıcı saltanat dönemi imparatorluğun mali kaynaklarını tükettiğinden, Pertinax devlet harcamalarını kısmaya başladı. Hareket, özellikle Pertinax'ı tahttan indirmek için komplo kuran İmparatorluk Muhafız Kıtası arasında pek tutulmadı.

İmparatorluğun satışı

İmparatorluk Muhafız Kıtası, hizmetlerinin karşılığında Pertinax'ın verdiği meblağların çok küçük olduğunu düşünüyordu. Hazine kaynaklarının daha fazla ödeme yapmak için yetersiz olduğuna inanmayı reddettiler ve 28 Martta isyan ettiler. Yaklaşık 300 asker, imparatorluk sarayını bastı ve ayrılması için uyarılmasına rağmen Pertinax onlara karşı koyma kararı aldı. Ayaklanmayı bastırmayı umuyordu, ancak bunun yerine bıçaklanarak öldürüldü.

Bunu takip eden güç boşluğunda İmparatorluk Muhafız Kıtası, onayları almadan yeni imparatorun seçilmeyeceğine emretti. Pertinax'ın keyınpederi Flavius Sulpicianus, askerlerin her birine kendisini imparator atamaları karşılığında 5.000 drahmi teklif etti. Bunun yerine tahtı en yüksek teklif sahibine satmaya karar verdiler. Konsül Didius Julianus fırsatı gördü. Muhafızların kampına gitti ve dışarıda beklemesi istendiğinde, parasal teklifini kale surlarının dibinden bağırdı. Açık artırmayı kazandı ve imparatorluk asker başına 6.250 drahmiye satıldı. Julianus imparator oldu, ancak 66 gün sonra o da öldürüldü. ■

> Görüyorum ki hükümdara ihtiyacınız var ve ben de size hükümdarlık yapmak için en uygun kişiyim.
> **Didius Julianus**

Ayrıca bakınız: Abraham Lincoln Suikastı 306–09 ▪ John F. Kennedy Suikastı 316–21

BİRİSİNİ ZANAATKÂRCA ÖLDÜRMEK

HAŞHAŞİLER, 11.–13. YÜZYILLAR

KISACA

YER
İran ve Suriye, Güneybatı Asya

TEMA
Siyasi ve dini nedenlerle suikast

ÖNCE
1336–1600 Japonya'da, ninja veya shinobi diye adlandırılan gizli ajanlar, casus, sürpriz saldırgan ve katil olarak kiralanıyor.

1948 Hindistan'da İngiliz yönetimine karşı milliyetçi hareketin lideri Mahatma Gandhi, aşırı uç bağlantılara sahip genç bir Hindu tarafından suikasta uğruyor.

1965 Sivil haklar aktivisti Malcolm X, New York'ta bir konuşma yapılırken İslam Ulusunun üç üyesi tarafından öldürülüyor. Birkaç yıl önce, İslami unsurları siyah milliyetçiliğiyle harmanlayan Afrika kökenli Amerikan hareketinin liderleriyle arası açılmıştı.

"Suikastçılar" olarak da bilinen Haşhaşiler Hasan Sabbah tarafından İran'da kurulan askeri dini bir tarikattı. Sabbah, Şii İslam mezhebi Nizari İsmaililerin lideriydi. 1090'da Nizarilerin nüfuzunu genişletmeye ve Persia'yı fetheden Sünni Müslümanlar Selçuklu Türklerine karşı koymaya karar verdi. Sabbah, Selçuklu İmparatorluğunun bir vilayeti olan Daylam dağ krallığındaki tarihi Alamut Kalesine gitti. İçeri girdikten sonra önde gelen sakinlerini gizlice kendi davasına çekti ve kaleyi içten bir kansız darbeyle ele geçirdi.

Sabbah, daha fazla Şii dönme bulmak için Alamut'tan düşman bölgelerine misyonerler gönderdi. Misyonerler bir müezzini inancından döndüremeyince öldürdüler, böylece girişimlerini bir yerlere bildiremeyecekti. Ancak, vezir kısa süre sonra öğrendi ve misyonerlerin liderini idam etti. Buna karşılık Sabbah, Haşhaşilerin seçme silahı olan sessiz ve kolayca gizlenebilen hançer kullanarak görevliyi öldürmesi için bir suikastçı yolladı. O, tarikata karşı geldiği için öldürülen önde gelen Selçukluların, Perslerin ve sonrasında Haçlıların ilkiydi.

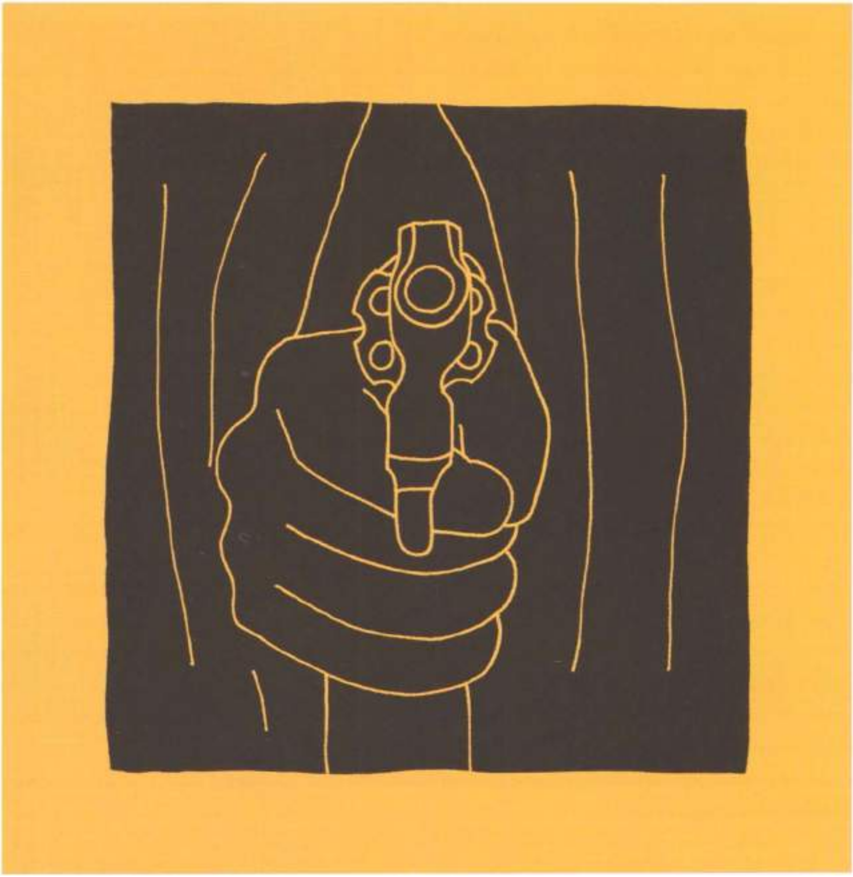
Hasan Sabbah, Alamut Kalesinde iki suikastçıya talimat verirken. Haşhaşiler hanedan mensupları dahil olmak üzere en az 14 yüksek profilli kişiyi öldürdü.

Suikast, tarihleri boyunca Haşhaşiler tarafından siyasi bir araç olarak kullanıldı. 1228'de Moğollar Persia'yı baştan aşağı ele geçirdikten sonra tarikatın gücü erimeye başladı. ■

Ayrıca bakınız: Abraham Lincoln Suikastı 306–09 ■ John F. Kennedy Suikastı 316–21 ■ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

BÖYLECE DAİMA TİRANLARA KARŞI

ABRAHAM LINCOLN SUİKASTİ, 14 NİSAN 1865

KISACA

YER
Washington, D.C., ABD

TEMA
Siyasi suikast

ÖNCE
MÖ 336 Makedonya Kralı II. Philip, bilinmeyen sebeplerden dolayı korumalarından Pausanias tarafından suikasta uğruyor. Tahta onun yerine oğlu Büyük İskender geçiyor.

SONRA
1995 İsrail Başbakanı Yitzhak Rabin, bir Yahudi aşırılıkçı tarafından bir barış mitingine katılırken suikasta uğruyor.

2007 Pakistan eski başbakanı Benazir Butto ve onlarca diğerleri bir seçim kampanyası sırasında düzenlenen bir siyasi mitingde bir intihar bombasıyla öldürülüyor.

Maryland yerlisi ve tanınmış aktör olan John Wilkes Booth, Virginia'da çalıştıktan sonra köleliğin savunucusu haline geldi. 1861'de Amerikan İç Savaşı patlak verdiğinde, Booth Güneylilerin tarafını tuttu ve Konfederasyon sempatizanı oldu. Ülke genelindeki tiyatrolara yaptığı turlar sırasında, Konfederasyon askerlerine malzeme kaçırmak için gizli görevlerde çalıştı. Çatışma derinleştikçe, Booth da Kuzey Birliği eyaletlerinin köleliğin kaldırılması yanlılarına ve özellikle Başkan Abraham Lincoln'a duyduğu nefrette derinleşti. Mart 1865'te, İç Savaş son demlerine girerken, Booth ve Washington'taki birkaç suç ortağı başkanı kaçırıp onu Konfederasyon başkenti Virginia, Richmond'a gö-

Ayrıca bakınız: John F. Kennedy Suikastı 316–21 ▪ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

Kısa bir cep tabancası ve bir av bıçağıyla Booth, saat 21:30'da Ford Tiyatrosuna geldi. Yakınlardaki bir barda bir içki içti ve sonra başkanı vurarak öldürdü.

türmek için bir komplo tezgâhladı.

Planları, Konfederasyon Generali Robert E. Lee'nin teslim olarak ordularının yönetimini Ulysses S. Grant'a bıraktığı ve İç Savaşı geçerli olarak sona erdirdiği 9 Nisan 1865'te önlendi. Booth, Konfederasyon'un çöküş haberini üç gün sonra duydu ve başkanı yok etmek için yakıcı bir istekle doldu.

Tiyatroda ölüm

14 Nisan sabahı Booth, Lincoln'un Ford Tiyatrosunda o akşam sergilenecek olan *Bizim Amerikalı Kuzen* isimli bir komedi gösterisine katılacağını öğrendi. Suç ortaklarını toplayarak onlara, hükümetin tam merkezinde kaos yaratma konusundaki cesur planını anlattı: eş zamanlı Lincoln, Başkan Yardımcısı Andrew Johnson ve Dışişleri Bakanı William Seward suikastı. Booth'un kendisi başkanla ilgilenecek ve suç ortaklarından ikisi de diğer politikacıları öldürecekti.

O akşam Ford Tiyatrosunda, Booth, Lincoln ve eşi Mary Todd Lincoln'ün iki konukla birlikte oyunu izledikleri sahnenin üstündeki özel locaya girmenin bir yolunu buldu. Lincoln'ü korumasız bir halde buldu; Washington polisinden John F. Parker Lincoln'a eşlik etmişti ancak Booth geldiğinde nöbet tutmuyordu. Bazı rivayetler Parker'ın içki içmek için sıvıştığını söylüyor. Saat 22:15'te, Booth locaya girdi ve kapıyı sürgüledi.

Oyunda komik bir sahnede izleyicilerin yüksek sesle güldüğü bir anda, Booth .44 kalibrelik küçük ta-

Suikast İçin Nedenler

Suikast terimi, bir kişinin (çoğunlukla kamuya mal olmuş bir şahsın) sürpriz bir saldırıyla öldürülmesini ifade eder. Siyasi liderler suikasta kurban gittiklerinde, sebep onları iktidardan uzaklaştırmaktır, bu nedenle suikastçılar tiraniye tepki olarak hareket ederler.

Bu nedenle, suikastlar, derin toplumsal ve ideolojik çekişmelerin olduğu toplumlarda, statüko ile olan hoşnutsuzluklarını şiddetle ifade etmek için halktan çıkan tek suikastçılarla birlikte sıklıkla görülür.

Birçok suikastçı yalnız başına çalışırken, bazıları da düzensizlik çıkarmak amacıyla faaliyet gösteren isyancı grupların içinde hareket eder. Bazı suikastçılar, inançlarıyla aynı fikirde olmadıkları yüksek profilli kişileri hedef alır. James Earl Ray 1968'de sivil haklar aktivisti Dr. Martin Luther King Jr'yi vurmak için ırkçı sebeplere sahipti. Bununla birlikte, diğerlerinin kişisel ya da ideolojik bir kan davası yoktur: sadece güçlü kişiler veya gruplar tarafından düşmanlarını ortadan kaldırmak için tutulan kiralık silahlardır.

> Oy pusulası mermiden daha güçlüdür.
> **Abraham Lincoln**

Booth, Konfederasyon askerlerinin serbest bırakılması karşılığında Başkan Lincoln'ü **kaçırmayı** planlıyor

→ **Kaçırma planını** yürürlüğe koyamıyor

→ **Booth,** Lincoln siyahların sınırlı oy kullanmasını destekleyen bir konuşma yaptığında **sinirleniyor**

→ Lincoln 1864 Kasım'da **yeniden seçiliyor**

→ Nisan 1865'te **Güney,** Birlik'e **teslim oluyor** ve Amerikan İç Savaşı sona eriyor

→ **Booth Başkan Lincoln'e suikast planını tasarlamaya başlıyor**

bancasıyla Lincoln'ün kafasının arkasına tek bir atış gerçekleştirdi. Mermi başkanın sağ kulağının arkaından girdi ve sağ gözünün arkasında takılıp kaldı. Her zaman bir aktör olan Booth, tabancasını atıp "Sic semper tyrannis!" diye bağırdı. "Böylece daima tiranlara karşı" ("böylece her zaman tiranlara ölüm getirdim" deyiminin kısaltması) anlamına gelen deyim sonradan kabul edildiği Virginia eyaletinin sloganıydı. Diğer dinleyiciler "Güneyin intikamı alındı" diye bağırdığını da iddia ettiler.

Bu drama anları locadakilere harekete geçmek için vakit sağladı. Lincoln'ün misafirlerinden biri, suikastçının üstüne atladı. Booth onu bıçakladı ve locadan sahneye atladı, çizmesinin mahmuzu bayrağa takılınca beceriksizce düştü ve sol bacağını kırdı. Ara sokağa ulaşmayı başardı ve tiyatro çalışanı suç ortağı Edman Spangler tarafından onun için tutulan atla kaçtı.

Bu arada, Başkan Lincoln ailesinin ve altı doktorunun yatağında nöbet tuttuğu sokaktan geçirildi. Bilinci asla geri gelmedi ve ertesi sabah saat 07:22'de, Booth onu vurduktan dokuz saat sonra öldü.

Ulus yas tutarken, Booth'un başına konulan 1 milyon dolarlık (bugün 13 milyon dolar) ödülle büyük bir insan avı başlatıldı. Suikastçı çoktan kaçmıştı. Önce, kırık kemiğini yerine koyup saran Dr. Samuel Mudd'ı ziyaret etti. Birlikler Washington, DC'nin çevresindeki arazileri araştırırken, Booth ve suç ortağı David Herold, Virginia'ya kaçmadan önce Maryland'da bir bataklığın yakınlarında günlerce saklandılar.

Ünlü bir tiyatro ailesinin üyesi olan John Wilkes Booth, enerjik performanslarıyla ve tüm ilgiyi üzerine çekme alışkanlığıyla tanınan Amerika'nın en beğenilen oyuncularından biriydi.

> Herkes ayağa kalktı ve telaşla sahneye koşturmaya başladı...
> **Associated Press**

Ünlü firari

Booth bataklıkta saklanırken, her gün ona getirilen gazeteleri okuyordu. Eylemleri için halkın sempati duymasını bekliyordu ve kendisini bir kahramandan ziyade canavar ruhlu olarak betimleyen yazıları okumaktan hayal kırıklığına uğradı.

Booth kısa süre sonra arkadaşla-

rında bazılarının yakalandığını öğrendi. Başkan Yardımcısını öldürmekle görevlendirilen George Atzerodt, sinirini kaybetti ve sarhoş oldu ve savaş bakanı Edwin Stanton'u öldürecek olan Michael O'Laughlen aynı nedenle başarısız oldu. Yetkililer, Booth'u bilinen suç ortakları vasıtasıyla takip etmeye çalıştı. Mary Surratt tarafından işletilen bir pansiyonun komplocular tarafından kullanıldığı tespit edildi ve şans eseri Lewis Powell, Surratt sorgulanırken onun kapısına geldi. Her ikisi de göz altına alındı. 26 Nisan'da Booth ve Herold, federal birlikler tarafından Virginia, Port Royal dışındaki bir çiftlikte bulunan bir tütün ambarına kadar izlendi. Herold teslim oldu, ancak Booth ambarın içinde kalmayı seçti. Yetkililer, Booth'un dışarı kaçacağını umarak ambarı ateşe verdi. Ateş şiddetlendiğinde, askerlerden biri Booth'u boynundan vurdu, rivayetlere göre ateşlemek üzere silahını çekmişti. Son kurşunu her kim atmış olsa da, Booth'un ambardan sürüklenerek çıkarıldığı ve saatler sonra öldüğü biliniyor.

> Bir suçlu gibi ölmek için çok büyük bir ruha sahibim. Ey [Tanrım] esirge ve cesurca ölmeme izin ver.
> **John Wilkes Booth**

Yargılama ve infaz

Mayıs ve Haziran 1865'te, Başkan Lincoln cinayetiyle suçlanan sekiz kişi bir askeri komisyon tarafından yargılandı. Birçoğu başkanı kaçırma konusundaki başarısız plana karışmıştı, ancak suikasttaki rolleri daha az belirgindi. Yedi haftanın üzerinde 371 tanık ifade verdi ve sanıkların yedisi en az bir suçtan suçlu bulundu. Mary Surratt, Lewis Powell, George Atzerodt ve David Herold komplo içinde yer aldıkları için ölüm cezasına çarptırıldı. Samuel Mudd, demir parmaklıklar arkasında kaldıktan iki yıl sonra sarı hummadan ölen Michael O'Laughlen gibi ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Edman Spangler altı yıl hapis cezası aldı. ■

Booth'un suç ortaklarından dördü, 7 Temmuz 1865'te asılarak infaz edildi. Bunların arasında federal hükümet tarafından ölüm cezasına çarptırılacak ilk kadın olan Mary Surratt vardı.

DREYFUS MASUM. BUNA YEMİN EDERİM! BUNUN İÇİN HAYATIMI TEHLİKEYE ATTIM -ONURUMU!

DREYFUS OLAYI, 1894

KISACA

YER
Paris, Fransa

TEMA
Yanlış suçlamalar

ÖNCE
1431 Jeanne d'Arc İngilizler tarafından büyü ve sapkınlık nedeniyle yargılanıyor ve kazığa bağlanarak yakılıyor. Ona karşı getirilen suçlamalar daha sonra çürütüldü ve Fransızlar tarafından aziz ilan edildi.

SONRA
1974 Gerry Conlon ve diğer üç kişi İngiltere'de IRA tarafından Guildford barının bombalanması olayında haksız yere mahkûm ediliyor. 1989'da serbest bırakılıyorlar.

1984 Darryl Hunt, North Carolina'da Deborah Sykes cinayetinden iki kez haksız yere mahkûm ediliyor. Yaklaşık 20 yıl hapiste geçirdikten sonra serbest bırakılıyor.

1999 Eski rahibe Nora Wall, İrlanda'da tecavüz suçlamasıyla haksız yere mahkûm ediliyor ve mahkûmiyeti bozulmadan önce ömür boyu hapis cezasından dört gün hapiste yatıyor.

1894'te Alfred Dreyfus, Fransız ordusunda yüzbaşıydı. Fransa'nın Almanca konuşulan bölgesi Alsace'ta doğan Alfred, köken olarak bir yahudiydi. Daha sonra "Dreyfus Olayı" olarak bilinecek olan olay, bir Fransız casusunun Paris'teki Alman büyükelçiliğinde pelür kâğıtlara yazılmış yırtılarak parçalanmış notları bulmasıyla başladı. Bu bir komisyon bordrosuydu –isimsiz bir Fransız subayının askeri sırları satmayı teklif ettiği ayrıntılı bir açıklama. Şüphe Almanların elindeki Mulhouse'da ailesini sık sık ziyaret eden Yüzbaşı Dreyfus'un üzerinde yoğunlaştı. Fransız ordusunun istihbarat servisi olan Section de Statistique, notta bulunan el yazısını incelemek üzere bir grafolog görevlendirdi. Grafoloğa göre, yazılar Dreyfus'un el yazısından o kadar farklıydı ki, bu "kendi sahtekârlığı" boyutuna varmıştı - yani Dreyfus'un kendi el yazısını gizlemeye yönelik kasıtlı bir girişimiydi. Bu oldukça şüpheli iddiaya rağmen Dreyfus tutuklandı. Dava hem kamuoyunda hem de basında şiddetli bir anti-semitizm dalgası yarattı. Dreyfus askeri mahkemede yargılandı ve sırları Almanlara vermekten suçlu bulundu, fakat aleyhindeki delilleri görmesine asla izin verilmedi. Hükümet, Fransa halkının aşağılanmasına şahit olması için gerekeni yaptı. Dreyfus, Fransız Guyanası'ndaki kötü şöhretli Şeytan Adasına ömür boyu hapis cezası için gönderilmeden önce "Yahudiye Ölüm, Yahudiye Ölüm" diye bağıran bir kalabalığın önünden geçirildi.

> Bana en azından işlemişim gibi davrandığınız rezil hareketin delillerini gösterin.
> **Alfred Dreyfus**

İkna edici olmayan kanıt

Olay başlangıcından itibaren insanlar, Dreyfus'un casus olduğuna inananlar ve Yahudi olduğu için onu yargılamada acele edildiğini düşünenler olarak ikiye ayrıldı. Dreyfus mahkûm edildikten iki yıl sonra, ordunun istihbarat biriminin yeni başkanı Georges Picquart, gerçek hain olarak başka

Ayrıca bakınız: Jean Calas 203 ▪ Lizzie Borden 208–11

Yüzbaşı Alfred Dreyfus, vatan hainliği suçundan haksız yere mahkûm edildikten sonra hapishaneye eşlik edilirken, Paris, 1895. Aşağılanma, askeri madalyaların üniformasından sökülmesini de içeriyordu.

bir Fransız subayı, Binbaşı Ferdinand Walsin Esterhazy'yi töhmet altında bırakan bir delil buldu.

Picquart susturuldu, çabucak yurtdışına gönderildi ve düzmece suçlamalarla hapse atıldı. Bununla birlikte, Esterhazy'nin muhtemel suçluluğuyla ilgili guruldamalar daha da büyüdü ve 1898'de gizli bir şekilde askeri mahkemede yargılandı, hızlı bir şekilde suçsuz buldu ve ülkeden kaçmasına izin verildi. Bu noktada, yazar Émile Zola, Alfred Dreyfus'un davasını eline aldı. Dreyfus'un masumiyetini ayrıntılarıyla anlatarak ve ordudaki gizliliği ve anti-semitizmi cüretli bir şekilde suçlayarak, Fransa Cumhurbaşkanına açık bir mektup yazdı.

İkinci askeri mahkeme

Paris gazetesi *L'Aurore*, Zola'nın yazısını ön sayfadan *"J'Accuse ...!"* ("Suçluyorum") manşetten yayımladı. Zola, hükümetin kendisini tutuklamasını ve kovuşturmasını istedi, böylece Dreyfus davasının gerçekleri ortaya çıkabilirdi. İstediğini elde etti: Zola tutuklandı ve hakaret suçundan mahkûm edildi, ancak hapishaneye gönderilmeden önce Dreyfus'u savunmaya devam ettiği İngiltere'ye kaçtı. 1899'da Zola ve diğer entelektüellerin baskısı altında Dreyfus'a ikinci bir askeri mahkeme şansı verildi. Mahkeme tarafından bir kez daha suçlu bulundu, ancak bu sefer "hafifletici nedenler"le.

Zevahiri kurtarmak için yeni Fransız Cumhurbaşkanı Emile Loubet Dreyfus'a af teklif etti: masumiyetinden bahsetmemesi şartıyla serbest bırakılacaktı, ancak ordudaki eski görevine geri dönmeyecekti. Şeytan Adasına geri dönmek istemeyen Dreyfus, eve ailesinin yanına gitti. Dreyfus hâlâ resmi olarak suçluydu, fakat adaletsizlik silsilesi sökülmeye başladı. Sonunda, Temmuz 1906'da bir sivil mahkeme Dreyfus kararını iptal etti ve subayı tamamen temize çıkardı. Asker arkadaşları tarafından askeri bir mahkemede asla beraat edemedi. Bununla birlikte, Dreyfus, üniforması ve kılıcından olduğu aynı yerde orduya geri döndü ve 1918'de *Légion d'honneur* madalyası sahibi bir subay oldu. ■

Divanı Harp

Divanı harpler adalet ve disiplini dağıtan askeri mahkemelerdir. Kökeni, Roma ordusuna disiplin aşılamak için ilk askeri yargılamaların meydana geldiği antik Roma'ya dayanmaktadır. ABD'de divanı harp, Amerikan Devriminden önceye dayanan en eski mahkemedir. Kongre, 1775 yılında İngiltere askeri yasasına dayanan Harp Nizamnamesini kabul etti. İngiltere'de askeri sevk ve idare yüzyıllar boyu, Emniyet Görevlileri ve Kontluk Polis Şefleri Yüksek Mahkemesinde görülen bireysel davalarla düzenlendi; Divanı Harp ancak 2009'da daimi mahkeme haline geldi.

Divanı Harpler askerlerin sahadaki eylemlerini yargılamak için kullanıldığından savaş zamanlarında daha sık görülür. General Charles Lee, 1778 Monmouth Muharebesindeki korkaklık nedeniyle askeri mahkemede yargılandı. Vietnam Savaşı sırasında, Teğmen William Calley, My Lai'deki masum Vietnamlı sivillerin katledilmesini yönettiği için divanı harpte yargılandı.

EĞER KANIMI DÖKERLERSE, ELLERİ KİRLİ KALACAK

RASPUTIN SUİKASTİ, 1916

KISACA

YER
St Petersburg, Rusya

TEMA
Anarşik suikastlar

ÖNCE
1909 Anarşist Simón Radowitzky Arjantin'in ulusal polis şefi Ramón Lorenzo Falcon'u ev yapımı bir bombayla öldürüyor.

1911 Solcu devrimci Dmitry Bogrov, Monarşist Rus Başbakanı Pyotr Stolypin'i Kiev Operası Salonunda öldürüyor. Ölüm, Rus Devriminin habercisi oldu.

SONRA
1919 Alman Milliyetçisi Anton Arco-Valley, Bavyera sosyalistlerinin lideri Kurt Eisner'i öldürüyor. Arco-Valley'in umduğunun tam tersine, bu Bavyera Sosyalist Cumhuriyetinin oluşumuna yol açıyor.

19 Aralık 1916'da Grigori Yefimovich Rasputin'in cesedi Rus başkenti St. Petersburg'da bulunan Bolshoy Petrovsky Köprüsünün 140 metre (460ft) batısında bulundu. Mistik şifacının ölümünü çok geçmeden Çar II. Nicholas ve ailesinin korkunç sonu takip etti.

Genç bir adam olarak, Rasputin münzevi ve tuhaf bir adam olarak görülüyordu; Aşırı içki içmek, yumruk kavgaları yapmak ve köylü kızları fiziksel olarak taciz etmekle suçlanıyordu. Bununla birlikte, aynı zamanda kendini kaybetmiş hayvanları sakinleştirme yeteneğine de sahipti ve bir defasında gaipten haber verircesine bir at hırsızının

Ayrıca bakınız: Pertinax Suikastı 304 ▪ Dreyfus Olayı 310–11 ▪ Alexander Litvinenko'nun Zehirlenmesi 326–31

Grigori Yefimovich Rasputin Sibirya'nın köylü topluluklarından geliyordu, ancak cinselliğini, karizması nı ve bir inanç şifacısı olarak yeteneklerini kullanarak Rus toplumunda büyük nüfuza sahip bir konuma yükseldi.

kimliğini belirlemişti. 23 yaşındayken Rasputin, kendi kendine okuma yazma öğrendiği ve dinsel bir dönüşüm yaşadığı Verkhoturye'daki bir manastırda kalmak için evini terk etti. Bundan sonra, bir strannik ya da dini seyyah oldu.

Bu arada, Romanov hanedanlığının sonuncusu Çar II. Nicholas'ın hükümdarlık dönemi oldukça çalkantılı geçiyordu. Onun sorunları, 1896'da 1.389 zevk düşkününün açık hava taç giyme töreni ziyafeti sırasında ezilerek öldüğü Khodynka Trajedisiyle başladı. Nicholas, ölenlerin anısına hürmeten Fransız büyükelçiliğinde verilen bir baloya katılmak istemedi, ancak amcaları katılması için baskı yaptı. Tahmin edilebileceği gibi, halk bunu çarın soğukluğunun ve umursamazlığının kanıtı olarak gördü. Rusya'nın anayasal bir monarşi haline gelmesi gerektiğine inananlarla görüşmeyi reddettiğinde popülerliği yeniden örselendi.

Engellenemez yükseliş

Rasputin, 1903'te St. Petersburg'a geldi. Gurular ve mistikler o zamanlar revaçtaydı ve Rasputin'in aristokratik kadınları dinselliğiyle etkilediği sosyete partilerine davet edilmeyi başardı. Ancak Nicholas'ın talihi kötüye gitmeye devam etti. Rusya, 1904-05 Rus-Japon Savaşında yenildi, tüm donanmasını kaybetti ve Mançurya'yı teslim etti. Daha sonra, 22 Ocak 1905 Pazar günü, İmparatorluk Muhafızları Kış Sarayına doğru yürüyüş yapan silahsız göstericilere ateş açtı ve yaklaşık bin kişi öldü. "Kanlı Pazar" olarak adlandırılan olay, silahlı ayaklanma, kitlesel grevler ve intihar saldırılarıyla sonuçlandı. Nicholas'ın çöküşü şiddetle bastırarak ele alma kararı Çar'ın kırılgan itibarına daha da zarar verdi. Nicholas ve Rasputin nihayet 1905'te mistik şifacı çariçe Alexandra'ya tanıtılırken karşılaştı. Hemofili ile doğan oğlu Alexei için bir çare bulma umuduyla inançla iyileştirme ve maneviyata yönelmişti. Güçlü karizmasıyla Rasputin hızla kendini Romanovlara sevdirdi. Çarın en büyük oğlunu iyileştirebileceğini iddia ettiğinde, Rasputin vazgeçilmez bir konuma yülseldi. Çariçe, Rasputin'e, daha sonra cinsel bir mahiyette yorumlanan coş-

> Grigori Rasputin'in ortaya çıkışı ve bıraktığı etki, Rus toplumunun çürümesinin başlangıcını işaret ediyor.
> **Mikhail Rodzianko**

II. Nicholas'ın ailesi Romanov hanedanının sonuncusuydu. Çar ve Çariçe, oğulları Alexei ve kızları (soldan sağa) Marie, Olga, Tatiana ve Anastasia ile birlikte infaz edildi.

kun mektuplar yollayarak özellikle kendinden geçti.

Rasputin alışkanlık olarak Romanovlarla olan özel ilişkisiyle böbürleniyor ve Alexandra'nın mektuplarını halkın içinde gösteriyordu.

Bu nedenle, Rasputin kısa süre sonra Rusya'nın tüm sorunları için bir günah keçisi haline geldi ve kraliyet ailesi üzerinde kötü niyetli ve yoz bir etki kullanan birisi olarak tasvir edildi. 1914 yazında Deccal olduğu inancıyla, Chionya Guseva adlı bir kadın, Rasputin'i midesinden bıçakladı, karnını boydan boya yarıp, bağırsaklarının dışarı çıkmasına neden olan 36 cm'lik (14 inç) bir yara bıraktı.

Rasputin hastanede iyileşirken, Avrupa'da gerginlikler zirveye çıktı –Üçlü İtilaf ve Merkez Güçler arasındaki savaş yakın gibi görünüyordu. Rasputin, çara meşum bir telegraf yollayarak, okyanus dolusu gözyaşları konusunda uyardı. Ancak mistiğin sözlerini göz ardı eden Çar, 1 Ağustosta Almanya ve Avusturya-Macaristan ile savaşa girdi. Düşmanlar doğudan ilerledikçe milyonlarca Rus askeri öldü. Rus halkı yine Rasputin'i suçladı.

Rasputin'in mistik tahminleri devam etti. 1916 yılına gelindiğinde, Rasputin yaklaşmakta olan ölümüne ikna olmuştu. Romanovlara 7 Aralıkta ateşli bir not yazarak yolladı, aile üyelerinden birinin elinde ölmesi durumunda çocuklarının ya da ilişkili oldukları kimsenin ondan iki yıl daha fazla yaşayamayacağı kehanetinde bulundu.

Esrarengiz öngörü

Mektup gönderildikten dokuz gün sonra çarın tek yeğeniyle evlenmiş olan Prens Felix Yusupov Rasputin aile ikametgâhına geldi. Prens yardım için Rasputin'i çağırdı –eşi Prenses Irina, korkunç baş ağrısı çekiyordu ve derhal tedavi görmesi gerekliydi. Rasputin, İçişleri Bakanı Alexander Protopopov'un evinden dışarı çıkmaması yönündeki daha önce yaptığı uyarılara rağmen Yusopov'la ayrılmayı kabul etti. Bakan, mistik aleyhindeki birkaç komplodan haberdar olmuştu.

Yusupov'un evi Moika Sarayına vardıklarında, Prens Rasputin'i "oyun odasına" yönlendirdi. Aslında şarap mahzeninin bir parçasıydı, ancak normal kullanımı buymuş gibi görünmesi için yeniden dekore edilmişti. Yusupov Rasputin'e eşinin bir partiye ev sahibeliği yaptığını söyledi ve beklerken ona Madeira şarabı ve pasta ikram etti.

Bununla birlikte, yiyecek ve içecek siyanürlenmişti –ve evdeki tek

Toksikoloji

Paracelsus'un 16. yüzyılda öncülüğünü yapmış olduğu toksikoloji, zehir ve ilaç bilimidir. Toksikoloji raporları, yetkililere bir kurbanın ölüm nedenini belirlemek için ipuçları sağlayabilir ve bir şüphelinin ifadelerini doğrular veya zayıf düşürür.

Ölüm sonrasını inceleyen adli toksikoloji, ilaç veya toksine bağlı semptomlar gösteren canlı hastalar üzerinde uygulanan klinik toksikolojiden farklıdır. Adli toksikoloji muayeneleri, idrar numunelerinin yanı sıra vücudun farklı yerlerinden alınan kanları test eder. Femoral damardan alınan kan, kalpten alınan kanla karşılaştırıldığında farklı toksin konsantrasyonları sağlayabilir, böylece toksikologların tam bir fotoğraf elde etmesine imkân sağlar. Doku örnekleri karaciğer, beyin, böbrek ve camsı cisimden (göz yuvarlağında) toplanabilir. Mide içeriği ve safra ayrıca incelenir. Antikorların toksinleri aradığı bağışıklık deneyi dahil olmak üzere farklı teknikler daha sonra tüm numunelerin taranması ve her maddenin konsantrasyonunun belirlenmesi için kullanılır.

misafirler Büyük Dük Dmitri Pavlovich, politikacı V. M. Purishkevich ve Dr Stanislas de Lazovert'tu. Hepsi Rasputin'in Romanovlar üzerindeki etkisini sona erdirmek istiyordu. Yusupov, Rasputin'i odada bıraktı fakat döndüğünde mistik hâlâ hayattaydı. Zehirleme başarısız olmuştu. Yusupov bir mazaret uydurup tekrar yukarı çıktı, burada Büyük Dük ona bir revolver verdi. Yusupov mahzene geri döndü ve mistiği göğsünden vurdu. Rasputin yere düştü. Heyecena kapılan Felix yukarı çıktı ve Rasputin'in öldüğünü ilan etti. Sevinç içindeki adamlar mahzene inince Rasputin'in gittiğini fark ettiler. Onu kapıya doğru topalladığı avluya kadar izlediler. Purishkevich, tabancayla nişan aldı ve dört el ateş etti, Rasputin'i böbreklerinden vurdu. Karın içine düştüğünde, komploculardan biri onu kafasından vurdu. Dört adam Rasputin'in cesedini hırpaladı, daha sonra onu bağladılar ve donmuş nehirde açtıkları bir delikten nehre bıraktılar.

Kehanet yerine geldi

Ertesi gün Rasputin'in kızı Maria, Irina'nın başa ğrısını tedavi etmek için Moika Sarayına gittikten sonra babasının kaybolduğunu bildirmek üzere çariçeyle temasa geçti. Ancak Alexandra, Irina'nın kentte bile olmadığını biliyordu. Kayıp mistiği bulmak için bir soruşturma başlatıldı. Moika Sarayının araştırılması sırasında polis, arka kapının yakınlarında Yusupov'un bir köpeğe ait olduğunu iddia ettiği kan izleri buldu. Bolshoy Petrovsky Köprüsü kenarındaki korkulukların üzerinde Rasputin'in galoşlarından biriyle birlikte daha fazla kan tespit edildi. 18 Aralıkta, bir kan örneğinin türünü belirlemek için kullanılan bir Uhlenhuth testi, arka basamaklarda bulunan kanların insana ait olduğunu ortaya koydu. Yusupov ve Büyük Duk Pavloviç ev hapsine alındı. Rasputin'ın cesedi 19 Aralıkta bulundu.

Otopsı, üçüncü kurşun beyninin ön lobuna girdiği anda öldüğünü gösterdı. Bununla birlikte, cesedi varsayılan siyanür zehirlenmesine ilişkin bir kanıt sunmadı. Bir hafta sonra, II. Nicholas, Yusupov ve Pavloviç'i herhangi bir yargılama olmadan sürgüne gönderdi. Rasputin'i öldürmeyi başarmış olsalar da, Romanov'ları kurtaramadılar. 1917'de Nicholas tahttan çekilmeye zorlandı ve Bolşevikler o Ekim ayında iktidarı ele geçirdi. Romanovlar, 17 Temmuz 1918 tarihinde kurşuna dizilene kadar St. Petersburg'da ev hapsinde tutuldular. Rasputin'in karanlık kehaneti gerçekleşmişti. ■

> Rasputin olmadan, Lenin olmayabilirdi.
> **Alexander Kerensky**

BU İŞİN İÇİNDE BAŞKA BİR İŞ VAR

JOHN F. KENNEDY SUİKASTİ, 22 KASIM 1963

KISACA

YER
Dallas, Teksas, ABD

TEMA
ABD başkanlarının vurulması

ÖNCE
1881 Göreve geldikten dört ay sonra, Başkan James A. Garfield, Illinois'li bir yazar ve avukat olan Charles J. Guiteau tarafından öldürülüyor.

1901 Michiganlı eski bir çelik işçisi olan Leon Czolgosz Başkan William McKinley'i vurup öldürüyor. Aynı yıl infaz ediliyor.

1912 İkinci dönem için kampanya yaparken eski başkan Theodore Roosevelt, bar sahibi John F. Schrank tarafından vuruluyor. Cebindeki kampanya konuşma notları hayatını kurtarıyor.

SONRA
1975 Jane Moore, Başkan Gerald Ford'a bir el ateş ediyor fakat yeni silahının hatalı nişangâhı nedeniyle kıl payı kaçırıyor.

22 Kasım 1963 günü saat 12:30 sularında Başkan John Fitzgerald Kennedy, Başkanın Eşi, Teksas Valisi John Connally ve Connally'nin karısı Nellie ile birlikte Dallas Dealey Plaza'da üstü açık bir limuzinle ilerliyordu. Teksas'ta başkana yönelik düşmanlık duygusu, iki günlük ziyaretini önemli hale getirmişti ve Kennedy mümkün olduğu kadar çok korkuyu gidermek istiyordu. Konvoyu Elm Caddesinden aşağı doğru yavaş yavaş inerken kurşun sesleri çınladı. Bir mermi Kennedy'yi boynundan vurdu, sonra bir başkası kafatasını patlattı. Parkland Memorial Hastanesinde saat 13'te Kennedy'nin öldüğü ilan edildi. Milyonlar daha sonra şok edici olaylara şahit olmasına rağmen Abraham Zapruder'in evden çektiği görüntüleri sayesinde söylentiler ve spekülasyonlar hâlâ Kennedy'nin ölümünü kuşatıyor.

Resmi açıklama

Resmi anlatı, Teksas Okul Kitapları Deposunun karşısında oturan tanık Howard Brennan'ın, binanın altıncı katındaki köşe penceresinden ateş eden bir tüfeği fark ettiğidir. Atıştan birkaç dakika sonra, Brennan polis memurlarına, gördüklerini anlatmak

> Aman Tanrım, hepimizi öldürmeye çalışıyorlar!
> **Vali Connally**

için yaklaştı. Üst kattan silah sesleri ve değiştirilen kartuş sesleri duyduğunu söyleyen beşinci kat depo çalışanı Harold Norman da katıldı. Yeni zemin döşendiğinden altıncı kat boş bırakılmıştı.

Bu ipuçları, Dallas Polis Departmanının binayı 12:30-12:50 saatleri arasında mühürlemesine yol açtı. Saat 13:03'te, depo çalışanları için yoklama yapıldı. Bu, geçici olarak çalışan, son olarak 12:33'te binada görülen eski Sovyet ilticacısı Harvey Oswald'un ortalarda olmadığını ortaya koydu.

Soruşturmacılar yoklamadan dokuz dakika sonra, altıncı kattaki güneydoğu penceresinin yakınında üç

Lee Harvey Oswald

Kime sorduğunuza bağlı olarak, Lee Harvey Oswald, naif bir keriz, dikkat çekmeye çalışan psikolojik olarak hasta bir adam veya bir kurum tarafından yürütülen bir komployu gerçekleştiren bir gizli ajandı. Oswald, 18 Ekim 1939'da New Orleans'ta doğdu. Oswald, doğumundan 17 yaşına kadar 22 farklı şehirde yaşadı ve 11 kez okul değiştirdi.

Oswald, 17 yaşında, Deniz Piyadelerine katıldı ve burada bir radar operatörü olarak çalıştı. Çocukluğu mutsuzdu, ancak Deniz Piyadesi olarak hayatı da daha iyi değildi; izinsiz 22 kalibrelik tabancasıyla yanlışlıkla kendisini yaralaması nedeniyle iki defa divanı harpte yargılandı ve tenzili rütbe aldı.

Ekim 1959'da Oswald Sovyetler Birliği'ne geldi. O bir denizci olarak öğrendiği sırlar karşılığında sıcak bir karşılama umuyordu. Ancak, Moskova'daki ötekileştirilmiş yaşamından kısa sürede bıktı ve 1962'de ABD'ye döndü. 1963'te, sağ görüşlü General Edwin Walker'ı vurarak Marksist siyasi görüşlerini ifade etme kararı aldığı iddia ediliyor. Bu suikast girişimi başarısız oldu; başkana yönelik girişim de başarılı oldu.

Ayrıca bakınız: Daniel M'Naghten 204–05 ▪ Abraham Lincoln Suikastı 306–09 ▪ Rasputin Suikastı 312–15 ▪ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

Suikastın, başkanlık limuzinin arkasında pembe kıyafetler içinde Jackie Kennedy'yi ölümcül olarak yaralanmış kocasının üstüne eğilmiş olarak gösteren klasik görüntüsü.

boş kartuş kutusu buldu. 13:22'de Carl Day, bazı kutuların arasında gizlenmiş bir Mannlicher-Carcano mekanizmalı tüfek fark etti. Dallas polis memuru J.D. Tippit, Oak Cliff semtindeki 10. East Street'te vurularak öldürüldü. Şahitler, silahlı kişinin olay yerinden kaçıp Teksas Tiyatrosu'na bir bilet satın almak için hızlıca daldığını ileri sürdüler. İpucu üzerine hareket geçen polis, arka sıralarda oturan şüphelinin tarifine uyan bir adam buldular. Polis memuru McDonald yanına yaklaştığında, şüpheli sıçradı ve onu vurdu, daha sonra bir tabancasını çekmeye çalıştı. Başaramadı: Memur Bentley onu arkasından yakaladı ve diğer polisler şüpheliyi bastırdı ve kelepçeledi. Cüzdanının içeriği onu Lee Harvey Oswald olarak tanımladı –o günün ilk saatlerinden itibaren şüpheli bir şekilde kayıp olan Okul Kitapları Deposu çalışanı.

> Jack'i öldürdüler!
> Kocamı öldürdüler!
> **Jackie Kennedy**

Ölümcül pusu

Oswald hemen tutuklandı ve polis memuru Tippit cinayetinden saat 19:10'da resmen suçlandı. Ertesi gün saat 01:00'de Başkan John F. Kennedy'yi öldürmekle de suçlandı. 24 Kasım sabahı Oswald, bölge cezaevine gönderilirken Dallas Emniyet Müdürlüğü genel merkezinin yeraltı otoparkında pusuya düşürüldü.

Gece kulübü işletmecisi Jack Ruby'yi yakın mesafeden karnından vurdu ve Oswald dünyaca ünlü kurbanından sadece birkaç gün sonra aynı yöntemle öldü. Ruby, dönüşümlü olarak neden Oswald'a suikast düzenlediğiyle ilgili itiraflarını değiştirdi: Eski Başkan Eşi Jacqueline Kennedy'yi korkunç bir davaya ka-

Jack Ruby, Dallas otoparkında Oswald'ı bekleyen muhabir ve fotoğrafçı kalabalığının arasından fırlıyor. Birisi, Ruby'nin Oswald'ı öldürmeden hemen önceki anını yakaladı.

tılmaktan kurtarmak; çünkü Oswald'a kızgındı ve Dallas şehrini günahından arındırmak. Ruby cinayetten hüküm giydi. Mahkûmiyet kararı sonra bozuldu fakat Ruby yeni mahkemesi başlamadan parmaklıların ardında akciğer embolisinden öldü.

Sonrası

Lyndon B. Johnson, Kennedy'nin ölümünden hemen sonra Air Force One'da yemin ederek başkan oldu. Başkomutan olarak ilk günlerinde, Dallas'taki olaylar hakkında spekülasyonlar arttı. Johnson suikastı araştırması ve halkı tatmin etmesi için Warren Komisyonunu hızlı bir şekilde görevlendirdi. 10 aylık soruşturmanın ardından Komisyon, Oswald'ın Mannlicher-Carcano mekanizmalı tüfeğini deponun penceresinden sekiz saniyeden daha kısa sürede üç el ateşlemek suretiyle kullanarak yalnız olarak hareket ettiği sonucuna vardı. Üç atışta arkadan yapılmıştı: ilki ıskalamış; ikincisi arka üst tarafından girmiş ve boğazı boyunca çıkmıştı ve üçüncüsü başının arkasından isabet etmiş ve öldürmüştü. Ancak kamuoyu tatmin olmamıştı.

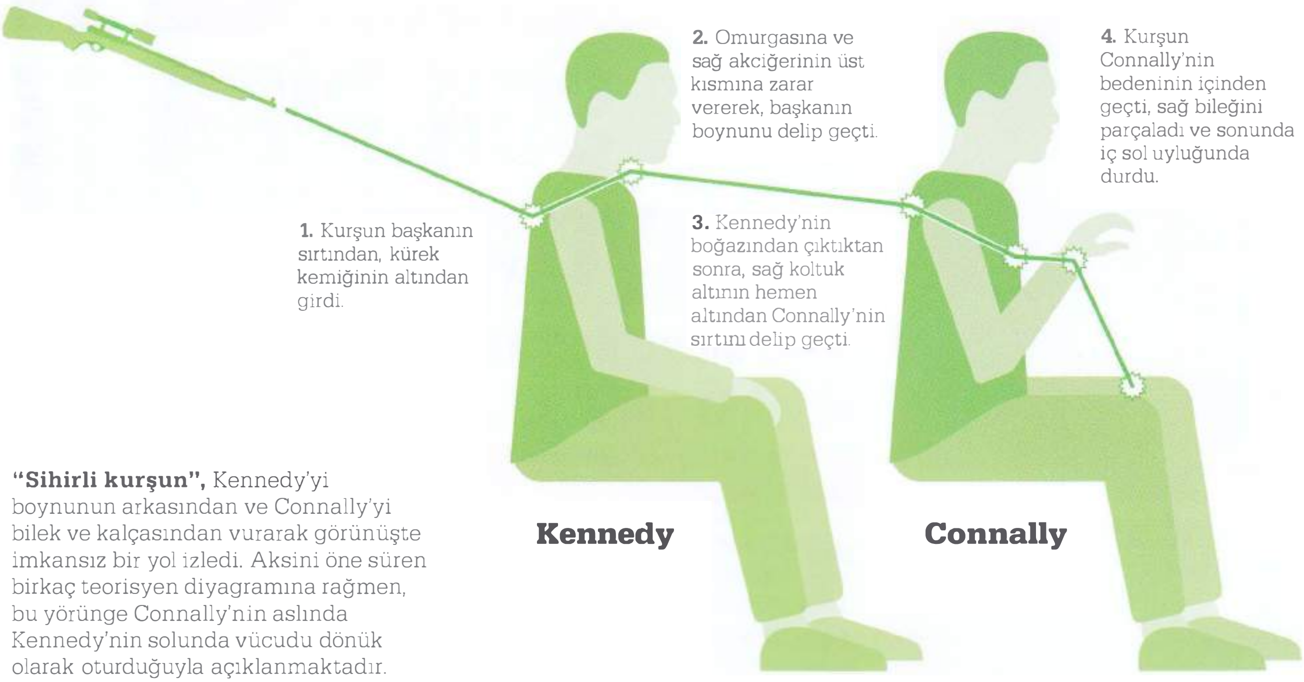
> Başın sağ arka kısmı eksikti. Aracın arka koltuğunda yatıyordu. Beyni açığa çıkmıştı ...
> **Clint Hill**

Komplo Teorileri

Kennedy cinayetinin komplo teorileri tartışmaya açık bir şekilde 20. yüzyılın –belki de tüm zamanların– en geniş biçimde ve en heyecanla tartışılan davasıdır. Associated Press'in 2013'te yaptığı bir ankette, Amerikalıların yüzde 59'u, başkanı öldürmek için birden fazla kişinin dahil olduğu bir komplo olduğuna inandıklarını belirtirken, yüzde 24'ü Lee Harvey Oswald'ın tek başına sorumlu olduğu inancında. On yıl önce, bir Gallup anketi, ulusun yüzde 75'inin bir komplo açıklamasını desteklediğini gösterdi. ABD hükümeti bile bu konuda bölünmüş durumda. Kennedy ve Martin Luther King Jr. cinayetlerini araştırmak üzere özel olarak toplanan ABD Temsilciler Meclisi Suikastlar Hakkında Seçilmiş Komitesi (HSCA) Warren Komisyonundan farklı bir sonuca vardı. Her ne kadar komisyonun raporunun çoğuyla mutabık kalmış olsalar da daha geniş bir komplo öne sürerek dördüncü bir atışın Oswald'dan başka biri tarafından yapıldığını tespit etti. Komplo teorisyenleri, suikastın resmi açıklamalarında bir takım sözde kusurlara işaret ediyor. Hükümetin iddialarına gölge düşüren ana teori bütün kurşunların tek bir silahlı adam tarafından arkadan ateşlendiği yönündeki iddia. Çoğu kişiye göre, Zapruder'in kamera çekiminin başkanın kafasının geriye ve sola doğru hareket etmesini göstermesi ölümcül atışın ön sağ taraftan geldiğini gösteriyor.

Bazıları, Dealey Plaza'nın "çimli tepeciği" üzerinde ikinci bir tetikçinin olduğu teorisini ortaya attılar. Teorisyenler, Kennedy ve Vali Connally'yi vuran ikinci kurşunun fizik yasalarına meydan okuduğu için "sihirli bir mermi" olacağını iddia ediyorlar.

Teorisyenler iddialarını, Kennedy'nin boğazının alt kısmında ka-

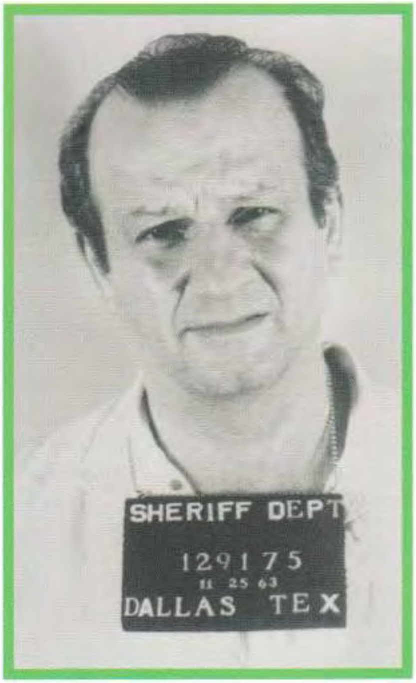
"Sihirli kurşun", Kennedy'yi boynunun arkasından ve Connally'yi bilek ve kalçasından vurarak görünüşte imkansız bir yol izledi. Aksini öne süren birkaç teorisyen diyagramına rağmen, bu yörünge Connally'nin aslında Kennedy'nin solunda vücudu dönük olarak oturduğuyla açıklanmaktadır.

fatasının arkasındaki çıkış yarasıyla birlikte bir giriş yarası gördüklerini iddia eden sekiz doktordan yaptıkları atıflarla destekliyorlar. Bu kanı, ateşli silahlarla vurulan kurbanların sıklıkla tedavi altına alındığı Teksas'taki bir travma merkezinde çalışan ve kurşun yaralarını değerlendirmeye alışık olması gereken bir acil durum hemşiresi, bir radyografi uzmanı ve iki otopsi teknisyeni tarafından tasdik edildi.

> Halk, Oswald'ın suikastçı olduğu konusunda tatmin edilmeli.
> **Nicholas Katzenbach**

Kennedy vurulduğu sırada konvoyda olan Gizli Servis Ajanı Clint Hill ilk olarak Warren Komisyonuna şunları söyledi: "Çok fazla kan vardı, kafanın arka kısmındaki açık yara dışında, başka bir yaranın olup olmadığını söyleyemezdiniz."

Bazı teorisyenler, Oswald'ın tek tetikçi olduğuna inanıyor fakat aynı zamanda bir komplo olduğuna da inanıyorlar. CIA, Gizli Servis ve yabancı hükümetlerin hepsi cinayeti planlamakla suçlandı. ■

Lee Harvey Oswald'ı öldüren Jack Ruby'nin sabıka kaydı fotoğrafı. Teorisyenler Oswald'ı daha büyük bir komplo hakkında bilgiyi ifşa etmesini önlemek için vurduğuna inanıyorlar.

SENİ SON BİR KEZ ÖPÜYORUM

ALDO MORO'NUN KAÇIRILMASI, 16 MART 1978

KISACA

YER
Roma, İtalya

TEMA
Radikal gruplar tarafından işlenen cinayet

ÖNCE
Mart 1881 Rus Çarı II. Aleksander, Narodnaya Volya "Halkın Arzusu" olarak bilinen bir grubun üyeleri tarafından atılan bir bombayla öldürülüyor.

28 Haziran 1914 Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand'ın "Kara El" anarşisti Gavrilo Princip tarafından Saraybosna'da suikasta uğraması Birinci Dünya Savaşı için önemli bir katalizör oluyor.

SONRA
Ekim 1986 Batı Alman diplomat Gerold von Braunmühl "Kızıl Ordu Fraksiyonu" olarak bilinen bir gerilla örgütü tarafından suikasta uğruyor.

Ağustos 1989 Kara Gerilla Partisinin kurucusu Huey Newton, Oakland, California'daki Kara Gerilla Ailesinin bir üyesi tarafından öldürülüyor.

16 Mart 1978'de Kızıl Tugayların dört üyesi Roma'da Aldo Moro'nun arabasını pusuya düşürdü. Silahlı teröristler, hafif makineli tabancayla Moro'ya eşlik eden arabaya 91 el ateş ettiler. Mermilerin 40'tan fazlası korumalara ve polis memurlarına isabet ederek hepsini öldürdü. Silah zoruyla kaçırılan Moro canlı ele geçirildi.

Moro, İtalya'nın en uzun süre görev yapan savaş sonrası başbakanıydı. 1963-1976 yılları arasında beş kez başbakanlık yapmıştı. 1978'de hükümet krizini sona erdirmek için çalışıyordu ve kendi Hıristiyan Demokrat Partisi ile rakip İtalyan Komünist Partisi arasında koalisyon teklifinde bulunmuştu. Bu sözde "Tarihi uzlaşma", İtalyan siyasi yelpazesinin her iki tarafını da öfkelendirdi ancak Moro, o yılki seçimi kazanmak ve bir kez daha başbakan olmak için en büyük adaydı.

Kızıl Tugaylar, bombalamalar, suikastlar ve kaçırma eylemleriyle İtalya'da komünist bir devrim başlatmayı uman aşırı sol bir terörist gruptu.

Başbakanın hayatı ne kadar ediyordu!

Kızıl Tugaylar, Nisan 1978'de Renato Curcio'nun da aralarında yer aldığı 14 sol mahkûma karşı Moro'yu takas etmeyi teklif etti.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ Abraham Lincoln Suikastı 306–09 ▪ Ingrid Betancourt'un Kaçırılması 324–25

Aldo Moro, 17 Mart 1978'de Kızıl Tugaylar bayrağı önünde duruyor. O gün grup, Moro'yu Torino'daki Tugay üyesi tutukluların mahkemesine denk düşen "halkların mahkemesi"nin karşısına çıkardı.

Renato Curcio gibi kurucu Kızıl Tugaylar üyelerinin tutuklanmasının ardından halk tarafından sevilen Moro bir sonraki hedefleri haline geldi. Tugaycılar, Temsilciler Meclisine giderken Moro'nun yolu üzerinde pusuya yattılar ve onu kaçırdılar.

Sonuçsuz talepler

Kaçırılmanın bir hafta ardından grup Moro'nun kaçırılmasının sorumluluğunu üstlendi ve talepleri karşılanmazsa onu öldürmekle tehdit etti. Tartışmalı bir kararla İtalyan hükümeti müzakereyi şiddetle reddetti. İtalyan Komünist Partisi, dikkat çekici bir şekilde teröristleri reddetti ve talepler yerine getirildiği takdirde bir koalisyona girmeyeceklerini açıkladı.

Moro'nun ailesi, taraftarları ve hatta Papa VI. Paul'un yaptığı gibi, Moro'nun kendisi de hayatını kurtarması için hükümete rica eden birçok mektup yazdı. Polis, Moro için ülkeyi taradıkça yüzlerce şüpheli terörist tutuklandı ancak nerede bulunduğuyla ilgili kesin ipuçlarına ulaşamadılar.

15 Nisanda, Kızıl Tugaylar Moro'yu ölüm cezasına çarptırdıklarını açıkladı. Öleceğini bilerek, Moro karısına son bir mektup gönderdi. En çok ihtiyaç duyduğu zamanda yalnız bırakıldığından, siyasi partisinden cenazesine kimsenin katılmamasını istedi. İki gün sonra, 9 Mayıs 1978'de Moro, Kızıl Tugaylar Lideri Mario Moretti tarafından öldürüldü. İsimsiz bir ipucu sayesinde polis, Roma'nın tarihi merkezine yakın bir kamyonda Moro'nun kurşunlarla parçalanmış cesedini buldu. 11 kez kalbinden vurulmuştu.

Katilleri bulma

Moro'nun ölümünün ardından çok daha fazla şüpheli terörist göz altına alındı. Bütün bu olaydan utanarak, İtalyan hükümeti 1980 yılında Moro cinayetinden sorumlu olanları yakalamak için yeni önlemler aldı. "Tövbe edip" eski yoldaşları hakkında bilgi vermeyi kabul eden *pentiti* için daha hafif cezalar getirdiler.

> Bittiğini biliyordu. Onu kandırmadım. Ona tek söylediğim "hazır ol"du, çünkü çıkmak zorundaydık.
> **Mario Moretti**

Bu önlemlere rağmen, Moro'nun infazının ardındaki görünen beyin Nisan 1981'e kadar yakalanamamıştı. Mario Moretti sonunda Kuzey İtalya'da yapılan kapsamlı bir süpürme operasyonu sırasında Milan ve Pavia arasındaki bir çiftlikte yakalandı. Suçlarıyla ilgili altı kez ömür boyu hapis cezası aldı. ▪

Politikacıları korumak

Üst düzey politikacıları, kamu görevlilerini veya askerleri koruyan korumalar, hayatları pahasına bir kişiyi korumak için yemin etmişlerdir. Tüm önemli politikacılar güvenlik ekipleriyle korunmaktadır –bunlar genellikle kendi departmanları tarafından atanır, ancak bazıları, özellikle görev sürelerinin dolmasından sonra özel koruma olarak tutulurlar.

Bazı ülkelerde en güçlü vatandaşlarını korumak için özel güvenlik birimleri bulunur– örneğin başkanı koruyan ABD Gizli Servisi veya Papayı koruyan İsviçreli Muhafızlar.

Korumalar kaçış yollarını planlar, kaçış yolları ve potansiyel tehditler için keşif yapar ve müşterilerine günlük faaliyetlerinde eskortluk yaparlar. Formunun zirvesinde korumalar, genellikle kolluk kuvveti üyesi veya eski ordu mensuplarıdır. Genelde ateşli silahlar, dövüş ve ve ilkyardım konusunda eğitim alırlar ve bazı korumalar bomba tespiti gibi alanlarda uzmanlaşırlar.

BARBARLIK DÖRT BİR TARAFIMIZDAYDI

INGRID BETANCOURT'UN KAÇIRILMASI, 2002–08

KISACA

YER
Kolombiya, Güney Amerika

TEMA
Siyasi kaçırmalar

ÖNCE
Ekim 1970 İngiliz diplomat James Cross ve Quebec'li siyasetçi Pierre Laporte, Front de Libération du Québec militanları tarafından kaçırılıyor. Laporte öldürülüyor ancak Cross, Aralık 1970'te serbest bırakılıyor.

Ağustos 1973 Daha sonra Güney Kore cumhurbaşkanı olarak görev yapacak Güney Koreli siyasetçi Kim Dae-jung, kaçırılıyor ve 42 gün boyunca rehin tutuluyor.

Aralık 1981 İtalyan "Kızıl Tugaylar" (bkz. s. 322-23) grubunun üyeleri Verona'da ABD Generali James Dozier'yi kaçırıyor.

SONRA
Mayıs 2010 Meksikalı bir siyasetçi olan Diego Fernández de Cevallos Ramos, solcu isyancılar tarafından yedi ay rehin tutuluyor.

Kolombiya'daki ormanda, acımasız bir gerilla savaşı sırasında, bir grup devrimci silahlı kuvvet –Fuerzas Armadas Revolutionaries de Colombia (FARC)– bir sonraki saldırıyı planlamak için dünyadan gizlendi. Orman, altı yıl boyunca eski Kolombiya başkan adayı Ingrid Betancourt için bir esir kampı olmuştu. Orada kampanya müdürü Clara Rojas ve küçük bir rehine grubuyla tutuldu. Tutsaklar kafeslerde tutuldu, çamur içinde tentelerde yattı ve dev yılanlar, böcekler ve ölümcül yırtıcılarla çevrili nehirlerde yıkandı. Yetersiz beslenmelerine neden olan yavan pilav ve sulu çorbayla hayatta kaldılar. Ancak korkunç koşullara rağmen, Betancourt bir gün kurtarılacağı ve ailesine geri döneceği umudunu kaybetmedi.

Seçkin geçmiş

Fransa'da büyümüş ve 1989'da Kolombiya'ya yerleşmiş parmakla gösterilen bir geçmişe sahip olan Betancourt, eski bir eğitim Bakanı ve UNESCO direktör yardımcısı olan diplomat Gabriel Betancourt'un kızıydı.

Ingrid bir pasifistti, Kolombi-

Tutsaklıkta hayatta kalma

Uzmanlar, ister bir terörist grup, ister tek başına faaliyet gösteren bir adam kaçıran veya düşman ordusu tarafından ele geçirilmiş olsun, birkaç temel hayatta kalma ilkesinin tutsakların sağ kalmasına yardımcı olabileceğini söylüyor. En öncelikli olarak esir alan kimseye itaat. Emirlere hızlı bir şekilde uymak lehte olabilir. Tutsak alanın kurallarını ihlal etmek keyfi olsa da, sert cezalandırmaya yol açabilir. Vücut genellikle aşırı fiziksel zorluklarla baş edebilmesine rağmen, zihinsel güç eşit derecede önemli bir unsurdur.

Tutsaklığın zihinsel stresinden kurtulmak için, tutsaklar kendilerini tutsak tutanlara karşı gizli, küçük zaferler elde etmeye çalışabilir veya ailelerine konuşmaya ya da yazmaya izin verildiğinde şifrelenmiş mesajlar yollayabilir. Hapsedildiklerinde rehineler sıklıkla uzun süreli zihinsel etkilere sahip olabilen ciddi duygusal travmalara katlanırlar. Betancourt'un aksine, bazı rehineler, kendilerini tutsak tutanlara ezici bir bağımlılık geliştirdikleri ve hatta tutsaklıktan kurtarmaya çalışan yetkililere direndikleri Stockholm sendromu deneyimliyorlar.

Ayrıca bakınız: Pocahontas'ın Kaçırılması 176 ▪ Patty Hearst'ün Kaçırılması 188–89
Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

Ingrid Betancourt, ormandaki zamanında zayıf ve sağlıksız görünüyor. Kampın bir videosundan alınan bu fotoğraf 2007'de yakalanan bir gerilladan ele geçirildi.

ya'daki yolsuzlukla mücadeleye kendini adamıştı. 1994 yılında Temsilciler Meclisi'ne seçildi ve 1997 yılında kendi siyasi partisi olan Yeşil Oksijen Partisini kurdu. Ezici bir zaferden sonra 1998'de senatör oldu ve 2001'de Kolombiya devlet başkanlığına yönelik kampanyasını başlattı.

Tutsak alınan kampanyacılar

Uyarılmalarına rağmen, Betancourt, kampanyasını Şubat 2002'de isyancı bölgesinde de sürdürdü. Orada o ve Rojas FARC gerillaları tarafından kaçırıldı. Arabalarından inmeye zorlanarak, boyunlarından diğer tutsaklara zincirlendiler ve ana yoldan, yalın ayak yağmur ormanlarının derinliklerine yolculuk yapacakları uzak köylere götürüldüler.

Altı yıllık tutsaklığı boyunca, nehirlerden aşağıya doğru yüzerek ve yakalanmadan önce yağmur ormanlarında günlerce yürüyerek üç kez kaçmaya çalıştı. Tutsakken dövüldü, yetersiz beslendi, silah zoruyla uzun yürüyüşlere çıkarıldı ve sık sık ölümle tehdit edildi.

Betancourt neredeyse hepatit ve sıtma nedeniyle ölüyordu. Sağlığı o kadar kötüydü ki Temmuz 2003'te FARC, durumu nedeniyle Betancourt'un ailesine onu serbest bırakacaklarını söyledi. Ancak söz verilen devir teslim hiç gerçekleşmedi.

> Bu yalnızca gerillalarla değil, kendimizle olan bir savaştı.
> **Ingrid Betancourt**

Yalancı şafak ve serbest bırakılma

Fransızların kurtarma girişimi Betancourt'u eve getirmekte başarısız oldu ve görev hakkında bilgilendirilmeyen Kolombiya yetkililerini kızdırdı. Sağlığı kötüye gitmeye devam ettikçe, sadece isyancıların düzensiz olarak yolladığı videolar ve mektuplar ailesine hâlâ hayatta olduğunu söylüyordu. Kocası Juan Carlos le Compte, Kolombiya hükümetinin silahlı kurtarma girişimi nedeniyle rehinelerin öldürülmesinden korkuyordu. Altı yıl yavaş yavaş geçti. Bu arada ormanda, Clara Rojas kaçıranlardan biriyle ilişkiye başladı ve ormanda neredeyse ölümüne yol açacak şekilde mumların üzerinde sterilize edilen cerrah bıçaklarıyla sezeryan doğum yaptı. Diğer rehineler tarafından düşmanla yatmakla suçlanan Rojas, sonunda Ocak 2008'de serbest bırakıldı.

Betancourt'un serbest kalması bunu takip etti. 2 Temmuz 2008'de bir Kolombiya askeri ekibi isyancı bölgesine girdi. İkonik Che Guevara tişörtleri bile giyip, gerilla kılığına girerek bir sivil helikopterle ormana uçtular. Rehineleri bir isyancı liderle görüştürmek için aldıkları iddiasıyla Betancourt ve üç Amerikalıyı kan dökmeksizin güvenle kaçırmayı başardılar.

Kolombiya hükümetinin geri kalan rehinelerin serbest bırakılmasını sağlama sözü vermesinin ardından Betancourt evine döndü ve ülkenin acımasız gerilla savaşının sembolü haline geldi. ■

BARBARCA VE ACIMASIZCA

ALEXANDER LITVINENKO'NUN ZEHİRLENMESİ, KASIM 2006

KISACA

YER
Londra, İngiltere

TEMA
Casusluk

ÖNCE
Eylül 1978 1969'da Bulgaristan'dan kaçtıktan sonra, Georgi Ivanov Markov Londra'da öldürülüyor – bacağına ucunda risin olan şemsiye saplanarak.

Nisan 1983 Amerikan CIA ajanı ve casus Robert Ames, Lübnan, Beyrut'taki ABD elçiliğinin bombalamasında öldürülüyor.

Nisan 2006 Geçici İrlandalı Cumhuriyet Ordusunda bir gönüllü olan Denis Donaldson, polis ve MI5 için muhbirlik yaptığı ortaya çıktıktan sonra IRA tarafından öldürülüyor.

SONRA
Ağustos 2010 MI6 ajanı Gareth Williams, Londra'da bulunan güvenli bir evde şüpheli bir şekilde ölü bulunuyor.

1 Kasım 2006'da, 44 yaşındaki eski Rus casusu Alexander Litvinenko, Londra'daki Millennium Hotel'de Moskova'dan iki kişiyle bir araya geldi. Litvinenko, otele saat 3:40'ta geldiğinde, Ruslar otel lobisinde bulunan Pine Bar'ın arkasına doğru oturmuşlardı –oteldeki CCTV kapsama alanı dışında bir nokta. Adamlardan biri olan Andrei Lugovoi yeşil çay sipariş etti ve masaya üç boş fincan konuldu. Lugovoi kalan çayı kendisine bir fincan çay dolduran Litvinenko'ya ikram etti. Şekersiz ve soğuktu ve Litvinenko ayrılmadan önce birkaç yudum daha aldı.

Litvinenko kısa bir süre Lugovoi ve arkadaşı Dmitry Kovtun ile olası bir ticari girişim hakkında konuşmaya başladı. Litvinenko, otelden ayrılırken bunu bilmesinin hiçbir yolu olmamasına rağmen, çoktan ölü bir adamdı. Çaya katılmış polonyum-210 diye bilinen bir radyoaktif zehri daha yeni tüketmişti. Bu noktada, dünyanın en yetenekli tabibi bile onu kurtaramazdı.

O gece Litvinenko kendini kötü hissetmeye başladı ve kusmaya başladı. 3 Kasımda Barnet Genel Hastanesine kabul edildi. Durumu hızla kötüye giden Litvinenko, 17 Kasımda Üniversite Hastanesine kaldırıldı. Başlangıçta doktorları Litvinenko'nun talyumla zehirlendiğini düşündü ve Scotland Yard olayı soruşturması için dedektifler yolladı. Silahlı bir polisin koruması altında Litvinenko, kendi cinayetini çözmek için dedektif becerilerini kullanarak, son günlerini polisle yaptığı bir dizi mülakatla geçirdi.

Devlet düşmanı

Rusya Federal Güvenlik Servisinde eski bir subay olan Litvinenko, Başkan Vladimir Putin'in rejimindeki yolsuzluğu açığa çıkardıktan sonra Londra'ya kaçtı. 2000 yılında İngiltere'de siyasi sığınma hakkı aldı ve burada İngiliz dış istihbarat ajansı MI6 için çalışmaya başladı. Orada Litvinenko Putin'in en sözünü esirgemez muhaliflerinden biri oldu. Litvinenko, Moskova'dan gelen iki adamla tanıştığında, altı yıldır Londra'da yaşıyordu.

O meşum öğleden sonra onlarla bir araya geldi; çünkü onlarla bir iş

Meydan okuyan Andrei Lugovoi, masumiyetini Moskova'da düzenlediği basın toplantısı sırasında iddia ediyor. İngiliz makamları tarafından halen istenen Lugovoi, şu anda Rusya alt meclisi Duma'da milletvekili.

> Biraz çay istiyorsan, burada biraz kaldı –bundan biraz alabilirsin.
> **Andrei Lugovoi**

Ayrıca bakınız: Sadamichi Hirasawa 224–25 ▪ Harold Shipman 290–91 ▪ Rasputin Suikastı 312–15

ortaklığı kurabileceği izlenimine sahipti. Toplantıdan sonra Litvinenko biraz şüphelense de Lugovoi ve Kovtun'un Rus casusları olduğunu anlamadı.

Ölüm yatağında tanıklık

18 Kasımda Metropolitan Polisi Özel Suç Biriminden iki dedektif, Dedektif Müfettiş Brent Hyatt ve Dedektif Çavuş Chris Hoar University College Hastanesinin 16. katındaki kritik bakım ünitesinde Litvinenko ile görüştüler.

Litvinenko sonraki üç gün boyunca dokuz saat süren 18 mülakata katıldı. Bu zamanlarda, durumu daha acı verici ve ciddi hale geldikçe konuşmayı bırakmak zorunda kaldı.

Deneyimli bir dedektif olan Litvinenko, katillerine karşı önemli bir tanık oldu. Şüphelilerin bir listesini hazırladı, en üstte çay içmek için bir araya geldiği Moskovalı adamlar, Andrei Lugovoi ve Dmitry Kovtun vardı. Oteldeki garip toplantıları, Litvinenko'nun sinirlerini bozuyordu.

İlk dört beş saatlik mülakat sonrasında soruşturma ivme kazanmaya başladı. Litvinenko, dedektifleri Rus çeteleri ve Putin'e dair kritik belgelere yönlendirdi; nihayetinde Rus devlet başkanının kendisine suikast emrini verdiğine ikna olmuştu. Litvinenko, kendi evlerindeki Andrei Lugovoi'nin fotoğraflarının yerini bilen eşine de telefon etti. Lugovoi, Scotland Yard'ın başşüphelisi oldu.

Litvinenko, başlangıçta polise MI6 muhbiri olduğunu ifşa etmedi. Hoar ve Hyatt, kendisinden haftanın özetiyle ilgili bazı açıklanamayan zaman hakkında bilgi talep edince, Litvinenko kiminle ve neden buluştuğunu açıklamak istemedi. Bunun yerine, dedektiflere kendi denetleyicisinin telefon numarasını verdi. Denetçi "Martin", University College Hastahanesini ziyaret etti ve iki gizemli Rusu aramaya başladı. MI6'nın bulguları, her neyse, gizli kalmıştır.

Rusya'nın gizli servisi olan KGB ve daha sonra FSB, düşmanları zehirlemeye dayalı uzun bir geçmişe sahiptir. Boris Yeltsin'in döneminde var olmaya devam etse de operasyonları durdurdu ancak Putin başkan olduktan sonra muhalifleri garip şekillerde ölmeye başladı.

Litvinenko, sorumlu olduğu ispatlansa dahi, bir dünya lideri olması nedeniyle Putin'in yargılanma ihtimalinin düşük olduğunu biliyordu. Bununla birlikte, en azından Lugovoi ve Kovtun'un yakalanacağını ve eylemleri nedeniyle cezalandırılacaklarını umuyordu. 19 Kasımda Litvenenko, *Sunday Times* muhabiri David Leppard'la bir röportaj yaparak hikayesini dünyaya duyurmak istedi.

Ertesi gün Litvinenko'nun durumu hızlı bir şekilde bozuldu; kalp atış hızı düzensizleşti ve organları işlevsizleşmeye başladı. Ciddi hasta yatarken Litvinenko, polise bir son mülakat verdi. Ölümü şimdi kaçınılmaz görünüyordu.

20 Kasımda basın fotoğrafçısı Natasja Weitsz'e, Putin'in adamlarının yaptıklarını göstermek için kendisinin son fotoğrafını çekmesine izin verdi. O zaman tıbbi ekip zehrin talyum olmadığının ancak daha kötü bir şey olduğunun farkına vardı. Belirtilerinin birçoğu kriterlere uyuyorken talyum zehirlenmesinin önemli göstergelerinden birinden yoksundu –el ve ayaklarında uyuşma ve ağrı. Yeni bir idrar testi, yutulduğunda ölümcül olan

> Daha sonra, otelden ayrıldığımda, garip bir şey olduğunu düşünüyordum. Her zaman beni öldürmek istediklerini hissediyordum.
> **Alexander Litvinenko**

Alexander Litvinenko

Rusya'da doğan Alexander Litvinenko, 18 yaşında Uluslararası İlişkiler Bakanlığında işe alındı. 1986'da Rusya güvenlik ajansı (KGB) istihbarata karşı koyma birimine alındı. Litvinenko 1997'de Federal Güvenlik Servisine (FSB) terfi etti. FSB için çalışırken Litvinenko, organize suç ve yolsuzluğun Rus hükümetine nüfuz ettiğini keşfetti. Devlet başkanı Vladimir Putin de dahil olmak üzere yetkililerle yolsuzluk sorununu görüşmek için çok sayıda girişimde bulundu. Litvinenko, tartışmalarının sonuçsuz olduğunu görünce, yöneticilerinin Rus işadamlarına suikast düzenlenmesi emrini verdiğini iddia ettiği yetkisiz bir basın toplantısı düzenledi.

Litvinenko FSB'den uzaklaştırıldı ve yetkisini aştığı için tutuklandı. Kasım 1999'da beraat ettikten sonra Rusya'yı terk etti ve cinayete kurban gidene kadar gazeteci, yazar ve MI6 danışmanı olarak çalıştığı İngiltere'de sığınma hakkı kazandı.

Litvenenko'nun hastanedeki ölüm yatağındaki bu akıldan çıkmayan görüntüsü, doğrudan kamera merceklerine bakan kel, zayıf fakat meydan okuyan bir adamı gösteriyor. Bu görüntü dünya genelindeki tüm gazetelerde yayımlandı.

> Bir insanı susturmayı başarmış olabilirsiniz, ancak dünyanın dört bir yanındaki protesto öfkesi, Bay Putin, hayatınızın sonuna kadar kulağınızda yankılanacaktır.
> **Alexander Litvinenko**

nadir ve pahalı bir zehir olan radyoaktif izotop polonyum-210'u ortaya çıkardı. Doktorlar, bununla birlikte, bu sonucun anormal olduğuna inandılar ve hastalarını öldüren şey üzerine beş farklı teori öne sürdüler. Yine de, emin olmak için Litvinenko'nun idrarından bir numuneyi test edilmesi için Berkshire, Aldermaston'daki Birleşik Krallık atomik silah kuruluşuna gönderdiler. 22 Kasımda yoğun bakım ünitesinde

Litvinenko'nun şuuru gidip gelmeye başladı. Gece yarısı, iki kalp krizi geçirdi. Ertesi günün çoğunu baygın ve yaşam destek ünitesine bağlı geçirdi fakat üçüncü bir kalp krizinin ardından 23 Kasım sabah saat 20:51'de öldüğü ilan edildi. Aynı gün, Aldermaston'un test sonuçları zehiri resmen polonyum-210 olarak tespit etti.

Adli iz

Litvinenko'nun ölümünden sonra Lugovoi ve Kovtun'la ilgili şüpheler yoğunlaştı. Polis polonyum izleri için bir dizi tesiste test yaptı. Millennium Hotel'deki Pine Bar'da polis memurları her tarafta bu maddeden buldu. Demlik ve bulaşık makinesinin yanı sıra Rusların buluştuğu zemin, sandalyeler ve masalar üzerinde izler keşfedildi. Demlik bilmeden yeniden kullanılmıştı, ancak neyse ki daha fazla ölüme neden olmamıştı.

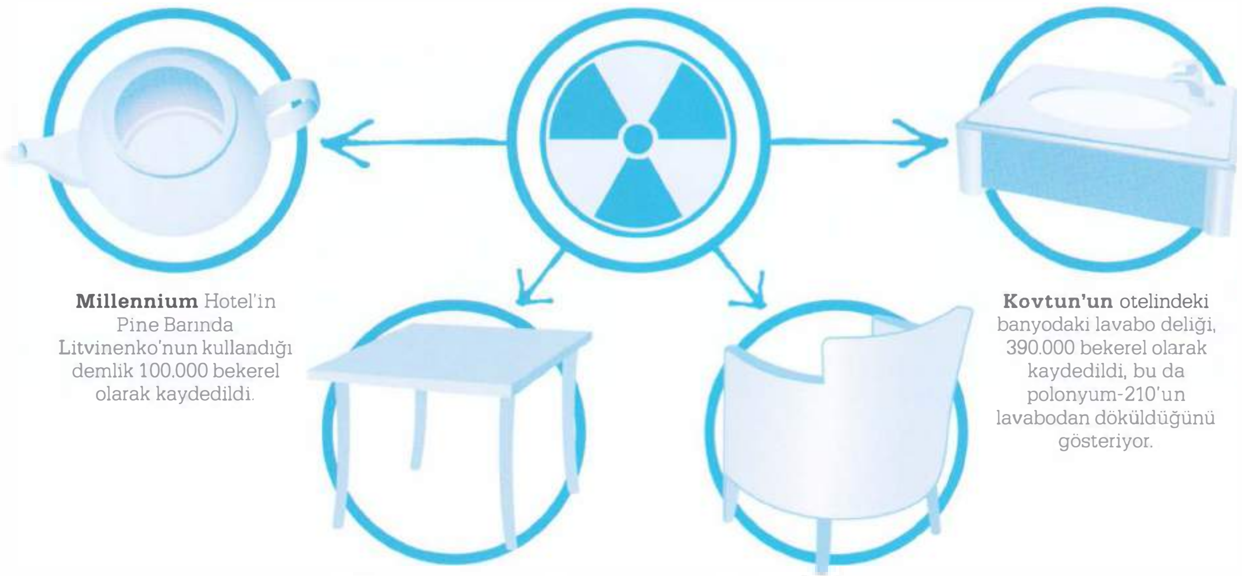
Adli polis ekibi, Pine Bar'ın birkaç kat üstündeki Kovtun'un odasında banyo lavabosunu söktü ve 390.000 bekerel plonyum içeren döküntü yığını buldu. Sindirildiğinde 10.000 bekerel polonyum bir insanı öldürmek içın yeterlidir. Görünüşe göre, buluşmadan sonra Kovtun odasına dönmüş ve cinayet silahını bertaraf etmek için geri kalan zehiri lavaboya dökmüştü.

Yargısız infaz

Bu cinayetler, bir devletin çıkarları doğrultusunda faaliyet gösteren ajanlar tarafından gerçekleştiriliyor. O ülkenin kanunları dışında faaliyet gösteriyorlar ve kurbanların yargılanmasına izin vermeden infaz ediyorlar. Bu yargısız infazlar genellikle, ordu, istihbarat servisleri veya gizli polis için çalışan yüksek eğitimli suikastçılar tarafından gizli görev olarak gerçekleştirilir. Bu tür cinayetler bir hükümet bir siyasi rakibini ortadan kaldırılmak veya susturmak istediğinde meydana gelir - bunun nedeni, bir mahkemenin, hükümetin kamuya ifşa etmek istemediği bilgilerin ortaya çıkmasına yol açabilcek olmasıdır. Uç durumlarda yargısız infazlar rejim muhaliflerini ortadan kaldırmak için kullanılır; bu genellikle baskıcı rejimler altında, sansür aracı olarak gerçekleşir.

Özellikle hedef alarak öldürmenin ayaklanmalara karşı koyma taktiği olarak giderek meşrutiyet kazanmasıyla, yargısız infazları zorunlu bir kötülükmüş gibi sunma girişimi olarak pek çok subjektif terim kullanılmaktadır.

Polonyum-210 ile doğrudan temasa giren nesneler

Millennium Hotel'in Pine Barında Litvinenko'nun kullandığı demlik 100.000 bekerel olarak kaydedildi.

Kovtun'un otelindeki banyodaki lavabo deliği, 390.000 bekerel olarak kaydedildi, bu da polonyum-210'un lavabodan döküldüğünü gösteriyor.

Barda üçlünün oturduğu masadaki değer 20.000 bekerel olarak okundu

Onların oturduğu masanın karşısında yüzü dönük sandalye 20.000 bekerel olarak kaydedildi.

Bu bulgulara rağmen, Lugovoi ve Kovtun, Litvinenko'nun öldürülmesiyle ilgili herhangi bir sorumluluğu reddettiler ve Moskova'da masum olduklarını iddia ettikleri bir basın toplantısı düzenlediler. Kovtun, banyosunda bulunan polonyumu hiçbir zaman açıklayamadı. İki aylık soruşturmayı takiben, Scotland Yard dedektifleri Andrei Lugovoi'nin cinayetle suçlanmasını önerdi. Ancak Moskova yetkilileri, anayasa Rus vatandaşlarının sınır dışı edilmesini engellediği için Lugovoi'nin Londra'ya geri gönderilmeyeceğini açıkladı.

Diplomatik sonuçlar

Sekiz yıl boyunca, Litvinenko'nun mülakat transkriptleri Scotland Yard tarafından kısıtlı olarak işaretlenip, gizli tutuldu. Sonunda 2015'te kamuoyuna açıklandılar. Ocak 2016'da bir kamu soruşturması, Başkan Putin'in doğrudan emretmese de, Litvinenko suikastını muhtemelen onayladığı sonucuna vardı.

M16 muhbiri olarak Litvinenko'nun İngiliz topraklarında öldürülmesi, Londra ile Moskova arasındaki ilişkileri sıkıntılı bir hale soktu. Temmuz 2007'de, bu gerginlikler, dört Rus konsolosluk görevlisinin sınır dışı edilmesiyle su üstüne çıktı. Rusya, İngiliz diplomatlarını elçiliklerinden kovarak misilleme yaptı.

İngiltere daha sonra Rus güvenlik servisleriyle olan bağlantılarını kopardı. Kanıtlar açık bir şekilde Kovtun ve Lugovoi'ye işaret ederken, Litvinenko'nun öldürülmesi nedeniyle kimse adaletin karşısına çıkartılmadı. ■

Marina Litvinenko, eski yüksek mahkeme hâkimi Sir Robert Owen Rusya devlet başkanı Putin'i cinayet için suçladığı, eşinin ölümüyle ilgili 328 sayfalık raporun bir kopyasını tutuyor.

REHBER

REHBER

Hiçbir toplum suçu tamamen ortadan kaldırmayı başaramamıştır. Toplum ne kadar sofistike olursa –ve kural ve kanunlarını daha ayrıntılı bir şekilde geliştirdikçe– ihlalin kapsamı da o kadar büyük olur. Tarihteki en kötü şöhretli suçların birçoğu bu kitapta halihazırda tartışıldı, ancak hiçbir veri tabanı tüm kötü şöhretli suçları sınıflandıracak kadar büyük değil. Aşağıda yer alan suçlular, suç tarihinin özel bir yerini işgal ediyor –ister yaratıcılıkları, ahlaksızlıkları, cüretkârlıkları ister gülünçlükleri olsun– daha fazla araştırmayı hak ediyor. Burada sunulan kurbanlar, yöntemler ve sebepler, suçluluğun almış olduğu birçok şeklin ürkütücü bir dizinidir ve bazen gerçek suçun sahiden kurgudan daha garip olduğunu göstermektedir.

JULIUS CAESAR SUİKASTI
MÖ 15 Mart 44

Roma hükümdarı Julius Sezar'ın prestiji Galya'daki askeri zaferlerinden sonra artmaya başladı ve Senatodaki pek çok kişi onu mevcut düzen için bir tehdit olarak gördü. Taç giymiş bir imparator olması yönündeki çağrılar işi bir karar noktasına getirdi ve 15 Martta, senatonun basamaklarında onu 20 defadan fazla bıçaklayan senatörler tarafından suikasta uğradı. Ölümü imparatorluğu iç savaşa soktu.

Ayrıca bakınız: Pertinax Suikastı 304 ▪ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

PUDLİCOTTLU RICHARD
24 Nisan 1303

Büyük borçlarından kaynaklanan pervasızlıkla hareket eden Londralı yün tüccarı Pudlicottlu Richard, Kral'ın kişisel hazineleriyle doldurulmuş olan I. Edward'ın Westminster "Gardrop Hazinesi"nin içindekileri çaldı. Yolsuz din adamlarının yardımıyla Pudlicott, Westminster Abbey'in papazlar meclisi binasının altındaki kilise bodrumuna girdi ve 100.000 sterlin değerinde altın ve mücevher çıktı. Hazineler Londra'daki tefecileri doldurmaya başlayınca, soruşturmacılar bunların izini Pudlicott'a sürdü. Yargılamada yalan bir şekilde yalnız çalıştığını söyledi ve din adamlarını cezalandırılmaktan kurtardı. Pudlicott suçundan dolayı asıldı ve derisi yüzüldü.

Ayrıca bakınız: Thomas Blood 18 ▪ Hatton Garden Soygunu 58–59

GIULIANO DE' MEDİCİ SUİKASTI
26 Nisan 1478

Rönesans Floransa'nın ünlü Medici ailesinin önde gelen üyelerinden Giuliano, Paskalya ayini sırasında soylu Francesco de Pazzi ve rakip bankacılık klanının diğer üyeleri tarafından kentin katedralinde öldürüldü. Her iki ailenin de birçok üyesi süren hizipler çatışmasında öldürüldü, ancak Medici ailesi güç ve nüfuzlarını elde tutmayı başardı.

Ayrıca bakınız: Sicilya Mafyası 138–45 ▪ Roberto Calvi'nin öldürülmesi 241

KABUKİMONO ÇETELERİ
16–17. yüzyıl

Japonya'daki Sengoku döneminin sonu, iç savaş ve huzursuzluk nedeniyle bozuldu, büyük Samurai klanlarının marjinalleştirilmesine tanıklık etti ve mesleksiz bir çok iyi silahlı savaşçıyı ortada bıraktı. Bazıları, görkemli saç ve giysi tarzlarını benimseyerek ve incelikle işlenmiş, oldukça süslü büyük boy silahlar taşıyarak, kabukimono olarak ("garip birileri") suç çeteleri oluşturdu. Çeteler büyük soygunlardan ufak holiganlıklara kadar birçok suça karıştı. Çoğu bu çetelerin modern Yakuza'nın öncüsü olduğuna inanıyor.

Ayrıca bakınız: Triadlar 146–49 ▪ Yakuza 154–59

FRANÇOIS RAVAILLAC
4 Mayıs 1610

Fanatik bir katolik olan Ravaillac, ülkesinin Huguenot (Fransız Protestanı) kralı IV. Henri ile tanışmak ve inancına döndürmek için çeşitli girişimlerde bulundu. Ravaillac, 1606 yılında bir Cizvit grubuna ka-

tılmaya çalıştı; ancak Cizvitler'in bir delinin halüsinasyonları olarak gördüğü dini "görüşlerini" anlattığı zaman reddedildi. Bir defasında, Tanrı'nın kendisine IV. Henri'nin inancını değiştirmesinin onun görevi olduğunu söylediğine inandı. Kralın Katolik bir ulus olan Hollanda'ya karşı yaptığı hamleler Ravaillac'ı öfkelendirdi. Kralın inancını değiştirme girişimleri sonuçsuz kalınca Ravaillac, kraliyet aracını Paris'teki bir caddede pusuya düşürdü, sonra araca tırmandı ve ölene kadar Henri'yi bıçakladı. Kralı öldürme suçu nedeniyle işkence yapıldı, kafası kesildi ve cesedi dörde bölündü ve kızgın halk yığınları tarafından paramparça edildi.

Ayrıca bakınız: Jean Calas 203 ▪ Pertinax Suikastı 304

CATHERINE MONVOISIN
1677–82

Falcı Catherine Deshayes, - "La Voison" olarak bilinen - Madame Monvoison, sözde Zehir Olayında aristokratik Fransız ailelere hizmetlerini satan kendilerine has tarzları olan büyücü ve simyacılardan oluşan bir ağa liderlik yapıyordu. Takipçileri zehir ve muska sattı ve 1.000'den fazla kişinin ölümüne neden olan "kara ayinler" düzenledi. 36 takipçisi yakalandı ve "yakan mahkeme" de infaz edildi ve La Voison'un kendisi, Şubat 1680'de büyücülük suçlamasıyla kazığa bağlanarak yakıldı. La Voisin'un kızı Marie-Marguerite, Kral XIV. Louis'nin metresi Madame de Montespan'ın adını annesinin müşterileri arasında sayınca olay politik bir boyut kazandı. Ortaya çıkan skandal nedeniyle, yakan mahkeme 1682'de kaldırıldı.

Ayrıca bakınız: Alice Kyteler 263 ▪ Elizabeth Báthory 264–65

GREGOR MACGREGOR
1821–37

İskoç bir asker olan MacGregor, Venezuela'nın İspanya'ya karşı bağımsızlık mücadelesine katılmadan önce İngilizler için Peninsula Savaşında savaştı. Kariyeri boyunca MacGregor, birçok farklı unvana sahipmiş gibi davrandı fakat en abartılı olanı, 1821'de İngiltere'ye döndükten sonra, "Cazique of Poyais"i uydurmasıydı –hayali bir Orta Amerika kolonisinin kurgusal Prensi. MacGregor, kolonide hisseler ve parseller satan bir servet yaptı ve alıcıları gerçekliği konusunda ikna etmek için sahte bir "Poyais" para birimi bile uydurdu. Yüzlerce İskoç, yerleşmek için oraya gitti fakat tek buldukları gelecek anavatanlarının var olmadığını keşfetmek oldu. Mac Gregor, 1838'de Venezuela'ya dönmeden önce tezgâhını birkaç defa daha tekrarladı.

Ayrıca bakınız: Crawford Mirası 66–67 ▪ Kara Cuma Altın Skandalı 101

TONG ORGANİZASYONLARI
1850'LER–

Tong ismi –Kanton lehçesinde salon anlamına geliyor– Kuzey Amerika'ya yerleştikten sonra Çinli göçmenler tarafından kurulan toplantı yerlerinden geliyordu. Karşılıklı destek için ortaya çıkan topluluklar sıklıkla kötü bir şöhrete sahip olarak kadın kaçakçılığıyla ilişkilendirilen suç örgütleri haline geldi. Tong Savaşları adı verilen çete savaşları 1880-1920 yılları arasında San Francisco'da ve ayrıca 1920 ve 1930'larda New York ve Chicago'da meydana geldi. Günümüzde hala birçok Tong yalnızca sosyal kulüpler olarak varlığını sürdürüyor. Göçmen destek hizmetleri sağlıyorlar ve büyük ABD şehirlerindeki Çinli topluluklar için buluşma yeri işlevi görüyorlar.

Ayrıca bakınız: Bira Savaşları 152–53 ▪ Yakuza 154–59

JOHN VE SARAH MAKIN
1892

Yeni Güney Galler bira fabrikasında yük arabacısı John Makin yaralandığı ve çalışamadığı için, o ve eşi "bebek çiftçileri" oldular –ödeme karşılığında gayrimeşru çocukları aldılar. Ancak maliyetleri düşürmek için Makin ve karısı bazı bebekleri öldürdüler ve bebeklerin annelerinin onları izlemesini zorlaştırmak için periyodik olarak yeni yerlere taşındılar. Onların suçu Ekim 1892'de Makinlerin Macdonald kasabasındaki evlerinin yeni sahiplerinin sıhhi tesisatı tamir etmeye çalışırken iki ölü bebeğin çürüyen organlarını keşfetmesiyle ortaya çıktı. Sonunda, Makinlerin daha önce ikamet ettiği üç evde 12 ceset bulundu. John Makin, suçları nedeniyle Ağustos 1893'te asıldı. Sarah ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı, ancak 1911'de şartlı tahliye edildi.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Olayı 178–85 ▪ Fred ve Rosemary West 286–87

CASSIE L. CHADWICK
1897–1904

Bu Kanada doğumlu sahtekâr en büyük dolandırıcılığına –İskoç-Amerikan çelik kralı Andrew Carnegie'nin gayrimeşru kızı olarak bir kimlik uydurması– geçmeden önce, ufak sahtekârlık ve dolandırıcılık suçları işledi. Bu uydurma ebeveyn sayesinde 20 milyon dolara (bugün 467 milyon sterlin) yakın borç aldı ve bunları lüks yaşam biçimini finanse etmek için kullandı. Bankalara, kendisine ödenmesi gereken büyük bir miras olduğu ve borçlarını

ödeyebileceği konusunda güvence verdi. Çevirdiği dolap ortaya çıktı, bununla birlikte 1904'te tezgâhı bozulunca Carnegie onun hakkındaki tüm bilgiyi reddetti.
Ayrıca bakınız: Crawford Mirası 66–67 ▪ Harry Domela 70–73 ▪ Tichborne Davacısı 177

VINCENZO PERUGGIA
21 Ağustos 1911

Da Vinci'nin başyapıtı *Mona Lisa* Paris Louvre Müzesinden kaybolduğunda hem şair Guillaume Apollinaire hem de ressam Pablo Picasso zan altında kaldı. İki yıl sonra, Louvre çalışanı Vincenzo Peruggia, tabloyu anavatanı İtalya, Floransa'daki galerilere satmaya çalıştı. Galeri sahibi Alfredo Geri ve Uffizi Galerisi Müdürü Giovanni Poggi tarafından polise teslim edildi. Floransa'da yargılanan hırsızlığı vatanseverlik duygusuyla gerçekleştirdiğini söyleyince oldukça hafif bir ceza aldı. Resim, Paris'e dönmeden önce Floransa'da sergilendi.
Ayrıca bakınız: Cellini Salt Cellar'ın Çalınması 56

HENRI DÉSIRÉ LANDRU
1915–19

Landru, varlıklı dulları Paris gazetelerine verdiği yalnız kalpler ilanları vasıtasıyla kandırarak evine çekti. Landru'nun eylemleriyle halk hikayesi karakterinin eylemleri arasındaki benzerlik ona bazen "Paris'in Mavisakalı"* lakabının takılmasına neden oldu. Landru kadınları baştan çıkardı, varlıklarını ele geçirdi ve onları öldürdü, cesetlerini parçaladı ve delilleri yok etmek için onları yaktı. Suçu, kurbanlardan birinin kız kardeşi onu takip edince ortaya çıktı. Polis, evinde kayıp kurbanlarını adlandıran belgeler buldu. 11 cinayetten hüküm giymiş olarak 1922'de giyotinle infaz edildi.
*(ÇN: eş katili koca)
Ayrıca bakınız: Harvey Glatman 274–75 ▪ John Edward Robinson 298–99

NATHAN LEOPOLD VE RICHARD LOEB
21 Mayıs 1924

Ergenlik çağından beri arkadaş olan Richard Loeb ve Nathan Leopold Chicago'nun varlıklı ailelerinden geliyorlardı ve prestijli üniversitelerden mezun olmuşlardı. Loeb, entelektüel bir oyun olarak mükemmel suç fikri üzerinde yarı ciddi bir şekilde kafa yoruyordu ve bu saplantısı Leopold'a da bulaşmıştı. İkili Mayıs 1924'te okuldan eve dönen 14 yaşındaki Bobby Franks'ı kaçırdı. Loeb çocuk ölene kadar sopayla vurdu ve Franks'ın kimliğini gizlemek için asit içerisine koyarak cesedi bataklık bir alana attılar. Cesedin yakınlarında Leopald'ın gözlük camlarının bulunması polisi katillere götürdü. Onların yargılanması bir medya sirkine döndü ve savunma avukatı Clarence Darrow tarafından ölüm cezasına karşı tutkulu bir savunmayla doruğa ulaştı. İkili ölüm cezası yerine ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı
Ayrıca bakınız: James Bulger Cinayeti 244–45 ▪ Ian Brady ve Myra Hindley 284–85

GEORGE C. PARKER
1928

Birbiri ardına bir dizi hokkabazın New York'un Brooklyn Köprüsünü (veya daha doğrusu para toplama haklarını) 1880'lerde açılmasından bu yana sattığı söyleniyor. 1928'de George C. Parker yakalandı ve ömür boyu Sing Sing'e gönderildi. 30 yıldır haftada iki kez saf naif göçmenleri kandırdığını iddia etti. Bazıları tarafından Amerikan tarihinin en büyük dolandırıcısı sayılan Parker, ayrıca Özgürlük Anıtı ve Madison Square Gardens gibi ünlü New York simgelerini "sattı".
Ayrıca bakınız: Eyfel Kulesinin Satışı 68–69 ▪ Konrad Kujau 90–93

CHISSO ŞİRKETİ
1932–68

Japonya'nın Minamata Körfezi Kyushu'da bulunan balıkların etinde cıva içeren toksinler biriktikten sonra binlerce kişi öldü ve çok dahası ciddi bir şekilde hastalandı. Toksinler, cıvayı suya döken yakınlardaki Chisso Şirketinin kimyasal fabrikasından gelmişti. Hastalığın başlangıçta adlandırıldığı şekliyle Minamata Hastalığı, sinir sistemine hasar, görme bozukluğu ve işitme kaybı da dahil olmak üzere nörolojik ve fiziksel belirtilere neden oldu. Şirkete körfezi temizlemesi emredildi ve mağdurlara ve ailelerine milyonlarca tazminat ödemeye zorlandı.
Ayrıca bakınız: Bhopal Felaketi 110–13 ▪ Volkswagen Emisyon Skandalı 130–31

JOHN DILLINGER
22 Temmuz 1934

Büyük Depresyon döneminde ön plana çıkan ünlü banka soyguncularından biri olan Indianapolis doğumlu John Dillinger 20'den fazla bankayı başarılı bir şekilde soydu ve FBI ajanları tarafından vurulmadan önce iki kez hapishaneden kaçtı. Böyle yüksek profilli bir figürün vurulması, J. Edgar Hoover'ın reforme edilmiş soruşturma birosunun ilk zaferlerinden biriydi.
Ayrıca bakınız: Bonnie ve Clyde 26–29 ▪ Alcatraz'dan Kaçış 80–85

HAN VAN MEEGEREN
1937

Başarısız bir sanatçıyken başarılı bir sahtekâr haline gelen van Meegeren, anavatanı Hollanda'nın "Altın Çağ" sanatında uzmanlaşmıştı. Franz Hals, Pieter de Hooch ve diğer büyüklerin eserlerinin sahteleri oldukça iyi tepkiler aldı, fakat asıl başarısı 17. yüzyıl ustasının en iyi eseri olarak kabul edilen "Vermeer"dı. Nazi Hermann Goering'in eşyaları arasında keşfedildiğinde bu resim van Meegeren'ın felaketi oldu. Hollanda mallarını düşmana satmaktan yargılanmaktan kaçınmak için van Meegeren daha az ceza gerektiren sahtecılik suçunu itiraf etti, ancak bır yıllık hapis cezasının ilk ayında kalp krizinden öldü.

Ayrıca bakınız: Cellini Salt Cellar'ın (Tuzluk Heykeli) Çalınması 56 ▪ Elmyr de Hory 74–77

RUTH ELLIS
10 Nisan 1955

Eski model ve Londra gece kulübü hostesi olan 28 yaşındaki Ellis, sevgilisi David Blakely'yi öldürüp vurunca oldukça kötü bir şöhrete sahip oldu. Duruşması sadece 14 dakika sürdü ve suçlu olduğuna karar verildi. Ellis mahkûmiyet kararını temyiz etmedi ve ölüm cezası aldı. Blakely'nin Ellis'e yönelik şiddet içeren davranışlarıyla ilgili hikayeler kısa süre sonra ortaya çıkmaya başladı ve binlerce kişi ölüm cezasının durdurulması çağrısında bulundu. Bununla birlikte, 13 Temmuz 1955'te, hayatta kalması için çabalarken Ellis, İngiltere'de idam edilecek son kadın oldu. Davası, İngiltere'de ölüm cezasını kaldırma hareketi için bir dönüm noktası oldu. 2003 yılında ailesi, Ellis'in maruz kaldığı kötü davranışlar nedeniyle ölümünden sonra suçunu kazara adam öldürmeye indirmek için temyiz başvurusunda bulundu. Talep Ellis suçu işlediği zaman bu ayrımın mevcut olmadığı gerekçesiyle reddedildi.

Ayrıca bakınız: Madame Caillaux 217 ▪ O.J. Simpson 246–51

CHARLES STARKWEATHER VE CARIL ANN FUGATE
Aralık 1957–Ocak 1958

18 yaşındaki Starkweather, 14 yaşındaki Fugate'in annesini, üvey babasını ve kız kardeşini öldürdükten sonra çiftlikten birlikte kaçtılar. Sonraki iki ay boyunca, yakalanana kadar sekiz cinayet daha işlediler. Fugate'nin aynı kaderi paylaşmamasına öfkeli olarak, Starkweather, 1959'da elektrikli sandalyede infaz edildi. ABD'de birinci dereceden cinayetten yargılanan en küçük kişi olan Fugate 17 yıl hapis yattı. Fugate'in bu cinayet furyasına isteyerek mi katıldığı veya istismarcı erkek arkadaşının esiri mi olduğu konusunda şüpheler devam etti.

Ayrıca bakınız: Ian Brady ve Myra Hındley 284–85

DICK HICKOCK VE PERRY SMITH
14 Kasım 1959

Mahkûmlar Dick Hickock ve Perry Smith hapiste tanıştılar. Serbest bırakıldıktan sonra ikili, Kansas'ın Holcomb şehrinin kırsalındaki Clutter ailesinin evini soymaya karar verdi. Bir mahkûm arkadaşları Smith ve Hickock'a Clutter'ların evinde içinde 10.000 dolar (8.000 sterlin) olan bir kasa olduğunu söyledi. İkili bunun doğru olmadığını görünce, Herbert ve Bonnie Clutter'ın yanı sıra küçük iki çocuğunu öldürdü. Smith ve Hickock, altı haftalık bir insan avından sonra yakalandı ve 14 Nisan 1965'te infaz edildi. *The New York Times*'taki cinayetlerle ilgili bir makaleden esinlenerek kurgu yazarı Truman Capote, Holcomb'u diğer yazar Harper Lee ile birlikte ziyaret etti. Kurbanlar, şüpheliler ve topluluk hakkında binlerce sayfa not tuttu. Çalışması Eylül 1965'te "kurgu olmayan roman" *In Cold Blood* olarak yayımlandı –gerçek suç türünde ilk ve en ünlü eser.

Ayrıca bakınız: Stratton Kardeşler 212–15

FRANK LUCAS
1960'LAR–1970'LERİN BAŞI

Kuzey Carolina doğumlu olan Lucas, 1960'lı yıllarda New York City'ye geldi. Onun büyük buluşu uyuşturucuyu, Asya'daki çetelerden satın almak yerine, doğrudan Altın Üçgen'den (Myanmar, Laos, Tayland) ithal etmekti. Lucas, eroinini güneydoğu Asya'dan askeri uçaklar ve üsler yoluyla kaçırmak için askeri bağlantıları kullandı. Uzun süren bir soruşturma sonrasında Lucas, 1976'da 70 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Suç ortaklarının isimlerini –aile üyeleri, Mafya ve New York polis departmanı ve Uyuşturucuyla Mücadele Ajansı– verince cezası önemli ölçüde azaltıldı. 1981 yılında serbest bırakılan Lucas, 1984 yılında uyuşturucu suçlarıyla ilgili olarak 7 yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1991'de serbest bırakılmasından bu yana Lucas, sattığı uyuşturucuların New York'un Harlem semtine verdiği zararları onarmaya çalışıyor.

Ayrıca bakınız: Medellín Karteli 166–67 ▪ "Otoban" Rick Ross 168–171

KITTY GENOVESE CİNAYETİ

13 Mart 1964

New York Queens'teki apartmanının dışında 28 yaşındaki bar müdürü Catherine "Kitty" Genovese'nin bıçaklanması çoğu kez klasik sözde "seyirci etkisi" olarak nitelendirilir. Ölümünden sonra bir rapor, komşularının 30'undan fazlasının saldırıya tanık olduğunu ve müdahale etmediğini iddia etti. Yakın zamandaki araştırmacılar, "izleyicilerin" gerçekte ne kadar şey gördükleri veya duyduklarına şüphe düşürdüler ve *New York Times*'ı durumu yanlış aksettirdiği için sorumlu tuttular. Saldırıdan birkaç gün sonra, hırsızlıktan tutukluyken, Winston Moseley, diğer iki kadının yanı sıra Genovese'yi sinsice izlediğini, tecavüz ettiğini ve öldürdüğünü itiraf etti.

Ayrıca bakınız: Craig Jacobsen 252–53

JACQUES RENÉ MESRINE

1965–79

Kılık değiştirmede oldukça iyi olan Mesrine, "bin yüzlü adam" olarak bilindi. Soygundan hırsızlığa, adam kaçırma olaylarına kadar uzanan, yalnızca anavatanı Fransa'da değil, aynı zamanda Venezuela, Kanarya Adaları ve Kanada'da yüzlerce suç işledi. Mesrine, Robin Hood benzeri bir figür olarak geniş bir üne kavuştu. Cezaevi kaçışlarıyla ünlenen Mesrine, 1979'da kendisini durdurmak için görevlendirilmiş özel bir görev gücü tarafından vurularak öldürüldü.

Ayrıca bakınız: Alcatraz'dan Kaçış 80–85 ▪ Ted Bundy 276–83

BANDIDOS MOTORCYCLE KULÜBÜ

1966–

Başlangıçta Vietnam Savaşı gazisi Donald Chambers tarafından Teksas'ta kurulan bu motosikletçi çetesi kısa süre sonra ABD ve Avrupa - Avustralya ve Güneydoğu Asya'ya kadar – genelinde bölge kuruluşlarını üye olarak kabul etti. Dünya genelindeki üyeleri, özellikle uyuşturucu kaçakçılığı, saldırı ve cinayet olmak üzere birçok suçtan tutuklandı. Motosikletçiler, motosikletçilerin yüzde 99'unun kanunlara uyan vatandaşlar olduğu ve geri kalanının "kanun kaçakları" olduğu fikrine atıfta bulunarak, gururla kendilerini "yüzde bir" olarak tanımladı. Bandidolar sıklıkla, bölge kontrolü için Kazaklar ve Cehennem Melekleri gibi rakip çetelerle "motosiklet savaşları"na karışıyorlar.

Ayrıca bakınız: Wild Bunch 150–51 ▪ Cehennem Melekleri 160–63

MARTIN LUTHER KING JR SUİKASTI

4 Nisan 1968

Ünlü Sivil Haklar lideri, beyaz ırkçısı James Earl Ray tarafından Memphis'teki bir motelin balkonunda vuruldu. King suikastı FBI'ın tarihteki en büyük insan avlarından birine yol açtı ve ülke genelinde bir dizi ırk ayaklanması başlattı. Ray Temmuz 1968'de İngiltere, Londra'da yakalandı ve Amerika Birleşik Devletleri'ne iade edildi. Neredeyse on yıl sonra, 10 Haziran 1977'de Ray, Tennessee'deki Brushy Mountain Eyalet Cezaevinden kaçan yarım düzine mahkûmdan biriydi. Firariler kısa sürede tekrar yakalandı.

Ayrıca bakınız: Alcatraz'dan Kaçış 80–85 ▪ Abraham Lincoln Suikastı 306–09

DONALD HARVEY

1970–82

Ohio doğumlu bu seri katil, suçlarını önce hastane hizmetlisi ve daha sonra bir hemşire olarak görev yaparken gerçekleştirdi; bu süre zarfında 50'den fazla hastayı öldürdüğü düşünülüyor. Metotlarında seçici olan Harvey, kurbanlarını öldürmek için sofistike zehirlerden boğmaya kadar her şeyi kullandı.

Ayrıca bakınız: Dr Crippen 216 ▪ Harold Shipman 290–91

EDWIN JOHN EASTWOOD VE ROBERT CLYDE BOLAND

6 Ekim 1972

Silahlar çekildi, bu iki sıvacı Avustralya, Victoria'nın kırsal bölgesindeki Faraday Okuluna doğru yürümeye başladı. Altı kız ve öğretmenlerini minibüse binmesini emrettiler. Adamlar, 1 milyon Avustralya doları almadıkları takdirde (bugün yaklaşık 6 milyon sterlin) tutsaklarını öldürmekle tehdit eden bir fidye notu bıraktı ancak plan işe yaramadı: 20 yaşındaki öğretmen Mary Gibbs, mesuliyetindeki kızlarla birlikte kaçtı ve onları tutsak alanlar yakalandı. Boland, 17 yıl ceza alırken, Eastwood 15 yıl aldı. Eastwood 1977'de toplu adam kaçırma suçu işledi.

Ayrıca bakınız: III. John Paul Getty'nin Kaçırılması 186–87 ▪ Chowchilla Kaçırma Vakası 190–95

PETER SUTCLIFFE

1975–80

Kamyon şoförü olan Peter Sutcliffe, İngiltere'nin kuzeyindeki Bradford, Leeds ve diğer kasabaları sinsice dolaşarak kadınlara saldırdı ve öl-

dürdü. Kurbanları genellikle fahişelerdi ve çoğu zaman sözde "Yorkshire Karındeşeni" cesetlerini de parçaladı. West Yorkshire Polisi, daha sonra bir "oyun" olduğu ortaya çıkan, "karındeşen" tarafından kaydedildiği iddia edilen bir kasede fazla önem vermekten dolayı eleştirildi. Bununla birlikte, Sutcliffe Ocak 1981'de yakalandı ve 20 cinayet suçundan mahkûm oldu.

Ayrıca bakınız: Karındeşen Jack 266–73 ▪ Andrei Chikatilo 292

PATRICK HENRY
1976–77

Yedi yaşındaki Philippe Bertrand Ocak 1976'da Fransa'nın Troyes kentinde okuldan ayrılırken Henry tarafından kaçırıldı. Henry, Philippe'nin annesini bir fidye istemek için aradı, fakat ebeveynlerinden para almaya çalıştığı bu süre zarfında çoktan çocuğu boğazlayarak öldürmüştü. Henry'nin davası Ocak 1977'de avukatı Robert Badinter'in mahkemeyi, Fransa'da ölüm cezasının sona erdiğini haber veren, giyotinle öldürülmemesine ikna etmesiyle tarihe geçti.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Vakası 178–85 ▪ Aldo Moro'nun Kaçırılması 322–23

SALLINS TRENİ SOYGUNU
31 Mart 1976

İrlanda Cumhuriyetçi Sosyalist Parti üyeleri pusuya yatarak County Kildare, Sallins dışında Cork–Dublin posta trenini soydular ve 200.000 sterlini (bugün 1,3 milyon sterlin) alıp kaçtılar. Her ne kadar üç adam –Osgur Breatnach, Nicky Kelly ve Brian McNally– suçlu bulunmuş olsa da, yetkili makamlar adamların ifadelerine çok fazla dayanmışlardı. Zorlama iddiaları, mahkûmiyetlerinin bozulmasına neden oldu.

Ayrıca bakınız: Büyük Tren Soygunu 30–35 ▪ Wild Bunch 150–51

ALAIN LAMARE
1978–79

"l'Oise Katili" davası Fransa'yı sarstı - sadece genç kadınlara yönelik saldırıları yüzünden değil. Arabasıyla birçok kurbanı ezdi ve birkaç bayan otostopçuyu arabasına alıp, öldürdü. Katil, Alain Lamare'ın, soruşturmada yer alan jandarmalardan biri olduğu ortaya çıktı. Şizofreni tanısı konan Lamare'ın suç ehliyeti olmadığı ilan edildi ve şimdi bir Fransız akıl hastanesinde yatıyor.

Ayrıca bakınız: John Leonard Orr 48–53 ▪ Daniel M'Naghten 204–05

JONESTOWN KATLİAMI
18 Kasım 1978

900'den fazla erkek, kadın ve çocuk, siyanür katılmış alkolsüz içecek içtikten sonra öldü. Katliam, tarikat lideri Jim Jones tarafından Güney Amerika, Guyana'da kurulan bir yerleşim yerinde gerçekleşti. "Halklar Tapınağı"nın lideri, birçoğunu "devrimci intihar"a ikna ederek takipçileriyle birlikte öldü. Diğerleri zehri yutmaya zorlandı.

Ayrıca bakınız: Sadamichi Hirasawa 224–25 ▪ The Manson Ailesi 230–37

DENNIS NILSEN
1978–93

Nilsen, barlardan topladığı evsiz genç erkekleri ve geyleri Londra, Muswell Hill'deki evine götürerek, öldürdü. Kurbanları bilinçlerini kaybedene kadar onların boğazını sıktı ve daha sonra küvetinde boğdu. "Muswell Hill Katili", ritüel olarak kurbanlarına banyo yaptırıp, giydirdikten sonra, onlarla nekrofilik ilişkiye girdi. Cesetleri parçalayıp bertaraf etti: bazıları yakıldı, diğerleri döşeme tahtalarının ve tahliye borularının altına gizlendi. Nilsen'in suçları, kalıntılar binasının tahliye borularını tıkayınca ortaya çıktı.

Ayrıca bakınız: Andrei Chikatilo 292 ▪ Jeffrey Dahmer 293

GEORGI MARKOV SUİKASTI
11 Eylül 1978

1969'da İngiltere'ye iltica etmesinden sonra, Bulgar yazar Georgi Markov ülkesinin komünist rejimi için büyük bir rahatsızlık nedeni oldu. Markov, bacağında sert bir iğne ucu hissettiğinde İngiltere, Londra'da bir otobüs durağında duruyordu; dört gün sonra öldü. Adli tıp deneyleri, kalçasına vurulan bir risin peletinin ölüm nedeni olduğunu belirledi. Markov olay yerinde elinde şemsiye olan birini gördüğünü söyledi; bu durum soruşturmacıların, Markov'a pelet ile enjekte etmek için modifiye edilmiş bir "şemsiye tabancası" kullandıklarını düşünmesine yol açtı. Katil asla yakalanmasa da, pek çok kişi Bulgarlarla birlikte çalışan bir KGB üyesi olduğundan kuşkulandı.

Ayrıca bakınız: Roberto Calvi Cinayeti 241 ▪ Alexander Litvinenko'nun Zehirlenmesi 326–31

FRANCIS HEAULME
1979–97

"Sırt Çantalı Suçlu" Francis Heaulme en az dokuz kurbanı boğdu ve bıçakladı. Fransa'nın dört bir yanından çok daha fazla sayıda kişiyi öldürdüğünden şüpheleniyor. Göçebe yaşam tarzı ve rastgele kurban seçimi bölge polis teşkilatlarının Heaulme'yi tespit etmesini zorlaştırdı. Polis mülakatları gerçeklerin ve yalanların karışımıydı ve Heaulme, so-

ruşturmacı Jean-François Abgrall ile düşmanca bir ilişki kurdu. Heaulme'de Klinefelter Sendromu vardı, bu Heaulme'nin ek X (kadın) kromozomuna sahip olduğu anlamına geliyordu ve aslında bir suç ortağının çalışması olan, Heaulme'nın biyolojik olarak gerçekleştiremeyeceği tecavüzleri itiraf ettiğinde soruşturmacıların kafasını karıştırdı. Heaulme, 1997 ve 2004'teki yargılamalar sırasında birden fazla ömür boyu hapis cezası aldı.

Ayrıca bakınız: Zodiac Katili 288–89 ▪ Colin Pitchfork 294–97

CHEUNG TZE-KEUNG
1980'LER–1998

Bu Guangxi doğumlu çete lideri, fidye için adam kaçırmaya başlamadan önce Hong Kong'da bir dizi üst düzey soygun gerçekleştirdi. 1996'da Victor Li'nin ve 1997'de Walter Kwok'un kaçırılması ona dünya çapında kötü bir şöhret kazandırdı. Li, denilenlere göre Asya'nın en zengin adamı olan Li Ka Shing'in oğluydu ve Kwok, Hong Kong'un en büyük emlak geliştirme şirketinin kurucusu olan Kwok Tak-Seng'in oğluydu. Her iki adam aileleri büyük fidye ödemeleri yaptıktan sonra serbest bırakıldı. Cheung, Ağustos 1998'de tutuklandı ve soygun, adam kaçırma ve ateşli silahların ve patlayıcıların kaçakçılığı gibi çeşitli suçlardan dolayı suçlu bulundu. Cheung, Aralık 1998'de kurşuna dizilerek infaz edildi.

Ayrıca bakınız: III. John Paul Getty'nin Kaçırılması 186–87 ▪ Patty Hearst'ün Kaçırılması 188–89

COR VAN HOUT VE WILLEM HOLLEEDER
9 Kasım 1983

Uluslararası bira üretim şirketinin 60 yaşındaki CEO'su Freddy Heineken, şoförüyle birlikte şirket merkezinin dışında kaçırıldı. Amsterdam'da gizli çift duvarlı bir kulübede tutuldular. Polis onları bulamayınca, Heineken'in ailesi fidyeyi ödedi. Polis, daha sonra, Heineken'in bulunduğu yeri ve onu kaçıran üç kişinin ismini veren isimsiz bir ipucu aldı. Çete liderleri Cor van Hout ve Willem Holleeder, Paris'e kaçarken, suç ortakları Martin Erkamps, Jan Boellaard ve Frans Meijer yakalandı. Van Hout ve Holleeder sonunda Fransa'da yakalandı ve adam kaçırma olayı nedeniyle 11 yıl hapiste kalacakları Hollanda'ya iade edildiler.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Bebek Kaçırma Olayı 178–87 ▪ III. John Paul Getty'nin Kaçırılması 186–87

JOSEF FRITZL
1984–2004

On sekiz yaşındaki Elisabeth Fritzl'in babası Josef onu Avusturya'daki evlerinin bodrumunda tutsak tuttuğunda, kızına tam yedi yıldır istismarda bulunuyordu. Elizabeth 24 yıl yeraltında tutsak olarak geçirdi. Bu süre zarfında, Josef istismarda bulundu ve tecavüz etti ve ondan yedi çocuk sahibi oldu. Bazıları, Josef ve başlangıçta kızının kayıp olduğunu bildiren Elisabeth'in annesiyle birlikte yaşamaları için yukarı çıkarıldı. Josef daha sonra karısına Elisabeth'in bir tarikata katıldığını söyledi. Elisabeth ve çocukları, bir çocuğun hastaneye kaldırılması sonrasında 2008'de kaçtı. Fritzl, tıbbi personele kızın tıbbi geçmişiyle birlikte "Elisabeth'den" diye şüpheli bir not sunduğunda, personel Elisabeth'in kayıp kişi davasını tekrar açan polise başvurdu. Fritzl, Elisabeth'in çocuğu ziyaret etmesine izin verdiğinde, personel, Elisabeth'i yakalayan ve babasının istismarının hikayesini öğrenen polise haber verdi. 2009'da Josef Fritzl ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

Ayrıca bakınız: Natascha Kampusch Kaçırılması 196–97

THOMAS SWEATT
1985–2005

Genç eli çabuk bir aşçı olan Sweatt, Washington, D.C. ve Maryland genelinde, çoğu evlerine kadar takip ettiği çekici erkeklere ait olan evleri, araçları ve mülkleri kundaklıyor. DNA analizi ve arabasını yangın mahallinde tespit eden kamera görüntüsü sayesinde sonunda yakayı ele verdiğinde birkaç ölüm ve yaralanmaya neden olan yaklaşık 400 yangını çıkarttığını kabul etti. ABD'deki herhangi bir kundakçıdan daha uzun süre aktif oldu.

Ayrıca bakınız: John Leonard Orr 48–53 ▪ Jeffrey Dahmer 293

ADOLFO CONSTANZO
1986–89

Küba asıllı Amerikalı ergenlik döneminde uyuşturucu ticaretinin içine çekildi ancak kültürünün geleneksel büyücülük ile katoliklik karışımı tarikatı Santería'ya paralel olarak bir ilgi gösterdi. Mezarlıklardan aldıkları kemikleri kaynatarak başlayan kendisi ve "narko-satanist" takipçileri, kısa süre sonra kurbanlarını kendisini Rancho Santa Elena çölündeki yerleşkesinde öldürmeye başladılar. Kara büyü güçlerini Constanzo'ya aşılama umuduyla 20'den fazla kişiyi öldürdüler. Constanzo ve takipçileri, cesetler keşfedildikten sonra Mexico City'ye kaçtı. Polis 6 Mayıs 1989'da ilgisiz bir soruşturma için evini ziyaret ettiğinde, Constanzo panikledi ve polise ateş açtı. Canlı olarak ele geçirilmemek için takipçisi Alvaro de Leon'a kendisini öldürmesi için

emir verdi. Constanzo'nın ölümüyle, takipçileri cinayetler yüzünden tutuklandı ve yargılandı.
Ayrıca bakınız: Manson Ailesi 230–37 ▪ Elizabeth Báthory 264–65

AILEEN WUORNOS
1989–90

Michigan doğumlu bu seri katil, genç kızlığının ortalarından itibaren Florida otobanlarında bir fahişe olarak çalışmaya başladı. Kurbanlarından yedisiyle de iş sırasında buluştuğu görülüyor –ilk olarak, Richard Mallory Interstate 75'te onu arabasına aldı. Hepsi yakın mesafeden vuruldu ve yakalandığında Wuornos ona tecavüz etmeye çalıştıklarını iddia etti. Wuornos, kurbanlarının yerel rehin dükkanlarında ortaya çıkmaya başlayınca yakalandı ve itiraf etmesini sağlamak için eski sevgilisi Tyria Moore'u kullandı. Yedi cinayetten suçlu bulunan Wuornos ölüm cezasına çarptırıldı ve Ekim 2002'de zehirli iğneyle infaz edildi.
Ayrıca bakınız: Phoolan Devi 46–47 ▪ Elizabeth Báthory 264–65

SINALOA CARTEL
1989–

Başlangıçta Meksika'nın kuzeybatısında Sinaloa Eyaletinde esrar kaçakçılığı faaliyetinde bulunan bir organizasyon olan bu çete, Pedro Avilés Pérez tarafından kuruldu. 1989'dan bu yana, Joaquín Guzmán Loera'nın "El Chapo" liderliğinde, dünyadaki en güçlü ve geniş çaplı suç kartellerinden birine dönüştü. Esrara ilaveten, Sinaloa kartelinin, Birleşik Devletler'e kaçak giren eroinin, kokainin, metamfetaminlerin ve MDMA'nın büyük bölümünden sorumlu olduğu iddia ediliyor. "El Chapo" üç kez hapishaneden kaçtı - 1993 yılında ilk defa hapsedildiği zaman 2001'de kaçtı. 2014'te yeniden ele geçirildi, ancak Temmuz 2015'te kaçtı. Ocak 2016'da üçüncü kez yakalandı ve Kasım ayında bir kez daha kaçtı ve yine ABD ve Meksika'nın en çok arananlarından oldu.
Ayrıca bakınız: Cehennem Melekleri 160–63 ▪ Medellín Karteli 166–67

BEVERLEY ALLITT
Şubat–Nisan 1991

Bu çocuk katili, Birleşik Krallık, Lincolnshire şehrinde bulunan Grantham ve Kesteven Hastanesindeki çocuk servisinde hemşireydi. Allitt, pozisyonunu en az dört çocuğu öldürmek için kullandı ve 1991'de 59 günlük bir süre zarfında en az dokuzunu daha öldürmeye çalıştı. 22 Nisanda Allitt, astım atağı için başvuran 15 aylık Claire Peck'e göz kulak olmak için görevlendirildi. Peck kalp krizi geçirdi ve Allitt'in gözetimi altında öldü. Hastanedeki doktorlar durumdan şüphelendi: Alitt'in gözetimi altında yalnız kalan çocukların sıklıkla kalp krizi geçirdiğini fark ettiler. Soruşturmacılar daha sonra bunun insülin enjeksiyonundan kaynaklandığını tespit ettiler. Mayıs 1993'te Allitt hüküm giydi ve 13 eşzamanlı ömür boyu hapis cezası aldı.
Ayrıca bakınız: Elizabeth Báthory 264–65 ▪ Harold Shipman 290–91

GUY GEORGES
1991–98

Tarihi cezaevinin çevresinde faaliyet gösterdiği için Paris basını tarafından "Bastille Canavarı" olarak adlandırılan Guy Georges, 19 yaş ve 32 yaşları arasında yedi kadına tecavüz etti, işkence etti ve bıçakladı. 1970'lerden bu yana, Georges, şiddet eğiliminden, kadınları boğmaktan, tecavüz etmekten ve bıçaklamaktan haz alıyordu. 1991'de cinayetleri işlemeye başladığında, iyi halden dolayı gün içinde dışarıya çıkmasına izin verildiği hapis cezasını çekiyordu. 1998'de polis tarafından gerçekleştirilen insan avı sonrasında tutuklanan Georges, suçlarını hemen itiraf etti ve "narsisistik psikopat" teşhisi kondu. Ancak akıl sağlığının yerinde olduğu ve yargılanabileceği ilan edildi ve Nisan 2001'de ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.
Ayrıca bakınız: Karındeşen Jack 276–83 ▪ Ted Bundy 266–83

NICK LEESON
1992–95

Parlak bir kariyere sahip olan Leeson, İngiltere'nin en eski bankacılık isimlerinden biri olan Barings Bank'ın türev ticareti masasını çalıştırmak için 1992'de Singapur'a gönderildi. Şirketin yıldız taciri olarak methedilen Leeson'ın itibarı, 1995'te şirketin 832 milyon sterlinini kaybettiği ortaya çıkınca yerle bir oldu. Leeson kayıplarını bir kıdemli uyum görevlisinin kontrol etmediği veya görüntülemediği gizli bir hata hesabına sakladı ve rakamlar artmaya devam etti. Leeson, Japonya'da meydana gelen Kobe depreminden sonra büyük bir kayıp yaşadı ve ülkeden kaçtı. O yılın ilerleyen zamanlarında Frankfurt'ta yakalandı ve dolandırıcılık ve sahtecilik suçlarından altı buçuk yıl hapis cezasına çarptırıldı.
Ayrıca bakınız: Bernie Madoff 116–21 ▪ Jérôme Kerviel 124–25

JEAN-CLAUDE ROMAND
10 Ocak 1993

Fransız sahtekâr Romand, sınavlarda başarısız olduktan sonra tıp eğitimini bıraktı fakat gerçek bir konumda olmasa da, 18 yıl boyunca vasıflı bir doktor ve araştırmacı gibi

davrandı. Karısını, damar sertliği konusunda uzman olduğu ve onun parasıyla geçinirken kazandıklarını hedge fonlarına yatırım yaptığına ikna etti. Açığa çıkacağını düşünen Romand, 1993'te kendisini kaybederek sırrının gizli kalmasını sağlamak için karısını, çocuklarını, ebeveynlerini ve metresini öldürdü. Daha sonra hap kullanarak intihar girişiminde bulundu ve evini ateşe verdi –ancak haplar etkisizdi ve yangının zamanlaması kötüydü. Romand kurtarıldı ama cesetler ortaya çıkınca yakalandı. Ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

Ayrıca bakınız: Crawford Mirası 66–67 ▪ Harry Domela 70–73

PAUL BERNARDO VE KARLA HOMOLKA
1990–92

Bu Kanadalı çift, 1990'da Ontario, Scarborough'da, 1990'da Homolka'nın küçük kız kardeşi Tammy'den başlayarak genç kızlara tecavüz etti ve öldürdü. Homolka, Bernardo'ya kız kardeşinin bekaretini bir Noel hediyesi olarak söz vermiş gibi görünüyordu. Yatıştırıcı verilen Tammy Homolka saldırının ortasında kendi kusmuğunda boğuldu ve öldü. 1991'de çift tekrar iş başındaydı ve 14 yaşındaki Leslie Mahaffy'yi öldürdüler. 1992'de 15 yaşındaki Kristen French'e tecavüz edip, öldürdüler. Furya, polisin bir dizi tecavüz araştırması yaptığı ve Bernardo'nun DNA'sının failinkiyle eşleştiğini bulmasıyla 1993'te sona erdi. Bu arada, Homolka, Bernardo tarafından ciddi bir şekilde dövüldükten sonra ailesinin yanına taşınmıştı. Suçlarını itiraf etti ve 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Homolka 2005 yılında serbest bırakıldı, ancak Bernardo demir parmaklıkların ardında kaldı.

Ayrıca bakınız: Ian Brady ve Myra Hindley 284–85

CARLTON HOTEL MÜCEVHER SOYGUNU
11 Ağustos 1994

Cary Grant-Grace Kelly'nin *Hırsızlar Kralı* (1955) filminin çekildiği yer olan Fransa, Cannes'daki Intercontinental Carlton tüm zamanların en cüretkâr gerçek hayat mücevher soygunu için sahne oldu. Üç silahlı kişi, patlayan silahlarla otelin mücevher mağazasına daldı ve 47.5 milyon sterlin değerinde mücevherlerle kaçtı. Polis daha sonra silahların kuru sıkı attığını tespit etti. Soyguncular asla bulunamadı. 2013'te otel, bir silahlı soyguncu lobiden bir salondaki mücevher sergisine yürüyüp, 79 milyon sterlin değerinde mücevher çaldığında tekrar hedefteydi.

Ayrıca bakınız: Antwerp Elmas Soygunu 54–55 ▪ Hatton Garden Soygunu 58–59

RAINER KÖRPPEN
1 Ekim 1996

Suç ortağı olarak hareket eden oğlu Sven ile birlikte boyacı Rainer Körppen, milyoner Alman işadamı Jakub Fiszman'ı Eschborn'daki ofisinden aldı ve fidye için rehin tuttu. Dokuz gün sonra talep karşılandı ancak polis birkaç hafta sonra kaçıranların dağdaki saklanma yerine girince Fiszman'ın cesedini buldular. Uzun süre önce ölmüştü. Körppen'lar altı yıl önce Fiszman'ın altı yasındaki yeğenini kaçırmıştı. Amcanın aksine oğlan fidye ödendiğinde serbest bırakılmıştı.

Ayrıca bakınız: Lindbergh Kaçırma Olayı 178–85

WEST MESA CİNAYETLERİ
2001–05

2009 yılında, Albuquerque'nin batısındaki kırlık bölgede 11 kadının ve bir fetüsün kalıntıları bulundu. Birkaç yıl önce sığ mezarlara gömülmüşlerdi. Kurbanların tamamı fahişeydi ve hepsinin kaybolduğu bildirilmişti. Adli tıp kanıtları, mağdurların nasıl veya kim tarafından öldürüldüğüne dair çok fikir vermese de, benzer yaşları, yaşam biçimleri ve gömülmeleri soruşturmacıların tek bir seri katilin hepsini öldürdüğünü düşünmesine neden oldu.

Ayrıca bakınız: Craig Jacobsen 252–53 ▪ Ted Bundy 276–83

MEREDITH KERCHER CİNAYETİ
1 Kasım 2007

Bu tecavüze uğramış, bıçaklanmış ve boğulmuş İngiliz değişim öğrencisinin cesedi İtalya, Perugia'daki odasında kilitli bulundu. Amerikalı oda arkadaşı olan Amanda Knox, eve dönüp kapıyı kilitli bulunca polisi aradı. Knox kısa süre sonra, İtalyan erkek arkadaşı Raffaele Sollecito ve olay yerinde kanlı el izi bulunan yerel suçlu Rudy Guede ile birlikte cinayetle ilişkilendirildi. Her üçü de mahkûm edildi, ancak Knox veya Sollecito'yu cinayetle bağlantılandıran çok az delil mevcuttu. Knox ayrıca, İtalyan polisi tarafından sorgulanırken manipüle edildiğini ve fiziksel olarak korktulduğunu iddia etti. Knox, dört yılını İtalyan hapishanesinde geçirdi. Birkaç yıl süren bir medya sirkinden sonra, hem Knox hem de Sollectio aklandı. Guede hapiste kaldı.

Ayrıca bakınız: Kirk Bloodsworth 242–43 ▪ Dreyfus Olayı 310–11

DIANA, OTOBÜS ŞOFÖRÜ AVCISI
Ağustos 2013

Siyah kıyafetler içinde, sarı bir peruk takmış orta yaşlı bir kadın, art arda iki gün içinde Meksika'nın

Ciudad Juàrez şehrinde iki otobüs şoförünü vurup öldürdü. Söylendiğine göre "Diana, Otobüs Şöförü Avcısı"ndan yerel bir haber ajansına gönderilen bir e-posta, saldırıların sorumluluğunu üstlendi. 100'den fazla kadın şehir otobüslerine bindikten sonra, tecavüze uğramış, öldürülmüş ve araç parklarına veya çöle bırakılmışltı. Kendisi de bir kurban olan "Diana", şoförleri sorumlu tuttu ve öldürmeyi katilleri adalete teslim etmenin bir yolu olarak gördü. Aramalara rağmen, Juarez polisi, yasadışı kanun infazcısının gerçek kimliğini keşfedemedi.

Ayrıca bakınız: Phoolan Devi 46–47 ▪ Lizzie Borden 208–11

OSCAR PISTORIUS
14 Şubat 2013

Güney Afrika paralimpik kısa mesafe koşucusu, Pretoria'daki evindeki kapalı bir banyo kapısına dört el ateş ederek kız arkadaşı Reeva Steenkamp'ı öldürdü. Pistorius, bir saldırganın olduğunu düşündüğünü ve kendisini ve Steenkamp'ı korumak için harekete geçtiğini iddia etti. Savcılık, "suç teşkil eden adam öldürme" mahkûmiyetine itiraz etti ve Pistorius 2015 yılında cinayetten suçlu bulundu. Pistorius'un altı yıllık cezasının kısa olması hem savcıları hem de kadın hakları savunucularını şok etti – cinayet için asgari ceza Güney Afrika'da 15 yıldır. Ağustos 2016'da, cezanın süresinin uzatılması için yapılan bir itiraz reddedildi.

Ayrıca bakınız: Dr Crippen 216 ▪ O.J. Simpson 246–51

DEREK WHITE
2014–16

NASCAR - Ulusal Stok Otomobil Yarışçıları Birliği –serisinde Kanadalı bir sürücü olan White, 396 milyon sterlinlik bir tütün kaçakçılığı çetesinin parçasıydı. Mohawk kökenli olan White, Montreal Kahnawake'de yaşıyordu ve Kanada hükümetinin tütün satışlarına koyduğu yüksek vergilerden kaçınmak için Kuzey Carolina'dan getirilen tütünün birçoğu burada ve diğer kızılderelilere ayrılmış bölgelerde satılıyordu. White'da tütünün sınırdan geçirilmesine bulaşmıştı. Kaçakçılık çetesinin bir kaç üyesi yakalandı ve White Mart 2016'da teslim oldu. Nisan ayında NASCAR tarafından yarışlardan uzaklaştırıldı.

Ayrıca bakınız: Dünya Kupasının Çalınması 37 ▪ "Otoban" Rick Ross 168–71

BOKO HARAM
14 Nisan 2014

Bu militan İslamcı grup, Nijerya'nın kuzeydoğusunda bulunan Chibok kasabasındaki bir ortaokuldan 276 kız öğrenciyi kaçırdı. Kızlar daha kuzeydeki isyancı bölgesine götürüldü. Yaklaşık 70 civarında kız kaçtı ya da serbest bırakıldı, ancak müzakereler devam ederken 200'den fazlası esir olarak kalmaya devam etti. Kızılhaç ve İsviçre hükümetinin arabuluculuğunda 21 kız serbest bırakıldı ancak çelişkili raporlar - tümü yetkililer tarafından reddedildi –kızların ya hükümet tarafından tutulan Boko Haram komutanlarının serbest bırakılması ya da büyük bir fidye karşılığında serbest bırakıldığını iddia etti.

Ayrıca bakınız: Patty Hearst'ün Kaçırılması 188-89 ▪ Chowchilla Kaçırma Vakası 190-95

BANGLADEŞ MERKEZ BANKASI SOYGUNU
5 Ocak 2016

1973'te kurulan SWIFT –Uluslararası Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Topluluğu– dünyanın önde gelen birçok bankasının fon transferini gerçekleştirmek için kapalı bir bilgisayar ağı yönetmektedir. 2016 yılında, bilinmeyen bir grup bilgisayar korsanı, (SWIFT üyesi) Bangladeş Merkez Bankası'nın çalışanlarının kimliklerini, yabancı bankalara düzinelerce yasadışı banka havalesi talebi –673 milyon sterline varan– göndermek için kullandı. Havalelerin birçoğu engellendi ya da geri alındı. ancak 64 milyon sterlin buhar oldu. Bu olayın içeriden birilerinin işi mi yoksa dahi bilgisayar korsanlarının işi mi olduğu sır olarak kaldı.

Ayrıca bakınız: Société Générale Bankası Soygunu ▪ Hatton Garden Soygunu 58–59

INDEX

Koyu harflerle yazılmış sayfa referansları, okuyucunun belirli bir suç, suç olayı ya da suçun kurbanının nerede uzunca ele alındığını bulabileceği yerdir.

A

Abagnale, Frank 62, 63, **86-87**
Abberline, Frederick George 272-73
Adams, Cherica 248
adlı muhasebe 123
adli yüz rekonstrüksiyonu 253
Adoboli, Kewku 124
Ahlgren, Gregory 185
akıl hastaneleri 205
Alberto, General Carlo 142
Alcatraz 13, 62-63, **80-85**
alkol kaçakçılığı 57
ayrıca bkz. yasa dışı satış
Aldington Çetesi 136
Alexander II, Çar 322
Alexandra, Tsarina 313-14, 315
Allen, Arthur Leigh 289
Alpern, Saul 118-19
Altamont Speedway Ücretsiz Festivali 162
Amerikan Iç Savaşı 24, 101, 306, 308
Ames, Robert 328
anarşistler 322
Anastasia, Albert 241
Anderson, Orlando 256, 257
Anderson, Warren 111-12
Anderson, William 24
Andrews, Tommie Lee 294
Anglin, Clarence 82, 83-85
Anglin, John 82, 83-85
anlatımsal/dönüştürücü seri cinayet 288
Antropolojik kriminoloji 207
Anti-semitizm 310, 311
Antwerp Elmas Soygunu 17, **54-55**
Anuradhapuralı Anula 264
araçtan ateş açma 201, 254–57
Arco-Valley, Anton 312
Argall, Sir Samuel 176
Ariely, Dr. Dan 125
Arnold, Samuel 309
Arthur Andersen 122, 123
Atkins, Susan 232, 233, 235, 236, 237
Atzerodt, George 309
Avery, Steven 294

B

Bacon, Kevin 119
BAE Systems 126
bağlantı analizi 272
bahis dolandırıcılıkları 94–95
Baker, Mary 70
Baker Caddesi Soygunu 58
Banco Ambrosiano 241
Bandıdos MC 160, 163
Bangladeş Merkez Bankası 58
banka soygunları 24, 25, 27, 44, 150, 189
ayrıca bkz. kasa soygunları
Bardo, Robert John 240
Barger, Ralph 160-61, 162
Barings Bank 124
Barnes, George, Jr. 152
Barrow, Clyde 12, 16, **26-29**
Barry, Madame du 64
Baskin, Gershon 187
Bass, Sam 150
Bateman, Mary 206
Báthory, Kontes Elizabeth 260, **264-65**
Bazzano, John 152
Beasley, Richard 298
Beatles 234, 240
Beausoleil, Bobby 233, 235, 236
bebek katili 264, 286
Beck, Martha 284, 286, 298
Bira Savaşları 134, 152-53
Behmai katliamı 46
Belbenoît, Rene 82
Belfort, Jordan 124
belge
doğrulama 91
sahteciliği 90-93
Bell, Mary 244
Bendelladji, Hamza 128, 129
Berkowitz, David 288
Bernardo, Paul 284
Berry, Amanda 196
Betancourt, Ingrid 303, 324-25
Betchley, Edward 37
beyaz kadın ticareti 146
beyaz yaka suçlular 96-131
adli muhasebe 123
beyaz yaka suçunun tanımlanması 127
bireysel suç 99
borsa manipülasyonu 101
endüstriyel kazalar 110-13
finansal balonlar 100
içeriden öğrenenlerin ticareti 101
kurumsal ceza 130
kurumsal ihmalkârlık 110-13
kurumsal suç 99, 130-31
kurumsal yolsuzluk 126-27
muhasebe dolandırıcılığı 122-23
muhbirler 119
Ponzi dalavereleri 98, 102-07, 116-21
rüşvet 108, 109, 126-27
sahtekâr tacirler 124-25
siber suçlar 13, 58, 128-29
siyasi yolsuzluk 108-09
sosyal etkisi 98–99
tahvil hırsızlığı 114-15
Beyaz Terör Katliamı 149
Bhopal felaketi 98, 99, 110-13
Bhutto, Benazir 306
Birinci Dünya Savaşı 312, 314
Biggs, Ronnie 32, 33, 35
Big Swords Society 46
bilgisayar korsanları 13, 58, 128, 129
Blanco, Griselda 254
Blandón, Oscar Danilo 169, 170, 171
Blonger, Lou 64
Bloods ve Crips 256
Bloodsworth, Kirk 201, **242–43**
Blood, Thomas 16, **18**
Blyuvshtein, Sofia Ivanovna 78
Boesky, Ivan 101
Bogrov, Dmitry 312
Boko Haram 192
Boniface VIII, Papa 176
Bonnet, Stede 20, 21
Bonnie ve Clyde *bkz.* Barrow, Clyde;
Booth, John Wilkes 302, **306-09**
Borden, Lizzie 200, 201, **208-11**
Borgia, Giovanni 208
Borsa manipülasyonu 101
Boucher, Maurice "Anne" 163
Bowie, David 88
Boyd, William 88
Bradford, William Richard 252
Bradshaw, Jacqueline ve Malcolm 252
Brady, Ian 260, 261, **284-85**
beyin hasarı ve cezai şiddet 229
Braunmühl, Gerold 322
Breivik, Anders 226
Brooklyn Köprüsü 68
Brown, Finis 220
Brudos, Jerome 274
Brunner, Mary 232, 233, 235
Bruno, Angelo 241
Bulger, James 201, **244–45**
Bullion, Laura 150
Bundy, Ted 13, 261, **276–83**
Burke, William 16, 17, **22–23**
büyücülük 203, 263
Büyük Herod 229
Büyük Iskender 306
Büyük Altın Soygun 150
Büyük Iskandinav Bisikletçi Savaşı 163
Büyük Iskoç Cadı Avı 263
Büyük Tren Soygunu 12, 16, 17, 30-35

C

Caillaux, Henriette 200-01, 217
Caillaux, Joseph **217**
Calas, Jean 200, **203**
Cali Karteli 166
Calley, Teğmen William 311
Calmette, Gaston 217
Calvi, Roberto 200, **241**

Camorra 140
Campbell, Lady Malcolm 74
Casusluk 326-31
Capone, Al 68, 152, 153
Caponigro, Antonio 241
Caponnetto, Antonıno 142-43, 144
Carnegıe, Andrew 66
Carruth, Rae 248
Carter, Jimmy 189
Casey, Marvin 50-52
Cassidy, Butch 150-51
Casso, Anthony 241
Castro, Arıel 196
Cecilie, Veliaht Prenses 72, 73
Cehennem Melekleri 134, 135, **160–63**
ceset hırsızlığı 17, 22-23
Cellini Salt Cellar'ın Çalınması 17, **56**
Cennet Kapısı tarikatı 232
Chace, Fletcher 186, 187
Chadwıck, Cassie L. 66
Chaloner, William 64
Chamberlain, Lindy 201, **238-39**
Chamberlın, Jacques 75
Chapman, Annie 269
Chapman, Mark Davıd 201, **240**
Charles II, Ingiltere Kralı 18, 19
Charpon Arazi Sendikası 107
Cheeseman, Keith 115
cıva zehırlenmesi 110
cinayet 198-299, 200
araçsal şiddet 200
araçtan ateş açma 201, 254–57
bebek katılı 264, 286
beyin anormallıkleri ve 229
birden fazla cınayet 22-23, 252-53
cinnet sebebiyle suçsuzluk ıtırazı 12, 200, 204–05, 217
ebeveyn öldürme 208-11
eş katili 216
faili meçhul cinayet 218-23
furya katilleri 201, 260, 284
ilk kanıtı 13, 200, 202
ınsan kurban etme 202
kadın katiller 200-201, 206-11, 217, 240, 264-65
katil çocuklar 201, 244-45
kurgulanan ve poz verdirilen cinayet mahalleri 223
Mafya cinayetleri 142-43, 144, 241
parmak izi kanıtı 212-15
sapık ünlü takipçısi 240
savunma yaraları 209
seri katiller bkz. seri katiller
suçlu ebeveynler 238-39
suikastlar bkz. suikastlar ve sıyası komplolar
tarikat cınayet planları 232–37
toplu cınayet 201, 226-29
toplu katliam 201, 260
toplu katliam-ıntihar 232
ünlü suçlular 29, 246-51
yamyamlık 202, 293
yanlış mahkûmiyet 201, 203, 242-43, 294
yasal ayrımlar 200
zehirleme 224-25, 262, 328-31
Chiang Kai-shek 176
Chikatilo, Andrei 261, 273, **292**
Chowchilla Kaçırma Vakası 175, **190-95**
Christie, John 242
Church, John 206–07
CIA 171
Clarence Dükü, Prens Albert Victor 273
Clerkenwell Suç Örgütü 164
Clinton, Bill 189
Cole, Theodore 83
Coll Çetesi 254
Collins, Yuhanna 58, 59
Columbine Lisesi katliamı 226
Combs, Sean "Diddy" 255, 257
Condon, Dr John 181, 184, 185
Conlon, Gerry 310
Connally, John 318, 321
Constanzo, Adolfo 232
Coolidge, Calvın 109
Cooper, D.B. 16, 17, **38-43**
Cooper, Lynn Doyle 42-43
Copeland, Faye ve Ray 286
Cornell, Rebecca 203
Cornerford, Thomas 168
Cosa Nostra bkz. Mafya
Courrières kömür madeni patlaması 110
Crack kokain 134, 169-71
Crawford, Robert 66
Crawford Mirası **66-67**
Cream, Dr Thomas Neıll 290
Crippen, Dr. 200, **216**
Cross, James 324
Cullen, Charles 290
Cummıns Inc. 130
Curcıo, Renato 323
Czolgosz, Leon 318
çeteler ve gangsterler 26-29, 82, 152-65, 256
çete savaşı 256
çek sahteciliği 86, 87
Çernobil nükleer enerji felaketi 110
çocuk kaçırma 178-85, 186, 188, 190-97, 220
çocuk izleme cihazları 175

D

Dahmer, Jeffrey 261, 283, **293**
dalavereciler bkz. dolandırıcılar (üç kâğıtçılar)
Dando, Jill 220
Davis, Angela 40
Davis, Bruce 236, 237
De Bruyker, Agim 55
derın web 128
DeFreeze, Donald 188, 189
de Hory, Elmyr 62, 63, **74–77**
DeJesus, Georgina 196
Dell'Urti, Marcello 90
Del Rio, Ignacio 36
Deutsche Bank 130
Devi, Phoolan 12, 17, **46-47**
"Diana, Otobüs Şoförü Avcısı" 46
DiLapi, Anthony 241
Dillınger, John 26, 82
dingo saldırıları 238-39
divanı harpler (askeri mahkemeler) 311
DNA kanıtları 42, 216, 242, 243, 294-97
Doheney, Edward 109
Domela, Harry **70-73**
Donaldson, Denis 328
dolandırıcılar (üç kâğıtçılar) 60–95, 100
"Dolandırıcılar için On Emır" 69
bahıs dolandırıcılıkları 94–95
belge sahteciliği 90–93
çek sahteciliği 86, 87
edebi aldatmacalar 88-89
firar 80-85, 177
isimler 62
kent simgesi dolandırıcılığı 68-69
kişilik özellikleri 63, 67
mücevherat dolandırıcılığı 64-65
sahte miras dolandırıcılığı 66-67
sahtekârlar 70-73, 86-87
sanat eseri sahteciliği 74-77
Dow Chemical Company 113
Downey, Lesley Ann 261
Dozier, General James 324
dövmeler 157, 159
Drake, Sir Francis 21
Dreyfus Olayı 302, **310-11**
Drummond, Edward 204
Dupas, Peter 292
Durham, Monte 204
Du Yuesheng 148, 149
Dyer, Amelia 264

E

Eastcastle Sokağı Hırsızlığı 164
ebeveyn cinayeti 208-11
edebı aldatmacalar 88-89
Eddowes, Catherine 271
Edmunds, Christina 224
Edwards, Ronald ("Buster") 32, 34, 35
Eyfel Kulesi 68-69
Eısemann-Schıer, Ruth 188
Eisner, Kurt 312
elektronik dolandırıcılık 123
Ellis, Ruth 216
elmas soygunları 54-55
Elmas Gerdanlık Olayı 62, 64-65
endüstrıyel kazalar 110-13
Engizisyon 265
Enron skandalı 99, **122-23**
Epsom Derbisi bahis dolandırıcılığı 94
Escobar, Pablo 135, 166, 167
eş katili 216
eşkıyalık 16, 19, 25, 47
eşkıyalar ve soyguncular 14-59
banka soygunları 24, 25, 27, 44, 150, 189
bilgisayar korsanları 13, 58, 128, 192
ceset hırsızlığı 17, 22-23
eşkıyalık 16, 19, 25, 47
ev hırsızları 36, 45, 214
gangsterler 26-29
kaçakçılık 57, 136-37
kanun kaçakları 24-25
kasa soygunları 44, 54-55, 58-59, 114
korsanlık 20-21
kupa hırsızlıkları 37

mücevher hırsızlıkları 18, 36, 37, 44, 45, 54-55, 78-79, 164
Robin Hood imajı 25, 47
romantikleştirme 16, 24, 25, 29, 35, 47
sanat eseri hırsızlıkları 17, 36, 54, 56
silahlı soygun 24-25, 114-15
tren soygunları 16, 24, 30-35
uçak kaçırma 16, 38-43
Esterhazy, Binbaşı Ferdinand Walsin 311
Evans, Samuel S. 294
Evans, Timothy John 242
ev hırsızları 36, 45, 214

F

fahişe, seri cinayetleri 266-73, 292
Falcone, Giovanni 144, 145
Falcón, Ramón Lorenzo 322
Fall, Albert Bacon 98, 99, **108–09**
Farrow, Thomas and Ann 214
Farstow, Andrew 123
Faulkner, Joseph 76
Fawkes, Guy 302
FBI
ve Alcatraz'dan kaçışı 85
ve Bonnie ve Clyde 27, 29
ve D.B. Cooper 40, 41, 42-43
ve Frank Abagnale 86, 87
ve Lindbergh bebek kaçırma vakası 181, 183
ve Londra şehri tahvil hırsızlığı 114, 115
ve Patty Hearst 189
ve siber suç 129
Fernandez, Raymond 284, 286, 298
Fernández de Cevallos Ramos, Diego 324
fidye 187
Finansal balonlar 100
firarlar 80-85
Fındıkoğlu, Ercan 128
Fine Cotton skandalı 62, 63, **94–95**
Fisk, James 98, 101
Fiszman, Jakub 188
Fizyognomi 12
Floyd, Charles ("Güzel Çocuk") 29
Folger, Abigail 232, 235
Ford, Robert 25
Foreman, Freddie 165
Formula 1 kupaları 37
Foster, Jodie 240
14K Triadı 146, 147, 14
Foxton, William 119
Franz Ferdinand, Archduke 302, 312
Fraser, Frankie 165
Farmasonlar 241
Fransız Devrimi 62, 64, 65
Fritzl, Elisabeth 196
Fritzl, Josef 196
Fromme, Lynette 233, 237
Frykowski, Wojciech 232, 235
Fuerzas Armadas Revolutionarias de Colombia (FARC) 324–25
Fugate, Caril Ann 284
Fuhrman, Mark 248, 250
furya katilleri 201, 260, 284

G

Gacha, José Gonzalo Rodríguez 166, 167
Gale, Nathan 240
Gallwitz, Nina 180
Galton, Sir Francis 215
Gandhi, Indira 304, 318
Gandhi, Mahatma 305
Garfield, James A. 318
Garthausen, Louis Dominique ("Fişeklik") 19
gasp 114
Gein, Ed 274, 293
Genovese, "Don Vito" 241
George, Barry 220
George I., Yunanistan Kralı 312
George III., İngiltere Kralı 204
Géraud, Hugues, Cahors piskoposu 263
Getty, J. Paul 186, 187
Getty, John Paul, III 175, **186–87**
Giamonna, Antonio 140
Gide, André 73
Gillespie, John 94-95
Gillis, Sean 293
gizli ajanlar 87, 114, 115, 161, 170
Glatman, Harvey 260, 261, **274–75**
Goddard, John 98, 114, 115
Göldi, Anna 203
Goldman, Levi 94
Goldman, Ron 248, 251
Good, Sandra 233
Gould, Jay 98, 101
Gökyüzü ve Dünya Cemiyeti 134, 146, 147
Grant, Ulysses S. 101
Greene, Anne 238
Greene, Graham 32
Green Çetesi 148, 149
Grogan, Steve 233, 235, 237
Guildford barının bombalanması 310
Guiteau, Charles J. 318
Gull, Sir William 273
Gunness, Belle 298
Guzmán, Joaquin 166

H

Hadfield, James 204
Hadleigh Çetesi 136
Hagermann, Amber 220
Haitana, Hayden 94, 95
"Halk Düşmanı Dönemi" 27, 29
Halkların Tapınağı tarikatı 232
Hall, Archibald 206
Hamilton, Dawn 242
Hammer, Dr Armand 36
Hansen, Harry 220
Hansen, Mark 221, 222, 223
Harding, Warren G. 108, 109
Hare, Dr Robert 23, 98–99
Hare, William 16, 17, **22–23**
Hare Psikopati Kontrol Listesi 23, 98
Harner, Laura 88
Harvey, Donald 290
Hasan Sabbah 305
Haşhaşiler (Suikastçılar) 302, **305**
hatıra toplayan katiller 274-75, 292
Hatton Garden Soygunu 17, **58–59**
Hauptmann, Bruno 183, 184, 185
Hawkhurst Çetesi 134, **136–37**
Haydut Kraliçe bkz. Devi, Phoolan
Hearst, Patty 174–75, **188–89**
Hebborn, Eric 74
Heidemann, Gerd 91, 92, 93
Heineken, Freddy 186
Heirens, William 288
Henry IV., Fransa Kralı 304
Henry, Sir Edward Richard 215
Herold, David 308, 309
Herschel, Sir William James 215
Heyman, Bertha 66
hileli ipotekler 130
Hill, Billy 164
Hill, Clint 320, 321
Hillside Hırsızlık Çetesi 45
Hindley, Myra 260, 261, **284-85**
Hinkley, John, Jr. 240, 318
Hinman, Gary 233, 235
Hirasawa, Sadamichi 201, **224-25**
Hitler Günlükleri 63, **90-93**
Hoffman, Harold G. 184
Hofmann, Mark 90
Holder, Willie Roger 40
Homolka, Karla 284
Hoover, Edgar 85
Hornigold, Benjamin 20–21
Hoyt, Barbara 233, 237
Hughes, Howard 63, 88, 89
Hulme, Juliet 244
Humbert, Thérèse 62, **66–67**
Hunt, Darryl 310
Hunter, Meredith 162
Hurst, Fanny 184

I-İ

içeriden öğrenenlerin ticareti 101
içki kaçakçısı 57
İçki Yasağı 12, 135, 152-53
Infelice, Rocco 241
İngiliz Sivil Savaşı 18
insan kaçakçılığı 146, 149
insan kurban etme 202, 232
intihal 88
intihar bombacısı 306
IRA 82, 328
Ireland, William Henry 90
İrlandalı Cumhuriyetçi Sosyalist Parti 32, 150
Irving, Clifford 63, 77, **88-89**
Irving, Edith 88, 89
Isabella Stewart Gardner Müzesi 54, 56
İslam Ulusu 305
İspanya İç Savaşı 73
işkence 165, 202, 203, 264-65

J

Jackson, Harry 214
Jackson Street Boys 146

Jacobsen, Craig **252–53**
James, Jesse 12 24 25
Jamestown 176
James-Younger Çetesi 12, 16, **24–25**
Jansen, Geert Jan 74
Japon çeteleri 154-59
Jeffreys, Dr Alec 295, 296
Jennings, Al 24
Jennings, Thomas 214
Jeanne d'Arc 310
Johnson, Andrew 307
Johnson, Lucille 214
Johnson, Lyndon B 320
Jones, Danny 58, 59
Jones, Jim 232
Jonestown toplu intiharı 232
JP Morgan 120
Jules Rimet Kupası **37**

K

kabukimono çeteleri 156
Kaçakçılık 57, 136-37
kaçırma ve gasp 28, 29, 47, 172-97
- adam kaçırma ve zorlama 188-89
- çocuk kaçırma 180-85, 186, 190-97 220
- fidye kuralları 187
- hayatta kalma ilkeleri 324
- izleme cihazları 175
- Kim Dae-jung 324
- nedenleri 174
- siyasi kaçırma 176, 322-25
- stockholm sendromu 174-75, 189 324
- toplu kaçırma 190-95
- travma sonrası stres bozukluğu 174 195
- uzun süreli esaretin etkileri 196

kadın suçlular
- banka ve tren [illegible]ları 150
- çocuk katiller 244
- dolandırıcılar 64--67
- eşkıyalar 46
- gangsterler 26-29, 156
- hırsızlar 78-79
- katiller 200-201, 206-11, 217, 240
- sahtekârlar 70
- seri katiller 264-65, 284-87, 290, 298
- tutku suçları 217

"Kanlı Pazar" 313
Kampusch, Natascha 175, **196–97**
kanıt ve delil güvenlik zinciri 250
kalpazanlık 64
kanun kaçağı çeteler 150-51
kanun kaçakları 12, 24-25, 32, 136, 150-51
Kanun Kaçakları Motosiklet Kulübü 160
kapkaç 164
Karındeşen Jack 13, 260, **266–73**, 275
Karasakal bkz. Teach, Edward
Kara Dahlia Cinayeti 200, 201, **218-23**
Kara Cuma Altın Skandalı **101**
Kara El Çetesi 152
kara para aklama 55, 122
Kara Panterler 235, 322
"Karanlık Uçlu" 67
karanlık web 128, 129
karma okul katili bkz. Kemper, Edmund
kasa soygunları 44, 54-55, 58-59, 114
Kasabian, Linda 233, 234, 235, 236–37
katil çocuklar 201, 244-45
katil hatıraları 275
Keller, Paul Kenneth 50
Kellogg Brown and Root 126
Kelly, Mary 272
Kemper, Edmund 278, 293
Kennedy, Jackie 319, 320
Kennedy, John F 303, **316–21**
Kennedy, Ludovic 185
kent simgesi dolandırıcılıkları 68-69
Kerviel, Jérôme 99, **124–25**
KGB 329
Khodynka Trajedisi 313
Kızıl Ordu Fraksiyonu 322
Kızıl Tugaylar 322-23, 324
Kidd, William 20
kimlik hırsızlığı 86
kimseye çaktırmadan faaliyet 135
kimyasal felaketler 110-13
King, Derek and Alex 244
King, Don 248
King Martin Luther, Jr 82, 307, 320
Knight, John 114
Knight, Marion 255–56, 257
Knight, Michelle 196
Knight, Ronnie 114
Knightsbridge Kiralık Kasa Merkezi soygunu 58
Knoll, John 185
Knox, Dr Robert 22, 23
komplo teorileri 303, 320-21
korsanlık 20-21
korsanlık fermanları 21
korumalar 323
koruma şantajı **164–65**
Kovtun, Dmitry 329, 330-31
kotü amaçlı yazılım 128-29
Kraliçe Anne Savaşı 20, 21
kraliyet ailesi taklitçileri 71 72, 73
Kraliyet Mücevherleri, [illegible] 16, 18
Kraliyet [illegible] Fransız 18
Kray, Ronnie ve Reggie 134, 135, 164-65
Krenwinkel, Patricia 233, 235, 236, 237
Krist, Gary 188
Kujau, Konrad 63, **90-93**
kundakçılar 17, 48-53
Kunstahl Müzesi 56
Kunsthistorisches Müzesi Viyana 56
kupa hırsızlıkları 37
kurumsal yolsuzluk 126-27
- *ayrıca bkz.* beyaz yaka suçlular

kurumsal ihmalkarlık 110-13
Kurten, Peter 260
Kynaston, Humphrey 19
Kyteler, Alice 260, **263**

L

LaBianca, Leno ve Rosemary 232, 235-36
la Motte, Jeanne de 62, **64–65**
lale çılgınlığı **100**
Lanza, Adam 226
Laporte, Pierre 324
Last, Jef 72–73
Law, John 100
Lay, Kenneth 122, 123
Lee, Anthony 68
Lee, Bruce (Peter Dinsdale) 50
Lee, General Charles 311
Lee, Derrick Todd 278
Leeson, Nick 124
Legros, Fernand 76–77
Lehder, Carlos 166, 167
Lemaître, Albert 217
Le Neve, Ethel 216
Lennon, John 240
Lennoxville Katliamı 163
Liang, Robert James 131
Liebeck, Stella 113
Lincoln, Abraham 22, 306–09
Lincoln, Mary Todd 307
Lindbergh, Anne 180, 181, 183
Lindbergh, Charles 180, 181, 183, 184, 185
Lindbergh bebek kaçırma vakası 174, **178-85**
[illegible] Yasası 174, 182
Linderström [illegible] 220
Litvinenko [illegible] 303 **326-31**
Liu [illegible] 260 **262**
lobiciler 108
Lockheed 108
Lombroso, Cesare 207
Londra [illegible] Tahvil Hırsızlığı 114–15
Longabaugh, Harry ("Sundance Kid") 150, 151
Loren, Sophia 36
[illegible] XV, Fransa Kralı 64
Louvre Müzesi 56
Lucas Frank 166, 168
Lugovoi Andrei 303, 328, 329, 330-31
Lundgren, Jeffrey 232
Lustig Victor 62, 63, **68-69**
Lutesinger Kitty 236

M

mali suç bkz. beyaz yaka suçlular
Masumiyet Projesi 242
McCloundy, William 68
McDonald's 113
McGraw, Becky 88
MacGregor, General Gregor 66, 101
Makyavelizm 63, 67
McKenna, Patrick 32
McKinley, William 318
Mackle, Barbara Jane 188
MacLean, John **45**
Macnaghten, Sir Melville Leslie 214
McStay, Joseph ve Summer 252
Madoff, Bernie 98, 99, **116–21**
Madoff, Mark 119, 120, 121
Madoff, Peter 120
Maeue, Hiroshi 298
Mafya
- Amerikan mafyası 115, 135, 140, 141, 152
- Corleonesi kontrolündeki Mafya 142, 143, 145
- ikinci Mafia Savaşı 142
- ilk Mafya Savaşı 142

Japon Mafyası 154-59
komuta zinciri 144
omertà (sessizlik yasası) 144
sfregio (yara izi) 142
Sicilya Mafyası 134, 135, **138-45**, 187, 241
Magon de la Villehuchet, René-Thierry 119
Makin, John ve Sarah Jane 286
Malcolm X 305
Malkovich, John 119
Mang, Robert 17, 56
Maniquis, David 115
Manley, Robert 221, 223
Manning, Chelsea 119
Manning, Maria 206
Manson, Charles 232-37, 283
Manson Ailesi 201, 230-37
Marconi şirketi 108
Marie Antoinette, Kraliçe 64, 65
Markopolos, Harry 120
Markov, Georgi Ivanov 328
mark-to-market muhasebesi 122
Marshall, Mike 194
Martinez, Christina 253
Marwood, William 207
Mason, Bill 36
Mason, Samuel 24
Mason, Thomas Monck 88
Masters, Tim 242
Matisse, Henri 76, 77
Mattson, Charles 186
"mavi yaka" suçları 98, 127
Maynard, Robert 21
Meadows, Algur 77
Medellin Karteli 134, 135, 166-67
Meegeren, Han van 74
Al-Megrahi, Abdelbaset 35
Mehta, Harshad 101
Melcher, Terry 233
Mengele, Josef 295
MI6 328, 329
Milewicz, Waldemar 254
Miller, Seagram 254
Miller, William 104
Mills, Jack 33, 35
Minichiello, Raffaele 40
Mississippi Dalaveresi 98, 100
Mitsubishi Motors 130
M'Naghten, Daniel 12, 200, 204-05
M'Naghten Kuralı 205
Modigliani, Amedeo 76
Mona Lisa 56
Moğollar MC 160, 161
Monier, Stephen 185
Moorehouse, Ruth Ann 237
Moors Cinayetleri 284-85
Morehouse, Ruth Ann 233
Moretti, Mario 323
Morgan, Sir Henry 20, 21
Mori, Cesare 141
Mormon belge sahteciliği 90
Moro, Aldo 187, 302, 303, 322-23
Morris, Frank 82, 83-85
motosiklet çeteleri 160-63
Mudd, Dr. Samuel 308, 309
muhasebe dolandırıcılığı 122-23
ayrıca bkz. beyaz yaka suçlular
muhbirler 119
Munce, Chris 94
Murphy, Jack Roland 37
Murray, Ora 220
Mussolini, Beruto 90, 141
mücevher dolandırıcılığı 64-65
mücevher hırsızlıkları 18, 36, 37, 44, 45, 54-55, 78-79, 164
My Lai katliamı 311

N

Napper, Robert 273, 292
Narsisizm 63, 67
Naundorff, Karl Wilhelm 70
Ndrangheta 140, 144
Neanderthal cinayeti 13, 200, 202
nekrofilik cinayetler 293
Nelson, George ("Bebek Yüzü") 26, 29
Nevison, John 16, **19**
Newton, Huey 322
Newton Çetesi 32
Nikaragua Kontraları 171
Nicholas II, Çar 313, 314, 315
Nichols, Mary Ann 268
Nilsen, Dennis 293
Ninja 305
Nixon, Richard M 108
Noonan, Dominic ve Desmond 164
Noriega, General Manuel 167
Norris, Colin 290
Northern Bank Belfast soygunu 44
North, Robert 94
Notarbartolo, Leonardo 54, 55

O-Ö

Ochoa, Jorge Luis 166
O'Donnell Çetesi 152, 153
O'Laughlen, Michael 309
Olofsson, Clark 189
Olsson, Jan-Erik 189
Oprienko, Anatoly 274
organize suç 132-71
çeteler ve gangsterler 26-29, 82, 152-55, 156
suç aileleri 138-45
suç örgütleri 146-49, 160-63, 166-67
tanımı 134
uyuşturucu madde kaçakçılığı 140, 146, 147, 149, 158, 161-62, 163, 166-71
yasa dışı satış 134, 152-53
Orr John Leonard 17, 48-53
Orton, Arthur 177
Osborne, Mark Lee 114-15
Oswald, Lee Harvey 303, **318-21**
ölüm cezası
ABD 185
suçluların sınıflandırılması 205
yanlış infaz 203

P

Panin, Aleksandr 13, 99, 128, 129
para basma makineleri 68
Para Avcısı (Wolf of Wall Street) 124
Parent, Steven 232, 235
Parker, Bonnie 12, 16, **26-29**
Parker, George C. 68
Parker, Pauline 244
parmak izi alma 212-15
Passaro, Alan 162
Patel, Purvi 238
Paul VI, Papa 323
Pavlovich, Büyük Dük Dmitri 315
Payne, Doris 62, **78-79**
Peace, Charles 45
Pearlman, Lou 118
Peel, Robert 204
The Penny Dreadful 261
Perkins, Terry 58, 59
Pertinax, İmparator 302, **304**
Peterson, Scott 216
petrol sahaları 108-09
Petters, Tom 104
Phelan, James 89
Peterson, Scott 216
Petters, Tom 104
Phelan, James 89
Philip II Makedonya Kralı 306
Philippe, Joseph 268
Philpot, Gus 95
Picasso, Pablo 74, 76
Pichushkin, Alexander 262
Pickles, köpek 37
Pickton, Robert 268
Picquart, Georges 310–11
Pinkerton Ulusal Dedektiflik Ajansı 25
Pembe Panterler 78
Pistone, Joe D 115
Pistorius, Oscar 248
Pitchfork, Colin 261 **294-97**
Plato 13
Pocahontas 174, 175, **176**
Poe, Edgar Allan 88
Polanski, Roman 232, 236
polonyum-210 328, 330, 331
Ponzi, Charles **102-07**
Ponzi dalavereleri 98, **102-07, 116-21**
Powell, Lewis 309
Powell, Lewis 309
Powers, Francis Gary 176
Powhatan, Chief 176
Prabhakar, Madhukar Mohandas 45
Praetorian Guard 302, 304
Priklopil, Wolfgang 196–97
Princip, Gavrilo 312
psikopati 53, 63, 67
özellikleri 23, 53
Puente, Dorothea 264
Putin, Vladimir 303, 328, 329, 330,
piramit dalavereleri bkz. Ponzi dalavereleri
piroman 50
ayrıca bkz. kundakçılar

Q R

Québec ön Libreration du 324
Rabin. Yıtzhak 306
Radikal gruplar tarafından cınayet 322-23
Rafferty, Brogan 298
Ramendra Narayan Roy, Prens 177
Ramsey, Jonbenet 208
Rasputin, Grigorı 303, **312-15**
Rattenbury, Jack 136
Ravaillac, Francoıs 304
Ray, Ed 192, 194, 195
Ray, James Earl 82, 307
RBN 128
reaktif şiddet 200
Reader, Brıan 58, 59
Reagan, Ronald 240, 318
Reavis, James 86
Red Bull Racıng 37
Reno Çetesi 46
Renoir, Pıerre-Auguste 76
Ressler, Robert 260
Reynolds, Bruce 32, 33
Rice, Dennıs 237
Richard III. Ingiltere Kralı 253
Richard Pudlicott 18
Richardson, Charlie 134, 135, 165
Richter, Karl 126
Ricin 328
Ridgway, Gary 268, 271
"Ring-in" tezgâhı 94-95
Rios, Ginger 252
Ritz Hoteli 68
Rivier, Lucien 104
Roberts, Bartholomew ("Kara Bart") 20
Robin Hood etkisi 25, 136
Robinson, Cynthia 113
Robinson, John Edward 261 **298-99**
Rocancourt, Christophe 70
Rock Machine 163
Rodriguez, Gilberto 166
Roe, Ralph 83
Rohan, Kardinal Louis de 65
Rojas, Clara 324, 325
Rolfe, John 176
Romanov, Anastasia 73
Ross, Charles 180, 188
Ross, Colin Campbell 203
Ross, "Otoban" Rick 134, 135, **168-71**
Ruj Katili bkz. Heirens, William
Ruby, Jack 320, 321
Ruffo, John 86
Runyon, Damon 184
Rusya-Estonya votka boru hattı 57
Ruxton, Buck 216
rüşvet 108, 109, 126-27

S-Ş

Sabo, Michael 86
sabotaj 112
sadomazoşizm 299
sahte miras dolandırıcılıkları 66-67
sahtecilik
  belgeler 90-93
  çekler 86, 87
  edebi 88-89
  sanat eseri 74-77
sahtekârlar 70-73, 86-87, 177
sahtekâr tacirler 124-25
Sevgililer Günü Katliamı 153
Saldivar, Yolanda 240
Saltis-McErlane Çetesi 152, 153
Sam'in oğlu bkz. Berkowitz, David
sanat eseri
  doğrulama 75
  sahteciliği 63, 74-77
  soygunları 17, 36, 54, 56
Sandy Hook toplu okul katliamı 226
Sano, Fusako 196
Sansing, John 214
sapık ünlü takipçileri 29, 246-51
Sato, Nobuyuki 196
Satranç tahtası katili
  bkz. Pichushkin, Alexander
Schaeffer, Rebecca 240
Schinas, Alexandros 312
Schoenfeld, James 195
Schoenfeld, Richard 195
Scott, John Paul 82–83
Scott, Peter 36
Seager, Stephen 205
Sebring, Jay 232, 235
Securitas Cash Management soygunu 114
(SEC) Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu
  118, 119, 120, 122, 126-27
Security Express soygunu 114
Seda, Heriberto 288
Selena (Tejano şarkıcısı) 240
seri katiller 13, 99 201, 258-99
  büyücülük ve sihirbazlık 263
  cesede zarar verenler 266-73, 292, 293
  eski emsaller 260
  hatıra toplayan katiller 274-75, 292
  hayat kadını cinayetleri 292
  heyecan arayanlar 262
  kadın 264-65, 284-87 290, 298
  nekrofilik cinayetler 293
  profilleme 261
  röportajlar 283
  seri ilan seri cinayetleri 298-99
  serı katil çiftler 284-87
  tanım 260
  tıbbi cinayetler 290-91
  ünıversite öğrencisi katilleri 278-83
Seward, William 307, 309
Sezar, Julius 304
Shakespeare, William 90
Shakur, Tupac 201, **254-57**
Shalit, Gilad 187
Shapıro, Carl 118
Shapıro, Nevin 118
Shapiro, Nevin 118
Share, Catherine 237
Shea, Donald 236
Shea, Joseph 86
Sheldon Çetesi 12, 153
Shinoda, Kenichı 158
Shipman, Harold 261, **290–91**
Short, Elizabeth **220–23**
siber suç 13, 58, 128-29
Sickert, Walter 273
Sickles, Daniel 217
Siekaczek, Reinhard 127
Siemens skandalı 99, **126-27**
sıgara içme 113
silahlı soygun bkz. eşkıyalar ve soyguncular
Simnel, Lambert 177
Simpson, Nicole Brown 248, 249
Simpson, O.J. 201, **246-51**
Sınaloa Karteli 166
Sinatra, Frank 135
Sinatra, Frank, Jr.186
Sinclair, Harry F. 109
Singh, Beant 318
Singh, Satwant 318
siyasi kaçırmalar 176, 322-25
siyasi suikastlar
  bkz. suikastlar ve siyasi komplolar
siyasi yolsuzluk 108-09
siyasi makamlarda yolsuzluk 47, 135, 166-67
sıyasi komplolar
  bkz. suikastlar ve siyasi komplolar
Skilling, Jeffrey 122, 123 122, 123
Smalls, Biggie 201, **254–57**
Smith, John 176
Snowden, Edward 119
Société Générale Bankası 124-25
Société Générale Bankası, Nice 17, **44**
Sombra Negra (Kara Gölge) 46
sorumluluk yaşı 245
soruşturma metotları
  adli belge tanımlama 175
  adli toksikoloji 314
  adli yüz rekonstrüksiyonu 253
  bağlantı analizi 272
  DNA kanıtı 42, 216, 242, 243, 294-97
  kanıt ve delil güvenlik zinciri 250
  parmak izi alma 212-15
  suçlu profillemesi 41, 261, 272
South Sea Balonu 100
"Soyguncu Baronlar" 101
soygun bkz. eşkıya ve soyguncular
sözde bilim 207
Spaggiari, Albert 44
Spahn Çiftliği 234, 236
Spangler, Edman 309
Spelling Spa bahis tezgâhı 94
Speck, Richard 278
Spence, Peter 130
Spencer, Tımothy Wilson 294
Spielberg, Steven 87, 119
Spilotro, Anthony 241
Springer, Louıse 223
Spungen, Nancy 248
SpyEye **128–29**
sapık takipçi 240
Stanford, Allen 104
Stanton, Edwin 309
Starkweather, Charles 284
Starr, Belle 26

Steenkamp, Reeva 248
Stern dergisi 91, 92-93
Stockholm sendromu 174-75, 189, 324
Stolypin, Pyotr 312
Stratton, Alfred ve Albert 200, **212-15**
Stride, Elizabeth 270-71
suç aileleri 138-45
suçluların romantize edilmesi 12, 16
suç örgütleri 146-49, 160-63, 166-67
  ayrıca bkz. organize suç
suçlu profillemesi 41, 261, 272
suikastlar ve sıyasi komplolar 47, 167, 300–331
  casusluk 328-31
  devlet başkanları suikastları 304, 306-09, 312, 316-23
  dini nedenler 305
  I. Dünya Savaşı dönemi 312-15
  küresel sonuçları 302-03
  nedenler 302, 305, 307
  radikal gruplar tarafından öldürülme 322-23
  suçluları adalete teslim etmek 303
  yanlış suçlamalar 310-11
  yargısız infazlar 330
Sundance Kid bkz. Longabaugh, Harry
Sun Yee On Triadı 146-47
Surrat, Mary 309
Suskind, Richard 88, 89
Sutcliffe, Peter 268
Sutherland, Edwin 127
Swanson, Eric 120
Sweatt, Thomas 50
Swift, Jonathan 12
Sykes, Deborah 310
Symbionese Kurtuluş Ordusu (SLA) 188-89

T

Tabram, Martha 268
Taft, William Howard 108
tahvil hırsızlığı 114-15
Takanaka, Masahısa 158
taklitçi suçları 43
Tammany Hall siyasi yolsuzluğu 108
Tan, Samson 147
Taoka, Kazuo 158
tarikatlar
  ölüm planları 232-37
  psikolojisi 237
  toplu katliam-intihar 232
Tate, Lionel 244
Tate, Nat 88
Tate, Sharon 232, 235, 236
Teach, Edward ("Karasakal") 16, **20–21**
Teapot Dome skandalı **108-09**
Teigin Bankası Olayı 201, 260
Tekdüze Suç Raporları 13
terörizm 187
Teksas Kulesi Katliamı 201, **226-29**
Thomas, Julia 206, 207
Thomas, Patrick 115
Thompson, Robert **244–45**
Thompson, William 100
Thorne, Graham 180
tıbbi cinayetler 290-91
Tichborne, Roger **177**
Tichborne Davacısı 174, 177
Tilh, Arnaud du 177
Tippit, J.D. 319
TJX 128
Tong kardeşliği 146
toplu katliam – intıhar 232
toplu zehirleme 224-25
toplu atış 201, 226–29
Toppan, Jane 290
Torrio, Johnny 152, 153
toksikoloji 314
tren soygunu 16, 24, 30-35, 150
travma sonrası stres bozukluğu 174, 195
Trend Micro 129
Trevor-Roper, Hugh 91, 92
Triadlar 134, 135, **146–49**
Trudeau, Yves 162
Tuite, Thomas 22
Turpin, Dick 19
Tutankhamun 253
tutku suçları 217

U V

Uhlenhuth testı 315
uçak kaçırma 16, 38-43
Union Carbide Corporation (UCC) 110–13
Uluslararası Efendiler Konseyi 299
Uluslararası Kredi ve Ticaret Bankası (BCCI) 122
uyuşturucu kaçakçılığı
  bkz. uyuşturucu madde kaçakçılığı
Uyuşturucu madde kaçakçılığı 140, 146, 147, 149, 158, 161-62, 163, 166-71
Uyuşturucu Savaşları 167
ünıversite öğrencisi katilleri 278-83
ünlü suçlular 29, 246-51
Van Houten, Leslie 232, 233, 235, 236, 237
vatana ihanet 303
Venables, Jon **244-45**
Vicious, Sid 248
Vıckers 126
Vıctoria, Kraliçe 205
Vıetnam Savaşı 311
Volkswagen emisyon skandalı 99, 130-31
Voltaire 203

W

Walker, General Edwin 318
Walker, Paul 237
Wall, Nora 310
Wan Kuok-koi 149
Watergate 108
Watkins, Sherron 122
Watson, Charles "Tex" 233, 234, 235, 236, 237
Watson, Peder John Selby 216
Webster, Kate 200, 201, **206–07**
Weed, Steven 188
Weıssmuller, Johnny 36
Welles, Orson 77
West, Allen 82, 83–84, 85
West, Fred ve Rosemary 261, **286–87**
West Port cinayetleri **22–23**
Whitechapel Cinayetleri **266-73**
White, Derek 136
Whitman, Charles 201, **226–29**
Wild Bunch 134, 135, **150-51**
Wilhelm, Hohenzollern Prensı 71-72
Williams, Gareth 328
Wilson, Dennis 233, 234
Wilson, Otto 292
Winchell, Walter 184
Winterkorn, Martin 131
Woods, Fred 195
Wo Shing Wo Triadı 146, 147
Wuornos, Aileen 264

Y Z

Yağ damıtan katil *bkz.* Webster, Kate
Yakıt ekonomısi testlerı, tahrif 130
Yalan söylemenin psikolojisi 125
Yalnız Kalpler Katilleri
  bkz. Beck, Martha; Fernandez, Raymond
yangın çıkarma deliliği 50
yasa dışı satış 134, 152–53
Yakuza 134, 135, **154-59**
Yama-Ichi Savaşı 158
Yamamoto, Hıroshi 158
yamyamlık 202, 293
yanlış suçlamalar 310-11
  ayrıca bkz. yanlış mahkûmiyetler
yanlış mahkûmiyet 201, 203, 242-43, 294
yargısız infazlar 330
Yashukichi, Mıyagawa 168
Yastık Ateşi bkz. Orr, John Leonard
Yeşil Irmak Katili bkz. Ridgway, Gary
Yip Kai Foon 78
Yorkshıre Karındeşeni bkz. Sutcliffe, Peter
Yusupov, Prens Felix 314-15
zehirleme 262, 328-31
  toplu 224–25
Zeus zararlı yazılımı 129
Zodiac Katili 13, 194, 261, **288-89**
Zola, Emile 311
Zorn, Robert 185

ATIF KAYNAKLARI

EŞKIYALAR, SOYGUNCULAR VE KUNDAKÇILAR

18 Thomas Bl tarafından affı
19 Yüzbaşı Alexander Smith
20-21 Edward "Karasakal" Teach
22-23 Çocuk tekerlemesi
24- Frank James
26 Bonnie Parker
30-35 VHF polis telsizinden ilk rapor
36 Bill Mason
37 Dünya Kupası fidye notu
38-43 D B Cooper
44 Albert Spaggiari
45 John MacLean
46-47 Phoolan Devi
53 John Leonard Orr
54 55 Joris van der Aa
56 Ernst Geiger
57 Mari Luuk
-59 Erwin James

DOLANDIRICILAR

64-65 Jeanne de la Motte
66-67 Madam X
68-69 Gizli Servis ajanı
70-73 Profesör John L. Heineman
74-77 Elmyr de Hory
78-79 Doris Payne
80-85 Michael Dyke
86-87 Frank Abagnale
88-89 Clifford Irving
90-93 Konrad Kujau
94- Mark Read

BEYAZ YAKA SUÇLULAR

100 Charles Mackay
101 James Fisk
102-07 Charles Ponzi
108-09 Kimliği Belirsiz ABD Senatörü
110-13 Abdul Jabbar
114-15 David Connett ve Marvin Smilon
116-21 Bernie Madoff
122-23 Kenneth Lay
124-25 Hakim Dominique Pauthe
126-27 SEC basın açıklaması
128-29 Savcı Sally Yates
130-31 Dr. Martin Winterkorn

ORGANİZE SUÇLAR

136-37 Adam Smith
138-45 Niccolò Turrisi Colonna
146-49 Anonim Kamu Güvenliği Bürosu yetkilisi
150-51 Washington Bee, 1899
152-53 Al Capone
154-59 Anonim Yakuza atasözü
160-63 Cehennem Melekleri sloganı
164-65 Ronnie Kray
166-67 Pablo Escobar
168-71 "Otoban" Rick Ross

ADAM KAÇIRMA VE GASP

177 Mark Twain
178-85 Charles Augustus Lindbergh
186-87 John Paul Getty III
188-89 Patty Hearst
190-95 Jennifer Brown Hyde
196-97 Natascha Kampusch

CİNAYET VAKALARI

202 Dr Nohemi Sala
203 Voltaire
204-05 M'Naghten davasındakı jüri kararı
206-07 Julia Thomas
208-11 Düzey atlamalı halk tekerlemesi
212-15 FBI kitapçığı Parmak İzi Bilimi
216 Dr Hawley Harvey Crippen
217 Madame Henriette Caillaux
218-23 Polis Memuru Mary Unkefer
224-25 Çavuş Tamegoro Igii
226-29 Charles Whitman
230-37 Charles Manson
238-39 Lindy Chamberlain-Creighton
240 Mark Chapman
241 Roberto Calvi
242-43 Kirk Bloodsworth
244-45 Justice Morland
246-51 Nicole Brown Simpson
252-53 Dedektif Jeff Rosgen
254-57 Dedektif Harper

SERİ KATİLLER

262 Sima Qian
263 Aziz John D Seymour
264-65 Edward Eaton
266-73 Karındeşen Jack
274-75 Harvey Glatman
276-83 Ted Bundy
284-85 Justice Fenton Atkinson
286-87 Brian Leveson QC
288-89 Zodiac katili
290-91 Dr. David Holmes
292 Andrei Chikatilo
293 Jeffrey Dahmer

SUİKASTLER VE SİYASİ KOMPLOLAR

304 Antakyalı Herod
305 Lübeckli
306-09 John Wilkes Booth
310-11 la
312-315 Grigori Rasputin
316-321 Edward
322-323 Aldo Moro
324-325 Ingrid
326-31 Alexander Litvinenko

TEŞEKKÜR

Dorling Kindersley, yayına hazırlık aşamalarında yardımı için Cobalt id'den Marek Walisiewicz'e teşekkür eder.

FOTOĞRAFLAR

Yayınevi fotoğraflarının kullanılmasına izin verdikleri için aşağıdakilere teşekkür eder:

(Anahtar: **a**-yukarı; **b**-aşağı; **c**-orta; **f**-uzak; **l**-sol; **r**-sağ; **t**-üst)

18 Getty Images: Culture Club (cr). **19 Getty Images:** Culture Club (bl). **21 Mary Evans Picture Library:** (cr). **22** Getty Images: Print Collector (bl, br). **23 Getty Images:** Time Life Pictures (tl). **24 Getty Images:** Bettmann (cr). **27 Getty Images:** Bettmann (tl). **28 Alamy Images:** John Frost Newspapers (tr). **29 Getty Images:** Bettmann (cr). **Alamy Images:** Granamour Weems Collection (bl). **32 Getty Images:** STF (bl). **33 Getty Images:** Keystone (tr). **35 Getty Images:** Popperfoto (tr). **Alamy Images:** Trinity Mirror/Mirrorpix (br). **37 Getty Images:** Rolls Press/Popperfoto (br). **40** John F Ciesla (tr). **41 Getty Images:** Time Life Pictures (bl). **43** FBI: (br). **45 Getty Images:** Acey Harper (cr). **46 Getty Images:** Jean-Luc Manaud (cr) **47 Getty Images:** Lange Jacques (tr). **Alamy Images:** IndiaPicture (bl). **51 Wikimedia Commons:** Gedstrom (t). **53 Getty Images:** Wally Skalij (tr). **54 Alamy Images:** Philipp Hympendahl (cr). **55 Dorling Kindersley:** (br). **56 Getty Images:** Attila Kisbendek (br). **58 Getty Images:** Photo by Metropolitan Police via Getty Images (cr). **59 Press Association Images:** Elizabeth Cook (tl). **64 Mary Evans Picture Library:** Albert Harlingue/Roger-Viollet (cr). **65 Getty Images:** DEA Picture Library (tr) **Getty Images:** Photo 12 (bl) **66 REX Shutterstock:** Dagli Orti (cr) **69 Getty Images:** Bettmann (tl). **71 Getty Images:** ullstein bild (tl) Getty Images: Print Collector (tc). **72** Topfoto: ullstein bild (tl). **73 Alamy Images:** INTERFOTO (tl). **75 REX Shutterstock:** The Independent (tl) Getty Images: Carl Court (br). **78 Press Association Images:** (cr). **82 Getty Images:** Josh Edelson/AFP (tr). **83 Getty Images:** Bettmann (tr) **85 Getty Images:** Bettmann (tr). **87 Getty Images:** Janette Pellegrini (tl). **88 Alamy Images:** Moviestore Collection Ltd (cr) **89 Getty Images:** Susan Wood (cr). **Getty Images:** Bettmann (bl). **91 Getty Images:** ullstein bild (tl). Science Photo Library: James King-Holmes/ Celltech R&D (tr). **92 Getty Images:** Michael Urban (tr). **93 Alamy Images:** INTERFOTO (br) **94 REX Shutterstock:** Newspix Ltd (bc) **95 REX Shutterstock:** Newspix Ltd (tl) **101 Getty Images:** Bettmann (bc). **104 Getty Images:** Pictorial Parade (tl). **105 Kat Ran Press:** (br). **107 Getty Images:** Bettmann (tr, bl). **109 Getty Images:** David Frent (tl). **111 Getty Images:** AFP (tl). **112 Getty Images:** Bettmann (bl). **113 Getty Images:** Indranil Mukerjee (tr) **Getty Images:** Justin Lambert (bl). **115 Alamy Images:** Anthony Palmer (tr). **Getty Images:** Fotos International (bl). **118 Getty Images:** Bloomberg (tr). **119 Getty Images:** Barton Gellman (bl) **121 Getty Images:** Mario Tama (tl). **122 Getty Images:** Stephen J. Boitano (bc) **123 Getty Images:** Dave Einsel (tl). **125 Getty Images:** Bloomberg (tr). **127 Alamy Images:** Reuters (tr). **129 123rf.com:** Mikko Lemola (tl). **131 Getty Images:** Sean Gallup (tl) **137 Mary Evans Picture Library:** (tr). **140 Alamy Images:** Art Archive (tc). **141 Getty Images:** AFP (r). **143 Alamy Images:** Reuters (t). **145 Getty Images:** Fabrizio Villa (tr). **Getty Images:** Franco Origlia (bl). **147 Alamy Images:** epa European pressphoto agency b.v. (tr). **149 Getty Images:** Philippe Lopez (cr) **Getty Images:** Laurent Fievet (bl). **151 Getty Images:** Jonathan Blair (t). **153 Getty Images:** Chicago History Museum (tl). **156 Getty Images:** The Asahi Shimbun (tr) **158 Getty Images:** The Asahi Shimbun (bl) **159 Getty Images:** Jiangang Wang (tr). **161 Getty Images:** Chuck Nackle (tl). **162 Getty Images:** Bill Owens/20th Century Fox/ Hulton Archive (t) **164 Getty Images:** William Lovelace (br). **167 Alamy Images:** Reuters (tl) **169 Getty Images:** Ray Tamarra (tl). **170 Alamy Images:** Wellaway (tl). **Getty Images:** Jean-Marc Giboux (bl). **171 Getty Images:** Barbara Davidson (t). **176 Getty Images:** Superstock (br). **177 Mary Evans Picture Library:** The National Archives, London, England (l). **Getty Images:** Rischgitz/ Stringer (r). **180 Getty Images:** Leemage (tr). **181 Getty Images:** Apic (tc). **182 Getty Images:** Bettmann (c). **183 Getty Images:** ullstein bild (tl). **Getty Images:** Bettmann (br) **184 Getty Images:** New York Daily News (bl) **185 Getty Images:** New York Daily News Archive (tr). **187 Getty Images:** Popperfoto (tc). **Getty Images:** MCT (bl). **189 Getty Images:** Bettmann (tr). **192 Getty Images:** Fresno Bee (tr). **194 Getty Images:** Fresno Bee (t). **195 Getty Images:** Fresno Bee (tr). **Getty Images:** Bettmann (bl). **197 REX Shutterstock:** Sipa Press (tr) **202 Alamy Images:** Sabena Jane Blackbird (cr) **204 Getty Images:** Illustrated London News/ Stringer (cr). **205 Mary Evans Picture Library:** (bl). **207 Wikimedia Commons:** The Illustrated Police News (tl). **209 Getty Images:** Chicago Tribune (tl). **211 Getty Images:** Bettmann (tr). Alamy Images: Granger Historical Picture Archive (bl). **214 Mary Evans Picture Library:** (br). **215 Alamy Images:** Chronicle (b). **216 Library of Congress:** (br). **217 Getty Images:** Keystone-France (cr). **220 Getty Images:** Archive Photos/Stringer (bl). **221 Getty Images:** Archive Photos/Stringer (tl). **223 Getty Images:** Bettmann (tr). **225 Getty Images:** Bloomberg (tr). **Topfoto:** Topham/AP (bl). **227 Getty Images:** Bettmann (tr). **228 Getty Images:** Donald Uhrbrock (b) **229 Getty Images:** Shel Hershorn – HA/Inactive (tl). **Science Photo Library:** Sherbrooke Connectivity Imaging Lab (tr). **232 Alamy Images:** Courtesy: CSU Archives/Everett Collection (br). **234 Press Association Images:** AP Photo (t). **236 Alamy Images:** Pictorial Press Ltd. (tl). **237 Getty Images:** Bettmann (tl). **238 Alamy Images:** Avalon/World Pictures (bc) **239 Getty Images:** Fairfax Media (tl) **240 Getty Images:** Ron Galella (cr). **242 Getty Images:** Mladen Antonov (cr). **244 Getty Images:** (cr). **248 Getty Images:** Archive Photos/ Stringer (tc) **249 Getty Images:** Archive Photos/ Stringer (tr). **Getty Images:** Mike Nelson (bl) **250 Alamy Images:** Reuters (tl) **252 Las Vegas Police Department:** (bc). **253 Alamy Images:** National Geographic Creative (tl) **Alamy Images:** The Science Picture Company (bl). **255 REX Shutterstock:** Film Four/Lafayette Films (tl). **256 Getty Images:** Jon Levy (br) **263 Alamy Images:** imageBROKER (br). **265 Getty Images:** Ipsumpix (tr). **Alamy Images:** INTERFOTO (bl). **269 Bridgeman Art Library:** Jack the Ripper, illustration from "Le Petit Parisien", 1891 (engraving with later colouration), Dete, Beltrand and Clair-Guyot, E. (fl. 1884) / Private Collection / ©Bianchetti / Leemage / Bridgeman Images (br). **271 The National Archives, London, England:** (tr). **273 REX Shutterstock:** The Art Archive (tl) **Alamy Images:** Chronicle (tc). **Getty Images:** Hulton Archive/Stringer (tr). **275 Getty Images:** Bettmann (tl). **278 Getty Images:** Bettmann (tr) **280 Press Association Images:** AP Photo / Steve C. Wilson (t). **281 Press Association Images:** AP Photo (tc). **Getty Images:** Acey Harper (tr). **Getty Images:** Bettmann (bl). **283 Getty Images:** Bettmann (tl). **285 Getty Images:** Keystone (tc, tr). **287 Press Association Images:** PA Archive (tr). **289 Getty Images:** Bettmann (tl) **290 Alamy Images:** British News Service (bc). **292 Alamy Images:** Sputnik (cr). **295 Press Association Images:** Elizabeth Cook (tl). **Getty Images:** Bettmann (br). **296 Alamy Images:** TravelStockCollection – Homer Sykes (bl). **298 Getty Images:** AFP (cr). **305 Alamy Images:** Granger Historical Picture Archive (cr). **307 Alamy Images:** Glasshouse Images (tr) **308 Alamy Images:** The Protected Art Archive (bl). **309 Library of Congress:** (b) **311 Alamy Images:** North Wind Picture Archives (tr). **313 Getty Images:** Apic (tl) **314 Alamy Images:** Niday Picture Library (tl). **318 Getty Images:** Keystone-France (bl) **319 Getty Images:** Rolls Press/Popperfoto (t). **320 Getty Images:** New York Daily News (tr) **321 Getty Images:** Bettmann (br). **323 Getty Images:** Bettmann (tl). **325 REX Shutterstock:** Sipa Press (tr). **328 Getty Images:** Bloomberg (tr) **330 Getty Images:** Natasja Weitsz (tl). **331 Getty Images:** Carl Court (bc).

SİCİLYA'DA BİR HIRSIZLAR TARİKATI VAR

ATEŞ BİR METRES, BİR ÂŞIK HALİNE GELİR

HEPSİ SADECE BÜYÜK BİR YALAN

BÖYLE BİR MEBLAĞA İNSANLAR ŞAPKA ÇIKARDILAR

BUGÜNE KADAR YAŞAMIŞ EN MÜLAYİM SAHTEKÂR

Karındeşen Jack bu korkunç ismi nasıl kazandı? Eiffel Kulesini kim "sattı"? Hatton Garden soyguncuları tam dört gün süren soygunu nasıl başardılar? Bu kitap, dünyanın en kötü şöhretli yüzden fazla dolandırıcılığını, soygununu ve cinayetini mercek altına alıyor.

Merak uyandıran ***Suç Kitabı***, dikkat çekici grafikleri, güçlü ve etkili metinleriyle gerçek suç ve kriminoloji tarihine yeni bir bakış sağlıyor. Korsanlar ve haydutlardan seri katillere ve 21. yüzyılın siber avcılarına, adalet sisteminin yanı sıra suçluların zihinlerine de bir pencere açıyor.

İster hukuk veya psikoloji öğrencisi ister polisiye roman okumaya meraklı bir kitap kurdu olun, burada bol miktarda düşünmeye zorlayan, tüyler ürpertici vakalar bulacaksınız.

ONLAR CESUR DOSTLARDI. ONLAR GERÇEK İNSANLARDI

Dizinin Diğer Kitapları

www.dk.com

ALFA BAŞVURU

alfakitap alfakitap
alfakitap www.alfakitap.com

ISBN 978-605-171-574-2